NICULESCU

Ilie-Ştefan Rădulescu

Dicţionar de exprimări PLEONASTICE

asigurare fermă • atac agresiv • capodoperă artistică • eveniment important • fan entuziast • castru roman • exemplu ilustrativ • caligrafie frumoasă • culoar îngust • degerat de frig • dispensar medical • dună de nisip • eveniment important • examinat mănunţit • a se fâţâi fără st • fericire deplină •

DESPRE CARTE

Noutatea, ca şi utilitatea acestui dicţionar – printre primele de acest fel – rezidă în structura lui frazeologică pilduitoare, oglindind în mod adecvat, selectiv şi aplicat, un material lingvistic bogat, redat nu sub forma unui „inventar" sec de cuvinte pleonastice, ci sub aceea a unor enunţuri pertinente, conţinând diferite exprimări pleonastice, corectate şi totodată explicate din punct de vedere etimologic şi lexical.

DESPRE AUTOR

Ilie-Ştefan Rădulescu s-a născut la 20 iulie 1934, în Bucureşti, a urmat cursurile primare, gimnaziale şi liceale în Călăraşi, apoi pe cele ale Facultăţii de Limba şi Literatura Română a Universităţii din Bucureşti.

Licenţiat în filologie şi profesor, gradul I, de limba şi literatura română la Colegiul Naţional „Barbu Ştirbei", din Călăraşi, a colaborat, în presă, după 1970, cu sute de articole şi studii de specialitate. Din 1991, deţine rubrica săptămânală „Cum vorbim şi scriem corect" în paginile unor gazete locale (şi, temporar, centrale), iar, din 1993 (până în 2004), emisiunea zilnică „Să vorbim corect româneşte" la postul de radio „Voces Campi", din Călăraşi.

A publicat, pe lângă volume de istorie literară şi teatrală, de critică literară şi memorialistică (*Călăraşii în literatura română* ⟨în colaborare⟩, 1995; *C.A. Rosetti şi Teatrul*, 2000; *De la teatru la istorie literară şi lingvistică sau Pasiunile unui profesor de provincie*, 2002; *Istoria ilustrată a mişcării teatrale călărăşene şi a primului Teatru Popular ⟨Neprofesionist⟩ din România*, 2003), şi volume consacrate limbii literare actuale (*Vorbiţi şi scrieţi corect.* Erori frecvente în limbajul cotidian, 1999; *Să vorbim şi să scriem corect.* Erori frecvente în limbajul cotidian, 2002; ediţie revăzută şi adăugită, 2005; *Dicţionar tematic de pleonasme fundamentale*, 2005; *Erori flagrante de exprimare.* Radiografie critică a limbajului cotidian, 2007; *Dicţionar de vocabular cotidian.* Valori expresive, 2011; *Greşeli de punctuaţie în limbajul cotidian*, 2012).

A fost distins cu premii naţionale pentru „creaţie literar-publicistică" şi „eseu–istorie literară", precum şi cu diplome de excelenţă din partea Guvernului României, a Ministerului Culturii şi Cultelor şi a Ministerului Educaţiei şi Cercetării; este membru fondator al Societăţii Scriitorilor Români („Ştiinţă, Memorialistică, Tehnică"), „membru de onoare" al Societăţii de Ştiinţe Filologice din România, „cetăţean de onoare" al municipiului Călăraşi.

Scanned with OKEN Scanner

811.135.1
R18

Ilie-Ștefan Rădulescu

DICȚIONAR DE EXPRIMĂRI PLEONASTICE

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
RĂDULESCU, ILIE-ŞTEFAN
Dicţionar de exprimări pleonastice / Ilie-Ştefan Rădulescu;
pref.: Valeria Guţu Romalo. – Bucureşti: Editura NICULESCU, 2013
Bibliogr.
Index
ISBN: 978-973-748-718-6

I. Guţu Romalo, Valeria (pref.)

811.135.1'373.612.4

© Editura NICULESCU, 2013
Adresa: Bd. Regiei, 6D
060204 – Bucureşti, România
Comenzi: (+40)21-312.97.82
Fax: (+40)21-312.97.83
E-mail: editura@niculescu.ro
Internet: www.niculescu.ro

Coperta: *Carmen Lucaci*

Tipărit la fedprint tipografie

ISBN 978-973-748-718-6

Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei cărţi nu poate fi reprodusă sau transmisă sub nicio formă şi prin niciun mijloc, electronic sau mecanic, inclusiv prin fotocopiere, înregistrare sau prin orice sistem de stocare şi accesare a datelor, fără permisiunea Editurii NICULESCU.
Orice nerespectare a acestor prevederi conduce în mod automat la răspunderea penală faţă de legile naţionale şi internaţionale privind proprietatea intelectuală.

Editura NICULESCU este partener şi distribuitor oficial **OXFORD UNIVERSITY PRESS** în România.
E-mail: oxford@niculescu.ro; Internet: www.oxford-niculescu.ro

SUMAR

Prefață (prof. univ. dr. Valeria Guțu Romalo) 6
Cuvânt-înainte 7
Abrevieri folosite 8
Index de exprimări pleonastice 9
DICȚIONARUL 27
Bibliografie selectivă 312

Scanned with OKEN Scanner

Prefață

Între preocupările multiple ale profesorului și publicistului ILIE-ȘTEFAN RĂDULESCU, un domeniu predilect constituie problemele variantei literare a limbii române considerate din perspectiva corectei ei utilizări. Celor trei volume anterioare (1999, 2002, 2007), care inventariază, comentează și explică variate încălcări ale normelor literare, constatate în uzul actual, li se adaugă o a patra, care se oprește asupra unui singur aspect, cel reprezentat prin pleonasm [abordat, sub raport tematic, într-o versiune, inițială, din 2005 – n.n.].

Eroare subtilă, implicând componenta semantică a limbii, pleonasmul este mai dificil de cuprins în norme compatibile cu includerea într-un îndreptar sau dicționar de tipul celor care codifică zonele mai concrete ale ortografiei, ortoepiei sau chiar morfologiei.

Prin prezentarea, în *Dicționarul de exprimări pleonastice*, a unui larg inventar de exemple, corectate și explicate, ilustrând această formă de exprimare insuficient supravegheată, autorul atrage atenția cititorului asupra fenomenului, oferindu-i totodată un instrument de perfecționare a exprimării, deosebit de util în măsura în care multe dintre faptele discutate reprezintă clișee ale limbii actuale a căror inadecvare trece adeseori neobservată.

Valeria Guțu Romalo

Scanned with OKEN Scanner

Cuvânt-înainte

„Eroare de exprimare constând în folosirea alăturată a unor cuvinte, construcţii, propoziţii cu acelaşi înţeles" (**DEX**), pleonasmul constituie „un tip aparte de acord semantic" care marchează fie „repetarea unei componente importante în semantica unui cuvânt prin alt termen, care o reia în mod explicit" (ex.: „babă bătrână"), fie „insistenţa emfatică" (ex. „Am văzut cu ochii mei, Am auzit cu urechile mele"), fie „neglijarea conţinutului semantic al termenilor" (ex.: „aport adus", „A prefera mai bine", „avansaţi înainte") (**Valeria Guţu Romalo**), fie ignoranţa, pur şi simplu, a celui care vorbeşte...

Clasificate în „lexicale, gramaticale şi mixte" (**Mioara Avram**), pleonasmele se dovedesc, sintagmatic, constituite ambivalent din punctul de vedere al relaţiilor gramaticale dintre termeni. „Totale" sau „parţiale", „perfecte" sau „aproximative", ele apar create ori prin „coordonare" (cum ar fi pleonasmul tautologic – „mai... încă", „eroare şi greşeală" – sau cel dat de redundanţa termenilor generici din denumirea unor drumuri – „Strada Aleea...", „Strada Bulevardul..."), ori prin „subordonare" (cum ar fi pleonasmul generat de folosirea gradelor de comparaţie „comparativ" şi „superlativ" în cazul unor adjective care exprimă deja, prin conţinutul lor lexical, aceste grade – „mai superior", „cel mai optim").

Din cauza, pe de o parte, a spaţiului nesatisfăcător pe care pleonasmele îl au, ca material critic ilustrativ, în literatura de specialitate, şi, pe de altă parte, a numărului relativ mare de exprimări pleonastice în limba vorbită şi familiară (nelipsind, din păcate, nici în cea scrisă), mi s-a părut mai mult decât oportună republicarea – sub o nouă structură, revizuită şi îmbogăţită – a acestui dicţionar, destinat întregii mase de vorbitori, indiferent de vârstă sau profesie.

Fără pretenţia de a fi exhaustiv, dicţionarul de faţă conţine peste 1500 de propoziţii şi fraze ce includ pleonasme fie preluate ad litteram din diferite surse orale sau scrise (particulare sau oficiale), fie – ipse feci – create ad-hoc, în ultimă instanţă, din pricina imposibilităţii practice de a înregistra exclusiv „pe viu" întinsul potenţial pleonastic al limbii. Toate expresiile pleonastice, exemplificate şi corectate în dicţionar, au menirea de a servi, operativ, nu numai la prevenirea „intruziunii" lor în limbajul cotidian, deci la combaterea exprimării redundante, ci şi, implicit, la îmbogăţirea şi înnobilarea vocabularului curent, la lărgirea orizontului cultural şi lingvistic al vorbitorilor.

Autorul

Scanned with OKEN Scanner

ABREVIERI FOLOSITE

adj.pron.	adjectiv pronominal
adv.	adverb
alb	albanez
bg.	bulgăresc
bis.	termen bisericesc
cf.	confer
concr.	concretizat
cuv.engl.	cuvânt englezesc
depr.	depreciativ
engl.	englezesc
et.nec.	etimologie necunoscută
fam.	familiar
fig.	figurat
fil.	filozofie
fin.	finanţe
fiziol.	fiziologie
form.	formaţie
fr.	franţuzesc
germ.	german
gr.	grecesc; greacă veche
it.	italienesc
înv.	învechit
jur.	domeniul juridic
lat.	latinesc
lat.pop.	latinism popular
livr.	livresc
loc.adj.	locuţiune adjectivală
loc.adv.	locuţiune adverbială
loc.conj.	locuţiune conjuncţională
magh.	maghiar
mil.	termen militar
muz.	termen muzical
ngr.	neogrecesc
p.anal.	prin analogie
peior.	peiorativ
p.ext.	prin extensiune
p.gener.	prin generalizare
pl.	plural
pol.	polonez
pop.	popular
p.restr.	prin restricţie
rus.	rusesc
săs.	dialectul săsesc
scr.	sârbo-croat
sg.	singular
sl.	paleoslav; slavă (veche)
spec.	prin specializare
suf.	sufix
tc.	turcesc
ţig.	ţigănesc
ucr.	ucrainean
v.	vezi
*	cuvânt neatestat
/	„sau” – separă variantele
<	provine din

Scanned with OKEN Scanner

INDEX
DE EXPRIMĂRI PLEONASTICE

A

abate catolic
abces cu puroi
abis adânc/...
abundenţă mare/...
accesoriu secundar/...
accident întâmplător/...
acont în avans/...
acostament lateral/...
actriţă dramatică
actualitate prezentă/...
acţiune practicată/...
acurateţe deosebită/...
adaos suplimentar/...
(a) adăpa cu apă
adăpost ferit/...
(a) (mai) adăuga în plus/...
addenda în completare
adenom benign
adiere de vânt/...
(a) admonesta sever/...
adnotare explicativă/...
adonis foarte frumos
(a) adora fără limită/...
(a) aduce aportul/...
(a) aduce obolul/...
(a) adula în mod servil
(a) adulmeca cu nările/...
adversar de întrecere
aeroclub sportiv/...
afinitate comună
afiş public/...
afluenţă mare/...
agapă colegială/...
agendă calendaristică
aghiasmă sfinţită
agitaţie intensă/...
aglomeraţie de oameni
(a) agonisi prin muncă/...
(a) agoniza între viaţă şi moarte
aisberg de gheaţă/...
alai de oameni/...
alcoolemie în sânge
alean sufletesc/...
(strada) aleea...
alegeri electorale
(a) alerga repede/...
(a) aleza interior/...
(a) alinia drept/...
alocuţiune scurtă/...
altercaţie verbală/...
amabil şi politicos/...
(a) amâna ulterior/...
(a) ambala în pachet
ambarcaţiune mică/...
ambuscadă prin surprindere
amestec eterogen/...
ampenaj de avion
amploare largă/...
amvon al bisericii
anale istorice
analiză analitică/...
an de zile
(a) aneantiza total
anecdotă cu poantă...
(a) anexa alăturat/...
(a) aniversa...ani
anonim necunoscut
ansamblu unitar
anteriu lung...
anticariat de cărţi vechi
(a) anticipa înainte de vreme
antologie de texte ...
anturaj apropiat
anunţ în scris/...
anvelopă de cauciuc/...
aparenţă exterioară
apel cu voce tare
aperitiv înainte de masă...
(a) aplica în practică/...
apocalips al lumii...
apologet fervent/...

Scanned with OKEN Scanner

aport adus
(a) apostrofa violent/...
aptitudine individuală/...
(a) apuca cu mâna/...
arac lung/...
(a) arbitra un litigiu
ar de teren
arendă temporară
arierate de plăţi
aromă plăcută/...
arsenal de arme
arşiţă dogoritoare/...
articol scris/...
artist de talent/...
artroză cronică/...
(a) aseleniza pe lună
asesor popular
asigurare fermă/...
astenie prelungită/...
astru ceresc
atac agresiv
ataş de motocicletă/...
(a) atârna în jos/...
atelier de croitorie/...
(a) ateriza pe sol
atu în plus
autobiografie proprie/...
autocrat absolut
avalanşă de zăpadă
(a) avansa înainte/...
aventură...întâmplătoare/...
aversă scurtă de ploaie...
(a) aviza oficial

B

babalâc bătrân/...
babă bătrână/...
baftă şi noroc/...
bairam mare/...
(a) balansa dintr-o parte în alta/...
baliză de semnalizare/...
banchet festiv/...
bancnotă de hârtie...
banc scurt/...
bandă de persoane/...
barou de avocaţi
bastard nelegitim
batog afumat/...
batoză de treierat
(a) (se) baza pe un sprijin/...
(a) (se) bălăci în apă...
(a) bâjbâi prin întuneric
bâtă de lemn/...
beldie lungă
beneficiu profitabil/...
bestseller de mare succes/...
beznă mare/...
bibelou decorativ/...
bidinea de văruit/...
bidiviu tânăr/...
bigot religios/...
bigudiu pentru păr/...
bilanţ contabil
(a) binemerita cu prisosinţă/...
bisturiu chirurgical/...
blam public
(a) blama public
bleumarin închis
blindaj protector/...
blocnotes pentru însemnări...
boarfă veche/...
bombat în faţă
bondoc de statură/...
borderou recapitulativ
boşorog bătrân/...
brazdă de pământ/...
briză a mării/...
broboadă de lână/...
(a) brusca cu asprime/...
brutal şi bestial/...
bubuit puternic/...
(a) buchisi cu migală/...
bucurie sufletească
budincă la cuptor
buget de venituri şi cheltuieli
(a se) buhăi la faţă
buleandră veche/...
(strada) bulevardul...
buluc mare/...
(a) bura mărunt/...
burg medieval
(a) buşi cu pumnul/...

Scanned with OKEN Scanner

C

cadavru mort/...
cadenţă ritmică/...
ca de exemplu/...
calamitate mare/...
(strada) calea...
caleaşcă elegantă/...
caligrafie frumoasă
calitate esenţială
calomnie mincinoasă/...
caltaboş de porc...
calvar îndelungat/...
cancan răutăcios/...
candelă cu ulei
candoare feciorelnică/...
canicula a verii/...
caniş cu părul creţ
cantor bisericesc/...
capodoperă artistică/...
capotă de deasupra/...
capriciu trecător/...
caricatură satirică/...
carnaval popular
castel medieval/...
castron adânc/...
castru roman/...
catafalc înalt
cataractă la ochi
catastrofă tragică/...
caţaveică scurtă/...
caţă rea/...
caval ciobănesc/...
cavou funerar
cazarmament de pat
căptuşeală interioară
cărturar erudit/...
(a) (se) căzni din greu/...
câmp vast/...
cârtitor... nemulţumit/...
cât... mai complet
cât... mai perfect
cearcăn la ochi/...
cearşaf de pat/...
ceaslov bisericesc
ceaşcă de băut/...
ceată de oameni/...
celebritate de renume/...
cel mai complet/...
cel mai cumplit/...
cel mai desăvârşit/...
cel mai extrem
cel mai optim/foarte optim
cel mai minor
cel mai minunat
cel mai principal/...
cel mai proxim
cercel... de ureche/...
ceremonie solemnă/...
cergă de lână/...
certitudine deplină/...
chiar el însuşi în persoană
chiar şi...
chibzuit şi înţelept/...
chicot de râs/...
chilipir neaşteptat/...
chiloman mare/...
chimir de piele/...
(a) chinui intens
chiolhan mare/...
chior de un ochi
chiot prelung/...
chiţibuş mărunt/...
ciclop uriaş/...
cină de seară
cinstit şi onest/...
cioban la oi
ciomag gros/...
(a) ciopârţi în bucăţi/...
ciorbă de potroace
ciornă provizorie/...
ciozvârtă ... de carne
circuit prestabilit/...
ciripit de păsărele
cişmea de apă
citaţie oficială/...
citronadă de lămâie/...
ciung de o mână
clandestin şi ilegal
clasament sportiv/...
(a) clasa pe categorii/...
(a) clănţăni cu zgomot/...

Scanned with OKEN Scanner

(a) clăti cu apă/...
(a) clefăi cu zgomot/...
clei de lipit
(a) clipi din ochi
clişeu banal/...
(a) cloci pe ouă
clondir de sticlă/...
clopotniţă de (lângă) biserică
clovn de circ/...
(a) coabita împreună/...
(a) coace în cuptor
(a)(-şi) coafa părul
coamă lungă/...
coardă elastică
(a) cobi de rău
(a) coborî... jos
cocină de porci
cocioabă mică/...
coclauri pustii/...
(a) (se) cocoţa sus/...
codicil testamentar
codirişte de bici
(a) coexista în acelaşi timp/...
(a) coincide întocmai/...
cojoc... de oaie
(a) colabora în comun/...
(a) colcăi de colo până colo/...
colivă de grâu/...
coliziune violentă
comemorare solemnă/...
comentariu explicativ/...
compliment de stimă/...
compot de fructe
compromis reciproc/...
conac boieresc
(a) concedia din funcţie
(a) concepe ceva nou/...
concept general/...
(a) conchide în încheiere
conclav al cardinalilor...
concluzie finală
(a) concretiza practic/...
condei de scris
conducere managerială
confidenţă intimă/...
conflict de interese/...
conformism docil/...
confrate de meserie/...
(a se) congratula reciproc/...
conjunctură de moment/...
(a) conjura cu stăruinţă/...
(a) conlucra împreună/...
consens general/...
conspect sintetic/...
conspiraţie secretă/...
(a) contempla cu emoţie/...
(a) continua mai departe/...
contrabandă ilegală/...
controversă aprinsă/...
(a) conţine înăuntru/...
(a) convieţui împreună/...
convingere fermă/...
(a) coopera împreună/...
cooperare... colaborare/...
copilă tânără/...
copil minor
copulă de legătură
corecţie corporală
coridă cu tauri
coridor de trecere/...
coriză nazală/...
coroană de flori...
cortegiu de persoane/...
corvoadă gratuită/...
costiţă afumată/...
costum de haine
costum taior
coşmar urât/...
cotoroanţă bătrână/...
(a) cotropi prin violenţă/...
cozerie intimă/...
(a se) crampona cu disperare
craniu cerebral
cravată bărbătească
croazieră pe mare/...
cronică de actualitate
(a) cronometra timpul/...
croşeu lateral/...
cucui la cap
cuier de haine/...
culisă scenică
culoar îngust/...

Scanned with OKEN Scanner

cult religios/...
cununie religioasă
cuplet satiric/...
cuplu de persoane
curaj neînfricat/...
cursă regulată
cuşetă de dormit/...
(a) cutreiera în lung şi în lat/...
cutremur de pământ/...
(a se) cuveni pe merit/...
cvorum minim necesar

D
(a) da buzna pe neaşteptate/...
(a) (se) da de-a tumba peste cap/...
damf neplăcut/...
(a) da prin gând ideea
dar însă
dar totuşi
dădacă pentru copii mici
dăinuire şi existenţă
debuşeu de desfacere
decât numai
(a) decima în masă/...
deci prin urmare/...
(a) declama cu voce tare/...
(a) declanşa începerea/...
(a) declara deschis/...
decont de cheltuieli/...
decor ornamental
defileu lung/...
(a) degera de frig
degringoladă rapidă
(a) dejuna de prânz
demenţă mintală
demers şi intervenţie
democraţie populară
denie de seară/...
denigrare, calomniere şi compromitere/...
deontologie profesională...
(a) depila părul
deplin şi total/...
depreciere valorică/...
depresie psihică/...
depresiune...joasă
(a) deraia de pe şine
(a) derapa lateral/...
(a) descăleca de pe cal/...
descântec magic/...
(a) desfiinţa complet/...
desinenţă finală
despuiat în pielea goală/...
(a) (se) deşela spinarea/...
(se) deştepta din somn
detaliu de amănunt/...
(a se) detraca moral/...
deţinut în arest
deviz estimativ/...
(a se) devota în întregime/...
devotament sincer/...
(a) (se) dezlănţui cu furie/...
dezmăţ neruşinat/...
(a) (se) dezmembra în mai multe părţi
dezvăluire revelatoare/...
diatribă violentă/...
(a) (se) dichisi frumos/...
dicţie corectă/...
dicţionar explicativ...
dihanie sălbatică
dinozaur uriaş/...
discrepanţă flagrantă
discurs în public/...
(a) disemina în toate părţile
disimulare mascată/...
dispensar medical
dispepsie gastrică
dispută în contradictoriu/...
diurnă de deplasare/...
dizeuză de muzică uşoară
dogmă fundamentală/...
dogoare fierbinte/...
domeniu feudal/...
(a) dondăni la cap/...
dormeză îngustă/...
dor nostalgic/...
dotă materială/...
dovadă convingătoare/...
(a) doza judicios/...
dragoste tandră/...

Scanned with OKEN Scanner

(a) drămui cu precizie/...
dugheană mică/...
(a) duhni urât/...
duhoare urâtă/...
dulău mare/...
dună de nisip
duşumea de scânduri

E

echitaţie cu cai
ecranizare a unui film/...
edil al unui oraş/...
elocvenţă convingătoare/...
elogiu laudativ/...
elucubraţie aberantă/...
(a) eluda intenţionat/...
energie dinamică/...
entuziasm înflăcărat/...
(a) enumera unul câte unul/...
epilog final/...
epistolă literară în versuri/...
(a) epuiza complet/...
eradica din rădăcini/...
eroare şi greşeală
erupţie bruscă/...
escapadă aventuroasă/...
(a se) eschiva pe furiş/...
eşantion de probă/...
etnogeneză a unui popor
eutanasie fără dureri
eveniment important/...
eventualitate posibilă/...
(a) evidenţia clar/...
evlavie cucernică/...
exact şi punctual
(a) exalta peste măsură/...
(a) examina amănunţit
(a) exaspera din cale-afară/...
(a) excela în mod deosebit/...
exces abuziv/...
exemplu ilustrativ/...
exigenţă pretinsă/...
(a) exmatricula din şcoală/...
exod în masă/...
expozeu dezvoltat/...
expresivitate plastică/...
(a) expulza afară
(a) expune la vedere/...
(a) (se) extenua peste măsură/...
(a) externa din spital
extinctor de incendiu
(a) exulta de fericire/...

F

facsimil reprodus/...
fals şi mincinos/...
fan entuziast/...
faraon egiptean
farsă uşoară/...
fatalitate de neînlăturat/...
faună animalieră
(a) făţui frumos/...
(a) fâlfâi din aripi
fâşie îngustă/...
(a) (se) fâţâi fără rost/...
felcer sanitar
fenomen exterior...
fericire deplină/...
festin bogat/...
festival artistic
festivitate solemnă
fiară sălbatică/...
fiasco total
filozof înţelept
fişteică de pământ/...
fituică mică/...
fizionomie a feţei/...
flash informativ/...
flăcău neînsurat/...
fleac de mică importanţă/...
flecăreală fără rost/...
fleică... de vită
flotilă militară...
fluctuaţie schimbătoare/...
foarte complet/...
foarte esenţial/...
foarte excelent/...
foarte optim
foarte perfect/...
föhn... pentru păr
(a se) fofila pe furiş/...
folclor popular

Scanned with OKEN Scanner

(a) fonfăi pe nas/...
(a) forfoti grăbit/...
forum de amploare/...
(a) frapa puternic/...
freamăt surd/...
frecvenţă regulată/...
frenezie excesivă/...
frescă murală...
fundament de bază/...
(strada) fundătura...
furie nestăpânită/...
furnituri de birou
furtună puternică/...

G
galoşi de cauciuc
gardian de pază/...
gaşcă de indivizi/...
(a) gâfâi des/...
(a) gândi chibzuit/...
generozitate mărinimoasă/...
geniu mare/...
genocid al unei comunităţi...
genunchi al piciorului
ger foarte mare
ghid călăuzitor/...
ghiveci de legume
glicemie în sânge
gloabă bătrână/...
gogoaşă... presărată cu zahăr
gradaţie treptată/...
grajd pentru animale...
greşeală şi eroare
greu şi dificil/...
(a) grupa la un loc/...

H
habotnic religios/...
haltă de oprire .../...
hanţă uzată/...
happy-end fericit
hardughie veche/...
(a) hăcui mărunt/...
hărmălaie mare/...
(a) hăuli prelung/...
heleşteu pentru peşti
herghelie de cai
hipertrofie anormală/...
hit de succes
hoaşcă bătrână/rea
horă ţărănească/...
hotărâre fermă/...
hrană şi mâncare
hrubă subterană

I
iarăşi... din nou/...
iatagan turcesc
(a) icni scurt/...
idilă erotică/...
ilaritate generală/...
iluzie falsă/...
imixtiune nemotivată/...
(a) imortaliza pentru eternitate/...
impas dificil
impermeabil de ploaie
implant chirurgical
(a) implementa în practică/...
(a) implora cu umilinţă/...
(a) improviza... provizoriu
imprudenţă nesăbuită/...
impuls momentan/...
(a) impune cu forţa/...
impunere fiscală/...
(a) inaugura solemn
incantaţie magică ...
incident neplăcut/...
(strada) incinta...
incitare provocatoare/...
inclusiv cu
inculca în minte
indiciu concret/...
ineficace şi ineficient
infracţiune penală
iniţiator şi promotor/...
(a) insera un adaos/...
inspecţie autorizată/...
(a) inspira... în plămâni
insultă jignitoare/...
insurecţie armată/...
(a) intabula în cartea funciară
intemperie a vremii/...

Scanned with OKEN Scanner

interacţiune reciprocă
(a) intercala între/printre...
interdependenţă reciprocă
interimat provizoriu/...
intermediar între.../...
(a) interna în spital
internat şcolar
(a) interveni în discuţie/...
(a) intona un cântec/...
intransigenţă fermă/...
(strada) intrarea...
introspecţie interioară/...
(a) invada prin violenţă/...
invectivă violentă/...
inventivitate creatoare/...
investigaţie minuţioasă/...
(a) invoca şi (a) face referire/...
involuţie regresivă/...
iritaţie nervoasă/...
ironic, zeflemitor/...
iţari lungi/...
(a se) ivi dintr-o dată/...
(a) izbucni brusc/...
iz neplăcut
(a) izola separat/...
(a) izvorî din pământ

Î

(a) îmbârliga în sus/...
(a) îmbia insistent/...
(a) (se) îmbrânci cu violenţă/...
(a) îmbuca în pripă/...
(a) (se) îmbuiba excesiv/...
(a) (se) îmbulzi în număr mare/...
(a) (se) împovăra din greu
(a) împresura din toate părţile/...
(a) (se) împreuna la un loc/...
împuşcătură de armă
(a) (se) împuţi rău/...
(a) (se) încăiera la bătaie/...
(a) încălca prin violenţă/...
(a) încărunţi părul
(a) (se) încinge tare
încorsetare rigidă/...
(a) (se) încovoia de spate/...
încredere şi optimism
îndoială şi rezervă/...
(a) (se) îndopa peste măsură/...
înfăptuire realizată/...
(a) înfăşa în scutece...
(a) înfăşura de jur-împrejur
(a) înfige adânc
înflăcărare pasionată/...
(a) înfofoli... cu haine groase/...
(a) înfrunta cu curaj/...
(a) înfuleca lacom/...
(a) înghesui din toate părţile/...
(a) îngheţa de frig/...
(a) (se) îngloda în noroi/...
(a) îngrămădi la un loc/...
(a) înhăţa repede/...
(a) însăila provizoriu/...
însufleţire entuziastă/...
înştiinţare scurtă/...
întâmplare neprevăzută/...
(a) (se) înteţi mai puternic/...
(a) întina de noroi
(a) (se) întoarce înapoi
întorsătură nouă/...
întrajutorare reciprocă/...
(a) întreprinde demersuri/...
întrerupere temporară/...
(a) întrezări vag/...
(a) întruni la un loc
întunecime adâncă/...
(a) înţelege clar/...
(a) (se) înţepa uşor
(a) (se) învârti în cerc/...
(a) (se) învedera clar/...
(a) (se) înzorzona peste măsură/...

J

jambon de porc
jartieră elastică
javră de câine/...
jelanie mare/...
jenă supărătoare/...
jerbă de flori
(a) jigni onoarea/...
(a) jindui intens/...
jofră de ciocolată
josnic şi murdar/...

Scanned with OKEN Scanner

jubileu de 50 de ani
jug de lemn
julitură uşoară/...
(a) jumuli de fulgi/...
junglă deasă/...
jurământ solemn
jurnal cotidian/...
(a) juxtapune alături/...

K
kitsch de prost gust/...

L
laie de ţigani ...
(a se) lamenta zgomotos/...
lampă de iluminat
(a) lapida cu pietre/...
lapsus momentan/...
laţe de păr...
lavă incandescentă/...
lavetă de spălat
laviţă de şezut/...
lavoar pentru spălat/...
laxativ uşor/...
(a) (se) lăbărţa în lături/...
lăcomie nesătulă/...
(a se) lăfăi comod/...
lăstar tânăr
lătrat de câine
lăutar popular
legat testamentar
legaţie diplomatică
lene şi delăsare/...
lenjuri de corp
leoarcă de apă
letcon de lipit
leziune corporală
librărie de carte
licărire slabă/...
licitaţie publică
licoare fină/...
lihnit de foame
(a) (se) limita numai/doar la...
limonadă răcoritoare/...
limuzină de lux/...
litanie lungă/...
literatură beletristică/...
lizieră a unei păduri
local public/...
luping acrobatic
lux costisitor/...

M
maculator de notiţe
magherniţă mică/...
magnat mare
mai inferior
mai... încă/...
mai rarisim
mai superb
mai superior
mai suprem/...
mai unic/...
majusculă iniţială/...
mal abrupt/...
(a) maltrata cu brutalitate/...
mamut de mari proporţii
manifestaţie de stradă/ de masă
mapă de birou
(a) (se) masa în număr mare/...
masă de oameni/...
masă rotundă/...
mascotă norocoasă/...
mausoleu funerar/...
măcel sângeros/...
(a) mânea peste noapte/...
medic cardiolog/...
(a) medita adânc
memoriu documentat/...
(a) memoriza pe dinafară/...
menajerie de animale/...
mentor spiritual
(a) menţine mai departe/...
mercurial de preţuri/...
merinde rece/...
meticulozitate pedantă/...
mic dejun de dimineaţă
miere de albine
mieunat de pisică
(a) migra în masă/...
mijloace mass-media
(a) milita intens/...

BIBLIOTECA JUDETEANA
„GH.ASACHI"
IASI

881819

Scanned with OKEN Scanner

(a se) milogi cu insistenţă/...
minaret înalt ...
(a) mira...(a) surprinde/...
miracol extraordinar/...
miraj înşelător/...
mireasmă plăcută/...
mister necunoscut/...
mişto şi şucar/...
miting public/...
mit legendar/...
mod al felului
moderaţie calculată/...
(a) monologa singur/...
monopol exclusiv
(a) monta la loc/...
monument arhitectonic .../...
moş bătrân/...
moşie mare/...
mujdei de usturoi/...
mulţime mare/...
(a) (se) mulţumi numai/ ...
muribund în agonie/...
(a) murmura încet/...
must dulce
(a) musti la suprafaţă/...
(a) muşca cu dinţii
muşuroi de ţărână/...

N

namilă...mare/...
natural, ...firesc/...
navetă dus şi întors/...
nălucă fantastică/...
nămete ... de zăpadă
năpastă mare/...
necrolog funebru/...
necuviinţă grosolană/...
negoţ particular
nelinişte şi îngrijorare/...
nepotrivire discordantă/...
nerăbdare înfrigurată/...
nestemată preţioasă/...
nevralgie dureroasă/...
nimfă tânără/...
(a) nota în scris/...
notar public
notă scurtă.../...
notificare scrisă
notorietate publică
noţiune abstractă/...
noxă dăunătoare/...
nuanţă de culoare
nucleu esenţial/...
nud gol/...
nume patronimic
nume toponimic
nutreţ pentru animale/...

O

obelisc comemorativ/...
obşte de oameni/...
(a) obţine realizări
ochi... privire/...
ocină moştenită
(a) ocoli de jur-împrejur/...
odă de preamărire/...
odihnă desăvârşită/...
odisee lungă/...
odor iubit/...
ofensă jignitoare/...
(a) oferi în dar
oftat profund/...
ogar de vânătoare
o.k., în regulă/...
olandă fină/...
oligarhie minoritară
omletă de ouă
omnipotenţă absolută/...
omuleţ mic de statură/...
onest şi cinstit/...
onoare şi demnitate/...
onomatopee imitativă/...
operaţie chirurgicală
opoziţie contrară/...
oprobriu public/...
optimizare mai bună
opţiune de a alege
opulenţă bogată/...
oracol profetic/...
oratoriu simfonic/...
orăcăit de broască
(a) orbecăi prin întuneric/...

Scanned with OKEN Scanner

orchestră de instrumentişti ...
ordin obligatoriu/...
originalitate specifică/...
origine şi provenienţă/...
ornament decorativ
ortografie corectă
osanale de preamărire/...
(a) ospăta cu mâncare ...
ospăţ îmbelşugat/...
ospiciu de nebuni/...
oţet acru
ovaţie entuziastă/...

P

pacient bolnav
pagubă materială/...
pahar de băut
palat mare/...
paliativ temporar/...
palpitaţie a inimii
pamflet literar/...
panaceu universal
panegiric elogios
panoplie de arme
panoramă largă/...
pantă înclinată/...
papiotă de aţă
paradă militară/...
parastas de pomenire/...
parbriz al geamului
par de lemn/...
parfé de ciocolată/...
parolă secretă/...
paroxism maxim/...
particularitate caracteristică/...
partitură muzicală
pasarelă îngustă
paspartu universal
pastramă afumată/...
patimă violentă/...
pauză temporară
pălălaie mare
(a) pălăvrăgi mult/...
(a) păstra în continuare/...
pătură groasă/...
păţanie neplăcută/...
pâlc mic/...
(a) pârli la foc
pârloagă nelucrată/...
pecete specifică/...
pedală de picior
pelerină largă/...
performanţă deosebită/...
(a) perfora o gaură
pericol ameninţător/...
periodicitate regulată
(a) perora cu înflăcărare/...
(a) (se) perpetua veşnic/...
(a) persevera cu răbdare/...
(a) (mai) persista încă/...
persoană VIP/...
personalitate deosebită/...
perspectivă de viitor/...
peşteră naturală/...
petiţie scrisă/...
(strada) piaţa ...
picaj... vertical
picnic în aer liber/...
(a) picura cu stropi rari/...
piedică... obstacol/...
piele de box...
piesă demontabilă/...
(a) piguli câte puţin
pilon de susţinere/...
pinacotecă de tablouri/...
pisc ascuţit/...
piuit de pasăre
plachetă mică/...
(a) planta în pământ
planton... de pază/...
plasticitate sugestivă/...
(a) plănui pentru viitor/...
plecăciune reverenţioasă/...
pleoapă a ochiului
plic de hârtie
(a) plivi buruieni
plop înalt
poantă... de efect/...
poartă de acces
pocinog rău/...
pocitanie slută/...
poetaş obscur/...

Scanned with OKEN Scanner

poftă puternică/...
pogrom în masă/...
polemică de idei/...
policlinică medicală
politeţe amabilă/...
pom fructifer
poncif banal/...
popas de odihnă/...
poreclă în batjocură
postav gros/...
potecă... îngustă/...
potpuriu din mai multe melodii/...
povară grea/...
(a) (se) prăbuşi brusc/...
prăjină lungă/...
prăpastie abruptă/...
prăpăd pustiitor/...
prea colosal/...
preambul introductiv/...
prea minunat/...
preaviz de concediere/...
(a) preciza clar/...
(a) prefera mai mult/mai bine
(a) prefira printre degete/...
(a) (se) pregăti din timp/...
prelat înalt/...
(strada) prelungirea ...
(a) premedita dinainte/...
premisă de bază/...
prenume de botez/...
(a) (se) preocupa îndeaproape/...
(a) presimţi dinainte/...
prestaţie de scurtă durată/...
(a) pretinde insistent/...
preţiozitate căutată/...
prieten, dar amic
prigoană aprigă/...
primitivism grosolan/...
prim-plan cinematografic/...
prinos de recunoştinţă/...
prioritate principală/...
prisacă de stupi
prispă îngustă/...
privilegiu avantajos/...
privitor la în ce priveşte
probitate morală/...
procent la sută
(a) proclama solemn/...
procură legalizată
prognoză pentru viitor/...
(a) proiecta în viitor
prolog introductiv/...
promoţie de absolvenţi
(a) propulsa înainte/...
(a) proroci viitorul
protagonist principal
protest energic/...
protocol diplomatic/...
proverb popular/...
prozelit nou/...
psalm biblic/...
pubelă de gunoi ...
puci... militar
pueril, naiv/...
puhoi mare/...
punte îngustă/...
puseu puternic/...
puşti tânăr/...
putină de lemn

R

racilă veche/...
racord de legătură
(a)(-şi) rade de la rădăcină
(a) radia în toate direcţiile
radieră de şters
rai ceresc/...
raită scurtă/...
raliu automobilistic/...
rampă de încărcare-descărcare
rangă de fier
rang ierarhic
raşpel de oţel/...
raţie de hrană
raţionament logic/...
razie inopinată/...
(a) răbufni violent/...
(a) răcni puternic/...
răgaz liber/...
(a) răguşi vocea
(a) răpăi des/...

Scanned with OKEN Scanner

(a) răsări din pământ/...
(a) răscrăcăra picioarele/...
răscruce şi cotitură
(a) răsfăţa cu dragoste/...
(a) răstălmăci greşit/...
(a se) răsti ameninţător/...
(a) răstigni pe cruce
(a) răsuna prelung/...
răsunet puternic/...
(a) rătăci drumul/...
(a se) răţoi ameninţător/...
(a) răzbate cu greu
(a) răzbi anevoie/...
război de ţesut
răzeş liber/...
(a) râma pământul/...
(se) rândui unul după altul/...
rânjet răutăcios/...
râpă abruptă/...
râşniţă de măcinat
realizare obţinută/...
(a) rebegi de frig
recenzie succintă/...
recepţie de luare în primire
rechizite de scris...
(a) recidiva din nou/...
recipisă de primire
reciproc, de comun acord
(a) recita pe dinafară/...
reclamă publicitară...
recoltă culeasă/...
(a) reconvoca iar/...
record maxim/...
redactare scrisă/...
(a) (se) redresa pe calea cea bună/...
redută de apărare
referendum al cetăţenilor/...
reflex spontan/...
(a) (se) regala bine/...
regenţă provizorie/...
relaş temporar/...
(a) relata amănunţit/...
relicvă din trecut/...
reminiscenţă vagă/...
remontoar de ceas
rentă regulată
(a) renunţa de bunăvoie/...
repaus temporar
(a) repeta din nou/...
(a) (se) repezi în grabă/...
(a) (se) replia în ordine
replică energică/...
reportaj... pe teren/...
represalii drastice/...
(a) reprima violent/...
(a) reproduce exact
resentiment ostil/...
resort de activitate
(a) respinge înapoi/...
restaurator ... de artă
(a) restitui înapoi
reşou de încălzit
retevei scurt/...
(a) reteza complet/...
(a) (se) retrage înapoi/...
(a) retrăi intens/...
retrospectivă de artă plastică
retrospectiv în urmă/...
reţetă scrisă/...
(a) reţine pe loc/...
(a) reuni laolaltă/...
(a) reuşi cu bine/...
(a) revedea încă o dată/...
revelaţie neaşteptată
(a) reveni din nou/...
reverenţă ceremonioasă/...
reviriment brusc/...
revizor de control
(a) revizui din nou/...
(a) rezerva deoparte/...
reziduu rămas/...
(a) rezuma pe scurt/...
(a) ricana batjocoritor/...
(a) ridica în sus
ridicătură proeminentă/...
rid pe obraz/...
rigiditate inflexibilă/...
rigorism etic/...
rimă finală
(a) riposta cu promptitudine/...
ripostă promptă
(a) risipi peste tot/...

Scanned with OKEN Scanner

ritm regulat/...
(a) roade cu dinţii/...
robot automatizat
(a) roboti din greu/...
robusteţe fizică/...
rocă minerală/...
ropot torenţial/...
(a) (se) roti în cerc/...
rotulă a genunchiului
(a) ruga stăruitor
ruj de buze
rulotă de locuit

S

sabat de vrăjitoare
saboţi de lemn
saca de apă
sacou bărbătesc ...
sacrilegiu profanator/...
salon pentru musafiri
salt brusc
saltea de relaxă
samaritean bun/...
samovar de metal/...
santinelă înarmată/...
sarabandă ameţitoare/...
sarcasm jignitor/...
satiră moralizatoare/...
saturaţie maximă
saună de aburi
savană întinsă/...
savoare deosebită/...
sălaş temporar/...
săpăligă mică/...
sărbătoare festivă
(a) sări în sus/...
(a) sâcâi întruna/...
sârmă metalică
scală gradată
scampolo din tricot/...
(a) scanda accentuând
(a) scăpăra scântei
(se) scâlcia într-o parte/...
scâncet slab/...
(a) scânteia viu/...
(a) scârţâi ascuţit/...
scheci hazliu/...
schemă de ansamblu
schit călugăresc/...
schiţă sumară/...
scorbură... de copac...
(a) scormoni peste tot/...
(a) scorni minciuni/...
scornitură falsă/...
(a) scotoci peste tot/...
scriere ortografică
(a) scruta atent/...
scrutin electoral
scuar public/...
scuipătoare specială
scurtcircuit electric/...
seceră manuală/...
sectă religioasă/...
sectorist de poliţie
(a) secţiona în porţiuni
(a) seculariza de către stat
sedativ calmant
semnalment exterior/...
semnătură proprie/...
sensibilitate afectivă/...
seriozitate profundă/...
(a) sfârâi uşor/...
(a) sfârteca în bucăţi
sfeşnic pentru lumânări
sfeştanie religioasă/...
show muzical-distractiv
siestă de după prânz/...
simetrie armonioasă/...
simulacru înşelător/...
sinceritate francă/...
sindrofie familială/...
situaţie conjuncturală/...
slăbiciune trecătoare
sloi de gheaţă
smârc mocirlos/...
smerenie pioasă/...
snoavă populară/...
sobor de preoţi/...
soclu de susţinere
solemnitate publică
solicitare insistentă/...
solicitudine amabilă/...

Scanned with OKEN Scanner

solniţă de sare...
somaţie scrisă
somitate de... prestigiu/...
(a) sorbi cu zgomot/...
sorginte şi rădăcină/...
sortiment de mărfuri
sosie identică
spaimă îngrozitoare/...
(a) sparge în bucăţi
spasm violent/...
speculaţie teoretică/...
speluncă rău famată/...
spiriduş mic/...
spirit de glumă/...
splendoare extraordinară/...
(a) sporovăi stăruitor/...
spot publicitar/...
(a) (se) sprijini reciproc
sprijin sau suport/...
sprinteneală în mişcări/...
(a) spulbera departe/...
spuză fierbinte/...
stană de piatră/...
(a) sta pe loc/...
start de plecare/...
(a) statua oficial
statuetă mică
staţie de oprire/...
(a) stărui insistent/...
stână de oi...
(a) stârni din loc/...
(a) stârpi în întregime/...
stihie a naturii/...
stil de exprimare/...
stimă... şi consideraţie/...
(a) stipula o clauză
strangulare a gâtului/...
strateg militar/...
(a) străluci puternic/...
(a) strămuta în alt loc/...
stres nervos...
structură organizatorică
stufat cu carne
stup cu albine/...
(a) submina pe ascuns/...
subnutriţie cronică
subsidiu financiar/...
substrat real/...
subterfugiu abil/...
subtilitate fină/...
subvenţie bănească/...
(a) succeda imediat
(a) suci pe o parte şi pe alta/...
(a) sugruma de gât/...
suită instrumentală
suman ţărănesc/...
sumă de bani/...
summit la vârf/...
supărat şi indignat/...
supergenial
superstar de cinema/...
supeu după spectacol/...
(a) suplini temporar/...
supunere umilă/...
surată bună/...
(a) surescita peste măsură
(a) (se) surmena peste măsură/...
(a) surprinde nepregătit/...
surpriză neaşteptată/...
sursă originară/...
(a) survola deasupra
(a) suspenda temporar/...
(a) suspina adânc/...
(a) sustrage prin fraudă/...
susur lin/...
sutană preoţească/...
suveranitate supremă/...

Ş

şablon stereotip/...
şalupă cu motor
şalvari... largi/...
şansă de reuşită/ ...
şanţ lung/...
şatră de ţigani...
şchiop de un picior ...
(a) şedea jos
şedinţă organizată
şeptel de animale...
şicană fără motiv/...
şi etc.
şi inclusiv

Scanned with OKEN Scanner

şindrilă de brad/...
şipcă subţire/...
şlagăr la modă/...
şlep pentru mărfuri
şliboviţă de prune/...
(a) şoca neplăcut/...
şoim răpitor .../...
(a) şopti încet/...
(strada) şoseaua ...
şosetă scurtă
şoşoni de iarnă/...
spagă şi mită/...
spilhozen pentru copii
spriţ de vin
ştire informativă/...
ştiulete de porumb
şuetă amicală/...
(a) şuşoti la ureche/...
şut puternic/...
şuvoi de apă/...

T

tacâm complet/...
(a) tachina în glumă/...
taifas plăcut/...
taină ascunsă/...
tainiţă subterană/...
talan bătrân/...
talaz mare
talcioc de vechituri
talpă a piciorului
tandem de două persoane
tapiserie de mână/...
taraf de lăutari/...
tare groaznic
tarif oficial
tarla agricolă
tartină cu unt
(a) tatona şi (a) pipăi/...
(a) tăbărî cu gura/...
tăcere şi mucles
(a) tăia în bucăţi/...
tămbălău zgomotos/...
tărăboi mare/...
(a) tărăgăna de pe o zi pe alta/...
(a) (se) tâmpi la cap/...
(a se) tângui jelindu-se/
(a) târî pe jos/...
târlici de casă/...
târn de măturat/...
târtiţă de pasăre
tejghea lungă/...
telegar tânăr/...
teleghida de la distanţă
temeritate mare/...
tentă de culoare
terci de mălai/...
termen fix
(a) termina până la capăt/...
text scris/...
(a) ticăi tare/...
(a) ticsi până la refuz
tirbuşon pentru dopuri...
toană capricioasă
toată mass-media
(a) toca... mărunt/...
(a) toci pe dinafară/...
toiag lung/...
(a se) tolăni culcat/...
tonetă stradală/...
top al preferinţelor
torent vijelios/...
tornadă violentă/...
tragedie violentă/...
traiectorie curbă/...
(a) transcende dincolo de.../...
(a) transcrie din nou/...
transfuzie de sânge/...
transhumanţă periodică/...
translator oficial/...
tranşant şi categoric/...
(a) tranşa repede/...
tranşee adâncă/...
tratat scris/...
tratăţie cu mâncare şi/sau băutură
(a) trăncăni vorbe goale/...
trântă corp la corp/...
(a) trepida puternic
(a) (se) trezi din somn
(a) tripla de trei ori
triumf deosebit/...

Scanned with OKEN Scanner

troian de zăpadă
(a) troieni nămeţi/...
trufie arogantă/...
truism evident/...
trunchi de copac
tumult mare/...
tunel subteran/...
tupeu obraznic/...
tupeu şi neobrăzare/...
turnură neaşteptată/...
(a) turui întruna.../ ...
tutelă legală
tutore autorizat

Ţ

ţarc îngrădit/...
ţăcălie mică/...
ţărăncuţă tânără/...
ţăruş scurt/...
ţârâială de scurtă durată/...
(a) ţârâi câte puţin/...
(a) ţâşni brusc/...
ţidulă... de hârtie
(a) ţintui în cuie/...
(a) ţipa tare/...
(a) ţiui ascuţit/...
ţurţur de gheaţă

U

uimire profundă/...
uliţă îngustă/...
unanimitate deplină/...
undiţă de pescuit
(a) unelti în ascuns/...
ungher ascuns/...
(se) uni prin căsătorie
unitate indivizibilă/...
ură nestăpânită/...
ură şi duşmănie
urcior de lut/...
urcuş în pantă/...
urlet prelung/...
(a) urma în continuare/...
urmă de cicatrice
(a) uzurpa fraudulos

V

vacarm asurzitor/...
vad de trecere
vaiet de durere/...
vargă lungă/...
(strada) varianta...
văgăună adâncă/...
văpaie mare/...
vâlcea îngustă/...
vecin apropiat/...
vedetă celebră/...
(a) veghea noaptea/...
vehicul de transport
veioză de noapte/...
velinţă de lână/...
vendetă puternică/...
veneraţie profundă/...
venit financiar/...
verandă exterioară/...
verdict definitiv/...
vergea îngustă/...
verigă intermediară/...
vernisaj inaugural/...
verset religios
vespasiană publică...
vestigiu vechi/...
viitură bruscă
vijelie foarte puternică
vilă elegantă/...
viperă... veninoasă/...
vipie mare/...
vipuşcă îngustă/...
virilitate bărbătească/...
viscol puternic/...
vită domestică/...
vitraliu colorat/...
vitrină pentru mărfuri
vlăjgan tânăr/...
vocaţie deosebită/...
(a) vocifera mânios/...
vodevil cu cântece/...
(a) (se) volatiliza fără urmă/...
voluptate mare/...
(a) vrăfui în teancuri/...
vreasc uscat/...

Scanned with OKEN Scanner

(a) vremui urât ...
(a) vui prelungit/...

W

weekend la sfârşit de săptămână/...
western de aventuri

X

xenofobie faţă de străini/...

Z

zaiafet mare/...
zarvă mare/...
(a) zăbovi mult timp/...
zăcământ natural/...
(a) zăcea în pat/...
zăpuşeală înăbuşitoare/...
zăvod mare...
zână... frumoasă/...
(a se) zbengui sărind/...
(a) zbiera tare/...
(a se) zborşi ameninţător/...
zbucium sufletesc/...
(a) zbura în văzduh/...
zdreanţă ruptă/...
(a) zdrumica bucăţele/...
zefir călduţ/...
zeflemea batjocoritoare/...
zei penaţi/...
zeitate păgână
zel neobosit/...
zgaibă mică/ ...
(se) zgâi lung/...
zgârietură uşoară
zgomot puternic/...
(a se) zgribuli de frig/...
(a) zgudui cu putere/...
zicătoare scurtă/...
zori ai zilei/...
zor mare/...
(a) zvâcni pe neaşteptate/...
zvâcnire bruscă/...
(a) (se) zvânta puţin/...
zvon fals/...

Scanned with OKEN Scanner

DICȚIONARUL

Scanned with OKEN Scanner

A

ABATE CATOLIC

„Mănăstirea, condusă de către un nou **abate catolic**, era privită, acum, cu alţi ochi din partea forurilor ecleziastice superioare" (corect: „Mănăstirea, condusă de către un nou **abate**, era privită, acum, cu alţi ochi...", căci **abate** ⟨din it. „ab(b)ate"⟩ este un „titlu dat superiorului unei abaţii ⟨mănăstire **catolică**⟩; titlu onorific acordat unor preoţi **catolici**; persoană care poartă acest titlu").

ABCES CU PUROI

„Se vedea cât de acolo că umflătura, de un colorit dubios, se datora unui **abces cu puroi**" (corect: „...umflătura, de un colorit dubios, se datora unui **abces**", fiindcă **abces** ⟨din fr. „abcès"⟩ este o „acumulare de **puroi**, bine determinată de ţesuturile din jur, formată în urma dezintegrării ţesuturilor, de obicei sub acţiunea unor agenţi microbieni sau parazitari").

ABIS ADÂNC/PRĂPĂSTIOS

„Perspectiva, ameţitoare, de la picioarele noastre se deschidea printr-un **abis adânc**, înfricoşător şi măreţ..." (corect: „...se deschidea printr-un **abis**, înfricoşător şi măreţ...", deoarece **abis** ⟨din fr. „abysse", lat. „abyssus"⟩ este o prăpastie **adâncă**: **genune**, hău").

ABUNDENŢĂ MARE/BOGATĂ/DIN BELŞUG/DE PRISOS

„Îl obseda dorinţa de a scăpa de sărăcie, de a se bucura zilnic de o **abundenţă mare** de produse cumpărate la un preţ cât mai ieftin" (corect: „Îl obseda dorinţa ... de a se bucura zilnic de o **abundenţă** de produse cumpărate la un preţ cât mai ieftin", deoarece **abundenţă** ⟨din fr. „abondance", lat. „abundantia"⟩ se traduce prin „cantitate **mare**, **belşug**, **bogăţie**, **prisos**").

ACCESORIU SECUNDAR/ANEX/INCIDENTAL/COMPLEMENTAR

„Bicicleta era bună, dar îi lipsea un **accesoriu secundar**: manşoane de cauciuc pentru ghidon" (corect: „Bicicleta era bună, dar îi lipsea un **accesoriu**: manşoane de cauciuc pentru ghidon", pentru că

Scanned with OKEN Scanner

accesoriu ⟨din fr. „accesoire", lat. „accesorius"⟩ ⟨obiect, piesă, dispozitiv⟩ înseamnă „care constituie un element **secundar, anex, incidental, complementar**").

ACCIDENT ÎNTÂMPLĂTOR/IMPREVIZIBIL/FORTUIT/BANAL

„În apropierea localităţii Lehliu, două autoturisme au suferit un **accident întâmplător** în urma coliziunii lor frontale..." (corect: „..., două autoturisme au suferit un accident în urma coliziunii lor frontale...", căci **accident** ⟨din fr. „accident", lat. „accidens, -tis"⟩ este un „eveniment **fortuit, imprevizibil**, care întrerupe mersul normal al lucrurilor, producând avarii, răniri, mutilări sau chiar moartea; fapt **întâmplător, banal**, care aduce nenorocire").

ACONT ÎN AVANS/ÎNAINTE

„Conform contractului, i s-a achitat un **acont în avans** de 10% din valoarea acestuia" (corect: „..., i s-a achitat un **acont/avans** de 10% din valoarea lui", căci **acont** ⟨din it. „acconto", fr. „acompte"⟩ este o „parte dintr-o sumă plătită sau încasată **înainte**, la o cumpărare sau la încheierea unei tranzacţii, ca garanţie; **avans**, acontare, arvună").

ACOSTAMENT LATERAL/AL UNEI ŞOSELE/AL PĂRŢII CAROSABILE

„Din cauza unui TIR care venea spre el, a virat spre dreapta şi, depăşind **acostamentul lateral**, se răsturnă în şanţ" (corect: „..., a virat spre dreapta şi, depăşind **acostamentul**, se răsturnă în şanţ", pentru că **acostament** ⟨după fr. „accotement"⟩ este o „fâşie **laterală** din platforma **unei şosele**, de obicei nepavată, situată la marginea **părţii carosabile**").

ACTRIŢĂ DRAMATICĂ

„I-a plăcut să creadă, încă de pe băncile şcolii, că are vocaţie de **actriţă dramatică**" (corect: „..., că are vocaţie de **actriţă**", căci **actriţă** ⟨din fr. „actrice"⟩ este o „artistă **dramatică** ce interpretează roluri în piese de teatru, în filme etc.; actoriţă").

ACTUALITATE PREZENTĂ/DE FAŢĂ/CURENTĂ

„Evenimentele politice oglindite trebuie să fie puternic ancorate în **actualitatea prezentă**, datorită complexităţii şi caracterului lor dinamic" (corect: „...trebuie să fie puternic ancorate în **actualitate**, datorită complexităţii şi caracterului lor dinamic", căci **actualitate** ⟨din fr. „actualité"⟩ reprezintă „ceea ce este actual, eveniment, întâmplare **curentă**, timpul **de faţă, prezent**; loc. adj. **de actualitate** = care se petrece sau interesează în clipa **de faţă**, care corespunde **prezentului**").

Scanned with OKEN Scanner

ACȚIUNE PRACTICATĂ/FĂCUTĂ/EXECUTATĂ/EFECTUATĂ

„E foarte hotărât în **acțiunile pe care le practică**" (corect: „E foarte hotărât în **acțiunile** sale/**în ceea ce pune în practică**", căci **acțiune** ⟨din fr. „action", lat. „actio, -onis"⟩ înseamnă „desfășurare a unei activități; faptă **întreprinsă** ⟨pentru atingerea unui scop⟩", deci „**pusă în practică, făcută, executată; efectuată**").

ACURATEȚE DEOSEBITĂ/MARE/EXACTĂ

„Toate lucrările de birou, ce-i purtau semnătura, dovedeau o **acurateţe deosebită** şi o **mare** competenţă" (corect: „..., dovedeau **acurateţe** şi o **mare** competenţă", căci **acurateţe** ⟨din it. „accuratezza"⟩ este o „grijă **deosebită**, atenţie **mare**, **exactitate** în executarea unui lucru").

ADAOS SUPLIMENTAR/COMPLEMENTAR

„În funcţie de anii lucraţi după pensionare, i s-a calculat un **adaos suplimentar** la pensia iniţială" (corect: „..., i s-a calculat un **adaos** la pensia iniţială", din cauză că **adaos** ⟨v. „adaoge"⟩ este „ceea ce se adaugă la ceva, **supliment**, **completare**").

(A) ADĂPA CU APĂ

„Crescuţi cu mare grijă, caii erau hrăniţi cu fân, **adăpaţi cu apă** şi ţesălaţi întotdeauna la timp" (corect: „..., caii erau hrăniţi cu fân, **adăpaţi** şi ţesălaţi întotdeauna la timp", căci **a adăpa** ⟨lat. „adaquare"⟩ înseamnă „a da **apă** de băut unui animal").

ADĂPOST FERIT/APĂRAT

„Aflate pe câmp, oile erau duse într-un **adăpost ferit** atunci când vremea se înrăutăţea" (corect: „..., oile erau duse într-un **adăpost** atunci când vremea se înrăutăţea", pentru că **adăpost** ⟨lat. „ad appos(i)tum" sau „ad depos(i)tum"⟩ este un „loc **ferit**; construcţie făcută **ca să apere** de intemperii, de primejdii").

(A) (MAI) ADĂUGA ÎN PLUS/ÎNCĂ

„La cele cumpărate, **adăugă în plus** o perie de dinţi şi un burete de baie", „Comisia de disciplină AIBA **a mai adăugat încă** trei luni la suspendarea de cinci ani pe care Obreja a primit-o în 2010" (corect: „..., **adăugă** o perie de dinţi şi un burete de baie", „Comisia de disciplină **a adăugat** trei luni la suspendarea de cinci ani...", pentru că **a adăuga** ⟨lat. „*adaugere"⟩ înseamnă „a **mai** pune peste..., a da **în plus**" ⟨„mai" fiind sinonim, când acţiunea verbului durează, cu „şi acum, în continuare, **încă**"⟩).

Scanned with OKEN Scanner

ADDENDA ÎN COMPLETARE

„La sfârşitul cărţii, i-a pus, **în completare, o addenda**, absolut necesară" (corect: „..., i-a pus **o addenda**, absolut necesară", fiindcă **addenda** ⟨din lat. „addenda"⟩, cuprinde „note, texte, diagrame etc. care se adaugă la o lucrare **pentru a o completa**").

ADENOM BENIGN

„După spusele urologului, avea un **adenom benign** de prostată, neoperabil deocamdată" (corect: „..., avea un **adenom** de prostată, neoperabil încă", deoarece **adenom** ⟨din fr. „adénome"⟩ este o „tumoare glandulară **benignă**, constituită din celule epiteliale").

ADIERE DE VÂNT/LINĂ

„Atmosfera toridă obligă parcă toată suflarea să se adăpostească în locurile cele mai umbroase. Nicio **adiere de vânt**, niciun firicel de ploaie..." (corect: „...Nicio **adiere**, niciun firicel de ploaie...", căci **adiere** ⟨v. „adia"⟩ este o „suflare **lină** ⟨**de vânt**⟩; abur, aburează").

(A) ADMONESTA SEVER/ASPRU

„Pentru cazul de indisciplină reclamat de diriginte, elevul **a fost admonestat sever** de către directorul liceului" (corect: „..., elevul **a fost admonestat** de către directorul liceului", fiindcă **a admonesta** ⟨din fr. „admonester"⟩ înseamnă „a mustra **cu severitate**, a dojeni **aspru**").

ADNOTARE EXPLICATIVĂ/ÎNTREGITOARE

„Pe marginea comentariilor de text citite, el a simţit nevoia să facă unele **adnotări explicative**" (corect: „..., el a simţit nevoia să facă unele **adnotări**", pentru că **adnotare** ⟨v. „adnota", din lat. „adnotare", „annotare"⟩ este ⟨concr.⟩ o „însemnare, notă **care explică, întregeşte** un text; adnotaţie").

ADONIS FOARTE FRUMOS

„Tânărul din faţa mea era un **adonis foarte frumos**, al cărui chip te fermeca prin albeaţa pielii şi albastrul ochilor" (corect: „...era un **adonis**, al cărui chip te fermeca prin albeaţa pielii şi albastrul ochilor", căci **adonis** ⟨din fr. „adonis"⟩ este un „nume care se dă ⟨după un personaj legendar din antichitate⟩ unui tânăr **foarte frumos**").

(A) ADORA FĂRĂ LIMITĂ/ÎN CEL MAI ÎNALT GRAD

„I-a mărturisit că-l **adoră fără limite**, fiind lumina ochilor ei, viaţa ei..." (corect: „I-a mărturisit că-l **adoră**, ...", deoarece **a adora** ⟨din fr. „adorer", lat. „adorare"⟩ înseamnă „a iubi **în cel mai înalt grad, fără limită**, a avea un cult pentru cineva sau ceva").

Scanned with OKEN Scanner

(A) ADUCE APORTUL/CONTRIBUȚIA

„Actorul Robert de Niro și-**a adus** personal **aportul** la crearea tuturor celor 88 de camere și apartamente din hotelul său newyorkez, Greenwich, în care nicio încăpere nu seamănă cu alta", „**Nu** ne **aducem contribuția** la ceea ce trebuie..." (corect: „Actorul Robert de Niro a avut **aportul** său la crearea tuturor celor 88 de camere și apartamente...", „**Nu** ne-**am dat** contribuția la ceea ce trebuie...", deoarece **aport** ⟨din fr. „apport"⟩ înseamnă „**aducere**, parte **adusă** de cineva la o acțiune sau o cheltuială comună; **contribuție**").

(A) ADUCE OBOLUL/CONTRIBUȚIA/APORTUL

„Sunt cazuri umane disperate ce pot fi ameliorate dacă unii dintre noi **ne aducem obolul** cât de cât..." (corect: „...dacă unii dintre noi **ne dăm obolul/contribuția** cât de cât...", pentru că **obol** ⟨din fr. „obole", lat. „obolus"⟩ este o „sumă modestă pe care cineva **o aduce**, cu care cineva **contribuie** la o acțiune: ⟨p. gener.⟩ **contribuție** ⟨= **aport**⟩ de orice natură: ⟨expr.⟩ **a-și da obolul** = **a contribui** cu un mic ajutor în scop de binefacere").

(A) ADULA ÎN MOD SERVIL

„Nu i-am bănuit ipocrizia, căci își **adula în mod servil** superiorii" (corect: „..., căci își adula superiorii", pentru că **a adula** ⟨din fr. „aduler", lat. „adulari"⟩ înseamnă „a linguși, a flata pe cineva **în chip servil**").

(A) ADULMECA CU NĂRILE/CU MIROSUL

„Alergând înaintea stăpânilor, ogarii **adulmecau cu nările** vânatul ce dispăruse în desiș" (corect: „..., ogarii **adulmecau** vânatul ce dispăruse în desiș", fiindcă **a adulmeca** ⟨et.nec.⟩ înseamnă ⟨despre animale⟩ „a simți sau a descoperi, **cu ajutorul mirosului** ⟨deci **al nărilor**⟩, prezența unui animal, a omului, a hranei etc.").

ADVERSAR DE ÎNTRECERE

„La următoarea rundă, avea toate șansele să întâlnească un **adversar de întrecere** mai puternic..." (corect: „..., avea toate șansele să întâlnească un **adversar** mai puternic...", pentru că **adversar** ⟨din fr. „adversaire", lat. „adversarius"⟩ este ⟨în sport⟩ un „partener **de întrecere**").

AEROCLUB SPORTIV/DE NAVIGAȚIE AERIANĂ

„Înscrierea la un **aeroclub sportiv** îi da posibilitatea să urmeze un curs de planoriști sau de parașutiști" (corect: „Înscrierea la un **aeroclub** îi da posibilitatea să urmeze un curs de ...", fiindcă **aeroclub**

Scanned with OKEN Scanner

⟨din fr. „aéro-club”⟩ este o „organizaţie **sportivă** în care sunt încadraţi membri care practică sau simpatizează sporturile **aeronautice**”).

AFINITATE COMUNĂ

„Spiritul de echipă, de colegialitate li s-a dezvoltat datorită unor **afinităţi comune** morale şi intelectuale” (corect: „...li s-a dezvoltat datorită unor **afinităţi** morale şi intelectuale”, căci **afinitate** ⟨din fr. „affinité”, lat. „affinitas, -atis”⟩ este, cu precădere, o „potrivire între semeni sau între manifestările lor, datorită unor înclinaţii **comune**”).

AFIŞ PUBLIC/INFORMATIV

„În locuri foarte circulate apăruseră **afişe publice**, sugestive, ce anunţau o nouă ediţie a Festivalului Internaţional «George Enescu»” (corect: „...apăruseră **afişe** sugestive, ce anunţau o nouă ediţie a Festivalului Internaţional «George Enescu», deoarece **afiş** ⟨din fr. „affiche”⟩ este, întâi de toate, o „înştiinţare, de obicei imprimată, expusă **public, prin care se anunţă ceva, se dau informaţii** în legătură cu viaţa politică şi culturală”).

AFLUENŢĂ MARE/DE OAMENI/ÎNGRĂMĂDITĂ/ ÎNVĂLMĂŞITĂ/NĂVALNICĂ

„În weekend, şoseaua naţională Bucureşti-Braşov se bucură de o **afluenţă mare**, nemaicunoscută, de autoturisme şi de turişti” (corect: „..., şoseaua naţională Bucureşti-Braşov se bucură de o **afluenţă** nemaicunoscută de autoturisme şi de turişti”, pentru că prin **afluenţă** ⟨din fr. „affluence”, lat. „affluentis”⟩ se înţeleg, în primul rând, o „mulţime”, un „număr mare **de oameni** care se îndreaptă spre acelaşi punct; **aflux, îmbulzeală, năvală**”, iar, în al doilea rând, o „cantitate **mare**; abundenţă, belşug de produse”).

AGAPĂ COLEGIALĂ/INTIMĂ/PRIETENEASCĂ

„Ori de câte ori aniversam naşterea unui camarad de serviciu, evenimentul era sărbătorit printr-o **agapă colegială**...” (corect: „..., evenimentul era sărbătorit printr-o **agapă**...”, căci **agapă** ⟨din fr., lat. „agape”⟩ este un „ospăţ cu caracter **intim, prietenesc**; masă **colegială**”).

AGENDĂ CALENDARISTICĂ

„Problemele înscrise pe **agenda calendaristică** au fost date spre rezolvare factorilor operativi de resort” (corect: „Problemele înscrise pe **agendă** au fost date spre rezolvare...”, pentru că **agendă** ⟨din fr., lat. „agenda”⟩ este un „carnet cu foi **ca de calendar**, în care se notează lucrările care urmează să fie făcute în anumite date”).

Scanned with OKEN Scanner

AGHEASMĂ SFINȚITĂ

„De Bobotează, după oficierea slujbei, ia-mi și mie, te rog, o sticlă de **agheasmă sfințită**!" (corect: „..., ia-mi și mie, te rog, o sticlă de **agheasmă**!", pentru că **agheasmă** ⟨din sl. „agiazma"⟩ înseamnă „apă **sfințită**").

AGITAȚIE INTENSĂ/EXCESIVĂ/NERVOASĂ/ÎNCOACE ȘI ÎNCOLO

„**Agitația intensă** din jur se datora venirii unei coloane de manifestanți nemulțumiți de condițiile precare de lucru și de iminența șomajului" (corect: „**Agitația** din jur se datora venirii unei coloane de manifestanți...", căci **agitație** ⟨din fr. „agitation", lat. „agitatio, -onis", rus. „aghitațiia"⟩ este o „mișcare **intensă încoace și încolo** efectuată de oameni, de vehicule etc.; stare de neliniște **excesivă**, de tulburare, de tensiune **nervoasă**...").

AGLOMERAȚIE DE OAMENI

„De sărbători, este, în toate piețele, o **aglomerație de oameni** greu de închipuit" (corect: „..., o **aglomerație** greu de închipuit", căci **aglomerație** ⟨din fr. „agglomération"⟩ este o „îngrămădire **de oameni**; îmbulzeală, înghesuială, aglomerare; așezare **omenească**").

(A) AGONISI PRIN MUNCĂ/CU CHIBZUIALĂ/PRIN ECONOMISIRE

„Știa, din amintiri, că bunicii **agonisiseră prin muncă**, o viață întreagă, ceea ce se vedea în gospodăria lor" (corect: „Știa, din amintiri, că bunicii **agonisiseră**, o viață întreagă, ...", pentru că **a agonisi** ⟨din ngr. „agonízome"⟩ înseamnă „a dobândi, a câștiga prin muncă; a strânge, **a pune deoparte**; **a economisi**").

(A) AGONIZA ÎNTRE VIAȚĂ ȘI MOARTE

„Adus cu salvarea și depus la terapie intensivă, rănitul **agoniza între viață și moarte**" (corect: „..., rănitul **agoniza**", fiindcă **a agoniza** ⟨din fr. „agoniser", lat. „agonisari"⟩ înseamnă „a fi în stare **de agonie**", adică „**pe moarte**, muribund").

AISBERG DE GHEAȚĂ/PLUTITOR

„Oceanul Arctic nu poate fi imaginat fără **aisberguri de gheață**, foci și urși polari" (corect: „...nu poate fi imaginat fără **aisberguri**, foci și urși polari", deoarece **aisberg** ⟨din fr., engl. „iceberg"⟩ este un „bloc ⟨mare⟩ **de gheață** desprins din calotele glaciale polare, care plutește pe oceane spre zona caldă, influențând clima regiunilor învecinate și stingherind navigația; ghețar **plutitor**").

ALAI DE OAMENI/SOLEMN/FESTIV

„Soborul era asistat de un **alai de oameni**, venit de pretutindeni, care voia să atingă moaștele sfântului" (corect: „Soborul era asistat de un **alai**, venit de pretutindeni, ...", din cauză că **alai** ⟨din tc.

Scanned with OKEN Scanner

„alay”⟩ este o mulţime **de oameni** care însoţeşte o ceremonie, o persoană de seamă etc.; **paradă, pompă**; mulţime **de oameni** care se ia după cineva”).

ALCOOLEMIE ÎN SÂNGE

„În urma accidentului, şoferul, pus să sufle în fiolă, avea un grad crescut de **alcoolemie în sânge**” (corect: „..., şoferul, pus să sufle în fiolă, avea un grad crescut de **alcoolemie**”, căci **alcoolemie** ⟨din fr. „alcoolémie”⟩ este o „prezenţă temporară a alcoolului **în sânge**; procent de alcool prezent **în sânge**”).

ALEAN SUFLETESC/DE DUIOŞIE/MELANCOLIE/DOR

„Măritişul cu altcineva al femeii pe care o iubea nu numai că îl va revolta, dar îi va pricinui şi un **alean sufletesc** greu de descris” (corect: „...nu numai că îl va revolta, dar îi va pricinui şi un **alean** greu de descris”, fiindcă **alean** ⟨din magh. „ellen”⟩ este ⟨pop.⟩ o „suferinţă, durere **sufletească** ⟨din cauza unei dorinţe neîmplinite⟩”, un „sentiment **de duioşie; melancolie, dor**”).

(STRADA) ALEEA...

„TOC INTERNAŢIONAL, Hunedoara, **Str. Aleea** Oţelarilor, Nr. 5/6” (corect: „..., Hunedoara, **Aleea** Oţelarilor, Nr. 5/6”, căci **alee** ⟨din fr. „allée”⟩ este un „**drum** într-un parc, într-o grădină etc. aşternut cu nisip sau cu prundiş şi mărginit de arbori sau de flori”, o „**stradă** plantată cu arbori, **stradă** îngustă şi scurtă; stradelă, intrare” sau un „**spaţiu de circulaţie** mărginit pe ambele părţi de elemente arhitecturale”).

ALEGERI ELECTORALE

„**Alegerile electorale** parlamentare se organizează, conform actualei Constituţii, din patru în patru ani” (corect: „**Alegerile** parlamentare se organizează, conform Constituţiei, ...”, pentru că **alegere** ⟨v. „alege”⟩ reprezintă ⟨mai ales la plural⟩ o „operaţie care se efectuează conform unor norme precise şi dinainte stabilite, pentru desemnarea prin vot a unei persoane destinate să îndeplinească o anumită sarcină”, iar **electoral** ⟨din fr. „électoral”⟩, „privitor la **alegeri**, în vederea **alegerilor**”).

(A) ALERGA REPEDE/GONIND/FUGIND/GRĂBINDU-SE

„La chemarea tatălui, copilul **aleargă repede** spre el, părăsind locul de joacă” (corect: „..., copilul **aleargă** spre el, părăsind locul de joacă”, pentru că **a alerga** ⟨lat. „allargare”⟩ înseamnă, cu precădere, „a merge **repede, a goni; a fugi; a se grăbi** într-o direcţie sau către un scop”).

Scanned with OKEN Scanner

(A) ALEZA INTERIOR/O PIESĂ CILINDRICĂ

„Funcţionarea defectuoasă a bateriei de la chiuvetă a putut să fie ameliorată în urma **alezării interiorului** celor două robinete" (corect: „...a putut să fie ameliorată în urma **alezării** celor două robinete", pentru că **a aleza** ⟨din fr. „aléser"⟩ înseamnă „a prelucra **interiorul** unei **piese cilindrice**, dându-i diametrul cerut").

(A) ALINIA DREPT/ÎN RÂND/ORDONAT

„Potrivit cerinţelor, **a fost aliniat drept** cu ceilalţi" (corect: „..., **a fost aliniat** cu ceilalţi", fiindcă **a alinia** ⟨„a" + „linia"⟩ înseamnă, cu prioritate, „a aşeza în linie **dreaptă**", iar **în rând** ⟨sl. „rendŭ"⟩, „în şir **drept**, **aliniat**, **ordonat** ⟨de lucruri sau de fiinţe⟩").

ALOCUŢIUNE SCURTĂ/OCAZIONALĂ

„Cu prilejul ceremoniei, invitatul de onoare rosti o **scurtă alocuţiune**" (corect: „..., invitatul de onoare rosti o **alocuţiune**", căci **alocuţiune** ⟨din fr. „allocution", lat. „allocutio, -onis"⟩ înseamnă „**scurtă** cuvântare **ocazională**").

ALTERCAŢIE VERBALĂ/VIOLENTĂ

„**Altercaţia verbală** a fost urmată de o altercaţie (sic!) fizică între taximetrist şi subofiţerul de poliţie din piaţa Mihail Kogălniceanu" (corect: „**Altercaţia** a fost urmată de o altercaţie (sic!) fizică...", pentru că **altercaţie** ⟨din fr. „altercation", lat. „altercatio, -onis"⟩ este un „schimb **violent** de **cuvinte** între două sau mai multe persoane").

AMABIL ŞI POLITICOS/PRIETENOS/BINEVOITOR

„**Amabil şi politicos**, primarul se întreţine cu diverşi cetăţeni, aruncă o privire prin piaţă şi pleacă" (corect: fie „**Amabil**, primarul se întreţine cu diverşi cetăţeni,...", fie „**Politicos**, primarul se întreţine cu diverşi cetăţeni, ...", căci **amabil** ⟨din fr. „aimable", lat. „amabilis"⟩ înseamnă „**prietenos**, **binevoitor**, **politicos**").

(A) AMÂNA ULTERIOR/MAI TÂRZIU

„Întâlnirea programată pentru astăzi a fost **amânată ulterior**, la o dată ce va fi comunicată tuturor participanţilor" (corect: „...**a fost amânată**, la o dată ce va fi comunicată tuturor participanţilor", pentru că **a amâna** ⟨„a" + „mâne"⟩ înseamnă „a trece la îndeplinirea unei acţiuni într-un moment **ulterior** celui stabilit iniţial, care se face sau se întâmplă **mai târziu**").

(A) AMBALA ÎN PACHET

„Vă rog să-mi **ambalaţi în pachet** sculurile de mohair, căci le bag într-o sacoşă, alături de diverse alimente" (corect: „Vă rog să-mi **ambalaţi** sculurile de mohair, ...", fiindcă **a ambala** ⟨din fr. „emballer"⟩

Scanned with OKEN Scanner

înseamnă, cu prioritate, „**a împacheta** ceva într-un material protector, în vederea ușurării manipulării lui și a transportului").

AMBARCAȚIUNE MICĂ/PLUTITOARE

„Plimbarea, în deltă, într-o zi de vară, cu o **ambarcațiune mică**, lasă amintiri de neșters..." (corect: „..., cu o **ambarcațiune**, îți lasă amintiri de neșters...", pentru că **ambarcațiune** ⟨din fr. „embarcation"⟩, este un „vas **plutitor**, de dimensiuni **mici**, cu vâsle, cu vele sau cu motor").

AMBUSCADĂ PRIN SURPRINDERE

„În urma unei pregătiri minuțioase, dușmanul căzu, **prin surprindere**, într-o **ambuscadă**, soldată cu victime..." (corect: „..., dușmanul căzu într-o **ambuscadă**, soldată cu victime...", căci **ambuscadă** ⟨din fr. „embuscade"⟩ este o „acțiune de luptă în care inamicul este atacat **prin surprindere**; loc amenajat și ocupat de o subunitate militară, în scopul executării unui atac **prin surprindere** asupra dușmanului").

AMESTEC ETEROGEN/VARIAT/DIVERS

„În marile porturi ale lumii, există un **amestec eterogen** de seminții, de neamuri bătute de vânt în căutarea norocului" (corect: „..., există un **amestec** de seminții, de neamuri bătute de vânt în căutarea norocului", deoarece **amestec** ⟨din „amesteca", derivat regresiv⟩ este, cu precădere, o „reunire de lucruri **diverse**: complex format de elemente diferite, **eterogene**; amestecătură, combinație, **mixtură**").

AMPENAJ DE AVION

„Numai cine n-a pilotat nu știe ce rol important joacă, alături de aripi, **ampenajul unui avion**" (corect: „...nu știe ce rol important joacă, alături de aripi, **ampenajul**", fiindcă **ampenaj** ⟨din fr. „empennage"⟩ este un „dispozitiv al **unui avion**, dispus în spatele fuselajului, care servește la stabilirea, echilibrul sau schimbarea direcției avionului respectiv").

AMPLOARE LARGĂ/MARE/DEZVOLTATĂ

„Există măsuri de **largă amploare** pentru protecția fondului funciar?" (corect: „Există măsuri de **amploare** pentru protecția fondului funciar?", fiindcă **amploare** ⟨din fr. „ampleur"⟩ este „însușirea de a fi **amplu** (= **mare, larg, dezvoltat**)").

AMVON AL BISERICII

„Predicile, ținute, cu regularitate, duminica, în **amvonul bisericii**, erau așteptate, întotdeauna, cu un mare interes de către enoriași"

Scanned with OKEN Scanner

(corect: „Predicile, ţinute, cu regularitate, duminica, în **amvon**, erau aşteptate întotdeauna, ...” fiindcă **amvon** ⟨din sl. „amŭvonŭ⟩ reprezintă o „construcţie ⟨ca un balcon⟩ într-o **biserică**, de unde se predică sau se citeşte evanghelia”).

ANALE ISTORICE

„În **analele istorice** se regăsesc consemnate, cu rigurozitate, date şi evenimente, fapte ale unor personalităţi politice şi militare, semnificative pentru destinul neamului” (corect: „În **anale** se regăsesc, cu rigurozitate, date şi evenimente, fapte ale unor personalităţi politice şi militare, ...”, căci **anale** ⟨din fr., lat. „annales”⟩ desemnează ⟨la pl.⟩ o „scriere **istorică** în care sunt înregistrate an de an întâmplările importante din viaţa unui popor, a unui oraş, a unei familii; ⟨p.ext.⟩ **istorie** a unui popor” ⟨în subsidiar fiind o „publicaţie ştiinţifică anuală”⟩).

ANALIZĂ ANALITICĂ/AMĂNUNŢITĂ/DETALIATĂ

„Am făcut **analize** destul de **analitice**”, „Nu am capacitatea de a face o **analiză amănunţită**” (corect: „Am făcut **analize** destul de atente”, „Nu am capacitatea de a face o **analiză** serioasă”, căci **analitic** ⟨din fr. „analytique”, lat. „analyticus”⟩ înseamnă „care se bazează pe **analiză**, care procedează prin **analiză** ⟨= examinare **amănunţită** a unei probleme⟩”, iar **amănunţit** ⟨v. „amănunţi”⟩, „care cuprinde multe amănunte; **detaliat**”).

AN DE ZILE

„După lăsarea la vatră, şi anume la un **an de zile**, am reuşit să mă angajez într-o întreprindere de industrie alimentară” (corect: „..., şi anume la un **an**, am reuşit să mă angajez într-o întreprindere de industrie alimentară”, fiindcă **an** ⟨lat. „annus”⟩ este, aici, o „perioadă de timp care corespunde unei revoluţii a Pământului în jurul Soarelui şi care cuprinde 12 luni ⟨**lună** = diviziune a anului calendaristic, cu o durată de 28 până la 31 **de zile**⟩”).

(A) ANEANTIZA TOTAL

„O bombă nucleară are capacitatea de a **aneantiza total** suflarea unei mari aglomerări urbane, a unui vast teritoriu” (corect: „...are capacitatea de a **aneantiza** suflarea unei mari aglomerări urbane, a unui vast teritoriu”, pentru că a **aneantiza** ⟨după fr. „anéantir”⟩ înseamnă ⟨livr.⟩ „a distruge **total**, a reduce la nimic”).

ANECDOTĂ CU POANTĂ [HAZLIE]

„«Năzdrăvăniile lui Nastratin Hogea» este o carte cu **anecdote hazlii** în care eroul este de un comic irezistibil” (corect: „...este o

Scanned with OKEN Scanner

carte cu **anecdote** în care eroul este de un comic irezistibil", pentru că **anecdotă** ⟨din fr. „anecdote"⟩ este, cu precădere, o „istorioară **cu poantă hazlie**").

(A) ANEXA ALĂTURAT/ALIPIND/ADĂUGÂND/ATAŞÂND

„La prezenta cerere, **anexez alăturat** următoarele documente – în xerocopie – solicitate de dumneavoastră" (corect: „La prezenta cerere, **anexez** următoarele documente...", pentru că **a anexa** ⟨din fr. „annexer"⟩ înseamnă, prin definiţie, **„a alipi, a alătura, a adăuga, a ataşa"**).

(A) ANIVERSA... ANI

„În 2004, **s-au aniversat** 150 de **ani** de la naşterea lui Alexandru Macedonski" (corect: fie „În 2004, **s-a sărbătorit împlinirea a** 150 de **ani** de la naşterea lui Alexandru Macedonski", fie „În 2004, **s-a aniversat** naşterea lui Alexandru Macedonski", deoarece **a aniversa** ⟨din „aniversar", derivat regresiv⟩ înseamnă a „sărbători **împlinirea unui număr de ani** de la data la care s-a petrecut **un anumit eveniment**").

ANONIM NECUNOSCUT

„Articolul la care mă refer nu era semnat, autorul vrând să rămână, pentru cititori, un **anonim necunoscut**" (corect: „..., autorul vrând să rămână, pentru cititori, un **anonim**", pentru că **anonim** ⟨din fr. „anonyme, lat, „anonymus"⟩ este o „persoană cu nume **necunoscut**, care-şi tăinuieşte numele").

ANSAMBLU UNITAR

„Toate cele cinci scări formau un **ansamblu unitar** de o sută de apartamente" (corect: „...formau un **ansamblu** de o sută de apartamente", pentru că **ansamblu** ⟨din fr. „ensemble"⟩ este, cu prioritate, un „tot **unitar** rezultat din unirea unor elemente de acelaşi gen; totalitate").

ANTERIU LUNG [LA PREOŢI ORTODOCŞI]

„Asemenea vechilor boieri sau lăutari, preoţii poartă un **anteriu lung**" (corect: „..., preoţii poartă un **anteriu**", din cauză că **anteriu** ⟨din tc. „anteri"⟩ este o „haină **lungă** purtată de preoţii ortodocşi").

ANTICARIAT DE CĂRŢI VECHI

„Pe vremuri, exista un **anticariat de cărţi vechi** pe strada Mihai Viteazu...; astăzi, pe strada Sf. Nicolae" (corect: „Pe vremuri, exista un **anticariat** pe strada Mihai Viteazu...", căci **anticariat** ⟨din „anticar", după germ. „Antiquariat"⟩ este, de regulă, un „magazin în care se vând **cărţi vechi**").

Scanned with OKEN Scanner

(A) ANTICIPA ÎNAINTE DE VREME

„Zărind-o pe marginea podului, **anticipă înainte de vreme** gândurile ei sinucigașe" (corect: „..., **anticipă** gândurile ei sinucigașe", căci **a anticipa** ⟨din fr. „anticiper", lat. „anticipare"⟩ înseamnă „a face sau a spune ceva **înainte de o anumită dată** ⟨fixată⟩ sau **înaintea timpului cuvenit**").

ANTOLOGIE DE TEXTE [REPREZENTATIVE]

„În cultura literară a oamenilor, indiferent de vârstă, un loc important îl dețin **antologiile de texte**" (corect: „..., un loc important îl dețin **antologiile**", pentru că **antologie** ⟨din fr. „anthologie"⟩ este o „culegere de **lucrări** ⟨= **texte**, scrieri, opere artistice sau științifice⟩ **reprezentative**, alese dintr-unul sau din mai mulți autori, dintr-una sau din mai multe opere; florilegiu, crestomație").

ANTURAJ APROPIAT

„În **anturajul** dumneavoastră **apropiat** s-ar putea ivi unele neînțelegeri" (corect: „În **anturajul** dumneavoastră s-ar putea ivi unele neînțelegeri", din cauză că **anturaj** ⟨din fr. „entourage"⟩ este „totalitatea persoanelor care constituie mediul social particular al cuiva, **care înconjoară în mod obișnuit pe cineva**; mediul, compania, societatea în care trăiește cineva").

ANUNȚ ÎN SCRIS/DE FAPTE DIVERSE

„Fiind interesat să cumpăr un pechinez, am dat un **anunț în scris** la «mica publicitate» a unui ziar local" (corect: „..., am dat un **anunț** la „mica publicitate" a unui ziar local", fiindcă **anunț** ⟨din „anunța", derivat regresiv⟩ reprezintă o „înștiințare **scrisă**", **care anunță**, într-o formulare, aproape telegrafică, **fapte diverse**).

ANVELOPĂ DE CAUCIUC/DE PROTECȚIE

„Mașina fusese supusă unui control tehnic de rutină, inclusiv **anvelopele de cauciuc**, schimbate de curând" (corect: „..., inclusiv **anvelopele**, schimbate de curând", fiindcă **anvelopă** ⟨din fr. „enveloppe"⟩ este un „înveliș **de protecție** al camerei de aer a unei roți de vehicul, confecționat **din cauciuc**").

APARENȚĂ EXTERIOARĂ

„Înalt, costeliv, cu nasul acvilin și ochi ageri, părea, după **aparența exterioară**, că vine din nordul țării" (corect: „..., părea, după **aparență**, că vine din nordul țării", pentru că **aparență** ⟨după fr. „apparence", lat. „apparentia"⟩ este o „înfățișare **exterioară** ⟨și adesea neconformă cu realitatea⟩ a cuiva sau a ceva").

Scanned with OKEN Scanner

APEL CU VOCE TARE

„Duminica seara, la raport, se făcea **apelul cu voce tare** al militarilor prezenţi în front" (corect: „..., se făcea **apelul** militarilor prezenţi în front", fiindcă **apel** ⟨din fr. „appel"⟩ este, cu precădere, o „citire cu **glas tare** a numelor unor persoane dintr-un colectiv, spre a verifica prezenţa lor într-un anumit loc").

APERITIV ÎNAINTE DE MASĂ [PENTRU STIMULAREA APETITULUI]

„La prânzurile îmbelşugate, **aperitivul înainte de masă** este, de regulă, foarte consistent şi săţios" (corect: „..., **aperitivul** este, de regulă, foarte consistent şi săţios", pentru că **aperitiv** ⟨din fr. „apéritif", lat. „aperitivus"⟩ este fie o „gustare care se dă **înainte de masă** ⟨pentru a stimula pofta de mâncare⟩, fie o „băutură alcoolică consumată **înainte de masă** ⟨pentru a stimula pofta de mâncare⟩").

(A) APLICA ÎN PRACTICĂ/FĂCÂND/ADMINISTRÂND

„**A aplica în practică** cele învăţate este o lege a progresului, altfel capitalul de cunoştinţe acumulat rămâne fără utilitate pentru societate" (corect: „**A aplica** cele învăţate este o lege a progresului...", deoarece **a aplica** ⟨din fr. „appliquer", lat. „applicare"⟩ înseamnă, aici, „a pune ceva **în practică**; a întrebuinţa, a folosi, **a face**, **a administra**").

APOCALIPS AL LUMII [LA CREŞTINI]

„Mulţi cititori ai Bibliei au aşteptat, cu vădită îngrijorare, sosirea anului 2000, socotit a fi **apocalipsul lumii**" (corect: „..., socotit a fi **apocalipsul**", deoarece **apocalips** ⟨din fr. „apocalypse", lat. „apocalypsis"⟩ este acea „parte din Noul Testament în care este înfăţişat în chip alegoric sfârşitul **lumii**; sfârşitul **lumii** în religia creştină").

APOLOGET FERVENT/[ADESEA] EXAGERAT

„**Apologet fervent** al neoliberalismului, a supus unei critici acerbe politica lentă de privatizare şi de combatere a corupţiei" (corect: „**Apologet** al neoliberalismului, a supus unei critici acerbe ...", fiindcă **apologet** ⟨din germ. „Apologet"⟩ este un „susţinător **fervent** ⟨şi adesea **exagerat**⟩ al meritelor cuiva sau a ceva").

APORT ADUS

„În funcţie de **aportul adus**, membrii CAP-ului vor primi ceea ce li se cuvine" (corect: „În funcţie de **aport**[(**ul**) lor], membrii CAP-ului vor primi...", căci **aport** ⟨din fr. „apporte"⟩ este o „contribuţie materială, intelectuală, morală etc., **adusă** de cineva într-o acţiune comună").

Scanned with OKEN Scanner

(A) APOSTROFA VIOLENT/ASPRU

„În schimbul de replici ce au urmat, directorul îl **apostrofă violent** pentru lipsurile grave din sector" (corect: „..., directorul îl **apostrofă** pentru lipsurile grave din sector", fiindcă **a apostrofa** ⟨din fr. „apostropher"⟩ înseamnă „a adresa cuiva o mustrare **violentă**, a mustra pe cineva cu ton **aspru**").

APTITUDINE INDIVIDUALĂ/PSIHICĂ/CREATOARE

„Eşecul intrării la teatru s-a datorat pentru că n-a reuşit să convingă că are **aptitudini individuale** actoriceşti" (corect: „...s-a datorat pentru că n-a reuşit să convingă că are **aptitudini** actoriceşti", din cauză că **aptitudine** ⟨din lat. „aptitudo, -inis", fr. „aptitude"⟩ este o „însuşire **psihică individuală** care condiţionează îndeplinirea în bune condiţii a unei munci, a unei acţiuni; aplicaţie, înclinaţie, **dar**").

(A) APUCA CU MÂNA/ÎN GRABĂ/LA REPEZEALĂ/BRUSC/CU VIOLENŢĂ

„Enervat, îl **apucă cu mâna** de perciuni, după care îl trase de urechi" (corect: „..., îl **apucă** de perciuni, după care îl trase de urechi", din cauză că **a apuca** ⟨lat. „aucupare"⟩ înseamnă, în primul rând, „a prinde, a lua, **a înşfăca, a înhăţa ⟨cu mâna⟩**; a pune **mâna**, în **grabă**, pe ce are la îndemână; a lua, a-şi însuşi ceva **la repezeală**").

ARAC LUNG/DE SUSŢINERE

„Toată viţa nobilă, adusă din Dobrogea, era pusă pe **araci lungi**..." (corect: „..., era pusă pe **araci**", fiindcă **arac** ⟨din ngr. „haráki"⟩ este un „par **lung** care serveşte **la susţinerea** viţei de vie şi a altor plante agăţătoare").

(A) ARBITRA UN LITIGIU

„**A arbitra un litigiu** într-un organ cu activitate jurisdicţională presupune deţinerea şi probarea unor competenţe de specialitate" (corect: „**A arbitra** într-un organ cu activitate jurisdicţională...", pentru că **a arbitra** ⟨din fr. „arbitrer"⟩ înseamnă, cu prioritate, „a soluţiona **un litigiu** în calitate de arbitru").

AR DE TEREN

„Am avut însămânţaţi 29 de **ari de teren**, care n-au fost distruşi de turme de oi" (corect: „Am avut însămânţaţi 29 de **ari**, ...", pentru că **ar** ⟨din fr. „are"⟩ este o „unitate de măsură pentru suprafeţele **de teren** egală cu 100 m^2").

ARENDĂ TEMPORARĂ

„Cele câteva pogoane de pământ arabil au fost date în **arendă temporară** unei asociaţii" (corect: „...au fost date în **arendă** unei

Scanned with OKEN Scanner

asociaţii", deoarece **arendă** ⟨din rus., pol. „arenda"⟩ este o „cedare **temporară** a dreptului de exploatare a unor bunuri, în schimbul unei plăţi; folosire, exploatare a unui bun astfel cedat; sumă plătită de arendaş proprietarului pentru arendarea unui bun").

ARIERATE DE PLĂȚI

„Pe vremea lui Văcăroiu... erau numite eufemistic «**arierate de plăţi**» sau, şi mai drăguţ şi benign, «blocaj economic»„ (corect: „...erau numite eufemistic «**arierate**» sau, şi mai drăguţ...", căci **arierate** ⟨din fr. „arriéré"⟩ sunt „**datorii băneşti** aflate în restanţă", iar **plată** ⟨din sl. „plata"⟩, „faptul de a plăti **o sumă de bani** (sic!) **datorată**; achitare").

AROMĂ PLĂCUTĂ/PĂTRUNZĂTOARE/MIRESMATĂ/PARFUMATĂ

„Cozonacul şi prăjiturile au o **aromă plăcută** pentru că se pune în compoziţie esenţă de rom sau de vanilie" (corect: „...au o **aromă** pentru că se pune în compoziţie esenţă de rom sau de vanilie", fiindcă **aromă** ⟨din fr. „arôme, lat. „aroma"⟩ este o „emanaţie a unor substanţe **plăcut** mirositoare ⟨şi cu gust **plăcut**⟩; miros **tare** şi **plăcut; mireasmă, parfum**; substanţă care dă unui produs miros sau gust **plăcut**").

ARSENAL DE ARME

„Posturile de pază erau dublate în jurul **arsenalului de arme**" (corect: „Posturile de pază erau dublate în jurul **arsenalului**", deoarece **arsenal** ⟨din fr. „arsenal"⟩ este o „întreprindere sau clădire în care se repară (eventual se şi fabrică şi se depozitează) **armament** ⟨= **arme**⟩").

ARŞIŢĂ DOGORITOARE/MARE/CANICULARĂ

„Cât priveai de-a lungul câmpiei, peste lanurile de grâu cu bobul încă nedezvoltat, **arşiţa dogoritoare** a verii se abătuse fără milă, distrugând recoltele" (corect: „..., **arşiţa** verii se abătuse fără milă, distrugând recoltele", pentru că **arşiţă** ⟨lat. [calor] „*arsicia"⟩ înseamnă „căldură **mare** şi **dogoritoare** a soarelui; dogoare, zăduf, **canicula**").

ARTICOL SCRIS/PUBLICISTIC

„De-a lungul anilor, n-a avut deloc pretenţia să-şi vadă **articolele scrise** publicate în vreo revistă de specialitate" (corect: „..., n-a avut deloc pretenţia să-şi vadă **articolele** publicate în vreo revistă de specialitate", căci **articol** ⟨din fr. „article", lat. „articulus"⟩ este o „expunere **scrisă** de proporţii mai reduse, cu caracter **publicistic**, pe o temă politică, economică, ştiinţifică etc.").

Scanned with OKEN Scanner

ARTIST DE TALENT/CREATIV

„Că este un **artist de talent** nu mai încape îndoială, cea mai bună dovadă fiind premiile de interpretare" (corect: „Că este un **artist** nu mai încape îndoială, ...", deoarece **artist** ⟨din fr. „artiste", lat. „artista"⟩ este o „persoană **de talent** care lucrează **în mod creator** într-un domeniu al artei; ⟨p.restr.⟩ persoană care dă dovadă **de talent** în profesiunea pe care o exercită").

ARTROZĂ CRONICĂ/DEFORMANTĂ

„O afecțiune care îl sâcâia îngrozitor era **artroza cronică**, la nivelul coapsei și genunchiului" (corect: „...era **artroza**, la nivelul coapsei și genunchiului", pentru că **artroză** ⟨din fr. „arthrose"⟩ este o „boală articulară **cronică** de tip **deformant**").

(A) ASELENIZA PE LUNĂ

„Întregul mapamond a fost cutremurat de emoție la **aselenizarea** primului om **pe Lună**" (corect: „...a fost cutremurat de emoție la **aselenizarea** primului om", fiindcă **a aseleniza** ⟨„a" + gr. „Selene" [n.pr.] + suf. „-iza"⟩ înseamnă „a lua contact cu suprafața **Lunii**, a se așeza **pe Lună**; a aluniza").

ASESOR POPULAR

„Din fostele complete de judecată, în vechiul regim, făceau parte și **asesorii populari**, oameni ai muncii care se bucurau de aceleași drepturi ca judecătorii de profesie" (corect: „Din fostele complete de judecată, în vechiul regim, făceau parte și **asesorii**, oameni ai muncii...", fiindcă **asesor** ⟨din lat. „assesor", fr. „assesseur"⟩ era un „reprezentant **al poporului** în unele complete de judecată").

ASIGURARE FERMĂ/HOTĂRÂTĂ/SIGURĂ/DEMNĂ DE ÎNCREDERE

„Comisia, aflată la fața locului, a dat **asigurări ferme** că revendicările vor fi satisfăcute" (corect: „..., a dat **asigurări** că revendicările vor fi satisfăcute", pentru că **asigurare** ⟨v. „asigura"⟩ este „acțiunea de a oferi o garanție pentru înfăptuirea unui lucru; a face ca înfăptuirea să fie **sigură, demnă de încredere, fermă, hotărâtă**").

ASTENIE PRELUNGITĂ/INTENSĂ

„După cura de ape minerale, s-a trezit cu o stare de **astenie prelungită**, pe care a tratat-o cu vitamine" (corect: „..., s-a trezit cu o stare de **astenie**, pe care a tratat-o cu vitamine", din cauză că **astenie** ⟨din fr. „asthénie"⟩ este o „stare de oboseală **intensă** și **prelungită**, însoțită de slăbiciune fizică, de scăderea capacității de lucru intelectual etc.").

Scanned with OKEN Scanner

ASTRU CERESC

„Fata de împărat s-a îndrăgostit de un **astru ceresc**, de Luceafăr, pe care-l atrage printr-o invocaţie magică" (corect: „Fata de împărat s-a îndrăgostit de un **astru**, de Luceafăr, ...", pentru că **astru** ⟨din fr. „astre", lat. „astrum"⟩ este un „corp situat pe bolta **cerească** ⟨stea, planetă etc.⟩").

ATAC AGRESIV

„La miezul nopţii, staţia PECO, situată la ieşirea din oraş, a fost ţinta unui **atac agresiv**, a unui jaf armat" (corect: „..., staţia PECO, situată la ieşirea din oraş, a fost ţinta unui **atac**, a unui jaf armat", fiindcă **atac** ⟨din fr. „attaque"⟩ este, aici, o „**agresiune** ⟨= atac⟩ împotriva unei persoane, a unui stat etc.").

ATAŞ DE MOTOCICLETĂ/LATERAL/PENTRU TRANSPORT

„**Ataşul de motocicletă** fusese astfel adaptat încât să servească la transportul şi al unor persoane, şi al unor mărfuri" (corect: „**Ataşul** fusese astfel adaptat...", deoarece **ataş** ⟨din fr. „attache"⟩ este o „anexă de metal prinsă **lateral** de o motocicletă **cu care se transportă** obiecte sau persoane").

(A) ATÂRNA ÎN JOS/SUSPENDAT/LIBER

„După instrucţie, obielele erau spălate cu grijă şi **atârnate în jos**, pentru a se usca, pe marginea patului" (corect: „..., obielele erau spălate cu grijă şi **atârnate**, pentru a se usca, pe marginea patului", căci **a atârna** ⟨„a" + „târn"⟩ înseamnă „a sta **suspendat**, a cădea **liber în jos**..."; „a agăţa, a suspenda de un cârlig, de un cui etc., lăsând să cadă **liber în jos**").

ATELIER DE CROITORIE/DE CIZMĂRIE/DE BLĂNĂRIE [etc.]

„Nu ştiţi vreun **atelier de croitorie** prin apropiere?" (corect: „Nu ştiţi vreo **croitorie** prin apropiere?", pentru că prin **croitorie** ⟨„croitor" + suf. „-ie"⟩ se înţelege nu numai „meşteşugul, meseria **croitorului**", ci şi un „**atelier** unde se lucrează haine sau rochii" ⟨la fel, **cizmărie**, **blănărie** etc.⟩).

(A) ATERIZA PE SOL

„Din cauza unei defecţiuni a comenzilor hidraulice, nava **a aterizat pe sol** cu roţile escamotate" (corect: „..., nava **a aterizat** cu roţile escamotate", deoarece **a ateriza** ⟨după fr. „atterrir"⟩ înseamnă ⟨despre aeronave⟩ „a efectua toate operaţiunile necesare pentru a reveni şi a se opri **pe sol**").

Scanned with OKEN Scanner

ATU ÎN PLUS

„Argumentul adus reprezintă un **atu în plus** la impunerea punctului de vedere în discuţie" (corect: „Argumentul adus reprezintă un **atu/o şansă în plus** la impunerea...", pentru că **atu** ⟨din fr. „atout"⟩ constituie, în general, un „element care, într-o anumită împrejurare, oferă cuiva un avantaj sau o şansă **în plus**").

AUTOBIOGRAFIE PROPRIE/PERSONALĂ

„Printre actele găsite la dosar, se afla şi o **autobiografie proprie** a celui dispărut" (corect: „..., se afla şi o **autobiografie** a celui dispărut", căci, **autobiografie** ⟨din fr. „autobiographie"⟩ este o „expunere orală sau scrisă a vieţii unei persoane făcută de **ea însăşi** ⟨= **personală, proprie**⟩).

AUTOCRAT ABSOLUT

„Niciun **autocrat absolut** care şi-a împilat poporul, sfidându-i drepturile şi libertăţile, n-a rămas nepedepsit de istorie" (corect: „Niciun **autocrat** care şi-a împilat poporul, sfidându-i drepturile şi libertăţile, ...", căci **autocrat** ⟨din fr. „autocrate"⟩ este un „conducător al unui stat, cu puteri **absolute**; **autocrator**").

AVALANŞĂ DE ZĂPADĂ

„Aflaţi pe unul dintre versanţii cei mai abrupţi ai muntelui, au fost surprinşi de o **avalanşă de zăpadă**, în urma căreia doi alpinişti şi-au pierdut viaţa" (corect: „..., au fost surprinşi de o **avalanşă**, în urma căreia doi alpinişti şi-au pierdut viaţa", din cauză că **avalanşă** ⟨din fr. „avalanche"⟩ este o „masă **de zăpadă** care se desprinde de pe coasta unui munte şi se rostogoleşte la vale, ducând cu sine şi pietrele, copacii etc. întâlniţi în cale").

(A) AVANSA ÎNAINTE/MAI DEPARTE

„Urcându-mă în autobuz, şoferul m-a invitat să nu blochez uşa de la intrare, ci să **avansez înainte** pe culoar" (corect: „..., şoferul m-a invitat să nu blochez uşa de la intrare, ci să **avansez** pe culoar", căci **a avansa** ⟨din fr. „avancer"⟩ înseamnă, cu precădere, **a înainta**, a merge ⟨**pentru a se apropia** de o ţintă urmărită⟩").

AVENTURĂ [AMOROASĂ] ÎNTÂMPLĂTOARE/TRECĂTOARE

„Pentru eroul nuvelei, amorul pentru tânăra M. fusese o **aventură întâmplătoare**, ca atâtea altele..." (corect: „..., amorul pentru tânăra M. fusese o **aventură**, ca atâtea altele...", din cauză că **aventură** ⟨din fr. „aventure"⟩ este, aici, o „legătură **amoroasă întâmplătoare** ⟨şi **trecătoare**⟩").

Scanned with OKEN Scanner

AVERSĂ SCURTĂ DE PLOAIE [TORENȚIALĂ]

„Cerul va fi variabil, cu înnorări mai accentuate în jumătatea nordică, iar seara și noaptea, în sud-estul țării, pe alocuri, vor cădea **scurte averse de ploaie** însoțite de descărcări electrice și intensificări de scurtă durată ale vântului" (corect: „..., în sud-estul țării, pe alocuri, vor cădea **averse** însoțite de descărcări electrice și intensificări de scurtă durată ale vântului", căci **aversă** ⟨din fr. „averse"⟩ are înțelesul de **ploaie** torențială de **scurtă** durată").

(A) AVIZA OFICIAL

„Spre surprinderea mea, am fost **avizat oficial** asupra restructurării postului pe care îl dețineam..." (corect: „..., am fost **avizat** asupra restructurării postului ...", deoarece **a aviza** ⟨din fr. „aviser"⟩ înseamnă „a înștiința ⟨printr-un aviz⟩; a face cuiva o comunicare **oficială**; a atrage cuiva atenția în legătură cu o problemă").

Scanned with OKEN Scanner

B

BABALÂC BĂTRÂN/NEPUTINCIOS/ÎMBĂTRÂNIT PREMATUR

„Taică-su, un **babalâc bătrân**, îl tachina pe seama meseriei alese, pe care n-o agrea" (corect: „Taică-su, un **babalâc**, îl tachina pe seama meseriei alese, ...", căci **babalâc** ⟨din tc. „babalic"⟩ este ⟨fam. şi depr.⟩ un „om **bătrân** şi **neputincios**; om **îmbătrânit înainte de vreme**").

BABĂ BĂTRÂNĂ/ÎN VÂRSTĂ ÎNAINTATĂ

„După cum mătănăia pe uliţa satului părea să fie o **babă bătrână**, o mătuşă cunoscută mie de demult" (corect: „...părea să fie o **babă**, o mătuşă cunoscută mie de demult", deoarece **babă** ⟨din bg., scr., ucr. „baba"⟩ este o „femeie **în vârstă înaintată**; femeie trecută de tinereţe; **băbătie** ⟨= nevastă [**bătrână**]⟩, **babetă** ⟨= [fam.] femeie **bătrână**⟩; ⟨spec.⟩ femeie **bătrână** care vindecă bolile prin mijloace empirice, prin vrăji, prin descântece etc.").

BAFTĂ ŞI NOROC/ŞANSĂ

„Îi dorim multă sănătate, la mulţi ani, **baftă şi noroc!**" (corect: fie „Îi dorim multă sănătate, la mulţi ani, **baftă!**", fie „Îi dorim multă sănătate, la mulţi ani, **noroc!**", fiindcă argotismul şi familiarul **baftă** ⟨din ţig. „baht", cf. tc. „baht"⟩ înseamnă „**noroc, şansă**").

BAIRAM MARE/PLĂCUT

„Din când în când, erau invitaţi la câte un **mare bairam**, organizat, de prieteni, la sfârşit de săptămână" (corect: „..., erau invitaţi la câte un **bairam**, organizat, de prieteni, la sfârşit de săptămână", pentru că **bairam** ⟨din tc. „bayram"⟩ este ⟨fam.⟩ o „**petrecere**", un „chef **mare**").

(A) BALANSA DINTR-O PARTE ÎN ALTA/ OSCILÂND/FLUCTUÂND/PENDULÂND

„E normal ca oportuniştii să caute ciolanul, **balansând dintr-o parte în alta** a spectrului politic" (corect: „E normal ca oportuniştii să caute ciolanul, **balansând** în spectrul politic", din cauză că **a**

Scanned with OKEN Scanner

balansa ⟨din fr. „balancer”⟩ înseamnă „a se mişca **când într-o parte, când în alta**; a (se) legăna, a (se) hâţâna, **a pendula**” ⟨la fig. = **a oscila, a fluctua**⟩).

BALIZĂ DE SEMNALIZARE/DE DELIMITARE

„Uraganul, stârnit din senin, pusese vasul în pericol, care îşi va redresa direcţia cu ajutorul **balizelor de semnalizare**” (corect: „..., care îşi va redresa direcţia cu ajutorul **balizelor**”, căci **baliză** ⟨din fr. „balise”⟩ este un „semnal” sau o „instalaţie **de semnalizare** care indică poziţia unui punct topografic, **delimitează** zonele navigaţiei etc.”).

BANCHET FESTIV/BOGAT

„Multe clase terminale sărbătoresc absolvirea liceului printr-un **banchet festiv** organizat, de regulă, la munte” (corect: „...sărbătoresc absolvirea liceului printr-un **banchet** organizat, de regulă, la munte”, căci **banchet** ⟨din fr. „banquet”⟩ este o „masă **festivă**, la care se sărbătoreşte o persoană sau un eveniment; **festin**”).

BANCNOTĂ DE HÂRTIE [-MONEDĂ]

„Suma cumpărată, în valută, de la casa de schimb, era numai din **bancnote de hârtie** de câte o sută de dolari” (corect: „..., era numai din **bancnote** de câte o sută de dolari” fiindcă **bancnotă** ⟨din germ. „Banknote”, fr. „bank-note”⟩ este o „**hârtie**-monedă emisă de o bancă şi folosită ca mijloc de plată”).

BANC SCURT/ANECDOTIC/GLUMEŢ

„Întâlnirile deveneau picante pentru că fiecare scotea din tolbă câte un **banc scurt** sau glumea pe seama celorlalţi” (corect: „...fiecare scotea din tolbă câte un **banc**...”, fiindcă **banc** ⟨din germ. „Bank”⟩ este ⟨fam.⟩ o „**scurtă anecdotă glumeaţă**”; ⟨p.ext.⟩ minciună”).

BANDĂ DE PERSOANE/RĂUFĂCĂTORI

„Există **bande de persoane** care îşi bagă mâinile până la coate în buzunarele statului” (corect: „Există **bande** care îşi bagă mâinile până la coate ...”, din cauză că **bandă** ⟨din fr. „bande”, germ. „Bande”⟩ este, aici, o „ceată”, un „grup **de răufăcători** ⟨= **persoană** care face sau aduce mult rău altora, care contravine legilor morale şi sociale⟩ care acţionează sub conducerea unui şef”).

BAROU DE AVOCAŢI

„Domnule, fiţi amabil, ştiţi unde se află **baroul de avocaţi**?” (corect: „..., ştiţi unde se află **baroul**?”, pentru că **barou** ⟨din fr. „barreau”⟩ este un „corp **al avocaţilor**, organizat pe lângă un tribunal sau o curte de apel”).

Scanned with OKEN Scanner

BASTARD NELEGITIM

„Aventurile sentimentale din tinereţe au lăsat urme adânci: un **bastard nelegitim**, pe care nu l-a recunoscut deloc" (corect: „...au lăsat urme adânci: un **bastard**, pe care nu l-a recunoscut deloc", fiindcă **bastard** ⟨din it. „bastardo"⟩ este, aici, un „copil **nelegitim**; bitang").

BATOG AFUMAT/SĂRAT

„Între preparatele din peşte servit la cină, ni s-a dat şi **batog afumat**" (corect: „..., ni s-a dat şi **batog**", pentru că **batog** ⟨din scr. „batok", rus. „batog"⟩ este o „spinare de morun sau de nisetru, **sărată** şi **afumată**; ⟨p.gener.⟩ carne de peşte **sărată** şi **afumată**").

BATOZĂ DE TREIERAT

„Cositul şi legatul grâului, în snopi, aducerea **batozei de treierat** la marginea satului erau pecetluirea recoltei" (corect: „..., aducerea **batozei** la marginea satului erau pecetluirea recoltei", căci **batoză** ⟨din fr. „batteuse"⟩ este o „maşină agricolă care desface boabele din spice, din păstăi, din ştiuleţi şi le separă de celelalte părţi ale plantei; maşină **de treierat**, treierătoare").

(A) (SE) BAZA PE UN SPRIJIN/CA TEMEI/CU NĂDEJDE

„Când pleca de acasă, **se baza pe sprijinul** fetei celei mari, pricepută în ale gospodăriei" (corect: „..., **se baza** pe fata cea mare, pricepută în ale gospodăriei", deoarece **a (se) baza** ⟨din fr. „baser"⟩ înseamnă „**a (se) sprijini, a (se) întemeia** pe ceva; a avea încredere **în sprijinul** cuiva, a se lăsa **în nădejdea** cuiva; a se bizui").

(A) (SE) BĂLĂCI ÎN APĂ [LA SCĂLDAT]

„Deseori, ploile de primăvară umpleau şanţurile de scurgere puţin adânci, de aici şi bucuria copiilor de **a se bălăci în apă**, cu picioarele goale..." (corect: „..., de aici şi bucuria copiilor de **a se bălăci** cu picioarele goale...", fiindcă **a (se) bălăci** ⟨din bg. „balakam"⟩ înseamnă „a (se) juca, a (se) zbengui **în apă** ⟨la scăldat⟩").

(A) BÂJBÂI PRIN ÎNTUNERIC

„Curentul electric întrerupându-se pe când mâncau, **bâjbâiau prin întuneric** în căutarea unei cutii de chibrituri şi a unei lumânări" (corect: „..., **bâjbâiau** în căutarea unei cutii de chibrituri şi a unei lumânări", din cauză că **a bâjbâi** ⟨formaţie onomatopeică⟩ înseamnă, aici, „a căuta ceva pipăind **prin întuneric**").

BÂTĂ DE LEMN/LUNGĂ/GROASĂ

„Asistenta, în timp ce da îngrijiri unui om rănit (de nişte scandalagii), s-a trezit şi ea lovită în cap cu o **bâtă de lemn**..." (corect:

Scanned with OKEN Scanner

„..., s-a trezit și ea lovită în cap cu o **bâtă**...", deoarece **bâtă** ⟨et. nec.⟩ este un **băț** ⟨= bucată **de lemn**⟩ **lung** și **gros** ⟨cu măciulie la capăt⟩; ciomag, botă; ceatlău").

BELDIE LUNGĂ/SUBȚIRE

„Când o supăram, mama mă alerga, în jurul casei, cu o **beldie lungă**, cu care eram plesnit mai ușor" (corect: „..., mama mă alerga, în jurul casei, cu o **beldie**, cu care eram plesnit mai ușor", din cauză că **beldie** ⟨et.nec.⟩ este ⟨reg.⟩ o „prăjină **lungă** și **subțire**; par **lung**").

BENEFICIU PROFITABIL/FOLOSITOR

„Fără un **beneficiu profitabil** clar de pe urma acestei investiții n-are sens să te legi la cap..." (corect: „Fără un **beneficiu** clar de pe urma acestei investiții...", căci **beneficiu** ⟨din fr. „bénéfice", lat. „beneficium"⟩ este un „câștig, **profit** sau **folos** pe care-l are cineva din ceva; **profit** financiar al unei întreprinderi, reprezentând diferența dintre veniturile realizate și cheltuielile ocazionate de acestea").

BESTSELLER DE MARE SUCCES/LITERAR/CU VÂNZARE RECORD

„Cartea a cunoscut o faimă rapidă pe toate continentele, fiind un **bestseller de mare succes**" (corect: „..., fiind un **bestseller**", căci un **bestseller** ⟨din engl. „bestseller"⟩ denumește, cu precădere, o „lucrare **literară care deține recordul la vânzare**, o lucrare **de mare succes**").

BEZNĂ MARE/DE NEPĂTRUNS

„Când am plecat în sat, afară era **beznă mare**, luna încă nu apăruse..." (corect: „..., afară era **beznă**, luna încă nu apăruse...", pentru că **beznă** ⟨din sl. „bezdŭna"⟩ este ⟨adesea fig.⟩ „întuneric **mare**, de **nepătruns**").

BIBELOU DECORATIV/MIC

„Sensibilă la frumos, se bucura ori de câte ori îi cumpăram câte un **bibelou decorativ**" (corect: „..., se bucura ori de câte ori îi cumpăram câte un **bibelou**", deoarece **bibelou** ⟨din fr. „bibelot"⟩ este un „**mic** obiect **decorativ**").

BIDINEA DE VĂRUIT/MARE

„Neavând vermorel, părinții apelau la o **bidinea de văruit**, cu care spoiau pereții casei" (corect: „..., părinții apelau la o **bidinea**, cu care spoiau pereții casei", pentru că **bidinea** ⟨din tc. „badana"⟩ este o pensulă **mare**, de obicei rotundă (cu coadă lungă), **pentru văruit**").

Scanned with OKEN Scanner

BIDIVIU TÂNĂR/IUTE/FRUMOS

„Privirile tuturor erau ațintite asupra unui **bidiviu tânăr** care alerga mândru înăuntrul țarcului" (corect: „...erau ațintite asupra unui **bidiviu** care alerga mândru înăuntrul țarcului", deoarece **bidiviu** ⟨din tc. „bedevî"⟩ este un „cal **tânăr, iute** și **frumos**").

BIGOT RELIGIOS/HABOTNIC/BISERICOS

„Dintre toți membrii familiei, bunica era o **bigotă religioasă** așa cum erau toate femeile din arborele ei genealogic" (corect: „..., bunica era o **bigotă** așa cum erau toate femeile din arborele ei genealogic", fiindcă **bigot** ⟨din fr. „bigot"⟩ este o „⟨persoană⟩ care urmează cu mare severitate toate preceptele rituale ale unei **religii**; ⟨om⟩ **habotnic, bisericos**").

BIGUDIU PENTRU PĂR/DE TOALETĂ FEMININĂ

„Printre mărunțișurile din sertar, găseai ace de siguranță și cu gămălie, nasturi, mosorele de ață, **bigudiuri pentru păr** etc." (corect: „..., găseai ace de siguranță și cu gămălie, nasturi, mosorele de ață, **bigudiuri** etc.", căci **bigudiu** ⟨din fr. „bigoudi"⟩ este un „obiect **de toaletă feminină**, confecționat din metal, material plastic etc., în jurul căruia se răsucește o șuviță **de păr** pentru a o ondula").

BILANȚ CONTABIL

„Deoarece **bilanțul contabil** trebuie încheiat la timp, e necesar ca personalul de specialitate să lucreze suplimentar" (corect: „Deoarece **bilanțul** trebuie încheiat la timp, ...", din cauză că **bilanț** ⟨din germ. „Bilanz", cf. it. „bilancio"⟩ este un „tablou **contabil** al activului și pasivului unei întreprinderi sau al unei activități financiare pentru o anumită perioadă de timp").

(A) BINEMERITA CU PRISOSINȚĂ/DREPTUL LA...

„Pentru performanțele lor muzicale, tinerii interpreți și-au **binemeritat cu prisosință** diplomele și aplauzele" (corect: „..., tinerii interpreți și-au **binemeritat** diplomele și aplauzele", pentru că a **binemerita** ⟨„bine" + „merita"⟩ înseamnă „a câștiga **dreptul la** recunoștința cuiva, la o răsplată; a merita **cu prisosință**").

BISTURIU CHIRURGICAL/PENTRU INCIZII

„Flegmonul n-a cedat decât după ce s-a intervenit cu **bisturiul chirurgical**" (corect: „...decât după ce s-a intervenit cu **bisturiul**", căci **bisturiu** ⟨din fr. „bistouri"⟩ este un „instrument **chirurgical** în formă de cuțitaș, care servește **la incizii**").

Scanned with OKEN Scanner

BLAM PUBLIC

„Cele descoperite, de organele financiare, în gestiune nu puteau să nu-l afecteze, să nu-i aducă **blamul public**" (corect: „...nu puteau să nu-l afecteze, să nu-i aducă **blamul**", fiindcă **blam** ⟨din fr. „blâme"⟩ este o „dezaprobare, condamnare **publică** a unei atitudini; exprimare a unei astfel de dezaprobări").

(A) BLAMA PUBLIC

„El a consacrat aceste practici pe care acum le **blamează public**" (corect: „...pe care acum le **blamează**", pentru că **a blama** ⟨din fr. „blâmer"⟩ înseamnă „a exprima **public** dezaprobarea față de o atitudine, un act, un gest etc., considerate reprobabile; a condamna").

BLEUMARIN ÎNCHIS

„Găsisem, în sfârşit, un sacou **bleumarin închis**, dar lipseau pantalonii la culoare" (corect: „Găsisem, în sfârşit, un sacou **bleumarin**, dar lipseau pantalonii la culoare", din cauză că **bleumarin** ⟨din fr. „bleu marine"⟩ înseamnă „albastru-**închis**").

BLINDAJ PROTECTOR/METALIC/GROS

„Se vedea că **blindajul protector** fusese ros de rugină din cauza expunerii, vreme îndelungată, la intemperii" (corect: „Se vedea că **blindajul** fusese ros de rugină...", căci **blindaj** ⟨din fr. „blindage"⟩ este un „înveliş **protector** de plăci **metalice groase** al unui vas de război, al unui tanc etc.; înveliş **metalic** al proiectilelor de puşcă şi de pistol; înveliş **metalic** de izolare a câmpului electromagnetic al unui organ de celelalte organe dintr-un aparat electric").

BLOCNOTES PENTRU ÎNSEMNĂRI [CURENTE]

„Fiind o zi festivă, fiecare a primit câte un pix şi un **blocnotes pentru însemnări**" (corect: „..., fiecare a primit câte un pix şi un **blocnotes**", fiindcă **blocnotes** ⟨din fr. „bloc-notes"⟩ este un „carnet **pentru însemnări** curente; note").

BOARFĂ VECHE/UZATĂ/ZDRENŢUITĂ

„Costumele din tinereţe, păstrate la naftalină, erau, de fapt, nişte **boarfe vechi, uzate**, bune de aruncat" (corect: „..., erau, de fapt, nişte **boarfe**, bune de aruncat", fiindcă **boarfă** ⟨et.nec.⟩ este ⟨fam.⟩ numele purtat de o îmbrăcăminte **veche, uzată, zdrenţuită**").

BOMBAT ÎN FAŢĂ

„Apoi, cu pieptul **bombat în faţă**, naşul Adi Minune, îmbrăcat în frac, cu papion şi floare roşie în piept..." (corect: „Apoi, cu pieptul

Scanned with OKEN Scanner

bombat, naşul Adi Minune...", deoarece **bombat** ⟨v. „bomba"⟩ înseamnă „de formă **convexă** ⟨= care are suprafaţa rotunjită şi bombată, care prezintă o **proeminenţă**⟩").

BONDOC DE STATURĂ/GRAS/SCURT/ÎNDESAT/MIC/GROS

„**Bondoc de statură**, cu chelie şi urechi clăpăuge, tipul se mişca dezinvolt printre invitaţii casei" (corect: „**Bondoc**, cu chelie şi urechi clăpăuge, ...", fiindcă **bondoc** ⟨cf. tc. „bunduk"⟩ înseamnă ⟨despre oameni; [fig.] despre obiecte⟩ „mărunt **la statură** şi **gras, scurt** şi **îndesat, mic** şi **gros**").

BORDEROU RECAPITULATIV

„Toate obiectele de inventar aflate în depozit au fost înregistrate într-o **borderou recapitulativ**" (corect: „...au fost înregistrate într-un **borderou**", deoarece **borderou** ⟨din fr. „bordereau"⟩ este o „listă **recapitulativă** de mărfuri, de sumele unui cont, de actele dintr-un dosar, de materiale dintr-o magazie etc.").

BOŞOROG BĂTRÂN/RAMOLIT

„Că era un biet **boşorog bătrân** se vedea după mersul nesigur, târşâit, ochii obosiţi, pielea zbârcită..." (corect: „Că era un biet **boşorog** se vedea după mersul nesigur, târşâit, ochii obosiţi, pielea zbârcită...", deoarece **boşorog** ⟨cf. „boş"⟩ este ⟨la fig.⟩ un „om **bătrân, ramolit**").

BRAZDĂ DE PĂMÂNT/ÎNGUSTĂ/DUPĂ PLUG

„Ţăranul harnic a ştiut întotdeauna să-şi lucreze, cu sapa, fiecare **brazdă de pământ** moştenită de la părinţi" (corect: „...a ştiut întotdeauna să-şi lucreze, cu sapa, fiecare **brazdă** moştenită de la părinţi", din cauză că **brazdă** ⟨din sl. „brazda"⟩ este o „fâşie **îngustă de pământ**, tăiată şi răsturnată cu plugul; urmă rămasă în pământ **după plug**; brăzdătură").

BRIZĂ A MĂRII/UŞOARĂ/REGULATĂ

„Hotelul «Steaua de mare» este o binecuvântare pentru cei cazaţi aici, pentru că, aflat pe faleză, este mângâiat, permanent, de **briza mării**" (corect: „..., pentru că, aflat pe faleză, este mângâiat, permanent, de **briză**", ştiut fiind că **briză** ⟨din fr. „brise"⟩ este un „vânt **uşor** care suflă **regulat** la ţărmul **mării**, în timpul zilei, de la mare spre uscat, iar, în timpul nopţii, de la uscat spre mare").

BROBOADĂ DE LÂNĂ/MARE/GROASĂ

„Femeile de la ţară purtau, cândva, pe timp friguros, şi **broboade de lână**, pe lângă alte straie călduroase" (corect: „...purtau, cândva, pe timp friguros, şi **broboade**, pe lângă alte straie călduroase",

Scanned with OKEN Scanner

deoarece **broboadă** ⟨cf. bg. „podbradka”⟩ este o „basma **mare** și **groasă, de lână**, cu care se leagă femeile la cap sau pe care o poartă pe spate”).

(A) BRUSCA CU ASPRIME/FĂRĂ MENAJAMENTE/CU VIOLENȚĂ

„Obiceiul de a **brusca cu asprime** orice subaltern care nu-l linguşea nu putea să rămână nesancţionat” (corect: „Obiceiul de a **brusca** orice subaltern care nu-l linguşea...”, deoarece **a brusca** ⟨din fr. „brusquer”⟩ înseamnă, întâi de toate, „a trata pe cineva **cu asprime, fără menajamente**, a repezi, a bruftui; a se purta **violent** cu cineva”).

BRUTAL ŞI BESTIAL/ANIMALIC/FEROCE/NEMILOS

„În urma conflictului basc, intervenţia a fost **brutală şi bestială**” (corect: fie „În urma conflictului basc, intervenţia a fost **brutală**”, fie „În urma conflictului basc, intervenţia a fost **bestială**”, pentru că **brutal** ⟨din fr. „brutal”⟩ are sensul de „lipsit de delicateţe, aspru, dur, violent”, iar **bestial** ⟨din fr. „bestial”, lat. „bestialis”⟩, sensul de „**animalic, brutal, feroce, nemilos**”).

BUBUIT PUTERNIC/ÎNFUNDAT

„Salvele de artilerie pecetluiră ceremonia, **bubuitul puternic** al tunurilor asurzindu-ne...” (corect: „..., **bubuitul** tunurilor asurzindu-ne...”, din cauză că **bubuit** ⟨v. „bubui”⟩ este un „zgomot **înfundat** şi **puternic** produs de tunet, de arme de foc, de explozii etc.; bubuire, bubuitură”).

(A) BUCHISI CU MIGALĂ/CU EFORT/CU MARE CAZNĂ/FĂRĂ SPOR

„Înaintea perioadei de evaluare, toţi **buchiseau cu migală** la toate disciplinele şcolare importante” (corect: „..., toţi **buchiseau** la toate disciplinele şcolare importante”, deoarece **a buchisi** ⟨cf. „buche”⟩ înseamnă „a face un lucru **cu mare caznă** şi **migală, fără spor**; a citi sau a învăţa ceva **cu efort** şi **cu migală**; a buchirisi”).

BUCURIE SUFLETEASCĂ

„Astfel rămâi cu o **bucurie sufletească**” (corect: „Astfel rămâi cu o **bucurie**”, pentru că **bucurie** ⟨„bucura” + suf. „-ie”⟩ este un „sentiment de mulţumire vie, de satisfacţie **sufletească**”).

BUDINCĂ LA CUPTOR

„Probabil că nu e om căruia să nu-i placă **budinca la cuptor** fiindcă este şi gustoasă, şi uşor digerabilă” (corect: „Probabil că nu e om căruia să nu-i placă **budinca**, ...”, deoarece **budincă** ⟨din fr. „pudding”,

Scanned with OKEN Scanner

„pouding, engl. „pudding") este un „preparat culinar făcut din făină ⟨sau paste făinoase⟩, orez, ouă, lapte etc., adesea îndulcit şi copt **în cuptor**").

BUGET DE VENITURI ŞI CHELTUIELI

„În **bugetul de venituri şi cheltuieli** din acest an, au fost prevăzute fonduri sporite pentru activităţile cultural-artistice" (corect: „În **bugetul** din acest an,...", fiindcă **buget** ⟨din fr. „budget"⟩ este un „bilanţ **al veniturilor şi cheltuielilor** unui stat, ale unei întreprinderi etc. pe o perioadă determinată; totalitatea prevederilor **de venituri şi cheltuieli** ale unei familii sau ale unei persoane pentru o anumită perioadă").

(A SE) BUHĂI LA FAŢĂ

„**Buhăit la faţă** şi cu limba împleticită, cu faţa roşie de băutură, era cunoscut bine în cartier" (corect: „**Buhăit** şi cu limba împleticită, cu faţa roşie de băutură...", din cauză că **a se buhăi** ⟨din „buhav"⟩ înseamnă „a se umfla **la faţă** ⟨de boală, de băutură, de somn etc.⟩; a se puhăvi").

BULEANDRĂ VECHE/FĂRĂ VALOARE/RUPTĂ/PONOSITĂ

„Tot ceea ce rămăsese de la răposatul erau nişte **bulendre vechi**, care puteau fi date de pomană" (corect: „...erau nişte **bulendre**, care puteau fi date de pomană", căci **buleandră** ⟨et.nec.⟩ este, la singular, ⟨pop. şi fam.⟩ o „haină **veche, ruptă, ponosită**; fleandură", iar, la plural, „lucruri **vechi** şi **fără valoare**").

(STRADA) BULEVARDUL...

„Stau pe **Strada Bulevardul** Republicii, la blocuri, lângă Farfurie" (corect: „Stau pe **Bulevardul** Republicii, ...", fiindcă **bulevard** ⟨din fr. „boulevard"⟩ este o „**arteră urbană de mare circulaţie**, de obicei plantată pe margini cu arbori").

BULUC MARE/DE OAMENI [STRÂNŞI LA UN LOC]

„În faţa fabricii, **buluc mare** de salariaţi care-şi revendicau salariile din ultimele luni..." (corect: „În faţa fabricii, **buluc** de salariaţi...", fiindcă **buluc** ⟨din tc. „bölük"⟩ este un „număr **mare de oameni** strânşi la un loc; droaie, gloată").

(A) BURA MĂRUNT/DES

„Schimbarea vremii, anunţată cu surle şi trâmbiţe, s-a dovedit înşelătoare; după zile în şir de canicolă, **a burat mărunt**, fără să ude pământul şi să răcorească atmosfera" (corect: „...: după zile în şir de

Scanned with OKEN Scanner

caniculă, **a burat**, fără să ude pământul şi să răcorească atmosfera", fiindcă **a bura** ⟨din „bură" – cf. scr. „bura"⟩ înseamnă „a ploua **mărunt** şi **des**; a burniţa, a ţârâi").

BURG MEDIEVAL

„Sibiul şi Braşovul, foste **burguri medievale**, sunt gazde ale unor celebre festivaluri de artă şi cultură tradiţionale" (corect: „..., foste **burguri**, sunt gazde ale unor celebre festivaluri de artă şi cultură tradiţionale", deoarece **burg** ⟨din fr. „bourg"⟩ este un „castel **medieval**", o „cetate, aşezare fortificată cu caracter militar sau administrativ", un „oraş **medieval**").

(A) BUŞI CU PUMNUL/CU PUTERE/CU VIOLENŢĂ/CULCÂND LA PĂMÂNT

„Când nu-i mergeau afacerile, răcnea din senin şi **buşea cu pumnul** pe câte cineva, din te miri ce" (corect: „..., răcnea din senin şi **buşea** pe câte cineva, din te miri ce", din cauză că **a buşi** ⟨din bg. „buşa", scr. „bušiti"⟩ înseamnă, cu precădere, „a lovi ⟨**cu pumnul**⟩, a izbi", apoi a „împinge pe cineva **cu putere**; **a îmbrânci**, **a trânti**").

Scanned with OKEN Scanner

C

CADAVRU MORT/NEÎNSUFLEȚIT

„La cimitir – spuneau oamenii –, **cadavrul mortului**, îmbrăcat sumar, a fost coborât în groapă cu ajutorul unor creştini miloşi" (corect: „...., **cadavrul**, îmbrăcat sumar, a fost coborât în groapă cu ajutorul unor creştini miloşi", deoarece prin **cadavru** ⟨din fr. „cadavre"⟩ se înţelege „corpul unui om ⟨sau al unui animal⟩ **mort**" ⟨= trup **neînsufleţit** al unei persoane aşezat în coşciug sau înmormântat"⟩).

CADENȚĂ RITMICĂ/UNIFORMĂ/REGULATĂ

„Elementele principale ale versificaţiei clasice sunt – alături de organizarea strofică – rima şi **cadenţa ritmică**" (corect: „...sunt – alături de organizarea strofică – rima şi **cadenţa**", pentru că prin **cadenţă** ⟨din fr. „cadence", it. „cadenza"⟩ se înţelege, cu precădere, „mişcare **ritmică** şi **uniformă**; **ritm**").

CA DE EXEMPLU/DE PILDĂ/BUNĂOARĂ/CUM AR FI/SĂ ZICEM

„O staţiune balneară, **ca de exemplu** Eforie-Nord, este o binecuvântare pentru orice om dornic de relaxare şi tratament" (corect: fie „O staţiune balneară **ca** Eforie-Nord...", fie „O staţiune balneară, **de exemplu** Eforie-Nord...", căci adverbul **ca** ⟨din lat. „quam"⟩ este sinonim cu „**de exemplu, bunăoară, de pildă, cum ar fi, să zicem**").

CALAMITATE MARE/DEZASTRUOASĂ/EPIDEMICĂ

„Epidemia de hepatită tindea să devină o **mare calamitate** dacă nu se luau măsuri energice pentru eradicarea ei" (corect: „...tindea să devină o **calamitate** dacă nu se luau măsuri energice pentru eradicarea ei", deoarece **calamitate** ⟨din fr. „calamité", lat. „calamitas, -atis"⟩ este o „nenorocire **mare**, **dezastru** care loveşte o colectivitate; **flagel**").

(STRADA) CALEA...

„S.C. MOBIL ROM S.A. Bucureşti, **Str. Calea** Dorobanţilor, nr. 134–145" (corect: „...., Bucureşti, **Calea** Dorobanţilor, Nr. 134–145", deoarece **cale** ⟨v. lat. „callis"⟩ este fie o „**arteră de pătrundere**

Scanned with OKEN Scanner

într-un oraş, făcând legătura cu o şosea importantă", fie o „**fâşie de teren** special amenajată pentru a înlesni circulaţia oamenilor, a autovehiculelor şi a animalelor; **drum**").

CALEAŞCĂ ELEGANTĂ/PE ARCURI

„Nu numai din capriciu, ci şi din curiozitate, s-au plimbat, pe litoral, într-o **caleaşcă elegantă**, al cărei vizitiu era din Mangalia" (corect: „...., s-au plimbat, pe litoral, într-o **caleaşcă**, al cărei vizitiu era din Mangalia", deoarece **caleaşcă** ⟨din rus. „koleaska"⟩ este o „trăsură **elegantă**, **pe arcuri** foarte flexibile").

CALIGRAFIE FRUMOASĂ

„La şcoală – nu acasă – avea o **caligrafie frumoasă**, de invidiat, cu literele rotunde, clare, lizibile" (corect: „...– avea o **caligrafie** de invidiat, cu literele rotunde, clare, lizibile", căci **caligrafie** ⟨din ngr. „kalligráphia", fr. „calligraphie"⟩ reprezintă „arta şi deprinderea de a scrie **frumos**; scriere **frumoasă**").

CALITATE ESENŢIALĂ

„Alături de blândeţe, dragostea pentru semeni era o **calitate esenţială** a sufletului ei curat, nepervertit" (corect: „...., dragostea pentru semeni era o **calitate** a sufletului ei curat, nepervertit", deoarece **calitate** ⟨din fr. „qualité", lat. „qualitas, -atis"⟩ reprezintă „totalitatea însuşirilor şi laturilor **esenţiale** în virtutea cărora un lucru este ceea ce este, deosebindu-se de celelalte lucruri").

CALOMNIE MINCINOASĂ/TENDENŢIOASĂ/ DEFĂIMĂTOARE/PONEGRITOARE

„Conştient de faptul că este ţinta unor **calomnii mincinoase**, s-a adresat justiţiei, dându-i în judecată pe autori" (corect: „Conştient de faptul că este ţinta unor **calomnii**, s-a adresat justiţiei, ...", deoarece **calomnie** ⟨din fr. „calomnie", lat. „calumnia"⟩ este o „afirmaţie **mincinoasă** şi **tendenţioasă** făcută cu scopul de a discredita onoarea sau reputaţia cuiva; **defăimare**, **clevetire**").

CALTABOŞ DE PORC/CU OREZ ŞI MIRODENII

„Alături de cârnaţi şi tobă, **caltaboşul de porc** face parte dintre produsele alimentare preparate de Crăciun, la ţară", (corect: „Alături de cârnaţi şi tobă, **caltaboşul** face parte dintre produsele alimentare...", deoarece **caltaboş** ⟨et. nec.⟩ este „un fel de cârnat făcut din măruntaie **de porc** amestecate cu orez şi cu mirodenii").

CALVAR ÎNDELUNGAT/GREU/INTENS

„Privind înapoi, tot ce păţise i se părea un **calvar îndelungat**, prin care trecuseră şi alţi camarazi de-ai săi" (corect: „...., tot ce păţise i se părea un **calvar**, prin care trecuseră şi alţi camarazi de-ai săi",

Scanned with OKEN Scanner

deoarece **calvar** ⟨din fr. „calvaire", lat. „calvarium"⟩ este un „**chin**", o „suferinţă, durere **îndelungată**; încercare **grea**").

CANCAN RĂUTĂCIOS/DEFĂIMĂTOR/CALOMNIOS/BÂRFITOR

„Din păcate, de acest **cancan răutăcios** nu scăpa mai nimeni din anturajul ei" (corect: „..., de acest **cancan** nu scăpa mai nimeni din anturajul ei", căci **cancan** ⟨din fr. „cancan"⟩ are sensul ⟨la. pl.⟩ de „vorbe **răutăcioase** răspândite pe seama cuiva; bârfeală ⟨**a bârfi** = a **defăima**, a **calomnia**⟩).

CANDELĂ CU ULEI

„Creştinii obişnuiesc ca, în zilele de post – miercurea şi vinerea –, să aibă şi **candela cu ulei** aprinsă" (corect: „..., să aibă şi **candela** aprinsă", pentru că prin **candelă** ⟨din sl. „kanŭdilo" sau ngr. „kandíla"⟩ se înţelege, în primul rând, o „lampă **cu ulei**, care se pune la icoane sau în morminte sau care servea, în trecut, la iluminat").

CANDOARE FECIORELNICĂ/PURĂ/NEVINOVATĂ/MORALĂ

„Privit de aproape, chipul ei respira nu numai o bunătate imensă, ci şi gingăşie şi **candoare feciorelnică**" (corect: „..., chipul ei respira nu numai o bunătate imensă, ci şi gingăşie şi **candoare**", deoarece **candoare** ⟨din fr. „candeur", lat. „candor, -oris"⟩ este „curăţenie **morală** ⟨p.ext.⟩, **feciorie, puritate, nevinovăţie**").

CANICULĂ A VERII/DOGORITOARE/MARE/ÎNĂBUŞITOARE

„În fiecare an, zeci de români mor din cauza unor afecţiuni provocate de **canicula verii**" (corect: „În fiecare an, zeci de români mor din cauza unor afecţiuni provocate de **canicula**", deoarece prin **canicula** ⟨din fr. „canicule", lat. „canicula"⟩ se înţelege sensul de „căldură **dogoritoare** specifică zilelor calde **de vară**; **arşiţă**, **zăpuşeală**, năduf").

CANIŞ CU PĂRUL CREŢ

„Pe lângă cei doi câini ciobăneşti carpatini, avea şi un **caniş cu părul creţ**, de o mare vioiciune şi inteligenţă" (corect: „..., avea şi un **caniş**, de o mare vioiciune şi inteligenţă", căci **caniş** ⟨din fr. „caniche"⟩ este o „specie de câini **cu părul creţ**").

CANTOR BISERICESC/DE STRANĂ

„Înfiinţarea, de câţiva ani, la Călăraşi, a unei şcoli de **cantori bisericeşti**, reprezintă o adevărată binefacere pentru lăcaşurile de cult ortodox din judeţ şi din alte zone vecine" (corect: „Înfiinţarea, de câţiva ani, la Călăraşi, a unei şcoli de **cantori**, reprezintă o adevărată binefacere...", căci **cantor** ⟨din lat. „cantor", germ. „Kantor"⟩ este ⟨reg.⟩ un „cântăreţ **de biserică**; **psalt**, **dascăl**").

Scanned with OKEN Scanner

CAPODOPERĂ ARTISTICĂ/EXCEPȚIONALĂ

„Fiecare tablou de N. Grigorescu sau Șt. Luchian, de pildă, constituie o **capodoperă artistică excepțională...**" (corect: „..., constituie o **capodoperă...**", căci **capodoperă** ⟨din it. „capo d'opera"⟩ este o „operă **artistică** de o valoare **excepțională**").

CAPOTĂ DE DEASUPRA/DE SUS/DE PROTECȚIE

„Autobuzul s-a lovit de un pom, lovindu-l pe șofer, la cap, **capota de deasupra**" (corect: „..., lovindu-l pe șofer, la cap, **capota**", deoarece **capotă** ⟨din fr. „capote"⟩ este un „acoperiș ⟨= partea **de deasupra, de sus**⟩ ⟨pliabil⟩ al unui vehicul, făcut din pânză, din piele etc.; înveliș de tablă **care acoperă** și **protejează** motorul unui automobil").

CAPRICIU TRECĂTOR/EXTRAVAGANT/INFLEXIBIL/NEAȘTEPTAT

„Femeie cu temperament vulcanic, voluntară, era plină de **capricii trecătoare**" (corect: „..., era plină de **capricii**", căci **capriciu** ⟨din fr. „caprice", it. „capriccio"⟩ este, cu prioritate, o „dorință **trecătoare**, adesea **extravagantă**, manifestată **cu încăpățânare**; gust schimbător, **neașteptat**; toană, farafastâc").

CARICATURĂ SATIRICĂ/PRIN EXAGERAREA UNOR TRĂSĂTURI

„Pe pagina penultimă a ziarului figurau câteva **caricaturi satirice**, demne de toată atenția prin echivocul și spiritul lor ironic" (corect: „...figurau câteva **caricaturi**, demne de toată atenția prin echivocul și spiritul lor ironic", deoarece **caricatură** ⟨din fr. „caricature"⟩ este, în primul rând, o „reprezentare, mai ales în desen, a unei persoane sau a unei situații **prin exagerarea unor trăsături**, îndeosebi negative, cu o intenție **satirică**...").

CARNAVAL POPULAR

„La Sighișoara, se organizează, anual, un festival internațional de artă medievală, încheiat cu un frumos și pitoresc **carnaval popular**" (corect: „...un festival internațional de artă medievală, încheiat cu un frumos și pitoresc **carnaval**", fiindcă prin **carnaval** ⟨din fr. „carnaval"⟩ se înțelege, pe lângă „perioada care precedă postul în unele țări, când au loc petreceri **populare**, însoțite de deghizări, care alegorice, focuri de artificii etc.", și „petrecere **populară** din această perioadă").

CASTEL MEDIEVAL/MARE

„Vechile **castele medievale** sunt astăzi obiective muzeale extrem de căutate pentru frumusețea și grandoarea lor" (corect: „Vechile **castele** sunt astăzi obiective muzeale extrem de căutate...", deoare-

Scanned with OKEN Scanner

ce **castel** ⟨din lat. „castellum", cf. pol. „kasztel", it. „castello"⟩ este o „clădire **mare, medievală**, prevăzută cu turnuri şi cu creneluri, înconjurată de ziduri şi de şanţuri, care servea ca locuinţă seniorilor feudali; ⟨astăzi⟩ casă **mare** care imită arhitectura **medievală**").

CASTRON ADÂNC/PENTRU MÂNCĂRURI

„Boabele de porumb fier le puneau într-un **castron adânc**, din care fiecare lua după dorinţă" (corect: „Boabele de porumb fiert le puneau într-un **castron**,...", deoarece **castron** ⟨indirect din fr. „casserole", cf. săs. „Kastrol", scr. „kastrola", pol. „kastrol"⟩ este un „vas **adânc în care se aduc la masă unele mâncăruri**").

CASTRU ROMAN/FORTIFICAT

„Între descoperirile arheologice recente, cea mai importantă este un **castru roman** din sec. III d.Hr." (corect: „..., cea mai importantă este un **castru** din sec. III d.Hr.", căci **castru** ⟨din lat „castra, -orum"⟩ este un „lagăr, tabără **romană întărită**").

CATAFALC ÎNALT

„La slujba de îngropăciune, defunctul a fost aşezat pe un **catafalc înalt**, străjuit de sfeşnice şi de coroane" (corect: „..., defunctul a fost aşezat pe un **catafalc**, străjuit de sfeşnice şi de coroane", deoarece **catafalc** ⟨din fr. „catafalque", germ. „Katafalk"⟩ este un „postament **înalt** pe care se aşază sicriul unui mort sau, la comemorări, efigia unei persoane defuncte").

CATARACTĂ LA OCHI

„Mi s-a plâns că are **cataractă la ochi** şi trebuie să se opereze" (corect: „Mi s-a plâns că are **cataractă** şi trebuie să se opereze", deoarece **cataractă** ⟨din fr. „cataracte", lat. „cataracta"⟩ este, aici, o boală **de ochi** care constă în opacifierea cristalinului şi care poate duce la orbire totală sau parţială").

CATASTROFĂ TRAGICĂ/DE MARI PROPORŢII/ DEZASTRUOASĂ/NEFERICITĂ

„Seismul de la 4 martie 1977 a avut dimensiunile unei **catastrofe tragice**, prin numărul mare de morţi" (corect: „...a avut dimensiunile unei **catastrofe** prin numărul mare de morţi", deoarece **catastrofă** ⟨din fr. „catastrophe", lat. „catastropha"⟩ este un „eveniment **tragic, de mari proporţii**, cu urmări **dezastruoase**; dezastru **nenorocire**, calamitate; **tragedie**").

CAŢAVEICĂ SCURTĂ/ÎMBLĂNITĂ/ŢĂRĂNEASCĂ

„Moldovencele poartă, tradiţional, **caţaveica scurtă**, ce intră şi în costumul popular al artiştilor din zonă" (corect: „Moldovencele

Scanned with OKEN Scanner

poartă, tradițional, **cațaveică, ...**", deoarece **cațaveică** ⟨din ucr. „kacavejka"⟩ este o „haină **țărănească scurtă, îmblănită**, cu mâneci largi, purtată de femei; scurteică").

CAȚĂ REA/CICĂLITOARE

„I se dusese buhul că era o **cață rea** de care se temea tot satul" (corect: „I se dusese buhul că era o **cață** de care se temea tot satul", căci **cață** ⟨cf. „cața"⟩ este ⟨fam.⟩ o „persoană **rea** și **cicălitoare**").

CAVAL CIOBĂNESC/MARE

„Dintre fluierari, s-a reliefat un interpret muscelean, bun cunoscător al **cavalului ciobănesc**" (corect: „..., s-a reliefat un interpret muscelean, bun cunoscător al **cavalului**", deoarece **caval** ⟨din tc. „kaval"⟩ este un „fluier **mare ciobănesc**, făcut din lemn de paltin sau din alun").

CAVOU FUNERAR

„Din cauza temperaturilor ridicate, răposatul a fost depus la capelă, iar apoi, în **cavoul funerar** al familiei" (corect: „..., răposatul a fost depus la capelă, iar apoi, în **cavoul** familiei", fiindcă prin **cavou** ⟨din fr. „caveau"⟩ se înțelege o „construcție **funerară**, într-un cimitir sau alt loc de înmormântare, cu una sau mai multe cripte").

CAZARMAMENT DE PAT

„Împreună cu uniforma de militar, mi s-a repartizat, la încorporare, și **cazarmament de pat**" (corect: „..., mi s-a repartizat, la încorporare, și **cazarmament**", deoarece **cazarmament** ⟨cf. fr. „casernement"⟩ este „totalitatea efectelor **de pat** ⟨saltea, pătură, cearșaf etc.⟩ pe care le primește un militar sau ⟨p.ext.⟩ un muncitor pe șantier").

CĂPTUȘEALĂ INTERIOARĂ

„Dimineața, după atâta joc și băutură, era lac de sudoare, pantofii îl strângeau, iar **căptușeala interioară** a hainei se desfăcuse" (corect: „..., era lac de sudoare, pantofii îl strângeau, iar **căptușeala** hainei se desfăcuse", căci **căptușeală** ⟨„căptuși" + suf. „-eală"⟩ denumește, cu prioritate, o „pânză sau stofă cu care se dublează, **în interior**, un obiect de îmbrăcăminte, pentru a-i da un aspect mai îngrijit și pentru a-l face mai călduros").

CĂRTURAR ERUDIT/ÎNVĂȚAT/SAVANT

„Alături de ceilalți corifei ai Școlii Ardelene, Samuil Micu a fost un mare și **erudit cărturar**, autor al unor lucrări de lingvistică, istorie și filozofie" (corect: „..., Samuil Micu a fost un mare **cărturar**, autor al unor lucrări de lingvistică, istorie și filozofie", **cărturar** ⟨din ngr. „hartulários"⟩ fiind un „**învățat, erudit; savant**").

Scanned with OKEN Scanner

(A) (SE) CĂZNI DIN GREU/MULT

„Având o casă de copii, veşnic flămânzi şi dezbrăcaţi, **se căznea din greu** pentru întreţinerea şi creşterea lor" (corect: „..., **se căznea** pentru întreţinerea şi creşterea lor", deoarece **a (se) căzni** ⟨din „caznă"⟩ înseamnă „a se strădui **din greu**, a depune **multă** trudă").

CÂMP VAST/CULTIVAT/SEMĂNAT/AGRICOL

„Bărăganul, cât îl cuprinzi cu ochii, este un **câmp vast** ale cărui orizonturi par nesfârşite" (corect: „..., este un **câmp** ale cărui orizonturi par nesfârşite", deoarece **câmp** ⟨lat. „campus"⟩ este, cu precădere, o „întindere **vastă** de pământ fără accidente însemnate de teren; şes, câmpie; ⟨spec.⟩ întindere de pământ **cultivată**, **semănată**; totalitatea **ogoarelor** din jurul unei comune").

CÂRTITOR [MEREU] NEMULŢUMIT/CARE BOMBĂNE [NECONTENIT]

„N-am înţeles de ce se purta ca o **cârtitoare** veşnic **nemulţumită**, pornită împotriva întregii lumi" (corect: „...de ce se purta ca o **cârtitoare** veşnic pornită împotriva întregii lumi", deoarece **cârtitor** ⟨„cârti" + suf. „-tor"⟩ înseamnă „care cârteşte, care se arată mereu **nemulţumit**, **care bombăne** necontenit").

CÂT (MULT) MAI COMPLET

„De fapt, se impune o evaluare **cât mai completă** a întregului profil biologic al pacientului", „Se întocmesc documente **mult mai complete** decât cele dinainte" (corect: „...se impune o evaluare **completă** a întregului profil biologic al pacientului", „Se întocmesc documente **complete** în raport cu cele dinainte", deoarece **complet** ⟨din fr. „complet", lat. „completus"⟩ înseamnă „**întreg**, **desăvârşit**, **deplin**, **împlinit**", adjective care nu admit variaţii graduale de intensitate, căci prin natura lor nu pot primi categoria morfologică a comparaţiei).

CÂT (MULT) MAI PERFECT

„Ne-am străduit ca nunta să fie **cât mai perfectă**", „**Mult mai perfectă**, între concurente, s-a dovedit solista din Republica Moldova" (corect: „...nunta să fie **perfectă**", „**Perfectă**, între concurente, s-a dovedit solista din Republica Moldova", pentru că **perfect** ⟨din lat. „perfectus", germ. „perfekt"⟩ înseamnă „care întruneşte **în gradul cel mai înalt** toate calităţile cerute", „**desăvârşit**, **împlinit**", adjective care, prin conţinutul lor noţional corespund valorii de superlativ, nemaiadmiţând mărci ale gradelor de intensitate şi comparaţie).

Scanned with OKEN Scanner

CEARCĂN LA OCHI/VÂNĂT

„Se vedea că nu dormise, pentru că avea **cearcăne la ochi** şi era prost dispus" (corect: „..., pentru că avea **cearcăne** şi era prost dispus", fiindcă **cearcăn** ⟨din „*cearcen", lat. „circinus"⟩ este, cu precădere, un „cerc **vânăt** în **jurul ochilor** la un om obosit sau bolnav").

CEARŞAF DE PAT/DIN PÂNZĂ

„La capătul dormezei se aflau două perne, o pătură de lână şi un **cearşaf de pat**, de rezervă" (corect: „...se aflau două perne, o pătură de lână şi un **cearşaf**, de rezervă", fiindcă **cearşaf** ⟨din tc. „çarşaf"⟩ este un „obiect din rufărie **pentru pat**, confecţionat **din pânză**, care se aşterne peste saltea sau cu care se îmbracă plapuma").

CEASLOV BISERICESC

„Ţineam deschis în braţe un roman al lui Vasile Grossman, masiv şi gros cât un **ceaslov bisericesc**" (corect: „..., masiv şi gros cât un **ceaslov**", căci **ceaslov** ⟨din sl. „časoslovŭ"⟩ este o „carte **bisericească** cuprinzând anumite rugăciuni şi cântări pentru diferite ceasuri ale zilei şi care servea cândva şi ca abecedar").

CEAŞCĂ DE BĂUT/MICĂ/CU GURA LARGĂ

„Pentru musafiri, erau două seturi speciale de **ceşti de băut**, şi din faianţă, şi din porţelan" (corect: „..., erau două seturi speciale de **ceşti**, şi din faianţă, şi din porţelan", pentru că **ceaşcă** ⟨din rus. „ceaška"⟩ este un „vas **mic** de porţelan, de faianţă etc., **cu gura largă**, rotundă ⟨şi cu toartă⟩, servind **la băut**; conţinutul unei ceşti").

CEATĂ DE OAMENI/ NEORGANIZATĂ

„**Cete de oameni** se adunau încet-încet, în faţa primăriei, pentru a afla ce se mai întâmplă" (corect: „**Cete** se adunau încet-încet, în faţa primăriei,...", pentru că **ceată** ⟨din sl. „četa"⟩ este un „grup, **neorganizat**, **de oameni**, adunaţi de obicei în vederea unui scop comun").

CELEBRITATE DE RENUME/DE PRESTIGIU/CU REPUTAŢIE/CU FAIMĂ

„Talentul profesional, conjugat cu o putere de muncă deosebită i-au dat posibilitatea de a deveni o **celebritate de renume**" (corect: „...i-au dat posibilitatea de a deveni o **celebritate**", pentru că **celebritate** ⟨din fr. „célébrité, lat. „celebritas, -atis"⟩ este „însuşirea de a fi celebru; **reputaţie**, **faimă**; persoană care se bucură de mare **renume** şi **prestigiu**").

Scanned with OKEN Scanner

CEL MAI COMPLET/ÎNTREG/DEPLIN/DESĂVÂRŞIT/PERFECT

„Răspunsul cel mai rapid şi **cel mai complet** va fi premiat cu un coş de produse româneşti", „Ei au raportat **cea** mai mare şi **mai completă** victorie împotriva dictaturii comuniste", „Acesta este unul dintre **cele** mai vechi şi **mai complete** papirusuri din Europa, singurul din România" (corect: „Răspunsul cel mai rapid şi **complet**...", „ei au raportat cea mai mare şi **completă** victorie...", „Acesta este unul dintre cele mai vechi şi **complete** papirusuri...", căci **complet** ⟨din fr. „complet", lat. „completus"⟩ înseamnă **întreg, deplin, desăvârşit, perfect**, adjective care, prin natura lor, nu admit grade de comparaţie, prezenţa mărcilor de intensitate superlativă fiind aberantă).

CEL MAI CUMPLIT/GROAZNIC/TERIBIL/EXTRAORDINAR/STRAŞNIC

„**Cel mai cumplit** mi se pare chipul în care şi-a stâlcit tatăl în bătaie..." (corect: „**Cumplit** mi se pare chipul în care şi-a stâlcit tatăl în bătaie...", căci **cumplit** [din „cumpli" ⟨înv. „a ucide" < lat.⟩], fiind sinonim cu „**groaznic, teribil, extraordinar, straşnic**", are valoare de superlativ, deci juxtapunerea proclitică a grupului „cel mai" este superfluă").

CEL MAI DESĂVÂRŞIT/PERFECT/DEPLIN/COMPLET

„Vrem ca toţi invitaţii să fie primiţi cu cea mai mare discreţie, în liniştea **cea mai desăvârşită**" (corect: „..., într-o linişte **desăvârşită**", pentru că **desăvârşit** ⟨v. „desăvârşi"⟩ înseamnă „**perfect, deplin, complet**", sensuri care, prin conţinutul lor cu valoare absolută, nu pot primi grade de comparaţie, deci antepunerea instrumentelor de superlativ „cea mai" este superfluă").

CEL MAI EXTREM

„Îndepărtarea mea din funcţia parohială a fost **cea mai extremă** măsură a ierarhiilor bisericii" (corect: „...a fost **extremă/cea mai gravă** măsură...", pentru că **extrem** ⟨din fr. „extrême", lat. „extremus"⟩ este un adjectiv care „etimologic, reprezintă o formă de superlativ latinesc ⟨= **foarte mare**/grav/energic; care are **cea mai mare sau cea mai mică** dintre valorile pe care le poate avea o mărime⟩, deci alăturarea oricăror mărci de intensitate este superfluă).

CEL MAI OPTIM/FOARTE OPTIM

„Sunt asigurate condiţiile **cele mai optime** pentru prestarea unei munci eficiente în toate sectoarele de producţie" (corect: „Sunt asigurate condiţiile **optime/cele mai bune** pentru prestarea unei

Scanned with OKEN Scanner

munci eficiente...", fiindcă **optim** ⟨din fr. „optime", lat. „optimus"⟩ înseamnă „**cel mai bun** sau **foarte bun** ⟨adecvat, potrivit, indicat etc."⟩; ⟨spec.⟩ „care asigură cea mai mare eficienţă economică, care corespunde cel mai bine intereselor economice urmărite", deci, reprezentând, prin originea sa, superlativul lui „bun", alăturarea lui „cele mai" este neavenită).

CEL MAI MINOR

„Până şi în **cele mai minore** probleme, suntem trataţi cu dispreţ" (corect: „Până şi în **minorele/ cele mai mărunte** probleme, suntem trataţi cu dispreţ", căci **minor** ⟨din fr. „mineur", lat. „minor"⟩, fiind un comparativ de inegalitate cu sensul de „**mai mic**" sau „**mai puţin important**" adăugarea proclitică a morfemelor de superlativ „cele mai" este inutilă").

CEL MAI MINUNAT

„Cititul este unul dintre **cele mai minunate** lucruri..." (corect: „Cititul este un lucru **minunat**/unul dintre **cele mai frumoase** lucruri", pentru că **minunat** ⟨v. „minuna"⟩ este sinonim cu „**foarte frumos, magnific, splendid, excepţional**", deci, fiind prin însăşi natura sa un superlativ, prezenţa mărcilor de intensitate înaintea adjectivului – ca şi cum acesta ar fi la gradul pozitiv – devine aberantă).

CEL MAI PRINCIPAL/DINTÂI/PRIMORDIAL

„Este într-adevăr factorul **cel mai principal** în poluarea aerului, apei şi solului" (corect: „Este într-adevăr factorul **principal** în poluarea aerului, apei şi solului", din cauză că **principal** ⟨din fr. „principal", lat. „principalis"⟩ înseamnă „**primul, primordial**", „care are o importanţă deosebită sau cea mai mare importanţă", „de căpetenie, de frunte", deci exprimă o însuşire bivalentă care, prin natura ei, fie este superlativă, fie nu poate exista în grade diferite de comparaţie).

CEL MAI PROXIM

„În viitorul **cel mai proxim**, societatea românească, pornită pe drumul democraţiei, va cunoaşte binefacerile economiei de piaţă" (corect: „În viitorul **proxim**, societatea românească, ...", deoarece **proxim** ⟨din lat. „proximus"⟩ înseamnă „**cel mai apropiat**, în timp şi spaţiu", deci, fiind, prin chiar originea sa, un superlativ, alăturarea lui „cel mai" este lipsită de sens).

CERCEL [FIXAT SAU ATÂRNAT] DE URECHE/ DE PODOABĂ

„Simpatic, la prima vedere, te şoca prin faptul că purta **cercel la ureche**, asemenea femeilor" (corect: „..., te şoca prin faptul că purta

Scanned with OKEN Scanner

cercel, asemenea femeilor", pentru că **cercel** ⟨din lat. „circellus"⟩ este un „obiect **de podoabă** fixat sau atârnat **de ureche**").

CEREMONIE SOLEMNĂ/PROTOCOLARĂ/FASTUOASĂ

„De Ziua Independenţei, edilii oraşului au organizat o **ceremonie solemnă** la Mormântul Eroului Necunoscut, urmată de o paradă şi muzică de fanfară" (corect: „..., edilii oraşului au organizat o **ceremonie** la Monumentul Eroului Necunoscut, urmată de o paradă şi muzică de fanfară", pentru că **ceremonie** ⟨din pol. „ceremonia", fr. „cérémonie", lat. „caerimonia"⟩ reprezintă un „ansamblu de reguli, de forme exterioare, **protocolare**, obişnuite la **solemnităţi**; paradă, **solemnitate**, **fast**").

CERGĂ DE LÂNĂ/GROASĂ/ŢĂRĂNEASCĂ

„Pe pat se găsea o **cergă de lână**, cu motive populare, achiziţionată din Maramureş" (corect: „Pe pat se găsea o **cergă**, cu motive populare,...", din cauză că **cergă** ⟨din bg., scr. „cerga", cf. magh. „cserge"⟩ este o „pătură **de lână** care serveşte la învelit sau care se aşterne pe pat; **ţol**, **velinţă**, scoarţă").

CERTITUDINE DEPLINĂ/FERMĂ

„Performanţele individuale, social-profesionale, îţi dau **certitudinea deplină** că eşti util, că viaţa are un sens" (corect: „..., îţi dau **certitudinea** că eşti util, că viaţa are un sens", fiindcă **certitudine** ⟨din lat. „certitudo, -inis"⟩ înseamnă „**siguranţă**, încredere **deplină** în ceva sau în cineva").

CHIAR EL ÎNSUŞI ÎN PERSOANĂ

„Este, după cum vedeţi, **chiar el însuşi în persoană**" (corect: „Este, după cum vedeţi, **chiar el/el însuşi/el în persoană**", fiindcă adv. de întărire **chiar** are valoarea adj. pron. de întărire **însuşi**, respectiv a loc. adj. **în persoană**).

CHIAR ŞI (DACĂ)

„M.E.C. a făcut tot posibilul ca numărătoarea cu pricina să nu fie corectă, **chiar şi** dacă în discuţie sunt doar manualele pentru clasa a XI-a" (corect: „..., **chiar/şi** dacă în discuţie sunt doar manualele pentru clasa a XI-a", pentru că **şi** ⟨lat. „sic"⟩ are, aici, valoarea adverbului **chiar** ⟨sau a loc. adv. „în adevăr, cu adevărat"⟩, la fel şi când este element formativ al loc. conj. cu caracter concesiv „**chiar** dacă").

CHIBZUIT ŞI ÎNŢELEPT/SOCOTIT/CUMPĂNIT

„Partidul Moldovenilor îşi propune să adopte o politică **chibzuită şi înţeleaptă**" (corect: fie „Partidul Moldovenilor îşi propune să

Scanned with OKEN Scanner

adopte o politică **chibzuită**", fie „Partidul Moldovenilor își propune să adopte o politică **înțeleaptă**", deoarece **chibzuit** ⟨v. „chibzui", din magh. „képezni"⟩ are înțelesul de „**socotit, cumpănit, înțelept**").

CHICOT DE RÂS/ÎNFUNDAT

„Privindu-l șăgalnic, scoase un **chicot de râs** și se strecură, printre dansatori, cu sprinteneala unei căprioare" (corect: „..., scoase un **chicot** și se strecură, printre dansatori, cu sprinteneala unei căprioare", căci **chicot** ⟨din bg., scr. „kikot"⟩ este un „**râs** cu izbucniri **înfundate**").

CHILIPIR NEAȘTEPTAT/AVANTAJOS/FOARTE IEFTIN

„Cumpărând carpete, de la o munteancă, am socotit că a fost, datorită prețului mic, un **chilipir neașteptat**" (corect: „..., am socotit că a fost, datorită prețului mic, un **chilipir**", căci **chilipir** ⟨din tc. kelepir"⟩ este o „afacere **avantajoasă**" sau un „câștig **neașteptat**"; ⟨concr.⟩ „lucru **foarte ieftin**; marfă cumpărată la un preț foarte **avantajos**").

CHILOMAN MARE/ZGOMOTOS/GĂLĂGIOS/ASURZITOR

„Plecarea, cândva, la oaste se lăsa cu un **chiloman mare**, marcat de curse nebunești, cu căruțele, prin sat, în semn de rămas bun" (corect: „..., se lăsa cu un **chiloman**, marcat de curse nebunești, cu căruțele, prin sat, în semn de rămas bun", căci **chiloman** ⟨et. nec.⟩ este ⟨pop.⟩ „gălăgie **mare**, făcută de oameni **care țipă**, râd, petrec etc.; **larmă, zarvă**").

CHIMIR DE PIELE/LAT

„Straiele îl arătau a fi ardelean: clop, **chimir de piele** și ițari..." (corect: „Straiele îl arătau a fi ardelean: clop, **chimir** și ițari...", pentru că **chimir** ⟨din tc. „kemer"⟩ este un „brâu **lat de piele**, adesea ornamentat și prevăzut cu buzunare, pe care îl poartă țăranii; șerpar").

(A) CHINUI INTENS

„Boală recidivantă, sciatica mă **chinuie intens** în fiecare iarnă..." (corect: „..., sciatica mă **chinuie** în fiecare iarnă...", pentru că a **chinui** ⟨„chin" + suf. „-ui"⟩ înseamnă, cu prioritate, „a produce sau a îndura suferințe fizice sau morale **intense**").

CHIOLHAN MARE/ZGOMOTOS

„Muzica tare și tropăiala din apartamentul de deasupra arătau că acolo are loc un **chiolhan mare**" (corect: „..., arătau că acolo are loc un **chiolhan**", din cauză că **chiolhan** ⟨din tc. „külhan"⟩ este ⟨pop. și fam.⟩ o „petrecere", un „chef **mare** și **zgomotos**").

Scanned with OKEN Scanner

CHIOR DE UN OCHI

„Nu înţelegeam de ce purta ochelari fumurii: era **chior de un ochi!**" (corect: „...: era **chior!**", fiindcă **chior** ⟨din tc. „kör"⟩ înseamnă „care vede numai **cu un ochi**, căruia îi lipseşte **un ochi**").

CHIOT PRELUNG/PUTERNIC/RĂSUNĂTOR

„Strigăturile flăcăilor, ritmate, rostite în vârtejul jocului, se terminau cu câte un **chiot prelung**..." (corect: „..., se terminau cu câte un **chiot**...", pentru că **chiot** ⟨din „chiu"⟩ este un „strigăt **puternic, răsunător, prelung** ⟨care exprimă bucurie, izbândă etc., care serveşte ca chemare, ca îndemn etc.⟩").

CHIŢIBUŞ MĂRUNT/NEÎNSEMNAT/ABIL/DE ŞMECHER

„Ca să-i ademenească pe gură-cască, recurgea la tot felul de **chiţibuşuri mărunte**" (corect: „..., recurgea la tot felul de **chiţibuşuri**", deoarece **chiţibuş** ⟨et. nec.⟩ este ⟨fam.⟩ un „fapt, detaliu lipsit de importanţă, **mărunt, neînsemnat;** mărunţiş, fleac; **tertip, şmecherie** de care uzează cineva pentru a obţine ceva").

CICLOP URIAŞ/ANTROPOFAG/CU UN SINGUR OCHI MARE

„Filmul evocă luptele eroului herculean cu fiinţe malefice, inclusiv un **ciclop uriaş**..." (corect: „..., inclusiv un **ciclop**...", deoarece **ciclop** ⟨din fr. „cyclope", lat. „cyclops, -opis"⟩ este, înainte de toate, o „figură mitică de **uriaş antropofag, cu un singur ochi mare** în mijlocul frunţii").

CINĂ DE SEARĂ

„La **cina de seară**, am ajuns târziu din cauza drumului lung, obositor al excursiei de peste zi, efectuată pe Valea Prahovei" (corect: „La **cină,** am ajuns târziu din cauza drumului lung, obositor al excursiei...", fiindcă **cină** ⟨din lat. „cena"⟩ are înţelesul de „masă **de seară**; mâncare pregătită pentru această masă").

CINSTIT ŞI ONEST/DE BUNĂ-CREDINŢĂ/CORECT/CARE NU ÎNŞALĂ

„...compromitere prin presă a persoanei mele de ofiţer de poliţie, de om **cinstit şi onest**, declanşată de susnumit (sic!) în primăvara anului 1997" (corect: fie „...compromitere prin presă a persoanei mele de ofiţer de poliţie, de om **cinstit**, declanşată de...", fie „...compromitere prin presă a persoanei mele de ofiţer de poliţie, de om **onest**, declanşată de...", din cauză că **cinstit** ⟨v. „cinsti", din sl. „čĭstiti"⟩ înseamnă, în primul rând, „care este **de bună-credinţă; onest, corect**, care nu înşală".

Scanned with OKEN Scanner

CIOBAN LA OI

„Deşi fusese **cioban la oi**, îi plăcea să citească şi, cu multă voinţă, a ajuns om învăţat, cărturar" (corect: „Deşi fusese **cioban**, îi plăcea să citească...", fiindcă **cioban** ⟨din tc. „çoban"⟩ este o „persoană care paşte, păzeşte şi îngrijeşte **oile**; păstor, păcurar; proprietar **de oi**; baci").

CIOMAG GROS/MARE

„Seara, nu puteai să te aventurezi prin comună decât înarmat cu un **ciomag gros**, cu carè să te aperi de câini" (corect: „Seara, nu puteai să te aventurezi prin comună decât înarmat cu un **ciomag**, cu care să te aperi de câini", pentru că **ciomag** ⟨din tc. „çomak"⟩ este un „băţ **mare** şi **gros**, adesea cu măciulie sau întărit cu fier la unul dintre capete; bâtă; lovitură, bătaie dată cuiva cu un astfel de băţ").

(A) CIOPÂRŢI ÎN BUCĂŢI/LA ÎNTÂMPLARE

„Crima fusese săvârşită cu o cruzime feroce, trupul victimei fiind **ciopârţit în bucăţi** şi îngropat în curte" (corect: „..., trupul victimei fiind **ciopârţit** şi îngropat în curte", din cauză că a **ciopârţi** ⟨din „ciopa(r)tă"⟩ înseamnă, cu precădere, „a tăia în **bucăţi** ⟨şi **la întâmplare**⟩ o fiinţă sau o parte a trupului ei; a ciocârţi").

CIORBĂ DE POTROACE

„La sfârşitul nunţii, binecunoscuta **ciorbă de potroace** a reuşit să ne scoată puţin din mahmureală" (corect: „..., binecunoscutele **potroace** au reuşit să ne scoată puţin din mahmureală", din cauză că **potroacă** ⟨din rus. „potroh", magh. „patroh"⟩ este ⟨la pl.⟩ „**ciorbă** din măruntaie de pasăre, acrită cu borş sau cu zeamă de varză; măruntaie de pasăre cu care se prepară această ciorbă").

CIORNĂ PROVIZORIE/ÎN PRIMĂ REDACTARE

„De regulă, îşi realiza teme pe o **ciornă provizorie**, transcriind apoi pe curat" (corect: „..., îşi realiza teme pe o **ciornă**, transcriind apoi pe curat, din cauză că **ciornă** ⟨din rus „ciornîi"⟩ este o „lucrare scrisă **provizoriu**, **în primă redactare**; concept, bruion").

CIOZVÂRTĂ [MARE] DE CARNE

„...fac din harta judeţului o **ciozvârtă de carne** din care taie în fiecare zi cât mai mult" (corect: „...fac din harta judeţului o **ciozvârtă** din care taie în fiecare zi cât mai mult", pentru că **ciozvârtă** ⟨din bg. „četvărt"⟩ este, nu numai, un „sfert dintr-un animal tăiat", ci şi ⟨p.ext.⟩ o „bucată mare **de carne** tăiată din trupul unui animal; halcă").

Scanned with OKEN Scanner

CIRCUIT PRESTABILIT/CU ÎNTOARCERE LA PUNCTUL DE PLECARE

„Cele mai multe excursii la care am participat au fost într-un **circuit dinainte stabilit**" (corect: „...au fost în **circuit**", pentru că **circuit** ⟨din fr. „circuit", lat. „circuitus"⟩ este, aici, un „drum", o „distanţă parcursă de cineva sau de ceva ⟨pe un itinerar **prestabilit** şi **cu întoarcere la punctul de plecare**"⟩ sau o „distanţă de străbătut pe un traseu mai mult sau mai puţin circular, **stabilit dinainte**, pentru o probă sportivă").

CIRIPIT DE PĂSĂRELE

„Întreaga pădure era tot un **ciripit de păsărele**, cu tril de mierle şi privighetori" (corect: „Întreaga pădure era tot un **ciripit**, ...", din cauză că **ciripit** ⟨v. „ciripi"⟩ constituie „faptul de a ciripi; sunete caracteristice **pe care le scot unele păsărele**").

CIŞMEA DE APĂ

„Aici e coteţul păsărilor, coteţul porcilor, **cişmeaua de apă**..." (corect: „..., coteţul porcilor, **cişmeaua**...", deoarece **cişmea** ⟨din tc. „çeşme"⟩ reprezintă o instalaţie [exterioară] prevăzută cu o pompă sau cu un robinet, **prin care este adusă pe conductă apa** necesară gospodăriei").

CITAŢIE OFICIALĂ/SCRISĂ

„Procesul intrase, de câtva timp, pe rol, astfel că martorii urmau să se prezinte pe baza **citaţiilor oficiale** primite" (corect: ..., astfel că martorii urmau să se prezinte pe baza **citaţiilor** primite", fiindcă **citaţie** ⟨din fr. „citation", lat. „citatio, -onis"⟩ este o „invitaţie **oficială scrisă**, prin care o persoană este chemată să se înfăţişeze la o anumită dată înaintea unei instanţe judecătoreşti sau a unei autorităţi; citare").

CITRONADĂ DE LĂMÂIE.../RĂCORITOARE

„La chioşcul din colţ găseam, alături de covrigi cu susan, şi sirop de zmeură sau **citronadă de lămâie**" (corect: „...găseam, alături de covrigi cu susan, şi sirop de zmeură sau **citronadă**", fiindcă **citronadă** ⟨din fr. „citronnade"⟩ este o „băutură **răcoritoare** preparată din suc ⟨sau coajă⟩ **de lămâie**, zahăr şi apă ⟨sau sifon⟩").

CIUNG DE O MÂNĂ

„**Ciung de o mână**, gornistul satului se slujea de cealaltă pentru suflat, scoţându-i pe oameni din curţi când primăria i-o cerea..." (corect: „**Ciung**, gornistul satului se slujea de cealaltă pentru suflat, ...", căci **ciung** ⟨cf. it. „cionco"⟩ înseamnă „care are **o mână retezată**, ciunt").

Scanned with OKEN Scanner

CLANDESTIN ŞI ILEGAL

„Totul poartă pecetea unui act **clandestin şi ilegal**" (corect: fie „Totul poartă pecetea unui act **clandestin**", fie „Totul poartă pecetea unui act **ilegal**", pentru că **clandestin** ⟨din fr. „clandestin", lat. „clandestinus"⟩ înseamnă „care are un caracter secret, care este făcut în ascuns, fiind **oprit de lege**" ⟨= **ilegal**⟩).

CLASAMENT SPORTIV/AL ORDINII CONCURENŢILOR/ AL UNEI COMPETIŢII

„**Clasamentul sportiv** nu era încă stabilit din cauza meciurilor de departajare" (corect: „Clasamentul nu era încă stabilit...", căci **clasament** ⟨din fr. „classement"⟩ este „**ordinea în care sunt clasaţi concurenţii într-o competiţie sportivă**, potrivit rezultatelor obţinute la ea; tabel care conţine această **ordine**").

(A) CLASA PE CATEGORII/DUPĂ CARACTERE DISTINCTIVE

„**A clasa fenomenele** descrise **pe categorii** era o operaţie extrem de dificilă pentru nivelul unora de instrucţie şcolară" (corect: „**A clasa fenomenele** descrise era o operaţie extrem de dificilă...", deoarece **a clasa** ⟨din fr. „classer"⟩ înseamnă, cu întâietate, „a aranja, a împărţi, a rândui ceva ⟨**după caractere distinctive**⟩ pe **clase** sau **categorii**").

(A) CLĂNŢĂNI CU ZGOMOT/RITMIC

„Frigul îl pătrunsese până la oase, astfel că începu să dârdâie şi să-i **clănţăne** dinţii **cu zgomot**" (corect: „..., astfel că începu să dârdâie şi să-i **clănţăne** dinţii", deoarece **a clănţăni** ⟨„clanţ" + suf. „-ăni"⟩ înseamnă ⟨despre dinţi⟩ „a se ciocni unul de altul **cu zgomot** şi în mod **ritmic**" ⟨de frig, de frică etc.⟩).

(A) CLĂTI CU APĂ/UŞOR

„După ce se frecau cu săpun, rufele erau spălate şi apoi **clătite cu apă** de două-trei ori" (corect: „..., rufele erau spălate şi apoi **clătite** de două-trei ori", fiindcă **a clăti** ⟨din sl. „klatiti"⟩ înseamnă, cu precădere, „a curăţa rufe, vase etc., spălându-le **uşor cu apă**; a limpezi într-o ultimă **apă** curată; a clăti").

CLEFĂI CU ZGOMOT/URÂT/PLESCĂIND/CLEFETIND

„Pensionar, fost ofiţer de miliţie, era un conviv locvace, chiar plăcut, dar avea un tic îngrozitor: după fiecare înghiţitură **clefăia cu zgomot** şi-şi sugea dinţii" (corect: „..., era un conviv locvace, chiar plăcut, dar avea un tic îngrozitor: după fiecare înghiţitură **clefăia** şi-şi sugea dinţii", fiindcă **a clefăi** ⟨formaţie onomatopeică⟩

Scanned with OKEN Scanner

înseamnă „a mânca **urât** și cu **zgomot**; a plescăi, **a clefeti**; a deschide și a închide gura **plescăind**").

CLEI DE LIPIT

„Scaunul devenise nesigur și atunci l-am reparat cu ajutorul **cleiului de lipit** și al câtorva cuie" (corect: „...și atunci l-am reparat cu ajutorul **cleiului** și al câtorva cuie", din cauză că **clei** ⟨din sl. „klej"⟩ este o „substanță vâscoasă asemănătoare cu gelatina, extrasă din oase, din pește, din unele plante sau obținută pe cale sintetică, cu ajutorul căreia se pot **lipi** între ele diverse obiecte sau părți de obiecte").

(A) CLIPI DIN OCHI

„Când m-am uitat la el, **a clipit din ochi** cu subînțeles..." (corect: „..., **a clipit** cu subînțeles...", deoarece **a clipi** ⟨din sl. „klepati"⟩ înseamnă „**a apropia și a depărta în mod ritmic** ⟨și reflex⟩ pleoapele ⟨= membrane mobile care acoperă și protejează **ochii**..."⟩).

CLIȘEU BANAL/ȘABLONARD

„Utilizarea stereotipă, fără justificare, a conjuncției «deci» a dus la transformarea ei într-un **clișeu banal**, de fapt într-un cuvânt de umplutură" (corect: „...a dus la transformarea ei într-un **clișeu**, de fapt într-un cuvânt de umplutură", căci **clișeu** ⟨din fr. „cliché"⟩ este ⟨fig.⟩ o „formulă stilistică, expresie etc. **banalizată** din cauza repetării excesive; **șablon**").

(A) CLOCI PE OUĂ

„Ieslea era locul ideal unde găinile **cloceau pe ouă** până la ieșirea puilor" (corect: „...unde găinile **cloceau** până la ieșirea puilor", căci **a cloci** ⟨din bg. „kloči"⟩ înseamnă ⟨despre păsări⟩ „a ședea **pe ouă** pentru a scoate din ele pui").

CLONDIR DE STICLĂ/PENTRU PĂSTRAT BĂUTURI

„În mijlocul mesei din sufragerie trona un **clondir de sticlă** plin cu vișinată..." (corect: „...trona un **clondir** plin cu vișinată...", căci **clondir** ⟨din bg. „krondir⟩ este un „vas **de sticlă** cu gâtul scurt și strâmt, **în care se păstrează băuturi**")

CLOPOTNIȚĂ DE (LÂNGĂ) BISERICĂ

„Ca mulți alți tineri ai satului, nu puteam rezista ispitei de a urca în **clopotnița bisericii**, pentru a bate toaca și a trage clopotele" (corect: „..., nu puteam rezista ispitei de a urca în **clopotniță**, pentru a bate toaca și a trage clopotele", deoarece **clopotniță** ⟨„clopot" + suf. „-niță"⟩ este un „turn **de biserică**" sau o construcție în formă de turn ⟨situată **lângă biserică**⟩ în care sunt instalate clopotele").

Scanned with OKEN Scanner

CLOVN DE CIRC/COMIC

„Cele mai gustate numere comice din spectacol erau cele ale **clovnilor de circ**, iubiţi de copii" (corect: „..., erau cele ale **clovnilor**, iubiţi de copii", din cauză că **clovn** ⟨din fr., engl. „clown"⟩ este un „artist **comic de circ**").

A COABITA ÎMPREUNĂ/ÎN ACELAŞI LOC

„Ambele familii au **coabitat împreună**, mai mult de zece ani, după terminarea războiului" (corect: „Ambele familii au **coabitat**, mai mult de zece ani, ...", pentru că **a coabita** ⟨din fr. „cohabiter", lat. „cohabitare"⟩ înseamnă ⟨jur.⟩ „a locui, a trăi **împreună** ⟨în **aceeaşi casă**⟩ cu cineva; a convieţui").

(A) COACE ÎN CUPTOR

„Nu numai dovleacul fiert ne plăcea, ci şi cel **copt în cuptor**, mai ales dacă era dulce" (corect: „..., ci şi cel **copt**, mai ales dacă era dulce", deoarece **a coace** ⟨lat. pop. „cocere"⟩ înseamnă, cu prioritate, „a supune un aliment la acţiunea căldurii ⟨**în cuptor**⟩ spre a-l face bun de mâncat").

(A)(-ŞI) COAFA PĂRUL

„În ajunul unor sărbători ori periodic, obişnuia fie **să-şi coafeze părul**, fie să-l tundă" (corect: „..., obişnuia fie **să se coafeze**, fie să se tundă", fiindcă **a (se) coafa** ⟨din fr. „coiffer"⟩ înseamnă „a (se) pieptăna cu îngrijire, a(-şi) aranja, a(-şi) ondula **părul** ⟨la coafor⟩").

COAMĂ LUNGĂ/PE CAP

„Din tinereţe, i-a plăcut să-i semene lui Eminescu, purtând, cu mândrie, o **coamă lungă**, ce-i atârna pe umeri" (corect: „..., purtând cu mândrie, o **coamă**, ce-i atârna pe umeri", deoarece **coamă** ⟨lat. „coma"⟩ este, aici, un „păr lăsat să crească ⟨excesiv de⟩ **lung pe capul** unei persoane, mai ales al unui bărbat").

COARDĂ ELASTICĂ

„La magazinul de instrumente muzicale găseai orice, însă **coarde elastice** pentru violoncel, nu" (corect: „..., însă **coarde** pentru violoncel, nu", deoarece **coardă** ⟨lat. „chorda"⟩ este, cu precădere, un „fir **elastic** confecţionat din metal, din intestine de animale etc., care, întins pe anumite instrumente, produce, prin vibrare, sunete; strună").

(A) COBI DE RĂU

„Nu mai **cobi de rău** că, Doamne fereşte!, se întâmplă ceva..." (corect: „nu mai **cobi**, că, Doamne fereşte!, se întâmplă ceva...",

Scanned with OKEN Scanner

pentru că **a cobi** ⟨din bg. „kobja", scr. „kobiti"⟩ înseamnă ⟨în superstiții⟩ „a prevesti ceva **rău**").

(A) COBORÎ [ÎN] JOS

„Simțind primejdia, **coborî jos** din cireș și o rupse la fugă" (corect: „..., **coborî** din cireș și o rupse la fugă", pentru că **a coborî** ⟨cf. „pogorî"⟩ înseamnă „a (se) da **jos** dintr-un loc ridicat sau dintr-un vehicul; a (se) deplasa **în jos** pe o pantă, pe un loc înclinat; a zbura spre pământ, a veni **jos** din înălțime").

COCINĂ DE PORCI

„Când, după miezul nopții, îi auzi guițând, bănui imediat că hoții intraseră în **cocina de porci**" (corect: „..., bănui imediat că hoții intraseră în **cocină**", deoarece **cocină** ⟨din bg., scr. „kočina"⟩ reprezintă un „adăpost sau coteț **pentru porci**").

COCIOABĂ MICĂ/SĂRĂCĂCIOASĂ/DĂRĂPĂNATĂ

„Locuia, cu familia, într-o **cocioabă mică**, de la marginea satului, pe prispa căreia dormitau doi câini jigăriți" (corect: „Locuia, cu familia, într-o **cocioabă**, de la marginea satului, ...", deoarece **cocioabă** ⟨et. nec.⟩ este o „casă **mică, sărăcăcioasă, dărăpănată**").

COCLAURI PUSTII/ÎNDEPĂRTAȚI/PRĂPĂSTIOȘI

„Într-un elan colectiv și temerar, am urcat muntele, ajungând în niște **coclauri pustii**, necălcați, parcă, de piciorul omului" (corect: „..., am urcat muntele, ajungând în niște **coclauri**, necălcați, parcă, de piciorul omului", fiindcă prin **coclauri** ⟨et. nec.⟩ se înțeleg „locuri neumblate sau puțin umblate, **pustii, îndepărtate**, locuri **prăpăstioase**").

(A) (SE) COCOȚA SUS/NEMERITAT

„Arivist din fire, căuta **să se cocoațe cât mai sus** pe scara socială, recurgând la mijloacele cele mai neortodoxe" (corect: „Arivist din fire, căuta **să se cocoațe** pe scara socială, ...", pentru că **a (se) cocoța** ⟨et. nec.⟩ înseamnă „a (se) urca pe ceva, a (se) așeza pe un loc **mai ridicat** ⟨**sus**⟩; ⟨fig.⟩ a promova într-un post sau la o situație **nemeritată**").

CODICIL TESTAMENTAR

„Printr-un **codicil testamentar**, redactat în prezența avocatului, bunurile lăsate moștenire le reveneau după alte criterii" (corect: „Printr-un **codicil**, redactat în prezența avocatului, ...", deoarece

Scanned with OKEN Scanner

codicil ⟨din fr. „codicille", lat. „codicillus"⟩ este un „act întocmit în formă **testamentară** prin care se modifică sau se completează conţinutul iniţial al unui testament").

CODIRIŞTE DE BICI

„De multe ori **codiriştea de bici** era ruptă pe spinarea noastră când făceam prea multe nebunii" (corect: „De multe ori **codiriştea** era ruptă pe spinarea noastră...", deoarece **codirişte** ⟨contaminare între „coadă" şi „toporişte"⟩ este ⟨pop.⟩ o „coadă **de bici**").

(A) COEXISTA ÎN ACELAŞI TIMP/ÎMPREUNĂ [CU...]

„Că în societate **coexistă în acelaşi timp** şi binele, şi răul este un adevăr incontestabil" (corect: „Că în societate **coexistă** şi binele, şi răul...", din cauză că **a coexista** ⟨din fr. „coexister"⟩ înseamnă „a exista **în acelaşi timp** sau **împreună** cu altcineva sau cu altceva").

(A) COINCIDE ÎNTOCMAI/PERFECT/ÎNTRU TOTUL

„Interesele şi trebuinţele unui anumit grup social pot **să nu coincidă întocmai** cu ale altui grup social" (corect: „..., pot **să nu coincidă** cu ale altui grup social", căci **a coincide** ⟨din fr. „coïncider", it. „coincidere"⟩ înseamnă, aici, **„a fi identic**, a se potrivi **întocmai**; a se suprapune **perfect**").

COJOC [DIN PIELE] DE OAIE

„La vederea lor, aşa cum erau îmbrăcaţi cu căciuli şi **cojoace de oaie**, am avut viziunea unui tablou pastoral" (corect: „..., aşa cum erau îmbrăcaţi cu căciuli şi **cojoace**, am avut viziunea unui tablou pastoral", fiindcă un **cojoc** ⟨din sl. „kožuhŭ"⟩ este un „obiect de îmbrăcăminte făcut din piele **de oaie** prelucrată cu miţe cu tot, care se poartă mai ales la ţară ca palton ⟨cu blana înăuntru⟩").

(A) COLABORA ÎN COMUN/ALĂTURI DE...

„De 25 de ani, **colaborăm în comun** [Oana Sârbu cu Virgil Popescu]" (corect: „De 25 de ani, **colaborăm**/lucrăm **în comun**", pentru că **a colabora** ⟨din fr. „collaborer"⟩ înseamnă, prin definiţie, „a participa **alături de alţii** la realizarea unei acţiuni sau a unei opere care se efectuează **în comun**").

(A) COLCĂI DE COLO PÂNĂ COLO/ÎN NUMĂR MARE

„Târgul era în toi, oamenii **colcăind de colo până colo** după treburi..." (corect: „..., oamenii **colcăind** după treburi...", fiindcă **a colcăi** ⟨formaţie onomatopeică⟩ înseamnă ⟨despre oameni şi animale⟩ „a umbla **de colo până colo în număr mare**; ⟨despre locuri, obiecte⟩ „ a fi plin de oameni sau de animale care umblă **de colo până colo**").

Scanned with OKEN Scanner

COLIVĂ DE GRÂU/CA POMANĂ

„Pregătirile pentru parastas se terminaseră: erau gata, pentru împărțeală, colăceii, prescurile și capetele, **coliva de grâu**, mâncarea și vinul" (corect: „...: erau gata, pentru împărțeală, colăceii, prescurile și capetele, **coliva**, mâncarea și vinul", pentru că prin **colivă** ⟨din sl. „kolivo"⟩ se înțelege ⟨în practicile religioase ortodoxe⟩ „**grâu** fiert amestecat cu zahăr și cu nuci pisate și ornat cu bomboane și zahăr pudră, care se împarte **ca pomană** la înmormântări și la parastase").

COLIZIUNE VIOLENTĂ

„Deși circula cu viteză redusă, autoturismul n-a putut evita **coliziunea violentă** cu un autocamion intrat în depășire neregulamentară" (corect: „..., autoturismul n-a putut evita **coliziunea** cu un autocamion intrat în depășire neregulamentară", deoarece **coliziune** ⟨din fr. „collision", lat. „collisio, -onis"⟩ este o „ciocnire **violentă** între două corpuri care se mișcă unul spre altul; izbire, lovire").

COMEMORARE SOLEMNĂ/EVOCATOARE

„Pe 15 iunie, a avut loc **comemorarea solemnă** a morții marelui poet național Mihai Eminescu" (corect: „..., a avut loc **comemorarea** morții marelui poet național Mihai Eminescu", căci **comemorare** ⟨v. „comemora", din fr. „commémorer", lat. „commemorare"⟩ este o „ceremonie ⟨= **solemnitate**, fast, paradă⟩ **menită să evoce** amintirea unei persoane sau a unui eveniment important (sic!); comemorație").

COMENTARIU EXPLICATIV/CRITIC/EXEGETIC

„La proba orală, i-au căzut **comentariul explicativ** al poeziei «Testament» de Tudor Arghezi și prezentarea nuvelelor lui Ioan Slavici" (corect: „La proba orală, i-au căzut comentariul poeziei...", prin **comentariu** ⟨din fr. „commentaire", lat. „commentarium"⟩ înțelegându-se nu numai o „apreciere, comentare ⟨în spirit **critic**⟩ a unui eveniment etc.; material publicistic prezentând o asemenea apreciere", ci și o „**explicare** a unei opere literare, istorice etc., făcută adesea prin note marginale; **interpretare**").

COMPLIMENT DE STIMĂ/DE CONSIDERAȚIE/PRIETENESC

„Spunând azi că Jurnalul Tiei Șerbănescu nu e jurnal, ci roman nonficțional, nu facem nicio speculație gratuită, niciun **compliment de stimă**, nici ierarhizări stupide între genuri" (corect: „..., nu facem nicio speculație gratuită, niciun **compliment**, nici ierarhizări stupide între genuri", căci **compliment** ⟨din fr. „compliment"⟩ este,

Scanned with OKEN Scanner

întâi de toate, un „cuvânt de laudă, de măgulire, care exprimă o atitudine **prietenească, de stimă** sau **de consideraţie**").

COMPOT DE FRUCTE

„Gemul, dulceaţa şi **compotul de fructe** umpleau, în fiecare toamnă, etajerele din cămara bunicilor..." (corect: „Gemul, dulceaţa şi **compotul** umpleau, în fiecare toamnă, ...", căci **compot** ⟨din fr. „compote"⟩ este un „produs alimentar preparat **din fructe**, proaspete sau uscate, fierte în apă cu zahăr").

COMPROMIS RECIPROC/CONCESIV

„Politica făuririi de noi alianţe ale unor partide cu obiective comune presupune şi unele **compromisuri reciproce**" (corect: „...presupune şi unele **compromisuri**", deoarece **compromis** ⟨din fr. „compromis"⟩ este o „înţelegere", un „acord bazat pe cedări **reciproce; concesive**").

CONAC BOIERESC

„Fostul **conac boieresc** al lui Cămărăşescu devenise, după naţionalizare, sediul fermei de stat Dâlga" (corect: „Fostul **conac** al lui Cămărăşescu...", căci **conac** ⟨din tc. „konak"⟩ este, cu precădere, o „casă **boierească** la ţară, pe o moşie").

(A) CONCEDIA DIN FUNCŢIE

„Restructurarea întreprinderii s-a resimţit în faptul că o parte a personalului TESA a trebuit să fie **concediată din funcţie**" (corect: „...o parte a personalului TESA a trebuit **să fie concediată**" căci **a concedia** ⟨din fr. „congédier"⟩ înseamnă „a elibera **dintr-o funcţie**, a îndepărta din serviciu, a da afară").

(A) CONCEPE CEVA NOU/UN PROIECT

„Intenţia de **a concepe ceva nou**, o lucrare în domeniul istoriei teatrale româneşti, nu a rămas fără urmări" (corect: „Intenţia de **a concepe** o lucrare în domeniul istoriei teatrale româneşti...", fiindcă **a concepe** ⟨din lat. „concipere"⟩ înseamnă, cu precădere, „a imagina, **a proiecta**, a gândi **ceva nou**").

CONCEPT GENERAL/FUNDAMENTAL

„«Logistica» este un **concept general** intrat relativ recent în terminologia de specialitate, cu prioritate în cea militară" (corect: „«Logistica» este un **concept** intrat relativ recent în terminologia de specialitate, ..., deoarece **concept** ⟨din fr. „concept"⟩ este o „idee **generală** care reflectă just realitatea; **noţiune**; ciornă, schiţă, bruion").

Scanned with OKEN Scanner

(A) CONCHIDE ÎN ÎNCHEIERE

„În cuvântul său, **a conchis, în încheiere**, că măsurile preconizate vor eficientiza şi redresa producţia" (corect: „..., **a conchis** că măsurile precizate vor eficientiza şi redresa producţia", din cauză că **a conchide** ⟨din lat. „concludere"⟩ înseamnă „a trage o concluzie, a **încheia** o expunere, o cercetare etc.").

CONCLAV AL CARDINALILOR [PENTRU ALEGEREA PAPEI]

„Se împlinesc douăzeci şi cinci de ani de când **conclavul cardinalilor** l-a ales pe ultimul papă în viaţă, Ioan Paul al II-lea" (corect: „...de când **conclavul** l-a ales pe ultimul papă în viaţă, Ioan Paul al II-lea", căci **conclav** ⟨din fr. „conclave"⟩ denumeşte, dincolo de noţiunea de „sală...", sfatul **cardinalilor** adunaţi pentru alegerea unui nou papă").

CONCLUZIE FINALĂ

„**Concluzia finală** a nuvelei este că omul, cât trăieşte, trebuie să fie cumpătat, căci lăcomia strică omenia" (corect: „**Concluzia** nuvelei este că omul, cât trăieşte să fie cumpătat, ...", deoarece **concluzie** ⟨din fr. „conclusion", lat. „conclusio, -onis"⟩ este, aici, „ultima parte a unei expuneri sau a unei opere, care cuprinde rezultatele **finale**").

(A) CONCRETIZA PRACTIC/MATERIAL

„Este bine ca sfaturile dumneavoastră, mai mult teoretice, să fie **concretizate practic**" (corect: „Este bine ca sfaturile dumneavoastră, mai mult teoretice, să fie **concretizate**", pentru că **a concretiza** ⟨din fr. „concrétiser"⟩ înseamnă „a înfăţişa în mod concret; **a materializa**, a realiza în mod **practic**").

CONDEI DE SCRIS

„În vechea şcoală primară, elevul învăţa să scrie, mai întâi, pe o tăbliţă cu linii şi pătrăţele, folosind un **condei de scris** din grafit, apoi, pe caiet, cu un toc de lemn sau din os" (corect: „..., elevul învăţa să scrie, mai întâi, pe o tăbliţă cu linii şi pătrăţele, folosind un **condei** din grafit, apoi, pe caiet, cu un toc din lemn sau din os", căci **condei** ⟨din ngr. „kondíli⟩ este o „unealtă **de scris** în formă de beţişor, la care se adaptează o peniţă; toc ⟨împreună cu peniţa⟩, ⟨înv.⟩ nume dat unor instrumente cu **care se scria**").

CONDUCERE MANAGERIALĂ

„**Conducerea managerială** este, astăzi, un factor foarte important în organizarea, îndrumarea şi gestionarea ştiinţifică a unităţii" (corect: „**Conducerea/managementul** este, astăzi, un factor foarte

Scanned with OKEN Scanner

important...", deoarece **conducere** ⟨v. „conduce"⟩ este o „acţiune **de organizare şi conducere** a activităţii", iar **management** ⟨cuv. engl.⟩ constituie „activitatea şi arta de a conduce", „ştiinţa şi tehnica **organizării şi conducerii** unei întreprinderi", ⟨manager = „specialist în management", **managerial** = „de manager"⟩).

CONFIDENŢĂ INTIMĂ/TAINICĂ/MĂRTURISITĂ

„Singura fiinţă căreia putea să-i facă **confidenţe intime** era mama..." (corect: „Singura fiinţă căreia putea să-i facă **confidenţe** era mama...", căci **confidenţă** ⟨din fr. „confidence", lat. „confidentia"⟩ este „încredinţare, **mărturisire** a unor gânduri **intime**, a unor **taine**; **destăinuire**").

CONFLICT DE INTERESE/ANTAGONIC/VIOLENT

„Între cele două «tabere» se declanşase un evident **conflict de interese**, cu puţine şanse de a fi rezolvat pe cale amiabilă" (corect: „...se declanşase un evident **conflict**, cu puţine şanse de a fi rezolvat pe cale amiabilă", căci **conflict** ⟨din lat. „conflictus", fr. „conflit"⟩ este o „neînţelegere, ciocnire **de interese**, dezacord; **antagonism**; ceartă, diferend, discuţie ⟨**violentă**⟩").

CONFORMISM DOCIL/MECANIC/NECRITIC/FORMAL/NEPRINCIPIAL

„La serviciu, întâlneam şi funcţionari obedienţi, suferind de un **conformism docil**, pe care, instinctiv, îi ocoleam" (corect: „...funcţionari obedienţi, suferind de **conformism**, pe care, instinctiv, îi ocoleam", deoarece **conformism** ⟨din fr. „conformisme"⟩ este atitudinea conformistului; acceptare **mecanică**, **necritică** şi supunere **formală**, **docilă**, **neprincipială** faţă de orice obiceiuri, idei, hotărâri etc.").

CONFRATE DE MESERIE/DE PROFESIE

„Ca şi alţi **confraţi de meserie**, îşi deschisese propriul atelier, convins fiind că, în scurt timp, va prinde cheag" (corect: „Ca şi alţi **confraţi**, îşi deschisese propriul atelier, ...", deoarece **confrate** ⟨„con-" + „frate", după fr. „confrère"⟩ este un „coleg **de profesie**, **de meserie**").

(A SE) CONGRATULA RECIPROC/FELICITÂNDU-SE

„Momentul festiv vizându-i deopotrivă, se **congratulau reciproc**, urându-şi multă sănătate şi noi realizări..." (corect: „..., se **congratulau**, urându-şi multă sănătate şi noi realizări...", fiindcă **a se congratula** ⟨din fr. „congratuler"⟩ înseamnă „**a se felicita** ⟨**reciproc**⟩").

Scanned with OKEN Scanner

CONJUNCTURĂ DE MOMENT/DE ÎMPREJURĂRI

„...dar vinovatul nu poate fi pedepsit din motive care ţin de **conjunctura de moment**" (corect: „...dar vinovatul nu poate fi pedepsit din motive care ţin de **conjunctură**", căci **conjunctură** ⟨din fr. „conjoncture"⟩ este „totalitatea factorilor de ordin obiectiv şi subiectiv, de condiţii şi de împrejurări care exercită o influenţă asupra evoluţiei unui fenomen sau asupra unei situaţii **la un moment dat**, într-un anumit sector de activitate; concurs **de împrejurări**").

(A) CONJURA CU STĂRUINŢĂ/CU INSISTENŢĂ/IMPLORÂND

„Situaţia materială precară îl silea **să-l conjureze cu stăruinţă**, periodic, pe şeful său direct pentru a-i mări salariul" (corect: „...îl silea **să-l conjureze**, periodic, pe şeful său direct pentru a-i mări salariul", din cauză că **a conjura** ⟨din fr. „conjurer", lat. „conjurare"⟩ înseamnă, cu prioritate, „a ruga **cu stăruinţă, cu insistenţă**; **a implora**").

(A) CONCLUCRA ÎMPREUNĂ/COLABORÂND CU.../CONTRIBUIND LA...

„Toate organele corpului, vasele **conlucrează împreună**" (corect: „..., vasele **conlucrează**/participă **împreună**", din cauză că **a conlucra** ⟨„con-" + „lucra", după fr. „collaborer"⟩ înseamnă „**a colabora** ⟨**cu** cineva⟩, **a contribui la** o acţiune ⟨= **a participa la** o acţiune comună⟩").

CONSENS GENERAL/UNANIM/AL TUTUROR

„Succesul nu poate fi obţinut decât cu preţul unui **consens general** al unităţilor furnizoare" (corect: „...decât cu preţul unui **consens** al unităţilor furnizoare", căci **consens** ⟨din lat.„consensus"⟩ presupune „**unanimitate,** identitate de păreri", iar **general**, „care priveşte **pe toţi**, care cuprinde **pe toţi**, la care participă **toţi** ⟨sau marea majoritate⟩").

CONSPECT SINTETIC/SCHEMATIC/SISTEMATIC/ GENERAL/DE ANSAMBLU

„La învăţarea multor lecţii narative, istoricizante, nu se pot reţine decât lucrurile importante, prin realizarea unor **conspecte sintetice**" (corect: „..., nu se pot reţine decât lucrurile importante, prin realizarea unor **conspecte**", deoarece **conspect** ⟨din lat. „conspectus", germ. „Konspekt"⟩ reprezintă o „notare **sintetică, schematică** şi **sistematică** a datelor esenţiale ale unei probleme pe baza unui material documentar; privire **generală, vedere de ansamblu** asupra unor probleme ⟨realizată într-o lucrare⟩").

Scanned with OKEN Scanner

CONSPIRAȚIE SECRETĂ/ILEGALĂ

„Din presă a reieşit că în zona respectivă există posibilitatea unei **conspiraţii secrete** din partea forţelor antiguvernamentale" (corect: „...există posibilitatea unei **conspiraţii** din partea forţelor antiguvernamentale", căci **conspiraţie** ⟨din fr.„conspiration", lat. „conspiratio, -onis"⟩ constituie o „uneltire **secretă** şi **ilegală** îndreptată împotriva ⟨conducătorilor⟩ statului sau a ordinii publice; complot, conjuraţie").

(A) CONTEMPLA CU EMOȚIE/CU ADMIRAȚIE/ÎNDELUNG/MEDITATIV

„N-a existat excursie, pe Valea Oltului sau a Prahovei, în care să nu fi **contemplat, cu emoţie**, frumuseţea locurilor străbătute" (corect: „..., în care să nu fi **contemplat** frumuseţea locurilor străbătute", din cauză că **a contempla** ⟨din fr. „contempler", lat. „contemplari"⟩ înseamnă „a privi **îndelung, meditativ, cu admiraţie** şi **cu emoţie**").

(A) CONTINUA MAI DEPARTE/MAI MULT/ÎNAINTE

„Nu aceşti copii **vor continua mai departe** cu studiul baletului" (corect: „Nu aceşti copii **vor continua** cu studiul baletului", pentru că **a continua** ⟨din fr. „continuer", lat. „continuare"⟩ înseamnă „a urma, a nu înceta; a merge **înainte, a (se) prelungi**; a duce **mai departe** un lucru început").

CONTRABANDĂ ILEGALĂ/CLANDESTINĂ

„Cei arestaţi aduceau droguri din Turcia, prin **contrabandă ilegală**, pentru a le trece, peste frontieră, în Ungaria..." (corect: „...aduceau droguri din Turcia, prin **contrabandă**, pentru a le trece, peste frontieră, în Ungaria...", deoarece **contrabandă** ⟨din fr. „contrebande"⟩ este o „trecere **clandestină** ⟨= **ilegală**⟩ peste graniţă a unor mărfuri interzise sau sustrase de la plata taxelor vamale").

CONTROVERSĂ APRINSĂ/ÎN CONTRADICTORIU

„Între ei a izbucnit o **controversă aprinsă**, care ameninţa să degenereze într-un scandal dacă părţile conflictuale nu erau calmate de cei din jur" (corect: „Între ei a izbucnit o **controversă**, care ameninţa să degenereze într-un scandal...", pentru că prin **controversă** ⟨din fr. „controverse"⟩ se înţelege o „discuţie **în contradictoriu** asupra unei chestiuni principale; (fam.) discuţie **aprinsă**, ceartă, neînţelegere").

(A) CONȚINE ÎNĂUNTRU/CA UMPLUTURĂ/ÎN CUPRINS/ÎN INTERIOR

„La deschiderea conservei, am constatat că ea **conţinea înăuntru** un pateu având o culoare cam dubioasă" (corect: „..., am constatat

Scanned with OKEN Scanner

că ea **conţinea** un pateu având o culoare cam dubioasă", pentru că **a conţine** ⟨din fr. „contenir", lat. „continere", după „ţine"⟩ înseamnă ⟨despre un recipient⟩ „**a fi umplut** ⟨total sau parţial⟩ **cu**...; **a cuprinde**, a avea **în interior, înăuntru**...").

(A) CONVIEŢUI ÎMPREUNĂ/LAOLALTĂ/ÎN ACELAŞI LOC/COABITÂND

„La Târgu-Mureş situaţia trebuie rezolvată în sensul că minorităţile trebuie să **conviețuiască împreună**" (corect: „...situaţia trebuie rezolvată în sensul că minorităţile trebuie să **conviețuiască**", deoarece **a conviețui** ⟨„con-" + „vieţui", după lat. „convivere"⟩ înseamnă „a trăi **împreună, laolaltă, în acelaşi loc** cu cineva; **a coabita**").

CONVINGERE FERMĂ/SIGURĂ/NEÎNDOIELNICĂ

„Când se apropie de casă, avu **convingerea fermă** că era aşteptat" (corect: „..., avu **convingerea** că era aşteptat", din cauză că prin **convingere** ⟨v. „convinge"⟩ se înţelege o „părere **fermă** ⟨= **sigură, neîndoielnică**⟩ asupra unui lucru").

(A) COOPERA ÎMPREUNĂ/LA UN LOC/COLABORÂND/ DÂNDU-ŞI CONCURSUL/CONLUCRÂND

„În ceea ce priveşte amendamentele, au **cooperat împreună**, fără rezerve" (corect: „..., **au cooperat** fără rezerve", fiindcă **a coopera** ⟨din fr. „coopérer, lat. „cooperari"⟩ înseamnă „a lucra **împreună** ⟨= **la un loc**⟩ cu cineva, **a colabora, a-şi da concursul, a conlucra**").

COOPERARE... COLABORARE/CONLUCRARE

„Nevoia de **cooperare**, de **colaborare** va fi mai mare decât în mod obişnuit" (corect: „Nevoia de **cooperare**/de **colaborare** va fi mai mare...", căci **cooperare** ⟨v. „coopera"⟩ înseamnă „conlucrare" ⟨= **colaborare**⟩).

COPILĂ TÂNĂRĂ/MICĂ

„De când eram **copilă tânără** eu am venit la mănăstirea Nicula, la icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului" (corect: „De când eram **copilă** eu am venit la mănăstirea Nicula, ...", din cauză că prin **copilă** ⟨„copil" + suf. „-ă"⟩ se înţeleg sensurile atât de „fiică", „fată **mică**, fetiţă", cât şi de „fată **tânără**, după ce a trecut de vârsta copilăriei").

COPIL MINOR

„În zona indicată, poliţiştii au găsit opt femei, însoţite de **copii minori**, care au încercat să împiedice intervenţia poliţiştilor culcându-se pe şosea" (corect: „..., poliţiştii au găsit opt femei, însoţite de **copii**, care au încercat să împiedice intervenţia poliţiştilor culcându-se pe şosea", căci **copil** ⟨cf. alb. „kopil"⟩ este un „băiat"

Scanned with OKEN Scanner

sau o „fată în primii ani ai vieții, până la adolescență", **minor** fiind cel „care nu a împlinit vârsta la care își poate exercita toate drepturile").

COPULĂ DE LEGĂTURĂ

„Când e nepredicativ, verbul «a fi» este o **copulă de legătură** între numele predicativ și subiectul propoziției" (corect: „..., verbul «a fi» este o **copulă** între numele predicativ și subiectul propoziției", căci **copulă** ⟨din fr. „copule", lat. „copula"⟩ este un „cuvânt **de legătură**; verb copulativ; cuvânt **care leagă** subiectul de predicat").

CORECȚIE CORPORALĂ

„Înainte de 1948, **corecția corporală**, cu carter punitiv, era admisă nu numai în mediul școlar, ci și în cel polițienesc sau cazon" (corect: „..., **corecția**, cu caracter punitiv, era admisă nu numai în mediul școlar, ci și în cel polițienesc sau cazon", deoarece **corecție** ⟨din fr. „correction", lat. „correctio"⟩ era ⟨în trecut⟩ o pedeapsă **corporală** aplicată unui vinovat; bătaie").

CORIDĂ CU TAURI

„La spanioli, au loc, în cadrul fiestelor, binecunoscutele **coride cu tauri**" (corect: „..., binecunoscutele **coride**", deoarece **coridă** ⟨din sp., fr. „corrida"⟩ este o „luptă **cu tauri**, obișnuită mai ales în Spania, în țările Americii Latine și în sudul Franței").

CORIDOR DE TRECERE/ÎNGUST [ȘI LUNG]

„Asaltul putea fi dat în zori dacă se crea un **coridor de trecere** între cele două zone" (corect: „...dacă se crea un **coridor** între cele două zone", căci **coridor** ⟨din fr. „corridor", germ. „Korridor"⟩ este un „loc **de trecere îngust** ⟨și lung⟩ care leagă încăperile unei clădiri și din care se intră în camerele aceluiași apartament sau ale aceluiași etaj: culoar, porțiune **îngustă** de spațiu de-a lungul compartimentelor unui vagon de cale ferată; porțiune **îngustă** de teren care leagă două puncte").

CORIZĂ NAZALĂ/ACUTĂ

„Guturaiul nu-i da pace: pe lângă dureri de cap, avea și o **coriză nazală**, care-l făcea să «plângă» continuu..." (corect: „...avea și o **coriză** care-l făcea să «plângă» continuu...", deoarece **coriză** ⟨din fr. „coryza"⟩ este o „inflamare a mucoasei **nasului**; **gutural**").

COROANĂ DE FLORI [ȘI/SAU FRUNZE]

„Am fost la înmormântări unde s-au adus 200 de **coroane de flori**", „Anunțul Adunării Parohiale: cei care vor mai participa la funeralii să nu mai ofere **coroane de flori**, ci bani" (corect: „...unde s-au

Scanned with OKEN Scanner

adus 200 de **coroane**", „...să nu mai ofere **coroane**, ci bani", căci **coroană** ⟨din lat. „corona"⟩ este, prin definiţie, fie „o podoabă pentru cap în formă de cerc, făcută **din flori** şi frunze; cunună" fie „cunună **de flori** sau de frunze (naturale sau artificiale) care se depune ca omagiu la mormântul cuiva").

CORTEGIU DE PERSOANE/ÎNCOLONAT

„Înmormântarea impresiona prin **cortegiul de persoane** care o însoţea, mulţi oameni fiind veniţi din afara localităţii..." (corect: „Înmormântarea impresiona prin **cortegiul** care o însoţea, ...", căci **cortegiu** ⟨din it. „corteggio", fr. „cortège"⟩ denumeşte un „şir **de persoane** care însoţesc o ceremonie, o personalitate etc.; **convoi**").

CORVOADĂ GRATUITĂ/OBLIGATORIE/ FORŢATĂ/SILITĂ/NEPLĂCUTĂ

„Scosul la arat sau plantatul de puieţi erau **corvoade gratuite** pentru toţi «chiaburii» satului" (corect: „...erau **corvoade** pentru toţi «chiaburii satului», căci **corvadă/corvoadă** ⟨din lat. „corvada" sau fr. „corvée"⟩ reprezenta o „muncă gratuită pe care ţăranii erau constrânşi s-o presteze în folosul moşierilor sau al satului; muncă **obligatorie** pe care o făceau în trecut soldaţii, cu rândul, la cazarmă; ⟨la fig.⟩ „obligaţie **neplăcută**, muncă **silită, forţată**").

COSTIŢĂ AFUMATĂ/SĂRATĂ/DE PORC

„Atât salamul cu soia, cât şi **costiţa afumată** au fost mezelurile de bază ale unei epoci deloc regretate de cei neprivilegiaţi" (corect: „Atât salamul cu soia, cât şi **costiţa** au fost mezelurile de bază...", căci **costiţă** ⟨„coastă" + suf. „-iţă"⟩ este un „produs de mezelărie din carne **de porc** din regiunea mijlocie a coastelor, obţinut prin **sărare** şi **afumare**; costişoară").

COSTUM DE HAINE

„Dintre **costumele de haine** expuse în magazin, unul singur mi s-a potrivit ca talie şi culoare" (corect: „Dintre **costumele** expuse în magazin, ...", căci **costum** ⟨din fr. „costume"⟩ desemnează, cu precădere, o „îmbrăcăminte bărbătească compusă din haină şi pantaloni ⟨şi din vestă⟩, un **rând de haine** însemnând „un **costum** bărbătesc complet, alcătuit din pantaloni, sacou ⟨şi vestă⟩").

COSTUM TAIOR

„**Costumul taior** de pe mine nu e făcut la comandă, ci l-am cumpărat din comerţ" (corect: „**Taiorul** de pe mine nu e făcut la comandă, ...", deoarece **taior** ⟨din fr. „tailleur"⟩ este un „**costum** femeiesc alcătuit dintr-o fustă şi o jachetă, confecţionate din acelaşi material; jachetă de stofă").

Scanned with OKEN Scanner

COŞMAR URÂT/APĂSĂTOR/SUFOCANT

„Somnul îi era populat, deseori, de **coşmaruri urâte**, indispunându-l pentru ziua aceea..." (corect: „..., deseori, de **coşmaruri**, indispunându-l pentru ziua aceea...", deoarece **coşmar** ⟨din fr. „cauchemar"⟩ este un „vis **urât**, cu senzaţii **de apăsare** şi **de înăbuşire**").

COTOROANŢĂ BĂTRÂNĂ/REA

„Adusă de spate şi stafidită, părea o **cotoroanţă bătrână**, făcătoare de vrăji, dar în realitate era o femeie cu suflet bun" (corect: „..., părea o **cotoroanţă**, făcătoare de vrăji, dar în realitate era o femeie cu suflet bun", căci **cotoroanţă** ⟨et.nec.⟩ este o „femeie **bătrână** şi **rea**; babornită, ⟨pop.⟩ vrăjitoare").

(A) COTROPI PRIN VIOLENŢĂ/BRUTAL/ABUZIV

„Pentru că oraşul fusese **cotropit prin violenţă**, locuitorii părăsiseră casele luând drumul pribegiei" (corect: „Pentru că oraşul fusese **cotropit**, locuitorii părăsiseră casele...", din cauză că **a cotropi** ⟨et.nec.⟩ înseamnă „a ocupa **prin violenţă**, a pune stăpânire pe un teritoriu în mod **abuziv** şi **brutal**").

COZERIE INTIMĂ/FAMILIARĂ/UŞOARĂ/PLĂCUTĂ

„Întâlnirea a luat forma unei **cozerii intime**, fiecare membru al grupului depănându-şi cu plăcere amintirile şi succesele" (corect: „Întâlnirea a luat forma unei **cozerii**, fiecare membru al grupului...", căci **cozerie** ⟨din fr. „causerie"⟩ este o „convorbire **familiară, intimă, uşoară** şi **plăcută**").

(A SE) CRAMPONA CU DISPERARE

„Deşi bătrân şi bolnav, **se crampona cu disperare** de viaţă, înghiţind medicamente cu toptanul" (corect: „..., **se crampona** de viaţă, înghiţind medicamente cu toptanul", căci **a se crampona** ⟨din fr. „cramponner"⟩ înseamnă „a se agăţa **cu disperare** de ceva sau de cineva").

CRANIU CEREBRAL

„«Are o fractură de **craniu cerebral** şi o contuzie cerebrală», a precizat medicul Nicolae Bacalbaşa" (corect: „«Are o fractură de **craniu** şi o contuzie cerebrală», ...", deoarece **craniu** ⟨din lat. „cranium", cf. fr. „crâne"⟩ este „ansamblul oaselor scheletului capului care adăposteşte **creierul** la vertebrate", iar **cerebral** ⟨din fr. „cérébral"⟩, „care aparţine **creierului**, privitor la **creier** şi la funcţiile lui").

Scanned with OKEN Scanner

CRAVATĂ BĂRBĂTEASCĂ

„Când i-am cerut o **cravată bărbătească**, nu știam dacă merită să cumpăr una de mătase naturală sau nu" (corect: „Când i-am cerut o **cravată**, nu știam dacă merită să cumpăr una de mătase naturală sau nu", din cauză că **cravată** ⟨din fr. „cravate"⟩ este un „accesoriu al îmbrăcămintei **bărbătești**, constând dintr-o fâșie îngustă de stofă, de mătase etc., care se înnoadă la gât și ale cărei capete sunt de obicei lăsate să atârne pe piept").

CROAZIERĂ PE MARE/DE PLĂCERE

„M-am plimbat cu vaporașul pe Borcea sau pe Iza, însă niciodată n-am făcut o **croazieră pe mare**, la Constanța" (corect: „..., însă niciodată n-am făcut o **croazieră**, la Constanța", căci **croazieră** ⟨din fr. „croisière"⟩ este în primul rând, o „călătorie, **de plăcere**, **pe mare**").

CRONICĂ DE ACTUALITATE

„Articolul editorial din acest număr este o veritabilă **cronică de actualitate** a evenimentelor politice..." (corect: „...este o veritabilă **cronică** a evenimentelor politice...", din cauză că **cronică** ⟨din lat. „chronica", fr. „chronique"⟩ are aici sensul de „articol de ziar sau de revistă care comentează politici, sociale și culturale de **actualitate**").

(A) CRONOMETRA TIMPUL/DURATA

„Exact ca un arbitru sportiv, **cronometram timpul**, cu nerăbdare, cât îmi mai rămânea până la intrarea în examen" (corect: „..., **cronometram**, cu nerăbdare, cât îmi mai rămânea până la intrarea în examen", deoarece **a cronometra** ⟨din fr. „chronométrer"⟩ înseamnă „a măsura **durata** ⟨= **timpul**⟩ unei acțiuni cu ajutorul unui cronometru").

CROȘEU LATERAL/SCURT/ÎN PUGILISTICĂ

„Meciul se anunța dificil pentru că următorul adversar era posesorul unor **croșee laterale** de stânga foarte puternice" (corect: „...era posesorul unor **croșee** de stânga foarte puternice", din cauză că **croșeu** ⟨din fr. „crochet"⟩ este o „lovitură **laterală scurtă la box**, dată adversarului la cap sau la corp, în care brațul este îndoit și nemișcat din cot, formând cu antebrațul un unghi de aproximativ 45°").

CUCUI LA CAP

„Atunci când învățătorul se enerva pentru neștiința mea, mă alegeam, sigur, cu vreun **cucui în cap** sau cu palmele umflate din cauza nuielei..." (corect: „..., mă alegeam, sigur, cu vreun **cucui** sau

Scanned with OKEN Scanner

cu palmele umflate din cauza nuielei...", deoarece **cucui** ⟨din lat. „*cucullius"⟩ este o „umflătură **la cap** provocată de lovirea cu un corp tare").

CUIER DE HAINE/DE ÎMBRĂCĂMINTE

„La intrare, pe mâna stângă, se afla un **cuier de haine**, apoi o canapea de piele şi două fotolii plușate" (corect: „..., se afla un **cuier**, apoi o canapea de piele şi două fotolii plușate", căci **cuier** ⟨„cui" + suf. „-ar"⟩ este un „suport de lemn sau de metal, mobil sau fixat în perete, prevăzut cu mai multe cârlige sau braţe, de care se atârnă diverse obiecte şi accesorii **de îmbrăcăminte**... ⟨= **haine**, veşminte, straie⟩").

CULISĂ SCENICĂ

„Nici scena nu era încăpătoare, nici **culisele scenice** suficient de largi" (corect: „..., nici **culisele** suficient de largi", **culisă** ⟨din fr. „coulisse"⟩ fiind un „spaţiu **scenic** situat în spatele decorurilor, de unde intră actorii în scenă").

CULOAR ÎNGUST/LUNG/DE TRECERE

„Sediul Grupului Şcolar Metalurgic era într-o clădire veche, construită în formă de «U», care avea un **culoar îngust** ca de cazarmă" (corect: „..., care avea un **culoar** ca de cazarmă", deoarece **culoar** ⟨din fr. „couloir"⟩ este, înainte de toate, o „încăpere **îngustă** şi **lungă** în interiorul unei clădiri, care serveşte ca loc **de trecere** între încăperile situate pe acelaşi plan; spaţiu **îngust** şi liber de-a lungul unui vagon de cale ferată, prin care se circulă şi din care se intră în compartimente; fiecare dintre pistele **înguste** şi delimitate de-a lungul unei piste de atletism sau al unui bazin de natație...").

CULT RELIGIOS/CONFESIONAL

„Spre deosebire de ortodoxism, catolicismul este un **cult religios** ce recunoaşte primatul Papei, purcederea Sfântului Duh de la Dumnezeu-Tatăl şi de la Dumnezeu-Fiul etc." (corect: „..., catolicismul este un **cult** ce recunoaşte primatul Papei, purcederea Sfântului Duh de la Dumnezeu-Tatăl şi de la Dumnezul-Fiul etc.", deoarece **cult** ⟨din fr. „culte", lat. „cultus"⟩ este nu numai un „omagiu care se aduce divinităţii prin acte **religioase**; manifestare a sentimentului **religios** prin rugăciuni şi prin acte rituale", ci şi „totalitatea ritualurilor unei **religii**; **religie**, **confesiune**").

CUNUNIE RELIGIOASĂ

„Organizată cu un anume fast, mirii au ţinut ca oficierea **cununiei** lor **religioase** să aibă loc la mănăstirea cea mai apropiată, Suzana"

Scanned with OKEN Scanner

(corect: „..., mirii au ţinut ca oficierea **cununiei** lor să aibă loc la mănăstirea cea mai apropiată, Suzana", căci **cununie** ⟨„cununa" + suf. „-ie"⟩ este o „căsătorie **religioasă**"; ⟨expr.⟩ **a lua pe cineva cu cununie** = „a se căsători cu cineva **religios**", **a(-şi) pune cununiile pe cap** = „a (se) cununa").

CUPLET SATIRIC/VESEL

„Constantin Tănase, directorul Teatrului Cărăbuş, a fost unul dintre cei mai talentaţi şi originali autori de **cuplete satirice**" (corect: „..., a fost unul dintre cei mai talentaţi şi originali autori de **cuplete**", căci **cuplet** ⟨din fr. „couplet"⟩ este, cu precădere, o „scurtă piesă muzicală vocală cu conţinut **vesel** sau **satiric** inspirat din actualităţile zilei, în care toate strofele textului se cântă cu acelaşi refren").

CUPLU DE PERSOANE

„Romeo şi Julieta, Antoniu şi Cleopatra ş.a. sunt **cupluri de persoane** celebre în literatura lumii" (corect: „...sunt **cupluri** celebre în literatura lumii", deoarece **cuplu** ⟨din fr. „couple"⟩ este o „pereche formată **din persoane** ⟨de sex opus⟩").

CURAJ NEÎNFRICAT/ÎNDRĂZNEŢ/FERM/TEMERAR/BĂRBĂTESC

„Lovit de cal, cu picioarele dindărăt, se prăbuşi, urlând, la pământ. După un timp, se ridică şi, cu un **curaj neînfricat**, se apropie totuşi de el" (corect: „...După un timp, se ridică şi, cu **curaj**, se apropie totuşi de el", căci **curaj** ⟨din fr. „courage"⟩ reprezintă „forţa morală de a înfrunta, **cu îndrăzneală** ⟨= fără teamă, **neînfricat**⟩, primejdiile şi neajunsurile de orice fel; **îndrăzneală, fermitate** în acţiune sau în manifestarea convingerilor; tărie de caracter, **temeritate, bărbăţie**").

CURSĂ REGULATĂ

„În alte vremuri, Navrom Călăraşi organiza **curse regulate** între oraşul de pe malul Borcei şi Brăila" (corect: „...organiza **curse** între oraşul de pe malul Borcei şi Brăila", deoarece **cursă** ⟨din fr. „course"⟩ este, cu precădere, „o distanţă parcursă **regulat** de un vehicul pe acelaşi itinerar şi conform unui orar stabilit; ⟨concr.⟩ vehicul care parcurge o astfel de distanţă").

CUŞETĂ DE DORMIT/CU PAT(URI)

„Călătoria, cu trenul accelerat, fiind prea lungă, căci mergeam la Sângeorz-Băi, ne-am rezervat, din timp, prin Agenţia de Voiaj, o **cuşetă de dormit** pentru două persoane" (corect: „..., ne-am rezervat, din timp, prin Agenţia de Voiaj, o **cuşetă** pentru două persoane",

Scanned with OKEN Scanner

deoarece **cuşetă** ⟨din fr. „couchette”⟩ este un „**pat** pentru o persoană amenajat special în cabinele vagoanelor **de dormit** sau în cabinele de vapor; ⟨p.ext.⟩ **cabină în care se află unul sau mai multe paturi**”).

(A) CUTREIERA ÎN LUNG ŞI ÎN LAT/DIN LOC ÎN LOC/FRECVENT

„Având pasiunea călătoriilor, **a cutreierat** ţara **în lung şi în lat**, admirând peisajele şi locurile” (corect: „..., **a cutreierat** ţara, admirând peisajele şi locurile”, **căci a cutreiera** ⟨lat. „contribulare”⟩ înseamnă „a străbate, a colinda ⟨**în lung şi în lat**⟩, a umbla ⟨**din loc în loc**⟩; **a frecventa**”).

CUTREMUR DE PĂMÂNT/PUTERNIC/BRUSC

„În zona vulcanică a Vrancei au loc dese **cutremure de pământ**, de regulă de magnitudini mici” (corect: „...au loc dese **cutremure**, de regulă de magnitudini mici”, căci **cutremur** ⟨din „cutremura”, derivat regresiv⟩ este, prin definiţie, o „mişcare **puternică** şi **bruscă**, verticală, orizontală sau de torsiune a scoarţei **pământului**, provocată de dislocări subterane, de erupţii vulcanice etc.; seism”).

(A SE) CUVENI PE MERIT/DE DREPT/CONFORM CU MORALA

„Normal este ca omul să primească ceea ce i **se cuvine pe merit**, după munca depusă şi gradul de competenţă profesională” (corect: „...omul să primească ceea ce i **se cuvine**, după munca depusă şi gradul de competenţă profesională”, deoarece **a se cuveni** ⟨lat. „convenire”⟩ înseamnă „a-i reveni cuiva ceva, **a avea drept la ceva**; **a merita**; **a fi conform cu cerinţele morale**, a se cădea”).

CVORUM MINIM NECESAR

„Proiectul de lege nu a fost adoptat fiindcă nu s-a întrunit **cvorumul minim necesar**...” (corect: „...fiindcă nu s-a întrunit **cvorumul**...”, din cauză că **cvorum** ⟨cuv. lat.⟩ este un „număr **minim** de membri **necesar**, potrivit legii, pentru ca o adunare să fie valabil constituită sau să poată lua o hotărâre valabilă”).

Scanned with OKEN Scanner

D

(A) DA BUZNA PE NEAŞTEPTATE/REPEZINDU-SE

„Fără să bată la uşă, **dădu buzna pe neaşteptate** în camera în care dormeau bunicii" (corect: „..., **dădu buzna** în camera în care dormeau bunicii", din cauză că **a da buzna** ⟨< **buzna**, cf. magh. „buszma"⟩ înseamnă a „năvăli ⟨undeva⟩ **pe neaşteptate, a se repezi** să intre sau să iasă").

(A) (SE) DA DE-A TUMBA PESTE CAP/DE-A DURA/DE-A ROSTOGOLUL

„Când eram cu copiii, jucam capra, de-a v-aţi ascunselea, **ne dam de-a tumba peste cap...**" (corect: „..., **ne dam de-a tumba...**", pentru că **de-a tumba** ⟨tumba, din ngr. „túmba"⟩ înseamnă „**peste cap, de-a rostogolul, de-a dura**").

DAMF NEPLĂCUT/DEZAGREABIL/SUPĂRĂTOR/PENIBIL/CARACTERISTIC

„Din bodegă răbufnea un **damf neplăcut** de bere trezită şi de mititei arşi" (corect: „Din bodegă răbufnea un **damf** de bere...", din cauză că **damf** ⟨din germ. „Dampf"⟩ este ⟨fam.⟩ un „miros **dezagreabil** ⟨= **supărător, neplăcut, penibil**⟩, **caracteristic** ⟨de alcool⟩ pe care îl exală cineva sau ceva").

(A) DA PRIN GÂND IDEEA

„Ţi-**a dat prin gând ideea** să pleci la căpşuni, în Spania?" (corect: „Ţi-**a dat prin gând** să pleci la căpşuni, în Spania?", deoarece **a da prin gând** ⟨**gând**, din magh. „gond"⟩ înseamnă „a-i veni cuiva brusc o **idee**").

DAR ÎNSĂ

„Norocul vă ajută, **dar însă** nu trebuie să vă cruţaţi forţele. Păstraţi-vă echilibrul dintre exigenţele materiale şi cele spirituale" (corect: fie „Norocul vă ajută, **dar** nu trebuie să vă cruţaţi forţele...", fie „Norocul vă ajută, **însă** nu trebuie să vă cruţaţi forţele" fiindcă **dar** ⟨et. nec.⟩ este o conjuncţie adversativă sinonimă cu „**însă**, ci").

Scanned with OKEN Scanner

DAR TOTUȘI

„Am pus suflet în tot ce am făcut, **dar totuși** nu s-a văzut...” (corect: „Am pus suflet în tot ce am făcut, **dar/totuși** nu s-a văzut...”, pentru că **dar** ⟨et.nec.⟩, conjuncție coordonatoare adversativă, poate fi înlocuită cu **totuși** [arătând tot opoziția]; într-un alt context, **totuși** poate fi considerată și conjuncție corelativă, în regentă, a unei conjuncții sau locuțiuni conjuncționale subordonatoare ⟨eliptice⟩ care introduce o propoziție secundară concesivă).

DĂDACĂ PENTRU COPII MICI

„Ambii părinți, fiind ocupați cu serviciul, au adus o **dădacă pentru copii**, spre a le ține locul” (corect: „..., au adus o **dădacă**, spre a le ține locul”, din cauză că **dădacă** ⟨din ngr. „dadá”, tc. „dadi”⟩ este o „femeie angajată pentru creșterea și îngrijirea **copiilor mici**”).

DĂINUIRE ȘI EXISTENȚĂ/PERSISTENȚĂ/MENȚINERE

„...i-au asigurat **dăinuirea și existența** peste veacuri” (corect: fie „...i-au asigurat **dăinuirea** peste veacuri”, fie „...i-au asigurat **existența** peste veacuri”, căci **dăinuire** ⟨v. „dăinui”, din scr. „danovati”⟩ înseamnă „faptul de a dăinui, de a continua să existe, de a fi real; **existență, persistență, menținere**”).

DEBUȘEU DE DESFACERE

„Rentabilitatea este asigurată de prezența unui puternic **debușeu de desfacere** pentru mărfurile ieșite din fabrică” (corect: „Rentabilitatea este asigurată de prezența unui puternic **debușeu**...”, din cauză că **debușeu** ⟨din fr. „débouché”⟩ este o „piață pe care se pot **desface** produsele ușor și în mari cantități”).

DECÂT NUMAI

„Nu voia nimic altceva **decât numai** să fie lăsat în pace” (corect: „Nu voia nimic altceva **decât/numai** să fie lăsat în pace”, deoarece adv. **decât** ⟨„de” + „cât”⟩ are, în construcții negative, valoarea restrictivă sau exclusivă a adv. **numai**).

(A) DECIMA ÎN MASĂ/ÎN NUMĂR MARE

„În timpul retragerii, trupele invadatoare **au decimat în masă** populația acelor locuri” (corect: „..., trupele invadatoare **au decimat** populația acelor locuri”, pentru că **a decima** ⟨din fr. „décimer”, lat. „decimare”⟩ înseamnă ⟨despre războaie, epidemii etc.⟩ „a omorî **în număr mare** ⟨= **în masă**⟩”).

DECI PRIN URMARE/ÎN CONSECINȚĂ/DREPT CARE/AȘA FIIND

„**Deci prin urmare** e bine să fii subordonat statului major sau ministrului însuși?” (corect: fie „**Deci** e bine să fii subordonat statului

Scanned with OKEN Scanner

major sau ministrului însuşi?", fie „**Prin urmare** e bine să fii subordonat statului major sau ministrului însuşi?", deoarece conjuncţia concluzivă **deci** ⟨„de" + „aci"⟩ este sinonimă cu loc. conj. „**prin urmare, în consecinţă, drept care, aşa fiind**").

(A) DECLAMA CU VOCE TARE/UN TEXT LITERAR

„Avea o înfăţişare plăcută şi, când recita, **declama cu voce tare** versurile" (corect: „..., când recita, **declama** versurile", pentru că **a declama** ⟨din fr. „déclamer", lat. „declamare"⟩ înseamnă „a rosti **cu voce tare**, cu ton şi cu gesturi adecvate, **un text literar** ⟨în versuri⟩").

(A) DECLANŞA ÎNCEPEREA/PORNIREA/IZBUCNIREA

„Nemulţumirile au răbufnit şi, până la urmă, **au declanşat începerea** unei greve generale" (corect: „..., până la urmă, **au declanşat** o grevă generală", pentru că **a declanşa** ⟨din fr. „déclencher"⟩ înseamnă „a (se) dezlănţui, a (se) stârni, **a (se) porni** ⟨= **a începe, a izbucni**⟩).

(A) DECLARA DESCHIS/FĂCÂND CUNOSCUT

„Răspunzând interpelării deputatului, **a declarat deschis** că nu cunoaşte, în mod nemijlocit, problema, dar se poate informa..." (corect: „..., **a declarat** că nu cunoaşte, în mod nemijlocit, problema, dar se poate informa...", fiindcă **a declara** ⟨din fr. „déclarer", lat. „declarare"⟩ înseamnă, în primul rând, „a anunţa ceva prin grai sau în scris; a spune, a afirma **deschis, a face cunoscut**").

DECONT DE CHELTUIELI/JUSTIFICATIV

„Depunerea şi achitarea **decontului de cheltuieli** s-au făcut cu întârziere din cauza lipsei fondurilor la acest capitol" (corect: „Depunerea şi achitarea **decontului** s-au făcut cu întârziere...", pentru că **decont** ⟨din fr. „décompte"⟩ este o „**justificare** amănunţită, pe bază de acte, a folosirii unei sume ⟨primite⟩; ⟨concr.⟩ document, formular cu ajutorul căruia se face **justificarea** unor **cheltuieli**").

DECOR ORNAMENTAL

„În evoluţia diferitelor stiluri, de la epoca elenistică la cea barocă, **decorul ornamental** a suferit şi el o fizionomie specifică" (corect: „..., **decorul** a suferit şi el o fizionomie specifică", din cauză că **decor** ⟨din fr. „décor"⟩ este nu numai un „ansamblu de obiecte care servesc la crearea cadrului în care se desfăşoară un spectacol de teatru, balet, film", ci şi „ceea ce serveşte pentru a decora ceva: **ornament**, podoabă; **ornamentaţie** interioară sau exterioară a unei clădiri, a unei săli, a unui obiect etc.").

Scanned with OKEN Scanner

DEFILEU LUNG/ÎNGUST/ADÂNC/TRANSVERSAL/CU VERSANŢI ABRUPŢI

„În faţa noastră începea un **defileu lung**, străbătut de o şosea, şerpuitoare, paralelă cu râul pe care îl străjuia" (corect: „În faţa noastră începea un **defileu**, străbătut de o şosea şerpuitoare,...", fiindcă **defileu** ⟨din fr. „défilé"⟩ este o „vale **transversală, îngustă, adâncă** şi **lungă, cu versanţi abrupţi**, săpată de o apă curgătoare în regiunile muntoase").

(A) DEGERA DE FRIG

„Temperatura scăzuse considerabil, astfel că, după ore întregi de escaladare a muntelui, mâinile şi picioarele aproape că le **degeraseră de frig**" (corect: „..., mâinile şi picioarele aproape că le **degeraseră**", fiindcă **a degera** ⟨din lat. „degelare"⟩ înseamnă „a suferi o degerătură; a amorţi **de frig**; ⟨prin exagerare⟩ „a-i fi cuiva foarte **frig**, a tremura **de frig**").

DEGRINGOLADĂ RAPIDĂ

„Datorită puternicei crize economice, producţia industrială a cunoscut o **degringoladă rapidă**, nemaicunoscută înainte" (corect: „..., producţia industrială a cunoscut o **degringoladă** nemaicunoscută înainte", fiindcă **degringoladă** ⟨din fr. „dégringolade"⟩ este o „prăbuşire, rostogolire **rapidă**, cădere").

(A) DEJUNA DE PRÂNZ

„Soarele ridicându-se deasupra capului, ne-am pregătit să **dejunăm de prânz** la cantina internatului unde eram cazaţi" (corect: „..., ne-am pregătit să **dejunăm** la cantina internatului unde eram cazaţi", pentru că **a dejuna** ⟨din fr. „déjeuner"⟩ înseamnă „a lua masa **de prânz; a prânzi**").

DEMENŢĂ MINTALĂ

„După cum se manifesta, în mijlocul străzii, se pare că suferea de **demenţă mintală**" (corect: „..., se pare că suferea de **demenţă**", din cauză că **demenţă** ⟨din fr. „démence", lat. „dementia"⟩ este o „alienaţie **mintală**").

DEMERS ŞI INTERVENŢIE

„Am demarat un asemenea proiect – numai noi ştim după câte **demersuri şi intervenţii**, luptând cu inerţia" (corect: fie „Am demarat un asemenea proiect – numai noi ştim după câte **demersuri**...", fie „Am demarat un asemenea proiect – numai noi ştim după câte **intervenţii**...", din cauză că **demers** ⟨„de" + „mers", după fr. „démarche"⟩ înseamnă o „acţiune întreprinsă, pe lângă cineva, în susţinerea unei cauze, **intervenţie** în scopul obţinerii unui anumit rezultat").

Scanned with OKEN Scanner

DEMOCRAȚIE POPULARĂ

„După 30 Decembrie 1947, s-a instaurat, odată cu abolirea monarhiei, un regim de **democrație populară**" (corect: „..., s-a instaurat, odată cu abolirea monarhiei, un regim de **democrație**", pentru că **democrație** ⟨din fr. „démocratie"⟩ este o „formă de organizare și de conducere a unei societăți, în care **poporul** își exercită, direct sau indirect, puterea").

DENIE DE SEARĂ/RELIGIOASĂ [ÎN SĂPTĂMÂNA PASCALĂ]

„În Săptămâna Patimilor, credincioșii sunt nelipsiți de la **deniile de seară**, mulți dintre ei cântând împreună cu dascălul" (corect: „..., credincioșii sunt nelipsiți de la **denii**, mulți dintre ei cântând împreună cu dascălul", fiindcă **denie** ⟨din sl. „[bŭ]dĕnije", scr. „denije"⟩ este, în ritualul creștin ortodox, o „slujbă **religioasă de seară** în fiecare zi a săptămânii dinaintea Paștilor").

DENIGRARE, CALOMNIERE ȘI COMPROMITERE/PONEGRIRE/DEFĂIMARE/DISCREDITARE

„...activitatea sa se circumscrie (sic!) într-o campanie de **denigrare, calomniere și compromitere** prin presă" (corect: fie „...activitatea sa se înscrie într-o campanie de **denigrare** prin presă", fie „...activitatea sa se înscrie într-o campanie de **calomniere** prin presă", fie „...activitatea sa se înscrie într-o campanie de **compromitere** prin presă", pentru că **denigrare** ⟨v. „denigra", din fr. „dénigrer", lat. „denigrare"⟩ este sinonim cu „**ponegrire, defăimare, calomniere, discreditare, compromitere**").

DEONTOLOGIE PROFESIONALĂ [ÎNDEOSEBI MEDICALĂ]

„Există cazuri în care medicii încalcă, cu bună știință, **deontologia profesională**, ceea ce-i descalifică fără doar și poate" (corect: „... încalcă, cu bună știință, **deontologia**, ceea ce-i descalifică fără doar și poate", pentru că **deontologie** ⟨din fr. „déontologie"⟩ este o „doctrină privitoare la normele de conduită și la obligațiile etice ale unei **profesiuni** ⟨mai ales a celei medicale⟩").

(A) DEPILA PĂRUL

„Grijulie cu ținuta ei, se coafa des, își **depila părul** de pe picioare..." (corect: „..., se coafa des, **se depila** pe picioare...", pentru că **a depila** ⟨din fr. „dépiler", lat. „depilare"⟩ înseamnă, aici, „a îndepărta **părul** de pe corp sau de pe față ⟨smulgându-l sau distrugându-l cu ajutorul razelor Roentgen, al unor pensete speciale sau al substanțelor depilatoare⟩ în scop igienic sau estetic; a epila").

Scanned with OKEN Scanner

DEPLIN ŞI TOTAL/ÎNTREG/COMPLET/DESĂVÂRŞIT/PERFECT

„Cu Ministerul de Externe israelian am avut o conlucrare **deplină şi totală**" (corect: fie „Cu Ministerul de Externe israelian am avut o conlucrare **deplină**", fie „Cu Ministerul de Externe israelian am avut o conlucrare **totală**", căci **deplin** ⟨„de" + „plin"⟩ este sinonim cu „**întreg, complet, desăvârşit, total, perfect**").

DEPRECIERE VALORICĂ/A IMPORTANŢEI

„Uzura fizică a bunurilor depozitate a atras după sine şi o inevitabilă **depreciere valorică**" (corect: „... a atras după sine şi o inevitabilă **depreciere**", căci **depreciere** ⟨v. „deprecia"⟩ este „faptul de a aprecia ceva **sub valoarea sa reală**; nesocotire a **valorii**; devalorizare").

DEPRESIE PSIHICĂ/SUFLETEASCĂ

„Starea de **depresie psihică**... influenţează în rău evoluţia celui care a făcut un infarct" (corect: „Starea de **depresie**... influenţează în rău evoluţia celui care a făcut un infarct", căci **depresie** ⟨din fr. „dépression", lat. „depressio, -onis"⟩ are, aici ⟨la fig.⟩ sensul de „stare **sufletească** ⟨= care ţine **de suflet, psihic**⟩, patologică, de tristeţe, asociată cu nelinişte; descurajare, deprimare").

DEPRESIUNE [MAI] JOASĂ

„Satul, răsfirat de o parte şi de alta a şoselei, se afla într-o **depresiune joasă** a Baraoltului" (corect: „Satul, răsfirat de o parte şi de alta a şoselei, se afla într-o **depresiune** a Baraoltului", căci **depresiune** ⟨din fr. „dépression", lat. „depressio, -onis"⟩ este, cu precădere, o „formă de relief situată la un nivel mai **jos** decât regiunile înconjurătoare").

(A) DERAIA DE PE ŞINE

„În urma unei greşeli de semnalizare, marfarul **a deraiat de pe şine**, fără să se soldeze cu victime" (corect: „... marfarul **a deraiat**, fără să se soldeze cu victime", fiindcă **a deraia** ⟨din fr. „dérailler"⟩ înseamnă „a sări **de pe şine**").

(A) DERAPA LATERAL/ÎNTR-O PARTE

„Din cauza poleiului, autobuzul, intrat în curbă, **derapă lateral** izbindu-se de-un parapet" (corect: „..., autobuzul, intrat în curbă, **derapă** izbindu-se de-un parapet", căci **a derapa** ⟨din fr. „déraper"⟩ înseamnă „a aluneca într-o direcţie **înclinată** ⟨= **laterală, într-o parte**⟩ faţă de direcţia normală de mers").

Scanned with OKEN Scanner

(A) DESCĂLECA DE PE CAL/JOS

„Ajuns la fântână, **descălecă de pe cal** şi-şi astâmpără setea pricinuită de drumul lung, făcut prin arşiţă" (corect: „..., **descălecă** şi-şi astâmpără setea pricinuită de drumul lung, făcut prin arşiţă", din cauză că **a descăleca** ⟨lat. „*discaballicare"⟩ înseamnă, cu precădere, „a coborî, a se da **jos de pe cal**").

DESCÂNTEC MAGIC/DE VRAJĂ

„Pentru ca luceafărul să coboare pe pământ, fata de împărat recurse la un **descântec magic**, printr-o invocaţie" (corect: „..., fata de împărat recurse la un **descântec**, printr-o invocaţie", fiindcă **descântec** ⟨„des" + „cântec"⟩ este o „formulă **magică** ⟨în versuri⟩ însoţită de gesturi, cu care se descântă; **vrajă**, descântătură).

(A) DESFIINŢA COMPLET/ÎN ÎNTREGIME/CU DESĂVÂRŞIRE/ SCOŢÂND DIN FUNCŢIE

„**Desfiinţarea completă** a respectivei exploatări miniere s-a dovedit şi necesară, şi urgentă..." (corect: „**Desfiinţarea** respectivei exploatări miniere...", deoarece **a desfiinţa** ⟨„des-" + „[în]fiinţa"⟩ înseamnă „a face ca **ceva să nu mai existe** ⟨= **complet, în întregime, cu desăvârşire**⟩ a suprima; a distruge, a nimici; a abroga, a anula un contract, o convenţie etc.").

DESINENŢĂ FINALĂ

„În structura lexico-gramaticală a verbului «a învăţa», persoana a doua a prezentului indicativ are **desinenţa finală** «-i»„ (corect: „..., persoana a doua a prezentului indicativ are **desinenţa** «-i»", pentru că **desinenţă** ⟨din fr. „désinence"⟩ este un „element morfologic care, **adăugat la tema unui cuvânt** ⟨deci pus **la sfârşit**⟩ exprimă în flexiunea nominală cazul, numărul ⟨la adjectiv şi genul⟩, iar în flexiunea verbală, persoana, numărul ⟨şi diateza⟩").

DESPUIAT ÎN PIELEA GOALĂ/FOARTE SUMAR/INDECENT

„Din cauza căldurii înăbuşitoare, am făcut un popas pe malul Lotrului, în care, **despuiaţi în pielea goală**, ne-am scăldat cu mare plăcere" (corect: „... am făcut un popas pe malul Lotrului, în care, **despuiaţi**, ne-am scăldat cu mare plăcere", deoarece **despuiat** ⟨v. „despuia", lat. „dispoliare"⟩ are sensul, primar, de „dezbrăcat **în pielea goală**; ⟨p.ext.⟩ îmbrăcat **foarte sumar** sau **decoltat**").

(A) (SE) DEŞELA SPINAREA/DE SPETEALĂ

„Alături de catâri, căruţaşii îşi **deşelaseră spinările** cărând atâţia saci cu porumb, în siloz" (corect: „..., căruţaşii se **deşelaseră** cărând atâţia saci cu porumb, în siloz", căci **a deşela** ⟨„de-" + „şale"⟩

Scanned with OKEN Scanner

înseamnă „a îndoi, a vătăma, a frânge **spinarea** unui animal sau ⟨p.ext.⟩ a unui om cu poveri ori eforturi prea mari sau cu lovituri puternice; **a speti**").

(A) (SE) DEŞTEPTA DIN SOMN

„Celor mai mulţi şcolari – între ei, şi noi – nu le face plăcere **să fie deşteptaţi din somn** dimineaţa" (corect: „...– nu le face plăcere **să fie deşteptaţi** dimineaţa", fiindcă **a deştepta** ⟨lat. „dispectare"⟩ înseamnă, cu precădere, „a (se) trezi **din somn**").

DETALIU DE AMĂNUNT/SECUNDAR/MĂRUNT/LIPSIT DE IMPORTANŢĂ

„M-am străduit să-i povestesc subiectul romanului apelând la **detalii de amănunt**" (corect: „...apelând la **detalii**", din cauză că **detaliu** ⟨din it. „dettaglio", fr. „détail"⟩ este un „**amănunt**", o „circumstanţă **de amănunt** în care se petrece ceva", un „lucru **mărunt, lipsit de importanţă, secundar** ⟨în ansamblul celorlalte⟩").

(A SE) DETRACA MORAL/SMINTINDU-SE/ŢICNINDU-SE/DECĂZÂND

„Că **s-a detracat moral** n-a fost un secret pentru nimeni: băutura a jucat un rol nefast în viaţa lui" (corect: „Că **s-a detracat**, n-a fost un secret pentru nimeni: ...", căci **a se detraca** ⟨din fr. „détraquer"⟩ înseamnă ⟨livr.⟩ **a se sminti, a se ţicni, a decădea** din punct de vedere **moral**").

DEŢINUT ÎN AREST

„**Deţinut** timp de treizeci de zile, **în arest**, pentru anchetă, a fost eliberat, fiind judecat în stare de libertate" (corect: „**Deţinut** timp de treizeci de zile, pentru anchetă, ...", pentru că **deţinut** ⟨v. „deţine"⟩ este o „persoană ţinută sub stare **de arest**, după ce a fost condamnată sau pentru cercetări; **arestat**").

DEVIZ ESTIMATIV/ANTICIPAT/AMĂNUNŢIT

„Pentru repararea laboratorului, se cerea, dintru început, întocmirea unui **deviz estimativ**" (corect: „..., se cerea, dintru început, întocmirea unui **deviz**", căci **deviz** ⟨din fr. „devis"⟩ este o „**evaluare anticipată** şi **amănunţită** a cheltuielilor necesare pentru executarea unei lucrări proiectate", iar **estimativ** ⟨din fr. „estimatif"⟩, „care conţine **evaluarea** unui lucru, care se referă la o **evaluare**").

(A SE) DEVOTA ÎN ÎNTREGIME/FĂRĂ REZERVĂ

„Simţea că noua funcţie îl satisfăcea şi că merita **să i se devoteze în întregime**" (corect: „...şi că merita **să i se devoteze**", fiindcă **a se devota** ⟨din lat. „devotare", fr. „dévouer"⟩ înseamnă „a se pune **fără rezervă** în serviciul cuiva sau a ceva; a se dedica, a se consacra **în întregime**").

Scanned with OKEN Scanner

DEVOTAMENT SINCER/HOTĂRÂT/PLIN DE ABNEGAȚIE

„Jurământul de loialitate le cerea nu numai bună-credință, ci și **devotament sincer**, spirit de sacrificiu" (corect: „...le cerea nu numai bună-credință, ci și **devotament**, spirit de sacrificiu", pentru că **devotament** ⟨din fr. „dévouement"⟩ este un „atașament **sincer** față de o persoană sau față de o cauză și **hotărârea** de a servi în orice împrejurare și fără rezerve; **abnegație**").

(A) (SE) DEZLĂNȚUI CU FURIE/CU VIOLENȚĂ/LIBER/NĂPUSTINDU-SE

„Odată cu norii ce se îngrămădeau deasupra noastră, vântul **se dezlănțuise cu furie** și, biruindu-ne, am fost siliți să ne adăpostim în curtea unui gospodar" (corect: „..., vântul **se dezlănțuise** și, biruindu-ne, am fost siliți să ne adăpostim în curtea unui gospodar", căci **a (se) dezlănțui** ⟨„dez-" + „lanț" + suf. „-ui", după fr. „déchaîner"⟩ înseamnă „a porni sau a face să pornească **cu violență**, a(-și) da curs **liber**; a izbucni sau a face să izbucnească, a (se) declanșa; a năvăli **cu furie, a se năpusti**").

DEZMĂȚ NERUȘINAT/IMORAL/DESTRĂBĂLAT/DEȘĂNȚAT/DEZMĂȚAT

„Colocatarii erau profund revoltați de **dezmățul neruşinat** al unor tineri proaspăt mutați în bloc" (corect: „...erau profund revoltați de **dezmățul** unor tineri proaspăt mutați în bloc", pentru că **dezmăț** ⟨din „dezmăța", derivat regresiv⟩ este o „purtare **neruşinată, dezmățată, imorală; destrăbălare, deșănțare**, dezmățare").

(A) (SE) DEZMEMBRA ÎN MAI MULTE PĂRȚI

„**Dezmembrat în mai multe părți**, autoturismul zăcea în garaj, în vederea reparării lui" (corect: „**Dezmembrat**, autoturismul zăcea în garaj, ...", pentru că **a (se) dezmembra** ⟨din fr. „démembrer"⟩ înseamnă „a (se) descompune, a (se) împărți, a (se) desface **în mai multe părți**").

DEZVĂLUIRE REVELATOARE [A UNUI ADEVĂR ASCUNS/A UNEI TAINE]

„Datorită presei, mi s-a oferit posibilitatea cunoașterii unor **dezvăluiri revelatoare**, care m-au afectat și m-au tulburat profund" (corect: „..., mi s-a oferit posibilitatea cunoașterii unor **dezvăluiri**, care m-au afectat și m-au tulburat profund", pentru că **dezvăluire** ⟨v. „dezvălui"⟩ are sensul de „**ceea ce (se) dezvăluie**; destăinuire", iar **revelator** ⟨din fr. „révélateur"⟩, de „care dezvăluie, descoperă sau duce la descoperirea unui adevăr ascuns, a unei taine").

DIATRIBĂ VIOLENTĂ/RĂUTĂCIOASĂ/PAMFLETARĂ

„La acuzațiile neloiale, formulate cu atâta înverșunare, merita să se răspundă printr-o **diatribă violentă**" (corect: „..., merita să se

Scanned with OKEN Scanner

răspundă printr-o **diatribă**", deoarece **diatribă** ⟨din fr. „diatribe", lat. „diatriba"⟩ este o „critică **violentă** ⟨și **răutăcioasă**⟩; lucrare care conține o asemenea critică; **pamflet**").

(A) (SE) DICHISI FRUMOS/CU GUST/CURAT/ELEGANT

„**Dichisiți frumos** în fiecare duminică, se simțeau importanți când mergeau, ținându-se de mână, la biserică" (corect: „**Dichisiți** în fiecare duminică, ...", din cauză că **a se dichisi** ⟨din ngr. „diíkisa"⟩ înseamnă ⟨pop. și fam.⟩ „a se îmbrăca îngrijit, **cu gust**; a se găti **frumos** și **curat**, **a se ferchezui**; ⟨peior.⟩ a se găti prea mult").

DICȚIE CORECTĂ/CLARĂ

„Deși cunoștea bine versurile, deranja prin lipsa unei **dicții corecte**, a unei rostiri inteligibile" (corect: „..., deranja prin lipsa unei **dicții**, a unei rostiri inteligibile", căci **dicție/dicțiune** ⟨din fr. „diction", lat. „dictio, -onis"⟩ este „modul de a pronunța cuvintele, silabele și sunetele; ⟨în teatru, cinematograf etc.⟩ arta de a pronunța **corect** și **clar** un text").

DICȚIONAR EXPLICATIV [ÎN LIMBA PROPRIE SAU STRĂINĂ]

„În librărie, se găseau tot felul de **dicționare explicative**, generale și speciale" (corect: „..., se găseau tot felul de **dicționare**, generale și speciale", fiindcă **dicționar** ⟨din fr. „dictionnaire", lat. „dictionarium"⟩ este o „operă lexicografică cuprinzând cuvintele unei limbi, ale unui dialect, ale unui domeniu de activitate, ale unui scriitor etc., organizate într-o anumită ordine ⟨de obicei alfabetică⟩ și **explicate** în aceeași limbă sau traduse într-o limbă străină").

DIHANIE SĂLBATICĂ

„Nu numai în junglele tropicale viețuiesc **dihănii sălbatice**, ci și în alte zone geografice" (corect: „Nu numai în junglele tropicale viețuiesc **dihănii**, ci și în alte zone geografice", pentru că **dihanie** ⟨din sl. „dyhanije"⟩ este, cu precădere, un „animal **sălbatic**; fiară; jivină").

DINOZAUR URIAȘ/FOSIL

„Era mezozoică se caracterizează prin existența unor **dinozauri uriași**, ulterior dispăruți ca specie" (corect: „...se caracterizează prin existența unor **dinozauri**, ulteriori dispăruți ca specie", pentru că **dinozaur** ⟨din fr. „dinosaure", it. „dinosauro"⟩ este o „reptilă **fosilă uriașă** din ordinul dinozaurienilor").

DISCREPANȚĂ FLAGRANTĂ

„Nu se arată a fi nicio **discrepanță flagrantă** între ceea ce spune și ceea ce face..." (corect: „Nu se arată a fi nicio **discrepanță** între ceea ce spune și ceea ce face...", pentru că **discrepanță** ⟨din it.

Scanned with OKEN Scanner

„discrepanza", lat. „discrepantia"⟩ este o „nepotrivire sau deosebire **flagrantă** între lucruri, aspecte, fenomene etc.").

DISCURS ÎN PUBLIC/CU [OARECARE] SOLEMNITATE

„Emoţia îl copleşea; niciodată nu mai ţinuse un **discurs în public**, iar sala era arhiplină" (corect: „...; niciodată nu mai ţinuse un **discurs**, iar sala era arhiplină", deoarece **discurs** ⟨din fr. „discours", lat. „discursus"⟩ este o „expunere făcută în faţa unei adunări, vorbire **în public** desfăşurată **cu** oarecare **solemnitate**; cuvântare").

(A) DISEMINA ÎN TOATE PĂRŢILE

„Explozia a făcut numeroase victime, pentru că schijele au fost **diseminate în toate părţile**" (corect: „..., pentru că schijele au fost **diseminate**", fiindcă **a disemina** ⟨din „diseminare", derivat regresiv⟩ înseamnă „a împrăştia ⟨**în toate părţile**⟩, a răspândi, a risipi").

DISIMULARE MASCATĂ/CAMUFLATĂ

„Faptele arătau că vorbele erau o **disimulare mascată** a realităţii" (corect: „...vorbele erau o **disimulare** a realităţii", din cauză că **disimulare** ⟨v. „disimula"⟩ înseamnă „**camuflare, mascare**").

DISPENSAR MEDICAL

„Carnetul de sănătate trebuia vizat anual la **dispensarul medical** de circumscripţie" (corect: „Carnetul de sănătate trebuia vizat anual la **dispensarul** de circumscripţie", deoarece **dispensar** ⟨din fr. „dispensaire"⟩ este o „unitate **medico-sanitară** care asigură asistenţă populaţiei dintr-o anumită zonă teritorială, de obicei fără spitalizare").

DISPEPSIE GASTRICĂ

„Gastrita, ulcerul, **dispepsia gastrică** sunt afecţiuni frecvente ale tubului digestiv" (corect: „Gastrita, ulcerul, **dispepsia** sunt afecţiuni frecvente ale tubului digestiv", fiindcă **dispepsie** ⟨din fr. „dyspepsie", lat. „dyspepsia"⟩ este o „tulburare a procesului de **digestie**", iar **gastric** ⟨din fr. „gastrique"⟩, „care aparţine **stomacului** ⟨= parte a aparatului digestiv, în care se face digestia alimentelor⟩").

DISPUTĂ ÎN CONTRADICTORIU/APRINSĂ

„De la început, neînţelegerile pe seama privatizării au generat o **dispută în contradictoriu** între membrii grupurilor parlamentare" (corect: „...au generat o **dispută** între membrii grupurilor parlamentare", căci **dispută** ⟨din fr. „dispute"⟩ este, cu precădere, o „discuţie **în contradictoriu** între două sau mai multe persoane ori grupuri de persoane; **controversă** ⟨= [fam.] discuţie **aprinsă**⟩").

Scanned with OKEN Scanner

DIURNĂ DE DEPLASARE/ÎN INTERES DE SERVICIU

„La un control financiar recent, s-a constatat că în decontul meu mi se calculase o **diurnă de deplasare** mai mare decât cea legală" (corect: „..., s-a constatat că în decontul meu mi se calculase o **diurnă** mai mare decât cea legală", pentru că **diurnă** ⟨din lat. „diurna"⟩ este o „indemnizaţie plătită cuiva pentru acoperirea cheltuielilor **de deplasare** în altă localitate **în interes de serviciu**").

DIZEUZĂ DE MUZICĂ UŞOARĂ

„Manifestarea, bogată în formaţii literar-coregrafice, s-a bucurat şi de prezenţa unei **dizeuze de muzică uşoară**" (corect: „..., s-a bucurat şi de prezenţa unei **dizeuze**", căci **dizeuză** ⟨din fr. „diseuse"⟩ este o „cântăreaţă **de muzică uşoară**").

DOGMĂ FUNDAMENTALĂ/IMUABILĂ/ABSOLUTĂ

„Ortodoxismul se deosebeşte, ca tip de confesiune, de catolicism din cauza câtorva **dogme fundamentale**" (corect: „..., din cauza câtorva **dogme**", pentru că **dogmă** ⟨din fr. „dogme", lat. „dogma"⟩ reprezintă, înainte de toate, o „învăţătură, teză **fundamentală** a unei religii, obligatorie pentru adepţii ei, **care nu poate fi supusă criticii** şi **nu admite obiecţii**").

DOGOARE FIERBINTE/ARZĂTOARE/TORIDĂ

„Seceta, a cărei **dogoare fierbinte** pârjolise pământul, făcea victime în rândul animalelor flămânde şi însetate" (corect: „Seceta, a cărei **dogoare** pârjolise pământul, făcea victime...", pentru că **dogoare** ⟨din „dogori"⟩ înseamnă „căldură **arzătoare** ⟨= **fierbinte, toridă**⟩ produsă de soare, de foc sau de un obiect foarte fierbinte; dogoreală").

DOMENIU FEUDAL/FUNCIAR/ÎNTINS

„Castelul seniorial aparţine unui fost **domeniu feudal**, astăzi posesiune a obştei săteşti" (corect: „...aparţine unui fost **domeniu**, astăzi posesiune a obştei săteşti", pentru că **domeniu** ⟨din fr. „domaine", cf. lat. „dominium"⟩ este, iniţial, o „proprietate **funciară feudală întinsă**, care a stat la baza societăţii medievale în Europa Apuseană" [apoi un „sector al unei ştiinţe, al unei arte; sferă de activitate"]).

(A) DONDĂNI LA CAP/SÂCÂIND (PE CINEVA)/CU FLEACURI/FĂRĂ ROST

„Deşi încercase să scape de gura ei, mătuşă-sa continua să-l **dondăne la cap** cu ipohondriile ei" (corect: „..., mătuşă-sa continua să-l **dondăne** cu ipohondriile ei", din cauză că **a dondăni** ⟨formaţie onomatopeică⟩ înseamnă „a bombăni, a mormăi, a bodogăni; a spune vorbe fără legătură; ⟨rar⟩ a bate pe cineva **la cap, a-l pisa; a flecări, a îndruga**").

Scanned with OKEN Scanner

DORMEZĂ ÎNGUSTĂ/FĂRĂ SPĂTAR

„Mărindu-se familia, a fost procurată, urgent, o **dormeză îngustă** pentru fratele cel mare" (corect: „..., a fost procurată, urgent, o **dormeză** pentru fratele cel mare", deoarece **dormeză** ⟨din fr. „dormeuse"⟩ este o „canapea **îngustă fără spătar**, de obicei cu căpătâi, pe care se poate dormi").

DOR NOSTALGIC/PUTERNIC

„Revederea locurilor dragi i-a deşteptat amintiri duioase, un **dor nostalgic** după vremurile copilăriei" (corect: „..., un **dor** după vremurile copilăriei", deoarece **dor** ⟨lat. pop. „dolus"⟩ este o „dorinţă **puternică** de a vedea sau de a revedea pe cineva sau ceva drag, de a reveni la o îndeletnicire preferată; **nostalgie**").

DOTĂ MATERIALĂ/LEGALĂ

„Scandalul iscat între cele două familii încuscrite a pornit de la **dota materială** a miresei" (corect: „...a pornit de la **dota** miresei", fiindcă **dotă** ⟨din fr. „dote", lat. „dos, dotis"⟩ este un „bun **material** dat, cu forme **legale**, unei fete când se mărită; zestre").

DOVADĂ CONVINGĂTOARE/CONCLUDENTĂ

„Toţi au fost de acord că a-ţi ajuta aproapele este o **dovadă convingătoare** de generozitate, de omenie" (corect: „...este o **dovadă** de generozitate, de omenie", fiindcă **dovadă** ⟨din „dovedi", derivat regresiv⟩ este, cu precădere, un „fapt sau lucru care arată, demonstrează ceva; probă **convingătoare**, **concludentă**; mărturie").

(A) DOZA JUDICIOS/BINE ECHILIBRAT

„Vorbitorul îşi **doza judicios** pledoaria, folosind, cu isteţime, argumentele, pauzele emoţionale, climaxul..." (corect: „Vorbitorul îşi **doza** pledoaria, ...", pentru că **a doza** ⟨din fr. „doser"⟩ înseamnă ⟨fig.⟩ „a folosi ceva în proporţii **judicioase**, **bine echilibrate**").

DRAGOSTE TANDRĂ/DELICATĂ/GINGAŞĂ/ SINSIBILĂ/DUIOASĂ/DRĂGĂSTOASĂ

„Între ei, se născuse cu timpul o **dragoste tandră**, curată, lipsită de orice frivolitate" (corect: „Între ei, se născuse cu timpul o **dragoste**, curată, ...", fiindcă **tandru** ⟨din fr. „tendre"⟩ înseamnă „**care manifestă sau denotă tandreţe, plin de duioşie, de gingăşie, de delicateţe, de sensibilitate; drăgăstos**").

(A) DRĂMUI CU PRECIZIE/PRIN MĂSURARE/PRIN CÂNTĂRIRE

„Interesant că aceeaşi pungă de stafide **drămuită cu precizie** pe cântarul unui magazin avea o greutate puţin diferită pe cântarul altui magazin" (corect: „Interesant că aceeaşi pungă cu stafide **drămuită**

Scanned with OKEN Scanner

pe cântarul unui magazin...", fiindcă **a drămui** ⟨„dram" + suf. „-ui"⟩ înseamnă „**a măsura, a cântări**, a scoate sau a împărți **cu precizie** un material, o substanță etc.; a drămălui").

DUGHEANĂ MICĂ/SĂRĂCĂCIOASĂ

„Produsele respective de mercerie puteau fi găsite în orice **dugheană mică** care vindea mărunțișuri" (corect: „...puteau fi găsite în orice **dugheană** care vindea mărunțișuri", pentru că **dugheană** ⟨din tc. „dükkân"⟩ este ⟨depr.⟩ o „prăvălie **mică, sărăcăcioasă**").

(A) DUHNI URÂT/GREU/NEPLĂCUT

„Ori de câte ori te apropiai de el, **duhnea urât** a mahorcă și a rachiu ieftin de bodegă" (corect: „..., **duhnea** a mahorcă și a rachiu ieftin de bodegă", pentru că **a duhni** ⟨din sl. „duhnonti"⟩ înseamnă „a răspândi un miros **urât** și **greu**; a mirosi **urât, a duhori**").

DUHOARE URÂTĂ/GREA/NEPLĂCUTĂ/VICIATĂ

„Alertați de vecinii de scară, organele de poliție au spart ușa apartamentului din care ieșea o **duhoare urâtă** de cadavru în descompunere" (corect: „..., organele de poliție au spart ușa apartamentului din care ieșea o **duhoare** de cadavru în descompunere", din cauză că **duhoare** ⟨probabil contaminație între „duh" și „[put]oare"⟩ este un „miros **urât** și **greu**; **putoare**; atmosferă **viciată**, aer **greu** ⟨dintr-un spațiu închis⟩").

DULĂU MARE/LĂȚOS

„Cum intrai în curte, te întâmpina un **dulău mare**, fioros, legat, din fericire, în lanț..." (corect: „..., te întâmpina un **dulău**, fioros, legat, din fericire, în lanț...", pentru că **dulău** ⟨din pol. „dolow"⟩ este un „câine **mare** ⟨și **lățos**⟩; zăvod").

DUNĂ DE NISIP

„Deșertul Saharei nu poate fi străbătut cu ușurință din cauza **dunelor de nisip**, a temperaturilor toride și a lipsei de apă potabilă" (corect: „...nu poate fi străbătut cu ușurință din cauza **dunelor**, a temperaturilor toride și a lipsei de apă potabilă", deoarece **dună** ⟨din fr. „dune"⟩ este o „formă de relief cu aspectul unor coame paralele, apărute sub acțiunea vântului în regiunile **nisipoase**").

DUȘUMEA DE SCÂNDURI

„Odaia avea, pe jos, **dușumea de scânduri**, nu pământ ca în bordeie" (corect: „Odaia avea, pe jos, **dușumea**, nu pământ ca în bordeie", din cauză că **dușumea** ⟨din tc. „döşeme"⟩ este o „pardoseală **de scânduri** ⟨a unei încăperi⟩").

Scanned with OKEN Scanner

E

ECHITAȚIE CU CAI

„A organizat un program festiv de **echitație cu cai**" (corect: „A organizat un program festiv de **echitație**", pentru că **echitație** ⟨din fr. „équitation", lat. „equitatio, -onis", „equus" = cal⟩ înseamnă „călărie" ⟨= ramură sportivă care constă în conducerea **calului** din poziția încălecat, în probe de alergare, sărituri, dresaj etc.⟩).

ECRANIZARE A UNUI FILM/A UNEI OPERE LITERARE

„«O noapte furtunoasă» i-a servit, ca scenariu, regizorului Jean Georgescu, în 1943, pentru **ecranizarea unui film**" (corect: „... i-a servit, ca scenariu, regizorului Jean Georgescu, în 1943, pentru **ecranizare**", pentru că **ecranizare** ⟨v. „ecraniza"⟩ este ⟨concr.⟩ un „**film** realizat prin adaptarea **unei opere literare**").

EDIL AL UNUI ORAȘ/MUNICIPAL

„Repararea drumurilor și rezolvarea iluminatului în unele cartiere intră în atribuțiile **edililor orașului**" (corect: „...intră în atribuțiile **edililor**"; fiindcă **edil** ⟨din fr. „édile", lat. „aedilis"⟩ este ⟨adesea fig.⟩ o „persoană care face parte din conducerea administrativă **a unui oraș**; consilier **municipal**").

ELOCVENȚĂ CONVINGĂTOARE/EMOȚIONANTĂ/FRUMOASĂ/EXPRESIVĂ

„Aflat la tribună, impresiona prin ținuta degajată, prin aplombul cu care vorbea, prin **elocvența convingătoare** a discursului" (corect: „..., impresiona prin ținuta degajată, prin aplombul cu care vorbea, prin **elocvența** discursului", fiindcă **elocvență** ⟨din fr. „éloquence", lat. „eloquentia"⟩ este „însușirea de a fi elocvent; arta de a vorbi **frumos, emoționant, convingător; expresivitate**").

ELOGIU LAUDATIV/DE PREAMĂRIRE/FOARTE FAVORABIL

„La aniversarea nașterii poetului, s-au spus cuvinte frumoase, mai ales sub forma unor **elogii laudative**" (corect: „..., s-au spus cuvinte

Scanned with OKEN Scanner

frumoase, mai ales sub forma unor **elogii**", căci **elogiu** ⟨din fr. „éloge", it. „elogio"⟩ este un „discurs prin care este **preamărit** cineva; **laudă** deosebită adresată cuiva, apreciere **foarte favorabilă**").

ELUCUBRAȚIE ABERANTĂ/ABSURDĂ

„Cineastul s-a oprit însă la anecdota pură, imaginând o serie de încurcături fanteziste, evoluând strict în zona **elucubrațiilor aberante, absurde**" (corect: „..., evoluând strict în zona **elucubrațiilor**", fiindcă **elucubrație** ⟨din fr. „élucubration"⟩ este o „combinație haotică de elemente **absurde**; **aberație**").

(A) ELUDA INTENȚIONAT/OCOLIND/EVITÂND/IGNORÂND

„Pe unii cetățeni nu-i deranjează că **eludează intenționat** normele de conviețuire morală, tulburând liniștea celor din jur prin scandaluri repetate, limbaj agresiv, uși trântite cu putere..." (corect: „Pe unii cetățeni nu-i deranjează că **eludează** normele de conviețuire morală...", deoarece **a eluda** ⟨din fr. „éluder", lat. „eludere"⟩ înseamnă „**a ocoli, a evita, a ignora intenționat**").

ENERGIE DINAMICĂ/VIGUROASĂ/FERMĂ/HOTĂRÂTĂ

„Tonul încrezător, ardoarea demonstrației, **energia dinamică** a vorbitorului impresionau..." (corect: „..., **energia** vorbitorului impresionau...", pentru că **energie** ⟨din fr. „énergie", lat. „energia"⟩ reprezintă, aici, putere, tărie, forță, **dinamism, vigoare**, capacitate de a acționa; **fermitate, hotărâre** în atitudini, în acțiuni").

ENTUZIASM ÎNFLĂCĂRAT/PUTERNIC/AVÂNTAT/CAPTIVANT/ EXALTAT

„Vestea calificării a fost primită cu un **entuziasm înflăcărat** greu de descris sau de imaginat" (corect: „...a fost primită cu un **entuziasm** greu de descris sau de imaginat", căci **entuziasm** ⟨din fr. „enthousiasme"⟩ este o „stare de însufleție **puternică; avânt, înflăcărare; pasiune** în vorbire, **exaltare**").

(A) ENUMERA UNUL CÂTE UNUL/RÂND PE RÂND/SUCCESIV/ÎN ȘIR

„În timpul inventarului, a trebuit să **enumerăm, unul câte unul**, fiecare obiect ce ne cădea sub mână" (corect: „..., a trebuit să **enumerăm** fiecare obiect ce ne cădea sub mână", din cauză că **a enumera** ⟨din fr. „énumérer", lat. „enumerare"⟩ înseamnă „a număra **succesiv, unul câte unul**, a numi **rând pe rând** elementele unui tot; **a înșira**").

EPILOG FINAL/DE ÎNCHEIERE

„**Epilogul final** al nuvelei «Moara cu noroc» este unul moralizator, că nu banul, ci liniștea colibei tale te face fericit" (corect: „**Epilogul**

Scanned with OKEN Scanner

nuvelei «Moara cu noroc» este unul moralizator, că nu banul, ci liniștea colibei tale te face fericit", deoarece **epilog** ⟨din fr. „épilogue", lat. „epilogus"⟩ este o „parte **finală** a unor lucrări literare în care autorul rezumă concluziile, subliniază anumite idei din operă și face cunoscută pe scurt evoluția viitoare a personajelor sale; **încheiere**; ⟨fig.⟩ **sfârșit** al unei situații, al unei acțiuni, al unei întâmplări etc.").

EPISTOLĂ LITERARĂ ÎN VERSURI/DIDACTICĂ/ADRESATĂ...

„Având modele pe Boileau și Voltaire, Gr. Alexandrescu a scris și el satire și **epistole literare în versuri**, adevărate profesiuni de credință artistice" (corect: „..., Gr. Alexandrescu a scris și el satire și **epistole**, adevărate profesiuni de credință artistice", căci **epistolă** ⟨din lat. „epistola"⟩ este nu numai ⟨rar⟩ o „scrisoare", ci și o „specie **literară în versuri** aparținând poeziei **didactice**, în care se tratează un subiect filozofic, moral, artistic etc., sub formă de **scrisoare**").

(A) EPUIZA COMPLET/TOT/GATA

„Fondurile pentru cancer, diabet și hepatită au fost **epuizate complet**" (corect: „...au fost **epuizate**", fiindcă (a) **epuiza** ⟨din fr. „épuiser"⟩ este „**a termina, a sfârși, a isprăvi** un bun material; a lămuri **complet**, a discuta în **toate** amănuntele; a face să fie sau a fi **gata**", deci adăugarea după verb a adverbului **complet** este superfluă).

(A) ERADICA DIN RĂDĂCINI/PENTRU TOTDEAUNA

„Faptul că tuberculoza face din nou ravagii demonstrează că răul n-a fost deloc **eradicat din rădăcină**" (corect: „...demonstrează că răul n-a fost deloc **eradicat**", deoarece **a eradica** ⟨din lat., it. „eradicare"⟩ înseamnă „a smulge **din rădăcini**, a dezrădăcina; ⟨p.ext.⟩ **a stârpi**, a desființa").

EROARE ȘI GREȘEALĂ

„S-au făcut, cu acest prilej, unele **erori și greșeli**" (corect: fie „S-au făcut, cu acest prilej, unele **erori**", fie „S-au făcut, cu acest prilej, unele **greșeli**", fiindcă **eroare** ⟨din fr. „erreur", lat. „error, -oris"⟩ este sinonim cu „ceea ce e greșit; **greșeală**").

ERUPȚIE BRUSCĂ/VIOLENTĂ/DIN PĂMÂNT

„Panica devenise aproape generală, pentru că vulcanul dădea semne ale unei iminente **erupții bruște**, cu consecințe imprevizibile" (corect: „..., pentru că vulcanul dădea semne ale unei iminente **erupții**, cu consecințe imprevizibile", căci **erupție** ⟨din fr. „eruption", lat. „eruptio, -onis"⟩ este o „ieșire **bruscă** și **violentă din pământ** a unui gaz, a țițeiului, a lavei etc.; ⟨p.gener.⟩ țâșnire, izbucnire").

Scanned with OKEN Scanner

ESCPADĂ AVENTUROASĂ/DE SCURTĂ DURATĂ/PLĂCUTĂ

„În timpul şederii la complexul turistic pentru tineri, nu ne lipseau **escapadele aventuroase** prin împrejurimi...” (corect: „..., nu ne lipseau **escapadele** prin împrejurimi...”, din cauză că **escapadă** ⟨din fr. „escapade”⟩ este o „ieşire, uneori nepermisă şi ascunsă, **de scurtă durată**, cu scopul de a petrece; **aventură**; **petrecere** organizată cu acest prilej”).

(A SE) ESCHIVA PE FURIŞ/DE LA O OBLIGAŢIE/ÎN LĂTURI/FERINDU-SE

„Când treburile casei ne solicitau mai des, **ne eschivam**, uneori, **pe furiş**, de la îndeplinirea lor” (corect: „..., **ne eschivam**, uneori, de la îndeplinirea lor”, căci **a se eschiva** ⟨din fr. „esquiver”⟩ înseamnă „a se sustrage **de la îndeplinirea unei obligaţii**; a se da **în lături**; **a se feri**; a se retrage **pe furiş**”).

EŞANTION DE PROBĂ/CA MOSTRĂ

„Neştiind dacă îi va plăcea stofa, am luat un **eşantion de probă** pentru a-l arăta soţiei” (corect: „..., am luat un **eşantion** pentru a-l arăta soţiei”, din cauză că **eşantion** ⟨din fr. „échantillon”⟩ este o „cantitate mică luată dintr-un produs, pentru a da posibilitatea să se examineze felul, calitatea sau valoarea produsului; **probă, mostră**”).

ETNOGENEZĂ A UNUI POPOR

„Un subiect dificil, în concurs, l-a constituit cel referitor la **etnogeneza poporului** român” (corect: „Un subiect dificil, în concurs, l-a constituit cel referitor la **etnogeneza** românilor”, căci **etnogeneză** ⟨din fr. „ethnogenèse”, cf. gr. „ethnos” = **popor**, „genesis” = naştere”⟩ este ⟨p.ext.⟩ „studiul procesului de formare a unui **popor**”).

EUTANASIE FĂRĂ DURERI

„Sunt ţări în care legile acceptă, la cerere, **eutanasia fără dureri** la unii bolnavi incurabili, ale căror suferinţe sunt insuportabile” (corect: „Sunt ţări în care legile acceptă, la cerere, **eutanasia** la unii bolnavi incurabili, ...”, pentru că **eutanasie** ⟨din fr. „euthanasie”⟩ este o „moarte **fără dureri**; metodă de provocare a unei morţi **nedureroase** unui bolnav incurabil, pentru a-i curma o suferinţă îndelungată şi grea”).

EVENIMENT IMPORTANT/DE [MARE] ÎNSEMNĂTATE

„Un alt **eveniment important** l-a constituit, în 1852, inaugurarea Teatrului Naţional din Bucureşti” (corect: „Un alt **eveniment** l-a constituit, în 1852, ...”, deoarece **eveniment** ⟨din fr. „événement”⟩ este, cu precădere, o „întâmplare **importantă**”, un „fapt **de** o mare **însemnătate**”).

Scanned with OKEN Scanner

EVENTUALITATE POSIBILĂ/VIITOARE/PROBABILĂ

„Disfuncţionalităţile ce ţin de natura relaţiilor interumane, **eventualitatea posibilă** a apariţiei lor, frânând progresul, sunt fenomene în studiu...” (corect: „Disfuncţionalităţile..., **eventualitatea** apariţiei lor, frânând progresul, sunt fenomene în studiu...”, căci **eventualitate** ⟨din fr. „éventualité⟩ este o „situaţie **care s-ar putea ivi**, caz **posibil**; împrejurare **viitoare** posibilă”).

(A) EVIDENŢIA CLAR/VĂDIT/NEÎNDOIELNIC/DISTINGÂND/REMARCÂND

„Raportul **a evidenţiat clar** neajunsurile etapei de tranziţie în domeniul industriei extractive şi siderurgice” (corect: „Raportul **a evidenţiat** neajunsurile etapei de tranziţie...”, căci **a evidenţia** ⟨din „evidenţă”⟩ înseamnă „a ieşi sau a scoate în **evidenţă** ⟨= faptul de a fi evident, **clar, vădit, neîndoielnic**⟩, a deosebi, **a distinge, a remarca**”).

EVLAVIE CUCERNICĂ/RELIGIOASĂ

„La ieşirea preotului, care păşea spre ele, babele se îmbulziră, cu **evlavie cucernică**, să-i sărute poalele sutanei” (corect: „..., babele se îmbulziră, cu **evlavie**, să-i sărute poalele sutanei”, fiindcă **evlavie** ⟨din ngr. „evlávia”⟩ este un „sentiment **religios** manifestat printr-o scrupuloasă îndeplinire a practicilor bisericeşti; **cucernicie**”).

EXACT ŞI PUNCTUAL

„Se referă la o prevedere **exactă** şi **punctuală**” (corect: „Se referă la o prevedere **exactă/punctuală**”, din cauză că **exact** ⟨din fr. „exact”, lat. „exactus”⟩ înseamnă „care este conform cu realitatea, care este în deplină concordanţă cu adevărul; **punctual**”).

(A) EXALTA PESTE MĂSURĂ/PÂNĂ LA PAROXISM

„Niciodată nu-l văzusem atât de fericit, de **exaltat peste măsură**, după obţinerea premiului” (corect: „...nu-l văzusem atât de fericit, de **exaltat**, după obţinerea premiului”, pentru că **a exalta** ⟨din fr. „exalter”, lat. „exaltare”⟩ înseamnă „a (se) înflăcăra **peste măsură; a (se) entuziasma**”).

(A) EXAMINA AMĂNUNŢIT

„**Examinaţi amănunţit**, s-a văzut că elevii învăţaseră superficial” (corect: „**Examinaţi**, s-a văzut că elevii învăţaseră superficial”, căci **a examina** ⟨din fr. „examiner”, lat. „examinare”⟩ înseamnă, cu precădere, „a cerceta, a studia **amănunţit** ceva sau pe cineva”).

Scanned with OKEN Scanner

(A) EXASPERA DIN CALE-AFARĂ/PESTE MĂSURĂ/ ENERVÂND RĂU/PLICTISIND CU INSISTENȚE

„Încăpățânarea ei teribilă îl **exaspera din cale-afară**, neștiind ce argumente să mai invoce" (corect: „Încăpățânarea ei teribilă îl **exaspera**, ...", fiindcă **a exaspera** ⟨din fr. „exaspérer", lat. „exasperare"⟩ înseamnă „a irita, a enerva **peste măsură, din cale-afară; a scoate din sărite, a agasa**").

(A) EXCELA ÎN MOD DEOSEBIT/REMARCÂNDU-SE

„Avea aptitudini pentru munca de administrație, dar **excela în mod deosebit** în plan organizatoric" (corect: „..., dar **excela** în plan organizatoric", fiindcă **a excela** ⟨din fr. „exceller", lat. „excellere"⟩ înseamnă „a se deosebi, **a se remarca**, a se distinge **în mod deosebit** într-un domeniu").

EXCES ABUZIV/EXAGERAT

„Starea de indispoziție, ce-l cuprinsese, se datora, desigur, **excesului abuziv** de carne de miel și salată de boeuf..." (corect: „Starea de indispoziție, ce-l cuprinsese, se datora, desigur, **excesului** de carne de miel și salată de boeuf...", deoarece **exces** ⟨din fr. „excès", lat. „excessus"⟩ înseamnă „**exagerare, abuz**").

EXEMPLU ILUSTRATIV/PILDUITOR/DREPT MODEL

„Creșterea forței politice a unui partid depinde de calitatea și de numărul membrilor săi, un **exemplu ilustrativ** fiind..." (corect: „..., un **exemplu** fiind...", pentru că **exemplu** ⟨din fr. „exemple", lat. „exemplum"⟩ este, cu precădere, „ceea ce servește **drept model**, ceea ce servește **pentru a ilustra** ceva; persoană care, prin calitățile sale, poate servi **drept model**; **pildă**").

EXIGENȚĂ PRETINSĂ/REVENDICATĂ/DATORATĂ

„Efectuarea de antrenamente zilnice, sub ochii antrenorului, ține de o **exigență pretinsă** față de tine însuți" (corect: „..., ține de o **exigență** față de tine însuți", fiindcă **exigență** ⟨din fr. „exigence", lat. „exigentia"⟩ este „faptul de a fi exigent; **ceea ce pretinde** cineva de la altul ⟨și de la sine însuși⟩ **în privința îndeplinirii unei datorii**; **pretenție**, cerință, exiguitate").

(A) EXMATRICULA DIN ȘCOALĂ/DIN FACULTATE

„Având un număr mare de absențe nemotivate, elevul a fost **exmatriculat din școală**" (corect: „..., elevul a fost **exmatriculat**", fiindcă **a exmatricula** ⟨din germ. „exmatrikulieren"⟩ înseamnă „a exclude un elev, un student etc. **dintr-o școală** sau **dintr-o facultate**").

Scanned with OKEN Scanner

EXOD ÎN MASĂ/AL POPULAȚIEI

„Perspectiva așezării într-un ținut cu pământuri mai fertile a determinat, în anumite condiții istorice, un adevărat **exod în masă**" (corect: „...a determinat, în anumite condiții istorice, un adevărat **exod**", deoarece **exod** ⟨din fr. „exode"⟩ este, cu precădere, o „părăsire **în masă** a unei țări sau a unui teritoriu **de către populația** respectivă, emigrare **în masă**").

EXPOZEU DEZVOLTAT/AMĂNUNȚIT/SISTEMATIC

„La sfârșitul colocviului, organizatorii manifestării au făcut un **expozeu dezvoltat** asupra ultimelor cercetări în domeniu" (corect: „..., organizatorii manifestării au făcut un **expozeu** asupra ultimelor cercetări în domeniu", din cauză că **expozeu** ⟨din fr. „exposé"⟩ este o „prezentare **dezvoltată, amănunțită** și **sistematică**, expusă oral sau în scris, a unor fapte, a unei situații, a unor idei etc.").

EXPRESIVITATE PLASTICĂ/VIE/CLARĂ

„Acuarelele, prin **expresivitatea** lor **plastică**, degajau un sentiment de pace lăuntrică și de încântare" (corect: „Acuarelele, prin **expresivitatea** lor, degajau un sentiment de pace lăuntrică și de încântare", pentru că **expresivitate** ⟨din fr. „expressivité⟩ este „calitatea, capacitatea de a fi expresiv; exprimare **vie, clară, plastică**").

(A) EXPULZA AFARĂ

„Chinurile facerii păreau fără sfârșit, până când fătul **a fost expulzat afară**, întreg și nevătămat" (corect: „..., până când fătul **a fost expulzat**, întreg și nevătămat", căci **a expulza** ⟨din fr. „expulser", lat. „expulsare"⟩ înseamnă, aici, „a da, a împinge **afară**, a sili să iasă").

(A) EXPUNE LA VEDERE/INTENȚIONAT

„Toate cărțile din anticariat erau **expuse la vedere**, pe rafturi: romane, atlase și monografii, dicționare..." (corect: „...erau **expuse** pe rafturi: romane, atlase și monografii, dicționare...", fiindcă **a expune** ⟨din lat. „exponere"⟩ înseamnă, aici, „a așeza **la vedere, a arăta**").

(A) (SE) EXTENUA PESTE MĂSURĂ/ISTOVITOR/EPUIZANT

„Eforturile depuse l-**au extenuat peste măsură** încât, imprudent, a fost cât pe ce să facă iar un preinfarct" (corect: „Eforturile depuse l-**au extenuat** încât, imprudent, ...", deoarece **a (se) extenua** ⟨din fr. „exténuer", lat. „extenuare"⟩ înseamnă „a (se) obosi **peste măsură; a (se) istovi, a (se) epuiza**").

Scanned with OKEN Scanner

(A) EXTERNA DIN SPITAL

„După zece zile de tratament intensiv cu perfuzii şi antibiotice, **a fost externat din spital**, cu menţiunea «ameliorat»„ (corect: „..., **a fost externat**, cu menţiunea «ameliorat»", fiindcă **a externa** ⟨din „extern"⟩ înseamnă „a elibera **din spital** un bolnav ⟨însănătoşit⟩").

EXTINCTOR DE INCENDIU

„Faţă de evidenţele contabile, pe teren s-a stabilit lipsa unui **extinctor de incendiu** şi a unui târnăcop" (corect: „..., pe teren s-a stabilit lipsa unui **extinctor** şi a unui târnăcop", fiindcă **extinctor** ⟨din fr. „extincteur", lat. „extinctor, -oris"⟩ este un „aparat care serveşte la stingerea **incendiilor**; stingător").

(A) EXULTA DE FERICIRE/DE BUCURIE

„Având dovada sentimentelor ei de iubire, **exulta de fericire**, fiind în al nouălea cer" (corect: „..., **exulta**, fiind în al nouălea cer", deoarece **a exulta** ⟨din fr. „exulter", lat. „exsultare"⟩ înseamnă „a simţi o mare **bucurie**, a fi foarte **fericit**").

Scanned with OKEN Scanner

F

FACSIMIL REPRODUS/EXACT

„Pe pagina a treia a cotidianului se difuzase un **facsimil reprodus** după un document compromiţător pentru cel incriminat" (corect: „...se difuzase un **facsimil** după un document compromiţător pentru cel incriminat", fiindcă **facsimil** ⟨din fr. „fac-similé", lat. „fac simile"⟩ este o **reproducere exactă** a unui text, a unei semnături, a unui desen sau a unei picturi cu ajutorul fotografiei, al fotocopiei, prin copiere manuală etc.").

FALS ŞI MINCINOS/NEADEVĂRAT/NEÎNTEMEIAT

„A întocmit şi a răspândit apoi în întreaga Europă, în 1997, un document **fals** şi **mincinos**", „Este **fals** şi complet **neadevărat** că, după noul Cod al Muncii, muncesc nelimitat" (corect: „A întocmit şi a răspândit... un document **fals/mincinos**", „Este **fals**/complet **neadevărat** că, după noul Cod al Muncii...", deoarece **fals** ⟨din lat. „falsus", it. „falso"⟩ este sinonim cu „**mincinos, neadevărat, neîntemeiat**").

FAN ENTUZIAST/PASIONAT

„Şi eu sunt un **fan entuziast** al unor mari cântăreţe, ca Cheer sau Céline Dion" (corect: „Si eu sunt un **fan** al unor mari cântăreţe, ...", fiindcă **fan** ⟨din engl., fr. „fan"⟩ este un „admirator **entuziast, pasionat**, al unei vedete, al unei mişcări artistice").

FARAON EGIPTEAN

„**Faraonul egiptean** Ramses I a fost fondatorul celei de-a XIX-a dinastii egiptene" (corect: „**Faraonul** Ramses I a fost fondatorul celei de-a XIX-a dinastii egiptene", deoarece **faraon** ⟨din fr. „pharaon"⟩ este un „titlu pe care îl purtau vechii regi ai **Egiptului**; persoană care avea acest titlu").

FARSĂ UŞOARĂ/SPIRITUALĂ/AMUZANTĂ

„Erou al unei **farse uşoare** din comediografia clasică, personajul te impresiona prin candoarea sa" (corect: „Erou al unei **farse** din

Scanned with OKEN Scanner

comediografia clasică, ...", din cauză că **farsă** ⟨din fr. „farce"⟩ este, cu precădere, o „comedie cu conţinut **uşor** în care comicul provine în primul rând din vorbe **de spirit** şi din situaţii **amuzante**, uneori burleşti ⟨nu din studiul aprofundat al caracterelor⟩").

FATALITATE DE NEÎNLĂTURAT/INEVITABILĂ

„Pentru el mariajul nu era o **fatalitate de neînlăturat**, de aceea a rămas un celibatar convins" (corect: „...mariajul nu era o **fatalitate**, de aceea a rămas un celibatar convins", din cauză că **fatalitate** ⟨din fr. „fatalité", lat. „fatalitas, -atis"⟩ are sensul, aici, de „ceea ce este **de neînlăturat, inevitabil**").

FAUNĂ ANIMALIERĂ

„La ANIMAL PLANET ţi-este dat să vezi specii dintre cele mai bizare, specii aparţinând **faunei animaliere** ce vieţuieşte pe întregul pământ" (corect: „..., specii aparţinând **faunei** ce vieţuieşte pe întregul pământ", căci **faună** ⟨din fr. „faune"⟩ este „totalitatea speciilor **de animale** de pe glob, dintr-o regiune, dintr-o epocă geologică etc.").

(A) FĂŢUI FRUMOS/PRIN LUSTRUIRE

„Toate obiectele decorative expuse erau **făţuite frumos**, cu o migală artistică de invidiat" (corect: „...erau **făţuite**, cu o migală artistică de invidiat", căci **a făţui** ⟨„faţă" + suf. „-ui"⟩ înseamnă „a netezi, **a lustrui** suprafaţa unui obiect ⟨prin cioplire, prin frecare etc.⟩; ⟨p.gener.⟩ a da aspect **frumos** ⟨suprafeţei⟩ unui lucru").

(A) FÂLFÂI DIN ARIPI

„Cuibul le atrase curiozitatea şi, când să ajungă la el, pasărea **fâlfâi din aripi** cu putere şi se înălţă cu iuţeală" (corect: „..., când să ajungă la el, pasărea **fâlfâi** cu putere şi se înălţă cu iuţeală", deoarece **a fâlfâi** ⟨„fâl" + „f[âl]" + suf. „-âi"⟩ înseamnă ⟨despre păsări⟩ „a da **din aripi**, producând zgomotul care însoţeşte zborul").

FÂŞIE ÎNGUSTĂ/LUNGĂ

„Pentru o **fâşie îngustă** de pământ, oamenii au ajuns deseori prin judecăţi sau au făcut chiar crimă" (corect:„Pentru o **fâşie** de pământ, oamenii...", deoarece **fâşie** ⟨„faşă" + suf. „-ie"⟩ este, aici, o „suprafaţă **lungă** şi **îngustă** de teren").

(A) (SE) FÂŢÂI FĂRĂ ROST/FĂRĂ ASTÂMPĂR/ÎNCOACE ŞI ÎNCOLO

„De câte ori făcea anticameră la director, **se fâţâia fără rost** printre cei veniţi în audienţă" (corect: „..., **se fâţâia** printre cei veniţi în audienţă", deoarece **a se fâţâi** ⟨„fâţ" + suf. „-âi"⟩ înseamnă „a se mişca **încoace şi încolo, fără astâmpăr** sau **fără rost**; a se foi").

Scanned with OKEN Scanner

FELCER SANITAR

„**Felcer sanitar** cu o mare experienţă, se bucura de prietenia tatălui meu şi de stima tuturor pacienţilor săi" (corect: „**Felcer** cu o mare experienţă, ...", deoarece **felcer** ⟨din germ. „Feldscher", rus. „feld'šer", magh. „felcser"⟩ este o „persoană cu o pregătire medie, care asistă pe medic; agent **sanitar**").

FENOMEN EXTERIOR [ESENŢEI...]

„Proliferarea contrabandei cu stupefiante reprezintă un **fenomen exterior**, favorizat de creşterea îngrijorătoare a consumului de pe piaţa internă" (corect: „...reprezintă un **fenomen** favorizat de creşterea îngrijorătore a consumului de pe piaţa internă", căci **fenomen** ⟨din fr. „phénomène"⟩ este, întâi de toate, o „manifestare **exterioară** a esenţei unui lucru, unui proces etc., care este accesibilă, perceptibilă în mod nemijlocit").

FERICIRE DEPLINĂ/INTENSĂ/SUFLETEASCĂ

„Prezenţa ei îi dădea o senzaţie de **fericire deplină**, ca aceea a eroilor din romanele de dragoste" (corect: „Prezenţa ei îi dădea o senzaţie de **fericire**, ca aceea a eroilor din romanele de dragoste", fiindcă **fericire** ⟨v. „ferici"⟩ este o „stare de mulţumire **sufletească intensă** şi **deplină**").

FESTIN BOGAT/SOMPTUOS

„Întâlnirea promoţiei, emoţionantă şi caldă, s-a încheiat printr-un **festin bogat** din care n-au lipsit şampania şi icrele negre" (corect: „..., s-a încheiat printr-un **festin**, din care n-au lipsit şampania şi icrele negre", din cauză că **festin** ⟨din fr. „festin"⟩ este ⟨livr.⟩, un „banchet **bogat, somptuos**").

FESTIVAL ARTISTIC

„În fiecare toamnă se organiza, cu regularitate, un **festival artistic** al formaţiilor de cântece şi dansuri..." (corect: „...se organiza, cu regularitate, un **festival** al formaţiilor de cântece şi dansuri...", fiindcă **festival** ⟨din fr. „festival"⟩ este o „manifestare **artistică** ⟨muzicală, teatrală etc.⟩ cuprinzând o serie de reprezentaţii şi având caracter **festiv**").

FESTIVITATE SOLEMNĂ

„Pentru sărbătorirea celebrului dramaturg, a avut loc o **festivitate solemnă**, la care au participat şi câţiva invitaţi din Capitală" (corect: „..., a avut loc o **festivitate**, la care au participat şi câţiva invitaţi din Capitală", căci **festivitate** ⟨din fr. „festivité", lat. „festivitas, -atis"⟩

Scanned with OKEN Scanner

este o „serbare cu caracter **solemn**, de obicei pentru celebrarea unui eveniment").

FIARĂ SĂLBATICĂ/MARE/BESTIALĂ

„Vegetaţia luxuriantă a pădurilor subtropicale ascunde uneori existenţa unor **fiare sălbatice** extrem de primejdioase" (corect: „...ascunde uneori existenţa unor **fiare** extrem de primejdioase", pentru că **fiară** ⟨lat. „fera"⟩ este un „animal **sălbatic mare**; **bestie**").

FIASCO TOTAL

„Afacerea, ale cărei baze se puseseră cu ajutorul unui împrumut de la Bancă, s-a dovedit a fi, până la urmă, un **fiasco total**" (corect: „..., s-a dovedit a fi, până la urmă, un **fiasco**", deoarece **fiasco** ⟨din it. „[far] fiasco"⟩ este un eşec **total** într-o acţiune întreprinsă; insucces, nereuşită").

FILOZOF ÎNŢELEPT

„Există oameni care, fără să fie gânditori de profesie, sunt nişte **filozofi înţelepţi** în raport cu lumea înconjurătoare" (corect: „..., sunt nişte **filozofi** în raport cu lumea înconjurătoare", căci **filosof/filozof** ⟨din ngr. „philósophos", fr. „philosophe"⟩ este şi o „persoană care are o atitudine **înţeleaptă** faţă de viaţă").

FIŞTEICĂ DE PĂMÂNT/LUNGĂ/ÎNGUSTĂ

„Cu **fişteica de pământ** pe care o avea, bietul ţăran de-abia îşi mai ducea zilele" (corect: „Cu **fişteica** pe care o avea, ...", deoarece **fişteică** ⟨et.nec.⟩ este ⟨reg.⟩ o „bucată **de pământ lungă** şi **îngustă**; fâşie **de pământ** ⟨arabil⟩").

FIŢUICĂ MICĂ/DE HÂRTIE

„Numărul de telefon şi adresa erau notate, în grabă, pe o **fiţuică mică de hârtie**" (corect: „Numărul de telefon şi adresa erau notate, în grabă, pe o **fiţuică**", pentru că **fiţuică** ⟨cf. germ. „Fitschen"⟩ este o „bucată **mică de hârtie** pe care se fac diferite însemnări; nume dispreţuitor dat unei gazete fără însemnătate").

FIZIONOMIE A FEŢEI/CHIPULUI/OBRAZULUI/FIGURII

„Când medicul curant i-a spus ce are, bolnavul şi-a schimbat imediat **fizionomia feţei**, devenind palidă" (corect: „..., bolnavul şi-a schimbat imediat **fizionomia**, devenind palidă", căci **fizionomie** ⟨din fr. „physionomie"⟩ este „totalitatea trăsăturilor **feţei** cuiva care determină expresia ei particulară; **chip** ⟨= **faţă, obraz, figură**⟩").

Scanned with OKEN Scanner

FLASH INFORMATIV/IMPORTANT/PRIORITAR/FOARTE SCURT

„Aseară, pe micul ecran, ni s-a transmis un **flash informativ** cu privire la conținutul ultimei ședințe de lucru a Guvernului" (corect: „...., ni s-a transmis un **flash** cu privire la conținutul ultimei ședințe de lucru a Guvernului", căci prin **flash** ⟨din engl. „flash"⟩ se înțelege o „**informație importantă**, transmisă, **cu prioritate**; plan **foarte scurt**, în cinematografie și televiziune").

FLĂCĂU NEÎNSURAT/TÂNĂR

„Fiind un **flăcău neînsurat**, eram nelipsit de la horele și balurile săptămânale..." (corect: „Fiind **flăcău**, eram nelipsit de la horele și balurile săptămânale...", pentru că **flăcău** ⟨cf. sl. „chlakŭ"⟩ este un „tânăr **neînsurat**; **fecior**, june").

FLEAC DE MICĂ IMPORTANȚĂ/NEÎNSEMNAT

„Nervos din fire, te mușfruluia pentru orice **fleac lipsit de importanță**" (corect: „...., te mușfruluia pentru orice **fleac**...", fiindcă **fleac** ⟨et.nec., cf. „flec"⟩ este, aici, un „lucru **de mică importanță, neînsemnat**; bagatelă").

FLECĂREALĂ FĂRĂ ROST/INUTILĂ/NESERIOASĂ/FĂRĂ IMPORTANȚĂ

„Toată ședința s-a transformat, pe nesimțite, într-o **flecăreală fără rost**, care nu se mai termina..." (corect: „...s-a transformat, pe nesimțite, într-o **flecăreală**, care nu se mai termina...", căci **flecăreală** ⟨„flecări" + suf. „-eală"⟩ este o „vorbărie **fără rost, vorbă de clacă**; flecărie, **pălăvrăgeală**").

FLEICĂ [DE CARNE] DE VITĂ

„La o **fleică de vită**, friptă în sânge, un pahar de vin bun e indispensabil" (corect: „La o **fleică**, friptă în sânge, ...", pentru că **fleică** ⟨din germ. „Flecken"⟩ este o „bucată de carne de pe pântecele **bovinelor**, care se consumă de obicei friptă la grătar").

FLOTILĂ MILITARĂ [NAVALĂ]

„După controlul riguros al navelor, **flotila militară** așteptă ordinul de luptă" (corect: „...., **flotila** așteptă ordinul de luptă", deoarece **flotilă** ⟨din fr. „flottile"⟩ este o „unitate de nave **militare** care acționează pe fluvii și pe lacuri, uneori și pe mări, în vecinătatea litoralului; mare unitate **militară** navală").

FLUCTUAȚIE SCHIMBĂTOARE/OSCILANTĂ/TEMPORARĂ/ DINTR-UN LOC ÎN ALTUL

„**Fluctuația schimbătoare** a personalului sezonier și zilier era cauzată de specificul muncilor agricole din ferme" (corect: „**Fluctuația**

Scanned with OKEN Scanner

personalului sezonier şi zilier era cauzată de specificul muncilor agricole din ferme", din cauză că **fluctuaţie** ⟨din fr. „fluctuation", lat. „fluctuatio"⟩ este o „abatere foarte mică, întâmplătoare şi **temporară** faţă de o anumită stare; fluctuare; **schimbare** neîntreruptă, **oscilaţie**, mutare **dintr-un loc în altul**").

FOARTE COMPLET/ÎNTREG/DESĂVÂRŞIT/DEPLIN/ÎMPLINIT

„Pentru ca populaţia să înţeleagă, trebuie făcută o prezentare **foarte completă** a Legii nr. 64" (corect: „..., trebuie făcută o prezentare **completă** a Legii nr. 64", căci **complet** ⟨din fr. „complet", lat. „completus"⟩ are sensul de „**întreg, desăvârşit, deplin, împlinit**", care, prin valoarea lui absolută, nu acceptă grade de comparaţie).

FOARTE ESENŢIAL/DE PRIM ORDIN/FUNDAMENTAL/PRINCIPAL

„Faptul că am reuşit ţine de ceea ce este **foarte esenţial** pentru noi: promovarea într-o altă categorie" (corect: „Faptul că am reuşit ţine de ceea ce este **esenţial** pentru noi: ...", deoarece **esenţial** ⟨din fr. „essentiel", lat. „essentialis"⟩ înseamnă „care constituie partea **cea mai importantă** a unei probleme sau a unui lucru", „**de prim ordin, fundamental, principal**", deci, exprimând o însuşire bivalentă care, prin conţinutul ei lexical, exista în grade diferite de comparaţie, antepunerea adverbului „foarte" este de prisos).

FOARTE EXCELENT/ADMIRABIL/MINUNAT/EXCEPŢIONAL

„Vizita în SUA a fost **foarte excelentă**" (corect: „Vizita în SUA a fost **excelentă**", fiindcă **excelent** ⟨din fr. „excelent", lat. „excellens, -ntis"⟩ înseamnă – ca adjectiv (sau adverb) – **admirabil, minunat, excepţional**, care, exprimând în matricea lor stilistică valori de superlativ, sunt incompatibile cu variaţiile de intensitate, redate prin mărci gramaticale specifice categoriei comparaţiei).

FOARTE OPTIM

„Va fi un jucător **foarte optim** pentru Steaua" (corect: „Va fi un jucător **optim** pentru Steaua", fiindcă **optim** ⟨din fr. „optime", lat. „optimus"⟩ înseamnă „**cel mai bun, foarte bun**", deci, reprezentând etimologic deja o formă de superlativ latinesc, prezenţa unor mărci de intensitate este, în acest caz, pleonastică).

FOARTE PERFECT/DESĂVÂRŞIT/ÎMPLINIT

„Afirmi că lucrurile au luat o întorsătură pozitivă: **foarte perfect!**" (corect: „Afirmi că lucrurile au luat o întorsătură pozitivă: **perfect!**", deoarece **perfect** ⟨din lat. „perfectus", germ. „perfekt"⟩ înseamnă „care întruneşte în gradul **cel mai înalt** toate calităţile

Scanned with OKEN Scanner

cerute", „**desăvârşit, împlinit** şi fiind, prin conţinutul său semantic, un superlativ, apare ca aberantă juxtapunerea adverbului „foarte").

FÖHN [ELECTRIC] PENTRU PĂR

„Între obiectele de cumpărat nu lipseau un **föhn pentru păr** şi un prăjitor pentru pâine" (corect: „...nu lipseau un **föhn** şi un prăjitor pentru pâine", deoarece **föhn** ⟨din fr. „foehn", germ. „Föhn"⟩ este, aici, un „uscător **electric pentru păr**").

(A SE) FOFILA PE FURIŞ/NEOBSERVAT/CU DIBĂCIE

„De câte ori întârzia la cursuri, **se fofila pe furiş, neobservat** în amfiteatru", (corect: „..., **se fofila** în amfiteatru", din cauză că **a se fofila** ⟨din fr. „faufiler"⟩ înseamnă „a se strecura **neobservat, cu dibăcie**; a pătrunde, a se introduce undeva **pe furiş**").

FOLCLOR POPULAR

„Atât doinele şi baladele, cât şi basmele şi legendele orale fac parte din **folclorul popular** românesc" (corect: „Atât doinele şi baladele, cât şi basmele şi legendele orale fac parte din **folclorul** românilor", deoarece **folclor** ⟨din fr. , engl. „folklore"⟩ este, cu precădere, „totalitatea creaţiilor artistice, literare, muzicale, plastice etc., a obiceiurilor şi a tradiţiilor **populare** ale unei ţări sau ale unei regiuni").

(A) FONFĂI PE NAS/FORNĂIND

„Construcţie fizică nearmonioasă, fata avea un beteşug în plus: **fonfăia pe nas** de când se ştia" (corect: „..., fata avea un beteşug în plus: **fonfăia** de când se ştia", fiindcă **a fonfăi** ⟨„fonf" + suf. „-ăi"⟩ înseamnă „a vorbi pronunţând cuvintele nazal, **pe nas**, ca un fonf; a fârnâi, **a fornăi**").

(A) FORFOTI GRĂBIT/IUTE/DE COLO PÂNĂ COLO/ ÎN NUMĂR MARE/ÎN TOATE PĂRŢILE

„Treburile nu sufereau amânare, căci oamenii **forfoteau grăbit** prin ogradă, sub privirile severe ale stăpânului" (corect: „..., căci oamenii **forfoteau** prin ogradă, sub privirile severe ale stăpânului", pentru că **a forfoti** ⟨formaţie onomatopeică⟩ înseamnă „a umbla **de colo până colo, grăbit, iute**; a foi, **a furnica**, a roi, **a mişuna**, a forfăi").

FORUM DE AMPLOARE/IMPORTANT

„Lucrările acestui **forum de amploare** au fost patronate de Ministerul Culturii şi Cultelor şi de Consiliul Judeţean..." (corect: „Lucrările acestui **forum** au fost patronate de...", fiindcă **forum** ⟨din lat., fr. „forum"⟩ este o „adunare, întrunire **de** mare **amploare** şi **importanţă**").

Scanned with OKEN Scanner

(A) FRAPA PUTERNIC/IZBITOR/BĂTÂND LA OCHI

„**Frapau puternic** elocvenţa cu care îşi susţinea ideile, încrederea nestrămutată în adevărul lor" (corect: „**Frapau** elocvenţa cu care îşi susţinea ideile, ...", din cauză că **a frapa** ⟨din fr. „frapper"⟩ înseamnă, cu precădere, „a se impune atenţiei cuiva prin caracteristici **izbitoare**; a impresiona **puternic, a bate la ochi**").

FREAMĂT SURD/ÎNĂBUŞIT/NEDESLUŞIT

„La auzul ameninţărilor de la tribună, un **freamăt surd** de nemulţumire străbătu mulţimea..." (corect: „..., un **freamăt** de nemulţumire străbătu mulţimea...", din cauză că **freamăt** ⟨lat. „fremitus"⟩ este un „zgomot **surd** produs de frunzele mişcate de vânt, de valurile mării etc.; murmur de voci **înăbuşite** sau **nedesluşite**; zgomot, larmă").

FRECVENŢĂ REGULATĂ/DEASĂ

„Au primit laude meritate pentru buna purtare şi **frecvenţa regulată** la cursuri" (corect: „...pentru buna purtare şi **frecvenţa** la cursuri", căci **frecvenţă** ⟨din lat. „frequentia", fr. „fréquence"⟩ este, cu prioritate, o „repetare **deasă**, **regulată** a unei acţiuni, a unui fapt; participare a studenţilor sau a elevilor la cursuri").

FRENEZIE EXCESIVĂ/NESTĂPÂNITĂ/VIOLENTĂ

„Cu o **frenezie excesivă**, uimitoare pentru vârsta ei, se lansă în apărarea prozatorului, pentru care avea un cult deosebit" (corect: „Cu o **frenezie** uimitoare pentru vârsta ei, ń", deoarece **frenezie** ⟨din fr. „frénésie"⟩ este o „stare de excitare **excesivă**, de pasiune **nestăpânită, violentă**").

FRESCĂ MURALĂ [DECORATIVĂ, DE DIMENSIUNI MARI]

„În renovarea clădirii, o atenţie specială o merită **fresca murală**, de o valoare inestimabilă" (corect: „..., o atenţie specială o merită **fresca**, de o valoare inestimabilă", pentru că **frescă** ⟨din fr. „fresque"⟩ este o „tehnică de a picta cu culori dizolvate în apă de var pe **un zid** cu tencuiala încă udă; pictură **murală** decorativă, de dimensiuni mari, realizată prin această tehnică").

FUNDAMENT DE BAZĂ/DE TEMEI/DE SPRIJIN

„Desigur că fără gramatică, **fundament de bază** al limbii, nu se pot aplica, corect, normele de exprimare, orale şi scrise" (corect: „...fără gramatică, **fundament** al limbii, nu se pot aplica, corect, normele de exprimare, orale şi scrise", din cauză că **fundament** ⟨din fr. „fondement", lat. „fundamentum"⟩ este ⟨la fig.⟩ un „element care serveşte **de sprijin**, pe care se întemeiază ceva; **bază, temei**, temelie").

Scanned with OKEN Scanner

(STRADA) FUNDĂTURA...

„S.C. GART S.R.L., **Str. Fundătura** Cazărmii, Nr. 4" (corect: „S.C. GART S.R.L., **Fundătura** Cazărmii, Nr. 4", pentru că **fundătură** ⟨[în],,funda" + suf. „-ătură"⟩ are sensul de **stradă, drum, uliță** care se înfundă, fiind închisă la un capăt prin construcţii sau printr-un talaz; fundac").

FURIE NESTĂPÂNITĂ/VIOLENTĂ/EXTREMĂ

„Supărarea i se transformase într-o **furie nestăpânită** la adresa tuturor acelora care-l vorbiseră de rău" (corect: „Supărarea i se transformase într-o **furie** la adresa tuturor acelora care-l vorbiseră de rău", pentru că **furie** ⟨din fr. „furie", lat. „furia"⟩ este o „stare de **extremă** iritare în care se pierde stăpânirea de sine; mânie **nestăpânită; violenţă**").

FURNITURI DE BIROU

„La capitolul «Cheltuieli administrative» s-au prevăzut şi fonduri pentru registre, documente tipizate şi **furnituri de birou**" (corect: „...s-au prevăzut şi fonduri pentru registre, documente tipizate şi **furnituri**", fiindcă **furnitură** ⟨din fr. „fourniture"⟩ înseamnă ⟨la pl.⟩, aici, „rechizite **de birou**").

FURTUNĂ PUTERNICĂ/VIJELIOASĂ

„Forţele naturii deveneau tot mai ostile, căci o **furtună puternică**, cu nori negri la orizont, se abătuse asupra locului, măturând totul în cale" (corect: „..., căci o **furtună**, cu nori negri la orizont, se abătuse asupra locului, măturând totul în cale", deoarece **furtună** ⟨din ngr. „furtúna"⟩ este un vânt **puternic** însoţit de averse [de grindină] şi de descărcări electrice; **vijelie**").

Scanned with OKEN Scanner

G

GALOŞI DE CAUCIUC

„Bărbaţii casei purtau, pe timp ploios sau pe zloată, **galoşi de cauciuc**" (corect: „...purtau, pe timp ploios sau pe zloată, **galoşi**", fiindcă **galoş** ⟨din fr. „galoche"⟩ este ⟨la plural⟩ „încălţăminte **de cauciuc** purtată peste pantofi ori peste ghete, spre a le proteja de umezeală sau de noroi").

GARDIAN DE PAZĂ/DE SUPRAVEGHERE/DE STRAJĂ

„Profitând de neatenţia **gardienilor de pază**, cei doi recidivişti s-au furişat în depozit" (corect: „Profitând de neatenţia **gardienilor**, cei doi recidivişti s-au furişat în depozit", pentru că **gardian** ⟨din fr. „gardien"⟩ este o „persoană însărcinată cu **paza** sau cu **supravegherea** unui local, a unei instituţii, a unui oraş etc.; paznic, **strajă**").

GAŞCĂ DE INDIVIZI/DE OAMENI/DE INŞI/DE PERSOANE

„Ca şi în alte părţi, s-au format şi la noi, în marile oraşe muncitoreşti, aşa-zisele găşti de cartier, **găşti de indivizi** din lumea interlopă certate cu morala" (corect: „..., s-au format şi la noi, în marile oraşe muncitoreşti, aşa-zisele găşti de cartier, **găşti** din lumea interlopă certate cu morala", fiindcă **gaşcă** ⟨et.nec.⟩ este ⟨peior.⟩ un „grup restrâns **de oameni** ⟨= **persoane**, **inşi**, **indivizi**⟩, uniţi între ei prin preocupări, mai ales în vederea săvârşirii unor acţiuni reprobabile; grup **de oameni** care se află la periferia societăţii").

(A) GÂFÂI DES/GREU

„Spondiloza îi dădea ameţeli şi stări de oboseală la mers, surprinzându-se că **gâfâie des** la urcatul scărilor" (corect: „..., surprinzându-se că **gâfâie** la urcatul scărilor", pentru că **a gâfâi** ⟨form. onomatopeică⟩ înseamnă „a respira **des** şi **greu** ⟨în urma unor eforturi, a unei boli etc.⟩").

(A) GÂNDI CHIBZUIT/ADÂNC/PROFUND/CU MINTEA

„În tot ceea ce făcea ori spunea că nu dădea greş, ori arăta că **gândeşte chibzuit**, matur" (corect: „..., ori arăta că **gândeşte** matur",

Scanned with OKEN Scanner

pentru că **a gândi** ⟨din „gând”⟩ înseamnă, cu precădere, „a-şi forma o idee despre un lucru, a pătrunde ceva **cu mintea**; **a reflecta, a medita**, a cugeta, **a chibzui** la ceva”).

GENEROZITATE MĂRINIMOASĂ/DARNICĂ/MUNIFICENTĂ

„Cei ce s-au decis să facă o astfel de acţiune caritabilă nu s-au gândit şi la cei ce beneficiază de **mărinimoasa** lor **generozitate**” (corect: „Cei de s-au decis să facă o astfel de acţiune caritabilă nu s-au gândit şi la cei ce beneficiază de **generozitatea/mărinimia** lor”, deoarece **generozitate** ⟨din fr. „générosité”⟩ este calitatea omului generos; **mărinimie, dărnicie, munificenţă**”).

GENIU MARE/IMPORTANT/CREATOR

„El, Michelangelo, este tot atât de **important mare geniu** – autorul cupolei bisericii Sf. Petru, o altă minune a lumii” (corect: „El, Michelangelo, este tot atât de **geniu** – autorul cupolei...”, pentru că **geniu** ⟨din lat. „genius”, fr. „génie”⟩ este „**cea mai înaltă** treaptă de înzestrare spirituală, caracterizată printr-o activitate **creatoare** ale cărei rezultate au o **mare însemnătate**”, deci, având o valoare deja superlativă, orice adjectiv adăugat este lipsit de sens).

GENOCID AL UNEI COMUNITĂŢI [ETNICE/NAŢIONALE]

„Fascismul german a fost o doctrină ultrareacţionară care a condus la un monstruos **genocid al comunităţii** evreieşti” (corect: „...care a condus la un monstruos **genocid** al evreilor”, căci **genocid** ⟨din fr. „génocide”⟩ este o „crimă comisă în interesul de a distruge un **grup uman** naţional, etnic etc.”).

GENUNCHI AL PICIORULUI

„Mărturisea că-l doare mai tot timpul **genunchiul piciorului** stâng” (corect: „...că-l doare mai tot timpul **genunchiul** stâng”, fiindcă **genunchiul** ⟨lat. „genuc(u)lum”⟩ este acea parte **a piciorului** ⟨la oameni şi la animale⟩ care cuprinde regiunea articulaţiei femurului cu tibia ⟨incluzând şi rotula⟩”).

GER FOARTE MARE

„Nici vorbă să-mi continui plimbarea... Deşi cerul era senin, **gerul, foarte mare**, îmi îngheţase răsuflarea, iar degetele mi se umflaseră şi mă ardeau” (corect: „...Deşi cerul era senin, **gerul** îmi îngheţase răsuflarea, iar degetele mi se umflaseră şi mă ardeau”, deoarece **ger** ⟨din lat. „gelu”⟩ înseamnă o „temperatură atmosferică foarte scăzută, specifică perioadei din toiul iernii; frig **foarte mare**”).

Scanned with OKEN Scanner

GHID CĂLĂUZITOR/ÎNDRUMĂTOR

„În vizitarea monumentelor istorice şi a caselor memoriale, nu ne-am fi descurcat dacă nu eram însoţiţi de un **ghid călăuzitor**, desemnat de Agenţia de Turism" (corect: „..., nu ne-am fi descurcat dacă nu eram însoţiţi de un **ghid**, desemnat de Agenţia de Turism", fiindcă **ghid** ⟨din fr. „guide"⟩ are, iniţial, sensul de „persoană care conduce şi **îndrumă** un grup de turişti, un grup de vizitatori ai unei expoziţii etc. dându-le explicaţiile necesare; **călăuză, cicerone**").

GHIVECI DE LEGUME

„Din cauza cărnii prea scumpe, găteau, aproape zilnic, mâncare de cartofi, de varză sau **ghiveci de legume**" (corect: „..., găteau, aproape zilnic, mâncare de cartofi, de varză sau **ghiveci**", căci **ghiveci** ⟨din tc. „güvec"⟩ este, aici, „mâncare preparată din tot felul **de legume**, cu sau fără carne").

GLICEMIE ÎN SÂNGE

„Accidentul vascular s-a datorat nu numai hipertensiunii arteriale, ci şi unor valori foarte crescute ale **glicemiei în sânge**..." (corect: „...s-a datorat nu numai hipertensiunii arteriale, ci şi unor valori foarte crescute ale **glicemiei**...", căci **glicemie** ⟨din fr. „glycémie"⟩ este „prezenţa glucozei **în sângele** din organismul uman; cantitate de glucoză aflată **în sânge**").

GLOABĂ BĂTRÂNĂ/SLABĂ/PRĂPĂDITĂ

„Calul, Cezar, reformat din război, era acum o biată **gloabă bătrână**, bună doar de tracţiune" (corect: „Calul, Cezar, reformat din război, era acum o biată **gloabă**, bună doar de tracţiune", fiindcă **gloabă** ⟨din sl. „globa"⟩ este, înainte de toate, un „cal **slab, prăpădit** şi **bătrân**; mârţoagă").

GOGOAŞĂ [DE PATISERIE] PRESĂRATĂ CU ZAHĂR

„În timp ce căscam ochii la panorame şi la încercarea puterii, mi-astâmpăram foamea cu **gogoşi presărate cu zahăr**, numite «înfuriate»..." (corect: „..., mi-astâmpăram foamea cu **gogoşi**, numite «înfuriate»...", deoarece **gogoaşă** ⟨cf. „cocoaşă"⟩ este un produs de patiserie făcut din aluat dospit şi prăjit în grăsime, **peste care se presară zahăr**").

GRADAŢIE TREPTATĂ/PROGRESIVĂ/SUCCESIVĂ

„Educaţia nu se face peste noapte, ea presupune o **gradaţie treptată** a mijloacelor şi metodelor pedagogice" (corect: „..., ea presupune o **gradaţie** a mijloacelor şi metodelor pedagogice", fiindcă

Scanned with OKEN Scanner

gradaţie ⟨din fr. „gradation", lat. „gradatio"⟩ este, cu prioritate, o „creştere sau descreştere **treptată, progresivă**, înaintare **succesivă** a unui proces, a unui fenomen, a unei acţiuni etc.").

GRAJD PENTRU ANIMALE [DOMESTICE MARI]

„Curtea, destul de largă, cuprindea două **grajduri pentru animale**, coteţe pentru porci şi păsări, o magazie de cereale..." (corect: „..., cuprindea două **grajduri**, coteţe pentru porci şi păsări, o magazie de cereale...", pentru că **grajd** ⟨din sl. „graždĭ"⟩ este o „construcţie sau încăpere special amenajată pentru adăpostirea **animalelor domestice mari**").

GREŞEALĂ ŞI EROARE

„Marian Vanghelie a calificat decizia de ieri a Comisiei de integritate a P.S.D. drept «o mare **greşeală** şi o mare **eroare**»„ (corect: „Marian Vanghelie a calificat decizia ... drept «o mare **greşeală**/o mare **eroare**»", pentru că **greşeală** ⟨„greşi" + suf. „-eală"⟩ este sinonim cu **eroare** ⟨din fr. „erreur", lat. „error, -oris"⟩).

GREU ŞI DIFICIL/ANEVOIOS/COMPLICAT

„Situaţia societăţii, pe toate planurile, este **grea şi dificilă**" (corect: fie „Situaţia societăţii, pe toate planurile, este **grea**", fie „Situaţia societăţii, pe toate planurile, este **dificilă**", din cauză că **greu** ⟨din lat. „grevis"⟩ este sinonim cu „**anevoios, dificil, complicat**").

(A) GRUPA LA UN LOC/LAOLALTĂ

„După model sovietic, şcoala românească de după 1948 a devenit mixtă, **grupând la un loc** şi fete, şi băieţi" (corect: „...a devenit mixtă, **grupând** şi fete, şi băieţi", pentru că **a grupa** ⟨din fr. „grouper"⟩ înseamnă „a aduna **la un loc, a reuni** într-un grup").

Scanned with OKEN Scanner

H

HABOTNIC RELIGIOS/BISERICOS

„Spre deosebire de celelalte femei, din jur, mama nu părea să fie, ca ele, o **habotnică religioasă**" (corect: „..., mama nu părea să fie, ca ele, **habotnică**", pentru că **habotnic** ⟨din rus. „habadnik"⟩ este o „persoană care respectă cu scrupulozitate exagerată prescripţiile **religiei**; bigot")

HALTĂ DE OPRIRE [REGULAMENTARĂ]/DE SCURTĂ DURATĂ

„Profitând de **halta de oprire** făcută de trenul ce mergea spre litoral, am coborât în fugă pentru a ne astâmpăra setea..." (corect: „Profitând de **halta** făcută de trenul ce mergea spre litoral,...", deoarece **haltă** ⟨din germ. „Halte[stelle]", fr. „halte"⟩ are semnificaţia, aici, de „punct **de oprire** regulamentară ⟨**de scurtă durată**⟩ a trenurilor").

HANŢĂ UZATĂ/ZDRENŢUITĂ/DE PROASTĂ CALITATE

„De câte ori îl întâlnesc pe stradă, îl văd cu nişte **hanţe uzate**, cerşind fie o haină, fie o pereche de pantaloni" (corect: „..., îl văd cu nişte **hanţe**, cerşind fie o haină, fie o pereche de pantaloni", pentru că **hanţă** ⟨cf. ucr. „banca"⟩ este ⟨reg.⟩ un „obiect de îmbrăcăminte **uzat, zdrenţuit, de proastă calitate**").

HAPPY-END FERICIT

„Basmul evocă lupta dintre bine şi rău, care are, de regulă, un **happy-end fericit**, biruind binele" (corect: „..., care are, de regulă, un **happy-end**, biruind binele", pentru că **happy-end** ⟨din engl. „happy-end[ing]"⟩ este un „sfârşit, epilog **fericit** al ⟨acţiunii⟩ unei opere dramatice, cinematografice etc.").

HARDUGHIE VECHE/DĂRĂPĂNATĂ/MARE

„Clădire impunătoare altădată, devenise acum o **hardughie veche** şi **dărăpănată**, neglijată de moştenitori" (corect: „..., devenise acum o **hardughie**, neglijată de moştenitori", fiindcă **hardughie**

Scanned with OKEN Scanner

⟨din ngr. „hartopiia”⟩ este o „clădire, încăpere etc. **mare**, de obicei **veche** şi **dărăpănată**; şandrama”).

(A) HĂCUI MĂRUNT/ÎN BUCĂŢI [MICI]

„Îmi plăcea, când mă duceam la măcelărie, să văd carnea **hăcuită mărunt**, în funcţie de preferinţele cumpărătorului” (corect: „..., să văd carnea **hăcuită**, în funcţie de preferinţele cumpărătorului” pentru că **a hăcui** ⟨din germ. „hacken”⟩ înseamnă „a tăia **în bucăţi** ⟨mici⟩; a toca **mărunt**; a sfârteca, a ciopârţi”).

HĂRMĂLAIE MARE/DE STRIGĂTE/DE GLASURI/PUTERNICĂ

„Nu ştiam cine provoacă această **hărmălaie mare**... M-am dumerit repede: de la jocul copiilor de pe terenul de fotbal al şcolii” (corect: „Nu ştiam cine provoacă această **hărmălaie**...”, fiindcă **hărmălaie** ⟨formaţie onomatopeică⟩ este un „zgomot **mare**”, o „larmă ⟨**de strigăte, de glasuri**⟩; **gălăgie**, zarvă, tărăboi, hălălaie, hărhălaie”).

(A) HĂULI PRELUNG/CHIUIND

„Aşa cum **hăulea, prelung**, şi-a reamintit de superba melodie cântată de Maria Tănase” (corect: „Aşa cum **hăulea**, şi-a reamintit de superba melodie ...”, pentru că **a hăuli** ⟨formaţie onomatopeică⟩ înseamnă ⟨despre voce, zgomot etc.⟩ „a răsuna **prelung**, a hăui, a hui; ⟨rar⟩ a cânta ceva, **prelung, chiuind**”).

HELEŞTEU PENTRU PEŞTI

„Grătarul, gata de fript, se afla aşezat chiar pe marginea **heleşteului pentru peşti**” (corect: „..., se afla aşezat chiar pe marginea **heleşteului**”, căci **heleşteu** ⟨din magh. „halastó”⟩ este un „bazin cu apă sau iaz special amenajat pentru creşterea şi reproducerea **peştilor**”).

HERGHELIE DE CAI

„Monica Gabor şi domnul Pink, care pierde la **hergheliile de cai**” (corect: „..., care pierde la **herghelii**”, deoarece **herghelie** ⟨din tc. „hergele”⟩ este o „crescătorie **de cai**, alcătuită din animale de reproducţie şi din exemplare de diferite vârste, care cresc sau pasc laolaltă; loc unde se află această crescătorie”).

HIPERTROFIE ANORMALĂ/EXCESIVĂ/EXAGERATĂ

„Consumul de anabolizante poate duce la **hipertrofia anormală** a cordului” (corect: „...poate duce la **hipertrofia** cordului”, pentru că **hipertrofie** ⟨din fr. „hypertrophie”⟩ este o dezvoltare **excesivă** ⟨= **care depăşeşte limita normală; exagerat**”⟩ a volumului

Scanned with OKEN Scanner

unui organ sau al unui ţesut fără înmulţirea celulelor acestuia, datorită unei funcţii nutritive exagerate ori din cauza unui proces maladiv").

HIT DE SUCCES

„În recentul C.D., i s-a imprimat şi bine-cunoscutul **hit de succes**..." (corect: „În recentul C.D., i s-a imprimat şi bine-cunoscutul **hit**...", căci **hit** ⟨din engl. „hit"⟩ este un „cântec **de succes**", „şlagăr").

HOAŞCĂ BĂTRÂNĂ/REA

„**Hoaşca** asta **bătrână** n-are cum să meargă pe Marte" (corect: „**Hoaşca** asta n-are...", fiindcă hoaşcă ⟨din ucr. „haška"⟩ este ⟨fam.⟩ o „denumire injurioasă dată unei femei **bătrâne** şi **rele**").

HORĂ ŢĂRĂNEASCĂ/POPULARĂ

„În prezenţa lăutarilor, se încinse, în bătătură, o **horă ţărănească** de mai mare dragul, la care luară parte şi tineri, şi bătrâni..." (corect: „..., se încinse, în bătătură, o **horă** de mai mare dragul, ...", deoarece **horă** ⟨din bg. „horo"⟩ denumeşte atât un „dans **popular** românesc cu ritm domol, în care jucătorii se prind de mână formând un cerc închis; cerc format de aceia care execută acest dans; melodie după care se execută acest dans", cât şi ⟨pop.⟩ o „petrecere **ţărănească** unde se dansează jocuri **populare**").

HOTĂRÂRE FERMĂ/NEŞOVĂITOARE

„În cele din urmă, luă o **hotărâre fermă**: se va duce să o ceară de nevastă" (corect: „În cele din urmă, luă o **hotărâre**: se va duce...", pentru că **hotărâre** ⟨v. „hotărî"⟩ presupune „**fermitate** în conduita, în atitudinea cuiva" [**hotărât** = **ferm, neşovăitor**]).

HRANĂ ŞI MÂNCARE

„Jandarmeria le-a oferit **hrană şi mâncare**" (corect: „Jandarmeria le-a oferit **hrană/mâncare**", din cauză că **hrană** ⟨din sl. „**hrana**"⟩ înseamnă ⟨p.restr.⟩ **mâncare, bucate** ⟨= feluri de **mâncare**⟩).

HRUBĂ SUBTERANĂ

„În afara unei crame ⟨la parter⟩, clădirea avea o **hrubă subterană**, unde se păstrau, la rece, putini cu brânză, cutii cu marmeladă, borcane de miere, conserve..." (corect: „..., clădirea avea o **hrubă**, unde se păstrau, la rece, putini cu brânză, ...", deoarece **hrubă** ⟨din ucr. „hruba"⟩ este o „încăpere sau o galerie **subterană** care serveşte la depozitarea produselor ⟨alimentare⟩; cavitate **subterană** ⟨zidită şi boltită⟩ care serveşte ca loc de trecere").

Scanned with OKEN Scanner

I

IARĂŞI... DIN NOU/IAR/ÎNCĂ O DATĂ

„Când am avut nevoie, **iarăşi** am chemat-o **din nou** să ne ajute la curăţenie" (corect: „Când am avut nevoie, am chemat-o **iarăşi/din nou** să ne ajute la curăţenie", fiindcă adverbul **iarăşi** ⟨„iar" + „şi"⟩ este sinonim cu adverbele modale de revenire **„iară, încă o dată, din nou"**).

IATAGAN TURCESC

„Ienicerul, care sta de pază la uşa cortului, purta la şold un **iatagan turcesc**" (corect: „...., purta la şold un **iatagan**", din cauză că **iatagan** ⟨din tc. „yatağan"⟩ este o „sabie **turcească**, de lungime mijlocie, cu lama curbă şi lată, cu două tăişuri").

(A) ICNI SCURT/ADÂNC

„Adus de spate şi clătinându-se, **icnea scurt** după câţiva paşi, ştergându-şi sudoarea de pe frunte" (corect: „...., **icnea** după câţiva paşi, ştergându-şi sudoarea de pe frunte", căci **a icni** ⟨din bg. „iknah"⟩ înseamnă, cu prioritate, „a geme, a gâfâi **adânc** şi **scurt** (din cauza efortului, a unei izbiri, a durerii").

IDILĂ EROTICĂ/LIRICĂ/BUCOLICĂ

„În centrul **idilei erotice** sunt cei doi tineri, aflaţi la primele lor sentimente de iubire" (corect: „În centrul **idilei** sunt cei doi tineri, ...", fiindcă **idilă** ⟨din fr. „idylle", cf. germ. „Idyll"⟩ este o „specie de poezie **lirică** şi **erotică** din sfera poeziei bucolice, în care este prezentată, în formă optimistă sau idealizată, viaţa şi dragostea în cadrul rustic; **bucolică**").

ILARITATE GENERALĂ/COLECTIVĂ/COMUNĂ/OBŞTEASCĂ/SOCIALĂ

„Scenele, de un comic irezistibil, stârniseră **ilaritate generală**, însoţită de aplauze puternice" (corect: „...., stârniseră **ilaritate**, însoţită de aplauze puternice", fiindcă **hilaritate/ilaritate** ⟨din fr. „hilarité", lat. „hilaritas, -atis"⟩ este o „explozie de râs **colectivă** ⟨= **comună**,

Scanned with OKEN Scanner

generală, obştească, socială⟩ la auzul sau la vederea unui lucru amuzant, caraghios").

ILUZIE FALSĂ/NEÎNTEMEIATĂ/NEÎNDEPLINITĂ/AMĂGITOARE/HIMERICĂ

„Cuvintele vorbitorului, aflat la tribună, nu erau decât o **falsă iluzie** pentru ascultătorul credul, amăgit cu gogoşi..." (corect: „...., nu erau decât o **iluzie** pentru ascultătorul credul, amăgit cu gogoşi..." fiindcă **iluzie** ⟨din fr. „illusion", lat. „illusio, -onis"⟩ este o „percepţie **falsă** a unui obiect prezent înaintea ochilor, determinată de legile de formulare a percepţiilor sau de anumite stări psihice sau nervoase; speranţă **neîntemeiată**, dorinţă **neîndeplinită**; închipuire fără o bază reală, **amăgire; himeră**").

IMIXTIUNE NEMOTIVTĂ/NEDORITĂ

„**Imixtiunea, nemotivată**, în problemele interne ale unui partid sau altuia contravine oricăror norme de conduită politică civilizată" (corect: „**Imixtiunea** în problemele interne ale unui partid sau altuia...", din cauză că **imixtiune** ⟨din fr. „immixtion", lat. „immixtio, -onis"⟩ este un „amestec **nemotivat** şi **nedorit** în treburile altuia").

(A) IMORTALIZA PENTRU ETERNITATE/VEŞNIC/ÎN MEMORIE

„Numele lui Eminescu este **imortalizat pentru eternitate**, prin opera sa literară, în galeria marilor spirite ale universalităţii" (corect: „Numele lui Eminescu este **imortalizat**, prin opera sa literară, ...", pentru că **a imortaliza** ⟨din fr. „immortaliser"⟩ înseamnă „a face ca o persoană, o acţiune sau o operă să trăiască **veşnic, etern, în memoria** oamenilor; **a face nemuritor**").

IMPAS DIFICIL

„Lipsa de competitivitate a produselor, slaba putere de cumpărare a leului au creat momente de **impas dificil** în evoluţia pieţei" (corect: „...au creat momente de **impas** în evoluţia pieţei", fiindcă **impas** ⟨din fr. „impasse"⟩ este o „situaţie **dificilă** în care se află cineva şi din care nu ştie cum să iasă").

IMPERMEABIL DE PLOAIE

„De dimineaţă, timpul era însorit, putând să umblu în talie. La prânz, vremea se zbârli însă, obligându-mă să-mi iau pălăria şi **impermeabilul de ploaie**" (corect: „...La prânz, vremea se zbârli însă, obligându-mă să-mi iau pălăria şi **impermeabilul**", fiindcă **impermeabil** ⟨din fr. „imperméable", lat. „impermeabilis"⟩ este, ca substantiv, o „manta, haină **de ploaie** confecţionată dintr-un material **impermeabil**").

Scanned with OKEN Scanner

IMPLANT CHIRURGICAL

„Medicina modernă face minuni prin folosirea transplantului sau **implantului chirurgical**" (corect: „...face minuni prin folosirea transplantului sau **implantului**", deoarece **implant** ⟨din fr. „implant"⟩ este un „organ sau țesut care **se implantează** ⟨= este introdus pe cale **chirurgicală**⟩).

(A) IMPLEMENTA ÎN PRACTICĂ/ÎN FUNCȚIUNE/APLICÂND

„Nu poate crește productivitatea industrială fără a **implementa în practică** tehnologiile moderne de vârf" (corect: „...fără a **implementa** tehnologiile moderne de vârf", căci **a implementa** ⟨după engl. „implement"⟩ înseamnă „a pune **în practică, în funcțiune, a aplica**; a integra; a îndeplini, a realiza").

(A) IMPLORA CU UMILINȚĂ/CU DISPERARE/STĂRUITOR

„**Implorându-i cu umilință** ajutorul, se lăsă să cadă pe scaunul de alături" (corect: „**Implorându-i** ajutorul, ...", căci **a implora** ⟨din fr. „implorer", lat. „implorare"⟩ înseamnă „a ruga pe cineva **stăruitor, cu disperare** și **cu umilință**").

(A) IMPROVIZA... PROVIZORIU

„Adică la una din cabanele de pe fânețele alpine, unde părinții mei **improvizau** o gospodărie **provizorie**..." (corect: „..., unde părinții mei **improvizau** o gospodărie/făceau o gospodărie **provizorie**...", pentru că **a improviza** ⟨din fr. „improviser"⟩ înseamnă nu numai „a compune, a alcătui ⟨ocazional⟩ repede, pe nepregătite o poezie, un discurs, o compoziție muzicală etc.", ci și „a face, a confecționa, a construi ceva la repezeală ⟨și **provizoriu**⟩ din ce se găsește la îndemână").

IMPRUDENȚĂ NESĂBUITĂ/PROSTEASCĂ/ NESOCOTITĂ/RISCANTĂ/NECHIBZUITĂ

„**Imprudența** sa **nesăbuită** era să-l coste viața, căci conducea cu viteză excesivă pe un drum aglomerat" (corect: „**Imprudența** sa era să-l coste viața, ...", pentru că **imprudență** ⟨din fr. „imprudence", lat. „imprudentia"⟩ este o „lipsă de prudență; nesocotință; neprevedere; faptă, vorbă etc., **nesocotită, riscantă, nesăbuită, nechibzuită, prostească**").

IMPULS MOMENTAN/BRUSC

„La vederea tatălui, un **impuls momentan** îl făcu să sară din locul unde se afla și să-i iasă înainte..." (corect: „..., un **impuls** îl făcu să sară din locul unde se afla și să-i iasă înainte...", deoarece **impuls**

Scanned with OKEN Scanner

⟨din lat. „impulsus”⟩ este ⟨fiziol.⟩ o „mişcare **bruscă** şi **momentană**, determinată de acţiunea stimulenţilor nervoşi şi orientată spre executarea unui anumit act”).

(A) IMPUNE CU FORŢA/OBLIGATORIU/PRIN CONSTRÂNGERE

„Conform unei mai vechi zicale, dragostea nu poate fi **impusă cu forţa** dacă nu e reciproc împărtăşită” (corect: „..., dragostea nu poate fi **impusă** dacă nu e reciproc împărtăşită”, fiindcă **a impune** ⟨din lat. „imponere”, cu sensuri după fr. „imposer”⟩ înseamnă, aici, „**a constrânge** ⟨= **a forţa, a obliga**⟩ pe cineva să accepte, să facă un lucru pe care nu l-ar face de bunăvoie”).

IMPUNERE FISCALĂ/CA IMPOZIT

„Termenul de depunere a declaraţiilor de **impunere fiscală** pe anul precedent s-a amânat până la 31 mai a.c.” (corect: „Termenul de depunere a declaraţiilor de **impunere** pe anul precedent...”, din cauză că **impunere** ⟨v. „impune”⟩ este ⟨fin.⟩ o „operaţie **fiscală** care constă în stabilirea persoanei, a termenului şi a sumei ce urmează să fie plătită statului **ca impozit**; ⟨concr.⟩ **impozit**”).

(A) INAUGURA SOLEMN

„Noua sală de expoziţii a fost **inaugurată solemn** în prezenţa oficialităţilor şi a activului cultural din municipiu” (concret: „...a fost **inaugurată** în prezenţa oficialităţilor şi a activului cultural din municipiu”, căci **a inaugura** ⟨din fr. „inaugurer”, lat. „inaugurare”⟩ înseamnă „a deschide în mod **solemn** activitatea unui aşezământ, a unei expoziţii, a unui local etc. ⟨spec.⟩ a dezveli, în mod **solemn**, un monument”).

INCANTAŢIE MAGICĂ [CÂNTATĂ SAU RECITATĂ]

„Atmosfera, ireală, de basm, era parcă sub vraja unei **incantaţii magice**, recitată de un cor nevăzut” (corect: „..., era parcă sub vraja unei **incantaţii**, recitată de un cor nevăzut”, căci **incantaţie** ⟨din fr. „incantation”⟩ este ⟨livr.⟩ o „formulă **magică, cântată** sau **recitată** pentru a obţine un efect supranatural”).

INCIDENT NEPLĂCUT/NEAŞTEPTAT

„La busculada produsă în autobuz, un **incident** destul de **neplăcut** pentru toţi călătorii: un tânăr a încercat să-i sustragă unei bătrâne poşeta” (corect: „..., un **incident**: un tânăr a încercat să-i sustragă unei bătrâne poşeta”, deoarece **incident** ⟨din fr. „incident”⟩ este, cu prioritate, o „întâmplare **neaşteptată** ⟨şi **neplăcută**⟩ care apare în desfăşurarea unei acţiuni”).

Scanned with OKEN Scanner

(STRADA) INCINTA...

„Da, societatea APRONAV își are sediul pe **Str. Incinta** Port, la Nr. 1" (corect: „...își are sediul în **Incinta** Port, la Nr. 1", din cauză că **incintă** ⟨din fr. „enceinte"⟩ este o „**suprafață de teren** înconjurată din toate părțile de construcții, de amenajări" sau un „**spațiu** ⟨**mare**⟩ **închis** în interiorul unei construcții").

INCITARE PROVOCATOARE/INSTIGATOARE/ AȚÂȚĂTOARE/ENERVANTĂ

„Individul se manifestă zgomotos, afișând o atitudine arogantă, de **incitare provocatoare** a celor din jur" (corect: „..., afișând o atitudine arogantă, de **incitare** a celor din jur", fiindcă **incitare** ⟨v. „incita"⟩ este sinonimă cu „**ațâțare, întărâtare, instigare, provocare**").

INCLUSIV CU

„Fostul subsecretar de stat, Raed Arafat, și-a reluat ieri postul de la Ministerul Sănătății, după ce a discutat **inclusiv cu** președintele Traian Băsescu" (corect: „..., după ce a discutat **cu** președintele Traian Băsescu **inclusiv**", căci **inclusiv** ⟨din fr. „inclusif"⟩ este un termen complex cu sensul „împreună **cu**, și **cu**, și cel din urmă").

(A) INCULCA ÎN MINTE

„Nu știu de ce mi-**am inculcat în minte** ideea că nu pot fi mamă" (corect: „Nu știu de ce mi-am **inculcat ideea...**", pentru că **a inculca** ⟨din fr. „inculquer", lat. „inculcare"⟩ înseamnă „a întipări **în mintea** cuiva, prin repetare, o idee, o concepție etc.").

INDICIU CONCRET/PARTICULAR/EXTERIOR

„Criminaliștii sosiți la fața locului au găsit prea puține **indicii concrete** în legătură cu infracțiunea comisă" (corect: „... au găsit prea puține **indicii** în legătură cu infracțiunea comisă", căci **indiciu** ⟨din lat. „indicium"⟩ este un „semn ⟨aparent⟩ după care se deduce existența unui lucru, a unui fenomen etc.; **particularitate, semnalment**, manifestare, dovadă **concretă** după care se poate recunoaște un obiect, o ființă sau un fenomen").

INEFICACE ȘI INEFICIENT

„Asemenea politici demografice nu sunt doar **ineficace**, ci și **ineficiente**" (corect: „...nu sunt doar **ineficace/ineficiente**", căci **ineficient** ⟨„in"- + „eficient"⟩ înseamnă „neeficient" ⟨= care nu este eficient; **ineficace**⟩).

INFRACȚIUNE PENALĂ

„Cazul semnalat, de ucidere din culpă, constituia o **infracțiune penală** și se pedepsea conform art. 178, alin. 1 c.p." (corect: „...,

Scanned with OKEN Scanner

constituia o **infracțiune** și se pedepsea conform art. 178, alin. 1 c.p.", deoarece **infracțiune** ⟨din fr. „infraction", lat. „infractio, -onis"⟩ este o „faptă care prezintă pericol social, constând în încălcarea unei legi **penale**, în săvârșirea, cu vinovăție, a unei abateri de la legea **penală** și care este sancționată de lege").

INIȚIATOR ȘI PROMOTOR/ANIMATOR

„Ediția din acest an a festivalului a avut loc în absența lui Emil Velter, cel care a fost **inițiatorul** și **promotorul** acestuia..." (corect: „..., cel care a fost **inițiatorul/promotorul** acestuia...", fiindcă **inițiator** ⟨din fr. „initiateur"⟩ este o „persoană care inițiază ceva, care are inițiativă într-o acțiune; **promotor** ⟨= **inițiator, animator** al unei acțiuni, al unui curent etc.⟩").

(A) INSERA UN ADAOS/O INFORMAȚIE

„Lipsindu-i elementele introductive, reportajului i **s-au inserat**, ca **un adaos**, datele de care avea nevoie..." (corect: „..., reportajului i **s-au inserat** datele de care avea nevoie...", deoarece **a insera** ⟨din fr. „insérer", lat. „inserare"⟩ înseamnă „a introduce, a adăuga, a include **un adaos** într-un text, într-un șir de numere, într-un tabel etc.; a introduce **o informație** într-un ziar").

INSPECȚIE AUTORIZATĂ/DE CONTROL/DE CERCETARE

„A.N.P.C. s-a autosesizat din oficiu și a ordonat o **inspecție autorizată** în unitățile reclamate prin presă" (corect: „...și a ordonat o **inspecție** în unitățile reclamate prin presă", pentru că **inspecție** ⟨din fr. „inspection", lat. „inspectio"⟩ reprezintă un „**control**", o „verificare **autorizată** a unei activități, **cercetare** a îndeplinirii anumitor dispoziții, hotărâri etc.").

(A) INSPIRA [AER] ÎN PLĂMÂNI

„Ori de câte ori am fost la Sinaia sau la Predeal, nu m-am săturat să **inspir**, cu plăcere, **în plămâni**, aerul curat de la munte" (corect: „..., nu m-am săturat să **inspir**, cu plăcere, aerul curat de munte", fiindcă **a inspira** ⟨din fr. „inspirer", lat. „inspirare"⟩ înseamnă, înainte de toate, „a inhala aer **în plămâni**").

INSULTĂ JIGNITOARE/OFENSATOARE/INJURIOASĂ

„Simți că obrazul îi pălea de supărare când auzi cuvintele celuilalt, o adevărată **insultă jignitoare** la adresa celor vizați" (corect: „...când auzi cuvintele celuilalt, o adevărată **insultă** la adresa celor vizați", deoarece **insultă** ⟨din fr. „insulte"⟩ este un „cuvânt sau faptă **injurioasă** la adresa cuiva; ofensă, **jignire, injurie**").

Scanned with OKEN Scanner

INSURECȚIE ARMATĂ/ORGANIZATĂ

„În toate manualele de istorie de dinainte de 1989 se vorbea de **insurecția armată** antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944" (corect: „...se vorbea de **insurecția** antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944", pentru că **insurecție** ⟨din fr. „insurrection", lat. „insurrectio"⟩ este o formă de luptă deschisă, **organizată** și **armată** dusă împotriva unui regim, a unei autorități sau pentru îndepărtarea unor armate ocupante").

(A) INTABULA ÎN CARTEA FUNCIARĂ

„După lege, orice suprafață cu care ești împroprietărit trebuie **intabulată în cartea funciară**" (corect: „..., orice suprafață cu care ești împroprietărit trebuie **intabulată**", pentru că **a intabula** ⟨din germ. „intabulieren"⟩ înseamnă „a înscrie definitiv un drept de proprietate sau un drept real imobiliar **în cartea funciară**").

INTEMPERIE A VREMII/ATMOSFERICĂ/NEPRIELNICĂ/DĂUNĂTOARE

„Erodarea solului se datorește, în primul rând, **intemperiilor vremii**" (corect: „...se datorește, în primul rând, **intemperiilor**", din cauză că **intemperie** ⟨din fr. „intempérie", lat. „intemperies"⟩ este o „stare **atmosferică neprielnică, dăunătoare; vreme** rea").

INTERACȚIUNE RECIPROCĂ

„**Interacțiunea reciprocă** a forțelor democratice și reformatoare constituie un factor de progres pentru întreaga societate" (corect: „**Interacțiunea** forțelor democratice și reformatoare...", căci **interacțiune** ⟨din fr. „interaction"⟩ este o „formă de legătură a obiectelor, a fenomenelor etc., manifestată printr-o influențare, condiționare sau acțiune cauzală **reciprocă**").

(A) INTERCALA ÎNTRE/PRINTRE...

„Din punct de vedere prozodic, predomină poeziile de tip doine și balade, cu rime simple sau cu distihuri **intercalate printre** versuri albe..." (corect: „..., cu rime simple sau cu distihuri **intercalate** versurilor albe...", fiindcă **a intercala** ⟨din fr. „(s')intercaler", lat. „intercalare"⟩ înseamnă „a introduce ceva într-un șir, a adăuga **între** altele, a pune ceva **printre**...", iar **intercalat**, „care este introdus, adăugat, pus **printre** altele").

INTERDEPENDENȚĂ RECIPROCĂ

„Nu poate fi negată **interdependența reciprocă**, de-a lungul istoriei, a civilizațiilor multor popoare" (corect: „Nu poate fi negată **interdependența**, de-a lungul istoriei, ...", pentru că **interdependență** ⟨din fr. „interdépendance"⟩ constituie o „legătură și condiționare **reciprocă** între lucruri, fenomene, procese etc.").

Scanned with OKEN Scanner

INTERIMAT PROVIZOIU/AD-INTERIM

„În urma demisiei, funcţia a fost preluată, sub forma de **interimat provizoriu**, de adjunctul acestuia" (corect: „..., funcţia a fost preluată, sub formă de **interimat**, de adjunctul acestuia", din cauză că **interimat** ⟨din fr. „intérimat"⟩ este „situaţia celui care exercită, în mod **provizoriu**, o funcţie în locul titularului; **ad-interim**").

INTERMEDIAR ÎNTRE.../CARE MIJLOCEŞTE

„Locotenenţii R.B. şi I.U. urmau să dea 99.700 de dolari, primiţi de la Steinberg, unui **intermediar între** ei şi un magistrat corupt" (corect: „..., unui **intermediar** al lor cu un magistrat corupt", din cauză că **intermediar** ⟨din fr. „intermédiare", it. „intermediario"⟩ înseamnă „care se află cuprins **între** elementele extreme ale unei mulţimi, care este ⟨relativ⟩ la mijloc; care face trecerea de la ceva la altceva; persoană care, de obicei în schimbul unui avantaj bănesc, face legătura **între** vânzător şi cumpărător sau încheie o tranzacţie **între** două părţi, cu împuternicirea acestora; persoană care mijloceşte încheierea unei operaţii ⟨economice⟩; **mijlocitor**").

(A) INTERNA ÎN SPITAL

„Şoferul, autorul accidentului, a murit, iar cel din dreapta, care s-a ales cu răni grave, **a fost internat în spital**" (corect: „..., iar cel din dreapta, care s-a ales cu răni grave, **a fost internat**", fiindcă **a interna** ⟨din fr. „interner"⟩ înseamnă, cu precădere, „a instala un bolnav **într-un spital** pentru tratament; **a spitaliza**").

INTERNAT ŞCOLAR

„Pe lângă o cantină, bine aprovizionată, liceul beneficia şi de un **internat şcolar** cu circa 100 de paturi" (corect: „..., liceul beneficia şi de un **internat** cu circa 100 de paturi", fiindcă **internat** ⟨din fr. „internat"⟩ este, cu prioritate, un aşezământ **şcolar** în care elevii primesc locuinţă şi întreţinere").

(A) INTERVENI ÎN DISCUŢIE/ÎN CONVERSAŢIE

„În toiul dezbaterii, moderatorul **intervenea în discuţie** frecvent pentru a tempera tonul unora dintre invitaţi" (corect: „În toiul dezbaterii, moderatorul **intervenea** frecvent ...", deoarece **a interveni** ⟨din fr. „intervenir", lat. „intervenire"⟩ are sensul ⟨spec.⟩ de a „lua cuvântul, a intra **în vorbă**" ⟨**vorbă** însemnând, aici, „convorbire, **conversaţie**; **discuţie**, taifas"⟩).

(A) INTONA UN CÂNTEC/ÎNCEPUTUL UNUI...

„Când îşi propunea **să intoneze un cântec**, ceva, potrivit alegerii lui, rămâneau uluiţi de frumuseţea vocii, de talentul său muzical" (corect: „Când îşi propunea **să intoneze**, ceva, potrivit alegerii lui,

Scanned with OKEN Scanner

...", pentru că **a intona** ⟨din it. „intonare"⟩ înseamnă, cu precădere, a „cânta **începutul unui cântec**, a da tonul pentru **începerea unui cântec**; ⟨p.gener.⟩ a executa **un cântec**; **a cânta**").

INTRANSIGENȚĂ FERMĂ/NEÎNDUPLECATĂ/NECLINTITĂ

„La Conferința Națională s-a reproșat că destinele partidului n-au fost conduse cu **intransigență fermă**, de unde și scăderea prestigiului său politic" (corect: „...destinele partidului n-au fost conduse cu **intransigență**, de unde și scăderea prestigiului său politic", pentru că **intransigență** ⟨din fr. „intransigeance", it. „intransigenza"⟩ este „însușirea de a fi **intransigent**, atitudine **intransigentă, neînduplecată, fermă, neclintită**").

(STRADA) INTRAREA...

„ȘANTIERUL NAVAL MANGALIA, **Str. Intrarea** Portului, Nr. 1" (corect: „...MANGALIA, **Intrarea** Portului, Nr. 1", pentru că **intrare** ⟨vezi „intra"⟩ este, între altele, o **stradă** mică ⟨înfundată la un capăt⟩; fundătură").

INTROSPECȚIE INTERIOARĂ/PSIHICĂ/PROPRIE/DE AUTOOBSERVARE

„Supunându-se unei **introspecții interioare** chinuitoare, nu-și explica, de fapt, care este cauza reală a stărilor lui contradictorii" (corect: „Supunându-se unei **introspecții** chinuitoare, ...", pentru că **introspecție** ⟨din fr. „introspection", lat. „intro"= înăuntru, „spectio" = privire⟩ este o „analizare a vieții **psihice** ⟨= **interioare**⟩ **proprii**; **autoobservare**").

(A) INVADA PRIN VIOLENȚĂ/CU MARE FORȚĂ/ PUSTIIND/PRĂDÂND/COTROPIND

„Încălcând armistițiul, trupele agresoare **invadară prin violență** zona interzisă" (corect: „..., trupele agresoare **invadară** zona interzisă", căci **a invada** ⟨din lat. „invadare"⟩ înseamnă „a intra prin violență ⟨și **cu mare forță**⟩ pe un teritoriu străin ⟨**pustiind, prădând**⟩; **a cotropi**, a năpădi").

INVECTIVĂ VIOLENTĂ/JIGNITOARE/OFENSATOARE/INJURIOASĂ

„Altercația a degenerat sub forma unor **invective violente**, greu de reprodus de ambele părți", (corect: „...a degenerat sub forma unor **invective** greu de reprodus de ambele părți", pentru că **invectivă** ⟨din fr. „invective", lat. „invectivae"⟩ este o expresie **violentă, jignitoare, ofensatoare**, vorbă de ocară la adresa cuiva; **injurie**").

INVENTIVITATE CREATOARE/INGENIOASĂ

„Performanțele tehnice din orice domeniu pot fi obținute numai dacă există un coeficient minim de **inventivitate creatoare**" (corect: „...

Scanned with OKEN Scanner

pot fi obținute numai dacă există un coeficient minim de **inventivitate**", fiindcă **inventivitate** ⟨„inventiv" + suf. „-itate"⟩ este „însușirea de a fi **inventiv**; imaginație **creatoare, ingeniozitate**").

INVESTIGAȚIE MINUȚIOASĂ/SISTEMATICĂ

„Toate circumstanțele în care se petrecuse furtul prin efracție reclamau o **investigație minuțioasă** din partea organelor de cercetare" (corect: „...reclamau o **investigație** din partea organelor de cercetare", din cauză că **investigație** ⟨din fr. „investigation", lat. „investigatio"⟩ este o „cercetare, studiere **minuțioasă**, efectuată **sistematic**, cu scopul de a descoperi ceva").

(A) INVOCA ȘI (A) FACE REFERIRE/(A) CITA CEVA

„...de a ne lăsa pe noi Translocul să ne facem treaba așa cum trebuie, fără **a se invoca și a se face referire** la legea concurenței, care în această activitate nu își are efectul" (corect: fie „...așa cum trebuie, fără **a se invoca** legea concurenței, ...", fie „... așa cum trebuie, fără **a se face referire** la legea concurenței, ...", pentru că **a invoca** ⟨din fr. „invoquer", lat. „invocare"⟩ înseamnă, în cazul de față, „**a cita ceva** în favoarea sa, **a se referi** la ceva ce poate servi cuiva ca argument în susținerea unei afirmații").

INVOLUȚIE REGRESIVĂ

„Manifestările de huliganism și limbajul vulgar ostentativ le trădau **involuția regresivă** pe scara biologică" (corect: „... le trădau **involuția** pe scara biologică", deoarece **involuție** ⟨din fr. „involution", lat. „involutio, -onis"⟩ este o „modificare **regresivă** a unui organ sau a unui organism; ⟨p.gener.⟩ proces de transformare **regresivă**, de regres").

IRITAȚIE NERVOASĂ/AGASANTĂ

„Se vedea că se întâmplă cu el ceva, căci un fel de **iritație nervoasă** îl făcea să se scarpine des în cap și să umble de colo-colo" (corect: „..., căci un fel de **iritație** îl făcea să se scarpine des în cap și să umble de colo-colo", pentru că **iritație** ⟨din fr. „irritation", lat. „irritatio"⟩ este o „stare **de enervare**, de surescitare **nervoasă**; iritare").

IRONIC, ZEFLEMITOR/BATJOCORITOR/ÎNȚEPĂTOR

„...drăgălășeniile cu fiul său Vasilâie îl fac pe Nesfântu un personaj din familia țăranilor dunăreni – vioi, **ironic, zeflemitor**, duios, un personaj bine prins" (corect: „...drăgălășeniile cu fiul său Vasilâie îl fac pe Nesfântu un personaj din familia țăranilor dunăreni – vioi, **ironic/zeflemitor**, duios, ...", căci **ironic** ⟨din fr. „ironique", lat. „ironicus"⟩ înseamnă „căruia îi place să facă ironii, să ia în râs; zeflemist, **zeflemitor, batjocoritor**; care conține, care

Scanned with OKEN Scanner

exprimă o **ironie; înțepător**", deci juxtapunerea celor două adjective ⟨sinonime⟩ este aberantă").

IȚARI LUNGI/STRÎMȚI/ÎNCREȚIȚI PE PICIOR

„Mi-am dat seama de originea lui ardelenească după **iţarii lungi** şi vorbirea lui caracteristică" (corect: „Mi-am dat seama de originea lui ardelenească după **iţarii** şi vorbirea lui caracteristică", fiindcă **iţari** ⟨„iţă" + suf. „-ar"⟩ sunt nişte „pantaloni ţărăneşti **lungi, strâmţi** şi **încreţiţi pe picior**, confecţionaţi dintr-o ţesătură de bumbac sau de lână, specifici portului popular românesc").

(A SE) IVI DINTR-O DATĂ/PE NEAŞTEPTATE/PE FAŢĂ

„Pe când eram încolţit de câini, **se ivi dintr-o dată** salvator, cu ciomagul în mână, un prieten" (corect: „..., **se ivi** salvator, cu ciomagul în mână, un prieten", fiindcă **a se ivi** ⟨din sl. „javiti"⟩ înseamnă „a se arăta, a apărea ⟨**dintr-o dată, pe neaşteptate**⟩, a ieşi la iveală, **a se descoperi**").

(A) IZBUCNI BRUSC/CU PUTERE/DEODATĂ/NĂPUSTINDU-SE

„Ajuns la capătul răbdării, **izbucni brusc** într-un potop de injurii la adresa autorităţilor" (corect: „..., **izbucni** într-un potop de injurii la adresa autorităţilor", fiindcă **a izbucni** ⟨din bg. „izbukna"⟩ înseamnă, cu precădere, „a se manifesta **brusc** şi **cu putere**; a se arăta **deodată**; ⟨p.ext.⟩ **a ţâşni**").

IZ NEPLĂCUT

„Când l-am dus la nas, pachetul trimis avea un **iz neplăcut**, semn că alimentele din el se alteraseră" (corect: „..., pachetul trimis avea un **iz**, semn că alimentele din el se alteraseră", din cauză că **iz** ⟨din magh. „iz"⟩ este ⟨spec.⟩ un „miros ⟨şi gust⟩ **neplăcut**").

(A) IZOLA SEPARAT/UNUL DE ALTUL/CU TOTUL

„Din cauza epidemiei bolnavii contagioşi **au fost izolaţi separat** într-un pavilion special" (corect: „... bolnavii contagioşi **au fost izolaţi** într-un pavilion special", din cauză că **a izola** ⟨din fr. „isoler"⟩ înseamnă „a despărţi **cu totul**; **a separa unul de altul**; ⟨spec.⟩ a despărţi un bolnav contagios de oamenii sănătoşi, pentru a evita contagiunea").

(A) IZVORÎ DIN PĂMÂNT

„Din loc în loc, gheizerele **izvorau din pământ** ca nişte fântâni arteziene" (corect: „..., gheizerele **izvorau** ca nişte fântâni arteziene", din cauză că **a izvorî** ⟨din „izvor"⟩ înseamnă ⟨despre apă⟩ „a ieşi, a ţâşni din **pământ**").

Scanned with OKEN Scanner

(A) ÎMBÂRLIGA ÎN SUS/COADA

„Cu cozile **îmbârligate în sus**, vitele se repezeau spre un duşman nevăzut care le ataca" (corect: „Cu cozile **îmbârligate**, vitele se repezeau spre un duşman nevăzut...", deoarece **a îmbârliga** ⟨„în" + „bârliga"⟩ înseamnă ⟨despre animale⟩ „a-şi îndoi **coada** în formă de arc şi a şi-o îndrepta **în sus**; a bârliga").

A ÎMBIA INSISTENT/STĂRUITOR/INVITÂND/POFTIND (PE CINEVA)

„Bucuroasă de oaspeţi, gazda îi **îmbia insistent** să se servească cu fursecuri şi oranjadă" (corect: „..., gazda îi **îmbia** să se servească cu fursecuri şi oranjadă", din cauză că **a îmbia** ⟨lat. „*inviare"⟩ înseamnă a îndemna **stăruitor, insistent** să facă sau să primească ceva; **a invita, a pofti**").

(A) (SE) ÎMBRÂNCI CU VIOLENŢĂ/GHIONTINDU-SE

„Schimbul de replici dure riscă să se transforme în altceva, pentru că cel mai recalcitrant dintre ei îl **îmbrânci cu violenţă** pe cel de lângă el" (corect: „..., pentru că cel mai recalcitrant dintre ei îl **îmbrânci** pe cel de lângă el", din cauză că **a (se) îmbrânci** ⟨„în" + „brâncă"⟩ înseamnă a (se) împinge **cu violenţă**, a(-şi) da brânci; **a (se) ghionti**, a (se) brânci").

(A) ÎMBUCA ÎN PRIPĂ/LA NIMEREALĂ/DINTR-O DATĂ

„Ajuns acasă, **am îmbucat** ceva **în pripă** şi m-am reîntors repede la serviciu" (corect: „Ajuns acasă, **am îmbucat** ceva...", fiindcă **a îmbuca** ⟨din lat. „imbuccare", „bucca" = gură⟩ înseamnă, aici, „a mânca **în pripă, ce se nimereşte**; a înghiţi ceva **dintr-o dată**").

(A) (SE) ÎMBUIBA EXCESIV/PESTE MĂSURĂ/EXAGERAT/ABUZIV

„Praznicul era în toi, iar vecinul din stânga mea **se îmbuiba excesiv** cu de toate, parcă nu mâncase de o săptămână" (corect: „Praznicul era în toi, iar vecinul din stânga mea **se îmbuiba** cu de toate, parcă nu mâncase de o săptămână", pentru că **a (se) îmbuiba** ⟨et.nec.⟩ înseamnă „a mânca şi a bea **peste măsură** ⟨= **exagerat, abuziv, excesiv**"⟩), a (se) ghiftui; a (se) îndopa").

Scanned with OKEN Scanner

(A) (SE) ÎMBULZI ÎN NUMĂR MARE/BULUC/ÎNGHESUINDU-SE

„La sunetul goarnei, localnicii **se îmbulziră în număr mare** în faţa primăriei...” (corect: „..., localnicii **se îmbulziră** în faţa primăriei...”, căci **a (se) îmbulzi** ⟨„în” + „bulzi”⟩ înseamnă, cu precădere, „a (se) îngrămădi **în număr mare, a (se) înghesui, a (se) buluci**”).

(A) (SE) ÎMPOVĂRA DIN GREU

„Nu pricepea deloc de ce, odată înfiinţat S.R.L.-ul, era **împovărat din greu** cu tot felul de impozite şi taxe...” (corect: „..., era **împovărat** cu tot felul de impozite şi taxe...”, pentru că **a (se) împovăra** ⟨„în” + „povară”⟩ înseamnă „a pune o povară pe cineva sau a lua asupra sa o povară, a (se) încărca **din greu; a (se) îngreuna**”).

(A) ÎMPRESURA DIN TOATE PĂRŢILE/PRIN ÎNCERCUIRE

„Când se văzu **împresurat din toate părţile**, se predă aruncând arma şi ridicând mâinile” (corect: „Când se văzu **împresurat**, se predă aruncând arma...”, din cauză că **a împresura** ⟨probabil lat. „*impressoriare”⟩ înseamnă „a înconjura **din toate părţile; a încercui** pentru a prinde, a cuceri”).

(A) (SE) ÎMPREUNA LA UN LOC/UNUL LÂNGĂ ALTUL/ÎNTR-UN TOT

„Şirurile de greviştі **se împreunară la un loc** la intersecţia celor două bulevarde, pornind spoi spre Piaţa Revoluţiei” (corect: „Şirurile de greviştі **se împreunară** la intersecţia celor două bulevarde, ...” deoarece **a (se) împreuna** ⟨din „împreună”⟩ înseamnă, cu întâietate, a (se) aduna **la un loc; a (se) uni, a (se) îmbina**”).

ÎMPUŞCĂTURĂ DE ARMĂ

„Deşi mai avea foarte puţin până la eliberare, şi-a luat viaţa cu o **împuşcătură de armă** sub bărbie, pe când era de gardă” (corect: „..., şi-a luat viaţa cu o **împuşcătură** sub bărbie, pe când era de gardă”, deoarece **împuşcătură** ⟨„împuşca” + suf. „-ătură”⟩ este, cu prioritate, un „zgomot produs de explozia încărcăturii **unei arme** de foc; pocnet de puşcă”).

(A) (SE) ÎMPUŢI RĂU/PRIN ALTERARE/PRIN PUTREFIERE

„Legumele din ladă **se împuţiseră rău** fiindcă cele stricate nu fuseseră scoase la timp şi aruncate la gunoi” (corect: „Legumele din ladă **se împuţiseră** fiindcă cele stricate nu fuseseră scoase la timp...”, căci **a (se) împuţi** ⟨„în” + „puţi”⟩ înseamnă „a căpăta miros **rău** din cauza **alterării**; a intra **în putrefacţie**”).

(A) (SE) ÎNCĂIERA LA BĂTAIE/ÎNCEPÂND O LUPTĂ/ÎNCĂIBĂRÂNDU-SE

„Gata **să se încaiere la bătaie**, cele două tabere se împroşcau cu ocări şi blesteme, arătându-şi pumnii” (corect: „Gata **să se încaiere**,

Scanned with OKEN Scanner

cele două tabere se împroşcau cu ocări şi blesteme...", căci **a (se) încăiera** („în" + „caier") înseamnă „a (se) lua **la bătaie, a începe o luptă; a (se) încăibăra**").

(A) ÎNCĂLCA PRIN VIOLENȚĂ/PRIN COTROPIRE

„**Încălcarea prin violență** a teritoriului unei țări este un atentat la suveranitatea şi independenţa acesteia" (corect: „**Încălcarea** teritoriului unei țări...", pentru că **a încălca** („în" + „călca") înseamnă „a ocupa **prin violență** un teritoriu străin; **a cotropi**; (fig.) a nu respecta o lege, a nesocoti un drept, o obligaţie etc.").

(A) ÎNCĂRUNȚI PĂRUL

„Toţi ai familiei aveau un ce comun: le **încărunțea părul** încă de la o vârstă foarte tânără!", (corect: „...: **încărunțeau** încă de la o vârstă foarte tânără!", deoarece **a încărunți** („în" + cărunt") înseamnă (despre păr) „a începe să albească; a deveni cărunt; (despre persoane) a începe să albească **la păr**; a cărunți").

(A) (SE) ÎNCINGE TARE

„Canicula devenea tot mai insuportabilă, în timp ce pământul, care era **încins tare**, dogorea ca un cazan cu smoală topită" (corect: „..., în timp ce pământul, care era **încins**, dogorea ca un cazan cu smoală topită", fiindcă **a (se) încinge** (lat. „incendere") are, aici, sensul de „a (se) înfierbânta, a (se) încălzi **tare**").

ÎNCORSETARE RIGIDĂ/ÎNGRĂDITĂ/ÎNCĂTUŞATĂ

„Nu e vorba de o **încorsetare rigidă** a tuturor orelor de emisie în tipare prestabilite" (corect: „Nu e vorba de o **încorsetare** a tuturor orelor de emisie...", fiindcă prin **încorsetare** (v. „încorseta") se înţelege (la fig.) „**îngrădire, încătuşare**", iar **încorsetat** (tot la fig.), „împiedicat în acţiunile sale; **îngrădit, încătuşat, rigid**").

(A) (SE) ÎNCOVOIA DE SPATE/GÂRBOVINDU-SE/ COCÂRJÂNDU-SE/ARCUINDU-SE

„Întotdeauna **încovoiat de spate** şi cufundat în gânduri, te saluta imperceptibil, dând din cap" (corect: „Întotdeauna **încovoiat** şi cufundat în gânduri, ...", căci **a (se) încovoia** (cf. sl. „kovati") înseamnă „a face să devină sau a deveni curb; a (se) îndoi (**de spate**), **a (se) gârbovi, a (se) cocârja, a (se) arcui**").

ÎNCREDERE ŞI OPTIMISM

„Pensionarii vor avea şi ei prilejul să-şi reîncarce bateriile pe băncile din faţa blocului, dar privind cu **încredere şi optimism** indexările ce-i aşteaptă" (corect: fie „..., dar privind cu **încredere** indexările

Scanned with OKEN Scanner

ce-i aşteaptă", fie „..., dar privind cu **optimism** indexările ce-i aşteaptă", fiindcă **încredere** ⟨v. „încrede"⟩ înseamnă „sentiment de siguranţă faţă de cinstea, buna-credinţă a cuiva, faptul de a se bizui, a conta pe cineva sau ceva", iar **optimism**, „atitudine a omului care priveşte **cu încredere** viaţa şi viitorul").

ÎNDOIALĂ ŞI REZERVĂ/NEÎNCREDERE/EZITARE/ŞOVĂIALĂ

„Invitarea României de a deveni membră a NATO fost comentată de presa pariziană în fluvii de **îndoieli şi rezerve**, acuzaţii chiar..." (corect: fie „Invitarea României de a deveni membră a NATO a fost comentată de presa pariziană în fluvii de **îndoieli**...", fie „Invitarea României de a deveni membră a NATO a fost comentată de presa pariziană în fluvii de **rezerve**...", deoarece **îndoială** ⟨„îndoi" + suf. „-eală"⟩ înseamnă „**neîncredere, ezitare, şovăială**", iar **rezervă**, „obiecţie, **îndoială, lipsă de încredere**").

(A) (SE) ÎNDOPA PESTE MĂSURĂ/MAI SUBSTANŢIAL/EXTREM DE MULT

„Din cauza lăcomiei, **se îndopaseră peste măsură** cu sarmale, astfel că acum făcuseră indigestie..." (coect: „Din cauza lăcomiei, **se îndopaseră** cu sarmale, ...", fiindcă **a (se) îndopa** ⟨„în" + „dop"⟩ înseamnă ⟨fam.⟩ „a (se) hrăni **peste măsură, a (se) supraalimenta, a (se) ghiftui**").

ÎNFĂPTUIRE REALIZATĂ/ÎNDEPLINITĂ

„S-a referit, în principal, la **înfăptuirile realizate** în ultimul trimestru al anului trecut" (corect: „..., la **înfăptuirile** din ultimul trimestru al anului trecut", deoarece **înfăptuire** ⟨v. „înfăptui"⟩ este „**realizare, îndeplinire**; ⟨concr.⟩ operă **realizată**").

(A) ÎNFĂŞA ÎN SCUTECE [ŞI ÎN FEŞI]

„Cel mai greu i-a fost, ca tânăr tată, **să-şi înfăşeze în scutece** primul copil" (corect: „Cel mai greu i-a fost, ca tânăr tată, **să-şi înfăşeze** primul copil", căci **a înfăşa** ⟨lat. „infasciare"⟩ înseamnă „a înfăşura un copil **în scutece** ⟨şi în feşi⟩").

(A) ÎNFĂŞURA DE JUR-ÎMPREJUR

„Combaterea febrei nu numai cu antipiretice, ci şi prin **înfăşurarea de jur-împrejur** a labelor cu cârpe îmbibate cu oţet şi spirt medicinal a dat rezultate îmbucurătoare" (corect: „..., ci şi prin **înfăşurarea** labelor cu cârpe îmbibate cu oţel şi spirt medicinal a dat rezultate îmbucurătoare", căci **a înfăşura** ⟨lat. „in-fasciolare"⟩ înseamnă „a (se) acoperi strâns de **jur-împrejur** cu o pânză, cu o învelitoare, cu un material izolant etc.").

Scanned with OKEN Scanner

(A) ÎNFIGE ADÂNC

„**Înfipte adânc** în pământ, ţepuşele susţineau, drepte, cuiburile de roşii şi de vinete" (corect: „**Înfipte** în pământ, ...", fiindcă **a înfige** ⟨lat. „infigere"⟩ înseamnă „a face ca un obiect cu vârf ascuţit să intre **adânc** în ceva; a implânta, a vârî").

ÎNFLĂCĂRARE PASIONATĂ/INTENSĂ

„La **înflăcărarea** lui **pasionată**, fata răspunse cu aceeaşi ardoare" (corect: „La **înflăcărarea** lui, fata răspunse cu aceeaşi ardoare", din cauză că **înflăcărare** ⟨v. „înflăcăra"⟩ este „**ardoare, pasiune**").

(A) ÎNFOFOLI CU [PREA MULTE] HAINE GROASE/CĂLDUROASE

„Deşi nu venise iarna, frigul ne-a determinat **să** ne **înfofolim cu haine groase**, luându-ne căciula şi paltonul, ciorapii şi fularul de lână..." (corect: „..., frigul ne-a determinat **să** ne **înfofolim**, luându-ne căciula şi paltonul, ciorapii şi fularul de lână...", pentru că **a înfofoli** ⟨et.nec.⟩ înseamnă „a (se) îmbrăca sau a (se) acoperi **cu** ⟨prea⟩ multe **haine groase** şi **călduroase** pentru a (se) feri de frig; a (se) îmbrobodi, a (se) încotoşmăna").

(A) ÎNFRUNTA CU CURAJ/ÎMPOTRIVINDU-SE/NEDÂNDU-SE BĂTUT

„Deloc timid, îi **înfruntă cu curaj** pe cei care îl ameninţau, pe nedrept, că-i vor rupe oasele" (corect: „..., îi **înfruntă** pe cei care îl ameninţau, pe nedrept, că-i vor rupe oasele", pentru că **a înfrunta** ⟨lat. „*infrontare"⟩ înseamnă, aici, „**a ţine piept, a rezista cu curaj** în faţa unei primejdii").

(A) ÎNFULECA LACOM/REPEDE/PE NERĂSUFLATE

„În timp ce vorbea, **înfuleca lacom** din castron şi-şi turna vin dintr-o sticlă aflată la piciorul mesei" (corect: „În timp ce vorbea, **înfuleca** din castron ...", pentru că **a înfuleca** ⟨lat. „înfollicare"⟩ înseamnă ⟨fam.⟩ „a mânca **lacom** şi **repede**, a înghiţi **pe nerăsuflate**").

(A) ÎNGHESUI DIN TOATE PĂRŢILE/ÎNTR-UN LOC STRÂMT

„Când văzu că e **înghesuit din toate părţile**, o rupse la fugă spre casă, sărind gardurile" (corect: „Când văzu că e **înghesuit**, o rupse la fugă spre casă, ...", fiindcă **a înghesui** ⟨„în" + „ghes" + suf. „-ui"⟩ înseamnă fie „a băga, a vârî pe cineva sau ceva **într-un loc strâmt**", fie „a înconjura pe cineva **din toate părţile**, limitându-i spaţiul de mişcare").

(A) ÎNGHEŢA DE FRIG/DEGERÂND/AMORŢIND

„Simţeam că vom **îngheţa de frig** dacă nu vom găsi un loc mai adăpostit, fiindcă prin sala de aşteptare intra viscolul" (corect:

Scanned with OKEN Scanner

„Simţeam că vom **îngheţa** dacă nu vom găsi un loc mai adăpostit, ...", deoarece **a îngheţa** ⟨lat. „inglaciare"⟩ înseamnă, aici, **„a degera, a amorţi** sau a face să degere, să amorţească **de frig**").

(A) (SE) ÎNGLODA ÎN NOROI/ÎN NĂMOL

„Părăsind şoseaua şi luând-o pe scurtătură, pe un drum de ţară nebătătorit şi ud, **m-am înglodat în noroi** fără să vreau" (corect: „..., **m-am înglodat** fără să vreau", pentru că **a (se) îngloda** ⟨„în" + „glod"⟩ înseamnă „a (se) înfunda **în noroi**; **a (se) înnămoli**, a (se) împotmoli").

(A) ÎNGRĂMĂDI LA UN LOC/ÎN NUMĂR MARE

„În prăvălie, zăceau, **îngrămădite la un loc**, lumânări şi maşini de călcat, cremă de ghete şi farfurii, detergenţi şi lămpi cu fitil" (corect: „În prăvălie, zăceau, **îngrămădite**, lumânări şi maşini de călcat, ...", din cauză că **a îngrămădi** ⟨„în" + „grămădi"⟩ înseamnă „a strânge **la un loc în număr mare**, a aduna grămadă, a grămădi").

(A) ÎNHĂŢA REPEDE/PE NEAŞTEPTATE/CU VIOLENŢĂ

„Mare-i fu stupoarea când simţi o mână străină în buzunarul de la spate, şi atunci îl **înhăţă repede** pe făptaş" (corect: „..., şi atunci îl **înhăţă** pe făptaş", deoarece **a înhăţa** ⟨„în" + „haţ"⟩ înseamnă „a apuca, pe cineva sau ceva, **cu violenţă, repede** şi **pe neaşteptate**").

(A) ÎNSĂILA PROVIZORIU/CU UN FIR DE AŢĂ

„Ca să-l pot repara cât de cât, am **însăilat provizoriu**, mai întâi partea ruptă a pantalonului" (corect: „..., am **însăilat**, mai întâi, partea ruptă a pantalonului", pentru că **a însăila** ⟨cf. „saia"⟩ înseamnă „a coase în mod **provizoriu** cu împunsături depărtate; a prinde **cu un fir de aţă** ⟨albă⟩ locurile pe unde se va coase apoi definitiv").

ÎNSUFLEŢIRE ENTUZIASTĂ/AVÂNTATĂ/PLINĂ DE ANIMAŢIE

„Cu **însufleţire entuziastă**, spectacolul a fost aplaudat de întreaga sală" (corect: „Cu **însufleţire**, spectacolul a fost aplaudat de întreaga sală", pentru că **însufleţire** ⟨v. „însufleţi"⟩ este **„avânt, entuziasm, animaţie**").

ÎNŞTIINŢARE SCURTĂ/[DE OBICEI] ÎN SCRIS

„La «Mica publicitate», şi anume la «Diverse», a trebuit să dea **o înştiinţare scurtă** cu privire la pierderea actului de proprietate asupra imobilului" (corect: „..., a trebuit să dea o **înştiinţare** cu privire la pierderea actului de proprietate asupra imobilului", căci **înştiinţare**

Scanned with OKEN Scanner

⟨v. „înştiinţa”⟩ este ⟨concr.⟩ o „comunicare **scurtă**, făcută de obicei **în scris** de o instituţie, care cuprinde o ştire, un anunţ etc.”).

ÎNTÂMPLARE NEPREVĂZUTĂ/INCIDENTALĂ/ NEPLĂCUTĂ/NEAŞTEPTATĂ

„O **întâmplare neprevăzută** le-a dat peste cap toate planurile” (corect: „O **întâmplare** le-a dat peste cap toate planurile”, din cauză că **întâmplare** ⟨v. „întâmpla”⟩ este „ceea ce se întâmplă, ceea ce se petrece **în mod neprevăzut, incidental**; peripeţie, aventură **neplăcută; hazard**”).

(A) (SE) ÎNTEŢI MAI PUTERNIC/MAI INTENS/ CU VIOLENŢĂ/CU FRECVENŢĂ CRESCUTĂ

„Pe măsură ce înaintam, drumul era tot mai obositor, pentru că viforul, **înteţindu-se mai puternic**, spulbera zăpada orbindu-ne” (corect: „..., pentru că viforul, **înteţindu-se**, spulbera zăpada orbindu-ne”, din cauză că **a (se) înteţi** ⟨lat. „*intitiare”⟩ înseamnă „a (se) face **mai puternic, mai intens**; a (se) intensifica, a (se) încinge; ⟨pop.⟩ a cuprinde **cu violenţă, cu frecvenţă crescută**”).

(A) ÎNTINA DE NOROI

„Lăsate de izbelişte, uneltele agricole zăceau, în magazie, ruginite şi **întinate de noroi**” (corect: „..., uneltele agricole zăceau, în magazie, ruginite şi **întinate**”, căci **a întina** ⟨„în” + „tină”⟩ înseamnă ⟨reg.⟩ „a murdări **de noroi**”).

(A) (SE) ÎNTOARCE ÎNAPOI

„Observând că şi-a uitat, undeva, mapa cu documente, **se întoarse înapoi**, îngrijorat, s-o caute” (corect: „..., **se întoarse**, îngrijorat, s-o caute”, căci **a (se) întoarce** ⟨lat. „intorquere”⟩ înseamnă, cu prioritate, **a (se) înapoia** sau a face **să (se) înapoieze** de unde a fost plecat; a reveni sau a face să revină”).

ÎNTORSĂTURĂ NOUĂ/ESENŢIALĂ

„Alianţele electorale pot contribui, prin forţa unităţii lor, la o **nouă întorsătură** a lucrurilor...” (corect: „... pot contribui, prin forţa unităţii lor, la o **întorsătură** a lucrurilor...”, fiindcă **întorsătură** ⟨„întors” + suf. „-ătură”⟩ este ⟨la fig.⟩ o „schimbare **esenţială** în mersul, în dezvoltarea unei întâmplări; curs **nou**, înfăţişare **nouă**”).

ÎNTRAJUTORARE RECIPROCĂ/MUTUALĂ

„În ce priveşte relaţiile dintre ei, acestea erau de **întrajutorare reciprocă**, de respect şi cooperare” (corect: „..., acestea erau de **întrajutorare**, de respect şi cooperare”, pentru că **întrajutorare** ⟨„întru” + „ajutorare”⟩ este „ajutorare **reciprocă**, ajutor **mutual**”).

Scanned with OKEN Scanner

(A) ÎNTREPRINDE DEMERSURI/O INTERVENȚIE

„Conform Metodologiei de aplicare a Ordonanței..., o comisie condusă de domnul M.N., în calitate de președinte, a **întreprins** următoarele **demersuri**" (corect: „..., o comisie condusă de domnul M.N., în calitate de președinte, a **întreprins** următoarele/a făcut următoarele **demersuri**", căci **a întreprinde** ⟨„între-" + „prinde", după fr. „entreprendre"⟩ înseamnă „a se apuca de făcut ceva, a se angaja la ceva; **a face** un lucru, **o acțiune întreprinsă** din inițiativă personală", iar **demers** ⟨„de" + „mers", după fr. „démarche"⟩, o „**acțiune întreprinsă** ⟨pe lângă cineva⟩ în susținerea unei cauze; **intervenție** în scopul obținerii unui anumit rezultat").

ÎNTRERUPERE TEMPORARĂ/A CURSULUI UNEI LUCRĂRI...

„Lipsa unei finanțări corespunzătoare a avut ca efect **întreruperea temporară** a activității Combinatului Siderurgic" (corect: „...a avut ca efect **întreruperea** activității Combinatului Siderurgic", din cauză că **întrerupere** ⟨v. „întrerupe"⟩ este, aici, „acțiunea de a (se) suspenda **temporar cursul**, desfășurarea **unui lucru**..., de a opri pe cineva sau de a se opri **în cursul unei lucrări**, al unei activități").

(A) ÎNTREZĂRI VAG/ANEVOIE/ÎN PERSPECTIVĂ

„Concursul părea să fie foarte dificil, așa că **întrezări vag** o oarecare speranță de reușită" (corect: „..., așa că **întrezări** o oarecare speranță de reușită", fiindcă **a întrezări** ⟨„între-" + „zări", după fr. „entrevoir"⟩ înseamnă „a zări, a vedea în chip **vag**, a desluși **anevoie** ⟨dintre alte lucruri sau în treacăt⟩; **a întrevedea**").

(A) ÎNTRUNI LA UN LOC/LAOLALTĂ/ADUNÂND/CUPRINZÂND

„Politica, în teritorii, poate **întruni la un loc** condițiile atragerii electoratului de către un partid sau altul" (corect: „..., poate **întruni** condițiile atragerii electoratului de către un partid sau altul", căci **a întruni** ⟨din „întruna"⟩ înseamnă „a uni **la un loc**, a strânge **laolaltă, a aduna, a însuma**").

ÎNTUNECIME ADÂNCĂ/DE NEPĂTRUNS/MARE/OBSCURĂ

„La plecarea spre gară, moțăiam în căruță copleșiți de **întunecimea adâncă** ce ne înconjura" (corect: „..., moțăiam în căruță copleșiți de **întunecimea** ce ne înconjura", căci **întunecime** ⟨„întuneca" + suf. „-ime"⟩ este un „întuneric **adânc, de nepătruns, beznă, obscuritate**").

(A) ÎNȚELEGE CLAR/EXACT/CU MINTEA

„Însușirea conținutului unei discipline științifice sau umaniste se întemeiază pe **înțelegerea clară** a mesajului și datelor sale

Scanned with OKEN Scanner

esenţiale" (corect: „...se întemeiază pe **înţelegerea** mesajului şi datelor sale esenţiale", deoarece **a înţelege** ⟨lat. „intelligere"⟩ înseamnă, întâi de toate, „a-şi face, a avea o idee **clară** şi **exactă** despre un lucru, a pătrunde, a cuprinde **cu mintea**; a pricepe").

(A) (SE) ÎNŢEPA UŞOR

„Alergând cu picioarele goale, pe izlaz, **m-am înţepat uşor** în colţii-babei" (corect: „..., **m-am înţepat** în colţii-babei", deoarece **a (se) înţepa** ⟨„în" + „ţeapă"⟩ înseamnă „a (se) împunge **uşor** cu un ac, cu un ghimpe, cu o ţeapă, cu orice obiect cu vârf ascuţit").

(A) (SE) ÎNVÂRTI ÎN CERC/DE JUR-ÎMPREJUR/ROTINDU-SE/RĂSUCINDU-SE

„Una dintre plăcerile treieratului era **să mă învârt în cerc** călare pe caii care călcau mazărea..." (corect: „...era **să mă învârt** călare pe caii care călcau mazărea...", din cauză că **a (se) învârti** ⟨cf. sl. „vrŭtěti⟩ înseamnă „a (se) mişca **în cerc**, a (se) întoarce **de jur-împrejur**, a determina sau a face o mişcare de rotaţie; **a (se) roti, a (se) răsuci**").

(A) (SE) ÎNVEDERA CLAR/EVIDENT/VIZIBIL

„În timpul lucrărilor, **s-a învederat clar** care sunt liniile directoare de acţiune în perioada următoare" (corect: „..., **s-a învederat** care sunt liniile directoare de acţiune în perioada următoare", deoarece **a (se) învedera** ⟨„în" + „vedere"⟩ înseamnă ⟨livr.⟩ „a (se) face **vizibil, clar, evident**").

(A) (SE) ÎNZORZONA PESTE MĂSURĂ/FĂRĂ GUST/ÎMPOPOŢONÂNDU-SE

„Se **înzorzona peste măsură** ca o paiaţă, stârnind replici ironice din partea celor care o vedeau" (corect: „Se **înzorzona** ca o paiaţă, ...", din cauză că **a (se) înzorzona** ⟨„în" + „zorzoane"⟩ înseamnă „a (se) împodobi **peste măsură** şi **fără gust**, a(-şi) pune zorzoane; **a (se) împopoţona**").

Scanned with OKEN Scanner

J

JAMBON DE PORC

„O specialitate destul de rară în coşul cetăţeanului de rând este **jambonul de porc**, aşa-zisa şuncă" (corect: „...este **jambonul**, aşa-zisa şuncă", deoarece **jambon** ⟨din fr. „jambon"⟩ este un „produs alimentar obţinut din pulpă **de porc** preparată prin sărare şi afumare sau fierbere cu mijloace tehnice speciale; şuncă").

JARTIERĂ ELASTICĂ

„Purta întotdeauna bocanci cu ţinte şi ciorapi lungi de lână, strânşi pe picior cu nişte **jartiere elastice**" (corect: „...şi ciorapi lungi de lână, strânşi pe picior cu nişte **jartiere**", deoarece **jartieră** ⟨din fr. „jarretière"⟩ este un „accesoriu de îmbrăcăminte, confecţionat dintr-o panglică **de elastic** care ţine ciorapul întins pe picior; jartea, calţavetă").

JAVRĂ DE CÂINE/SLABĂ/PRĂPĂDITĂ/LENEŞĂ/PROASTĂ

„De câte ori te vedea, **javra de câine** da din coadă, se ţinea după tine să-i dai ceva de mâncare" (corect: „..., **javra** da din coadă, se ţinea după tine să-i dai ceva de mâncare", pentru că **javră** ⟨din „Javarra", numele unei rase de câine fără păr⟩ este un **câine slab** şi **prăpădit**; jigodie, **potaie**, **cotarlă**").

JELANIE MARE/TÂNGUITOARE/ÎNDURERATĂ

„După explozia automobilului-capcană, **jelanie mare**: femeile se văicăreau căutându-şi morţii, copiii ţipau..." (corect: „..., **jelanie**: femeile se văicăreau căutându-şi morţii, copiii ţipau...", căci **jelanie** ⟨din sl. „želanije"⟩ este nu numai „plângere, **tânguire**, jeluire", ci şi „**doliu**, durere **mare**").

JENĂ SUPĂRĂTOARE/UŞOARĂ

„**Jena supărătoare** pe care o simţea în gât era semnul unei rinite sau al unei viroze..." (corect: „**Jena** pe care o simţea în gât...", fiindcă **jenă** ⟨din fr. „gêne"⟩ este, aici, o senzaţie **supărătoare**, durere organică **uşoară**").

Scanned with OKEN Scanner

JERBĂ DE FLORI

„La înmormântare, atât rudele, cât şi prietenii celui dispărut au adus, ca un pios omagiu, **jerbe de flori** şi lumânări" (corect: „...au adus, ca un pios omagiu, **jerbe** şi lumânări", căci **jerbă** ⟨din fr. „gerbe"⟩ este un „buchet mare **de flori**, aşezate în aşa fel încât să aibă faţa orientată în aceeaşi parte").

(A) JIGNI ONOAREA/DEMNITATEA/OFENSATOR/INSULTĂTOR

„Memoriul depus reclama modul în care-i **fusese jignită onoarea**" (corect: „Memoriul depus reclama modul în care **fusese jignită**", căci **a jigni** ⟨din scr. žignuti"⟩ înseamnă „a atinge pe cineva în **onoarea** sau în **demnitatea** sa; **a ofensa, a insulta**").

(A) JINDUI INTENS/RÂVNIND/POFTIND

„Copil fiind, **jinduiam intens** după floricele, covrigei împletiţi şi alviţă" (corect: „Copil fiind, **jinduiam** după floricele, ...", fiindcă **a jindui** ⟨din sl. „ždendati"⟩ înseamnă „**a jindui** ceva în mod **intens**; **a râvni, a pofti**").

JOFRĂ DE CIOCOLATĂ

„În galantarul cofetăriei îţi luau ochii diferite sortimente de prăjituri: eclere şi cataifuri, savarine şi **jofre de ciocolată**..." (corect: „...îţi luau ochii diferite sortimente de prăjituri: eclere şi cataifuri, savarine şi **jofre**...", căci **jofră** ⟨din fr. „joffre"⟩ este o „prăjitură de formă cilindrică din cremă **de ciocolată** acoperită cu glazură").

JOSNIC ŞI MURDAR/MÂRŞAV/ABJECT/TICĂLOS/DEGRADANT

„Continuarea acestei campanii **josnice şi murdare** de către E.M. în scopul forţării punctului de vedere al conducerii M.I. şi I.G.P..." (corect: fie „Continuarea acestei campanii **josnice** de către E.M. în scopul forţării...", fie „Continuarea acestei campanii **murdare** de către E.M. în scopul forţării...", căci **josnic** ⟨„jos" + suf. „-nic"⟩ este sinonim cu „lipsit de demnitate; **mârşav, abject**", iar **murdar** ⟨fig.⟩, cu **josnic, mârşav, ticălos, degradant**").

JUBILEU DE 50 DE ANI

„Sărbătorindu-şi **jubileul de 50 de ani** de la începutul activităţii artistice, actorul a fost felicitat de prietenii şi admiratorii săi" (corect: „Sărbătorindu-şi **jubileul** de la începutul activităţii artistice, ...", fiindcă **jubileu** ⟨din fr. „jubilé", lat. „jubilaeus"⟩ este o „sărbătoare a împlinirii unui număr **de ani** ⟨de obicei **cincizeci**⟩ de la producerea unui eveniment...").

Scanned with OKEN Scanner

JUG DE LEMN

„Cei doi boi, Galben şi Iambor, purtau cu «semeţie», pe grumaz, **jugul de lemn**, cu care trăgeau plugul sau prăşitoarea" (corect: „...purtau cu «semeţie», pe grumaz, **jugul** cu care trăgeau plugul sau prăşitoarea", căci **jug** ⟨lat. „jugum"⟩ este un „dispozitiv **de lemn** care se pune pe grumazul animalelor cornute care trag la car, la plug etc. sau, în unele ţări, se fixează de coarnele lor").

JULITURĂ UŞOARĂ/A PIELII

„Deşi era doar o **julitură uşoară**, s-a dus la dispensar pentru a se pansa" (corect: „Deşi era doar o **julitură**, s-a dus la dispensar...", pentru că **julitură** ⟨„juli" + suf. „-tură"⟩ este o rană **uşoară** produsă prin julirea **pielii**; julire, zdrelitură").

(A) JUMULI DE FULGI/DE PENE

„După ce tăiam o pasăre, îmi plăcea să privesc cum mama o **jumulea de fulgi**, după ce o opărea" (corect: „..., îmi plăcea să privesc cum mama o **jumulea**, după ce o opărea", deoarece **a jumuli** ⟨cf. bg. „žmulja", magh. „gyomlálni"⟩ înseamnă „a smulge **fulgii** de pe o pasăre; a curăţa **de pene, de fulgi** o pasăre tăiată").

JUNGLĂ DEASĂ/GREU DE STRĂBĂTUT

„În pădurile ecuatoriale, **jungla deasă**, dificilă pentru orice vizitator, poate fi străbătută doar cu călăuze" (corect: „..., **jungla**, dificilă pentru orice vizitator, poate fi străbătută doar cu călăuze", pentru că **junglă** ⟨din fr. „jungle"⟩ este o „pădure tropicală sau subtropicală **deasă, greu de străbătut**, cu numeroase tufişuri şi liane, situată adesea în regiuni mlăştinoase").

JURĂMÂNT SOLEMN

„În ziua fixată şi în echipament de sărbătoare, recruţii au depus **jurământul solemn** faţă de ţară" (corect: „..., recruţii au depus **jurământul** faţă de ţară", pentru că **jurământ** ⟨din lat. „juramentum"⟩ este, aici, un „angajament **solemn**, exprimat de obicei printr-o anumită formulă, prin care cineva se obligă să-şi facă datoria ⟨faţă de popor, de stat etc.⟩").

JURNAL COTIDIAN/ZILNIC

„Lansarea fusese pregătită în toată regula: anunţuri în **jurnalele cotidiene**, posturi de radio etc." (corect: „...: anunţuri în **jurnale**, posturi de radio etc.", din cauză că **jurnal** ⟨din fr. „journal"⟩ este, în primul rând, o „publicaţie periodică având apariţie **zilnică**", iar **cotidian** ⟨din fr. „quotidien", lat. „quotidianus"⟩ înseamnă „de fiecare zi, **zilnic**").

Scanned with OKEN Scanner

(A) JUXTAPUNE ALĂTURI/UNUL LÂNGĂ ALTUL

„Într-o frază ca «Veni, vidi, vici!"», cele trei verbe latineşti, **juxtapuse alături**, înseamnă «Am venit, am văzut, am învins!» (corect: „...verbe latineşti, **juxtapuse**, înseamnă «Am venit, am văzut, am învins!»", căci **a juxtapune** ⟨din fr. „juxtaposer", după „pune"⟩ înseamnă „a pune mai multe obiecte **alături, unul lângă altul**; a alătura").

Scanned with OKEN Scanner

K

KITSCH DE PROST GUST/COPIAT PE SCARĂ INDUSTRIALĂ

„Obiectele expuse, interesante la prima vedere, erau, la o privire mai atentă, expresia unui **kitsch de prost gust** indiscutabil" (corect: „...., erau, la o privire mai atentă, expresia unui **kitsch** indiscutabil", căci **kitsch** ⟨din germ. „Kitsch"⟩ este un „termen folosit pentru a desemna un obiect decorativ **de prost gust**; reproducere sau **copiere pe scară industrială** a unor opere de artă, multiplicate și valorificate comercial").

Scanned with OKEN Scanner

L

LAIE DE ŢIGANI [NOMAZI]

„Când trupele speciale sosiră la faţa locului, **laia de ţigani** se împrăştiase care încotro" (corect: „..., **laia** se împrăştiase care încotro", deoarece **laie** ⟨din ucr. „laja", cf. pol. „laja"⟩ este, cu prioritate, o „ceată **de ţigani** ⟨nomazi⟩").

(A SE) LAMENTA ZGOMOTOS/JELINDU-SE/TÂNGUINDU-SE

„Este un spectacol inedit să le vezi pe ţigănci **lamentându-se zgomotos**, cu gesturi teatrale şi melodramatice" (corect: „...să le vezi pe ţigănci **lamentându-se**, cu gesturi teatrale şi melodramatice", căci **a se lamenta** ⟨din fr. „lamenter", lat. „lamentari"⟩ înseamnă „a se plânge, în mod **zgomotos** şi adesea exagerat, de cineva sau de ceva; **a se jeli, a se tângui**").

LAMPĂ DE ILUMINAT

„Becul **lămpii de iluminat** se arsese, aşa că am apelat la o lumânare" (corect: „Becul **lămpii** se arsese, ...", deoarece **lampă** ⟨din germ. „Lampe", rus. „lampa", fr. „lampe"⟩ este un „aparat ori dispozitiv **care produce lumină** prin arderea unui combustibil sau cu ajutorul curentului electric").

(A) LAPIDA CU PIETRE/UCIGĂTOR

„Pentru credinţa lor în Hristos, mulţi mucenici au murit, fiind **lapidaţi cu pietre**" (corect: „..., mulţi mucenici au murit, fiind **lapidaţi**", deoarece **a lapida** ⟨din fr. „lapider", lat. „lapidare"⟩ înseamnă ⟨livr.⟩ „**a ucide** pe cineva prin lovituri **de pietre**; a arunca în cineva **cu pietre**, ca pedeapsă sau ca răzbunare").

LAPSUS MOMENTAN/DIN NEATENŢIE

„În timpul demonstraţiei, făcând o digresiune cam largă, am avut, din neatenţie, un **lapsus momentan**" (corect: „..., făcând o digresiune cam largă, am avut un **lapsus**", din cauză că **lapsus** ⟨din fr., lat. „lapsus"⟩ este o „incapacitate **momentană** a cuiva de a-şi aduce aminte de un lucru ştiut; eroare, inadvertenţă comisă **din neatenţie** de o persoană care vorbeşte sau scrie ceva").

Scanned with OKEN Scanner

LAŢE DE PĂR [DEZORDONAT]

„Îmbrăcat fistichiu, omul din faţa mea se ciupea, nervos, de nas şi-şi mângâia, maşinal, **laţele de păr**" (corect: „..., omul din faţa mea se ciupea, nervos, de nas şi-şi mângâia, maşinal, **laţele**", pentru că **laţe** ⟨et.nec.⟩ sunt, aici, „şuviţe **de păr** care atârnă în mod dezordonat; miţe").

LAVĂ INCANDESCENTĂ/DE VULCAN ÎN ERUPŢIE

„Imaginea unui vulcan în erupţie, cu **lava incandescentă** ieşind furioasă din crater, este şi grandioasă, şi înfricoşătoare" (corect: „..., cu **lava** ieşind furioasă din crater, este şi grandioasă, şi înfricoşătoare", căci **lavă** ⟨din fr. „lave", it. „lava"⟩ este o „masă minerală în stare lichidă **incandescentă**, azvârlită la suprafaţa pământului **de** un **vulcan în erupţie** ⟨şi care, prin răcire, dă naştere la diverse roci vulcanice⟩").

LAVETĂ DE SPĂLAT

„Bucătăria arăta mizerabil: tacâmurile şi vasele, nespălate, **lavetele de spălat**, murdare, faţa de masă, pătată de grăsime, apa din căldare, neschimbată" (corect: „..., **lavetele**, murdare, faţa de masă, pătată de grăsime, apa din căldare, neschimbată", căci **lavetă** ⟨din fr. „lavette"⟩ este o „cârpă **de spălat** ⟨motoarele, vasele de bucătărie etc.⟩").

LAVIŢĂ DE ŞEZUT/ŢĂRĂNEASCĂ

„Sărăcăcioasă, odaia era compusă dintr-o sobă oarbă, un crivat cu saltea, o **laviţă de şezut** şi o măsuţă cu trei picioare" (corect: „Sărăcăcioasă, odaia era compusă dintr-o sobă oarbă, un crivat cu saltea, **o laviţă** şi...", fiindcă **laviţă** ⟨din bg. „lavica"⟩ este o „scândură lată fixată pe ţăruşi de-a lungul unui perete în casele **ţărăneşti**, pe care se stă; bancă fixată afară ⟨la poarta caselor **ţărăneşti**⟩; ⟨rar⟩ scândură **pe care se şade** în căruţă, în sanie").

LAVOAR PENTRU SPĂLAT/DE TOALETĂ

„De o parte şi de alta a patului se găseau o noptieră, respectiv, un **lavoar pentru spălat**" (corect: „...se găseau o noptieră, respectiv, un **lavoar**", pentru că **lavoar** ⟨din fr. „lavoir"⟩ este o „mobilă **de toaletă**, pe care se află ligheanul şi celelalte obiecte necesare **pentru spălat**; recipient montat într-o încăpere prevăzută cu o sursă de apă şi un canal de evacuare, care serveşte **la spălatul** curent al oamenilor; lavabou; chiuvetă").

LAXATIV UŞOR/PURGATIV

„Primul medicament ce i se prescrisese, după ce fu examinat, a fost un **laxativ uşor**" (corect: „..., a fost un **laxativ**", deoarece **laxativ**

Scanned with OKEN Scanner

⟨din fr. „laxatif”⟩ este o „substanță, medicament, care posedă **ușoare** proprietăți **purgative**”).

(A) (SE) LĂBĂRȚA ÎN LĂTURI/EXCESIV/PREA MULT

„Puține sandale noi **nu s-au lăbărțat în lături** după câtva timp de purtare” (corect: „Puține sandale noi **nu s-au lăbărțat** după câtva timp de purtare”, din cauză că **a (se) lăbărța** ⟨et.nec.⟩ înseamnă ⟨adesea fig.⟩ „a (se) lărgi **excesiv, a (se) deforma**; a (se) întinde **în lături**”).

LĂCOMIE NESĂTULĂ/NESĂȚIOASĂ/AVIDĂ

„Invitații la botez înfulecau de zor, cu **lăcomie nesătulă**, tot ce le cădea sub mână de pe masa plină cu bunătăți” (corect: „...înfulecau de zor, cu **lăcomie**, tot ce le cădea sub mână de pe masa plină cu bunătăți”, fiindcă **lăcomie** ⟨„lacom” + suf. „-ie”⟩ are sensul de „poftă pe care o are cineva de a mânca sau de a bea mult”; ⟨loc. adv.⟩ „cu lăcomie” = **lacom** ⟨= **avid, nesățios, nesătul**⟩”).

(A SE) LĂFĂI COMOD/ÎN BELȘUG/ÎN TRÂNDĂVIE/PLIN DE MULȚUMIRE

„Fotoliul enorm și moale îți permitea **să te lăfăi comod**, senzația de plăcere fiind mare” (corect: „...îți permitea **să te lăfăi**, senzația de plăcere fiind mare”, pentru că **a se lăfăi** ⟨din magh. „leffenni”⟩ înseamnă „a sta **comod** pe ceva sau undeva, întinzându-și corpul în voie; a trăi **comod, în belșug; a huzuri, a se desfăta**”).

LĂSTAR TÂNĂR

„Pentru că butașilor de viță le dăduseră **lăstarii tineri**, aceștia trebuiau tăiați cu socoteală...” (corect: „Pentru că butașilor de viță le dăduseră **lăstarii**, aceștia trebuiau tăiați cu socoteală...”, pentru că **lăstar** ⟨din bg. „lastar”⟩ este ⟨adesea fig.⟩ o „ramură **tânără** care se dezvoltă din rădăcina sau tulpina unei plante lemnoase; mlădiță, vlăstar; ⟨la pl.⟩ copăcei **tineri**, crescuți după tăierea unei păduri ⟨din cioturile rămase⟩”).

LĂTRAT DE CÂINE

„În afară de **lătrăturile câinilor** și de cântatul cocoșilor, nimic nu tulbura liniștea nopții” (corect: „În afară de **lătrături** și de cântatul cocoșilor, ...”, deoarece **lătrat** ⟨v. „lătra”⟩ reprezintă ⟨despre câini, la pers. 3⟩ „faptul de a lătra; sunete caracteristice scoase **de câini** când latră; lătrare, lătrătură, hămăit, hămăituri, hămăială”).

LĂUTAR POPULAR

„Pe vremuri nu exista restaurant sau cârciumă mai de soi care să nu aibă, pentru delectarea mușteriilor, **lăutari populari**” (corect:

Scanned with OKEN Scanner

„...care să nu aibă, pentru delectarea muşteriilor, **lăutari**", pentru că **lăutar** ⟨„lăută" + suf. „-ar"⟩ este un „muzicant **popular** care cântă la un instrument cu coarde sau ⟨p.gener.⟩ la orice instrument, de obicei dintr-un taraf; scripcar").

LEGAT TESTAMENTAR

„Toate bunurile rămase după moartea părinţilor au fost transmise urmaşilor printr-un **legat testamentar**" (corect: „...au fost transmise urmaşilor printr-un **legat**", căci **legat** ⟨din lat. „legatum"⟩ este, aici, o „dispoziţie **testamentară** prin care se lasă cuiva o moştenire, un bun etc.; ⟨concr.⟩ bun lăsat cuiva prin dispoziţie **testamentară**").

LEGAŢIE DIPLOMATICĂ

„În baza ordonanţei guvernamentale, s-a hotărât şi înfiinţarea unei **legaţii diplomatice**" (corect: „..., s-a hotărât şi înfiinţarea unei **legaţii**", din cauză că **legaţie** ⟨din fr. „légation", lat. „legatio"⟩ este o „reprezentanţă **diplomatică** permanentă inferioară în rang unei ambasade, condusă de un ministru plenipotenţiar sau de un însărcinat cu afaceri; localul, sediul acestei reprezentanţe").

LENE ŞI DELĂSARE/TRÂNDĂVIE/NEPĂSARE/ INDIFERENŢĂ/INDOLENŢĂ/APATIE

„Fiecare plezirist e înclinat spre **lene şi delăsare**" (corect: „Fiecare plezirist e înclinat spre **lene**" sau „Fiecare plezirist e înclinat spre **delăsare**", din cauză că **lene** ⟨din sl. „lěnĭ"⟩ înseamnă „faptul de a se complăcea în inactivitate; care nu doreşte, nu vrea să muncească; **trândăvie**", iar **delăsare**, „faptul de a se delăsa; **nepăsare, indiferenţă, indolenţă, lene, apatie**").

LENJURI DE CORP

„Pentru staţiunea de tratament balnear, îmi trebuiau **lenjuri de corp** noi, nişte papuci de baie, un halat..." (corect: „..., îmi trebuiau **lenjuri** noi, nişte papuci de baie, un halat...", pentru că **lenjuri** ⟨din fr. „linge"⟩ înseamnă „rufărie **de corp**; lenjerie").

LEOARCĂ DE APĂ

„Deşi, când plecase de acasă, era încă soare, vremea se înrăutăţi brusc şi începu să plouă, încât, ajuns la întâlnire, hainele îi erau **leoarcă de apă**" (corect: „...începu să plouă, încât, ajuns la întâlnire, hainele îi erau **leoarcă**", din cauză că **leoarcă** ⟨„liur" + suf. „-că"⟩ înseamnă „foarte ud, plin **de apă**; bleaşcă").

Scanned with OKEN Scanner

LETCON DE LIPIT

„Lipsa unui **letcon de lipit**, în casă, mi-a creat multe inconveniente" (corect: „Lipsa unui **letcon**, în casă, ...", căci **letcon** ⟨din germ. „Lötkolben"⟩ este o „unealtă în formă de ciocan pentru încălzirea pieselor metalice **în vederea lipirii** lor cu cositor, cu plumb etc.; ciocan **de lipit**").

LEZIUNE CORPORALĂ

„Au aplicat lovituri cu pumnii şi picioarele părţii vătămate R.F., căruia i-au provocat **leziuni corporale** ce au necesitat 40-50 de zile de îngrijiri medicale" (corect: „..., căruia i-au provocat **leziuni** ce au necesitat 40-50 de zile de îngrijiri medicale", fiindcă **leziune** ⟨din fr. „lésion", lat. „laesio, -onis"⟩ este o „**rană**" ⟨= „ruptură a ţesuturilor **corpului**..."⟩ „căpătată prin lovire, rănire etc. sau ca urmare a unei boli").

LIBRĂRIE DE CARTE

„Aveţi nevoie de rechizite şcolare, caiete, manuale şcolare, caiete speciale: numai la **librăria de carte**, de lângă Piaţa Centrală" (corect: „...: numai la **librăria** de lângă Piaţa Centrală", deoarece **librărie** ⟨„librar" + suf. „-ărie", după fr. „librairie"⟩ este un „magazin în care se vând **cărţi**").

LICĂRIRE SLABĂ/UŞOARĂ/INTERMITENTĂ

„Casele erau scufundate în tăcere şi întuneric. Ici-colo câte o **licărire slabă** de lampă cu gaz" (corect: „...Ici-colo câte o **licărire** de lampă cu gaz", deoarece **licărire** ⟨v. „licări"⟩ este o „lumină **slabă**, de-abia întrezărită sau cu sclipiri **uşoare** şi **intermitente**; sclipire, lucire; licărit, licăriş").

LICITAŢIE PUBLICĂ

„Cooperativa de Credit Călăraşi vinde, la **licitaţie publică**, un imobil situat în strada I.L. Caragiale..." (corect: „...vinde, la **licitaţie**, un imobil situat în strada I.L. Caragiale...", fiindcă **licitaţie** ⟨din fr. „licitation", lat. „licitatio, -onis"⟩ înseamnă „vânzare a unui bun făcută **în public**, după reguli speciale, având drept rezultat atribuirea obiectului de vânzare persoanei care a oferit preţul cel mai mare; mezat").

LICOARE FINĂ/SAVUROASĂ

„Barul era aprovizionat cu tot felul de **licori fine**: whisky, coniac Metaxa, lichior de banane, gin..." (corect: „Barul era aprovizionat cu tot felul de **licori**: whisky, coniac Metaxa, ...", pentru că **licoare**

Scanned with OKEN Scanner

⟨din fr. „liqueur", lat. „liquor, -oris"⟩ este, cu prioritate, o „băutură **fină, savuroasă**").

LIHNIT DE FOAME

„Cum apăreai la uşa bisericii, copiii, **lihniţi de foame**, întindeau mâinile cerşind" (corect: „..., copiii, **lihniţi**, întindeau mâinile cerşind", din cauză că **lihnit** ⟨v. „lihni"⟩ înseamnă „foarte flămând, chinuit **de foame**, hămesit").

(A) (SE) LIMITA NUMAI/DOAR LA...

„Întrucât un cap pătrat **a limitat numai la** două întrebările puse de către reprezentanţii presei..." (corect: „Întrucât un cap pătrat **a limitat la** două întrebările...", deoarece **a (se) limita** ⟨din fr. „limiter", lat. „limitare"⟩ înseamnă „a (se) fixa între anumite limite sau graniţe", „a (se) mărgini, a (se) restrânge, a (se) rezuma la...", „a se mulţumi cu...", deci intercalarea adverbului **numai/doar**, ce indică restricţia sau exclusivitatea, este superfluă).

LIMONADĂ RĂCORITOARE/GAZOASĂ

„Vechea **limonadă răcoritoare**, servită, altădată, la colţurile străzilor, este înlocuită, astăzi, de sticlele de Coca-Cola sau Fanta..." (corect: „Vechea **limonadă**, servită, altădată, la colţurile străzilor, ...", pentru că **limonadă** ⟨din fr. „limonade", germ. „Limonade"⟩ este o „băutură **răcoritoare** făcută din zeamă de lămâie ⟨sau un înlocuitor al ei⟩, apă şi zahăr, citronadă; ⟨p.gen.⟩ băutură **răcoritoare gazoasă** preparată cu sirop de fructe").

LIMUZINĂ DE LUX/NEDECAPOTABILĂ

„La expoziţie, **limuzine de lux**, la preţuri de zeci de mii de dolari" (corect: „La expoziţie, **limuzine**, la preţuri de zeci de mii de dolari", căci **limuzină** ⟨din fr. „limousine"⟩ este un „automobil **de lux**, închis, **nedecapotabil**, pentru patru până la şase persoane").

LITANIE LUNGĂ/MONOTONĂ/PLICTISITOARE

„După acea **litanie lungă**, corul bisericii făcu o scurtă pauză..." (corect: „După acea **litanie**, corul bisericii făcu o scurtă pauză...", deoarece **litanie** ⟨din sl. „litanija"⟩ este, în primul rând, o „rugăciune **lungă**, rostită alternativ de preot şi de credincioşi; ⟨fig.⟩ expunere, înşirare **lungă, monotonă, plictisitoare**").

LITERATURĂ BELETRISTICĂ/ARTISTICĂ

„În bibliotecă, în afara unor manuale şi dicţionare şcolare, cele mai multe cărţi erau de **literatură beletristică**" (corect: „..., cele mai

Scanned with OKEN Scanner

multe cărţi erau de **literatură/beletristică**", căci **literatură** ⟨din fr. „littérature", lat. „litteratura"⟩ este, cu precădere, o „artă sau creaţie **artistică** al cărei mijloc de exprimare este limba; **beletristică**, „care aparţine literaturii **artistice**, privitor la literatura **artistică**").

LIZIERĂ A UNEI PĂDURI

„Focul, extins la **liziera unei păduri**, a fost, în cele din urmă, stins în judeţul Hunedoara" (corect: „Focul, extins la o **lizieră**/marginea **unei păduri**...", deoarece **lizieră** ⟨din fr. „lisière"⟩ este o „margine **a unei păduri** unde se interferează pădurea cu terenul neîmpădurit").

LOCAL PUBLIC/PENTRU SERVIRE CU MÂNCARE SAU BĂUTURĂ

„Obosiţi de atâta mers şi cu stomacurile goale, căutau un **local public** în care să-şi potolească foamea" (corect: „..., căutau un **local** în care să-şi potolească foamea", fiindcă **local** ⟨din fr. „local"⟩ este, aici, o „sală special amenajată unde se serveşte **publicului mâncare sau băutură**; restaurant, birt, bodegă", deci o „unitate de alimentaţie **publică** care prepară în bucătăria proprie **mâncăruri** şi le desface contra cost, **împreună cu băuturi**, în săli de mese special amenajate; local în care se află o astfel de unitate").

LOOPING ACROBATIC

„Mitingurile aviatice locale erau admirate în primul rând pentru **loopingurile acrobatice** şi lansările de paraşutişti" (corect: „...erau admirate în primul rând pentru **loopingurile** şi lansările de paraşutişti", căci **looping** ⟨din engl., fr. „looping"⟩ este o „evoluţie **acrobatică** complexă a unui avion, constând în executarea unei bucle în plan vertical sau oblic").

LUX [FOARTE] COSTISITOR/FASTUOS/ SOMPTUOS/STRĂLUCITOR/ELEGANT

„Multe vedete ale ecranului trăiesc într-un **lux costisitor**, de invidiat, căci primesc milioane de dolari pentru rolurile lor" (corect: „Multe vedete ale ecranului trăiesc într-un **lux** de invidiat, ...", din cauză că **lux** ⟨din fr. „luxe", lat. „luxus"⟩ este un „nivel de viaţă **excesiv de costisitor; fast, eleganţă, somptuozitate, splendoare**").

Scanned with OKEN Scanner

M

MACULATOR DE NOTIȚE

„La clasă, nu-i lipseau, pe bancă, caietul de teme şi **maculatorul de notițe**" (corect: „..., nu-i lipseau, pe bancă, caietul de teme şi **maculatorul**", pentru că **maculator** ⟨„macula" + suf. „-tor"⟩ este un „caiet ⟨neliniat⟩ folosit de elevi, de studenţi etc. **pentru a lua notițe** la lecţie; caiet **de notițe**").

MAGHERNIȚĂ MICĂ/DĂRĂPĂNATĂ/SĂRĂCĂCIOASĂ/RUDIMENTARĂ

„Toţi stăteau, claie peste grămadă, într-o **magherniță mică**, gata să se prăbuşească pe ei" (corect: „Toţi stăteau, claie peste grămadă, într-o **magherniță**, gata să se prăbuşească pe ei", deoarece **magherniță** ⟨din bg. „magernica"⟩ este, cu precădere, o „casă **mică, sărăcăcioasă, dărăpănată**; construcţie **rudimentară**").

MAGNAT MARE

„Fire întreprinzătoare, se lansă în afaceri şi, după câțiva ani de investiții rentabile, deveni nu numai un om prosper, ci şi un **mare magnat**" (corect: „..., deveni nu numai un om prosper, ci şi un **magnat**", fiindcă **magnat** ⟨din lat. „magnatus", cf. germ. „Magnat", fr. „magnat"⟩ denumeşte un „**mare** capitalist").

MAI INFERIOR

„N-am înţeles de ce, deşi are o pregătire **mai inferioară**, câştigă mai mult ca mine" (corect: „..., deşi are o pregătire **inferioară**, câştigă mai mult ca mine", fiindcă **inferior** ⟨din fr. „inférieur", lat. „inferior"⟩ înseamnă „care este aşezat dedesubt sau **mai** jos, care este din punct de vedere numeric **mai** mic decât altul, care are un rang, o funcţie sau un grad **mai** mic decât altul, care este de calitate **mai** proastă, valorează **mai** puţin sau are o importanţă **mai** mică decât altul", deci, împrumutat fiind cu această valoare etimologică de comparativ de inegalitate, nu mai acceptă alăturarea adverbului „mai").

Scanned with OKEN Scanner

MAI... ÎNCĂ/ŞI ACUM/ÎN CONTINUARE

„În România **mai** există **încă** oameni care au pasiuni inventive, creatoare, deşi sunt oameni normali" (corect: fie „În România **mai** există oameni care au pasiuni inventive, creatoare, deşi...", fie „În România există **încă** oameni care au pasiuni inventive, creatoare, deşi...", pentru că adverbul de mod **mai** ⟨lat. „magis"⟩ are sensul de „**şi acum, în continuare, încă**, atunci când se află înaintea unui verb").

MAI RARISIM

„Am fost martorii unei eclipse de soare, un fenomen **mai rarisim** la noi, care a putut fi observat numai cu ochelari speciali" (corect: „..., un fenomen **rarisim** la noi, care a putut fi observat numai cu ochelari speciali", deoarece **rarisim** ⟨din fr. „rarissime"⟩, înseamnă „care se găseşte sau se întâmplă **foarte rar** cu totul neobişnuit" şi, având deja o valoare de superlativ absolut, nu este apt să aibă grade de comparaţie).

MAI SUPERB

„Într-adevăr, un peisaj minunat, **mai superb** ca acela nu am mai întâlnit nicăieri..." (corect: „..., **superb** ca acela nu am mai întâlnit nicăieri...", din cauză că **superb** ⟨din fr. „superbe"⟩ are aici sensul de „**foarte** frumos, **excepţional** de frumos", care corespunde valorii de superlativ, deci prezenţa adverbului „mai" – care în alte condiţii ar forma comparativul de superioritate – este superfluă).

MAI SUPERIOR

„Incontestabil că, odată cu introducerea noilor tehnologii moderne, randamentul va fi **mai superior**" (corect: „..., randamentul va fi **superior**", căci **superior** ⟨din lat. „superior", fr. „supérieur"⟩ are sensul originar de „care stă **mai** sus ⟨ca loc, ca timp sau ca rang⟩", „care este de calitate **mai** bună", deci, fiind deja la gradul comparativ de superioritate, orice alăturare a adverbului „mai" este aberantă).

MAI SUPREM/EXTREM/ULTIM

„...şi-a luat deja câteva variante onorabile de retragere şi menţinere a puterii din ce în ce **mai supreme**" (corect: „...şi-a luat deja câteva variante onorabile de retragere şi menţinere a puterii din ce în ce **mai mari/...a puterii supreme**", pentru că **suprem** ⟨după fr. „suprême", lat. „supremus"⟩ înseamnă „**cel mai** de sus, **cel mai** înalt, **cel mai** bun, **cel mai** mare, **mai** presus de toate; ⟨p.ext.⟩ **extrem, ultim**", exprimând, prin însăşi originea sa latino-romanică, gradul superlativ, deci juxtapunerea lui „mai" este aberantă în cazul de faţă).

Scanned with OKEN Scanner

MAI UNIC/EXCEPȚIONAL/INCOMPARABIL

„O marfă **mai unică**, așa ca aceasta, nu veți găsi niciunde, să fiți sigur!" (corect: „O marfă **unică**, așa ca aceasta, ...", din cauză că **unic** ⟨din lat. „unicus", fr. „unique"⟩, însemnând „care nu poate fi asemănat cu nimic datorită însușirilor sale excepționale; **excepțional, incomparabil**", nu poate forma, prin natura sa intrinsecă, grade de comparație).

MAJUSCULĂ INIȚIALĂ/MARE

„În titulatura unei instituții, deci și a unei școli, toți termenii componenți se scriu cu **majusculă inițială**, cu excepția cuvintelor ajutătoare" (corect: „..., toți termenii componenți se scriu cu **majusculă/inițială mare**, cu excepția cuvintelor ajutătoare", fiindcă **majusculă** ⟨din fr. „majuscule"⟩ este o „literă" sau un „caracter de literă care se folosește pentru a scrie **inițiala** numelor proprii și ale cuvintelor cu care începe o frază, pentru a individualiza un cuvânt într-un text etc. și care diferă de celelalte prin formă și mărime; ⟨literă⟩ **mare**").

MAL ABRUPT/DE PĂMÂNT

„Doi muncitori agricoli, care săpau, au fost îngropați, fără vrerea lor, sub un **mal abrupt**" (corect: „..., au fost îngropați, fără vrerea lor, sub un **mal**", fiindcă **mal** ⟨cf. alb. „mall"⟩ este o „margine ⟨îngustă⟩ de **pământ** situată ⟨în pantă⟩ de-a lungul unei ape; țărm; perete, margine ⟨**abruptă**⟩ a unui râu, a unui șanț, a unei gropi; ⟨reg.⟩ ridicătură **de pământ** mai puțin înaltă decât malul, având coastele cu povârnișuri repezi sau **abrupte**").

(A) MALTRATA CU BRUTALITATE/CU ASPRIME/CU VIOLENȚĂ

„**Maltratată cu brutalitate**, femeia se zbătea să scape din brațele bărbatului gelos, amețit de băutură" (corect: „**Maltratată**, femeia se zbătea să scape din brațele bărbatului gelos, ...", căci **a maltrata** ⟨din fr. „maltrater", it. „maltrattare"⟩ înseamnă „a trata pe cineva **cu asprime, cu brutalitate**, a-i provoca dureri fizice sau morale; **a chinui, a brutaliza**").

MAMUT DE MARI PROPORȚII

„Mulți **mamuți** industriali **de mari proporții** și-au închis porțile din lipsă de fonduri" (corect: „Mulți **mamuți** industriali și-au închis porțile...", din cauză că **mamut** ⟨din fr. „mammouth"⟩ este ⟨la fig.⟩ o „întreprindere, organizație etc. **de mari proporții**").

MANIFESTAȚIE DE STRADĂ/DE MASĂ

„Ca să înceteze **manifestațiile de stradă** și nemulțumirile populare e nevoie de alegeri anticipate" (corect: „Ca să înceteze **manifestațiile**

Scanned with OKEN Scanner

şi nemulţumirile populare...", deoarece **manifestaţie** ⟨din fr. „manifestation"⟩ este o „demonstraţie **de masă** ⟨**pe străzile** unui oraş⟩ ca dovadă a simpatiei sau a protestului faţă de un eveniment de interes general sau faţă de o persoană").

MAPĂ DE BIROU

„Fotografiile le uitasem la serviciu, şi anume într-o **mapă de birou**, unde păstram fel de fel de documente" (corect: „...într-o **mapă**, unde păstram fel de fel de documente", deoarece **mapă** ⟨din germ. „Mappe"⟩ este, cu precădere, un „obiect **de birou** făcut din carton, din pânză, din piele etc., uneori acoperit cu hârtie sugativă, în care se ţin hârtii, foi volante etc.").

(A) (SE) MASA ÎN NUMĂR MARE/ÎN GRUP COMPACT/ CONCENTRÂNDU-SE/ÎNGRĂMĂDINDU-SE

„La venirea sportivilor spanioli, amatorii de fotbal **s-au masat în număr mare** la porţile stadionului" (corect: „...**s-au masat** la porţile stadionului", fiindcă **a (se) masa** ⟨din fr. „masser"⟩ înseamnă, aici, „a (se) aduna **în număr mare, în grup compact; a (se) concentra, a (se) îngrămădi**").

MASĂ DE OAMENI/A POPULAŢIEI

„Adresându-se **masei de oameni** adunate în faţa prefecturii, şi-au exprimat solidaritatea cu cauza lor dreaptă" (corect: „Adresându-se **masei** adunate în faţa prefecturii, ...", pentru că **masă** ⟨din fr. „masse"⟩ este, cu precădere, o „mulţime compactă **de oameni**, considerată ca o unitate; grupare mare **de oameni** cu anumite caractere comune; cercuri largi **ale populaţiei**").

MASĂ ROTUNDĂ TEMATICĂ/LIBERĂ

„Ieri-seară, diverse personalităţi ştiinţifice şi culturale au fost invitate să participe la o **masă rotundă, tematică**, despre patrimoniul cultural-naţional" (corect: „...au fost invitate să participe la o **masă rotundă** despre patrimoniul cultural-naţional", pentru că **masă rotundă** ⟨din lat. „mensa" + „rotunda"⟩ este o „dezbatere **liberă pe o temă dată**, la care sunt chemaţi să-şi spună cuvântul specialiştii din domeniul respectiv ⟨sau reprezentanţi ai publicului larg⟩").

MASCOTĂ NOROCOASĂ/MAGICĂ

„Medalionul, de o formă ciudată, avea rolul de a fi o **mascotă norocoasă**" (corect: „..., avea rolul de a fi o **mascotă**", deoarece **mascotă** ⟨din fr. „mascotte"⟩ este, cu precădere, o „fiinţă" sau un „lucru" „considerate ca **purtătoare de noroc; amuletă**, talisman").

Scanned with OKEN Scanner

MAUSOLEU FUNERAR/DE PROPORȚII MARI

„**Mausoleul funerar**, unic în felul său, avea depuse, în interior, trupurile neînsufleţite ale unor mari personalităţi politice" (corect: „**Mausoleul**, unic în felul său, ...", căci **mausoleu** ⟨din lat. „mausoleum", germ. „Mausoleum", fr. „mausolée"⟩ este un „monument **funerar de proporţii mari**, ridicat în memoria unui om ilustru, a unor eroi etc.").

MĂCEL SÂNGEROS/ÎN MASĂ

„Atacul, de ambele părţi, se transformă într-un **măcel sângeros**, prin numărul mare de morţi şi răniţi" (corect: „..., se transformă într-un **măcel**, prin numărul mare de morţi şi răniţi", fiindcă **măcel** ⟨din „măcelări", derivat regresiv⟩ este nu numai o „acţiune **sângeroasă**, îndreptată de obicei împotriva unei mulţimi fără apărare; omor **în masă**; masacru; carnaj", ci şi ⟨la fig.⟩ un „război", o „luptă **sângeroasă**").

(A) MÂNEA PESTE NOAPTE/PENTRU A DORMI/PENTRU A SE ODIHNI

„Obosiţi de drum, ne-am oprit la casa unui gospodar, unde am **mas peste noapte**, pentru ca a doua zi să fim buni de continuat călătoria" (corect: „..., unde am **mas**, pentru ca a doua zi să fim buni de continuat călătoria", din cauză că **a mânea** ⟨lat. „manere"⟩ înseamnă ⟨pop.⟩ „a petrece undeva **noaptea**, a rămâne, **a poposi, a dormi** undeva **peste noapte**").

MEDIC CARDIOLOG/...CHIRURG/...PEDIATRU

„Nimeni nu ştie de la început care e diferenţa dintre un **medic cardiolog**, un **medic chirurg** sau un **medic pediatru**..." (corect: „...care e diferenţa dintre un **cardiolog**, un **chirurg** sau un **pediatru**...", deoarece **cardiolog** ⟨din fr. „cardiologue"⟩ este un „**medic** specialist în boli de inimă", **chirurg** ⟨din lat. „chirurgus", germ. „Chirurg"⟩ este un „**medic** specialist în chirurgie", iar **pediatru** ⟨din fr. „pédiatre"⟩ este un „**medic** specialist în pediatrie; **medic** de copii").

(A) MEDITA ADÂNC

„Nicio decizie importantă nu trebuie luată fără să **meditezi adânc** asupra consecinţelor ei" (corect: „... fără să **meditezi** asupra consecinţelor ei", pentru că **a medita** ⟨din fr. „méditer"⟩ înseamnă, cu precădere, „a cugeta **adânc** asupra unui lucru").

MEMORIU DOCUMENTAT/SCRIS/AMĂNUNȚIT

„În baza Legii nr. 18/1991, a depus un **memoriu documentat** împreună cu actele necesare, pentru a intra în posesia pământului

Scanned with OKEN Scanner

moştenit de la părinţi" (corect: „În baza Legii nr. 18/1991, a depus un **memoriu**, împreună cu actele necesare, ...", pentru că **memoriu** ⟨din lat. „memorium", fr. „mémoire"⟩ este, în primul rând, o „expunere **scrisă, amănunţită** şi **documentată**, asupra unei probleme, a unei situaţii etc.").

(A) MEMORIZA PE DINAFARĂ/PE DE ROST/ŢINÂND MINTE

„Nu exista poezie în abecedar pe care domnul învăţător să nu ne oblige s-o **memorizăm pe dinafară**" (corect: „...pe care domnul învăţător să nu ne oblige s-o **memorizăm**", deoarece **a memoriza** ⟨din fr. „mémoriser"⟩ înseamnă „a învăţa ⟨un text⟩ **pe de rost** ⟨= **pe dinafară**⟩; **a memora**").

MENAJERIE DE ANIMALE [VII]/PENTRU PUBLIC

„Bâlciul ne atrăgea întotdeauna prin **menajeriile de animale**, panoramele şi căluşeii săi..." (corect: „...prin **menajeriile**, panoramele şi căluşeii săi...", pentru că **menajerie** ⟨din fr. „ménagerie", germ. „Menagerie"⟩ este un „loc special amenajat **în care sunt ţinute animale** vii, mai ales sălbatice, **pentru a fi expuse publicului**; totalitatea **animalelor** care se află într-un asemenea loc").

MENTOR SPIRITUAL

„Al. Macedonski a fost, prin poezia, cenaclul şi articolele sale teoretice, un **mentor spiritual** al simbolismului românesc" (corect: „Al. Macedonski a fost, ..., un **mentor** al simbolismului românesc", căci **mentor** ⟨din fr., lat. „mentor", germ. „Mentor"⟩ este, întâi de toate, un „conducător **spiritual**, povăţuitor, îndrumător; preceptor, educator").

(A) MENŢINE MAI DEPARTE/ÎN CONTINUARE/ FĂRĂ ÎNTRERUPERE/NESCHIMBAT

„Lucrurile erau clare; tradiţiile trebuiau respectate şi **menţinute mai departe**" (corect: „...tradiţiile trebuiau respectate şi **menţinute**", căci **a menţine** ⟨din fr. „maintenir", după „ţine"⟩ înseamnă „a păstra ceva ⟨în aceeaşi stare sau formă în care se afla la un moment dat⟩, **a lăsa neschimbat**; ⟨p.ext.⟩ a face să dureze ⟨= deci **fără întrerupere, mai departe**, în continuare⟩").

MERCURIAL DE PREŢURI/ZILNIC/AFIŞAT ÎN PIEŢE

„Nemaiexistând un **mercurial de preţuri**, costul produselor de pe piaţa alimentară suferă variaţii aberante" (corect: „Nemaiexistând un **mercurial**, costul produselor de pe piaţa alimentară...", căci **mercurial** ⟨din fr. „mercuriale"⟩ este o „listă **zilnică** oficială **de preţuri** la produsele alimentare, **care se afişează în pieţe**").

Scanned with OKEN Scanner

MERINDE RECE/ALIMENTARĂ/DE HRĂNIT/DE MÂNCARE

„Că te duci în delegație sau într-o excursie, obligatoriu trebuie să iei cu tine niște **merinde reci**, căci la drum te năpădește foamea" (corect: „..., obligatoriu trebuie să iei cu tine niște **merinde**, căci la drum te năpădește foamea"; fiindcă **merinde** ⟨lat. „merenda"⟩ este o „hrană ⟨**rece**⟩ pe care o ia cineva când pleacă la drum sau la lucru; ⟨p.gener.⟩ **alimente, hrană, mâncare**").

METICULOZITATE PEDANTĂ/SCRUPULOASĂ/MINUȚIOASĂ

„Profesorul de desen era de o **meticulozitate pedantă** rar întâlnită: nu-și începea ora dacă nu aveai, pe bancă, toate instrumentele cerute ⟨echer, raportor, compas etc.⟩" (corect: „Profesorul de desen era de o **meticulozitate** rar întâlnită: ...", căci **meticulozitate** ⟨din fr. „méticulosité"⟩ este „însușirea de a fi meticulos: **minuțiozitate, scrupulozitate, pedanterie**").

MIC DEJUN DE DIMINEAȚĂ

„La restaurant, **micul dejun de dimineață** era format, de regulă, din ceai de plante sau cafea cu lapte, brânză de vaci sau caşcaval, gem şi margarină" (corect: „..., **micul dejun** era format, de regulă, din ceai de plante sau cafea cu lapte, brânză de vaci sau caşcaval, gem şi margarină", fiindcă **mic dejun** ⟨cf. fr. „déjeuner", **dejun** = masă **de amiază**⟩ înseamnă „mâncare **de dimineață**").

MIERE DE ALBINE

„Se recomandă ca ceaiul medicinal să fie îndulcit nu cu zahăr, ci cu **miere de albine**" (corect: „... să fie îndulcit nu cu zahăr, ci cu **miere**", din cauză că **miere** ⟨lat. „mel"⟩ este o „substanță semilichidă, gălbuie, dulce şi aromată, foarte bogată în zaharuri, vitamine şi enzime, culeasă şi produsă **de albine** din nectarul florilor").

MIEUNAT DE PISICĂ

„La întoarcere, erau întâmpinați de obișnuitul **mieunat de pisică** plin de subînțelesuri" (corect: „..., erau întâmpinați de obișnuitul **mieunat** plin de subînțelesuri", fiindcă **mieunat** ⟨v. „mieuna"⟩ este ⟨despre pisici⟩ „faptul de a mieuna; sunetul caracteristic **al pisicii**; miaun, miaut").

(A) MIGRA ÎN MASĂ/DINTR-O ȚARĂ ÎN ALTA

„Semințiile nomade au obiceiul străvechi de **a migra în masă dintr-o țară în alta**" (corect: „Semințiile nomade au obiceiul străvechi de **a migra**", pentru că a migra ⟨din „migrație", derivat regresiv⟩ înseamnă ⟨despre populații⟩ „a se deplasa **în masă** dintr-o regiune în alta, **dintr-o țară în alta**").

Scanned with OKEN Scanner

MIJLOACE MASS-MEDIA

„În **mijloacele mass-media**, presa ocupă un loc important, nu exclusiv ca «mijloc» de informare, ci şi ca unul de «educare», pe care mulţi dintre gazetari îl contestă, spălându-se, ca Pilat din Pont, pe mâini" (corect: „În **mass-media**, presa ocupă un loc important...", fiindcă **mass-media** ⟨cuv.engl.⟩ înseamnă „totalitatea **mijloacelor** de informare a maselor ⟨radio, televiziune, presă etc.⟩").

(A) MILITA INTENS/LUPTÂND...

„Republica Sud-Africană a **militat intens**, înainte de 1991, împotriva segregaţiei rasiale, a politicii de apartheid" (corect: „...a **militat**, înainte de 1991, împotriva segregaţiei rasiale, a politicii de apartheid", căci **a milita** ⟨din fr. „militer"⟩ înseamnă „a desfăşura o activitate **intensă** într-un domeniu social, politic, cultural; **a lupta** pentru un principiu, pentru o cauză").

(A SE) MILOGI CU INSISTENŢĂ/ÎNJOSITOR/CERŞIND

„La fiecare colţ de stradă, la uşile bisericilor şi centrelor de pâine, te loveşti de cerşetori care **se milogesc cu insistenţă** pentru câţiva bani" (corect: „..., te loveşti de cerşetori care **se milogesc** pentru câţiva bani", pentru că **a se milogi** ⟨din „milog"⟩ înseamnă „a cere de pomană, **a cerşi**; a se ruga de cineva **cu stăruinţă, înjositor**, pentru a obţine ceva").

MINARET ÎNALT [AL UNEI MOSCHEI PENTRU MAHOMEDANI]

„Coborând spre Cazinou, privirile mi-au fost atrase de **minaretul înalt** al unei moschei **pentru mahomedani**" (corect: „..., privirile mi-au fost atrase de **minaretul** unei moschei", deoarece **minaret** ⟨din fr. „minaret", germ. „Minarett"⟩ este un „turn **înalt** alipit unei moschei, amenajat în partea superioară cu un foişor sau cu un balcon, de unde preoţii musulmani cheamă credincioşii la rugăciune; minaree").

(A) MIRA... (A) SURPRINDE/(A) NEDUMERI

„Nu mică a fost **mirarea** de pe chipul jandarmilor, care au rămas **surprinşi** atunci când l-au văzut pe Tudor Mihai" (corect: fie „Nu mică a fost **mirarea** de pe chipul jandarmilor, atunci când l-au văzut pe Tudor Mihai", fie „Nu mică a fost **surprinderea** de pe chipul jandarmilor, atunci când l-au văzut pe Tudor Mihai", fiindcă **a mira** ⟨lat. „mirari"⟩ înseamnă „**a fi surprins** ori **nedumerit**", **mirare** fiind sinonim cu „**nedumerire, surprindere**").

Scanned with OKEN Scanner

MIRACOL EXTRAORDINAR/SUPRANATURAL/MINUNAT/UIMITOR

„Cei care au mers în pelerinaj la Maglavit îşi amintesc că au fost martorii oculari ai unor **miracole extraordinare**" (corect: „...îşi amintesc că au fost martorii oculari ai unor **miracole**", pentru că **miracol** ⟨din lat. „miraculum", it. „miracolo", fr. „miracle"⟩ este un „fenomen **supranatural** sau o **minune**; fapt, fenomen **uimitor, extraordinar**").

MIRAJ ÎNŞELĂTOR/ÎNCHIPUIT/FERMECĂTOR/ILUZORIU/IREZISTIBIL

„«Fata morgana» este un **miraj înşelător**, specific zonelor tropicale, care, la noi, portă numele de «apa morţilor»„ (corect: „«Fata morgana» este un **miraj** specific zonelor tropicale, ...", din cauză că **miraj** ⟨din fr. „mirage"⟩ este ⟨fig.⟩ atât o „imagine **înşelătoare**; **închipuire, iluzie** deşartă", cât şi „**farmec**, atracţie **irezistibilă**").

MIREASMĂ PLĂCUTĂ/PUTERNICĂ/PARFUMATĂ/AROMATĂ

„Pe toată lungimea şanţului creşteau flori de diferite forme şi culori, ale căror **miresme plăcute** te îmbătau" (corect: „...creşteau flori de diferite forme şi culori, ale căror **miresme** te îmbătau", căci **mireasmă** ⟨din sl. „mirizma"⟩ este un „miros **plăcut** şi **puternic**, răspândit mai ales de plante şi flori; **parfum, aromă**").

MISTER NECUNOSCUT/NEÎNŢELES/NEDESCOPERIT

„Lumea, cum spunea Blaga, este un univers plin de **mistere necunoscute** pentru muritori" (corect: „...este un univers plin de **mistere** pentru muritori", din cauză că **mister** ⟨din fr. „mystère", lat. „mysterium"⟩ reprezintă, întâi de toate, ceea ce este ⟨încă⟩ **necunoscut, neînţeles** sau **nedescoperit**"; taină, secret, enigmă).

MIŞTO ŞI ŞUCAR/[FOARTE] FRUMOS/[FOARTE] BUN [BINE]

„...ar învăţa să facă măcar ceva la bătrâneţe, că cu cerutul s-a terminat. Ar fi fost **mişto, şucar!**" (corect: fie „... că cu cerutul s-a terminat. Ar fi fost **mişto!**", fie „...că cu cerutul s-a terminat. Ar fi fost **şucar!**", deoarece argotismul **mişto** ⟨din ţig. „mišto"⟩ înseamnă „⟨foarte⟩ **bun**, ⟨foarte⟩ **frumos**", iar argotismul **şucar** ⟨din ţig. „şukar"⟩, „**frumos, bine**").

MITING PUBLIC/CU CARACTER FOARTE LARG

„**Mitingul public** din Piaţa Universităţii s-a desfăşurat, conform programului, la orele stabilite şi fără evenimente deosebite" (corect: „**Mitingul** din Piaţa Universităţii s-a desfăşurat, conform programului, ...", deoarece **miting** ⟨din engl. ,fr. „meeting"⟩ este o „adunare, manifestaţie **publică cu caracter foarte larg**, prilejuită de un eveniment politic sau social important").

Scanned with OKEN Scanner

MIT LEGENDAR/FABULOS/FANTASTIC/SUPRANATURAL

„În poezia «Monastirea Argeşului», e vorba de un **mit legendar**, cel al Meşterului Manole, al jertfei creatoare" (corect: „..., e vorba de un **mit**, cel al Meşterului Manole, al jertfei creatoare", deoarece **mit** ⟨din ngr. „mithos", fr. „mythe"⟩ este ⟨adesea fig.⟩ o „povestire **fabuloasă** ⟨= **fantastică, legendară**⟩ care cuprinde credinţele popoarelor ⟨antice⟩ despre originea universului şi a fenomenelor naturii, despre zei şi eroi **legendari** etc.; ⟨p.gener.⟩ poveste, **legendă, basm**").

MOD AL FELULUI

„Odată cu examinarea jandarmilor..., au apărut şi primele reclamaţii faţă de **modul felului** în care se desfăşoară testarea" (corect: „...primele reclamaţii faţă de **modul/felul** în care se desfăşoară testarea", deoarece prin **mod** ⟨din lat. „modus", it. „modo"⟩ se înţelege un „**fel** de a fi, de a se manifesta al cuiva sau a ceva; **fel** în care se efectuează ceva; cale, procedeu, metodă").

MODERAŢIE CALCULATĂ/CHIBZUITĂ/CUMPĂTATĂ

„Atitudinea lui era de o **moderaţie calculată**, puţin obişnuită la oameni nevrotici ca el" (corect: „Atitudinea lui era de o **moderaţie** puţin obişnuită...", fiindcă **moderaţie** ⟨din lat. „moderatio", fr. „modération", it. „moderazione"⟩ înseamnă „atitudine moderată, **cumpătată, chibzuită, calculată**").

(A) MONOLOGA SINGUR/CU SINE ÎNSUŞI

„Personajul titular al multor «Cânticele comice», de V. Alecsandri, care **monologa singur** pe scenă, era interpretat de Matei Millo" (corect: „..., care **monologa** pe scenă, era interpretat de Matei Millo", căci **a monologa** ⟨din fr. „monologuer"⟩ înseamnă „a vorbi **singur**, a vorbi **cu sine însuşi**").

MONOPOL EXCLUSIV

„Tutunul a fost întotdeauna, la noi, **monopolul exclusiv** al statului..." (corect: „Tutunul a fost întotdeauna, la noi, **monopolul** statului...", pentru că **monopol** ⟨din germ. „Monopol", fr. „monopole"⟩ este fie un „drept **exclusiv**, de obicei al statului, de a dispune de ceva, de a efectua ceva; dominaţie într-un domeniu, într-una sau mai multe ramuri economice", fie un „privilegiu **exclusiv**, de drept şi de fapt, pe care îl posedă un individ, o întreprindere sau un organism public de a fabrica, de a vinde sau de a exploata anumite bunuri sau servicii").

Scanned with OKEN Scanner

(A) MONTA LA LOC/PRIN ASAMBLARE/PRIN ÎMBINARE

„Desfacerea prăjitorului electric a fost o treabă ușoară; **montarea** lui **la loc** s-a dovedit foarte grea" (corect: „...; **montarea** lui s-a dovedit foarte grea", deoarece **a monta** ⟨din fr. „monter"⟩ înseamnă, cu precădere, „a fixa **la locul** lor diferite piese ale unui sistem tehnic, **a asambla, a îmbina**; a fixa, a amplasa **la locul** de funcționare o parte a unui mecanism, a unui obiect").

MONUMENT ARHITECTONIC (SCULPTURAL)/ DE PROPORȚII MARI/DE MARE VALOARE

„Bucureștiul este un oraș cu **monumente arhitectonice de o mare valoare culturală și artistică**" (corect: „Bucureștiul este un oraș cu **monumente**", din cauză că **monument** ⟨din fr. „monument", lat. „monumentum"⟩ este o „operă **de sculptură** sau **de arhitectură** destinată să perpetueze amintirea unui eveniment sau a unei personalități remarcabile; ⟨p.ext.⟩ construcție **arhitectonică de proporții mari** sau **de o deosebită valoare**").

MOȘ BĂTRÂN/[MAI] ÎN VÂRSTĂ

„Când am bătut la poartă, a ieșit din casă, sprijinindu-se în baston, un **moș bătrân**, încălțat cu opinci" (corect: „..., un **moș**, încălțat cu opinci", fiindcă **moș** ⟨din „moașă", derivat regresiv⟩ este un „bărbat ⟨mai⟩ **în vârstă**; unchiaș ⟨= [pop.] om **bătrân**⟩, **moșneag** ⟨= [în teatrul folcloric] bărbat **bătrân**⟩).

MOȘIE MARE/DE PĂMÂNT CULTIVABIL

„În Ialomița au existat nu numai ferme, ci și câteva **moșii mari**, cum au fost cele ale lui Seceleanu, Cămărășescu, Aurel Pană..." (corect: „În Ialomița, au existat nu numai ferme, ci și câteva **moșii**, cum au fost...", din cauză că **moșie** ⟨„moș" + suf. „-ie"⟩ este o „**mare** proprietate ⟨funciară⟩ dobândită de cineva ⟨prin cumpărare, donație etc.⟩; proprietate ⟨**mare**⟩ **de pământ cultivabil**").

MUJDEI DE USTUROI/ALIMENTAR

„La friptură, vă putem servi, după preferință, hrean sau **mujdei de usturoi**" (corect: „..., vă putem, servi, după preferință, hrean sau **mujdei**", pentru că **mujdei** ⟨„must" + „de" + „ai" = usturoi⟩ este un „preparat **alimentar din usturoi** pisat, oțet ⟨sau apă⟩ și sare, care servește ca adaos la unele mâncăruri").

MULȚIME MARE/MULTĂ/STRÂNSĂ LAOLALTĂ

„În piață, se strânsese o **mulțime mare** de oameni care scandau lozinci antiguvernamentale și antiprezidențiale" (corect: „În piață,

Scanned with OKEN Scanner

se strânsese o **mulțime** de oameni ...", fiindcă **mulțime** ⟨„mult" + suf. „-ime"⟩ reprezintă ⟨la sg., adesea cu determinări⟩ un „număr **mare** de ființe sau de lucruri, cantitate **mare**; lume **multă strânsă laolaltă**").

(A) (SE) MULȚUMI NUMAI/DOAR CU...

„În dorul fragilor, **te mulțumești numai cu** cozile" (corect: „În dorul fragilor, **te mulțumești cu** cozile", pentru că **a se mulțumi** ⟨din formula de urare „(la) mulți ani!"⟩ înseamnă „a fi, a se socoti satisfăcut; **a nu pretinde mai mult**", iar juxtapunerea adverbului de restricție sau de exclusivitate **numai/doar** se dovedește aberantă).

MURIBUND ÎN AGONIE/CU PUȚINE ZILE DE TRĂIT

„Depus la camera de gardă, accidentatul era mai mult un **muribund în agonie**, cu minime șanse de supraviețuire" (corect: „..., accidentatul era mai mult un **muribund**, cu minime șanse de supraviețuire", căci **muribund** ⟨din fr. „moribond", lat. „moribundus"⟩ este o „ființă pe moarte, **în agonie**; ⟨p.ext.⟩ ființă fără vlagă, foarte slabă **care nu mai are mult de trăit**").

(A) MURMURA ÎNCET/NEDESLUȘIT/MONOTON/ȘOPTIT

„Lucrările simpozionului obosiseră auditorul, pentru că în sală, dacă, la început, acesta **murmura încet**, mai târziu conversa cu voce tare" (corect: „..., pentru că în sală, dacă, la început, acesta **murmura**, mai târziu conversa cu voce tare", din cauză că **a murmura** ⟨din lat. „murmurare", fr. „murmurer"⟩ înseamnă „a rosti cuvinte sau a intona o melodie **încet, nedesluşit, monoton, şoptit**").

MUST DULCE

„Sticla cu **must dulce** devine o bombă cu explozie întârziată dacă lichidul e încă în fierbere sau dacă sticla este agitată" (corect: „Sticla cu **must** devine o bombă cu explozie întârziată...", fiindcă **must** ⟨lat. „mustum"⟩ este, întâi de toate, un „suc **dulce** care nu a început încă să fermenteze, obținut prin fierberea și presarea boabelor de struguri sau ⟨p.ext.⟩ a altor fructe ori plante").

(A) MUSTI LA SUPRAFAȚĂ/DIN ABUNDENȚĂ/DE ÎMBIBARE

„Fiind zonă inundabilă, nu ne-am mirat să vedem că, după un front mai puternic de ploi, apa **mustea la suprafață**..." (corect: „..., după un front mai puternic de ploi, apa **mustea**...", fiindcă **a musti** ⟨din „must"⟩ înseamnă „a se ivi **din abundență**, a ieși **la suprafață**; a fi plin de sevă sau de alt lichid; **a fi îmbibat**").

Scanned with OKEN Scanner

(A) MUŞCA CU DINŢII

„Din prea multă dragoste, mamele se joacă cu cei mici sărutându-le şi **muşcându-le**, uşor, **cu dinţii** părţile moi ale trupului" (corect: „..., mamele se joacă cu cei mici sărutându-le şi **muşcându-le**, uşor, părţile moi ale trupului", fiindcă **a muşca** ⟨et.nec.⟩ înseamnă „a apuca **cu dinţii**...").

MUŞUROI DE ŢĂRÂNĂ/DE PĂMÂNT

„Întregul lot era plin de **muşuroaie de ţărână** făcute de cârtiţe" (corect: „Întregul lot era plin de **muşuroaie** făcute de cârtiţe", pentru că **muşuroi** ⟨lat. „mus araneus"⟩ este o „moviliţă formată **din ţărâna** pe care o aruncă la suprafaţa solului furnicile, cârtiţele etc. când îşi sapă coridoarele subterane; grămadă **de pământ** adunată la rădăcina unor plante pentru a le sprijini, a le feri de vânt, de îngheţ sau pentru a le favoriza dezvoltarea; ⟨reg.⟩ ridicătură mică **de pământ**; movilă, deal").

Scanned with OKEN Scanner

N

NAMILĂ [FOARTE] MARE/ENORMĂ/COLOSALĂ/GREOAIE

„Dintre luptători se distingea o **namilă mare**, cu pieptul păros şi muşchi de criţă, un fel de goliat modern" (corect: „Dintre luptători se distingea o **namilă**, cu pieptul păros şi muşchi de criţă, ...", fiindcă **namilă** ⟨et.nec.⟩ este o „fiinţă" sau un „lucru **foarte mare**"; „**matahală, colos**; fiinţă fantastică de mărime **enormă** şi de obicei cu înfăţişare îngrozitoare").

NATURAL, ... FIRESC/NORMAL

„Chiar de la întrunirea de deschidere, discuţiile s-au legat mult mai **natural**, mult mai **firesc**" (corect: fie „..., discuţiile s-au legat mult mai **natural**", fie „..., discuţiile s-au legat mult mai **firesc**", din cauză că **natural** ⟨din lat. „naturalis", it. „naturale", fr. „naturel", germ. „Naturell"⟩ este sinonim cu „care concordă, se potriveşte cu faptele din realitatea obiectivă, cu ordinea **firească** a lucrurilor; **normal, firesc**").

NAVETĂ DUS ŞI ÎNTORS/CU REGULARITATE

„Având serviciu la Slobozia, a făcut **navetă dus şi întors** cu trenul până s-a stabilit acolo cu domiciliul" (corect: „..., a făcut **navetă** cu trenul până s-a stabilit acolo cu domiciliul", căci **navetă** ⟨din fr. „navette"⟩ înseamnă, aici, „parcurgerea de către o persoană a unui drum **dus şi întors, cu regularitate**, de obicei între două localităţi relativ apropiate").

NĂLUCĂ FANTASTICĂ/IMAGINARĂ/FANTOMATICĂ/HALUCINANTĂ

„Trezit din somn, mi-am dat seama că acea **nălucă imaginară** mi-apăruse în vis, nu în realitate" (corect: „..., mi-am dat seama că acea **nălucă** mi-apăruse în vis, nu în realitate", căci **nălucă** ⟨din „năluci", derivat regresiv⟩ este, cu prioritate, o „fiinţă **fantastică, imaginară**"; „arătare, **fantomă, vedenie**, nălucire").

Scanned with OKEN Scanner

NĂMETE [MARE] DE ZĂPADĂ

„Peste o sută de autovehicule au fost acoperite de **nămeţi de zăpadă**" (corect: „...au fost acoperite de **nămeţi**/mormane **de zăpadă**", pentru că **nămete** ⟨din bg. „namet"⟩ reprezintă ⟨mai ales la plural⟩ o „cantitate mare **de zăpadă** ⟨ninsă sau adunată de viscol⟩; troian, noian").

NĂPASTĂ MARE/NEDREAPTĂ/NEÎNTEMEIATĂ/CALOMNIOASĂ

„Odată cu transformarea socialistă a agriculturii, asupra familiilor ţărăneşti înstărite se abătu **marea năpastă** produsă de lupta de clasă" (corect: „..., asupra familiilor ţărăneşti înstărite se abătu **năpasta** produsă de lupta de clasă", deoarece **năpastă** ⟨din sl. „napasti"⟩ este o „nenorocire **mare**; ceea ce provoacă cuiva **mari** neplăceri, necazuri, suferinţe; învinuire **nedreaptă**, acuzaţie **neîntemeiată**; **calomnie**").

NECROLOG FUNEBRU/AL UNUI DECEDAT RECENT

„Din **necrologul funebru** apărut în România liberă, am aflat de dispariţia fulgerătoare, dintre cei vii, a ilustrului cărturar" (corect: „Din **necrologul** apărut în România liberă, ...", pentru că **necrolog** ⟨din fr. „nécrologe"⟩ este un „discurs, articol sau anunţ cu caracter **funebru** în care de obicei sunt relevate calităţile morale şi valoarea socială **ale unei persoane decedate de curând**").

NECUVIINŢĂ GROSOLANĂ/MOJICĂ/OBRAZNICĂ/ INDECENTĂ/NEPOLITICOASĂ

„La o asemenea **necuviinţă grosolană**, se ridică în picioare şi-şi înfruntă, cu demnitate, adversarul" (corect: „La o asemenea **necuviinţă**, se ridică în picioare...", deoarece **necuviinţă** ⟨„ne-" + „cuviinţă"⟩ este „lipsă de respect; faptă, atitudine, vorbă lipsită de cuviinţă; **indecenţă, obrăznicie; impolitețe, grosolănie, mojicie**").

NEGOŢ PARTICULAR

„În întreg talciocul se practica un **negoţ particular** înfloritor" (corect: „...se practica un **negoţ** înfloritor", deoarece **negoţ** ⟨lat. „negotium"⟩ este o „activitate economică sau de comerţ în domeniul **particular**").

NELINIŞTE ŞI ÎNGRIJORARE/TULBURARE/TEAMĂ/PANICĂ [NELĂMURITĂ]

„Furia atacatorului lunetist, care cere 10 milioane de dolari, stârneşte **neliniște şi îngrijorare**" (corect: fie „Furia atacatorului lunetist... stârneşte **neliniște**", fie „Furia atacatorului lunetist... stârneşte **îngrijorare**", pentru că **neliniște** ⟨„ne" + „liniște"⟩ este sinonim cu „stare

Scanned with OKEN Scanner

de agitație, de frământare, de neastâmpăr; **tulburare, îngrijorare, teamă, panică** ⟨nelămurită⟩").

NEPOTRIVIRE DISCORDANTĂ/FLAGRANTĂ/DISCREPANTĂ

„Deși se luaseră din dragoste, **nepotrivirea discordantă** de caracter va duce la destrămarea căsniciei lor" (corect: „..., **nepotrivirea** de caracter va duce la destrămarea căsniciei lor", deoarece **nepotrivire** ⟨„ne-" + „potrivire"⟩ este „lipsă de potrivire, de concordanță, de conformitate; dezacord, **discordanță** ⟨= nepotrivire **flagrantă**⟩, **discrepanță**").

NERĂBDARE ÎNFRIGURATĂ/ARZĂTOARE/NEASTÂMPĂRATĂ

„Cu **nerăbdare înfrigurată** deschise scrisoarea mult-așteptată și, ascultându-și bătăile inimii, îi citi conținutul" (corect: „Cu **nerăbdare** deschise scrisoarea mult-așteptată...", pentru că **nerăbdare** ⟨„ne-" + „răbdare"⟩ este „lipsă de răbdare; starea celui nerăbdător; **neastâmpăr**, provocat de așteptare; încordare, **înfrigurare**; dorință **arzătoare**; grabă de a începe, de a întreprinde, de a termina ceva").

NESTEMATĂ PREȚIOASĂ/SCUMPĂ

„Magazinul de bijuterii dăduse faliment: obiectele de aur și argint, **nestematele prețioase** etc. aveau prea puțini cumpărători" (corect: „...: obiectele de aur și argint, **nestematele** etc. aveau prea puțini cumpărători", fiindcă **nestemată** ⟨cf. lat. „aestimatus"⟩ este o „piatră **prețioasă**, piatră **scumpă**").

NEVRALGIE DUREROASĂ/ACUTĂ

„Stând în curent, a contractat o **nevralgie dureroasă**, pe care a combătut-o cu analgezice" (corect: „..., a contractat o **nevralgie**, pe care a combătut-o cu analgezice", din cauză că **nevralgie** ⟨din fr. „névralgie"⟩ este o **durere, acută**, localizată pe traiectul unui nerv").

NIMFĂ TÂNĂRĂ/FRUMOASĂ/GRAȚIOASĂ

„Asemenea unei **nimfe tinere**, o fată se ivi dintre valuri, spre plajă, fermecând prin puritatea chipului și mișcărilor" (corect: „Asemenea unei **nimfe**, o fată se ivi dintre valuri, spre plajă, ...", deoarece **nimfă** ⟨din fr. „nymphe", lat. „nympha"⟩ este ⟨la fig.⟩ o fată **tânără** și **frumoasă, plină de grație**").

(A) NOTA ÎN SCRIS/O ÎNSEMNARE/O ÎNREGISTRARE

„Era uimitor cum unii elevi **notau în scris** aproape tot ce le preda profesorul, învățând apoi totul pe de rost" (corect: „Era uimitor cum unii elevi **notau** aproape tot ce le preda profesorul, ...", din cauză

Scanned with OKEN Scanner

că **a nota** ⟨din fr. „noter", lat. „notare"⟩ semnifică, cu precădere, **„a însemna, a consemna** ceva **în scris**").

NOTAR PUBLIC

„Pentru perfectarea actelor de vânzare-cumpărare a terenului agricol s-a adresat unui **notar public**" (corect: „...s-a adresat unui **notar**", din cauză că **notar** ⟨din fr. „notaire", lat. „notarius", germ. „Notar"⟩ este un „funcționar **public** învestit cu atribuția de a autentifica acte juridice, de a legaliza semnături, de a elibera copii legalizate, certificate etc.").

NOTĂ SCURTĂ [DE LECTURĂ]/SCRISĂ

„În legătură cu romanul nou-apărut, s-a publicat o **notă scurtă de lectură** în revista amintită" (corect: „..., s-a publicat o **notă de lectură** în revista amintită", fiindcă **notă** ⟨din fr. „note", lat., it. „nota"⟩ este, în general, un „text **scris** care conține o **scurtă** însemnare, un comentariu", iar **nota de lectură** este, în publicistică, o „compoziție **scurtă** în care sunt consemnate câteva însemnări, observații critice, precizări, informații suplimentare, plecând de la textele literare și științifice sau de la diferite aspecte ale mediului înconjurător").

NOTIFICARE SCRISĂ

„În termenul prevăzut de lege, a primit o **notificare scrisă**, că formalitățile procedurale solicitate au fost realizate" (corect: „..., a primit o **notificare**, că formalitățile procedurale solicitate au fost realizate", pentru că **notificare** ⟨v. „notifica"⟩ este o „comunicare **scrisă** adresată unei persoane, prin organul competent, în scopul de a o informa că un fapt sau un act juridic a fost îndeplinit; notificație").

NOTORIETATE PUBLICĂ

„E de **notorietate publică** faptul că doctorița cerea sume mari pentru dosare de pensionare" (corect: „E de **notorietate** faptul că doctorița cerea sume mari...", pentru că **notorietate** ⟨din fr. „notoriété⟩ este „însușirea de a fi notoriu, faptul de a fi cunoscut **de multă lume** ⟨= **public**⟩; reputație, faimă").

NOȚIUNE ABSTRACTĂ/GENERALĂ/ESENȚIALĂ/CONCEPTUALĂ

„Desigur că filozofia este o știință formată dintr-un ansamblu de **noțiuni abstracte**, care reflectă lumea și viața sub aspectele cele mai generale" (corect: „...dintr-un ansamblu de **noțiuni** care reflectă lumea și viața sub aspectele cele mai generale", fiindcă **noțiune** ⟨din fr. „notion", lat. „notio, -onis"⟩ este o „formă logică fundamentală

Scanned with OKEN Scanner

a gândirii omeneşti care reflectă caracterele **generale, esenţiale** ⟨= deci **abstracte**⟩ şi necesare ale unei clase de obiecte"; **concept**; ⟨la pl.⟩ cunoştinţe, principii ⟨legi şi **noţiuni**⟩ generale de bază într-un anumit domeniu").

NOXĂ DĂUNĂTOARE/RĂSPÂNDITĂ ÎN ATMOSFERĂ

„Cazurile de silicoză se înmulţiseră din cauza **noxelor dăunătoare** eliminate de instalaţiile marilor unităţi industriale din zonă" (corect: „...se înmulţiseră din cauza **noxelor** eliminate de instalaţiile marilor unităţi industriale din zonă", căci **noxă** ⟨din lat. „noxa"⟩ este un „agent, factor" sau o „împrejurare cu acţiune **dăunătoare** asupra organismului, **care se răspândeşte în atmosferă** de obicei în timpul diferitelor procese tehnologice").

NUANŢĂ DE CULOARE

„Pastelul oglindea un colţ pitoresc de natură, ale cărei **nuanţe de culori** îţi încântau ochii..." (corect: „..., ale cărei **nuanţe** îţi încântau ochii...", pentru că **nuanţă** ⟨din fr. „nuance"⟩ este, cu prioritate, „fiecare dintre varietăţile **unei culori**, determinată de compoziţia sa cromatică; ⟨p.gener.⟩ **culoare**").

NUCLEU ESENŢIAL/CENTRAL

„De aici necesitatea unui **nucleu esenţial**, format din oameni cu orizont politic superior, care să militeze pentru înfăptuirea programului partidului" (corect: „De aici necesitatea unui **nucleu**, format din oameni cu orizont politic superior, ...", căci **nucleu** ⟨din fr. „nucléus", lat. „nucleus"⟩ este ⟨la fig.⟩ un „element **esenţial, central** al unui lucru, al unei acţiuni").

NUD GOL/SIMPLU/CURAT/PUR

„Autorul a încercat, în volumul său, să se dezbrace la **nudul gol**" (corect: „Autorul a încercat, în volumul său, să se dezbrace **complet**/să apară **nud**", căci **nud** ⟨din lat. „nudus", it. „nudo"⟩ este o „persoană" sau un „corp omenesc **complet** dezbrăcat, **gol**; ⟨la fig.⟩ fără artificii, fără complicaţii; **simplu; curat, pur**").

NUME PATRONIMIC

„Vechiul **nume patronimic** al bunicului era Răducan, devenit, ulterior, Rădulescu" (corect: „Vechiul **patronim/nume de familie** al bunicului era Răducan, devenit, ulterior, Rădulescu", căci **patronimic** ⟨din fr. „patronymique"⟩ înseamnă „**nume** de familie").

Scanned with OKEN Scanner

NUME TOPONIMIC

„Pentru a înțelege etimologia **numelor toponimice** ale satelor noastre, trebuie să recurgi la elemente de lingvistică, geografie și istorie" (corect: „Pentru înțelegerea **numelor de locuri/toponimelor...**", fiindcă **toponimic** ⟨din fr. „toponymique"⟩ înseamnă „**nume** propriu de oraș, de stat, de apă, de munte etc.; **toponim**).

NUTREȚ PENTRU ANIMALE/PENTRU FURAJARE

„Din cauza secetei, porumbul n-a mai legat, fiind folosit, ca masă verde, drept **nutreț pentru animale**" (corect: „..., porumbul n-a mai legat, fiind folosit, ca masă verde, drept **nutreț**", deoarece **nutreț** ⟨lat. „nutricium"⟩ este un „nume dat plantelor recoltate care servesc ca hrană **animalelor** domestice erbivore; hrana **animalelor** erbivore constituită din aceste plante; **furaj**; ⟨pop.⟩ hrană **pentru animale**").

Scanned with OKEN Scanner

O

OBELISC COMEMORATIV/ÎNALT ŞI ASCUŢIT/CU INSCRIPŢII

„Evocarea eroilor căzuţi în luptă pentru izgonirea trupelor hitleriste a fost cinstită prin înălţarea unui **obelisc comemorativ**" (corect: „... a fost cinstită prin înălţarea unui **obelisc**", deoarece **obelisc** ⟨din fr. „obélisque"⟩ este, cu precădere, un „monument **comemorativ** de origine egipteană, de forma unui stâlp **înalt şi ascuţit** la vârf, alcătuit de obicei dintr-un singur bloc de piatră şi acoperit **cu inscripţii**").

OBŞTE DE OAMENI/MARE/MULTĂ/STRÂNSĂ LA UN LOC

„Întreaga **obşte de oameni** a satului era de acord: biserica trebuia renovată cu orice preţ" (corect: „Întreaga **obşte** a satului era de acord: ...", căci **obşte** ⟨din sl. „obĭštije"⟩ este ⟨p.ext.⟩ o „masă **mare de oameni, gloată, mulţime**; obştime").

(A) OBŢINE REALIZĂRI

„E un colectiv tânăr care **a obţinut realizări** bune" (corect: „...care **a obţinut** lucruri bune/a avut **realizări** bune", pentru că **a obţine** ⟨din fr. „obtenir", lat. „obtinere"⟩ înseamnă „a dobândi, a primi, a căpăta (ceva). a reuşi să ajungă la..., **a realiza** ceva").

OCHI... PRIVIRE/VEDERE/UITĂTURĂ

„De sus, de la înălţimea străvechiului turn al Goliei, **ochiul** cuprinde cu **privirea** întreaga panoramă a oraşului" (corect: „De sus, de la înălţimea străvechiului turn al Goliei, **ochiul/privirea** cuprinde întreaga panoramă a oraşului", din cauză că **ochi** ⟨din lat. „oc(u)lus"⟩ este, între altele, „facultatea de a vedea, simţul văzului, **vedere; privire, uitătură**").

OCINĂ MOŞTENITĂ

„Multe pământuri ale străbunilor noştri sunt, de fapt, nişte **ocini moştenite** din vremuri îndepărtate" (corect: „...sunt, de fapt, nişte **ocini** din vremuri îndepărtate", căci **ocină** ⟨din sl. „otĭcina"⟩ este

Scanned with OKEN Scanner

⟨înv. şi pop.⟩ o „bucată de pământ **moştenită; moştenire**, proprietate").

(A) OCOLI DE JUR-ÎMPREJUR/DIN TOATE PĂRŢILE

„Mânaţi de la urmă, caii **ocoleau de jur-împrejur**, speriaţi, curtea, fără să nimerească poarta" (corect: „..., caii **ocoleau**, speriaţi, curtea, fără să nimerească poarta", deoarece **a ocoli** ⟨din „ocol"⟩ înseamnă, în primul rând, „a străbate o distanţă făcând un ocol; a merge **de jur-împrejur, a înconjura**").

ODĂ DE PREAMĂRIRE/DE ELOGIERE/LIRICĂ

„Poezia lui Grigore Alexandrescu «Umbra lui Mircea. La Cozia» este o **odă de preamărire** închinată trecutului eroic, simbolizat de voievod" (corect: „...este o **odă** închinată trecutului eroic, simbolizat de voievod", pentru că **odă** ⟨din fr. „ode"⟩ este, aici, o „specie a poeziei **lirice**, în care se exprimă **elogiul** ⟨= **preamărirea**⟩, entuziasmul sau admiraţia faţă de persoane, de fapte eroice, idealuri etc.").

ODIHNĂ DESĂVÂRŞITĂ/SUFLETEASCĂ/PENTRU REPAUS

„Nicăieri nu am avut satisfacţia unei asemenea **odihne desăvârşite**, ca pe malul mării, într-unul dintre hotelurile din Eforie-Nord" (corect: „Nicăieri nu am avut satisfacţia unei asemenea **odihne**, ca pe malul mării,...", căci **odihnă** ⟨din „odihni", derivat regresiv⟩ semnifică, între altele, starea de „calm **desăvârşit**, pace, linişte **sufletească**; tihnă, răgaz; „**repaus**").

ODISEE LUNGĂ/PLINĂ DE AVENTURI/DE PERIPEŢII/ DE ÎNTÂMPLĂRI NEPREVĂZUTE

„Acţiunea romanului evocă o **odisee lungă** a eroului principal, pus în situaţiile cele mai incredibile" (corect: „Acţiunea romanului evocă o **odisee** a eroului principal, ...", căci **odisee** ⟨din fr. „odyssée⟩ este o „călătorie **lungă** şi **plină de aventuri**; şir **de întâmplări neprevăzute**; viaţă plină **de peripeţii**").

ODOR IUBIT/PREŢUIT

„Este trist când doar unul dintre cei doi fraţi joacă rolul de **odor iubit** al mamei..." (corect: „...doar unul dintre cei doi fraţi joacă rolul de **odor** al mamei...", din cauză că **odor** ⟨din scr. „odor"⟩ este ⟨la fig.⟩ o „fiinţă **iubită, preţuită**; ⟨spec.⟩ copil").

OFENSĂ JIGNITOARE/INSULTĂTOARE/INJURIOASĂ

„Reacţia autorului acelui articol agresiv constituia o evidentă **ofensă jignitoare** la adresa celor citaţi" (corect: „..., constituia o evidentă **ofensă** la adresa celor citaţi", căci **ofensă** ⟨din fr.

Scanned with OKEN Scanner

„offense”⟩ înseamnă „cuvânt, comportare, faptă **jignitoare**; **insultă, jignire, injurie**”).

(A) OFERI ÎN DAR

„De ziua ei onomastică, îi **oferi în dar** o carte şi un carton de prăjituri” (corect: „De ziua ei onomastică, îi **oferi** o carte şi un carton de prăjituri”, din cauză că **a oferi** ⟨din it. „offerire”⟩ înseamnă, cu precădere, „a propune cuiva ⟨în semn de atenţie, de bunăvoinţă etc.⟩ să primească un lucru necerut; a da **în dar**, a pune la dispoziţie”).

OFTAT PROFUND/PUTERNIC/PRELUNG

„Cu un **oftat profund**, se desprinse din braţele fiului şi se cufundă în tăcere, privind pe fereastră” (corect: „Cu un **oftat**, se desprinse din braţele fiului ...”, fiindcă **oftat** ⟨v. „ofta”⟩ este o „respiraţie **puternică, profundă** şi **prelungă**, însoţită în expiraţie de un zgomot caracteristic care întrerupe ritmul respirator normal, pricinuită de o durere morală ⟨sau fizică⟩; suspin, oftătură, aht, oft, oftare”).

OGAR DE VÂNĂTOARE

„Totul fusese pregătit cu minuţiozitate: cai, hăitaşi, muniţie şi **ogari de vânătoare**” (corect: „...: cai, hăitaşi, muniţie şi **ogari**”, din cauză că **ogar** ⟨din magh. „agár”⟩ este un „câine **de vânătoare** cu botul lung, cu corpul înalt, subţire şi zvelt, cu picioare lungi, foarte iute la fugă”).

O.K., ÎN REGULĂ/FOARTE BINE/DE ACORD

„Cum vă simţiţi la mare? Cum e plaja? **„E O.K., în regulă**” (corect: „...”, **„E O.K./în regulă**”, pentru că O.K. ⟨din engl. „OK”⟩ înseamnă **„de acord, foarte bine, în regulă**”).

OLANDĂ FINĂ/DEASĂ/DE IN

„De la stofa pentru un mantou, se opri la valul de **olandă fină**, a cărei calitate o aprecia” (corect: „..., se opri la valul de **olandă**, a cărei calitate o aprecia”, căci **olandă** ⟨din fr. „hollande”, it. „olanda”⟩ este o „ţesătură **deasă** şi **fină** făcută din fire **de in** de bună calitate, folosită la confecţionarea lenjeriei de pat, de corp etc.”).

OLIGARHIE MINORITARĂ

„În unele ţări, aşa-zis democratice, puterea politică se află în mâinile unei **oligarhii minoritare** care deţine principalele poziţii economico-financiare” (corect: „..., puterea politică se află în mâinile unei **oligarhii** care deţine principalele poziţii economico-financiare”, pentru că **oligarhie** ⟨din ngr. „oligarhía”, fr. „oligarchie”⟩ este o „formă de conducere a statului în care puterea politică şi

Scanned with OKEN Scanner

economică este deținută de un **număr restrâns de persoane; grup de persoane** care exercită puterea într-o astfel de formă de guvernământ").

OMLETĂ DE OUĂ

„Una dintre mâncărurile cel mai ușor și rapid de făcut este **omleta de ouă** sau șnițelul" (corect: „...este **omleta** sau șnițelul", căci **omletă** ⟨din fr. „omelette"⟩ este o „mâncare făcută **din ouă** bătute și prăjite în grăsime, uneori cu o umplutură de șuncă, brânză, spanac etc.").

OMNIPOTENȚĂ ABSOLUTĂ/NELIMITATĂ/ATOTPUTERNICĂ

„Instruiți la Academia «Ștefan Gheorghiu», activiștii de partid erau întruchiparea omniscienței și **omnipotenței absolute**" (corect: „..., activiștii de partid erau întruchiparea omniscienței și **omnipotenței**", din cauză că **omnipotența** ⟨din fr. „omnipotent", it. „omnipotente", lat. „omnipotens, -ntis" ⟩ este ⟨livr.⟩ o „putere **nelimitată**, autoritate **absolută; atotputernicie**").

OMULEȚ MIC DE STATURĂ/NEÎNSEMNAT/ȘTERS/LIPSIT DE NOBLEȚE

„**Omuleț mic de statură**, și la propriu și la figurat, ducea o existență ștearsă, adunând cârpe și sticle goale" (corect: „**Omuleț**, și la propriu, și la figurat, ducea o existență ștearsă, ...", din cauză că **omuleț** ⟨„om" + suf. „-uleț"⟩ este un „diminutiv al lui om; om **mic de statură**; ⟨la fig.⟩ om **neînsemnat**, fără nici un merit; om cu preocupări mărunte, **meschine**").

ONEST ȘI CINSTIT/DE TREABĂ/CORECT

„E de condamnat să aplauzi uciderea unei românce venite în Italia să muncească **onest și cinstit**" (corect: „...uciderea unei românce venite în Italia să muncească **onest/cinstit**", fiindcă **onest** ⟨din lat. „honestus", it. „onesto"⟩ este sinonim cu „**cinstit, de treabă, corect**").

ONOARE ȘI DEMNITATE/INTEGRITATE MORALĂ/ PROBITATE/CORECTITUDINE/CINSTE

„Aspectele publicate au fost de natură a compromite **onoarea și demnitatea** mea de militar" (corect: fie „...a compromite **onoarea** mea de militar", fie „...a compromite **demnitatea** mea de militar", fiindcă **onoare** ⟨din lat. „honor, -oris", fr. „honneur", it. „onore"⟩ este sinonim cu „integritate morală, **probitate, corectitudine; demnitate, cinste**").

ONOMATOPEE IMITATIVĂ/DIN NATURĂ

„Din categoria interjecțiilor fac parte și **onomatopeele imitative**, ce reproduc sonor fenomene din natură" (corect: „...fac parte și

Scanned with OKEN Scanner

onomatopeele, ce reproduc sonor fenomene din natură", deoarece **onomatopee** ⟨din fr. „onomatopée⟩ este un „cuvânt care, prin elementele lui sonore, **imită** sunete, zgomote etc. **din natură**; cuvânt **imitativ**").

OPERAȚIE CHIRURGICALĂ

„Apendicita de care suferea urma să fie vindecată nu prin medicamente, ci printr-o **operație chirurgicală**" (corect: „...nu prin medicamente, ci printr-o **operație**", pentru că **operație** ⟨din lat. „operatio, -onis", fr. „opération", germ. „Operation"⟩ este, aici, o „acțiune terapeutică **chirurgicală**, efectuată asupra unui organ sau a unui țesut bolnav; intervenție **chirurgicală**").

OPOZIȚIE CONTRARĂ/POTRIVNICĂ

„Ei au considerat că, în actualele condiții politice și de guvernare, trebuie să existe o **opoziție contrară**" (corect: „..., trebuie să existe o **opoziție**", căci **opoziție** ⟨din lat. „oppositio, -onis", fr. „opposition", germ. „Opposition"⟩ este ⟨în țările cu regim parlamentar⟩ „totalitatea persoanelor care fac parte dintr-un grup politic **potrivnic** ⟨= **contrar**⟩ partidului aflat la putere; politica pe care o duce acest grup față de partidul la putere").

OPROBRIU PUBLIC/DISPREȚUITOR/DEZAPROBATOR

„Faptele lui odioase, cutremurătoare i-au atras **oprobriul public**, fiind condamnat, fără drept de apel, de societate" (corect: „...i-au atras **oprobriul**, fiind condamnat, fără drept de apel, de societate", fiindcă **oprobriu** ⟨din fr. „opprobre", lat. „opprobrium"⟩ înseamnă ⟨livr.⟩ „**dispreț, dezaprobare**, prin care **societatea** ⟨= mulțime, lume, **public**⟩ condamnă fapte socotite nedemne sau oameni care săvârșesc astfel de fapte").

OPTIMIZARE MAI BUNĂ

„Se urmărește **optimizarea** cât **mai bună** a traficului de mărfuri, potrivit cu standardele europene" (corect: „Se urmărește **optimizarea** traficului de mărfuri, ...", fiindcă **a optimiza** ⟨din fr. „optimiser"⟩ înseamnă „a face ca randamentul unei mașini, al unui sistem tehnic etc. să fie **optim**, să corespundă unor exigențe sporite", iar **optim** ⟨din fr. „optime", lat. „optimus"⟩, având deja valoare de superlativ – cu sensul de „**cel mai bun, foarte bun**" –, nu mai poate primi ca atribut comparativul „mai bun").

OPȚIUNE DE A ALEGE

„În ce privește strategiile politice, contează enorm **opțiunea de a alege** pe cea mai eficientă..." (corect: „..., contează enorm **opțiunea**

Scanned with OKEN Scanner

pentru cea mai eficientă", deoarece **opţiune** ⟨din fr. „option", lat. „optio, -onis"⟩ ete „faptul sau dreptul **de a alege** din două sau mai multe lucruri, posibilităţi etc. pe acela sau pe aceea care îţi convine; **alegere**").

OPULENŢĂ BOGATĂ/ABUNDENTĂ/ÎMBELŞUGATĂ

„Omul sărac a invidiat întotdeauna **opulenţa bogată** a celor înstăriţi" (corect: „Omul sărac a invidiat întotdeauna **opulenţa**/condiţia **bogată** a celor înstăriţi", fiindcă **opulenţă** ⟨din fr. „opulence", lat. „opulentia"⟩ înseamnă ⟨livr.⟩ „**bogăţie, belşug, abundenţă**").

ORACOL PROFETIC/PREVESTITOR/PREZICĂTOR

„Se spune că oracolul din Delphi era un **oracol profetic** ale cărui preziceri se împlineau cu exactitate" (corect: „...era un **oracol** ale cărui preziceri se împlineau cu exactitate", pentru că **oracol** ⟨din lat. „oraculum", it. „oracolo", fr. „oracle"⟩ era ⟨în antichitate⟩ un „răspuns **profetic** pe care, potrivit unor credinţe, anumite divinităţi îl dădeau celor veniţi să le consulte pentru a cunoaşte viitorul; **prevestire, prezicere, profeţie**; lăcaşul unde se făceau aceste **profeţii**").

ORATORIU SIMFONIC/MUZICAL/DE MARE ÎNTINDERE

„Lucrarea audiată este un fel de **oratoriu simfonic**, o cantată tragică, de construcţie polifonică" (corect: „Lucrarea audiată este un fel de **oratoriu**, o cantată tragică, de construcţie polifonică", pentru că **oratoriu** ⟨din lat. „oratorium", cf. it. „oratorio", fr. „oratoire"⟩ este o „compoziţie **muzicală simfonică de mare întindere**, scrisă pe o temă dramatică, pentru orchestră, cor şi solişti vocali şi destinată a fi interpretată în concert; ⟨p.restr.⟩ cantată").

ORĂCĂIT DE BROASCĂ

„În balta ce ne străjuieşte casa, **orăcăitul broaştelor** este un concert pe care-l auzim noapte de noapte" (corect: „..., **orăcăitul** este un concert pe care-l auzim noapte de noapte", căci **orăcăit** ⟨v. „orăcăi"⟩ este ⟨despre broaşte⟩ „acţiunea de a orăcăi şi rezultatul ei; strigăt caracteristic **broaştei**; orăcăială, orăcăire").

(A) ORBECĂI PRIN ÎNTUNERIC/ÎNCOACE ŞI ÎNCOLO/ CU NESIGURANŢĂ/BÂJBÂIND

„Mersul cu Moş-Ajunul mă prindea deseori târziu pe la casele oamenilor, **orbecăind prin întuneric**, cu mâinile îngheţate, dar fericit" (corect: „..., **orbecăind**, cu mâinile îngheţate, dar fericit", pentru că a **orbecăi** ⟨„orbeca" + suf. „-ăi"⟩ înseamnă „a umbla ⟨**încoace şi încolo**⟩ pipăind şi rătăcind ⟨ca orbul⟩ **prin întuneric**; **a dibui, a bâjbâi**, a orbeca").

Scanned with OKEN Scanner

ORCHESTRĂ DE INSTRUMENTIŞTI [DE INSTRUMENTE]

„La festival, au participat, alături de soliști vocali, și **orchestre de instrumentiști** de muzică ușoară" (corect: „..., au participat, alături de soliști vocali, și **orchestre** de muzică ușoară", pentru că **orchestră** ⟨din fr. „orchestre", germ. „Orchester", it. „orchestra", rus. „orkestr"⟩ este un „colectiv de **instrumentiști** care execută împreună compoziții muzicale la diverse instrumente; **ansamblul instrumentelor muzicale** la care cântă membrii acestui colectiv").

ORDIN OBLIGATORIU/DE EXECUTARE

„Militarii în termen, cu domiciliul în regiune, erau detașați, prin **ordin obligatoriu**, în unități îndepărtate, situate în alte regiuni" (corect: „..., erau detașați, prin **ordin**, în unități îndepărtate, situate în alte regiuni", deoarece **ordin** ⟨din lat. „ordo, -inis", fr. „ordre"⟩ este, cu precădere, o „dispoziție **obligatorie**, scrisă sau orală, dată de o autoritate sau de o persoană oficială **pentru a fi executată** întocmai; poruncă").

ORIGINALITATE SPECIFICĂ/PERSONALĂ/NOUĂ/INEDITĂ/PARTICULARĂ

„Interesul romanului este dat nu numai de noutatea subiectului, ci și de **originalitatea specifică** a stilului său narativ" (corect: „..., ci și de **originalitatea** stilului său narativ", fiindcă **originalitate** ⟨din fr. „originalité"⟩ este însușirea de a fi **original** ⟨= **personal, specific, nou, inedit**⟩; ⟨spec.⟩ fel **particular** de a fi").

ORIGINE ŞI PROVENIENȚĂ/ÎNCEPUT/IZVOR/OBÂRŞIE

„Concluziile și aprecierile lui Odobescu asupra **originii și proveniențe**i tezaurului de la Pietroasa..." (corect: „...asupra **originii/proveniențe**i tezaurului de la Pietroasa...", deoarece **origine** ⟨din lat. „origo, -inis", fr. „origine"⟩ este un „punct de plecare pentru formarea unui lucru, a unui fenomen; **început; proveniență; izvor, obârșie**", deci alăturarea celor două sinonime este fără sens).

ORNAMENT DECORATIV

„Construită în stil neolitic, la sfârșitul secolului al XIX-lea, sala de festivități a Palatului Administrativ conține **ornamente decorative**, poleite cu aur, și lampadare de cleștar" (corect: „..., sala de festivități a Palatului Administrativ conține **ornamente**, poleite cu aur, și lampadare de cleștar", pentru că **ornament** ⟨din fr. „ornement", it. „ornamento", lat. „ornamentum"⟩ este un „detaliu sau obiect adăugat la un ansamblu pentru a-l înfrumuseța; accesoriu, element **decorativ** folosit în artele plastice, în arhitectură, în tipografie pentru a întregi o compoziție și a-i reliefa semnificația").

Scanned with OKEN Scanner

ORTOGRAFIE CORECTĂ

„În diferitele compuneri şcolare ⟨teze, extemporale ş.a.⟩ se observă că **ortografia corectă** nu e cunoscută cum trebuie" (corect: „... se observă că **ortografia** nu e cunoscută cum trebuie", căci **ortografie** ⟨din lat. „orthographia"⟩ este un „ansamblu de reguli care stabilesc **scrierea corectă** a unei limbi; aplicarea practică a acestor reguli").

OSANALE DE PREAMĂRIRE/DE LAUDĂ/PRIN URALE SAU APLAUZE

„Asemenea cântecelor de slavă bisericeşti, se aduc, uneori, **osanale de preamărire** şi în afara lăcaşurilor de cult..." (corect: „..., se aduc, uneori, **osanale** şi în afara lăcaşurilor de cult...", fiindcă **osană** ⟨din sl. „osanna"⟩ înseamnă, la plural, „cuvinte **de laudă, de preamărire** ⟨exagerată⟩; **aclamaţii, ovaţii**").

(A) OSPĂTA CU MÂNCARE [ŞI BĂUTURĂ]

„Masa fiind foarte bogată, au fost **ospătaţi cu mâncare** după pofta inimii" (corect: „..., au fost **ospătaţi** după pofta inimii", pentru că **a ospăta** ⟨din lat. „hospitare"⟩ înseamnă „a primi ⟨pe cineva⟩ în casă, ca oaspete, oferindu-i **mâncare şi băutură**; a da de **mâncare**, a trata, a cinsti; ⟨refl.; p.ext.⟩ a petrece, a benchetui").

OSPĂŢ ÎMBELŞUGAT/MARE/FESTIV

„Excursia, cu autocarul, la Buşteni, s-a încheiat, după aşteptări, pentru viitorii bacalaureaţi, cu un **ospăţ îmbelşugat** urmat de muzică şi dans" (corect: „..., s-a încheiat, după aşteptări, pentru viitorii bacalaureaţi, cu un **ospăţ** urmat de muzică şi dans", deoarece **ospăţ** ⟨lat. „hospitium"⟩ denumeşte o „masă **mare, îmbelşugată**, organizată în diferite împrejurări **festive**; petrecere cu masă **mare**, ospeţie, banchet; masă, mâncare **îmbelşugată**").

OSPICIU DE NEBUNI/ALIENAŢI MINTAL/BOLNAVI PSIHIC

„Că unii oameni ajung la **ospiciul de nebuni** este dovedit de numărul semnificativ de psihopaţi ai societăţii moderne, o primă cauză fiind stresul..." (corect: „Că unii oameni ajung la **ospiciu** este dovedit de numărul semnificativ de psihopaţi ai societăţii moderne, ...", din cauză că **ospiciu** ⟨din lat. „hospitium", fr. „hospice", germ. „Hospiz"⟩ este un „spital, sanatoriu în care sunt îngrijiţi **alienaţii mintal, bolnavii psihic**; casă **de nebuni**; balamuc").

OȚET ACRU

„Sunt buni castraveciorii în **oţet acru**, dar parcă sunt mai buni cei puşi în saramură" (corect: „Sunt buni castraveciorii în **oţet**, dar ...", fiindcă **oţet** ⟨din sl. „ocĭtŭ"⟩ este un „lichid cu gust **acru**, obţinut

Scanned with OKEN Scanner

prin fermentarea acetică a vinului, a berii etc. sau prin diluarea cu apă a acidului acetic concentrat, întrebuințat în alimentație drept condiment sau conservant").

OVAȚIE ENTUZIASTĂ/PUBLICĂ/PRIN ACLAMAȚII/APLAUZE

„La apariție, în tribună, președintele fu întâmpinat, cu **ovații entuziaste**, de către manifestanți" (corect: „..., președintele fu întâmpinat, cu **ovații**, de către manifestanți", căci **ovație** ⟨din fr. „ovation", lat. „ovatio"⟩ este o „manifestare **publică entuziastă** de admirație și de aprobare, exprimată **prin aclamații** și **aplauze** în cadrul unei adunări, al unei serbări etc., față de o persoană, o acțiune, o inițiativă etc.").

Scanned with OKEN Scanner

P

PACIENT BOLNAV

„Cei mai mulţi **pacienţi bolnavi** de la uşa medicului de familie sufereau de stări gripale sau viroze respiratorii" (corect: „Cei mai mulţi **pacienţi** de la uşa medicului de familie...", fiindcă **pacient** ⟨din lat. „patiens, -ntis", fr. „patient", germ. „Patent", it. „paciente"⟩ este o „persoană **bolnavă** care se găseşte în tratamentul unui medic, considerat în raport cu acesta").

PAGUBĂ MATERIALĂ/DĂUNĂTOARE

„Ploile torenţiale, căzute în ultimele zile în judeţele Alba şi Buzău, au produs imense **pagube materiale**, cifrate la miliarde de lei" (corect: „..., au produs imense **pagube**, cifrate la miliarde de lei", pentru că **pagubă** ⟨din sl. „paguba"⟩ este o „pierdere **materială** suferită de cineva sau adusă cuiva; stricăciune care provoacă o pierdere, o **daună**").

PAHAR DE BĂUT

„În dulap, erau farfuriile şi cratiţele, lipsind cănile şi **paharele de băut**" (corect: „..., lipsind cănile şi **paharele**", din cauză că **pahar** ⟨din magh. „pohár", scr. „pehar"⟩ este un „vas de sticlă, de metal, de material plastic etc., de diferite forme sau mărimi, din care **se bea** apă sau alte lichide").

PALAT MARE/LUXOS/SOMPTUOS

„Muzeul Ermitaj, din Sankt-Petersburg, se află în fostul **mare Palat** de iarnă, ce conţine una dintre cele mai mari pinacoteci din lume" (corect: „Muzeul Ermitaj, din Sankt-Petersburg, se află în fostul **Palat** de iarnă,...", deoarece **palat** ⟨din ngr. „paláti", lat. „palatium"⟩ este o „clădire **somptuoasă** în care îşi are sediul o autoritate ori o instituţie sau care serveşte ca reşedinţă unui suveran, ca locuinţă unei personalităţi etc.; ⟨p.gener.⟩ clădire **mare luxoasă**").

Scanned with OKEN Scanner

PALIATIV TEMPORAR/PENTRU SCURT TIMP

„Tratamentul balnear reprezintă doar un **paliativ temporar** în afecţiunile reumatismale" (corect: „Tratamentul balnear reprezintă doar un **paliativ** în afecţiunile reumatismale", fiindcă **paliativ** ⟨din fr. „palliatif"⟩ este un „medicament sau tratament care ameliorează sau care înlătură simptomele unei boli pentru un **scurt timp** [= **temporar**], fără să suprime cauza bolii").

PALPITAŢIE A INIMII

„Consumul de cafea se manifestă prin nervozitate, cefalee, **palpitaţii de inimă**" (corect: „...se manifestă prin nervozitate, cefalee, **palpitaţii**", căci **palpitaţie** ⟨din fr. „palpitation", it. „palpitazione"⟩ este o „mişcare anormală, puternică, rapidă sau neregulată **a inimii**, provocată de o boală, de o emoţie, de un efort etc.; palpit").

PAMFLET LITERAR/SATIRIC

„Un adevărat maestru al **pamfletului literar** a fost, între cele două războaie mondiale, Tudor Arghezi" (corect: „Un adevărat maestru al **pamfletului** a fost... Tudor Arghezi", fiindcă **pamflet** ⟨din fr. „pamphlet"⟩ este o „specie **literară** ⟨în versuri sau în proză⟩ cu caracter **satiric**, în care scriitorul înfierează anumite tare morale, concepţii politice, aspecte negative ale realităţii sociale, trăsături de caracter ale unei persoane etc.").

PANACEU UNIVERSAL

„O altă teorie MISA care stârneşte proteste prezintă urina ca pe un **panaceu universal** pentru purificarea fizică şi spirituală..." (corect: „...prezintă urina ca pe un **panaceu** pentru purificarea fizică şi spirituală", pentru că **panaceu** ⟨din lat. „panacea", fr. „panacée"⟩ este un „medicament despre care se credea odinioară că vindecă orice boală; leac, remediu **universal**").

PANEGIRIC ELOGIOS

„Toate discursurile, după acelaşi şablon, erau nişte **panegirice elogioase** la adresa «celui mai iubit fiu al poporului»„ (corect: „..., erau nişte **panegirice** la adresa «celui mai iubit fiu al poporului»", deoarece **panegiric** ⟨din fr. „panégyrique"⟩ este un „discurs public (sic!) în care **se elogiază** o personalitate, decedată sau contemporană autorului, o comunitate etc.").

PANOPLIE DE ARME

„Castelul, fost şi fortăreaţă, deţinea o bogată **panoplie de arme**, din care nu lipseau muscheta, carabina şi arbaleta" (corect: „Castelul,

Scanned with OKEN Scanner

fost şi fortăreaţă, deţinea o bogată **panoplie**, din care nu lipseau...", căci **panoplie** ⟨din fr. „panoplie"⟩ este o „colecţie **de arme** aranjate pe un panou; panou pe care sunt aşezate aceste arme").

PANORAMĂ LARGĂ/DIN NATURĂ/DE ANSAMBLU

„Ne-am grăbit să ajungem, cu telefericul, la Cota 1400: **panorama largă** ce ni se oferea înaintea ochilor era splendidă !" (corect: „...: **panorama** ce ni se oferea înaintea ochilor era splendidă!", din cauză că **panoramă** ⟨din fr. „panorama", germ. „Panorama", it. „panorama"⟩ este, cu precădere o „priveliştе **din natură**, cu orizont larg, văzută de departe şi de la înălţime; ⟨fig.⟩ privire **de ansamblu** consacrată unui domeniu, unei probleme etc.").

PANTĂ ÎNCLINATĂ/ABRUPTĂ

„La ieşirea din Covasna, în Valea Zânelor, există o **pantă înclinată** de munte, pe care se află o cale ferată de un tip special" (corect: „...în Valea Zânelor, există o **pantă** de munte, pe care se află o cale ferată de un tip special", fiindcă **pantă** ⟨din fr. „pente"⟩ este o „porţiune de teren cu suprafaţă **înclinată** faţă de planul orizontal, care formează de obicei versantul unei forme; **povârniş**; coastă").

PAPIOTĂ DE AŢĂ

„La cuponul de stofă cumpărat, adăugă şi serj, plus câteva **papiote de aţă**" (corect: „..., adăugă şi serj, plus câteva **papiote**", deoarece **papiotă** ⟨din fr. „papillote"⟩ este un „sul mic de hârtie pe care se înfăşoară **aţa** de cusut; ⟨p.ext.⟩ **aţă** de cusut înfăşurată pe acest sul").

PARADĂ MILITARĂ/FESTIVĂ/SOLEMNĂ

„În fiecare an, de Ziua Naţională, are loc ⟨după o slujbă religioasă⟩ o **paradă militară**, în sunet de fanfară" (corect: „..., are loc ⟨după o slujbă religioasă⟩ o **paradă**, în sunet de fanfară", din cauză că **paradă** ⟨din germ. „Parade", fr. „parade"⟩ este o „festivitate **militară** la care defilează trupele; defilare a trupelor cu prilejul acestei **festivităţi**; ⟨p.ext.⟩ alai, ceremonie; **solemnitate**, pompă").

PARASTAS DE POMENIRE/RELIGIOS/CU POMANĂ

„Cu prilejul Zilei Eroilor, autorităţile locale au invitat un sobor de preoţi (sic!) pentru oficierea unui **parastas de pomenire**" (corect: „...pentru oficierea unui **parastas**", pentru că **parastas** ⟨din sl. „parastasŭ, ngr. „parástasis"⟩ este o „slujbă **religioasă** făcută pentru **pomenirea celor morţi**; ⟨p.ext.⟩ praznic care se face după o astfel de slujbă; **pomană**").

Scanned with OKEN Scanner

PARBRIZ AL GEAMULUI

„Din cauza şoselei acoperite de pietriş, maşina a derapat, iar o ploaie de pietre l-a lovit în **parbrizul geamului**" (corect: „...., iar o ploaie de pietre l-a lovit în **parbriz**", deoarece **parbriz** ⟨din fr. „pare-brise"⟩ este o „placă transparentă din **sticlă** ⟨= **geam**⟩ aşezată în partea din faţă a unui automobil sau a unui avion pentru a-l feri pe conducător de praf, de vânt").

PAR DE LEMN/LUNG/GROS

„Conflictul, mocnit la început, deveni violent, fiindcă vecinul puse mâna pe un **par gros de lemn** pentru a-l lovi" (corect: „...., fiindcă vecinul puse mâna pe un **par** pentru a-l lovi", căci **par** ⟨lat. „palus"⟩ este o „bucată **de lemn lungă** şi ⟨relativ⟩ **groasă**, de obicei ascuţită, folosită mai ales ca element de susţinere, de fixare etc. în diferite construcţii sau ca pârghie, ca ciomag etc.").

PARFÉ DE CIOCOLATĂ/CU FRIŞCĂ

„Mi-era greu să aleg, la cofetărie, între diferitele tipuri de îngheţate: **parfeul de ciocolată** sau casata?" (corect: „....diferitele tipuri de îngheţate: **parfeul** sau casata?", din cauză că **parfé** ⟨din fr. „parfait"⟩ este o „îngheţată ⟨**de ciocolată**⟩ preparată **cu frişcă** bătută").

PAROLĂ SECRETĂ/CONVENŢIONALĂ/DE RECUNOAŞTERE

„Ca să ai acces la obiective strategice, trebuia să cunoşti **parola secretă** de trecere" (corect: „...., trebuia să cunoşti **parola** de trecere", pentru că **parolă** ⟨din fr. „parole", it. „parola", germ. „Parole"⟩ este, cu prioritate, un „cuvânt **convenţional secret** sau formulă **convenţională secretă** folosită de militari care au anumite misiuni pentru a fi identificaţi de alţi militari care cunosc consemnul; cuvânt **secret de recunoaştere** pentru membrii unei organizaţii conspirative").

PAROXISM MAXIM/CULMINANT

„Afişarea rezultatelor lăsându-se greu aşteptată, nerăbdarea candidaţilor ajunsese la un grad **maxim de paroxism**" (corect: „...., nerăbdarea candidaţilor ajunsese la **paroxism**", pentru că **paroxism** ⟨din fr. „paroxysme", germ. „Paroxysmus"⟩ este o „intensitate **maximă**, un „punct **culminant** la care ajunge o senzaţie, un sentiment, o stare, un proces, o acţiune în desfăşurare etc.").

PARTICULARITATE CARACTERISTICĂ/DISTINCTIVĂ

„Corectitudinea exprimării constituie o **particularitate caracteristică** a limbii oamenilor instruiţi" (corect: „....constituie o **particularitate** a limbii oamenilor instruiţi", deoarece **particularitate**

Scanned with OKEN Scanner

⟨din fr. „particularité”⟩ este o „trăsătură **caracteristică**, notă **distinctivă** prin care o ființă sau un lucru se deosebește de altele”).

PARTITURĂ MUZICALĂ

„Interpretul, îndelung aplaudat, ne-a oferit o **partitură muzicală** de o mare virtuozitate” (corect: „..., ne-a oferit o **partitură** de o mare virtuozitate”, fiindcă **partitură** ⟨din it. „partitura”, germ. „Partitur”⟩ este o notație **muzicală** cuprinzând toate părțile vocilor sau ale instrumentelor, astfel dispuse încât să poată fi urmărite concomitent; ⟨p.ext.⟩ compoziție **muzicală**; partițiune”).

PASARELĂ ÎNGUSTĂ

„Drumul către serviciu era obositor: schimba două autobuze, mergea pe jos încă un kilometru și avea de trecut o **pasarelă îngustă**...” (corect: „..., mergea pe jos încă un kilometru și avea de trecut o **pasarelă**...”, căci **pasarelă** ⟨din fr. „passerelle”⟩ este nu numai un „podeț mobil care leagă de chei puntea unui vapor ancorat”, ci și un „pod **îngust** așezat la înălțime peste o linie de cale ferată, peste un canal etc. pentru a permite trecerea pietonilor” sau o „galerie acoperită sau punte **îngustă** care face legătura dintre două clădiri sau două aripi ale aceleiași clădiri la nivelul aceloraşi etaje”).

PASPARTU UNIVERSAL

„Forțarea ușii de apartament s-a realizat fără dificultate, prin utilizarea unui **paspartu universal**” (corect: „...s-a realizat fără dificultate, prin utilizarea unui **paspartu**”, pentru că **paspartu** ⟨din fr. „passe-partout”⟩ este o „cheie **cu care se poate deschide orice broască obișnuită**”).

PASTRAMĂ AFUMATĂ/SĂRATĂ/USCATĂ/CONDIMENTATĂ

„La un grătar cu **pastramă afumată**, nu poate lipsi un pahar de vin bun sau o sticlă de bere rece” (corect: „La un grătar cu **pastramă**, nu poate lipsi un pahar de vin bun...”, fiindcă **pastramă** ⟨din ngr. „pastramás”, tc. „pastırma”⟩ este „carne ⟨de oaie, de capră, de porc, de gâscă etc.⟩ **sărată, afumată, uscată** și ⟨puternic⟩ **condimentată**, care servește ca aliment”).

PATIMĂ VIOLENTĂ/PUTERNICĂ/EXCESIVĂ/NESTĂPÂNITĂ/MORALĂ

„O **patimă violentă**, fără precedent, pusese stăpânire pe sufletul său de când o cunoscuse pe Liliana” (corect: „O **patimă**, fără precedent, pusese stăpânire pe sufletul său...”, căci **patimă** ⟨din ngr. „páthima”⟩ este un „sentiment **puternic** și **violent** care copleșește pe om, întunecându-i adesea dreapta judecată; ⟨p.ext.⟩ pasiune, iubire **excesivă** pentru ceva, pornire **nestăpânită**; suferință **morală**”).

Scanned with OKEN Scanner

PAUZĂ TEMPORARĂ

„În timpul prânzului, au luat o **pauză temporară** pentru o mică şedinţă de lucru" (corect: „..., au luat o **pauză** pentru o mică şedinţă de lucru", din cauză că **pauză** ⟨din lat. „pausa", fr. „pause", germ. „Pause"⟩ este o „suspendare, oprire **temporară** a unei acţiuni, a unei mişcări, a unei activităţi; interval de timp cât durează această întrerupere; repaus").

PĂLĂLAIE MARE

„Efectele temperaturilor ridicate, zile în şir, au marcat şi fondul silvic, din pădurea învecinată ridicându-se o **pălălaie mare** care s-a extins pe hectare întregi de conifere" (corect: „..., din pădurea învecinată ridicându-se o **pălălaie** care s-a extind pe hectare întregi de conifere", căci prin **pălălaie** ⟨din „pălălăi", cf. „vâlvătaie"⟩ înţelegem o „flacără **mare**; vâlvătaie").

(A) PĂLĂVRĂGI MULT/FĂRĂ ROST/FĂRĂ IMPORTANŢĂ

„Faptul că îi plăcea să **pălăvrăgească mult** era un defect pe care îl moştenise de la tată-său" (corect: „Faptul că îi plăcea să **pălăvrăgească** era un defect...", pentru că **a pălăvrăgi** ⟨din „palavragiu", derivat regresiv⟩ înseamnă „a spune lucruri **fără importanţă**, a vorbi **mult** şi **fără rost**; a flecări, a trăncăni").

(A) PĂSTRA ÎN CONTINUARE/NESCHIMBAT/DURABIL/DĂINUITOR

„Deşi istoria le-a fost vitregă, au **păstrat în continuare**, intacte, limba, obiceiurile şi tradiţiile" (corect: „..., au **păstrat**, intacte, limba, obiceiurile şi tradiţiile", din cauză că **a păstra** ⟨din bg. „pastrja"⟩ înseamnă, aici, „a menţine, **a continua** să existe sub acelaşi aspect, a rămâne **neschimbat**; **a dura, a dăinui**").

PĂTURĂ GROASĂ/DEASĂ

„Pe rafturile din dreapta, se aflau fel de fel de **pături groase**, cu sau fără model, la preţuri diferite" (corect: „..., se aflau fel de fel de **pături**, cu sau fără model, la preţuri diferite", din cauză că **pătură** ⟨lat. „*pitulla"⟩ este o „bucată dreptunghiulară dintr-o ţesătură **deasă** şi **groasă**, de lână, de fire sintetice, de bumbac, care serveşte mai ales la învelit").

PĂŢANIE NEPLĂCUTĂ/NEAŞTEPTATĂ/NEOBIŞNUITĂ

„Neglijând să-şi facă focul la sobă, avu parte de o **păţanie neplăcută**: răci la ambii plămâni" (corect: „..., avu parte de o **păţanie**: răci la ambii plămâni", pentru că **păţanie** ⟨„păţi" + suf. „-anie"⟩ este o „întâmplare **neplăcută**, ieşită din comun, **neaşteptată** sau **neobişnuită** pe care o trăieşte cineva; pătăranie, păţeală").

Scanned with OKEN Scanner

PÂLC MIC/NEORGANIZAT

„Iarmarocul era în toi. **Pâlcuri mici** de copii căscau gura la panorame sau călușei, mâncau gogoși înfuriate" (corect: „...**Pâlcuri** de copii căscau gura la panorame sau călușei, mâncau gogoși înfuriate", din cauză că **pâlc** ⟨din sl. „plŭkŭ"⟩ este, cu prioritate, un grup **mic** și **neorganizat** de oameni").

(A) PÂRLI LA FOC

„La ignat, când mama tăia purcelul, asistam, curios, la felul cum pielea acestuia **era pârlită la foc** și apoi curățată..." (corect: „..., asistam, curios, la felul cum pielea acestuia **era pârlită** și apoi curățată...", pentru că **a pârli** ⟨din bg. „părlja", scr. „prljiti"⟩ înseamnă, aici, „a trece **prin flăcări** un porc tăiat, o pasăre tăiată pentru a-i îndepărta complet perii, puful sau penele").

PÂRLOAGĂ NELUCRATĂ/ARABILĂ

„Peisajul era dezolant: cât vedeai cu ochii se întindeau zeci de **pârloage nelucrate**" (corect: „...: cât vedeai cu ochii se întindeau zeci de **pârloage**", din cauză că **pârloagă** ⟨din bg. „prelog", scr. „parlog"⟩ este un „teren **arabil nelucrat** unul sau mai mulți ani, pentru refacerea fertilității lui; ⟨colectiv⟩ ierburi crescute pe un teren **arabil** nelucrat").

PECETE SPECIFICĂ/CARACTERISTICĂ/DISTINCTIVĂ

„Un cod de norme și reguli de conduită își pune **pecetea specifică** pe comportamentul oamenilor civilizați" (corect: „...își pune **pecetea** pe comportamentul oamenilor civilizați", căci **pecetea** ⟨din sl. „pečatĭ"⟩ este ⟨la fig.⟩ un „semn **caracteristic**", o „trăsătură **specifică**, **distinctivă**; amprentă, marcă, întipărire, urmă").

PEDALĂ DE PICIOR

„Mașina de cusut, marcă germană, putea fi acționată și cu mâna, și cu **pedala de picior**" (corect: „..., putea fi acționată și cu mâna, și cu **pedala**", căci **pedală** ⟨din fr. „pédale"⟩ este, prin definiție, o „pârghie acționată cu **piciorul** și folosită pentru antrenarea unui mecanism sau efectuarea unei comenzi").

PELERINĂ LARGĂ/FĂRĂ MÂNECI

„Vrând să-i cerceteze chipul, îi fu imposibil, căci ochii îi erau bine ascunși de gluga unei **pelerine largi**" (corect: „..., căci ochii îi erau bine ascunși de gluga unei **pelerine**", pentru că **pelerină** ⟨din fr. „pèlerine"⟩ este, cu precădere, o „haină **largă** de lungimi variabile, **fără mâneci**").

Scanned with OKEN Scanner

PERFORMANŢĂ DEOSEBITĂ/FOARTE BUNĂ

„Aproape la toate campionatele europene, mondiale şi olimpice, gimnastele noastre au obţinut **performanţe deosebite**, fiind pe podiumul de premiere" (corect: „...., gimnastele noastre au obţinut **performanţe**, fiind pe podiumul de premiere", căci **performanţă** ⟨din fr. „performance"⟩ este un „rezultat, **deosebit de bun**, obţinut de cineva într-o întrecere sportivă; ⟨p.ext.⟩ realizare **deosebită** într-un domeniu de activitate").

(A) PERFORA O GAURĂ

„Grilajul de fier al balconului a putut fi aşezat numai **perforând găuri** la distanţe egale, cu ajutorul bormaşinii, pentru a-l fixa în şuruburi" (corect: „...a putut fi aşezat numai **perforându-l**, la distanţe egale, cu ajutorul bormaşinii, pentru a-l fixa în şuruburi", deoarece **a perfora** ⟨din fr. „perforer"⟩ înseamnă, cu prioritate, „a face **o gaură** care străpunge un material").

PERICOL AMENINŢĂTOR/PRIMEJDIOS

„De câte ori se îmbăta, devenea nu numai violent, ci şi un **pericol ameninţător** pentru propria-i familie" (corect: „...., devenea nu numai violent, ci şi un **pericol** pentru propria-i familie", din cauză că **pericol** ⟨din lat. „periculum", it. „pericolo"⟩ este o „situaţie, întâmplare care pune sau poate pune în primejdie existenţa, integritatea cuiva sau a ceva; **primejdie, ameninţare**").

PERIODICITATE REGULATĂ

„Mişcarea de revoluţie a Pământului în jurul Soarelui explică **periodicitatea regulată** a anotimpurilor" (corect: „...explică **periodicitatea** anotimpurilor", deoarece **periodicitate** ⟨din fr. „périodicité"⟩ este acea „proprietate a unui fenomen, a unei mărimi de a fi **periodică**; repetarea **periodică** ⟨= **regulată**⟩ a valorilor unei mărimi, a unui fenomen, a unei acţiuni").

(A) PERORA CU ÎNFLĂCĂRARE/MULT/VIOI/EMFATIC

„Subiectul, incitant, i-a determinat pe unii participanţi **să peroreze cu înflăcărare** pe imaginea lui..." (corect: „...., i-a determinat pe unii participanţi **să peroreze** pe imaginea lui...", căci prin **a perora** ⟨din fr. „pérorer"⟩ se înţelege „a vorbi **mult**, pe un ton **însufleţit** şi **emfatic**; ⟨rar⟩ a dezbate, a susţine **cu înflăcărare** o problemă, o teză etc.").

(A) (SE) PERPETUA VEŞNIC/VREME ÎNDELUNGATĂ/ÎN CONTINUARE

„Este ciudat că aceste necazuri **se perpetuează veşnic** ca şi cum un blestem apasă asupra noastră" (corect: „...aceste necazuri **se**

Scanned with OKEN Scanner

perpetuează ca şi cum un blestem apasă asupra noastră", deoarece **a (se) perpetua** ⟨din fr. „perpétuer", lat. „perpetuare"⟩ înseamnă „a face să dureze sau a continua să dureze **veşnic** sau **vreme îndelungată**; a (se) transmite ⟨din generaţie în generaţie, din veac în veac⟩; **a (se) continua**").

(A) PERSEVERA CU RĂBDARE/CU TENACITATE/ CU CONVINGERE/CU HOTĂRÂRE

„Toţi îl invidiau pentru voinţa lui, pentru felul în care **persevera cu răbdare** în toate proiectele sale profesionale" (corect: „..., pentru felul în care **persevera** în toate proiectele sale profesionale", căci **a persevera** ⟨din fr. „persévérer", lat. „perseverare"⟩ înseamnă „a rămâne **ferm** şi constant la o idee, la un sentiment, la o atitudine; a stărui **cu răbdare, cu convingere, cu tenacitate** într-o acţiune").

(A) (MAI) PERSISTA ÎNCĂ/ŞI ACUM/ÎN CONTINUARE

„În problemele vizei Schengenn din Spania, **mai persistă încă şi acum** unele neregularităţi" (corect: „..., **persistă** unele neregularităţi", deoarece **a persista** ⟨din fr. „persister"⟩ înseamnă „a rămâne neclintit în hotărârile, în atitudinile, în sentimentele etc. sale; a stărui **în continuare**; **a continua** să existe, să fie, să se menţină; **a se menţine**, a dura, a dăinui", iar adverbele **mai, încă** şi **acum** devin redundante, căci sensul lor temporal este unul durativ [= **în continuare**]).

PERSOANĂ VIP/FOARTE IMPORTANTĂ

„La festivitate, erau de faţă oameni de vază de-ai locului şi alte **persoane VIP** invitate din Capitală" (corect: „La festivitate, erau de faţă oameni de vază de-ai locului şi alte **VIP**-uri invitate din Capitală", pentru că **VIP**-ul ⟨siglă engl.⟩ este o „**persoană foarte importantă**").

PERSONALITATE DEOSEBITĂ/ALEASĂ/IMPORTANTĂ

„Dacă sună o **personalitate deosebită**, imediat îi dă ajutor..., mie nu!" (corect: „Dacă sună o **personalitate**, imediat îi dă ajutor...", pentru că **personalitate** ⟨din fr. „personnalité", germ. „Personalität"⟩ este, aici, o „persoană cu aptitudini **deosebite** şi cu **alese** însuşiri intelectuale şi morale, care se realizează şi se manifestă în mod practic prin reuşite într-un domeniu de activitate; persoană care deţine o funcţie **importantă** în viaţa politică, socială, culturală; personaj").

PERSPECTIVĂ DE VIITOR/POSIBILĂ

„Lipsa unei **perspective de viitor** profesionale sigure îi determină pe mulţi tineri să emigreze într-o ţară occidentală" (corect: „Lipsa

Scanned with OKEN Scanner

unei **perspective** profesionale sigure...", deoarece **perspectivă** ⟨din fr. „perspective"⟩ este, aici ⟨la fig⟩, „ceea ce se întrevede ca **posibil**, realizabil **în viitor**; posibilitate de dezvoltare, de realizare **în viitor** a ceva sau a cuiva").

PEŞTERĂ NATURALĂ/SUBTERANĂ/ADÂNCĂ/MARE

„**Peşteră naturală** de o mare frumuseţe, «Peştera Muierii» ne-a fermecat nu numai prin stalactitele, ci şi prin galeriile ei uneori greu de străbătut" (corect: „**Peşteră** de o mare frumuseţe, ...", deoarece **peşteră** ⟨din sl. „peştera"⟩ este o „cavitate, scobitură **naturală subterană adâncă** şi **mare**, formată prin dizolvarea unor roci solubile de către apele de infiltraţie: grotă, cavernă; ⟨p.ext.⟩ vizuină, bârlog").

PETIŢIE SCRISĂ/SOLICITANTĂ/REVENDICATIVĂ

„Considerându-se sancţionat pe nedrept, a reacţionat printr-o **petiţie scrisă** adresată Consiliului de administraţie" (corect: „..., a reacţionat printr-o **petiţie** adresată Consiliului de administraţie", pentru că **petiţie** ⟨din fr. „pétition"⟩ este o „expunere **scrisă** adresată de o persoană sau de un grup de persoane unei instituţii, unei organizaţii, unei autorităţi, în care se formulează o **cerere**, o **revendicare**, un punct de vedere etc.").

(STRADA) PIAŢA ...

„Editura pe care o căutaţi se află pe **Strada Piaţa** Presei Libere, fosta «Casă a Scânteii»„ (corect: „...se află în **Piaţa** Presei Libere, în fosta «Casă a Scânteii»", deoarece **piaţă** ⟨din it. „piazza"⟩ este ⟨alături de sensul său principal – de „loc special amenajat pentru comerţul cu mărfuri"⟩ un „**loc întins şi deschis** dintr-o localitate, **unde se întâlnesc sau se întretaie mai multe străzi**, adesea amenajat cu spaţii verzi, straturi etc.").

PICAJ [APROAPE] VERTICAL

„La circa o mie de metri altitudine, aripile planorului au cedat prăbuşindu-se, în **picaj vertical**, la pământ" (corect: „..., aripile planorului au cedat prăbuşindu-se, în **picaj**, la pământ"; pentru că **picaj** ⟨din fr. „piquage"⟩ este o „coborâre a unui avion pe o traiectorie ⟨aproape⟩ **verticală**").

PICNIC ÎN AER LIBER/COMUN

„Duminica, conform tradiţiei, plecau grupuri-grupuri, la marginea târgului, unde participau la un fel de **picnic în aer liber**, la care nu lipseau merindele şi buna dispoziţie" (corect: „..., unde participau la un fel de **picnic**, la care nu lipseau merindele şi buna dispoziţie",

Scanned with OKEN Scanner

căci **picnic** ⟨din fr. „pique-nique”⟩ este o „masă ⟨și petrecere⟩ **comună ⟨în aer liber⟩**, de obicei cu contribuția fiecărui participant”).

(A) PICURA CU STROPI RARI/UȘOR

„Când am deschis ușa, doar **picura cu stropi rari**... Mai târziu însă, ploaia întețindu-se, am regretat că nu mi-am luat umbrela” (corect: „Când am deschis ușa, doar **picura**...”, deoarece **a picura** ⟨din „picur”⟩ înseamnă „a cădea sau a face, a lăsa să cadă în picuri, a ploua **ușor, cu stropi rari**”).

PIEDICĂ... OBSTACOL/STAVILĂ/IMPEDIMENT/DIFICULTATE/GREUTATE

„Nu constituie în niciun caz **o piedică, un obstacol** major în calea celor care au șanse reale...” (corect: fie „Nu constituie în niciun caz **o piedică** majoră...”, fie „Nu constituie în nici un caz **un obstacol** major...”, căci **piedică** ⟨lat. „pedica”⟩ este sinonim cu „**stavilă, obstacol, impediment; dificultate, greutate**”).

PIELE DE BOX [PRELUCRATĂ]

„În copilărie, tatei îi plăcea să-mi cumpere bocanci din **piele de box**, cu ținte pe talpă” (corect: „..., tatei îi plăcea să-mi cumpere bocanci **de box**, cu ținte pe talpă”, deoarece **box** ⟨din fr. „box[-calf]⟩ înseamnă, aici, „**piele de bovine prelucrată**, din care se confecționează fețe de încălțăminte și diverse obiecte de marochinărie”).

PIESĂ DEMONTABILĂ/COMPONENTĂ

„Roata din spate, stânga, fiind spartă, a fost înlocuită operativ, ca **piesă demontabilă**, cu roata de rezervă” (corect: „..., a fost înlocuită operativ, ca **piesă**, cu roata de rezervă”, pentru că **piesă** ⟨din fr. „pièce”⟩ este, cu precădere, o „parte **demontabilă** a unei mașini, a unui mecanism, a unui instrument, a unei construcții; organ de mașină sau element **component** al unui mecanism, instrument, aparat etc.”).

(A) PIGULI CÂTE PUȚIN

„Deoarece mâncase ciocolată, acum nu-i mai era foame..., se străduia doar **să pigulească câte puțin** din farfuria așezată în față” (corect: „..., se străduia doar **să pigulească** din farfuria așezată în față”, deoarece **a piguli** ⟨et.nec.⟩ înseamnă, aici, „a lua **câte puțin** ⟨dintr-un aliment⟩”).

PILON DE SUSȚINERE/PUTERNIC/SOLID

„Casele țărănești din bârne sunt construite cu ajutorul unor **piloni de susținere puternici**” (corect: „...sunt construite cu ajutorul unor

Scanned with OKEN Scanner

piloni", deoarece **pilon** ⟨din fr. „pylône"⟩ este ⟨adesea fig.⟩ un „stâlp **puternic care susține** o construcție sau o parte a unei construcții; construcție **masivă** la monumente sau la temple, de o parte și de alta a intrării; suport de metal, de beton armat sau de lemn care servește **la susținerea** conductelor și izolatorilor liniilor electrice aeriene, a antenelor electromagnetice etc.").

PINACOTECĂ DE TABLOURI/MARE

„Orașul este dotat cu o **pinacotecă de tablouri**, demnă de invidiat și vizitată de toți turiștii" (corect: „Orașul este dotat cu o **pinacotecă**, demnă de invidiat...", pentru că **pinacotecă** ⟨din fr. „pinacothèque", germ. „Pinakothek"⟩ este o „colecție **mare de tablouri**; muzeu în care se expune și se păstrează o asemenea colecție").

PISC ASCUȚIT/GOLAȘ

„Privirile tuturora au fost atrase de imaginea unui **pisc ascuțit**, care se înalță, impetuos, deasupra celorlalte..." (corect: „Privirile tuturor au fost atrase de imaginea unui **pisc**,...", fiindcă **pisc** ⟨et.nec.⟩ reprezintă, întâi de toate, un „vârf **ascuțit** ⟨și **golaș**⟩ de munte sau de deal, dominând o vale sau o depresiune; piscan").

PIUIT DE PASĂRE

„Nu știa de unde vine acel **piuit de pasăre**: de sub cloșcă sau din altă parte?" (corect: „...de unde vine acel **piuit**: de sub cloșcă sau din altă parte?", deoarece **piuit** ⟨v. „piui"⟩ este ⟨despre păsări, mai ales despre puii păsărilor⟩ „faptul de a piui; strigăt caracteristic scos **de păsări**, mai ales de puii acestora; piuitură").

PLACHETĂ MICĂ/LITERARĂ

„Debutul spectaculos, printr-o **plachetă mică** de versuri, s-a făcut sub auspiciile Editurii Minerva" (corect: „Debutul spectaculos, printr-o **plachetă** de versuri,...", fiindcă **plachetă** ⟨din fr. „plaquette"⟩ este, cu precădere, un „volum **mic** cu conținut **literar**, în special culegere de versuri; broșură").

(A) PLANTA ÎN PĂMÂNT

„Puieții de salcâm, aduși de la Ocolul Silvic, urmau **să fie plantați în pământ** cu ajutorul localnicilor" (corect: „..., urmau **să fie plantați** cu ajutorul localnicilor", pentru că **a planta** ⟨din fr. „planter", lat. „plantare"⟩ înseamnă „a înfige **în pământ** puieți, răsaduri etc. pentru a se dezvolta; a acoperi un teren cu puieți, răsaduri etc.; a sădi; a fixa **în pământ** un stâlp, un par etc.").

Scanned with OKEN Scanner

PLANTON [NEÎNARMAT] DE PAZĂ/DE STRAJĂ

„Când erai sancţionat de micul comandant, ori făceai **planton de pază** schimbul 2, ori spălai W.C.-urile..." (corect: „..., ori făceai **planton** schimbul 2, ori spălai W.C.-urile...", fiindcă **planton** ⟨din fr. „planton"⟩ este un „serviciu **de pază** în interiorul cazărmilor sau al clădirilor militare, executat de ostaşi neînarmaţi; ostaş care execută un schimb în serviciul **de pază** de mai sus; ⟨p.gener.⟩ orice persoană care face **de pază** într-un loc"; loc adv. „de planton" = „**de pază, de strajă**").

PLASTICITATE SUGESTIVĂ/VIE

„Imaginile m-au emoţionat nu numai prin lumea descrisă, ci şi prin **plasticitatea** lor **sugestivă**" (corect: „...nu numai prin lumea descrisă, ci şi prin **plasticitatea** lor", deoarece **plasticitate** ⟨din fr. „plasticité"⟩ denumeşte, aici, o „însuşire a unei opere literare, a stilului, a unei expresii, a unui cuvânt etc. de a evoca ceva în mod **viu, sugestiv**").

(A) PLĂNUI PENTRU VIITOR/ÎN MINTE

„Întotdeauna **plănuia pentru viitor** ceea ce avea de făcut, încrezător fiind în forţele şi capacitatea lui creatoare" (corect: „Întotdeauna **plănuia** ceea ce avea de făcut,...", pentru că **a plănui** ⟨„plan" + suf. „-ui"⟩ înseamnă, cu precădere, „a face planuri; a pregăti ceva, **în minte, pentru viitor**").

PLECĂCIUNE REVERENŢIOASĂ/RESPECTUOASĂ/ POLITICOASĂ/MODESTĂ

„Când convorbirea luă sfârşit, făcu o **plecăciune reverenţioasă** şi ieşi la fel de discret după cum intrase" (corect: „..., făcu o **plecăciune** şi ieşi la fel de discret după cum intrase", deoarece **plecăciune** ⟨„pleca" + suf. „-ăciune"⟩ este o „îndoire, înclinare a trupului în faţa cuiva în semn **de respect** sau **de salut**; ⟨p.ext.⟩ supunere, ascultare, **reverenţă, respect, modestie**").

PLEOAPĂ A OCHIULUI

„Usturându-mă **pleoapele ochilor**, m-am dus la oculist şi am aflat că am conjunctivită" (corect: „Usturându-mă **pleoapele**, m-am dus la oculist...", deoarece **pleoapă** ⟨cf. bg. „pohlupka"⟩ este „fiecare dintre cele două membrane mobile, mărginite de gene, care acoperă şi protejează **ochiul** în partea anterioară").

PLIC DE HÂRTIE

„Intrând în papetărie, n-am găsit decât **plicuri** mari **de hârtie**, căci mici nu mai avea..." (corect: „..., n-am găsit decât **plicuri** mari,

Scanned with OKEN Scanner

căci mici nu mai avea...", deoarece **plic** ⟨din ngr. „plíkos", it. „plico"⟩ este un „obiect confecţionat **dintr-o hârtie** împăturită în chip special şi lipită pe trei părţi, pentru a închide o scrisoare, un act etc. ⟨în vederea expedierii lor⟩; obiectul împreună cu scrisoarea, actul etc. pe care le conţine").

(A) PLIVI BURUIENI

„Odată cu ploile ce căzuseră în ultima vreme, crescuseră şi multe plante erbacee necultivate, de aici necesitatea de **a plivi** urgent **buruienile** din culturile afectate" (corect: „..., de aici necesitatea de **a plivi** urgent culturile afectate", deoarece **a plivi** ⟨din bg. „plevja"⟩ înseamnă „a distruge **buruienile** de pe terenuri cultivate; a smulge, a stârpi o **buruiană**").

PLOP ÎNALT

„Drumul era străjuit de **plopi înalţi**, care se înşirau pe distanţe mari, de kilometri întregi" (corect: „Drumul era străjuit de **plopi**, care se înşirau pe distanţe mari,...", căci **plop** ⟨lat. „*ploppus"⟩ este un „nume dat mai multor specii de arbori **înalţi**, cu ramuri subţiri ⟨îndreptate în sus⟩, cu scoarţa netedă, alb-cenuşie şi cu frunzele oval-lanceolate, argintii pe partea inferioară, cu peţiolul lung şi flori crescute în amenţi").

POANTĂ [CEA MAI] DE EFECT/EXPRESIVĂ/VIOAIE

„La toate întâlnirile grupului, **poantele de efect** aveau întâietate în descreţirea frunţilor" (corect: „..., **poantele** aveau întâietate în descreţirea frunţilor", căci **poantă** ⟨din fr. „pointe"⟩ este, în primul rând, „momentul cel mai **de efect**, punctul culminant al unei glume, al unei epigrame, al unei anecdote; **ceea ce dă expresie, vioiciune** unei opere literare sau artistice").

POARTĂ DE ACCES

„**Porţile de acces** maramureşene, decorate cu motive simbolice străvechi, sunt adevărate opere de artă sculpturală" (corect: „**Porţile** maramureşene, decorate cu motive simbolice străvechi,...", căci **poartă** ⟨lat. „porta"⟩ este o „deschizătură amenajată într-un zid, într-un gard etc. în care s-au prins cu balamale tăblii de lemn, de fier etc. pentru a permite **accesul** din interior în exterior şi invers; ⟨fig.⟩ cale **de acces**...; uşă la intrarea principală a unei clădiri").

POCINOG RĂU/NEPLĂCUT/NEPREVĂZUT/STUPID/SUPĂRĂTOR

„În drum spre casă, avu un **pocinog rău**: căruţei îi căzu una dintre şinele de pe roţi, cerând ajutorul oamenilor spre a o monta la loc"

Scanned with OKEN Scanner

(corect: „..., avu un **pocinog**: căruței îi căzu una dintre șinele de pe roți, cerând ajutorul oamenilor spre a o monta", pentru că **pocinog** ⟨din sl. „počinŭkŭ"⟩ este o „întâmplare **rea, neplăcută; bucluc, belea; boroboață**").

POCITANIE SLUTĂ/HIDOASĂ/BIZARĂ/CIUDATĂ/MONSTRUOASĂ

„Legendele sunt pline de **pocitanii slute**, încarnări ale răului, ființe malefice..." (corect: „Legendele sunt pline de **pocitanii**, încarnări ale răului, ființe malefice...", fiindcă **pocitanie** ⟨„pocit" + suf. „-anie"⟩ este o „ființă diformă, slută, **hidoasă**, desfigurată; pocitură, **slute-nie, monstru**; lucru **bizar, ciudat**; bazaconie, ciudățenie").

POETAȘ OBSCUR/MEDIOCRU/LIPSIT DE TALENT

„La fel ca alții din epocă, n-a fost decât un **poetaș obscur**, dar animat de idealuri romantice" (corect: „..., n-a fost decât un **poetaș**, dar animat de idealuri romantice", pentru că **poetaș** ⟨„poet" + suf. „-aș"⟩ este ⟨depr.⟩ un „poet **mediocru, obscur, lipsit de talent**; poetastru, poetard").

POFTĂ PUTERNICĂ/DE A BEA SAU DE A MÂNCA

„Cokteilul era un spectacol decepționant, căci invitații se aruncaseră ca ulii, datorită **poftei lor puternice**, asupra bucatelor alese" (corect: „..., căci invitații se aruncaseră ca ulii, datorită **poftei** lor, asupra bucatelor alese", din cauză că **poftă** ⟨din „pofti", derivat regresiv⟩ este o „dorință **puternică** de a face sau de a obține ceva; năzuință, dispoziție, chef, plăcere"; „senzație de foame sau de sete; dorință, chef **de a bea** sau **de a mânca** un anumit lucru").

POGROM ÎN MASĂ/NAȚIONALIST/ȘOVIN

„Sunt bine cunoscute **pogromurile în masă** inițiate, odată cu expansiunea fascismului, împotriva evreilor" (corect: „Sunt bine cunoscute **pogromurile** inițiate, odată cu expansiunea fascismului, împotriva evreilor", căci **pogrom** ⟨din rus. „pogrom"⟩ este o „ucidere **în masă** a membrilor unui grup național minoritar, organizată de elemente **naționaliste, șovine**").

POLEMICĂ DE IDEI/ÎN CONTRADICTORIU/APRINSĂ

„Divergențele de opinie s-au transformat într-o aprigă **polemică de idei** între membrii cercului literar" (corect: „Divergențele de opinie s-au transformat într-o aprigă **polemică** între membrii cercului literar", deoarece **polemică** ⟨din fr. „polémique⟩ este o „discuție **în contradictoriu** ⟨= în opoziție **de idei** cu ceva sau cu cineva⟩, **controversă** pe o temă literară, științifică, politică etc.").

Scanned with OKEN Scanner

POLICLINICĂ MEDICALĂ

„La ieşirea din oraş, pe mâna stângă, se afla o **policlinică medicală** pentru adulţi" (corect: „..., se afla o **policlinică** pentru adulţi", căci **policlinică** ⟨fr. „polyclinique"⟩ este o „instituţie **medicală** de consultaţie şi de tratament ambulatoriu, organizată teritorial şi pe specialităţi").

POLITEŢE AMABILĂ/CIVILIZATĂ/DECENTĂ

„La auzul soneriei, uşa fu deschisă de bătrânul valet, care, cu **politeţe amabilă**, mă pofti înăuntru" (corect: „..., uşa fu deschisă de bătrânul valet, care cu **politeţe/amabilitate** mă pofti înăuntru", căci **politeţe** ⟨din fr. „politesse"⟩ este o „atitudine, comportare **conformă cu buna-cuviinţă, amabilă, politicoasă**; amabilitate").

POM FRUCTIFER

„Livada bunicului era un paradis terestru, cu sute de **pomi fructiferi** de tot felul" (corect: „...era un paradis terestru, cu sute de **pomi** de tot felul", deoarece **pom** ⟨lat. „pomus"⟩ este un „nume generic pentru orice arbore sălbatic sau cultivat **care produce fructe comestibile**; ⟨p.gener.⟩ copac, arbore").

PONCIF BANAL/COMUN

„Replicile personajului trădau, prin **poncifurile banale** rostite, gândirea simplistă, necultivată a acestuia" (corect: „...trădau, prin **poncifurile** rostite, gândirea simplistă, necultivată a acestuia", pentru că **poncif** ⟨din fr. „poncif"⟩ este o „idee, **afirmaţie** banală", un „loc **comun**").

POPAS DE ODIHNĂ/ÎNDELUNGAT

„Mergând cu autocarul, spre Alba Iulia, am făcut un **popas de odihnă** la unul dintre motelurile de la marginea Sibiului" (corect: „..., am făcut un **popas** la unul dintre motelurile de la marginea Sibiului", fiindcă **popas** ⟨din sl. „popasŭ"⟩ are sensul de „oprire **pentru odihnă**, în timpul unui drum mai lung; şedere mai **îndelungată** într-un loc, în timpul unei călătorii; ⟨pop.⟩ pauză în timpul unei activităţi; **odihnă**").

PORECLĂ ÎN BATJOCURĂ

„La ţară, numele multor familii sunt de fapt, la origine, nişte **porecle în batjocură**" (corect: „..., numele multor familii sunt de fapt, la origine, nişte **porecle**", fiindcă **poreclă** ⟨din sl. „poreklo"⟩ este un supranume dat, de obicei, **în bătaie de joc**, unei persoane, mai ales în legătură cu o trăsătură caracteristică a aspectului său exterior, a psihicului sau a activităţii sale ⟨înv. şi reg.⟩ nume de familie").

Scanned with OKEN Scanner

POSTAV GROS/DE LÂNĂ

„În fiecare Paști, mama-mare ne făcea, nepoților, haine noi din **postav gros, de lână**, de regulă maronii" (corect: „..., mama-mare ne făcea, nepoților, haine noi din **postav**, de regulă maronii", căci **postav** ⟨din sl. „postavŭ"⟩ este o „țesătură **de lână groasă**, adesea păroasă, din care se confecționează îmbrăcăminte, pături etc.").

POTECĂ [FOARTE] ÎNGUSTĂ/DE MERS PE JOS

„Pentru a trece povârnișul, au fost nevoiți să meargă pe o **potecă îngustă**, primejdios de alunecoasă" (corect: „..., au fost nevoiți să meargă pe o **potecă** primejdios de alunecoasă", deoarece **potecă** ⟨din bg. „păteka"⟩ este un „drum foarte **îngust** la țară, la munte, în pădure etc., **pe care se poate merge numai pe jos**; cărare").

POTPURIU DIN MAI MULTE MELODII/DE CÂNTECE VARIATE

„Solista ne-a delectat cu un **potpuriu de mai multe melodii**, de mare popularitate" (corect: „Solista ne-a delectat cu un **potpuriu**, de mare popularitate", pentru că **potpuriu** ⟨din fr. „pot-pourri"⟩ este o „suită muzicală formată din fragmente cu caracter asemănător din opere, operete etc. sau **din mai multe melodii** ori **cântece, grupate fără o legătură strânsă între ele**; ⟨fig.⟩ amestecătură, vălmășag").

POVARĂ GREA/OBLIGATORIE

„Casa i se eliberase de o **povară grea**, căci reușise să repare toate stricăciunile, făcute de furtună, din acoperiș" (corect: „Casa i se eliberase de o **povară**,...", fiindcă **povară** ⟨cf. sl. „podŭvora"⟩ este, aici o „**obligație**, însărcinare **grea**").

(A) (SE) PRĂBUȘI BRUSC/CU ZGOMOT/PRĂVĂLINDU-SE/NĂRUINDU-SE/SURPÂNDU-SE/DĂRÂMÂNDU-SE

„Luându-se la harță, sub influența unei sticle cu tărie, fiul puse mâna pe un par lovindu-și tatăl, care se **prăbuși brusc** la podea" (corect: „..., fiul puse mâna pe un par lovindu-și tatăl, care se **prăbuși** la podea", fiindcă **a (se) prăbuși** ⟨din scr. „probušiti"⟩ înseamnă „a cădea sau a face să cadă **brusc** și **cu zgomot**, de la înălțime; **a (se) prăvăli, a (se) nărui; a (se) surpa, a (se) dărâma**").

PRĂJINĂ LUNGĂ/SUBȚIRE

„Rufele erau puse la uscat, în curte, pe o sârmă care se sprijinea pe o **prăjină lungă**..." (corect: „..., pe o sârmă care se sprijinea pe o **prăjină**...", deoarece **prăjină** ⟨et.nec.⟩ este o „bucată de lemn **lungă** și **subțire**, de obicei folosită pentru a fixa sau a susține ceva").

Scanned with OKEN Scanner

PRĂPASTIE ABRUPTĂ/ÎNALTĂ

„La apelul disperat al unor turişti rătăciţi pe munte, salvamontiştii i-au descoperit pe marginea unei **prăpăstii abrupte**, la un pas de moarte" (corect: „..., salvamontiştii i-au descoperit pe marginea unei **prăpăstii**, la un pas de moarte", pentru că **prăpastie** ⟨din sl. „propastĭ"⟩ este un „povârniş **înalt** şi **abrupt**, situat de obicei într-o regiune muntoasă; hău, abis, genune").

PRĂPĂD PUSTIITOR/DISTRUGĂTOR/DEVASTATOR/NIMICITOR

„Ploile torenţiale interminabile făcuseră ca pâraiele să-şi iasă din matcă, devenind un **prăpăd pustiitor** pentru curţile şi casele oamenilor" (corect: „..., devenind un **prăpăd** pentru curţile şi casele oamenilor", fiindcă **prăpăd** ⟨din „prăpădi", derivat regresiv⟩ înseamnă „dezlănţuire de forţe, provocată de fiinţe sau elementele naturii, care pricinuieşte mari **distrugeri** de bunuri sau de vieţi omeneşti", iar **pustiitor**, „**distrugător**, **devastator**, **nimicitor**").

PREA COLOSAL/IMENS/GIGANTIC/URIAŞ/ENORM

„Am o poftă **prea colosală** să mănânc nişte mici gustoşi şi să beau o bere rece!" (corect: „Am o poftă **colosală** să mănânc nişte mici gustoşi şi să beau o bere rece!", deoarece **colosal** ⟨din fr. „colossal"⟩ înseamnă „care depăşeşte cu mult mărimea obişnuită, **imens**, **gigantic**, **uriaş**, **enorm**", deci, având valoarea unui superlativ, nu mai permite alăturarea adverbului „prea" ⟨sinonim cu „foarte", „extrem de..."⟩).

PREAMBUL INTRODUCTIV/DINAINTE/EXPLICATIV/REZUMATIV

„Compunerea avea nevoie de un **preambul introductiv**, bine gândit, care să pregătească tratarea propriu-zisă a subiectului literar" (corect: „Compunerea avea nevoie de un **preambul** bine gândit, ...", căci **preambul** ⟨din fr. „préambule"⟩ este acea „parte **introductivă** a unui discurs, a unei scrieri, a unei convorbiri, în care sunt expuse **rezumativ** problemele ce vor fi dezvoltate ulterior; **introducere**, precuvântare, **prefaţă**, cuvânt-**înainte**").

PREA MINUNAT/MAGNIFIC/EXCEPŢIONAL/IEŞIT DIN COMUN

„...un spectacol **prea minunat**, prea delicat pentru a fi fost jucat fără sens, derizoriu, pe o oarecare planetă ridicolă, unde ar fi trecut neobservat!" (corect: „...un spectacol **minunat**, prea delicat pentru a fi fost jucat fără sens, derizoriu,...", căci **minunat** ⟨v. „minuna"⟩, însemnând „**care iese din comun**...; **magnific**; **foarte** frumos, **foarte** bun, **excepţional**", aparţine deja, prin conţinutul său, noţional, gradului superlativ, alăturarea lui „prea" fiind superfluă).

Scanned with OKEN Scanner

PREAVIZ DE CONCEDIERE/PREALABIL

„Deoarece urma restrângerea activităţii, multor salariaţi li s-a înmânat **preavizul de concediere**" (corect: „..., multor salariaţi li s-a înmânat **preavizul**", căci **preaviz** ⟨din fr. „préavis"⟩ este o „înştiinţare **prealabilă de concediere** făcută unui angajat; ⟨p.ext.⟩ interval de timp cât un angajat mai lucrează după primirea acestei înştiinţări; salariu care se cuvine celui concediat de la primirea înştiinţării până la **concedierea** sa").

(A) PRECIZA CLAR/EXACT/LIMPEDE

„Vreau **să precizez foarte clar** că tot ce am declarat în faţa dumneavoastră nu sunt vorbe goale, spuse la mânie..." (corect: „Vreau să **precizez** că tot ce am declarat în faţa dumneavoastră...", din cauză că **a preciza** ⟨din fr. „préciser", it. „precisare"⟩ înseamnă „a determina, a stabili, a arăta, a exprima ceva în mod precis, **clar, exact, limpede**; a elucida, a clarifica").

A PREFERA MAI MULT/MAI BINE

„Oamenii **preferă mai mult** să stea în faţa televizoarelor sau a calculatoarelor, doar unul din patru făcând mişcare, ceea ce duce la obezitate" (corect: „Oamenii **preferă** să stea în faţa televizoarelor sau a calculatoarelor,...", fiindcă **a prefera** ⟨din fr. „préférer"⟩ înseamnă „a da întâietate sau precădere unui lucru, unei situaţii sau unei fiinţe, în raport cu altceva sau cu altcineva; a considera ceva sau pe cineva **mai bun** ⟨adverbial = **mai bine**⟩, mai valoros, mai important etc., în raport cu altceva sau cu altcineva; a aprecia **mai mult** ceva sau pe cineva").

(A) PREFIRA PRINTRE DEGETE/RÂND PE RÂND [LA EXAMINARE]

„Când alegeam meiul pentru sămânţă, îl **prefiram printre degete** pentru a îndepărta gozurile" (corect: „..., îl **prefiram** pentru a îndepărta gozurile", din cauză că **a prefira** ⟨„pre" + „fir"⟩ înseamnă „a lăsa să treacă **printre degete**; ⟨p.ext.⟩ a lua **rând pe rând** la examinare").

(A) (SE) PREGĂTI DIN TIMP/DE A FI GATA SĂ...

„Nerăbdători, ne-**am pregătit din timp** bagajele pentru a nu pierde autobuzul ce ne ducea în staţiune" (corect: „..., ne-**am pregătit** bagajele pentru a nu pierde autobuzul ce ne ducea în staţiune", fiindcă **a (se) pregăti** ⟨„pre-" + „găti"⟩ înseamnă cu precădere, „a aranja ceva **din timp**, a face **ca ceva să fie gata**; a prepara").

Scanned with OKEN Scanner

PRELAT ÎNALT/BISERICESC

„La ceremonia religioasă de hirotonisire, au participat, alături de cler, şi **înalţi prelaţi** ai Patriarhiei Române" (corect: „..., au participat, alături de cler, şi **prelaţi** ai Patriarhiei Române", căci **prelat** ⟨din fr. „prélat", lat. „praelatus"⟩ este un „**înalt** demnitar **bisericesc**").

(STRADA) PRELUNGIREA...

„S.C. COMCEH S.A. Călăraşi, **Str. Prelungirea** Bucureşti, Nr. 1" (corect: „... Călăraşi, **Prelungirea** Bucureşti, Nr. 1", fiindcă **prelungire** ⟨v. „prelungi"⟩ este o „**parte** a unui obiect – aici, **a unei străzi** – care constituie o extensie, o continuare a lui").

(A) PREMEDITA DINAINTE/DELIBERAT

„Spargerea trebuia să aibă loc după miezul nopţii, totul **fusese premeditat dinainte**, cu minuţiozitate" (corect: „....., totul **fusese premeditat** cu minuţiozitate", fiindcă **a premedita** ⟨din fr. „préméditer", lat. „praemeditari"⟩ înseamnă „a pune la cale, a pregăti, a plănui **dinainte** o acţiune ⟨de obicei reprobabilă⟩, săvârşită **în mod deliberat**").

PREMISĂ DE BAZĂ/DE PLECARE

„Pentru rezolvarea, fericită, a acestei situaţii, trebuie să se aibă în vedere următoarele **premise de bază**" (corect: „..., trebuie să se aibă în vedere următoarele **premise**", căci **premisă** ⟨din fr. „prémisse"⟩ este „fiecare dintre propoziţiile iniţiale ale unui raţionament, din care se deduce concluzia; **idee de bază**, punct **de plecare**").

PRENUME DE BOTEZ/DAT LA NAŞTERE

„Numele de familie îmi era cunoscut..., nu-i ştiam însă **prenumele de botez**" (corect: „..., nu-i ştiam însă **prenumele/numele de botez**", căci **prenume** ⟨din fr. „prénom", lat. „praenomen"⟩ este un „nume **care se dă unui om la naştere** şi care distinge pe fiecare dintre membrii familiei; nume **de botez**").

(A) (SE) PREOCUPA ÎNDEAPROAPE/CU GRIJĂ

„Integrarea socială a tineretului este o sarcină importantă, de care trebuie să se **preocupe îndeaproape** statul" (corect: „...este o sarcină importantă, de care trebuie să se **preocupe** statul", deoarece **a (se) preocupa** ⟨din fr. „préoccuper", lat. „praeoccupare"⟩ înseamnă „a (se) interesa **îndeaproape**, a purta **de grijă** ⟨de cineva sau de ceva⟩").

(A) PRESIMŢI DINAINTE/INSTINCTIV/VAG

„Am **presimţit dinainte** că faptele se vor petrece aşa cum au evoluat" (corect: „Am **presimţit** că faptele se vor petrece aşa...",

Scanned with OKEN Scanner

deoarece **a presimţi** ⟨„pre-" + „simţi", după fr. „pressentir"⟩ înseamnă „a simţi **dinainte, vag** şi **instinctiv**, ceea ce urmează să se întâmple").

PRESTAŢIE DE SCURTĂ DURATĂ/PENTRU LUCRĂRI DE INTERES PUBLIC

„Îndatoririle comunitare s-au tradus şi prin **prestaţii de scurtă durată** în Parcul Comunal" (corect: „...s-au tradus şi prin **prestaţii** în Parcul Comunal", căci **prestaţie** ⟨din fr. „prestation", lat. „prestatio, -onis"⟩ reprezintă, aici, o „muncă **de scurtă durată** ⟨de obicei gratuită⟩ efectuată **pentru lucrări de interes public**").

(A) PRETINDE INSISTENT/CU TĂRIE/CU ARGUMENTE

„În toate demersurile ierarhice, **pretindea insistent** că drepturile sale au fost încălcate în chip grosolan" (corect: „..., **pretindea** că drepturile sale au fost încălcate în chip grosolan", căci **a pretinde** ⟨din fr. „prétendre"⟩ înseamnă „a cere **insistent** un lucru, a reclama, a revendica; **a susţine**, a afirma ceva **cu tărie**").

PREŢIOZITATE CĂUTATĂ/EMFATICĂ/AFECTATĂ

„Directorul îşi alegea cuvintele, vorbea cu o **preţiozitate căutată**, privind cu superioritate sala" (corect: „..., vorbea cu **preţiozitate**, privind cu superioritate sala", deoarece **preţiozitate** ⟨din fr. „préciosité"⟩ înseamnă ⟨rar⟩ „faptul de a fi preţios, **căutat, afectat, emfatic**").

PRIETEN, DAR AMIC

„N-aş putea spune că am fost **prieteni, dar amici** am fost vreme de câţiva ani" (corect: „...am fost **prieteni/amici** vreme de câţiva ani", pentru că **prieten** ⟨din sl. „prijatelĭ"⟩ este o „persoană de care cineva este legat printr-o afecţiune deosebită...; **amic**", iar **amic** ⟨din lat. „amicus", it. „amico"⟩, un **prieten**).

PRIGOANĂ APRIGĂ/REPRESIVĂ/CRUNTĂ/NEMILOASĂ/ÎNVERŞUNATĂ

„Regimul comunist a desfăşurat, dintru început, o **prigoană aprigă** contra celor care nu-i împărtăşeau lupta de clasă, ideologia marxist-leninistă" (corect: „..., o **prigoană** contra celor care nu-i împărtăşeau lupta de clasă, ideologia marxist-leninistă", deoarece **prigoană** ⟨din „prigoni", derivat regresiv⟩ este o urmărire **aprigă** ⟨= **cruntă, nemiloasă, înverşunată**⟩, pornire împotriva cuiva; măsuri **represive** luate de o autoritate împotriva cuiva; asuprire, persecuţie, prigonire").

Scanned with OKEN Scanner

PRIMITIVISM GROSOLAN/NECIVILIZAT/NECIOPLIT

„Modul în care se manifesta, fără ruşine, în stradă, oglindea **primitivismul** lui **grosolan**, neatins de civilizaţie" (corect: „..., oglindea **primitivismul** lui, neatins de civilizaţie", din cauză că **primitivism** ⟨din fr. „primitivisme"⟩ este, aici, „faptul de a fi primitiv ⟨p.ext.⟩, **necivilizat, necioplit, grosolan**").

PRIM-PLAN CINEMATOGRAFIC/FILMAT DE APROAPE

„Ambii protagonişti, apăruţi în **prim-plan cinematografic**, te cucereau prin tinereţea şi frumuseţea sentimentelor lor" (corect: „..., apăruţi în **prim-plan**, te cucereau prin tinereţea şi frumuseţea sentimentelor lor", căci **prim-plan** ⟨„prim" + „plan"⟩ este un „cadru **cinematografic** în care interpreţii sunt **filmaţi de aproape**").

PRINOS DE RECUNOŞTINŢĂ/DE ADMIRAŢIE/DE DEVOTAMENT

„În antichitate, oamenii îi dădeau Divinităţii **prinosul** lor **de recunoştinţă** pentru ajutorul primit în diversele împrejurări..." (corect: „În antichitate, oamenii îi dădeau Divinităţii **prinosul** lor pentru ajutorul primit...", din cauză că **prinos** ⟨din sl. „prinosŭ"⟩ este un „dar oferit Divinităţii; ⟨fig.⟩ omagiu adus cuiva în semn **de devotament, de admiraţie, de recunoştinţă**").

PRIORITATE PRINCIPALĂ/PRIMORDIALĂ

„În aceste zile, **prioritatea principală** în agricultură reprezintă secerişul grâului" (corect: „În aceste zile, **prioritatea** în agricultură...", din cauză că **prioritate** ⟨din fr. „priorité⟩ este „însuşirea de a fi primul în timp; dreptul de a ocupa **primul loc ca importanţă**, ca valoare, ca demnitate; precădere, **primordialitate**, întâietate").

PRISACĂ DE STUPI

„Bun apicultor, avea o **prisacă de stupi** model, pe care o îngrijea ca pe ochii din cap" (corect: „Bun apicultor, avea o **prisacă** model, pe care o îngrijea ca pe ochii din cap", fiindcă **prisacă** ⟨et.nec.⟩ este un „loc **unde sunt aşezaţi stupii**, unde se cresc albine; totalitatea stupilor aflaţi pe acest loc; **stupină**; ⟨cu sens colectiv⟩ albinele dintr-o stupină").

PRISPĂ ÎNGUSTĂ/ÎNĂLŢATĂ

„Construită după 1900, casa avea patru camere şi un antreu, în care aveai acces după ce treceai peste o **prispă îngustă**, cu două scări" (corect: „..., în care aveai acces după ce treceai peste o **prispă**, cu două scări", din cauză că **prispă** ⟨probabil din sl. „*prisŭpa"⟩ este, cu precădere, „un fel de terasă **îngustă înălţată** de-a lungul peretelui

Scanned with OKEN Scanner

din față ⟨uneori și al celor laterali⟩ la casele țărănești, lipită cu pământ sau pardosită cu scânduri, adesea mărginită de o balustradă scundă de lemn sau de zidărie").

PRIVILEGIU AVANTAJOS/FAVORABIL

„Faptul de a fi acționar al unei societăți comerciale îți conferă **privilegiul avantajos** de a primi dividende..." , deoarece **privilegiu** ⟨din fr. „privilège", lat. „privilegium"⟩ este ⟨p.gener.⟩ un „drept, **avantaj**", o „împrejurare **favorabilă** pentru cineva", ⟨concr.⟩ un „act prin care se acordă un **avantaj**, un drept, o distincție etc.").

PRIVITOR LA ÎN CE PRIVEȘTE

„Acest incident a fost izolat **privitor la în ce privește** gravitatea lui în stațiunea Neptun-Olimp, la hotel Appolo" (corect: fie „Acest incident a fost izolat **privitor la** gravitatea lui...", fie „Acest incident a fost izolat **în ce privește** gravitatea lui..." fiindcă **privitor la** ⟨„privi" + suf. „-tor"⟩ este o locuțiune prepozițională sinonimă cu „referitor la..., relativ la..., **în ceea ce privește**, în privința...").

PROBITATE MORALĂ/CORECTĂ/INTEGRĂ/ONESTĂ

„Din referințele culese, a reieșit că fusese un om de o **probitate morală** desăvârșită" (corect: „...fusese un om de o **probitate** desăvârșită", deoarece **probitate** ⟨din fr. „probité", lat. „probitas, -atis"⟩ înseamnă ⟨livr.⟩ „**cinste, moralitate, integritate, onestitate**").

PROCENT LA SUTĂ

„S-a preconizat ca productivitatea să crească cu minimum un **procent la sută**" (corect: „...să crească cu minimum un **procent**/unu **la sută**", pentru că **procent** ⟨din germ. „Prozent", cf. lat. „procentum" [„pro" = pentru, „centum" = o sută]⟩ are sensul de „parte raportată **la o sută** de părți dintr-un întreg; sutime").

(A) PROCLAMA SOLEMN/OFICIAL/PUBLIC

„La 30 Decembrie 1947 **a fost proclamată solemn** Republica Populară Română" (corect: „...**a fost proclamată** Republica Populară Română", pentru că **a proclama** ⟨din fr. „proclamer", lat. „proclamare"⟩ înseamnă, cu prioritate, „a anunța ceva în mod **solemn** și **oficial**; a aduce la cunoștința **publică** ⟨printr-o proclamație⟩ un fapt de mare importanță și de interes general").

PROCURĂ LEGALIZATĂ

„Lipsa unuia dintre frați la întocmirea actelor de succesiune a fost suplinită de trimiterea, de către acesta, a unei **procure legalizate**"

Scanned with OKEN Scanner

(corect: „...a fost suplinită de trimiterea, de către acesta, a unei **procure**", fiindcă **procură** ⟨din germ. „Prokura"⟩ este o „împuternicire **legalizată** prin care cineva poate acționa în numele altcuiva; ⟨concr.⟩ act prin care se dă această împuternicire; mandat").

PROGNOZĂ PENTRU VIITOR/ÎN TIMP

„Cum va evolua timpul în lunile de vară este o **prognoză pentru viitor** greu de stabilit" (corect: „...este o **prognoză** greu de stabilit", pentru că **prognoză** ⟨din fr. „prognose", germ. „Prognose"⟩ este o „prevedere a desfășurării **în timp** a unui fenomen, a unui proces etc., bazată pe studiul împrejurărilor care îi determină apariția și evoluția; prevedere a valorilor pe care le vor lua **în viitor** unele mărimi din prezent; pronostic").

(A) PROIECTA ÎN VIITOR

„Despre capacitatea noastră de **a** ne **proiecta în viitor**. În instituții sunt codificate toate compartimentele noastre" (corect: „Despre capacitatea noastră de **a** ne **proiecta**. În instituții...", fiindcă **a proiecta** ⟨din „proiect", după fr. „projeter"⟩ înseamnă „a face un proiect; a intenționa, **a plănui** ⟨= a face planuri; a pregăti ceva [în minte] **pentru viitor**⟩).

PROLOG INTRODUCTIV/PRELIMINAR

„În **prologul introductiv** al culegerii, am găsit o serie de observații istorico-literare interesante prin noutatea lor" (corect: „În **prologul** culegerii,...", fiindcă **prolog** ⟨din fr. „prologue"⟩ este acea „parte **introductivă** a unei opere literare, dramatice sau muzicale care prezintă evenimentele premergătoare acțiunii sau elemente care îi înlesnesc înțelegerea; ⟨p.ext.⟩ **introducere**, **prefață**").

PROMOȚIE DE ABSOLVENȚI

„Anul trecut, întreaga **promoție de absolvenți** a liceului nostru a trecut, cu bune rezultate, bacalaureatul" (corect: „Anul trecut, întreaga **promoție** a liceului nostru...", din cauză că **promoție** ⟨din fr. „promotion", lat. „promotio, -onis"⟩ este o „serie de **absolvenți**, ai unei școli, ai unei facultăți etc.; totalitatea persoanelor **care absolvă** în același an un ciclu de învățământ").

(A) PROPULSA ÎNAINTE/DEPARTE/CU VIOLENȚĂ/ PRIN ÎMPINGERE/PRIN ARUNCARE

„Apăsând, brusc, pe accelerator, mașina a fost **propulsată înainte** ca un bolid" (corect: „..., mașina a fost **propulsată** ca un bolid", fiindcă **a propulsa** ⟨din fr. „propulser", lat. „propulsare"⟩ înseamnă

Scanned with OKEN Scanner

„a imprima unui obiect ⟨de obicei unui vehicul⟩ o mişcare **de înaintare** ⟨cu ajutorul unui propulsor⟩; ⟨p.ext.⟩ a proiecta **departe, cu violenţă; a împinge, a arunca**").

(A) PROROCI VIITORUL

„Pe urmele lui Nostradamus, şi alţi profeţi din zilele noastre consideră că au darul de a **proroci viitorul**, soarta omenirii" (corect: „..., şi alţi profeţi din zilele noastre consideră că au darul de **a proroci** soarta omenirii", deoarece **a proroci** ⟨din „proroc"⟩ înseamnă ⟨în credinţele religioase⟩ „a prezice **viitorul**, voinţa divină; ⟨p.gener.⟩ a prevedea şi a anunţa evenimente **viitoare**, a profetiza, a prevesti).

PROTAGONIST PRINCIPAL

„Drama «Jocul ielelor», de Camil Petrescu, îl are ca **protagonist principal** pe Gelu Ruscanu, care, în final, se sinucide" (corect: „..., îl are ca **protagonist** pe Gelu Ruscanu, care, în final, se sinucide", deoarece **protagonist** ⟨din fr. „protagoniste"⟩ este, înainte de toate, o „persoană care joacă rolul **principal** într-o piesă de teatru, într-o operă, într-un film; ⟨p.gener.⟩ erou, personaj **principal**").

PROTEST ENERGIC/HOTĂRÂT

„**Protestul energic** al demonstranţilor a fost răsplătit cu gloanţe şi înăbuşit în sânge" (corect: „**Protestul** demonstranţilor a fost răsplătit cu gloanţe şi înăbuşit în sânge", deoarece **protest** ⟨din „protesta", derivat regresiv⟩ este „faptul de a protesta; manifestare **energică** împotriva unei acţiuni considerate ca nejustă; opoziţie **hotărâtă**").

PROTOCOL DIPLOMATIC/OFICIAL

„Conform **protocolului diplomatic**, cerut de uzanţă, scrisorile de acreditare au fost înmânate preşedintelui ţării" (corect: „Conform **protocolului**, cerut de uzanţă, ..." fiindcă **protocol** ⟨din fr. „protocole", germ. „Protokoll"⟩ este, aici, ⟨la sg.⟩ „totalitatea formelor şi a practicilor de ceremonie care se aplică la festivităţi **oficiale** în relaţiile **diplomatice**; serviciu însărcinat cu organizarea **oficială** a ceremonialului").

PROVERB POPULAR/MORAL/PAREMIOLOGIC/ELIPTIC SUGESTIV

„Un **proverb popular**, foarte cunoscut, este cel care spune că «Cine se scoală de dimineaţă departe ajunge»„ (corect: „Un **proverb**, foarte cunoscut, este cel care spune că...", fiindcă **proverb** ⟨din lat. „proverbium", fr. „proverbe"⟩ este o „învăţătură **morală populară** născută din experienţă, exprimată printr-o formulă **eliptică sugestivă**, de obicei metaforică, ritmică sau rimată; zicală, zicătoare, **parimie**").

Scanned with OKEN Scanner

PROZELIT NOU/ÎNFLĂCĂRAT

„Devenit **nou prozelit** al cultului evanghelic, se înregimentă şi el în rândurile celor care propovăduiau învăţăturile lui Hristos" (corect: „Devenit **prozelit** al cultului evanghelic,...", căci **prozelit** ⟨din fr. „prosélyte", lat. „proselytus"⟩ este o „persoană convertită **de curând** la o credinţă, la o doctrină etc.; adept **nou** şi **înflăcărat** al unei credinţe, al unei doctrine etc.").

PSALM BIBLIC/RELIGIOS (DE PREAMĂRIRE)/SOLEMN/LIRIC

„Psaltirea lui Dosoftei este nu numai o carte de **psalmi biblici**, ci şi prima operă literară în versuri din cultura noastră veche" (corect: „...este nu numai o carte de **psalmi**, ci şi prima operă literară în versuri din cultura noastră veche", pentru că **psalm** ⟨din sl. „psalmŭ"⟩ este un „imn **religios biblic**; ⟨la pl.⟩ culegere formată din 151 de astfel de imnuri, cuprinsă în Vechiul Testament şi care alcătuieşte Psaltirea; imn, cântec de factură **religioasă**; poezie **lirică**").

PUBELĂ DE GUNOI [MENAJER]

„Nu toţi locatarii înţelegeau să folosească, civilizat, **pubela de gunoi** aflată lângă bloc" (corect: „Nu toţi locatarii înţelegeau să folosească, civilizat, **pubela** aflată lângă bloc", pentru că **pubelă** ⟨din fr. „poubelle"⟩ este un „recipient portabil **pentru gunoiul** menajer").

PUCI [POLITIC] MILITAR

„În urma unui **puci militar**, preşedintele a fost înlăturat de la conducerea statului..." (corect: „În urma unui **puci**, preşedintele a fost înlăturat de la conducerea statului...", deoarece **puci** ⟨din germ. „Putsch"⟩ este o „încercare a unui grup politic **militar** de a răsturna prin violenţă un regim politic, o ordine statală").

PUERIL, NAIV/NESERIOS

„Argumentaţia pentru care se propune aprobarea este **puerilă**, **naivă** şi neprofesională" (corect: fie „Argumentaţia pentru care se propune aprobarea este **puerilă** şi neprofesională", fie „Argumentaţia pentru care se propune aprobarea este **naivă** şi neprofesională", deoarece **pueril** ⟨din fr. „puéril"⟩ este sinonim cu „⟨p.ext.⟩ **naiv, neserios**").

PUHOI MARE/TORENŢIAL

„Apele crescuseră în aşa grad încât **puhoaie mari** se revărsau vijelios asupra satelor din vale" (corect: „...încât **puhoaie** se revărsau vijelios asupra satelor din vale", din cauză că **puhoi** ⟨din sl. „povonĭ"⟩ este o „cantitate **mare** de apă care curge cu repeziciune

Scanned with OKEN Scanner

şi forţă; apă curgătoare umflată de ploi, care se revarsă cu forţă, şuvoi; ploaie **mare, torenţială**").

PUNTE ÎNGUSTĂ/DE TRECUT CU PICIORUL

„Din cauza ploii torenţiale, aveai nevoie de o **punte îngustă** pentru a trece din uliţă în ogradă" (corect: „..., aveai nevoie de o **punte** pentru a trece din uliţă în ogradă", fiindcă **punte** ⟨lat. „pons, -ntis"⟩ este un „pod **îngust** – format adesea dintr-o scândură sau dintr-o bârnă – aşezat peste un şanţ, peste o râpă sau peste o apă, **care poate fi trecut numai cu piciorul**").

PUSEU PUTERNIC/BRUSC/LA INTERVALE VARIATE

„Colica biliară şi-a făcut debutul printr-un **puseu puternic**, cu dureri intense, în hipocondrul drept, şi stare de vomă" (corect: „Colica biliară şi-a făcut debutul printr-un **puseu**, cu dureri intense,...", fiindcă **puseu** ⟨din fr. „poussée"⟩ este o „manifestare **bruscă** şi **puternică** ⟨însoţită de ridicarea temperaturii⟩ a unei boli; **acces**").

PUŞTI TÂNĂR/ŞTRENGAR

„**Puşti tânăr** fiind, părinţii nu puneau bază pe el întotdeauna, căci trăia cu capul în nori" (corect: „**Puşti** fiind, părinţii nu puneau bază pe el întotdeauna,...", din cauză că **puşti** ⟨cf. tc. „puşt"⟩ este ⟨fam.⟩ un „băiat **tânăr**, băieţaş, copil; copil **ştrengar**").

PUTINĂ DE LEMN

„Brânza de oi, tăiată felii, era aşezată straturi-straturi în **putine de lemn**, aduse de la munte" (corect: „..., era aşezată straturi-straturi în **putine**, aduse de la munte", din cauză că **putină** ⟨lat. „*putina"⟩ este un „vas **de lemn**, de obicei de forma unui trunchi de con, făcut din doage legate cu cercuri şi folosit mai ales la păstrarea unor brânzeturi, murături etc.").

Scanned with OKEN Scanner

R

RACILĂ VECHE/INCURABILĂ/CRONICĂ

„Șchiopătatul era o **racilă veche**, din copilărie, pricinuită de o injecție prost făcută" (corect: „Șchiopătatul era o **racilă**, din copilărie, ...", deoarece **racilă** ⟨et.nec.⟩ este ⟨livr.⟩ o boală **veche, incurabilă**, maladie **cronică**; beteşug").

RACORD DE LEGĂTURĂ

„**Racordul de legătură** la reţeaua de apă fiind efectuat, boilerul a fost pus în funcţiune" (corect: „**Racordul** la reţeaua de apă fiind efectuat,...", din cauză că **racord** ⟨din fr. „racord"⟩ este o „**legătură**", un „contact între două părţi ale unei lucrări sau între două elemente ale unui întreg; piesă ⟨constituită din una sau din două părţi tubulare cu piuliţe⟩ **cu care se face legătura** între două conducte şi prin care poate circula un fluid sau un material pulverulent ori granular; porţiune de circuit electric **care pune în legătură** aparatul, maşina sau locul de utilizare a energiei electrice cu reţeaua de distribuţie").

(A)(-ŞI) RADE DE LA RĂDĂCINĂ

„Venit din expediţie, îşi **rase de la rădăcină** barba şi mustăţile" (corect: „..., îşi **rase** barba şi mustăţile", pentru că **a(-şi) rade** ⟨lat. „radere"⟩ înseamnă, cu precădere, a(-şi) tăia cu briciul sau cu maşina de ras părul, barba sau mustăţile **de la rădăcină**; a (se) bărbieri").

(A) RADIA ÎN TOATE DIRECŢIILE

„Era un tip de reşou polifuncţional căci **radia** căldură intens şi **în toate direcţiile**" (corect: „..., căci **radia** căldură intens", din cauză că **a radia** ⟨din lat. „radiare", fr. „radier"⟩ înseamnă „a emite, a împrăştia raze de lumină, de căldură, unde sonore sau fascicule de particule radial, **în toate direcţiile**").

RADIERĂ DE ŞTERS

„Papetăriile sunt aprovizionate cu rechizite diverse: cerneală, creioane, pixuri, hârtie de scris etc., **radierele de şters** nefiind însă

Scanned with OKEN Scanner

totdeauna de bună calitate" (corect: „..., **radierele** nefiind însă totdeauna de bună calitate", din cauză că **radieră** ⟨din germ. „Radier[gummi]"⟩ este o „gumă **de şters**").

RAI CERESC/PARADIZIAC/ÎNCÂNTĂTOR/DE FERICIRE SUPREMĂ

„Dreptcredincioşilor le este hărăzit **raiul ceresc** dacă, prin faptele şi gândurile lor bune, dovedesc că, respectând Biblia, îl iubesc pe Dumnezeu" (corect: „Dreptcredincioşilor le este hărăzit **raiul** dacă, prin faptele şi gândurile lor bune, dovedesc...", fiindcă **rai** ⟨din sl. „raj"⟩ este, în primul rând acel „loc **plin de încântare** şi **de fericire** unde, potrivit credinţelor religioase, ar ajunge după moarte sufletele celor care respectă preceptele religiei; **paradis**, eden, **cer**; ⟨fig.⟩ loc din natură deosebit de frumos; loc **în care cineva se simte deplin fericit**").

RAITĂ SCURTĂ/RAPIDĂ

„Seara, după ce luam masa, dădeam câte o **raită scurtă** pe la prietenii cazaţi în vilele învecinate" (corect: „..., dădeam câte o **raită** pe la prietenii cazaţi în vilele învecinate", din cauză că **raită** ⟨din magh. „rajta"⟩, termen familiar, are înţelesul de „parcurgere a unui drum fără opriri ⟨mari⟩, trecere **în grabă** pe undeva, vizită **scurtă**").

RALIU AUTOMOBILISTIC/DE REGULARITATE/PE DISTANŢE MARI

„**Raliul automobilistic** se desfăşura pe un traseu greu de parcurs şi pe o vreme extrem de nefavorabilă" (corect: „**Raliul** se desfăşura pe un traseu greu de parcurs...", din cauză că **raliu** ⟨din fr. „rallye"⟩ este o „cursă **automobilistică de regularitate pe distanţe mari**, combinată adesea cu probe speciale de viteză, îndemânare etc.").

RAMPĂ DE ÎNCĂRCARE-DESCĂRCARE

„Mărfurile expediate de furnizor au ajuns cu bine pe **rampa de încărcare-descărcare** a gării locale" (corect: „...au ajuns cu bine pe **rampa** gării locale", fiindcă **rampă** ⟨din fr. „rampe", germ. „Rampe"⟩ este, cu precădere, o „platformă... care înlesneşte **încărcarea şi descărcarea** mărfurilor; loc înălţat ⟨lângă linia ferată⟩ destinat **încărcării şi descărcării** mărfurilor").

RANGĂ DE FIER

„Mobilele grele nu puteau fi mişcate decât cu ajutorul unei pârghii, al unei **răngi de fier**" (corect: „...decât cu ajutorul unei pârghii, al unei **răngi**", căci **rangă** ⟨et.nec.⟩ este o „bară **de fier**, teşită la unul din capete, servind ca pârghie pentru ridicarea sau deplasarea unor obiecte grele sau la desfacerea unor pavaje").

Scanned with OKEN Scanner

RANG IERARHIC

„Pentru a-ţi cunoaşte prerogativele, e necesar să ştii, mai întâi, ce **rang ierarhic** deţii în profesiune" (corect: „..., e necesar să ştii, mai întâi, ce **rang** deţii în profesiune", din cauză că **rang** ⟨din fr. „rang"⟩ este un „loc ocupat de cineva sau de ceva într-o **ierarhie** administrativă, bisericească, militară sau diplomatică după criteriul importanţei, funcţiei etc.; treaptă într-o **ierarhie**").

RAŞPEL DE OŢEL/CU DINŢI RARI

„Nu-i lipseau, dintre uneltele de tâmplărie, fierăstrăul de mână, rindeaua, **raşpelul de oţel**, tesla şi cumpăna" (corect: „..., fierăstrăul de mână, rindeaua, **raşpelul**, tesla şi cumpăna", pentru că **raşpel** ⟨din germ. „Raspel, Raspiel"⟩ este o „pilă **de oţel** cu una sau cu mai multe feţe, **cu dinţi rari**, folosită la prelucrarea lemnului, a tălpii, a pieselor metalice de duritate mică sau a pieselor nemetalice").

RAŢIE DE HRANĂ

„În zilele de duminică, când nu se mai gătea mâncare fierbinte, **raţia de hrană** ne era asigurată la pachet" (corect: „..., **raţia** ne era asigurată la pachet", deoarece **raţie** ⟨din lat. „ratio, -onis", fr. „ration"⟩ este, cu precădere, o „cantitate **de hrană** pe care trebuie să o consume un om sau un animal într-un timp determinat şi care conţine toate substanţele necesare desfăşurării funcţiilor vitale ale organismului").

RAŢIONAMENT LOGIC/ARGUMENTAT

„Operaţiunile matematice sau analizele gramaticale se pot efectua numai cu ajutorul **raţionamentelor logice**" (corect: „...se pot efectua numai cu ajutorul **raţionamentelor**", din cauză că **raţionament** ⟨din fr. „raisonnement"⟩ este o „înlănţuire **logică** de judecăţi, care duce la o concluzie; ⟨p.ext.⟩ şir **de argumente** de care se serveşte cineva în judecarea unei chestiuni sau pentru a-şi susţine punctul de vedere").

RAZIE INOPINATĂ/A ORGANELOR DE POLIŢIE

„Efectele **raziei inopinate**, făcute, noaptea, în sector, s-au văzut în numărul mare de prostituate, proxeneţi şi vagabonzi culeşi de pe străzi" (corect: „Efectele **raziei**, făcute, noaptea, în sector,...", căci **razie** ⟨din fr., it. „razzia", germ. „Razzia"⟩ este un „control **inopinat** al populaţiei dintr-o anumită rază teritorială, făcut **de organele poliţiei**, având drept scop descoperirea unor infractori, a unor contravenienţi etc.").

Scanned with OKEN Scanner

(A) RĂBUFNI VIOLENT/PE NEAȘTEPTATE

„Când îl văzu, fața i se congestionă de mânie și **răbufni violent**: «Am să te omor, să știi!»„ (corect: „...fața i se congestionă de mânie și **răbufni**: «Am să te omor, să știi!»", căci **a răbufni** ⟨din „răzbufni"⟩ înseamnă, aici, „a-și exprima **pe neașteptate** și **violent** nemulțumirea, după ce tăcuse mult timp").

(A) RĂCNI PUTERNIC/RĂSTIT/TARE

„Moșul îi pipăi glezna umflată... Pe neașteptate, îi suci piciorul bolnav, făcându-l să **răcnească puternic**..." (corect: „...Pe neașteptate, îi suci piciorul bolnav, făcându-l să **răcnească**...", din cauză că **a răcni** ⟨din sl. „ryknonti"⟩ înseamnă ⟨despre oameni⟩ „a scoate strigăte **puternice**; ⟨p.ext.⟩ a vorbi **răstit** și **tare**, a se răsti la cineva").

RĂGAZ LIBER/DISPONIBIL/DE ODIHNĂ/DE REPAUS

„Pentru că-și întreținea familia, nu-i mai rămânea **răgaz liber** pentru distracție" (..., nu-i mai rămânea **răgaz** pentru distracție", pentru că **răgaz** ⟨et.nec.⟩ este un „timp **liber**, **disponibil** pentru da face ceva; perioadă de întrerupere a unei activități; **odihnă, repaus**").

(A) RĂGUȘI VOCEA

„Datorită unei viroze, ca și eforturilor de a dialoga ore întregi cu elevii, îi **răgușise vocea**" (corect: „..., **răgușise**", pentru că **a răguși** ⟨et.nec., cf. „gușă"⟩ înseamnă „a i se îngroșa și a-i slăbi cuiva **vocea** din cauza inflamării laringelui, a coardelor vocale").

(A) RĂPĂI DES/SCURT/RITMIC

„Spre seară, cerul se acoperi de nori grei, și ploaia începu **să răpăie des** pe acoperișurile caselor" (corect: „..., și ploaia începu **să răpăie** pe acoperișurile caselor", pentru că **a răpăi** ⟨formație onomatopeică⟩ înseamnă, în primul rând, „a se izbi de o suprafață tare, producând zgomote **dese, scurte și ritmice**").

(A) RĂSĂRI DIN PĂMÂNT/ÎNCOLȚIND

„Nu mică le-a fost mirarea când au văzut cât de repede **răsărise din pământ** grâul..." (corect: „...când au văzut cât de repede **răsărise** grâul...", pentru că **a răsări** ⟨lat. „*resalire"⟩ înseamnă ⟨despre plante; la pers. 3; adesea fig.⟩ „**a încolți**, a ieși **din pământ**").

(A) RĂSCRĂCĂRA PICIOARELE/ÎN MOD DIZGRAȚIOS

„Batjocoritor, îl aștepta cu biciul în mână, **răscrăcărându-și picioarele**" (corect: „..., îl aștepta cu biciul în mână, **răscrăcărându-se**", deoarece **a răscrăcăra/a răscrăcăna** ⟨„răs-" + „crăcăna"⟩

Scanned with OKEN Scanner

înseamnă ⟨pop⟩ „a(-şi) desface, a(-şi) îndepărta **⟨în mod dizgraţios⟩** unul de altul **picioarele**; a (se) crăcăna, a (se) crăci").

RĂSCRUCE ŞI COTITURĂ

„Atunci a fost un moment de **răscruce şi cotitură** în carierea mea teatrală" (corect: fie „Atunci a fost un moment de **răscruce** în cariera mea teatrală", fie „Atunci a fost un moment de **cotitură** în cariera mea teatrală", pentru că **răscruce** ⟨„răs-" + „cruce"⟩ este sinonim cu ⟨fig.⟩ „moment hotărâtor în viaţa unui om, a unui popor etc.; **cotitură**").

(A) RĂSFĂŢA CU DRAGOSTE/CU TANDREŢE EXAGERATĂ/ALINTĂTOR

„Pentru că era **răsfăţat cu dragoste**, îşi permitea toate capriciile, îndeplinite fără crâcnire" (corect: „Pentru că era **răsfăţat**, îşi permitea toate capriciile,...", deoarece **a răsfăţa** ⟨„răs-" + „faţă"⟩ înseamnă „a înconjura pe cineva **cu dragoste, cu tandreţe exagerată; a alinta**, a răzgâia").

(A) RĂSTĂLMĂCI GREŞIT/ERONAT/ÎN MOD VOIT/DENATURAT

„Informaţiile ajunse la urechile cetăţenilor fuseseră **răstălmăcite greşit**, de aici ridicolul..." (corect: „...fuseseră **răstălmăcite**, de aici ridicolul...", pentru că **a răstălmăci** ⟨„răs-" + „tălmăci"⟩ înseamnă „a explica, a interpreta **în mod eronat** idei, cuvinte, texte; a explica **greşit, a denatura ⟨în mod voit⟩** înţelesul").

(A SE) RĂSTI AMENINŢĂTOR/CU ASPRIME

„Iritat, **se răsti ameninţător** la cei care-l provocau cu atâta impertinenţă" (corect: „..., **se răsti** la cei care-l provocau cu atâta impertinenţă", fiindcă **a se răsti** ⟨et.nec.⟩ înseamnă „a se adresa cuiva pe un ton **aspru**, ridicat **ameninţător**, a ridica glasul").

(A) RĂSTIGNI PE CRUCE/CRUCIFICÂND

„În Vinerea Patimilor, toţi credincioşii ştiu că Isus Hristos a fost **răstignit pe cruce**, pentru mântuirea păcatelor oamenilor" (corect: „..., toţi credincioşii ştiu că Isus Hristos a fost **răstignit**, pentru mântuirea păcatelor oamenilor", din cauză că **a răstigni** ⟨din sl. „rastengnonti"⟩ înseamnă „a ucide în chinuri pe cineva ⟨mai ales în antichitate⟩, pironindu-l cu braţele şi cu picioarele **pe o cruce; a crucifica**").

(A) RĂSUNA PRELUNG/REPETAT/PUTERNIC/VUIND/DE (PÂNĂ) DEPARTE

„La intrarea în clase, soneria **răsuna prelung** nu numai pe holuri, ci şi în curtea şcolii" (corect: „..., soneria **răsuna** nu numai pe holuri,

Scanned with OKEN Scanner

ci şi în curtea şcolii", căci **a răsuna** ⟨lat. „resonare"⟩ înseamnă „a produce un sunet în mod **repetat** şi **prelung**; care se aude **de** ⟨**sau până**⟩ **departe**; a se umple de sunete **puternice**; **a vui**").

RĂSUNET PUTERNIC/PROFUND/LARG

„Venirea minerilor în Capitală a avut un **răsunet puternic**, nefavorabil în presa occidentală şi opinia internaţională" (corect: „...a avut un **răsunet** nefavorabil în presa occidentală şi opinia internaţională", pentru că **răsunet** ⟨„răsuna" + suf. „-et"⟩ este ⟨la fig.⟩ „impresia **puternică** pe care o face un lucru asupra oamenilor, interes **profund** şi **larg** pe care îl deşteaptă un eveniment").

(A) RĂTĂCI DRUMUL/DE COLO-COLO

„Uliţa pe care ajunsese nu ducea nicăieri... Se vede că **rătăcise drumul** pe locuri neumblate ale satului de odinioară" (corect: „...Se vede că **rătăcise** pe locuri neumblate ale satului de odinioară", căci **a rătăci** ⟨lat. „*erraticire"⟩ înseamnă „a umbla **de colo-colo** căutând **drumul**, încercând să iasă la liman, să se orienteze, să ajungă la ţintă").

(A SE) RĂŢOI AMENINŢĂTOR/RĂSTIT

„Prinzându-l cu sticla în faţă, tatăl **se răţoi** la el **ameninţător**, poruncindu-i să părăsească localul" (corect: „..., tatăl **se răţoi** la el, poruncindu-i să părăsească localul", din cauză că **a se răţoi** ⟨din „răţoi"⟩ înseamnă ⟨fam.⟩ „**a se răsti** la cineva, **a ameninţa** pe cineva").

(A) RĂZBATE CU GREU

„De la gară, **răzbăteam cu greu** până la şcoală şi primărie, pentru că drumurile erau desfundate şi noroioase" (corect: „De la gară, **răzbăteam** până la şcoală şi primărie, ...", fiindcă **a răzbate** ⟨„răz-" + „bate"⟩ înseamnă, cu prioritate, „a-şi face, a-şi croi drum prin..., a înainta **cu greu**, înlăturând obstacolele; a străbate, a pătrunde; a răzbi").

(A) RĂZBI ANEVOIE/PESTE PIEDICI/ÎNLĂTURÂND OBSTACOLE

„Nu putea să-şi îndeplinească visul decât **răzbind anevoie**, luptând cu dârzenie, pentru convingerile lui" (corect: „Nu putea să-şi îndeplinească visul decât **răzbind**, luptând cu dârzenie,...", pentru că **a răzbi** ⟨din sl. „razbiti"⟩ înseamnă „a-şi face drum, a străbate **anevoie**, a trece **peste piedici**, a răzbate; a ajunge undeva **înlăturând obstacolele**").

Scanned with OKEN Scanner

RĂZBOI DE ȚESUT

„De la bunica îi rămăseseră moștenire macatele, covoarele, **războiul de țesut** și jurubițele" (corect; „...îi rămăseseră moștenire macatele, covoarele, **războiul** și jurubițele", pentru că **război** ⟨din bg., scr. „razboj"⟩ este, aici, o „mașină de lucru folosită **pentru confecționarea țesăturilor** din fibre textile; unealtă casnică **de țesut**; argea, stative").

RĂZEȘ LIBER/POSESOR DE PĂMÂNT/DEVĂLMAȘ

„Oștile lui Ștefan cel Mare erau formate, în primul rând, din **răzeși liberi**, care își apărau cu nădejde ocinele..." (corect: „...erau formate, în primul rând, din **răzeși**, care își apărau cu nădejde ocinele...", pentru că **răzeș** ⟨din magh. „részes"⟩ era un „țăran **liber**, organizat în obști, care stăpânea **în comun** pământul satului de care aparținea, dar lucra independent ⟨împreună cu familia⟩ lotul agricol repartizat; moșnean ⟨p.gener.⟩ țăran **liber, posesor de pământ**").

(A) RÂMA PĂMÂNTUL/CU RÂTUL

„Plăcerea scroafei era să **râme pământul** și să se scalde în noroi..." (corect: „Plăcerea scroafei era să **râme** și să se scalde în noroi...", pentru că **a râma** ⟨din lat. „rimare"⟩ înseamnă ⟨despre porci⟩ „a scormoni **pământul cu râtul**").

(A) (SE) RÂNDUI UNUL DUPĂ ALTUL/SUCCESIV/ UNUL ÎN URMA ALTUIA/ÎN ȘIR

„La comanda ofițerului, tinerii se adunară, **rânduindu-se unul după altul** pentru a fi împărțiți în grupe" (corect: „..., tinerii se adunară, **rânduindu-se** pentru a fi împărțiți în grupe", din cauză că **a (se) rândui** ⟨„rând" + suf. „-ui"⟩ înseamnă „a urma **unul după altul, a (se) succeda**, a (se) afla, a fi situat sau așezat **unul în urma altuia**, într-o anumită ordine; **a (se) înșirui**").

RÂNJET RĂUTĂCIOS/SARCASTIC/PROSTESC/BATJOCORITOR

„Când vorbea cu tine, se uita într-o parte, mușcându-și buzele sau deschizând gura într-un **rânjet răutăcios** fără noimă" (corect: „..., se uita într-o parte, mușcându-și buzele sau deschizând gura într-un **rânjet** fără noimă", căci **rânjet** ⟨„rânji" + suf. „-et"⟩ este o „grimasă **de batjocură, de răutate** sau **de prostie**, care strâmbă figura cuiva și îi descoperă dinții; râs sau rânjet **răutăcios, sarcastic, prostesc**; rânjitură, rânjire").

RÂPĂ ABRUPTĂ/PRĂPĂSTIOASĂ

„La marginea sa dinspre sat, dealul ascundea o **râpă abruptă**, ce trebuia ocolită" (corect: „..., dealul ascundea o **râpă**, ce trebuia

Scanned with OKEN Scanner

ocolită", deoarece **râpă** ⟨lat. „ripa"⟩ este o „coastă **abruptă** a unui deal; **surpătură** de pământ făcută de torente sau de șuvoaie").

RÂȘNIȚĂ DE MĂCINAT

„Pentru cafeaua boabe, proaspăt prăjită, părinții foloseau **râșnița de măcinat** manuală" (corect: „..., părinții foloseau **râșnița** manuală", deoarece **râșniță** ⟨din bg. „răšnica"⟩ este nu numai o „mașină rudimentară **de măcinat** sare, porumb etc.", ci și un „instrument de bucătărie **cu care se macină** boabele de cafea, de piper etc.").

REALIZARE OBȚINUTĂ/ÎNDEPLINITĂ/DOBÂNDITĂ/ CÂȘTIGATĂ/ÎNCASATĂ

„**Realizările obținute** în această perioadă se datoresc randamentului superior al noilor tehnologii" (corect: „**Realizările** din această perioadă se datoresc randamentului superior al noilor tehnologii", din cauză că **realizare** ⟨v. „realiza"⟩ este „acțiunea **de a aduce ⟨ceva⟩ la îndeplinire**, de a face să devină real, de **a obține, a dobândi, a câștiga** ⟨ceva⟩, de **a încasa** prețurile ⟨la mărfurile vândute⟩").

(A) REBEGI DE FRIG

„Vremea era, la plecare, nemaipomenit de rece. La sosire, **fiind rebegiți de frig**, nu doream decât un pahar de vin fier și un pat călduros" (corect: „...La sosire, **fiind rebegiți**, nu doream decât un pahar de vin fiert și un pat călduros", deoarece **a rebegi** ⟨din magh. „rebegni" – „a tremura"⟩ înseamnă „a amorți, a îngheța **de frig**; a se zgribuli **de frig**").

RECENZIE SUCCINTĂ/CRITICĂ

„**Recenzia succintă** a ultimei cărți s-a bucurat de o primire călduroasă și din partea publicului local, și a invitaților din Capitală" (corect: „**Recenzia** ultimei cărți s-a bucurat de o primire călduroasă...", din cauză că **recenzie** ⟨din germ. „Rezension", it. „recensione"⟩ este o „prezentare **succintă**, la apariție, a unei opere literare sau științifice, cu comentarii și aprecieri **critice**").

RECEPȚIE DE LUARE ÎN PRIMIRE

„După inventar, s-a procedat la **recepția de luare în primire** a mărfii de către noul magazioner" (corect: „..., s-a procedat la **recepția** mărfii de către noul magazioner", căci **recepție** ⟨din fr. „réception", lat. „receptio"⟩ este cu prioritate, o „operație de **luare în primire** a unui material sau a unei lucrări, pe baza verificării lor cantitative și calitative").

Scanned with OKEN Scanner

RECHIZITE DE SCRIS

„În raport cu volumul lucrărilor ce ne aşteptau, **rechizitele de scris** erau insuficiente" (corect: „..., **rechizitele** erau insuficiente", fiindcă prin **rechizite** ⟨din germ. „Requisit"⟩ se înţelege „totalitatea obiectelor **de scris** ⟨cerneală, creioane, peniţe, radiere etc.⟩ necesare elevilor, funcţionarilor etc.; accesorii **pentru scris** ⟨în birouri⟩").

(A) RECIDIVA DIN NOU/IAR

„Bolnavul, acum în convalescenţă, era exasperat de faptul că viroza **recidivase din nou**" (corect: „..., era exasperat de faptul că viroza **recidivase**", căci **a recidiva** ⟨din fr. „récidiver"⟩ înseamnă, aici, „a se manifesta **din nou** după o vindecare clinică; a reapărea, **a reveni**").

RECIPISĂ DE PRIMIRE

„Neprimind confirmarea, după expediere, a căutat cu disperare **recipisa de primire** de la mesagerie" (corect: „Neprimind confirmarea, după expediere, a căutat cu disperare **recipisa** de la mesagerie", căci **recipisă** ⟨după fr. „récépissé", germ. „Rezepisse"⟩ este o „dovadă sau adeverinţă oficială ⟨detaşată dintr-un carnet special⟩ prin care se confirmă **primirea** unor acte, telegrame, colete, bani etc., destinate a fi expediate").

RECIPROC, DE COMUN ACORD

„Eu nu am fost înlocuit, noi ne-am retras **reciproc, de comun acord**" (corect: „..., noi ne-am retras **reciproc/de comun acord**", căci **reciproc** ⟨din fr. „réciproque", lat. „reciprocus"⟩ înseamnă ⟨prin ext.⟩ „care angajează în egală măsură", iar **acord** ⟨din fr. „accord", it. „accordo"⟩, „concordanţă, potrivire ⟨în păreri, atitudini etc.⟩").

(A) RECITA PE DINAFARĂ/CU VOCE TARE/DIN MEMORIE

„Deşi copil, a putut **recita pe dinafară** un poem foarte dificil" (corect: „Deşi copil, a putut **recita** un poem foarte dificil", căci **a recita** ⟨din fr. „réciter"⟩ înseamnă „a spune **cu voce tare, din memorie** ⟨= pe de rost, **pe dinafară**⟩ un text în versuri; a declama").

RECLAMĂ PUBLICITARĂ [COMERCIALĂ]

„Centrul de **Reclamă Publicitară**, S.C. Favorit S.R.L. Călăraşi" (corect: „Centrul de **Reclamă**/de **Publicitate**, S.C.Favorit S.R.L. Călăraşi", pentru că **reclamă** ⟨din fr. „réclame", germ. „Reklame"⟩ este o „activitate ⟨comercială⟩ prin care se urmăreşte, pe calea **publicităţii** ⟨prin tipărituri, radio, televiziune, cinematograf etc.⟩ suscitarea, câştigarea interesului public asupra anumitor mărfuri, a unor cărţi, a unui spectacol, a folosirii unor servicii etc."; „articol

Scanned with OKEN Scanner

⟨dintr-o **publicaţie**⟩, afiş, placardă, panouri, prospect etc. prin care se face **reclamă**").

RECOLTĂ CULEASĂ/STRÂNSĂ/ADUNATĂ

„Seara, după depănuşat, **recolta culeasă** era transportată în sat şi depozitată în hambare" (corect: „..., **recolta** era transportată în sat şi depozitată în hambare", fiindcă **recoltă** ⟨din fr. „récolte"⟩ este o „cantitate de cereale sau de alte roade **adunate** ⟨= **strânse, culese**⟩ într-o anumită perioadă; rod; operaţie de **strângere** a roadelor produse de plantele agricole; recoltare, culegere, **cules**").

(A) RECONVOCA IAR/DIN NOU/IARĂŞI/PENTRU ALTĂDATĂ

„Faptul că **s-a reconvocat iar** Consiliul de conducere ni s-a adus la cunoştinţă de către secretară" (corect: „Faptul că **s-a reconvocat** Consiliul de conducere...", deoarece **a reconvoca** ⟨„re-" + „convoca", după fr. „reconvoquer"⟩ înseamnă „a convoca **pentru altădată, din nou, iar, iarăşi**").

RECORD MAXIM/OPTIM/SUPREM

„**Recordul maxim** la stilul smuls, în limitele categoriei, a fost de 166 de kilograme" (corect: „**Recordul** la stilul smuls, în limitele categoriei,...", pentru că **record** ⟨din fr. „record"⟩ este un „rezultat realizat într-o competiţie sportivă oficială, a cărei valoare reprezintă **cea mai bună** performanţă, omologată de o persoană juridică; ⟨p.gener.⟩ realizare **maximă**, performanţă **supremă** obţinute într-un domeniu de activitate, într-o acţiune etc.").

REDACTARE SCRISĂ/COMPUSĂ

„**Redactarea scrisă** a unei cronici sau recenzii nu este posibilă fără informaţia necesară, fără cultura pretinsă unui spirit critic" (corect: „**Redactarea** unei cronici sau recenzii...", fiindcă **redactare** ⟨v. „redacta", din fr. „rédiger", lat. „redigere"⟩ este o „formulare **în scris, compunere**").

(A) (SE) REDRESA PE CALEA CEA BUNĂ/ ÎNVIORÂNDU-SE/REFĂCÂNDU-SE

„Nu atât sancţiunea primită, cât sfaturile prietenilor l-au ajutat **să se redreseze pe calea cea bună**" (corect: „...sfaturile prietenilor l-au ajutat **să se redreseze**", fiindcă **a (se) redresa** ⟨din fr. „redresser"⟩ înseamnă ⟨la fig.⟩ „a aduce sau a reveni **pe calea cea bună; a (se) înviora, a (se) reface**").

REDUTĂ DE APĂRARE

„Când ajunseră pe **reduta de apărare**, ostaşii izbucniră în urale" (corect: „Când ajunseră pe **redută**, ostaşii izbucniră în urale", căci

Scanned with OKEN Scanner

redută ⟨din rus. „redut", germ. „Redoute", fr. „redoute"⟩ este un „mic fort **de apărare**, de formă poligonală, înconjurat de șanțuri, folosit în trecut **pentru apărarea** circulară").

REFERENDUM AL CETĂȚENILOR/PRIN VOT

„Noul proiect de revizuire a Constituției va fi supus unui **referendum al cetățenilor**, care va decide soarta acestei legi fundamentale" (corect: „...va fi supus unui **referendum**, care va decide soarta acestei legi fundamentale", fiindcă **referendum** ⟨din lat. „[ad] referendum", fr. „référendum"⟩ este o „consultare directă **a cetățenilor**, chemați să se pronunțe, **prin vot**, asupra unui proiect de lege de o deosebită importanță pentru stat sau asupra unor probleme de interes general").

REFLEX SPONTAN/BRUSC/AUTOMAT/INVOLUNTAR

„Dintr-un **reflex spontan**, își duse mâna la ochi spre a-i proteja de lumina orbitoare a farurilor" (corect: „Dintr-un **reflex**, își duse mâna la ochi...", pentru că **reflex** ⟨din fr. „réflexe", lat. „reflexus", germ. „Reflex"⟩ este o „reacție **bruscă** și **automată** a organismului", „produsă în mod **spontan, independentă de voință**").

(A) (SE) REGALA BINE/CINSTINDU-SE

„De ziua ei aniversară, **ne-am regalat bine**, după tipic, de la aperitiv până la desert și cafea" (corect: „De ziua ei aniversară, **ne-am regalat**, după tipic, ...", pentru că **a (se) regala** ⟨din fr. „régaler"⟩ înseamnă „a (se) ospăta **bine, a (se) cinsti**").

REGENȚĂ PROVIZORIE/TEMPORARĂ

„Fiind minor, era firesc ca, până la majorat, puterea executivă să fie deținută de o **regență provizorie**" (corect: „..., puterea executivă să fie deținută de o **regență**", din cauză că **regență** ⟨din fr. „régence"⟩ este o „guvernare **provizorie**, exercitată de una sau de mai multe persoane în timpul minoratului, absenței sau bolii unui monarh; **perioadă cât durează această guvernare**; persoanele sau persoana care guvernează în această perioadă").

RELAȘ TEMPORAR/FĂRĂ REPREZENTAȚII

„La început de săptămână, actorii au o perioadă de **relaș temporar**, de regulă lunea" (corect: „..., actorii au o perioadă de **relaș**, de regulă lunea", deoarece **relaș** ⟨din fr. „relâche"⟩ este o „suspendare **temporară** a reprezentațiilor unui teatru, ale unei opere etc.; zi sau interval de timp **în care nu se dau reprezentații**").

Scanned with OKEN Scanner

(A) RELATA AMĂNUNȚIT/DETALIAT/EXPOZITIV/NARATIV

„În urma invitației ce i se făcu, **relată amănunțit** cele întâmplate" (corect: „..., **relată** cele întâmplate", căci **a relata** ⟨din fr. „relater"⟩ înseamnă „a povesti ceva **amănunțit, detaliat; a expune, a istorisi**").

RELICVĂ DIN TRECUT/SCUMPĂ/VALOROASĂ/CULTURALĂ

„Toate aceste **relicve din trecut** demonstrează bogăția și vechimea tradițiilor noastre istorice și etnice" (corect: „Toate aceste **relicve** demonstrează bogăția și vechimea tradițiilor...", din cauză că **relicvă** ⟨din fr. „relique", lat. „reliquiae"⟩ este un „obiect rămas **din trecut** și păstrat ca o amintire **scumpă** sau **valoroasă; vestigiu**; ⟨la pl.⟩ moaște").

REMINISCENȚĂ VAGĂ/CONFUZĂ

„Revederea acelor pasaje de roman mi-a deșteptat unele **reminiscențe vagi**, legate de propria-mi copilărie" (corect: „...mi-a deșteptat unele **reminiscențe**, legate de propria-mi copilărie", pentru că **reminiscență** ⟨din fr. „réminiscence", lat. „reminiscentia"⟩ este o „amintire **vagă** a unor fapte aproape dispărute din memorie; rămășițe, rest, **urmă** ⟨abia perceptibilă⟩").

REMONTOAR DE CEAS

„Uitându-se, din reflex, spre cadran, pentru a citi cât este ora, observă că **remontoarul ceasului** se pierduse" (corect: ..., observă că **remontoarul** se pierduse", căci **remontoar** ⟨din fr. „remontoir"⟩ este un „mecanism cu ajutorul căruia se întoarce **ceasul**").

RENTĂ REGULATĂ

„În urma calamităților produse de secetă, producția zero de grâu ne-a anulat acea **rentă regulată** pe care o primeam anual" (corect: „..., producția zero de grâu ne-a anulat acea **rentă** pe care o primeam anual", pentru că **rentă** ⟨din fr. „rente"⟩ este, întâi de toate, un „venit, profit **regulat** pe care îl poate obține un proprietar în virtutea dreptului său de proprietar asupra unui teren, capital etc., prin cedarea contra plată a dreptului de folosință a acestora").

(A) RENUNȚA DE BUNĂVOIE/ÎNTRERUPÂND/OPRINDU-SE

„Căsătorindu-se, era necesar **să renunțe de bunăvoie** la vechile lui obiceiuri de holtei" (corect: „..., era necesar **să renunțe** la vechile lui obiceiuri de holtei", deoarece **a renunța** ⟨din fr. „renoncer", lat. „renuntiare"⟩ înseamnă „a se lăsa de ceva, **a întrerupe, a înceta** de a mai face ceva; a părăsi **de bunăvoie** ceva sau pe cineva").

Scanned with OKEN Scanner

REPAUS TEMPORAR

„După eforturile făcute, medicul i-a recomandat o perioadă de relaxare, de un binemeritat **repus temporar**" (corect: „...i-a recomandat o perioadă de relaxare, de un binemeritat **repaus**", pentru că **repaus** ⟨lat. „*repausum"⟩ este, cu precădere, o „stare în care orice funcţie sau activitate este **temporar** întreruptă şi care are rolul de a reface capacitatea de muncă a organismului; odihnă, inactivitate; suspendare **temporară** a unei activităţi, având rolul de a restabili capacitatea de muncă a unui organ sau a întregului organism").

(A) REPETA DIN NOU/ÎNCĂ O DATĂ/DE MAI MULTE ORI

„Pentru că lipsiseră din sală, preşedintele prezidiului **repetă din nou** ordinea de zi a adunării" (corect: „..., preşedintele prezidiului **repetă** ordinea de zi a adunării", deoarece **a repeta** ⟨din fr. „répéter", germ. „repetieren"⟩ înseamnă, cu precădere, „a spune, a face, a produce **din nou, încă o dată** ⟨sau **de mai multe ori**⟩ ceea ce a mai fost spus, făcut sau produs").

(A) (SE) REPEZI ÎN GRABĂ/ÎN FUGĂ/PENTRU SCURT TIMP

„Strigătele disperate dinăuntru i-au alarmat pe vecini, care **s-au repezit în grabă** să dea cuvenitul ajutor" (corect: „..., care **s-au repezit** să dea cuvenitul ajutor", căci **a (se) repezi** ⟨din „repede"⟩ înseamnă „a porni **în grabă**, a se duce repede spre..., **a da fuga**, a sări, a trimite pe cineva **în grabă**, a trece pe undeva **în grabă** ⟨şi **pentru scurt timp**⟩, a (se) abate pe la..., **a da o fugă**").

(A) (SE) REPLIA ÎN ORDINE

„După ordinul de încetare a luptei, trupele **se repliară în ordine**, părăsind poziţiile de tragere" (corect: „..., trupele **se repliară**, părăsind poziţiile de tragere", din cauză că **a se replia** ⟨din fr. „replier"⟩ înseamnă ⟨mil.⟩ „a se retrage **în ordine**").

REPLICĂ ENERGICĂ/PROMPTĂ/ÎN CONTRADICTORIU

„La **replica** lui **energică**, reproşurile încetară, semn că avusese dreptate..." (corect: „La **replica** lui, reproşurile încetară, ...", din cauză că **replică** ⟨din fr. „réplique"⟩ este un „răspuns **prompt** şi **energic** care combate afirmaţiile cuiva; **ripostă**").

REPORTAJ (DE OBICEI) PE TEREN/LA FAŢA LOCULUI

„**Reportajul, pe teren**, a scos în relief nemulţumirile greviştilor, care nu-şi mai ridicaseră de patru luni salariile..." (corect: „**Reportajul** a scos în relief nemulţumirile greviştilor,...", deoarece **reportaj** ⟨din fr. „reportage"⟩ este o „specie **publicistică**, apelând adesea la

Scanned with OKEN Scanner

modalităţile literare de expresie, care informează asupra unor situaţii, evenimente de interes general sau ocazional, realităţi geografice, etnografice, economice etc., culese de obicei **la faţa locului, pe teren**").

REPRESALII DRASTICE/DE CONSTRÂNGERE

„La toate actele teroriste ale palestinienilor, armata israeliană a răspuns prin **represalii drastice**" (corect: „..., armata israeliană a răspuns prin **represalii**", pentru că **represalii** ⟨din fr. „représailles", lat. „represalia"⟩ sunt „măsuri **drastice** luate de anumite organe de stat împotriva unor grupări sociale, ca urmare a săvârşirii, de către acestea, a unor acte de răzvrătire; măsuri **de constrângere** luate de un stat împotriva organelor sau cetăţenilor altui stat ca urmare a săvârşirii de către acel stat a unor acte ilicite faţă de el sau faţă de cetăţenii lui şi spre a-l determina să înceteze astfel de acte").

(A) REPRIMA VIOLENT/BRUTAL/DRASTIC

„Oligarhia comunistă nu putea să accepte o revoltă a studenţilor, de aceea **a** şi **reprimat-o violent**" (corect: „..., de aceea **a** şi **reprimat-o**", din cauză că **a reprima** ⟨din fr. „réprimer"⟩ înseamnă „a curma, a înăbuşi, a împiedica prin mijloace **drastice, violente, brutale**, desfăşurarea unei acţiuni, unui act de revoltă etc.").

(A) REPRODUCE EXACT

„Pentru a fi mai explicit, **reproduse exact** ce i se comunicase cu o zi înainte..." (corect: „..., **reproduse** ce i se comunicase cu o zi înainte...", fiindcă **a reproduce** ⟨„re-" + „produce", după fr. „reproduire"⟩ înseamnă „a reda **cu exactitate** ceea ce este scris, ceea ce a spus sau a făcut cineva").

RESENTIMENT OSTIL/DUŞMĂNOS/RANCHIUNOS

„Prietenia dintre ei luase sfârşit, fără niciun fel de **resentiment ostil**" (corect: „..., fără niciun fel de **resentiment**", fiindcă **resentiment** ⟨din fr. „ressentiment"⟩ este un „sentiment **ostil** faţă de cineva, pornire împotriva cuiva provocată de amintirea neplăcerilor suportate; **duşmănie**, ură, **pică**, resimţământ").

RESORT DE ACTIVITATE

„În fiecare **resort de activitate**, există probleme şi probleme, cu care te confrunţi zilnic..." (corect: „În fiecare **resort**, există probleme şi probleme,...", fiindcă **resort** ⟨din fr. „ressort"⟩ are, aici, sensul de „sector, domeniu **de activitate**; ⟨p.ext.⟩ persoanele care îl reprezintă").

Scanned with OKEN Scanner

(A) RESPINGE ÎNAPOI/DE LA SINE/LA O PARTE

„Încercând să iasă pe ușa fabricii, **a fost respins înapoi** și silit să se baricadeze în birou" (corect: „..., **a fost respins** și silit să se baricadeze în birou", pentru că **a respinge** ⟨din it. „respingere"⟩ înseamnă, aici, „a îndepărta **de la sine**, a da **la o parte**; a arunca **înapoi**").

RESTAURATOR [DE OPERE] DE ARTĂ

„Supuse degradării fizice, lucrările trebuia văzute de către un **restaurator de artă**" (corect: „..., lucrările trebuia văzute de către un **restaurator**", fiindcă **restaurator** ⟨din fr. „restaurateur", lat. „restaurator, -oris"⟩ este, cu prioritate, o „persoană care reface, repară opere **de artă**").

(A) RESTITUI ÎNAPOI

„Ca să **restitui înapoi** Băncii Agricole creditul acordat nu era deloc simplu, pentru că afacerile mergeau prost" (corect: „Ca să **restitui/să înapoiezi** Băncii Agricole creditul acordat nu era deloc simplu,...", căci **a restitui** ⟨din fr. „restituer", it. „restituire"⟩ înseamnă „**a înapoia**").

REȘOU DE ÎNCĂLZIT

„Când buteliile de aragaz lipseau de pe piață, apelam la **reșoul de încălzit**, electric" (corect: „..., apelam la **reșoul** electric", căci **reșou** ⟨din fr. „réchaud"⟩ este un „aparat **de încălzit**, electric sau cu gaz, întrebuințat la bucătărie și în laborator").

RETEVEI SCURT/DE LEMN

„La apropierea câinelui furios, puse mâna pe un **retevei scurt** spre a se apăra" (corect: „..., puse mâna pe un **retevei** spre a se apăra", fiindcă **retevei** ⟨et.nec.⟩ este ⟨pop.⟩ o „bucată **scurtă de lemn**; scurtătură").

(A) RETEZA COMPLET/TRANSVERSAL

„Când am ajuns la tranșatul copanelor, am observat că ghearele nu le **retezasem complet**" (corect: „..., am observat că ghearele nu le **retezasem**", fiindcă **a reteza** ⟨et.nec.⟩ înseamnă „a tăia **transversal** și **complet**, cu o singură tăietură, un obiect sau o parte a corpului unei ființe").

(A) (SE) RETRAGE ÎNAPOI/ÎNDĂRĂT/DEOPARTE/ÎNDEPĂRTÂNDU-SE

„În fața acelor amenințări, nu știa dacă **să se retragă înapoi** sau să treacă prin mulțimea furioasă" (corect: „..., nu știa dacă **să se retragă** sau să treacă prin mulțimea furioasă", fiindcă **a (se) retrage** ⟨„re-" + „trage"⟩ înseamnă, aici, „a merge, a pleca **înapoi, îndărăt**;

Scanned with OKEN Scanner

a (se) îndepărta; a da **înapoi** din faţa duşmanului, a efectua operaţia de retragere; a (se) da **deoparte**").

(A) RETRĂI INTENS/EMOŢIONAL/AFECTIV

„În urma celor petrecute, încercă să **retrăiască intens** cele întâmplate cu o zi înainte..." (corect: „..., încercă să **retrăiască** cele întâmplate cu o zi înainte...", căci **a retrăi** ⟨„re-" + „trăi"⟩ înseamnă „a simţi **intens** ceea ce a mai simţit o dată; **a avea impresia** că trece prin aceleaşi întâmplări prin care a mai trecut o dată; a simţi **intens** ceea ce a simţit altul, **a avea impresia** că trece prin aceleaşi întâmplări prin care a trecut şi altul").

RETROSPECTIVĂ DE ARTĂ PLASTICĂ

„Evenimentul îl reprezenta vernisarea unei expoziţii personale şi anume o **retrospectivă de artă plastică**" (corect: „..., şi anume o **retrospectivă**", deoarece **retrospectivă** ⟨din fr. „rétrospectif"⟩ este o „expoziţie de **artă plastică** cuprinzând opere din trecut ale unui artist").

RETROSPECTIV ÎN URMĂ/ÎN TRECUT

„Privind lucrurile **retrospectiv în urmă**, constat că timpul a fost de partea noastră" (corect: „Privind lucrurile **retrospectiv**, constat că...", din cauză că **retrospectiv** ⟨din fr. „rétrospectif"⟩ înseamnă „care priveşte **în urmă**, care se referă la fapte şi la situaţii **din trecut**").

REŢETĂ SCRISĂ/RECOMANDATĂ

„Medicamentul nu putea fi eliberat, de farmacie, decât pe baza unei **reţete scrise**, dată de medicul de familie" (corect: „..., decât pe baza unei **reţete**, dată de medicul de familie", fiindcă **reţetă** ⟨din ngr. „reséta", cf. it. „ricetta", fr. „recette"⟩ este o „formulare **în scris** a unei doctorii şi a modului de a o prepara; **prescripţie** a medicamentelor necesare unui bolnav; ⟨p.ext.⟩ hârtia pe care medicul **a scris** această prescripţie medicală").

(A) REŢINE PE LOC/TEMPORAR/SUB AREST

„Cei doi infractori, urmăriţi general, au fost identificaţi la vamă şi **reţinuţi pe loc**" (corect: „..., au fost identificaţi la vamă şi **reţinuţi**", deoarece **a reţine** ⟨„re- „ + „ţine", după fr. „retenir"⟩ înseamnă, cu precădere „a ţine **pe loc**, a împiedica de la ceva, a opri; a închide pe cineva **temporar, a-l priva de libertate**").

(A) REUNI LAOLALTĂ/LA UN LOC

„Cartelul, nou-înfiinţat, **reunea laolaltă** câteva întreprinderi hotărâte să se reprofileze, mărindu-şi profiturile" (corect: „Cartelul, nou-înfiinţat, **reunea** câteva întreprinderi hotărâte să se

Scanned with OKEN Scanner

reprofileze,...", deoarece **a reuni** ⟨din fr. „réunir"⟩ înseamnă „a (se) aduna, a (se) strânge **laolaltă, a (se) întruni**").

(A) REUŞI CU BINE/CU SUCCES

„Important este că, în baza investiţiei făcute, lucrurile **au reuşit cu bine**, spre bucuria asociaţilor" (corect: „..., lucrurile **au reuşit**, spre bucuria asociaţilor", din cauză că **a reuşi** ⟨din it. „riuscire", fr. „réussir"⟩ înseamnă „a ajunge la rezultatul dorit, a izbuti, a izbândi; a avea **succes**, a termina **cu bine**").

(A) REVEDEA ÎNCĂ O DATĂ/DIN NOU/IARĂŞI/IAR

„Înainte de plecare, ţinu **să-şi revadă încă o dată** nepotul" (corect: „..., ţinu **să-şi revadă** nepotul", deoarece **a revedea** ⟨„re-" + „vedea", după fr. „revoir"⟩ înseamnă „a vedea **din nou** ⟨= **încă o dată, iarăşi**⟩; a întâlni **iar**, după oarecare vreme").

REVELAŢIE NEAŞTEPTATĂ

„Metafora, în lirica lui Blaga, subordonată unei viziuni metafizice, îţi produce **revelaţii neaşteptate**" (corect: „..., îţi produce **revelaţii**", căci **revelaţie** ⟨din fr. „révélation", lat. „revelatio, -onis"⟩ este o „dezvăluire, descoperire ⟨**neaşteptată**⟩ a unui fenomen neobservat, a unui adevăr ascuns; ⟨p.ext.⟩ lucru revelat").

(A) REVENI DIN NOU/IAR

„...cu scopul de a face repede ceva ca Dunărea **să revină din nou** în escadronul secund al fotbalului" (corect: „...ca Dunărea **să revină** în escadronul secund al fotbalului", deoarece **a reveni** ⟨din fr. „revenir"⟩ înseamnă „a veni **din nou**, a se întoarce; a apărea **iar**, a se manifesta **din nou**; a se ocupa **din nou** de un subiect, de o idee, a se opri **din nou** la..., a relua").

REVERENŢĂ CEREMONIOASĂ/PLINĂ DE RESPECT/POLITICOASĂ

„La terminarea monologului, recitatorul mulţumi printr-o **reverenţă ceremonioasă** pentru aplauzele primite" (corect: „..., recitatorul mulţumi printr-o **reverenţă** pentru aplauzele primite", din cauză că **reverenţă** ⟨din fr. „révérence", lat. „reverentia"⟩ este, cu prioritate, un „salut **ceremonios** care se execută prin înclinarea bustului şi îndoirea genunchilor; închinăciune; **plecăciune în semn de respect**; temenea").

REVIRIMENT BRUSC/ÎN BINE/ÎNVIORĂTOR

„Infuzia de capital s-a dovedit salutară, ea oglindindu-se într-un **reviriment brusc** al întregii producţii" (corect: „..., ea oglindindu-se într-un **reviriment** al întregii producţii", căci **reviriment** ⟨din fr. „revirement"⟩ este o „schimbare **bruscă în bine**; **înviorare**").

Scanned with OKEN Scanner

REVIZOR DE CONTROL

„Institutor fiind, a îndeplinit, un timp, şi funcţia de **revizor** şcolar **de control** al şcolilor primare din judeţ" (corect: „..., a îndeplinit, un timp, şi funcţia de **revizor** şcolar al şcolilor primare din judeţ", din cauză că **revizor** ⟨din fr. „réviseur", germ. „Revisor"⟩ este o „persoană care revizuieşte, care **controlează**, verifică aplicarea dispoziţiilor legale şi normative într-un sector de activitate").

(A) REVIZUI DIN NOU/IAR

„Potrivit deficienţelor semnalate, s-a dispus ca gestiunea să fie **revizuită din nou** de către organele de control" (corect: „..., s-a dispus ca gestiunea să fie **revizuită** de către organele de control", pentru că **a revizui** ⟨„revizie" + suf. „-ui"⟩ înseamnă „a cerceta **din nou** cu scopul de a verifica exactitatea şi a corecta eventualele lipsuri; **a revedea**").

(A) REZERVA DEOPARTE/PENTRU MAI TÂRZIU

„Cea mai mare parte a populaţiei se dovedeşte neputincioasă în **a rezerva deoparte** vreun leu" (corect: „...se dovedeşte neputincioasă în **a rezerva** vreun leu", fiindcă **a rezerva** ⟨din fr. „réserver"⟩ înseamnă, cu precădere, „a păstra ceva pentru cineva sau pentru ceva; a pune **deoparte**, a reţine, **a opri**").

REZIDUU RĂMAS/DEPUS

„Grămezile de şpan, **reziduurile rămase** şi praful dovedeau că în atelier nu se făcuse curăţenie" (corect: „Grămezile de şpan, **reziduurile** şi praful ...", deoarece **reziduu** ⟨din lat. „residuum", fr. „résidu"⟩ reprezintă un „rest **rămas** în urma unui proces chimic sau fizic efectuat asupra unui material brut; materie **care se depune** pe pereţii sau pe fundul recipientelor în care se păstrează substanţe lichide").

(A) REZUMA PE SCURT/SINTETIC/ESENŢIALUL

„Înainte de a-i caracteriza pe eroi, basmul trebuie să fie **rezumat pe scurt**" (corect: „..., basmul trebuie să fie **rezumat**", fiindcă **a rezuma** ⟨din fr. „résumer"⟩ înseamnă „a reda **pe scurt esenţialul** unei lucrări, al unei expuneri; **a sintetiza**, a însuma").

(A) RICANA BATJOCORITOR/RÂNJIND

„Că se afla la horă sau în altă parte, îi plăcea să **ricaneze batjocoritor**, persiflându-i pe unii şi pe alţii" (corect: „..., îi plăcea să **ricaneze**, persiflându-i pe unii şi pe alţii", căci **a ricana** ⟨din fr. „ricaner"⟩ înseamnă ⟨livr.⟩ „a râde **batjocoritor, a rânji**").

Scanned with OKEN Scanner

(A) RIDICA ÎN SUS

„De câte ori alergau cu coada **ridicată în sus** era un semn de încordare, de avertizare asupra unui pericol iminent" (corect: „De câte ori alergau cu coada **ridicată** era un semn de încordare,...", căci **a ridica** ⟨lat. „eradicare"⟩ înseamnă, aici, „a mişca, îndrepta **în sus** braţele, mâinile, capul, sprâncenele etc.").

RIDICĂTURĂ PROEMINENTĂ/ÎNALTĂ

„Undeva, spre mijlocul colinei, pe o **ridicătură** a ei **proeminentă**, se afla un parapet" (corect „..., pe o **ridicătură** a ei, se afla un parapet", căci **ridicătură** ⟨„ridica" + suf. „-ătură"⟩ este o „**înălţime, proeminenţă**; loc **ridicat**, dâmb").

RID PE OBRAZ/ZBÂRCIT/CUTAT/ÎNCREŢIT

„Nu mai era tânăr: părul îi albise, avea **riduri pe obraz**, mersul îi era nesigur" (corect: „...: părul îi albise, avea **riduri**, mersul îi era nesigur", fiindcă **rid** ⟨din fr. „ride"⟩ este o „încreţitură a pielii **obrazului; zbârcitură; cută, creţ**").

RIGIDITATE INFLEXIBILĂ/SEVERĂ/DURĂ/AUSTERĂ/INTRANSIGENTĂ

„De când l-au cunoscut, nu se schimbase, fiind un om rece, calculat, de o **rigiditate inflexibilă**, ieşită din comun" (corect: „..., nu se schimbase, fiind un om rece, calculat, de o **rigiditate** ieşită din comun", pentru că **rigiditate** ⟨din fr. „rigidité"⟩ este „însuşirea de a fi rigid, **lipsit de flexibilitate**; ţeapăn, **neflexibil**; ⟨la fig.⟩ **severitate, duritate, austeritate; intransigenţă**").

RIGORISM ETIC/SEVER

„Inflexibilitatea pedagogică, **rigorismul etic** sunt forme contraproductive de educaţie", (corect: „..., **rigorismul** sunt forme contraproductive de educaţie", căci **rigorism** ⟨din fr. „rigorisme"⟩, este o „concepţie **etică** ce opune în mod rigid normele morale necesităţilor fizice şi spirituale ale omului; **severitate** extremă în stabilirea, interpretarea sau în aplicarea normelor **morale** sau ⟨p.gener.⟩ a altor norme").

RIMĂ FINALĂ

„Poezia populară are versuri scurte, ritmică bisilabică şi **rime finale** cel mai adesea împerecheate sau monorime" (corect: „...are versuri scurte, ritmică bisilabică şi **rime** cel mai adesea împerecheate sau monorime", din cauză că **rimă** ⟨din fr. „rime"⟩ este o „repetare a sunetelor **finale** în două sau în mai multe versuri, începând cu ultima silabă accentuată: ⟨p.ext.⟩ potrivire a sunetelor **finale** a două cuvinte").

Scanned with OKEN Scanner

(A) RIPOSTA CU PROMPTITUDINE/CU ENERGIE/ÎN CONTRADICTORIU

„Şocat de ironiile acestuia, **ripostă,** la rându-i, **cu promptitudine,** fără să se intimideze" (corect: „..., **ripostă,** la rându-i, fără să se intimideze", din cauză că **a riposta** ⟨din fr. „riposter"⟩ înseamnă „a răspunde **în contradictoriu,** a replica prompt şi **cu energie**"; a răspunde unui atac al adversarului ⟨într-o luptă, într-o întrecere sportivă⟩").

RIPOSTĂ PROMPTĂ/ENERGICĂ/HOTĂRÂTĂ

„La insinuările Puterii, partidele din opoziţie au dat o **ripostă promptă,** aducând contraargumente de bun-simţ" (corect: „..., partidele din opoziţie au dat o **ripostă,** aducând contraargumente de bun-simţ", deoarece **ripostă** ⟨din fr. „riposte"⟩ este un „răspuns **prompt** şi **energic,** replică; acţiune **hotărâtă** prin care se respinge un atac").

(A) RISIPI PESTE TOT/ÎN TOATE PĂRŢILE/PRETUTINDENI

„Deoarece grindina se abătuse cu violenţă asupra satului, alicele ei de gheaţă **erau risipite peste tot** ca gloanţele unei mitraliere" (corect: „..., alicele ei de gheaţă **erau risipite** ca gloanţele unei mitraliere", căci **a risipi** ⟨din bg. „razsipja", scr. „rasipati"⟩ înseamnă, în primul rând, „a arunca sau a cădea **în toate părţile, peste tot,** în tot locul, **pretutindeni**").

RITM REGULAT/CADENŢAT/SIMETRIC/PERIODIC

„În poezia «Dorinţa» de Mihai Eminescu, se recunoaşte **ritmul regulat** al troheului, pe când în «Şi dacă...», cel al iambului" (corect: „..., se recunoaşte **ritmul** troheului, pe când în «Şi dacă...», cel al iambului", fiindcă **ritm** ⟨din ngr. „rithmós", fr. „rythme", lat. „rhythmus"⟩ este o „aşezare **simetrică** şi **periodică** ⟨= **regulată**⟩ a silabelor accentuate şi neaccentuate într-un vers sau în proză ori a accentelor tonice într-o frază muzicală; mişcare **regulată;** tempo, **cadenţă**").

(A) ROADE CU DINŢII/PENTRU A MÂNCA

„Ahtiat după dulce, fratelui celui mic îi plăcea **să roadă,** pe furiş, **cu dinţii,** bucăţi de zahăr cubic" (corect: „..., fratelui celui mic îi plăcea **să roadă,** pe furiş, bucăţi de zahăr cubic", fiindcă **a roade** ⟨lat. „rodere"⟩ înseamnă, cu precădere, „a rupe **cu dinţii** fărâme dintr-un obiect tare, **pentru a mânca**").

ROBOT AUTOMATIZAT

„Utilizarea tot mai frecventă a **roboţilor automatizaţi** în industrie are un efect extrem de benefic asupra producţiei" (corect: „Utilizarea

Scanned with OKEN Scanner

tot mai frecventă a **roboţilor** în industrie...", din cauză că **robot** ⟨din fr. „robot"⟩ este un „sistem **automatizat** care acţionează pe baza unui program de lucru stabilit sau care reacţionează la anumite influenţe exterioare, dând impresia executării unor acţiuni omeneşti").

(A) ROBOTI DIN GREU/TREBURI MĂRUNTE

„Pentru ca treburile să meargă bine, fiecare lucrător **a robotit din greu**, conştient de rosturile lui" (corect: „..., fiecare lucrător **a robotit**, conştient de rosturile lui", fiindcă **a roboti** ⟨din „robotă"⟩ înseamnă „a munci **din greu**; a face **treburi mărunte** pe lângă gospodărie, trecând de la una la alta; a trebălui").

ROBUSTEŢE FIZICĂ/PUTERNICĂ/VIGUROASĂ/REZISTENTĂ

„La muncile grele, dovedea o **robusteţe fizică** impresionantă... Era capabil să ducă un viţel în spate, să ridice ca fulgul un sac de grâu, să se ia la trântă cu oricine" (corect: „La muncile grele, dovedea o **robusteţe** impresionantă...", deoarece **robusteţe** ⟨din fr. „robustesse"⟩ este „faptul de a fi robust, cu o constituţie **fizică puternică; vigoare, putere**, forţă, **rezistenţă** la muncă, la oboseală, la boli").

ROCĂ MINERALĂ/NATURALĂ

„Laboratorul de ştiinţe naturale al liceului era plin şi de fragmente de **rocă minerală**, şi de păsări împăiate..." (corect: „...era plin şi de fragmente de **rocă**, şi de păsări împăiate...", pentru că **roca** ⟨din it. „rocca", cf. fr. „roc"⟩ este un „agregat **mineral natural**, de compoziţie aproape uniformă, care alcătuieşte scoarţa pământului").

ROPOT TORENŢIAL/DE SCURTĂ DURATĂ/VENIT PE NEAŞTEPTATE

„Ploaia, măruntă la început, s-a transformat într-un **ropot torenţial**, de care cu greu ne puteam apăra cu umbrela chinezească de soare" (corect: „..., s-a transformat într-un **ropot**, de care cu greu ne puteam apăra cu umbrela chinezească de soare", pentru că **ropot** ⟨din bg. „ropot"⟩ este, aici, un „zgomot produs de căderea precipitată a ploii sau a grindinei, ploaie **torenţială de scurtă durată** sau grindină abundentă **venită pe neaşteptate**").

(A) (SE) ROTI ÎN CERC/ÎMPREJUR

„Deseori, când ieşeam în recreaţie, domnul învăţător ne învăţa diverse jocuri, ţinându-ne de mână şi **rotindu-ne în cerc**" (corect: „..., domnul învăţător ne învăţa diverse jocuri, ţinându-ne de mână şi **rotindu-ne**", deoarece **a (se) roti** ⟨din „roată"⟩ înseamnă „a (se)

Scanned with OKEN Scanner

mişca descriind **cercuri**", „a dansa mişcându-se **în cerc**"; „a (se) învârti **împrejurul cuiva sau a ceva**").

ROTULĂ A GENUNCHIULUI

„Durerile artrozice deveniseră atroce, nemaiputând îndoi **rotula genunchiului** stâng" (corect: „...., nemaiputând îndoi **rotula** stângă", pentru că **rotulă** ⟨din fr. „rotule", lat. „rotula"⟩ este un „os turtit, de formă aproximativ triunghiulară, aşezat în partea anterioară **a genunchiului** şi care închide în aşa fel încheietura, încât flexiunea se poate face numai într-un singur sens").

(A) RUGA STĂRUITOR

„Conştient că are dreptate, se angajă într-o caldă pledoarie, **rugându-l stăruitor** pe preşedinte să procedeze în consecinţă" (corect: „...., se angajă într-o caldă pledoarie, **rugându-l** pe preşedinte să procedeze în consecinţă", căci **a ruga** ⟨lat. „rogare"⟩ înseamnă „a cere cuiva **stăruitor** îndeplinirea unei dorinţe, un serviciu, o favoare etc.).

RUJ DE BUZE

„Spre a-i face o surpriză, şi-a propus să-i cumpere un **ruj de buze**, dar nu-i cunoştea exigenţele în ce priveşte calitatea şi nuanţa" (corect: „...., şi-a propus să-i cumpere un **ruj**, dar nu-i cunoştea exigenţele în ce priveşte calitatea şi nuanţa", pentru că **ruj** ⟨din fr. „rouge"⟩ este, întâi de toate, un „produs cosmetic cu diferite nuanţe de roşu, folosit **pentru a colora buzele**; roşu **de buze**").

RULOTĂ DE LOCUIT

„Cei doi cutreieraseră ţara, în lung şi în lat, cu o **rulotă de locuit**, cumpărată la preţ de chilipir" (corect: „...., cutreieraseră ţara, în lung şi în lat, cu o **rulotă**, cumpărată la preţ de chilipir", căci **rulotă** ⟨din fr. „roulotte"⟩ este un „vehicul cu două roţi, remorcat la un autoturism şi dotat cu elemente de confort proprii unei camere **de locuit**").

Scanned with OKEN Scanner

S

SABAT DE VRĂJITOARE

„După credinţele medievale, sâmbătă noaptea se întrunea, cu regularitate, **sabatul de vrăjitoare**" (corect: „..., sâmbătă noaptea se întrunea, cu regularitate, **sabatul**", căci **sabat** ⟨din fr. „sabbat", lat. „sabbatum"⟩ este, aici, o adunare **de vrăjitoare**, care, după credinţele din evul mediu, avea loc sâmbăta, la mijlocul nopţii, într-un loc singuratic).

SABOŢI DE LEMN

„În timpul verii, altădată, unii ţărani purtau, în picioare, **saboţi de lemn**..." (corect: „..., unii ţărani purtau în picioare, **saboţi**...", pentru că **sabot** ⟨din fr. „sabot"⟩ este, aici ⟨mai ales la plural⟩, „încălţăminte făcută dintr-o bucată **de lemn** scobit sau dintr-o talpă **de lemn** cu faţe de piele groasă").

SACA DE APĂ

„Dimineaţa, când se pleca la câmp, ţăranii luau cu ei şi **sacaua de apă**, pe care o postau la capătul tarlalei" (corect: „..., ţăranii luau cu ei şi **sacaua**, pe care o postau la capătul tarlalei", căci **saca** ⟨din tc. „saka"⟩ este un „butoi aşezat pe un cadru cu două sau cu patru roţi, cu care în trecut se transporta **apa** de la fântână sau de la râu").

SACOU BĂRBĂTESC [MAI LEJER]

„Pe umeraşele din dulap avea o mulţime de cămăşi şi de **sacouri bărbăteşti**" (corect: „...avea o mulţime de cămăşi şi de **sacouri**", fiindcă **sacou** ⟨din germ. „Sakko"⟩ este o „haină **bărbătească** mai lejeră").

SACRILEGIU PROFANATOR/DEZONORANT/PÂNGĂRITOR

„Violarea cavourilor şi a mormintelor constituie nu numai un **sacrilegiu profanator**, ci şi o infracţiune..." (corect: „... constituie nu numai un **sacrilegiu**, ci şi o infracţiune...", căci **sacrilegiu** ⟨din fr. „sacrilège", lat. „sacrilegium"⟩ reprezintă o „**profanare** a lucrurilor

Scanned with OKEN Scanner

considerate sfinte sau ⟨p.ext.⟩ a unui lucru care trebuie respectat; **necinstire, pângărire**").

SALON PENTRU MUSAFIRI

„De câte ori ne trecea pragul cineva, era invitat să ia loc în **salonul pentru musafiri**, unde era tratat cu dulceaţă de zmeură" (corect: „..., era invitat să ia loc în **salon**, unde era tratat cu dulceaţă de zmeură", deoarece **salon** ⟨din fr. „salon"⟩ este, cu prioritate, o „încăpere, într-o locuinţă, destinată primirii **musafirilor**").

SALT BRUSC

„Luându-şi elan, făcu un **salt brusc** peste şanţul plin de apă de dinaintea casei..." (corect: „..., făcu un **salt** peste şanţul plin de apă de dinaintea casei...", din cauză că **salt** ⟨din lat. „saltus", it. „salto"⟩ este o „mişcare **bruscă** prin care corpul se desprinde de la pământ, sărind pe loc sau deplasându-se; mişcare de deplasare **bruscă** în zbor; trecere **bruscă** de la o situaţie ori stare la alta").

SALTEA DE RELAXĂ

„Amator să procure o **saltea de relaxă**, intră într-un magazin de mobilă, pentru a afla ce modele posedă şi la ce preţ" (corect: „Amator să procure o **relaxă**, intră într-un magazin de mobilă,...", fiindcă **relaxă** ⟨denumire comercială⟩ este „un tip de **saltea confecţionată din burete de material plastic**").

SAMARITEAN BUN/MILOS/DARNIC/BINEFĂCĂTOR

„Generoasă, asemenea unui **bun samaritean**, socotea că un adevărat creştin trebuie să-i miluiască oricând pe cei nevoiaşi şi pe cerşetori" (corect: „Generoasă, asemenea unui **samaritean**,...", căci **samaritean** ⟨din fr. „samaritain"⟩ este, aici, un „om **milos, bun, darnic; binefăcător**").

SAMOVAR DE METAL/PENTRU CEAI

„Din «zestre» făceau parte şi două fotolii vechi, un dulap de nuc, o pendulă şi un **samovar pentru ceai**" (corect: „...făceau parte şi două fotolii vechi, un dulap de nuc, o pendulă şi un **samovar**", din cauză că **samovar** ⟨din rus. „samovar"⟩ este un „vas **de metal** folosit la fiertul apei **pentru ceai**").

SANTINELĂ ÎNARMATĂ/DE PAZĂ

„Mutat la aerodrom, va fi regulat **santinelă înarmată** la hangare..." (corect: „..., va fi regulat **santinelă** la hangare...", căci **santinelă** ⟨din fr. „sentinelle"⟩ este, cu precădere, un „soldat **înarmat** care face serviciul **de pază** a unui post, a unei instituţii").

Scanned with OKEN Scanner

SARABANDĂ AMEŢITOARE/AGITATĂ/TUMULTUOASĂ/PUTERNICĂ

„Totul se derula pe scenă cu o repeziciune uimitoare, la fel ca o **sarabandă ameţitoare**...” (corect: „..., la fel ca o **sarabandă**...”, pentru că **sarabandă** ⟨din fr. „sarabande”⟩ defineşte nu numai „numele unui vechi dans popular spaniol, asemănător cu menuetul; melodie după care se execută acest dans”, ci şi o „mişcare **ameţitoare, agitată, tumultuoasă; frământare**”).

SARCASM JIGNITOR/NECRUŢĂTOR/USTURĂTOR/CAUSTIC/ASPRU

„De câte ori îl întâlnea, pe coridor sau în curtea şcolii, nu-i înţelegea deloc **sarcasmul jignitor**, răutatea fără obiect” (corect: „..., nu-i înţelegea deloc **sarcasmul**, răutatea fără obiect”, deoarece **sarcasm** ⟨din fr. „sarcasme”, lat. „sarcasmus”⟩ este o „ironie **aspră, usturătoare, caustică, jignitoare**; batjocură **necruţătoare**; vorbă, frază, expresie sarcastică; ofensă, jignire, insultă”).

SATIRĂ MORALIZATOARE/IRONICĂ/MUŞCĂTOARE/BATJOCORITOARE

„Comedia «O scrisoare pierdută», de I.L. Caragiale, este o **satiră moralizatoare** la adresa demagogiei electorale şi a lozincilor patriotarde ale vremii” (corect: „..., este o **satiră** la adresa demagogiei electorale şi a lozincilor patriotarde ale vremii”, fiindcă **satiră** ⟨din fr. „satire”, lat. „satira”⟩ este o „scriere în versuri sau în proză în care sunt criticate defecte **morale** ale oamenilor sau aspecte negative ale societăţii, cu intenţii **moralizatoare**; ⟨p.gener.⟩ scriere sau discurs cu caracter **batjocoritor, ironic, muşcător**”).

SATURAŢIE MAXIMĂ

„O asemenea senzaţie de **saturaţie maximă** nu mai cunoscusem decât după mâncărurile grase, greu digerabile” (corect: „O asemenea senzaţie de **saturaţie** nu mai cunoscusem...”, pentru că **saturaţie** ⟨din fr. „saturation”, lat. „saturatio, -onis”⟩ este şi o „stare de intensitate **maximă** a unui fenomen, satisfacere **maximă** a unui fenomen, satisfacere **maximă** a cuiva; ⟨p.ext.⟩ plictiseală, dezgust care decurge dintr-o astfel de stare”; ⟨rar⟩ saţietate, saţ”).

SAUNĂ DE ABURI

„Între procedurile terapeutice de efect în bolile circulatorii, **sauna de aburi** mi s-a părut că ocupă un loc important” (corect: „..., **sauna** mi s-a părut că ocupă un loc important”, deoarece **saună** ⟨din fr. „sauna”⟩ este o „baie **de aburi** care constă în expunerea corpului la o temperatură de 60-80 °C, produsă prin stropirea unor pietre poroase încinse, după care se activează şi circulaţia prin lovirea corpului cu un mănunchi de nuiele şi prin duşuri reci”).

Scanned with OKEN Scanner

SAVANĂ ÎNTINSĂ/TROPICALĂ/CU IERBURI ÎNALTE

„Peisajul era aidoma **savanelor întinse**, din zona tropicelor" (corect: „Peisajul era aidoma **savanelor**, din zona tropicelor", din cauză că **savană** ⟨din fr. „savane"⟩ este o „câmpie **întinsă** caracteristică regiunilor **tropicale**, acoperită **cu ierburi înalte** şi presărată din loc în loc cu tufe de arbuşti spinoşi sau cu copaci pitici").

SAVOARE DEOSEBITĂ/ALEASĂ/PLĂCUTĂ

„Băutura, aperitivele aveau o **savoare deosebită**, de aceea le-am întâmpinat cu plăcere..." (corect: „Băutura, aperitivele aveau **savoare**, de aceea le-am întâmpinat cu plăcere...", din cauză că **savoare** ⟨din fr. „saveur"⟩ este un „gust **deosebit**, **ales**, **plăcut** al unor alimente; ⟨fig.⟩ farmec; haz").

SĂLAŞ TEMPORAR/CA ADĂPOST

„Obosiţi de atâta mers şi înserându-se, şi-au găsit **sălaş temporar** la unul dintre gospodarii întâlniţi în cale" (corect: „..., şi-au găsit **sălaş** la unul dintre gospodarii întâlniţi în cale", deoarece **sălaş** ⟨din magh. „szállás"⟩ este ⟨pop.⟩ un „**adăpost** unde cineva capătă **temporar găzduire**", o „construcţie rudimentară făcută în câmp şi folosită **ca adăpost temporar** pentru oameni şi animale"; „locuinţă, casă, culcuş; aşezare omenească").

SĂPĂLIGĂ MICĂ/ÎNGUSTĂ

„Când era necesar, primeam câte o **săpăligă mică** cu care mergeam la prăşitul cartofilor şi al roşiilor" (corect: „..., primeam câte o **săpăligă**, cu care mergeam la prăşitul cartofilor şi al roşiilor", deoarece **săpăligă** ⟨„sapă" + suf. „-ăligă"⟩ este o „sapă **mică**, cu lama **îngustă**, având adesea doi sau trei colţi la partea opusă a tăişului, folosită mai ales în lucrări de legumicultură; săpăligă").

SĂRBĂTOARE FESTIVĂ

„În 1928, la zece ani de la înfăptuirea Unirii, au fost organizate **sărbători festive**" (corect:„..., au fost organizate **sărbători/festivităţi** [omagiale]", căci **sărbătoare** ⟨„serba" + suf. „-ătoare"⟩ este o „zi în care se comemorează sau se sărbătoreşte un eveniment...; sărbătorire, serbare; **festivitate**, petrecere", iar **festiv** ⟨lat. „festivus", it. „festivo"⟩, „**de sărbătoare**, **pentru sărbătoare**, **sărbătoresc**").

(A) SĂRI ÎN SUS/BRUSC/CU PUTERE

„La auzul veştii, **a sărit în sus** de bucurie, ţopăind prin curte" (corect: „..., **a sărit** de bucurie, ţopăind prin curte", pentru că **a sări** ⟨lat. „salire"⟩ înseamnă, cu precădere, „a se desprinde de la pământ,

Scanned with OKEN Scanner

avântându-se în sus printr-o mişcare **bruscă**, şi a reveni în acelaşi loc; a sălta; a se deplasa **brusc** şi **cu putere în sus**, de obicei sub impulsul unor forţe de afară").

(A) SÂCÂI ÎNTRUNA/ENERVANT/CICĂLITOR/AGASANT

„Întâlnirea cu el nu era defel plăcută: avea «darul» de **a** te **sâcâi întruna** cu problemele lui insolubile" (corect: „...avea «darul» de **a** te **sâcâi** cu problemele lui insolubile", din cauză că **a sâcâi** ⟨„sâc" + suf. „-âi"⟩ înseamnă „a nu lăsa pe cineva în pace, a-l necăji **întruna**; a bate la cap, **a enerva, a agasa, a cicăli**").

SÂRMĂ METALICĂ

„Între stâlpi, atârna, ruptă, din cauza furtunii, o **sârmă metalică** conectată la reţeaua de înaltă tensiune..." (corect: „..., atârna, ruptă, din cauza furtunii, o **sârmă** conectată la reţeaua de înaltă tensiune...", pentru că **sârmă** ⟨din ngr. „sârma", tc. „sârma"⟩ este un „fir **metalic** ⟨de oţel, de aramă, de aluminiu etc.⟩ a cărui secţiune are dimensiunile transversale mai mici de 16 mm").

SCALĂ GRADATĂ

„Pe **scala gradată** a radioului, nu se puteau prinde decât posturile de pe unde medii şi lungi" (corect: „Pe **scala** radioului, ...", fiindcă **scală** ⟨din it. „scala"⟩ este o „placă **gradată** montată la aparatele de radio, pe care se pot urmări, cu ajutorul unui indicator, posturile sau lungimea de undă pe care funcţionează aparatul la un moment dat").

SCAMPOLO DIN TRICOT/DE DAMĂ

„Moda de altădată a ţinutei feminine recomanda **scampoloul din tricot** sau fusta plisată..." (corect: „...recomanda **scampoloul** sau fusta plisată...,", deoarece **scampolo** ⟨din it. „scampolo"⟩ este ⟨rar⟩ o „bluză **de damă**, confecţionată **din tricot**, având la gât o deschizătură, prevăzută cu nasturi sau fermoar").

(A) SCANDA ACCENTUÂND

„Când vorbea, dădea impresia că **scandează accentuând** cuvintele, asemenea unui actor recitând versuri latine" (corect: „..., dădea impresia că **scandează** cuvintele, asemenea unui actor recitând versuri latine", din cauză că **a scanda** ⟨din fr. „scander"⟩ înseamnă ⟨p.gener.⟩ „a citi, a vorbi sau a recita **accentuând** fiecare cuvânt, fiecare silabă").

(A) SCĂPĂRA SCÂNTEI

„Când autobuzul demară, trosnind din încheieturi, ţeava de eşapament pocni asurzitor **scăpărând scântei** şi scoţând fum" (corect:

Scanned with OKEN Scanner

„..., țeava de eșapament pocni asurzitor **scăpărând** și scoțând fum", deoarece **a scăpăra** ⟨et.nec.⟩ înseamnă, cu precădere, „a produce **scântei**, a arunca, a împrăștia **scântei**").

(A) (SE) SCÂLCIA ÎNTR-O PARTE/DEFORMÂNDU-SE

„În debara, încălțăminte veche, ruptă sau uzată, cu tălpile **scâlciate într-o parte**..." (corect: „..., cu tălpile **scâlciate**...", căci **a (se) scâlcia** ⟨et.nec.⟩ înseamnă „a ⟨i se⟩ toci încălțămintea ⟨**într-o parte**⟩; **a (se) deforma**").

SCÂNCET SLAB/ÎNĂBUȘIT/ÎNTRETĂIAT

„Când intră, un **scâncet slab** se auzi din camera copilului. Se trezise și-i era foame..." (corect: „Când intră, un **scâncet** se auzi din camera copilului...", deoarece **scâncet** ⟨„scânci" + suf. „-et"⟩ este un „plâns **înăbușit, slab** și **întretăiat**, specific copiilor mici; scânceală, scâncitură, scâncit").

(A) SCÂNTEIA VIU/PĂTRUNZĂTOR

„La vederea fetei, ochii îi **scânteiară viu** și se înroși până în vârful urechilor" (corect: „..., ochii îi **scânteiară** și se înroși până în vârful urechilor", din cauză că **a scânteia** ⟨din „scânteie"⟩ înseamnă „a licări ca o scânteie, a sclipi, a străluci, a luci; ⟨despre ochi⟩ a privi **viu, pătrunzător**, sub impresia unui sentiment puternic").

(A) SCÂRȚÂI ASCUȚIT/STRIDENT

„Nefiind unse de multă vreme, balamalele **scârțâiau ascuțit**, agresându-ți auzul" (corect: „..., balamalele **scârțâiau**, agresându-ți auzul", căci **a scârțâi** ⟨„scârț" + suf. „-âi"⟩ înseamnă „a produce ⟨prin frecare, deplasare, din cauza greutății etc.⟩ un zgomot **ascuțit, strident**...; ⟨despre vehicule încărcate cu poveri⟩ a merge, a înainta greu ⟨făcând un zgomot **strident**⟩; ⟨despre încălțăminte⟩ a produce ⟨în timpul mersului⟩ un zgomot **ascuțit**, caracteristic; ⟨p.anal.⟩ a cânta prost, **strident**, dintr-un instrument muzical cu coarde").

SCHECI HAZLIU/SATIRIC/GLUMEȚ/VESEL

„Tandemul Al. Arșinel – Stela Popescu este celebru prin **scheciurile** lui **hazlii**, creatoare de bună dispoziție" (corect: „Tandemul Al. Arșinel – Stela Popescu este celebru prin **scheciurile** lui, ...", fiindcă **scheci** ⟨din fr. ,engl. „sketch"⟩ este o „scurtă scenetă cu caracter **glumeț** ⟨= **vesel, hazliu**⟩, **satiric** și, de obicei, cu temă actuală").

SCHEMĂ DE ANSAMBLU

„**Schema de ansamblu** a amplasării noilor secții din incinta fabricii nu fusese încă aprobată..." (corect: „**Schema** amplasării noilor secții din incinta fabricii...", pentru că **schemă** ⟨din fr.

Scanned with OKEN Scanner

„schème", lat. „schema") este, cu precădere, un „plan redus la câteva linii sau idei generale principale, care permite o vedere **de ansamblu** asupra unei lucrări").

SCHIT CĂLUGĂRESC/MIC

„Viaţa monahală, trăită într-un **schit călugăresc**, presupune asceză şi canoane, un mod de existenţă mănăstiresc" (corect: „Viaţa monahală, trăită într-un **schit**, presupune asceză şi canoane,...", pentru că **schit** ⟨din sl. „skitŭ"⟩ este o „mănăstire **mică** sau aşezare **călugărească** situată într-un loc retras; călugării dintr-o astfel de mănăstire").

SCHIŢĂ SUMARĂ/GENERALĂ

„Caracterizarea lui Lică din «Moara cu noroc», de Ioan Slavici, presupune mai întâi, încadrarea personajului în **schiţa sumară**, narativă a acţiunii" (corect: „..., presupune, mai întâi, încadrarea personalului în **schiţa** narativă a acţiunii", pentru că **schiţă** ⟨din it. „schizzo"⟩ este, aici, o „lucrare, operă care cuprinde o privire **generală** şi **sumară** asupra unui anumit subiect").

SCORBURĂ [MARE] DE COPAC [PUTREZIT]

„Grădina înflorise, iar unele păsări cântătoare îşi făcuseră cuib în câteva **scorburi de copac**" (corect: „...unele păsări cântătoare îşi făcuseră cuib în câteva **scorburi**", căci **scorbură** ⟨et.nec.⟩ este, cu precădere, o „scobitură ⟨mare⟩ în trunchiul unui **copac** putrezit pe dinăuntru; ⟨p.ext.⟩ trunchi **de copac** găunos, putrezit").

(A) SCORMONI PESTE TOT/CU DE-AMĂNUNTUL/RĂSCOLIND/ÎN ADÂNC

„Ca să scoatem la iveală arpagicul, trebuia să **scormonim peste tot** fără să lăsăm nimic în urmă" (corect: „..., trebuia să **scormonim** fără să lăsăm nimic în urmă", din cauză că **a scormoni** ⟨et.nec., cf. „scurma", „răscoli"⟩ înseamnă „a căuta **cu de-amănuntul**, a cerceta **peste tot, răscolind** ⟨pentru a găsi sau a scoate la iveală⟩; a scotoci, a cotrobăi; a răscoli **⟨în adânc⟩** pământul zgâriind, râcâind, brăzdând ⟨pentru a căuta, a găsi ceva⟩").

(A) SCORNI MINCIUNI/ZVONURI/URZELI/TICLUIRI

„Că era un om fals ştia toată lumea: **scornea minciuni** fel de fel, despre locurile şi peripeţiile prin care a trecut" (corect: „Că era un om fals ştia toată lumea: **scornea** fel de fel,...", pentru că **a scorni** ⟨din bg. „skorna", ucr. „skornjaty"⟩ înseamnă nu numai „a plăsmui, a inventa; a concepe, a crea", ci şi „a lansa" ⟨„cu rea-credinţă"⟩ **o minciună, un zvon** ⟨pentru a înşela⟩; **a urzi, a ticlui**").

Scanned with OKEN Scanner

SCORNITURĂ FALSĂ/MINCINOASĂ/DE REA-CREDINŢĂ/NEÎNTEMEIATĂ

„Toate acuzaţiile aduse în presă erau nişte **scorniturі false, mincinoase**, menite să-i ştirbească autoritatea" (corect: „...erau nişte **scorniturі**, menite să-i ştirbească autoritatea", deoarece **scornitură** ⟨„scorni" + suf. „-tură"⟩ este o afirmaţie **falsă, de rea-credinţă**, scorneală, **minciună; zvon**").

(A) SCOTOCI PESTE TOT/CU DE-AMĂNUNTUL/COTROBĂIND

„Evadând din arest, deţinutul s-a ascuns în lanurile apropiate de porumb şi apoi în pădurea învecinată, loc **scotocit peste tot** de urmăritori cu ajutorul câinilor" (corect: „..., deţinutul s-a ascuns în lanurile apropiate de porumb şi apoi în pădurea învecinată, loc **scotocit** de urmăritori cu ajutorul câinilor", pentru că **a scotoci** ⟨et.nec.⟩ înseamnă „a (se) căuta, a (se) cerceta **cu de-amănuntul peste tot; a cotrobăi**").

SCRIERE ORTOGRAFICĂ

„Începând cu acest an şcolar, în învăţământul primar şi gimnazial se va acorda o mai mare importanţă **scrierii ortografice**" (corect: „...se va acorda o mai mare importanţă **scrierii corecte/ortografiei**", fiindcă **ortografie** ⟨din lat. „orthographia"⟩ este un „ansamblu de reguli care stabilesc **scrierea corectă** a unei limbi, aplicarea practică a acestor reguli [de **ortografie**]").

(A) SCRUTA ATENT/CERCETĂTOR/ÎN AMĂNUNT/CU PRIVIREA

„**Scrutându-l atent**, îşi dădu seama că acestuia îi albise părul de când nu se mai întâlniseră" (corect: „**Scrutându-l**, îşi dădu seama că acestuia îi albise părul...", din cauză că **a scruta** ⟨din fr. „scruter", lat. „scrutari"⟩ înseamnă „a privi **cercetător, atent**; a căuta să pătrundă **cu privirea; a examina**").

SCRUTIN ELECTORAL

„La fiecare **scrutin electoral**, mă confrunt cu cetăţenii din Teleorman" (corect: „La fiecare **scrutin**, mă confrunt...", căci **scrutin** ⟨din fr. „scrutin"⟩ înseamnă „mod de organizare a **alegerilor**", iar electoral, „privitor la **alegere**, în vederea **alegerilor**").

SCUAR PUBLIC/MIC

„Încălziţi de drum şi de zăpuşeală, s-au oprit într-un **scuar public**, pentru a se răcori şi a-şi trage sufletul" (corect: „..., s-au oprit într-un **scuar**, pentru a se răcori şi a-şi trage sufletul", din cauză că **scuar** ⟨din fr. „square"⟩ este o „**mică** grădină **publică** aflată la o încrucişare de străzi sau în mijlocul unei pieţe").

Scanned with OKEN Scanner

SCUIPĂTOARE SPECIALĂ

„Holurile arătau civilizat, cu linoleum, cu **scuipători speciale** şi cu scrumiere aşezate de o parte şi de alta" (corect: „Holurile arătau civilizat, cu linoleum, cu **scuipători** şi cu scrumiere...", din cauză că **scuipătoare** ⟨„scuipa" + suf. „-ătoare"⟩ este un „vas **special** în care se scuipă").

SCURTCIRCUIT ELECTRIC/ACCIDENTAL

„**Scurtcircuitul electric** se produsese la tabloul cu siguranţe, de pe casa scării..." (corect: „**Scurtcircuitul** se produsese la tabloul cu siguranţe, ...", din cauză că **scurtcircuit** ⟨„scurt" + „circuit"⟩ este o „legătură **electrică** între două puncte ale unei reţele sau instalaţii, având o rezistenţă foarte mică; fenomen fizic care constă în întreruperea **accidentală** a curentului **electric** într-o reţea sau instalaţie prin stabilirea unui scurtcircuit").

SECERĂ MANUALĂ/AGRICOLĂ/PENTRU RECOLTARE

„În lipsa secerătorilor mecanice, ţăranul simplu îşi recoltează şi astăzi cerealele cu **secera manuală**" (corect: „..., ţăranul simplu îşi recoltează şi astăzi cerealele cu secera", pentru că **seceră** ⟨lat. „sicilis"⟩ este o „unealtă **agricolă manuală** folosită **la recoltarea** cerealelor prin tăierea tulpinilor acestora, formată dintr-o lamă îngustă şi curbată de oţel, cu tăişul în interior ⟨prevăzut cu dinţi⟩, fixat într-un mâner de lemn").

SECTĂ RELIGIOASĂ/DOGMATICĂ

„Înainte de Revoluţia din 1989, existau legal, în România, paisprezece **secte religioase**..." (corect: „..., existau legal, în România, paisprezece **secte**...", fiindcă **sectă** ⟨din fr. „secte", lat. „secta"⟩ este o „comunitate **religioasă** desprinsă de biserica oficială respectivă; ⟨p.ext.⟩ grup ⟨închis⟩ **alcătuit de adepţii unei doctrine**, filozofice sau politice").

SECTORIST DE POLIŢIE

„Din cauza perturbării repetate a liniştii publice din jur, locatarul a fost reclamat, mai întâi, **sectoristului de poliţie**" (corect: „..., locatarul a fost reclamat, mai întâi, **sectoristului**", căci **sectorist** ⟨„sector" + suf. „-ist"⟩ este un „ofiţer **de poliţie** în sarcina căruia se află ordinea publică şi evidenţa populaţiei dintr-un anumit sector al unui oraş").

(A) SECŢIONA ÎN PORŢIUNI

„La cererea cumpărătorilor, materialul **a fost secţionat în porţiuni** în funcţie de dorinţa fiecăruia" (corect: „..., materialul **a fost secţionat/porţionat** în funcţie de dorinţa fiecăruia", din cauză că **a secţiona** ⟨din fr. „sectionner"⟩ înseamnă „a face o tăietură, a împărţi în **sec-**

Scanned with OKEN Scanner

ţiuni ⟨**secţiune** = **porţiune** tăiată în urma unei secţionări⟩; a tăia, a divide").

(A) SECULARIZA DE CĂTRE STAT

„În anul 1948, după înlăturarea monarhiei, **au fost secularizate de către stat** pământurile mănăstireşti" (corect: „..., **au fost secularizate** pământurile mănăstireşti" deoarece **a seculariza** ⟨din fr. „séculariser"⟩ înseamnă „a trece în patrimoniul **statului** ⟨în schimbul unei despăgubiri⟩ un bun aparţinând bisericii sau mănăstirii").

SEDATIV CALMANT

„Nu există zi să nu ia antiinflamatoare şi **sedative calmante**" (corect: „...în care să nu ia antiinflamatoare şi **sedative/calmante**", pentru că **sedativ** ⟨din fr. „sédatif"⟩ este un „medicament care produce o liniştire a stărilor de excitaţie psihică sau motorie, **care calmează** durerile; **calmant**").

SEMNALMENT EXTERIOR/DE IDENTIFICARE

„Fiind întuneric, victima n-a putut reţine **semnalmentele exterioare** ale celui care, acostând-o, i-a propus să întreţină cu el relaţii sexuale" (corect: „..., victima n-a putut reţine **semnalmentele** celui care, acostând-o, i-a propus să întreţină relaţii sexuale", deoarece **semnalment** ⟨din fr. „signalment"⟩ este „totalitatea datelor, caracteristicilor **exterioare după care** o persoană **poate fi identificată**").

SEMNĂTURĂ PROPRIE/PERSONALĂ

„Actul de lăsare în custodie a bunurilor din imobil purta **semnătura** sa **proprie, personală**" (corect: „...purta **semnătura** sa", căci **semnătură** ⟨„semna" + suf. „-ătură"⟩ este „numele unei persoane scris de **propria mână** – deci **personal** – sub textul unui act special, al unei scrisori etc.; iscălitură").

SENSIBILITATE AFECTIVĂ/EMOTIVĂ

„Nu era un om rece, lipsit de **sensibilitate afectivă**, dar viaţa îl făcuse mai dur, mai aspru..." (corect: „Nu era un om rece, lipsit de **sensibilitate**,...", fiindcă **sensibilitate** ⟨din fr. „sensibilité", lat. „sensibilitas, -atis"⟩ are, aici, sensul de „capacitate de reacţie **afectivă**; intensitate **afectivă**; **emotivitate, afectivitate**").

SERIOZITATE PROFUNDĂ/GRAVĂ/INTENSĂ/TEMEINICĂ/AUTENTICĂ

„Principiile lui morale îl arătau ca pe un om de o **seriozitate profundă**, demnă de admirat" (corect: „Principiile lui morale îl arătau ca pe un om de o **seriozitate** demnă de admirat", căci **seriozitate** ⟨„serios" + suf. „-itate"⟩ este „însuşirea, calitatea de a fi serios, **profund, grav; profunzime, intensitate, temeinicie, autenticitate**").

Scanned with OKEN Scanner

(A) SFÂRÂI UŞOR/CARACTERISTIC

„**Sfârâitul uşor** al unei biciclete pe pavajul din curte mi-a dat de înţeles că am vizitatori" (corect: „**Sfârâitul** unei biciclete pe pavajul din curte...", pentru că **a sfârâi** ⟨„sfâr" + suf. „-âi"⟩ înseamnă, cu precădere, ⟨despre obiecte în mişcare⟩ „a produce un zgomot **uşor, caracteristic**, provocat de viteza mişcării").

(A) SFÂRTECA ÎN BUCĂŢI

„Alungarea lupilor n-a fost uşoară, câteva oi deja **fuseseră sfârtecate în bucăţi**..." (corect: „..., câteva oi deja **fuseseră sfârtecate**...", fiindcă **a sfârteca** ⟨lat. „*exfracticare"⟩ înseamnă „a sfâşia, a rupe **în bucăţi**").

SFEŞNIC PENTRU LUMÂNĂRI

„**Sfeşnicul pentru lumânări** era ocupat până la refuz, aşa că am fost nevoit să caut altul, de rezervă" (corect: „**Sfeşnicul** era ocupat până la refuz,...", căci **sfeşnic** ⟨din sl. „sveštinikŭ"⟩ este un „suport special **pentru lumânări**, cu unul sau cu mai multe braţe").

SFEŞTANIE RELIGIOASĂ/OFICIATĂ DE PREOT

„În vremurile de demult, se obişnuia ca, la data de 1 septembrie a fiecărui an, cursurile şcolare să fie precedate de o **sfeştanie religioasă**" (corect: „..., cursurile şcolare să fie precedate de o **sfeştanie**", din cauză că **sfeştanie** ⟨din sl. „[o]svenštenije"⟩ este o „**slujbă religioasă oficiată de preot** la începerea unei activităţi, la darea în folosinţă a unei construcţii etc. sau la diferite cerinţe ale credincioşilor, constând în rugăciuni şi în stropirea cu apă sfinţită").

SHOW MUZICAL-DISTRACTIV

„Invitaţi speciali, Stela Popescu şi Alexandru Arşinel au fost protagoniştii unui **show muzical-distractiv**, mult apreciat şi aplaudat de public" (corect: „...au fost protagoniştii unui **show**, mult apreciat şi aplaudat de public", pentru că prin **show** ⟨din engl. „show"⟩ se înţelege un „gen de spectacol **muzical-distractiv** în care locul principal îl deţine recitalul unui actor ⟨renumit⟩").

SIESTĂ DE DUPĂ PRÂNZ/DE ODIHNĂ ŞI SOMN

„Obosiţi, dar fericiţi de cele văzute cu prilejul excursiei, ne-am grăbit să dejunăm şi să ne facem **siesta de după prânz**, respectată cu sfinţenie" (corect: „..., ne-am grăbit să dejunăm şi să ne facem **siesta**, respectată cu sfinţenie", căci **siestă** ⟨din fr. „sieste"⟩ înseamnă „**odihna şi somnul de după prânz**").

Scanned with OKEN Scanner

SIMETRIE ARMONIOASĂ/CONCORDANTĂ/REGULATĂ/ EXACTĂ/EGALĂ/PROPORȚIONALĂ

„Ambele strofe ale poeziei «Plumb», de George Bacovia, au o structură sintactică de o **simetrie armonioasă** fără cusur" (corect. „..., au o structură sintactică de o **simetrie** fără cusur", căci **simetrie** ⟨din lat. „symmetria", fr. „symétrie"⟩ este o „proprietate a unui ansamblu spațial de a fi alcătuit din elemente reciproc corespondente și de a prezenta, pe această bază, anumite regularități; **proporționalitate, concordanță, armonie** între părțile unui tot, între elementele unui ansamblu etc.; distribuție **egală, regulată, armonioasă** a părților unui tot, a elementelor; corespondență **exactă** ⟨ca formă, poziție etc.⟩ între părțile ⟨opuse ale⟩ unui tot").

SIMULACRU ÎNȘELĂTOR/FALS

„Scena constituia un **simulacru înșelător**, realitatea fiind cu totul alta" (corect: „Scena constituia un **simulacru**, realitatea fiind cu totul alta", din cauză că **simulacru** ⟨din fr. „simulacre", lat. „simulacrum"⟩ este o „aparență **înșelătoare**; acțiune simulată; obiect care dă o **falsă** impresie a realității").

SINCERITATE FRANCĂ/LOIALĂ/LEALĂ

„De o **sinceritate francă**, cuceritoare, își subjuga auditoriul cu întreaga lui personalitate carismatică" (corect: „De o **sinceritate** cuceritoare, ...", deoarece **sinceritate** ⟨din fr. „sincérité", lat. „sinceritas, -atis"⟩ este „însușirea de a fi sincer, **franc, leal, loial**; lipsit de prefăcătorie sau de viclenie; **francheță, loialitate**").

SINDROFIE FAMILIALĂ/CU INVITAȚI

„După căsătoria civilă, toate rubedeniile au fost invitate să participe la o **sindrofie familială** în casa socrilor mici" (corect: „..., toate rubedeniile au fost invitate să participe la o **sindrofie** în casa socrilor mici", căci **sindrofie** ⟨din ngr. „sindrofia"⟩ este ⟨fam⟩ o „reuniune **de invitați**, petrecere **în familie**; totalitatea participanților la o petrecere **familială**").

SITUAȚIE CONJUNCTURALĂ/LA UN MOMENT DAT

„Producția a demarat într-o **situație conjuncturală** favorabilă" (corect: „Producția a demarat într-o **situație/conjunctură** favorabilă", fiindcă **situație** ⟨din fr. „situation"⟩ este „**totalitatea împrejurărilor** care determină **la un moment dat** condițiile existenței unei ființe, a unei colectivități", iar **conjunctură** ⟨din fr. „conjoncture"⟩, „**totalitatea împrejurărilor** care se întâlnesc **într-un anumit moment**").

Scanned with OKEN Scanner

SLĂBICIUNE TRECĂTOARE

„O proastă circulaţie şi stări de **slăbiciune trecătoare** sunt simptome frecvente ale spondilozei cervicale" (corect: „O proastă circulaţie şi stări de **slăbiciune** sunt simptome frecvente ...", căci **slăbiciune** ⟨„slăbi" + suf. „-ciune"⟩ este o „stare, senzaţie **trecătoare**, de sleire, de pierdere a puterilor; sfârşeală").

SLOI DE GHEAŢĂ

„Ca urmare a ameliorării timpului, a apariţiei zilelor însorite şi calde, **sloiurile de gheaţă** au început să se topească la mal" (corect: „..., **sloiurile** au început să se topească la mal", căci **sloi** ⟨din bg. „sloj"⟩ este un „bloc **de gheaţă** care pluteşte pe apele curgătoare şi stătătoare, înainte ca acestea să îngheţe cu totul sau în timpul dezgheţului").

SMÂRC MOCIRLOS/MLĂŞTINOS

„Punctul de care m-am apropiat era un **smârc mocirlos**, de unde a apărut, unduindu-se, un şarpe de apă" (corect: „...era un **smârc**, de unde a apărut, unduindu-se, un şarpe de apă", pentru că **smârc** ⟨din sl. „smrŭkŭ"⟩ este un „loc **mocirlos**, acoperit cu vegetaţie; ochi de apă pe un teren **mlăştinos**").

SMERENIE PIOASĂ/RESPECTUOASĂ/UMILĂ/ EVLAVIOASĂ/CUCERNICĂ

„Predicile, spuse cu mult har şi convingere, te obligau la o atitudine de **smerenie pioasă**, de reflecţie şi pocăinţă" (corect: „..., te obligau la o atitudine de **smerenie**, de reflecţie şi pocăinţă", deoarece **smerenie** ⟨din sl. „sŭmĕrjenije"⟩ presupune o „atitudine **umilă**, supusă, **respectuoasă**; comportare modestă, plină de bună-cuviinţă; ⟨bis.⟩ **evlavie**, **cucernicie**, **pioşenie**").

SNOAVĂ POPULARĂ/ANECDOTICĂ

„Volumul «D-ale lui Păcală» conţine **snoave populare**, care oglindesc defecte şi relaţii interumane, inclusiv aspecte licenţioase" (corect: „...conţine **snoave**, care oglindesc defecte şi relaţii interumane, inclusiv aspecte licenţioase", deoarece **snoava** ⟨din sl. „iz nova"⟩ este o „mică povestire ⟨de tip **popular**⟩ cu conţinut **anecdotic**").

SOBOR DE PREOŢI/RELIGIOS ORTODOX

„A fost prezent şi I.P.S. Vincenţiu Ploieşteanul, Episcopul Sloboziei şi Călăraşilor, care, alături de un **sobor de preoţi**, a oficiat o slujbă de sfinţire a acestui important obiectiv al învăţământului preşcolar din Călăraşi" (corect: „..., care, printr-un **sobor**, a oficiat sfinţirea

Scanned with OKEN Scanner

acestui important obiectiv al învăţământului preşcolar din Călăraşi", fiindcă **sobor** ⟨din sl. „sŭborŭ"⟩ este o „slujbă **religioasă ortodoxă** oficiată de un număr mare de **clerici** ⟨membri ai clerului = „totalitatea **preoţilor** unei biserici, ai unei eparhii, ai unei ţări; **preoţime**"⟩).

SOCLU DE SUSŢINERE

„Noul bust a fost montat pe un **soclu de susţinere** al unei mai vechi statui" (corect: „...a fost montat pe un **soclu** al unei mai vechi statui", deoarece **soclu** ⟨din fr. „socle"⟩ este, întâi de toate, un „suport sau postament ⟨din piatră⟩ **care susţine** o coloană, o statuie etc.").

SOLEMNITATE PUBLICĂ

„Atmosfera festivă din Aula Academiei Române, cu prilejul aniversării octogenarului scriitor şi om de cultură, era cea a unei adevărate **solemnităţi publice**" (corect: „..., era cea a unei adevărate **solemnităţi**", căci **solemnitate** ⟨din lat. „sollemnitas, -atis"⟩ este, aici, o „ceremonie **publică** pentru sărbătorirea sau comemorarea unui eveniment ori a unei persoane").

SOLICITARE INSISTENTĂ/STĂRUITOARE

„La **solicitarea insistentă** a petentului, conducerea a decis rezolvarea favorabilă a cazului" (corect: „La **solicitarea** petentului,...", pentru că prin **solicitare** ⟨v. „solicita"⟩ se înţelege „cerere **stăruitoare, insistentă**").

SOLICITUDINE AMABILĂ/BINEVOITOARE/POLITICOASĂ/ CURTENITOARE/SERVIABILĂ

„Modul în care fu primit în audienţă l-a surprins, în primul rând, prin **solicitudinea** lui **amabilă** faţă de cele împărtăşite" (corect: „...l-a surprins, în primul rând, prin **solicitudinea** lui faţă de cele împărtăşite", fiindcă **solicitudine** ⟨din fr. „sollicitude", lat. „sollicitudo, -inis"⟩ este o „atitudine plină de grijă, de bunăvoinţă, de prietenie faţă de cineva sau de ceva; atenţie **prevenitoare** ⟨= care este **îndatoritor, curtenitor, amabil, serviabil, politicos**⟩").

SOLNIŢĂ DE SARE [ŞI PIPER]

„Pe masă, toate erau aşezate după tipic: vesela, tacâmurile, şerveţelele, **solniţa de sare**, scobitorile..." (corect: „...vesela, tacâmurile, şerveţelele, **solniţa**, scobitorile...", deoarece **solniţă** ⟨din bg., scr. „solnica"⟩ este un „vas mic în care se serveşte **sarea** ⟨şi piperul⟩ la masă; conţinutul acestui vas; ⟨pop.⟩ vas ⟨de lemn⟩ în care se păstrează **sarea** la bucătărie").

Scanned with OKEN Scanner

SOMAȚIE SCRISĂ

„Nerăspunzând niciunei **somații scrise**, instanța a hotărât executarea silită a împricinatului, prin punerea de sechestru asupra bunurilor sale mobile și imobile" (corect: „Nerăspunzând niciunei **somații**, instanța a hotărât executarea silită a împricinatului,...", deoarece **somație** ⟨din fr. „sommation"⟩ este un „ordin **scris** emanat de la o autoritate prin care se ordonă cuiva să execute ⟨sau să înceteze de a executa⟩ o acțiune").

SOMITATE DE [MARE] PRESTIGIU/VALOROASĂ/IMPORTANTĂ/ONORANTĂ

„Fiind o **somitate importantă în domeniu**, era invitat la diferite simpozioane și congrese internaționale" (corect: „Fiind o **somitate** în domeniu,...", deoarece **somitate** ⟨din fr. „sommité"⟩ este o „persoană care se bucură **de** un mare **prestigiu** ⟨= **valoroasă, importantă, onorantă**⟩ pentru merite deosebite într-un anumit domeniu de activitate").

(A) SORBI CU ZGOMOT/REPEDE/CU LĂCOMIE

„Aflat la stânga mea, **sorbea cu zgomot** supa din farfurie și vorbea cu gura plină, împroșcându-i pe cei din jur..." (corect: „Aflat la stânga mea, **sorbea** supa din farfurie...", pentru că **a sorbi** ⟨lat. „*sorbire"⟩ înseamnă „a bea ceva trăgând în gură câte puțin, cu buzele țuguiate ⟨și **cu zgomot**⟩; a bea **repede** și **cu lăcomie**, dintr-o singură înghițitură ⟨golind vasul⟩; a înghiți").

SORGINTE ȘI RĂDĂCINĂ/IZVOR/SURSĂ/ORIGINE/CAUZĂ

„Îmi pare bine că nu ți-ai uitat **sorgintea și rădăcina** ta bănățenească" (corect: fie „Îmi pare bine că nu ți-ai uitat **sorgintea** ta bănățenească", fie „Îmi pare bine să nu ți-ai uitat **rădăcina** ta bănățenească", din cauză că **sorginte** ⟨din it. „sorgente"⟩, care ⟨livr.⟩ înseamnă „**izvor, sursă, origine**", este sinonim cu **rădăcină**, care ⟨fig.⟩ are sensul de „**origine, izvor, cauză**").

SORTIMENT DE MĂRFURI

„Magazinul încă nu se deschisese, deoarece se primeau noi **sortimente de mărfuri**, aduse din Capitală" (corect: „...., deoarece se primeau noi **sortimente**, aduse din Capitală", căci **sortiment** ⟨din germ. „Sortiment"⟩ este un „ansamblu **de mărfuri** de același fel, de același gen").

SOSIE IDENTICĂ

„Portretul-robot a fost transmis tuturor posturilor de poliție, infractorul fiind văzut în mai multe locuri ca și cum ar fi avut complice

Scanned with OKEN Scanner

o **sosie identică**" (corect: „..., infractorul fiind văzut în mai multe locuri ca şi cum ar fi avut complice o **sosie**", pentru că **sosie** ⟨din fr. „sosie"⟩ este o „persoană **care seamănă perfect cu alta**, încât nu pot fi deosebite fizic").

SPAIMĂ ÎNGROZITOARE/PUTERNICĂ/VIOLENTĂ

„Îl cuprinse o **spaimă îngrozitoare** când se văzu înconjurat de o haită de câini ameninţători, gata să-l sfâşie" (corect: „Îl cuprinse **spaima** când se văzu înconjurat de o haită de câini ameninţători,...", pentru că **spaimă** ⟨et.nec.⟩ este o „emoţie **puternică** şi **violentă** provocată de ceva neprevăzut şi primejdios; **groază**").

(A) SPARGE ÎN BUCĂŢI

„Sarcina **spargerii în bucăţi** a lemnelor, după tăierea lor cu circularul, ne revenea fiecărui frate, cu rândul" (corect: „Sarcina **spargerii** lemnelor, după tăierea lor cu circularul,...", pentru că **a sparge** ⟨lat. „spargere"⟩ înseamnă, aici, „a tăia, a despica lemne, butuci etc. **în** mai multe **bucăţi**").

SPASM VIOLENT/INVOLUNTAR/BRUSC/CONVULSIV

„Când apăreau cârceii, **spasmele violente** îl făceau să se tăvălească de durere" (corect: „..., **spasmele** îl făceau să se tăvălească de durere", deoarece **spasm** ⟨din fr. „spasme"⟩ este o „contracţie **involuntară bruscă** şi **violentă** a unui muşchi sau a unui grup de muşchi; **convulsie**").

SPECULAŢIE TEORETICĂ /ABSTRACTĂ

„Toate afirmaţiile făcute pe seama raportului sunt simple **speculaţii teoretice**" (corect: „... sunt simple **speculaţii**", pentru că **speculaţie** ⟨din fr. „spéculation"⟩ este, în primul rând, un „studiu", o „cercetare **abstractă**, consideraţie pur **teoretică** asupra unei probleme").

SPELUNCĂ RĂU FAMATĂ/PUBLICĂ

„Eroii cărţii puteau fi văzuţi, zilnic, colindând **speluncile rău famate**, în compania lumii interlope" (corect: „...puteau fi văzuţi, zilnic, colindând **speluncile**, în compania lumii interlope", căci **spelunca** ⟨din lat. „spelunca", fr. „spélonque"⟩ este un „local **public rău famat**; bombă").

SPIRIDUŞ MIC/POZNAŞ/VIOI

„Poveştile cu Făt-Frumos şi Ileana Cosânzeana, cu zmei şi balauri sau cu **mici spiriduşi poznaşi**, mi-au încântat copilăria" (corect: „..., cu zmei şi balauri sau cu **spiriduşi** mi-au încântat copilăria", din cauză că **spiriduş** ⟨lat. „spiritus", cf. pol. „spirytušek"⟩ este

Scanned with OKEN Scanner

„⟨în basme şi în superstiţii⟩ un drac **mic, vioi şi poznaş**, care se întrupează în diferite vietăţi şi slujeşte pe vrăjitori şi pe diavoli").

SPIRIT DE GLUMĂ/ANECDOTIC/SCURT

„Şcolarii care fac **spirit de glumă** apelând telefonul 981, Pompieri, o fac pe spezele lor, fiind sancţionaţi cu plata tuturor cheltuielilor" (corect: „Şcolarii care fac **spirite/glume** apelând telefonul 981, Pompieri,...", din cauză că **spirit** ⟨din lat. „spiritus", it. „spirito"⟩ are sensul, aici, de „**glumă, anecdotă, banc**").

SPLENDOARE EXTRAORDINARĂ/FĂRĂ SEAMĂN/ PLINĂ DE FAST/DE STRĂLUCIRE/DE GRANDOARE

„Imaginile, filmate de aproape, înfăţişau **splendoarea extraordinară** a acelor costume populare" (corect: „..., înfăţişau **splendoarea** acelor costume populare", din cauză că **splendoare** ⟨din fr. „splendeur", lat. „splendor"⟩ denumeşte o „frumuseţe **fără seamăn** ⟨= **fără asemănare, extraordinară**⟩ **şi plină de fast, de strălucire**; strălucire, **măreţie**").

(A) SPOROVĂI STĂRUITOR/MULT ŞI FĂRĂ ROST/VRUTE ŞI NEVRUTE

„Defectul lui era că, dacă tu spuneai una, el spunea o sută, **sporovăind, stăruitor**, de-ţi făcea capul calendar" (corect: „..., dacă tu spuneai una, el spunea o sută, **sporovăind**, de-ţi făcea capul calendar", pentru că **a sporovăi** ⟨probabil contaminare între „**spori**" şi „**ciorovăi**"⟩ înseamnă ⟨pop.şi fam.⟩ „a vorbi **mult** ⟨= **stăruitor**⟩ şi **fără rost**; a flecări, **a trăncăni**").

SPOT PUBLICITAR/SCURT/COMERCIAL

„Un viciu de nesuportat în emisiunile unor posturi de televiziune: **spoturile publicitare**, care întrerup scandalos, în zeci de bucăţi, naraţiunea filmelor artistice" (corect: „...în emisiunile unor posturi de televiziune: **spoturile**, care întrerup scandalos, în zeci de bucăţi, naraţiunea filmelor artistice", căci **spot** ⟨din fr. „spot"⟩ este un „**scurt** anunţ sau reclamă **comercială** prezentată **la radio şi la televiziune**").

(A) (SE) SPRIJINI RECIPROC

„România şi Bosnia-Herţegovina **se vor sprijini reciproc** pentru întărirea cooperării economice din Balcani" (corect: „...**se vor sprijini** pentru întărirea cooperării economice din Balcani", din cauză că **a (se) sprijini** ⟨din „sprijin"⟩ înseamnă „**a (se) susţine**", care este, aici, o structură verbală cu valoare de reflexiv **reciproc** şi care arată că acţiunea este făcută în acelaşi timp de două sau mai multe

Scanned with OKEN Scanner

subiecte, **fiecare dintre ele suferind, în general, efectele acțiunii făcute de celelalte**", astfel că juxtapunerea adverbului **reciproc** este inutilă").

SPRIJIN SAU SUPORT/AJUTOR/REAZEM/OCROTIRE/ASISTENȚĂ

„În urma evaluării situației din Irak, se va stabili ce fel de **sprijin sau suport** va trebui să acorde România în cazul declanșării războiului" (corect: fie „..., se va stabili ce fel de **sprijin** va trebui să acorde România în cazul declanșării războiului", fie „..., se va stabili ce fel de **suport** va trebui să acorde România în cazul declanșării războiului", pentru că **sprijin** ⟨din sl. „sŭprenženŭ"⟩ are sensul ⟨fig.⟩ de „**ajutor, asistență, ocrotire**", sinonim cu **suport** ⟨din fr. „support"⟩, care are sensul ⟨fig.⟩ de „**ajutor, sprijin, reazem**").

SPRINTENEALĂ ÎN MIȘCĂRI/PLINĂ DE VIOICIUNE/ RAPIDITATE/UȘURINȚĂ

„În ciuda vârstei sale avansate, avea o **sprinteneală în mișcări** demnă de invidiat" (corect: „..., avea o **sprinteneală** demnă de invidiat", căci **sprinteneală** ⟨„sprinten" + suf. „-eală"⟩ este „însușirea de a fi sprinten; **vioiciune, rapiditate** și **ușurință în mișcări**").

(A) SPULBERA DEPARTE/RISIPIND/ÎMPRĂȘTIIND

„Viscolul făcuse șoseaua de nerecunoscut, căci **spulberase departe** ninsoarea, troienind-o și blocând circulația" (corect: „..., căci **spulberase** ninsoarea, troienind-o și blocând circulația", deoarece **a spulbera** ⟨lat. „*expulverare"⟩ înseamnă „a (se) ridica în vârtej și a (se) duce **departe** ⟨împrăștiindu-se⟩; **a (se) risipi, a (se) împrăștia**").

SPUZĂ FIERBINTE/CU JĂRATIC

„Uneori, era mai simplu să aprinzi focul folosind **spuza fierbinte** din sobă..." (corect: „...să aprinzi focul folosind **spuza** din sobă...", fiindcă **spuză** ⟨lat. „*spudia"⟩ este o „cenușă **fierbinte**, amestecată **cu jăratic**").

STANĂ DE PIATRĂ/MARE

„Fotografia imortaliza una dintre clipele când, ajunși la Babele și sprijiniți de o **stană de piatră**, priveam cu încântare peisajul din jur" (corect: „..., când, ajunși la Babele și sprijiniți de o **stană**, priveam cu încântare la peisajul din jur", pentru că **stană** ⟨din sl. „stanŭ"⟩ este un „bloc, bolovan **mare de piatră**; ⟨p.ext.⟩ stâncă").

(A) STA PE LOC/DIN MERS/ÎNTRERUPÂNDU-SE.../OPRINDU-SE

„Pe marginea șoselei, oamenii **stăteau pe loc** privind la mașina răsturnată în șanț în urma unui viraj necugetat" (corect: „..., oamenii

Scanned with OKEN Scanner

stăteau privind la maşina răsturnată în şanţ în urma unui viraj necugetat", pentru că **a sta** ⟨din lat. „stare"⟩ înseamnă ⟨despre oameni şi animale⟩ „a se opri **din mers**, a rămâne **pe loc**; **a se întrerupe** dintr-o acţiune, dintr-o mişcare, dintr-o activitate; ⟨despre aparate, mecanisme, diapozitive⟩ **a se opri** din funcţionare, a nu mai merge").

START DE PLECARE/AL ÎNCEPERII UNEI CURSE SPORTIVE

„Înainte de **startul de plecare** pentru cros, inima îi bătea cu emoţie pentru că debuta într-o astfel de probă" (corect: „Înainte de **startul** pentru cros, inima îi bătea cu emoţie...", fiindcă **start** ⟨din engl. „start"⟩ este un „loc **de plecare** marcat printr-o linie, într-o cursă sportivă; momentul **începerii unei curse sportive**, indicat de starter").

(A) STATUA OFICIAL

„Legea nr. 18/1991 **a statuat oficial** condiţiile de împroprietărire cu teren agricol sau forestier a foştilor deţinători de pământuri sau a moştenitorilor acestora" (corect: „Legea nr. 18/1991 **a statuat** condiţiile de împroprietărire cu teren agricol sau forestier...", din cauză că **a statua** ⟨din fr. „statuer"⟩ este ⟨livr.⟩ „a hotărî, a decide în **mod oficial** ⟨printr-un statut, printr-o lege etc.⟩").

STATUETĂ MICĂ

„Sala conţinea obiecte de artă statuară, atât sculpturi alegorice, cât şi **statuete mici** ale unor personaje mitologice" (corect: „..., atât sculpturi alegorice, cât şi **statuete** ale unor personaje mitologice", pentru că **statuetă** ⟨din fr. „statuette", it. „statuetta"⟩ este o „statuie **mică**").

STAŢIE DE OPRIRE/PENTRU URCARE ŞI COBORÂRE/PENTRU ODIHNĂ

„Excursia cu autocarul – cu inevitabilele pauze din **staţiile de oprire** de pe traseu – a fost nemaipomenit de agreabilă" (corect: „Excursia cu autocarul – cu inevitabilele pauze din **staţiile** de pe traseu...", fiindcă **staţie** ⟨din fr. „station", lat. „statio, -onis"⟩ este un „punct **de oprire**, anume amenajat, pe traseul unor vehicule publice, destinat **pentru urcarea şi coborârea** călătorilor, a mărfurilor etc.; ⟨înv.⟩ **popas, oprire**").

(A) STĂRUI INSISTENT/ÎN MOD REPETAT/ CU PERSEVERENŢĂ/NECLINTIT/CONTINUU

„Refuzat, **stăruia insistent** în a-şi dovedi sentimentele de dragoste..." (corect: „..., **stăruia** în a-şi dovedi sentimentele de dragoste...", din cauză că **a stărui** ⟨din bg. „staraija se"⟩ înseamnă „a ruga **insistent**

Scanned with OKEN Scanner

şi **în mod repetat** pe cineva pentru a fi de acord cu ceva; **a insista**; a rămâne statornic, **neclintit** ⟨într-o acţiune, într-un sentiment, într-o hotărâre etc.⟩; **a persevera, a persista**").

STÂNĂ DE OI [ŞI CIOBANI]

„Din tren, se zăreau, într-o vâlcea, **stâne de oi**, păzite cu străşnicie de câini mari, ciobăneşti" (corect: „Din tren, se zăreau, într-o vâlcea, **stâne**,...", din cauză că **stână** ⟨et.nec.⟩ este o „aşezare păstorească de vară, la munte sau în afara satului ⟨cuprinzând locul şi amenajările necesare⟩, **unde se adăpostesc oile** şi ciobanii şi unde se prepară produsele din laptele **oilor**").

(A) STÂRNI DIN LOC/DIN CULCUŞ/DIN ASCUNZĂTOARE

„Vederea uliului **a stârnit din loc** toate păsările aflate în cuiburi" (corect: „...**a stârnit** toate păsările aflate în cuiburi", din cauză că **a stârni** ⟨et.nec.⟩ înseamnă „a face ca un animal ⟨sălbatic⟩, o pasăre etc. **să iasă din culcuş, din ascunzătoare**; a scorni; a mişca, a urni ceva **din loc** etc.").

(A) STÂRPI ÎN ÎNTREGIME/CU TOTUL/CU DESĂVÂRŞIRE/PE DEPLIN

„Şobolanii din magazie **au fost stârpiţi în întregime** numai cu ajutorul otrăvii" (corect: „...**au fost stârpiţi** numai cu ajutorul otrăvii", din cauză că **a stârpi** ⟨din „sterp"⟩ înseamnă „a face să dispară **cu desăvârşire** ⟨= **cu totul, în întregime, pe deplin**⟩ o specie de animale sau de plante dăunătoare; a extermina; a face să dispară pentru totdeauna un rău, un flagel").

STIHIE A NATURII/DISTRUGĂTOARE

„Cutremurele, erupţiile vulcanice, inundaţiile, seceta sunt **stihii ale naturii**, cauzatoare, mai întotdeauna, de calamităţi" (corect: „...sunt **stihii**, cauzatoare, mai întotdeauna, de calamităţi", din cauză că **stihie** ⟨din sl. „stihija"⟩ este, cu precădere, un fenomen **al naturii** care se manifestă cu o forţă irezistibilă, **distrugătoare**").

STIL DE EXPRIMARE/SPECIFIC/PROPRIU

„La ora de compuneri, am învăţat că orice om are un **stil** al său **de exprimare**, care-l deosebeşte de ceilalţi vorbitori" (corect: „..., am învăţat că orice om are un **stil** al său, care-l deosebeşte de ceilalţi vorbitori", pentru că **stil** ⟨din fr. „style", lat. „stilus"⟩ este un „mod **specific** de exprimare într-un anumit domeniu al activităţii omeneşti, pentru anumite scopuri ale comunicării; fel **propriu de a se exprima** al unei persoane").

Scanned with OKEN Scanner

STIMĂ ŞI... CONSIDERAŢIE/RESPECT

„Cu deosebită **stimă** şi aleasă **consideraţie**...” (corect: „Cu deosebită (aleasă) **stimă/consideraţie**...”, pentru că **stimă** ⟨din it. „stima”, cf. fr. „estime”⟩ este sinonim cu „**consideraţie, respect**”).

(A) STIPULA O CLAUZĂ

„Reclamanta **stipulase o clauză**, în contract, că-l acceptă pe nepot ca moştenitor dacă-i asigură întreţinerea până la moarte” (corect: „Reclamanta **stipulase**, în contract,...”, pentru că **a stipula** ⟨din fr. „stipuler”, lat. „stipulare”⟩ înseamnă ⟨jur.⟩ „a introduce, a prevedea, a specifica **o clauză** într-un act, într-un contract”).

STRANGULARE A GÂTULUI/PRIN SUGRUMARE/ PRIN ÎNĂBUŞIRE/PRIN SUFOCARE

„Diagnosticul dat a fost insuficienţă respiratorie, victima prezentând urme de **strangulare la nivelul gâtului**” (corect: „..., victima prezentând urme de **strangulare**”, deoarece **strangulare** ⟨v. „strangula”⟩ înseamnă „acţiunea de a omorî **prin sugrumare, prin gâtuire, înăbuşire, sufocare**”).

STRATEG MILITAR/DE OŞTI

„Marii comandanţi de oşti, precum Alexandru Machedon sau Napoleon, au fost, implicit, şi mari **strategi militari**” (corect: „Marii comandanţi de oşti, precum Alexandru Machedon sau Napoleon, au fost, implicit, şi mari **strategi**”, deoarece **strateg** ⟨din fr. „stratège”, lat. „strategus”⟩ este un „comandant **militar** în unele cetăţi ale Greciei antice”, „comandant **de oşti**, bun cunoscător al strategiei”).

(A) STRĂLUCI PUTERNIC/VIU/SCÂNTEIETOR/SCLIPITOR/REMARCABIL

„În internat, totul **strălucea puternic** a curăţenie şi a ordine, dovedind vrednicia celor dinăuntru” (corect: „În internat, totul **strălucea** a curăţenie şi a ordine,...”, fiindcă **a străluci** ⟨„stră-” + „luci”⟩ înseamnă „a luci **puternic**, a răspândi, a emite, a reflecta o lumină **vie; a scânteia, a sclipi**; ⟨p.anal.⟩ a părea că răspândeşte lumină **deosebită** datorită albeţii, curăţeniei; ⟨despre oameni⟩ **a se remarca**, a se distinge **în mod deosebit**, a face o **puternică** impresie ⟨prin calităţile sale⟩”).

(A) STRĂMUTA ÎN ALT LOC/ÎN ALTĂ PARTE

„**Strămutate în alt loc**, şi anume în Bărăgan, familiile dislocate au suferit mulţi ani dezrădăcinarea produsă de regimul comunist” (corect: „**Strămutate**, şi anume în Bărăgan, familiile dislocate au suferit mulţi ani dezrădăcinarea...”, din cauză că **a strămuta** ⟨lat. „*extramutare”⟩ înseamnă „a (se) muta **în alt loc, în altă parte**; a(-şi) schimba locul, sediul, locuinţa”).

Scanned with OKEN Scanner

STRES NERVOS [ȘI ENDOCRIN]

„Aproximativ două treimi dintre femei suferă, într-o măsură mai mare sau mai mică, de diverse forme de **stres nervos**" (corect: „...suferă, într-o măsură mai mare sau mai mică, de diverse forme de **stres**", deoarece **stres** ⟨din engl., fr. „stress"⟩ este ⟨p.ext.⟩ un „efect nefavorabil produs asupra organismului uman ⟨a sistemului **nervos** și endocrin⟩ de un factor de mediu").

STRUCTURĂ ORGANIZATORICĂ

„Complexitatea activității unei unități economice este dată, în primul rând, de **structura** ei **organizatorică**" (corect: „...este dată, în primul rând, de **structura** ei", deoarece **structură** ⟨din fr. „structure", lat. „structura"⟩ este, aici, un „model **de organizare** a unei ramuri de producție, a unui domeniu de activitate, a unei instituții, organizații etc.").

STUFAT CU CARNE

„La prânz, meniul era format, uneori, din supă de crutoane și **stufat cu carne**, plus desertul" (corect: „...din supă de crutoane și **stufat**, plus desertul", căci **stufat** ⟨din ngr. „stufáton"⟩ este o „mâncare scăzută, gătită **din carne** ⟨de miel⟩ și fire de ceapă și de usturoi verde").

STUP CU ALBINE/CU FAGURI/PRIMITIV

„Apicultor pasionat, deținea, în fundul curții, câțiva **stupi cu albine**, de care mă feream instinctiv" (corect: „Apicultor pasionat, deținea, în fundul curții, câțiva **stupi**, ...", deoarece **stup** ⟨lat. „*stypus"⟩ este un adăpost natural sau special confecționat **pentru albine**, unde adesea trăiesc în familii, formează fagurii și depun mierea; ⟨p.ext.⟩ adăpostul împreună **cu albinele** și **cu fagurii**; **știubei**").

(A) SUBMINA PE ASCUNS/INDIRECT

„**Subminându-și pe ascuns** colegii, urmărea „compromițându-i, să promoveze, profesional, pe orice cale" (corect: „**Subminându-și** colegii, urmărea, compromițându-i,...", pentru că **a submina** ⟨„sub-" + „mina"⟩ înseamnă „a ataca, a lovi ⟨**indirect, pe ascuns**⟩ pentru a slăbi, a compromite, a zădărnici sau a nimici o acțiune, o realizare ⟨a unui adversar⟩").

SUBNUTRIȚIE CRONICĂ

„Condiția ei fizică deplorabilă se datora unei evidente **subnutriții cronice**, vecină cu inanița" (corect: „...se datora unei evidente **subnutriții**, vecină cu inanița", din cauză că **subnutriție** ⟨„sub-" + „nutriție"⟩ este o „stare patologică **cronică** datorită reducerii rației alimentare, tulburărilor de absorbție intestinală sau creșterii cheltuielilor energetice ale organismului").

Scanned with OKEN Scanner

SUBSIDIU FINANCIAR/BĂNESC

„Aceste ţări primesc **subsidii financiare** foarte mari, ceea ce ne interesează şi pe noi" (corect: „Aceste ţări primesc **subsidii** foarte mari,...", din cauză că **subsidiu** ⟨din fr. „subside", lat. „subsidium"⟩ este un „ajutor **bănesc** ⟨= **financiar**⟩ acordat ⟨de stat⟩ în unele ţări unei persoane, unei instituţii etc.").

SUBSTRAT REAL/ADEVĂRAT [DAR ASCUNS]

„**Substratul real** al celor întâmplate este cu totul altul" (corect: „**Substratul** celor întâmplate este cu totul altul", fiindcă **substrat** ⟨din fr. „substrat", lat. „substratum"⟩ este ⟨la fig.⟩ un „motiv", o „cauză **reală**, **adevărată** ⟨dar ascunsă⟩ a unei acţiuni, a unei întâmplări, a unei porniri etc.").

SUBTERFUGIU ABIL/ŞIRET/VICLEAN

„Ca să iasă din încurcătură, fiind vinovat, a recurs la un **subterfugiu abil**" (corect: „..., a recurs la un **subterfugiu**", căci **subterfugiu** ⟨din fr. „subterfuge", lat. „subterfugium"⟩ este ⟨livr.⟩ un „mijloc **şiret**, **abil** de a ieşi dintr-o situaţie dificilă; **viclenie**").

SUBTILITATE FINĂ/AGERĂ/PĂTRUNZĂTOARE/PERSPICACE

„În comentariul său literar, lectorul a decodat, cu **subtilitate fină**, nuanţele greu de descifrat ale textului" (corect: „..., lectorul a decodat, cu **subtilitate**, nuanţele greu de descifrat ale textului", deoarece **subtilitate** ⟨din fr. „subtilité", lat. „subtilitas, -atis"⟩ este „însuşirea de a fi subtil, **ager**, **pătrunzător**, **perspicace**, **fin**; raţionament, judecată, enunţ subtil, greu de înţeles, care face distincţii foarte fine şi adesea excesive, inutile").

SUBVENŢIE BĂNEASCĂ/NERAMBURSABILĂ

„Alocaţia bugetară fiind nesatisfăcătoare, **subvenţia bănească** primită a fost o oportunitate salvatoare" (corect: „..., **subvenţia** primită a fost o oportunitate salvatoare", căci **subvenţie** ⟨din fr. „subvention", lat. „subventio"⟩ este un „ajutor **bănesc nerambursabil** ⟨acordat de stat, de o organizaţie etc.⟩ unei persoane, unei instituţii, unei ramuri economice sau întreprinderi etc. în scopul atenuării efectelor sociale ale modificărilor economice de structură").

(A) SUCCEDA IMEDIAT

„Din cauza noilor mele îndatoriri profesionale, am acceptat ca amicul în cauză **să succeadă imediat** vechiului post deţinut de mine în cultură" (corect: „..., am acceptat ca amicul în cauză **să succeadă** vechiului post deţinut de mine în cultură", deoarece **a succeda** ⟨din fr. „succéder", lat. „succedere"⟩ înseamnă „a urma **imediat** după altcineva sau după altceva ⟨în spaţiu, în timp⟩").

Scanned with OKEN Scanner

(A) SUCI PE O PARTE ŞI PE ALTA/PE TOATE PĂRŢILE

„De câte ori cumpăra vreun obiect, mai întâi **îl sucea pe o parte şi pe alta** până se hotăra asupra lui" (corect: „..., mai întâi **îl sucea** până se hotăra asupra lui", pentru că **a suci** ⟨din sl. „sucon", „sukati"⟩ înseamnă, aici, „a întoarce **pe o parte şi pe alta, pe toate părţile**").

(A) SUGRUMA DE GÂT/GÂTUIND/STRANGULÂND

„L-am luat pe ăla şi l-am **sugrumat de gât**" (corect: „...şi l-am **sugrumat**", din cauză că **(a) sugruma** ⟨„su(b)" + „gruma(z)", cf. „sugusa"⟩ înseamnă „a strânge pe cineva **de gât** ⟨pentru a-l omorî prin sufocare⟩; **a gâtui, a strangula**").

SUITĂ INSTRUMENTALĂ

„Înaintea **suitei instrumentale**, orchestra filarmonicii făcu o scurtă pauză, la intervenţia dirijorului" (corect: „Înaintea **suitei**, orchestra filarmonicii făcu o scurtă pauză, ...", pentru că **suită** ⟨din fr. „suite"⟩ este ⟨muz.⟩ o „lucrare **instrumentală** alcătuită din mai multe părţi scrise în aceeaşi tonalitate, dar constante prin caracter şi prin mişcare; ⟨pl.⟩ fragmente selective extrase dintr-o lucrare mai amplă ⟨operă, balet etc.⟩").

SUMAN ŢĂRĂNESC/LUNG

„În odaia în care am intrat, meşteşugul femeii era trădat de prezenţa argelei, a lăicerelor, ştergarelor şi **sumanelor ţărăneşti**" (corect: „..., meşteşugul femeii era trădat de prezenţa argelei, a lăicerelor, ştergarelor şi **sumanelor**", din cauză că **suman** ⟨din bg. „sukmanŭ"⟩ este o „haină **ţărănească lungă** ⟨până la genunchi⟩, făcută din pănură, dimie, postav gros (sic!) etc. ⟨bogat ornamentată cu găitane⟩; ţundră, zeghe, dulamă").

SUMĂ DE BANI/TOTALĂ

„Doamna Margareta Pâslaru ne-a donat o **sumă de bani** cu care am putut să cumpărăm o serie de dulciuri şi alte surprize pentru Crăciun" (corect: „...ne-a donat o **sumă** cu care am putut să cumpărăm o serie de dulciuri şi alte surprize pentru Crăciun", deoarece **sumă** ⟨din lat. „summa", pol. „suma"⟩ notează, aici, fie o „cantitate **de bani**", fie o „cantitate **totală**, totalitate").

SUMMIT LA VÂRF/LA CEL MAI ÎNALT NIVEL

„La Bruxelles, a avut loc recent un **summit la vârf** al statelor componente ale Uniunii Europene" (corect: „..., a avut loc, recent, un **summit** al statelor componente ale Uniunii Europene", pentru că **summit** ⟨din engl. „summit"⟩ este o „conferinţă, o sesiune **la vârf**,

Scanned with OKEN Scanner

la cel mai înalt nivel a reprezentanţilor unor state, ai unor organizaţii politice, ştiinţifice etc., cu scopul de a dezbate şi de a hotărî asupra unor probleme curente şi de perspectivă ale activităţii lor").

SUPĂRAT ŞI INDIGNAT/NECĂJIT/AMĂRÂT/REVOLTAT/MÂHNIT

„**Supărat şi indignat**, s-a dus acasă şi a luat un cuţit cu intenţia de a-l speria..." (corect: fie „**Supărat**, s-a dus acasă şi a luat un cuţit ...", fie „**Indignat**, s-a dus acasă şi a luat un cuţit...", din cauză că **supărat** ⟨v. „supăra"⟩ este sinonim cu „**necăjit, amărât, revoltat, indignat, mâhnit**").

SUPERGENIAL

„Chestia asta pe care mi-a arătat-o este **supergenială**, pe onoarea mea!" (corect: „Chestia asta pe care mi-a arătat-o este **genială**, pe onoarea mea!", fiindcă **genial** ⟨din fr. „génial"⟩, care are sensul „de înzestrat cu geniu; de **geniu** ⟨= **cea mai înaltă** treaptă de înzestrare spirituală a omului, caracterizată printr-o activitate creatoare ale cărei rezultate au o mare însemnătate⟩", este un adjectiv care, prin semnificaţia lui, nu admite grade de comparaţie, elementul de compunere **super** ⟨= „peste", „deasupra", „foarte"⟩ fiind superfluu).

SUPERSTAR DE CINEMA/DE PRIMĂ MĂRIME

„Admiraţia noastră n-are limite când e vorba de **superstaruri de cinema** ca Liz Taylor sau Ingrid Bergman" (corect: „...când e vorba de **superstaruri** ca Liz Taylor sau Ingrid Bergman", fiindcă **superstar** ⟨din engl. „superstar"⟩ este o „vedetă **de cinema de primă mărime**").

SUPEU DUPĂ SPECTACOL/SEARA TÂRZIU

„Baletul din Leningrad ne-a plăcut enorm... **După spectacol, supeul** ne-a fost asigurat de restaurantul hotelului unde eram cazaţi, prevenit de întârzierea noastră" (corect: „...**Supeul** ne-a fost asigurat de restaurantul hotelului unde eram cazaţi, prevenit de întârzierea noastră", căci **supeu** ⟨din fr. „souper"⟩ este o „masă care se ia **seara târziu ⟨după spectacol⟩**").

(A) SUPLINI TEMPORAR/ÎN FUNCŢIE/ÎN OBLIGAŢII/ ÎNLOCUIND PE CINEVA

„Orele de matematică au fost **suplinite temporar** de altcineva, căci profesorul titular era bolnav" (corect: „Orele de matematică au fost **suplinite** de altcineva,...", pentru că **a suplini** ⟨din it. „supplire", după „plin"⟩ înseamnă „a înlocui pe cineva ⟨**temporar**⟩ **în funcţii** sau **în obligaţii, a ţine locul**; a ţine loc de ceva").

Scanned with OKEN Scanner

SUPUNERE UMILĂ/RESPECTUOASĂ/SMERITĂ

„Oportunismul politic favorizează **supunerea umilă** faţă de cei care deţin pârghiile puterii, trecerea dintr-o tabără în alta" (corect: „...favorizează **supunerea** faţă de cei care deţin pârghiile puterii, trecerea dintr-o tabără în alta", fiindcă **supunere** ⟨v. „supune"⟩ este „acţiunea de a (se) supune", de „a fi **umil, smerit, respectuos**").

SURATĂ BUNĂ/APROPIATĂ

„Surori să fi fost şi nu se înţelegeau atât de bine cele două **bune surate apropiate**" (corect: „...se înţelegeau atât de bine cele două **surate**", din cauză că **surată** ⟨cf. „soră"⟩ este ⟨pop.⟩ o „prietenă **bună, apropiată**").

(A) SURESCITA PESTE MĂSURĂ/ENERVANT/EXTREM

„**Surescitat peste măsură**, puse mâna pe ciomag şi-i ameninţă cu el pe tinerii care-l batjocoreau" (corect: „**Surescitat**, puse mâna pe un ciomag...", deoarece **a surescita** ⟨din fr. „surexciter"⟩ înseamnă „a excita **peste măsură**; a aduce într-o stare **de iritaţie**, de nervozitate **extremă**").

(A) (SE) SURMENA PESTE MĂSURĂ/EPUIZANT/ISTOVITOR

„**Surmenaţi peste măsură** de efortul făcut, oamenii se bucurau totuşi că truda nu le-a fost zadarnică" (corect: „**Surmenaţi** de efortul făcut,...", căci **a (se) surmena** ⟨din fr. „surmener"⟩ înseamnă „a (se) obosi **peste măsură, a (se) extenua** ⟨în urma unui prelungit efort fizic sau intelectual⟩; **a (se) istovi**").

(A) SURPRINDE NEPREGĂTIT/NEPREVENIT/PE NEAŞTEPTATE

„Descinderea inopinată a forţelor poliţieneşti i-a **surprins nepregătiţi** pe traficanţii de droguri..." (corect: „...i-a **surprins** pe traficanţii de droguri...", fiindcă **a surprinde** ⟨din fr. „surprendre"⟩ înseamnă, cu precădere, „a prinde pe cineva **pe neaşteptate** asupra unui fapt; a găsi pe cineva **nepregătit, neprevenit**, a da peste cineva, a-l lua **prin surprindere**").

SURPRIZĂ NEAŞTEPTATĂ/NEPREVĂZUTĂ

„Apariţia lor, după ani de absenţă, le-a produs o **surpriză neaşteptată**, de mare efect" (corect: „...le-a produs o **surpriză** de mare efect", căci **surpriză** ⟨din fr. „surprise"⟩ este „faptul de a lua pe cineva prin surprindere; tot ceea ce surprinde prin caracterul său **neaşteptat, neprevăzut**; ceea ce provoacă o bucurie **neaşteptată**, o plăcere; ⟨concr.⟩ dar, cadou").

Scanned with OKEN Scanner

SURSĂ ORIGINARĂ/CENTRALĂ/DE PLECARE/DE PROVENIENȚĂ

„Pentru temelia construcției romanului «Ion», Liviu Rebreanu a beneficiat, cum mărturisește, de trei **surse originare**, luate din viața reală" (corect: „...., Liviu Rebreanu a beneficiat, cum mărturisește, de trei **surse**, luate din viața reală", căci **sursă** ⟨din fr. „source"⟩ este „un loc unde se produce, unde se poate găsi sau de unde se propagă ceva; **sediul** sau **obârșia** unor locuri; ⟨fig.⟩ **izvor, obârșie, origine**").

(A) SURVOLA DEASUPRA

„În zborul său către Canada, avionul a **survolat deasupra** oceanului aproape șapte ore" (corect: „...., avionul a **survolat** oceanul aproape șapte ore", fiindcă **a survola** ⟨din fr. „survoler"⟩ înseamnă „a zbura cu avionul **deasupra** unui teritoriu determinat").

(A) SUSPENDA TEMPORAR/PÂNĂ LA O DATĂ ULTERIOARĂ

„În chip abuziv, ziarul **a fost suspendat temporar** în urma dezvăluirilor critice pe seama unor baroni locali" (corect: „...., ziarul **a fost suspendat** în urma dezvăluirilor critice pe seama unor baroni locali", din cauză că **a suspenda** ⟨din fr. „suspendre", lat. „suspendere"⟩ înseamnă ⟨fig.⟩ „a întrerupe, **a amâna**, a opri **temporar** o activitate").

(A) SUSPINA ADÂNC/DIN GREU/CU REGRET/CU DOR

„Necazurile nu-l ocoliseră deloc, mult timp, iar acum... Luându-și bastonul, **suspină adânc** și ieși pe poartă" (corect: „...Luându-și bastonul, **suspină** și ieși pe poartă", fiindcă **a suspina** ⟨lat. „suspirare"⟩ înseamnă „a scoate suspine; a ofta **adânc** sau **din greu**; a plânge **cu suspine**; **a dori** foarte mult; **a tânji** după ceva").

(A) SUSTRAGE PRIN FRAUDĂ/PRIN VICLENIE/PRIN FURT

„Mandatul de arestare fusese emis pe baza probelor că învinuitul **sustrăsese prin fraudă** câteva milioane de dolari" (corect: „...fusese emis pe baza probelor că învinuitul **sustrăsese** câteva milioane de dolari", din cauză că **a sustrage** ⟨din fr. „soustraire"⟩ înseamnă, cu prioritate, „a-și însuși, **prin fraudă** sau **prin viclenie**, un lucru care aparține altei persoane; **a fura**").

SUSUR LIN/UȘOR/PLĂCUT/CONTINUU/MONOTON

„Era o priveliște minunată care încânta nu numai prin frumusețea ei picturală, ci și auditiv, prin **susurul lin** al izvoarelor și cântecul privighetorilor" (corect: „...., ci și auditiv, prin **susurul** izvoarelor și cântecul privighetorilor", fiindcă **susur** ⟨din „susura", derivat regresiv⟩ este un „zgomot **continuu, monoton, lin, ușor** și **plăcut**,

Scanned with OKEN Scanner

produs de curgerea unei ape, de frunzele mişcate de vânt etc.; murmur, susurare").

SUTANĂ PREOŢEASCĂ/LUNGĂ

„La casa memorială, i-am văzut, în vitrină, între alte obiecte de îmbrăcăminte, potcapul şi **sutana preoţească**" (corect: „..., i-am văzut, în vitrină, între alte obiecte de îmbrăcăminte, potcapul şi **sutana**", fiindcă **sutană** ⟨din fr. „soutane"⟩ este o „haină **preoţească lungă** până la pământ şi încheiată cu nasturi de sus până jos").

SUVERANITATE SUPREMĂ/INDEPENDENTĂ

„O caracteristică modernă a puterii de stat este aceea a **suveranităţii supreme**, a independenţei sale" (corect: „... este aceea a **suveranităţii**, a independenţei sale", deoarece **suveranitate** ⟨din fr. „souveraineté"⟩ este „calitatea de a fi suveran, de a dispune liber de soarta sa; **independenţă**; putere **supremă**; **suveranitate naţională** = independenţa unui stat faţă de alte state; **suveranitate de stat** = supremaţie a puterii de stat în interiorul ţării şi independenţă faţă de puterea altor state").

Scanned with OKEN Scanner

Ş

ŞABLON STEREOTIP/MAŞINAL/BANAL/VERBAL

„Din cauza sărăciei de vocabular, a limbajului de lemn, unele cuvinte şi expresii au devenit nişte **şabloane stereotipe**" (corect: „..., unele cuvinte şi expresii au devenit nişte **şabloane**", fiindcă **şablon** ⟨din germ. „Schablone"⟩ este ⟨fig.⟩ o „formulă **stereotipă**; repetare **mecanică, lipsită de interes şi de originalitate** a unui model oarecare; **clişeu verbal**").

ŞALUPĂ CU MOTOR

„Pentru o vizită de agrement la Păcuiul lui Soare, a fost contractată o **şalupă cu motor**, plină de vizitatori străini" (corect: „..., a fost contractată o **şalupă** plină de vizitatori străini", deoarece **şalupă** ⟨din fr. „chaloupe"⟩ este o „mică ambarcaţiune **cu motor**, care serveşte la transportul persoanelor şi al mărfurilor sau la diverse operaţii ⟨de remorcare⟩ în rada unui port").

ŞALVARI [FOARTE] LARGI/LUNGI

„Brâul, vesta şi **şalvarii** cei **largi** oglindeau, în acele locuri, tradiţiile vestimentare balcanice" (corect: „Brâul, vesta şi **şalvarii** oglindeau, în acele locuri,...", pentru că **şalvari** ⟨din tc. „şalvar"⟩ sunt nişte „pantaloni **lungi**, foarte **largi**, cu răscroiala mică, strânşi la gleznă, purtaţi, mai ales în Orientul Mijlociu, atât de bărbaţi, cât şi de femei").

ŞANSĂ DE REUŞITĂ/DE SUCCES/DE NOROC/FAVORABILĂ

„Evident, fiecăruia dintre noi trebuie să i se acorde **o şansă de reuşită**" (corect: „...trebuie să i se acorde **o şansă**", pentru că **şansă** ⟨din fr. „chance"⟩ este o „circumstanţă **favorabilă**, posibilitate **de reuşită, de succes, de noroc**").

ŞANŢ LUNG/ÎNGUST

„Pentru irigarea grădinii, a fost săpat un **şanţ lung**, pe care se scurgeau şi apele pluviale" (corect: „..., a fost săpat un **şanţ**, pe care se scurgeau şi apele pluviale", fiindcă **şanţ** ⟨din pol. „szaniec", germ.

Scanned with OKEN Scanner

„Schanze”⟩ este o „săpătură **lungă** şi **îngustă** făcută pe ambele părţi ale unui drum, pentru scurgerea apei; ⟨p.gener.⟩ orice săpătură în forma de mai sus, făcută pentru scurgerea apei, pentru îngroparea unei conducte, pentru marcarea hotarului între două suprafeţe de pământ etc.”).

ŞATRĂ DE ŢIGANI [NOMAZI]

„Ici şi colo câte o **şatră de ţigani**, ale cărei corturi se aflau aşezate pe malul râului” (corect: „Ici şi colo câte o **şatră**, ale cărei corturi se aflau aşezate pe malul râului”, pentru că **şatră** ⟨din bg., scr. „šatra”, magh. „sátor”⟩ este ⟨p.ext.⟩ un „grup de corturi care alcătuiesc locuinţele unei comunităţi **ţigăneşti nomade**; comunitate **de ţigani nomazi**”).

ŞCHIOP DE UN PICIOR [MAI SCURT SAU LIPSĂ]

„Bătrân şi **şchiop de-un picior**, îşi suporta cu stoicism infirmitatea şi neputinţele, fără să se plângă la nimeni” (corect: „Bătrân şi **şchiop**, îşi suporta cu stoicism infirmitatea şi neputinţele,...”, pentru că **şchiop** ⟨din lat. „*excloppus”⟩ înseamnă ⟨adesea substantivat⟩ „care are un picior mai scurt decât celălalt ⟨sau celelalte⟩, căruia îi lipseşte un picior; care şchiopătează când merge, infirm sau bolnav **de un picior**”).

(A) ŞEDEA JOS

„Ajunşi în poiană, unde era organizat festivalul de folclor, **am şezut jos**, pe iarbă, cum şedeau şi ceilalţi excursionişti sau invitaţi” (corect: „...**am şezut** pe iarbă, cum şedeau şi ceilalţi excursionişti sau invitaţi”; deoarece **a şedea** ⟨lat. „sedere”⟩ înseamnă „a se afla aşezat pe ceva; **a sta jos**”).

ŞEDINŢĂ ORGANIZATĂ

„Joia are loc, de regulă, **şedinţa organizată** a Guvernului, în care sunt dezbătute şi adoptate hotărâri şi acte normative” (corect: „Joia are loc, de regulă, **şedinţa** Guvernului,...”, căci **şedinţă** ⟨„şedea” + suf. „-inţă”⟩ este, cu precădere, o „adunare **organizată** a membrilor unui corp constituit, a unui colectiv, a personalului unei întreprinderi, al unei instituţii, pentru a discuta, pentru a dezbate şi a hotărî ceva”).

ŞEPTEL DE ANIMALE [DOMESTICE]

„După revoluţie, **şeptelul de animale** din fostele C.A.P.-uri a fost şi el desfiinţat” (corect: „..., **şeptelul** din fostele C.A.P.-uri a fost şi el desfiinţat”, căci **şeptel** ⟨din fr. „cheptel”⟩ este „totalitatea **animalelor** domestice crescute într-o gospodărie, într-o comună, într-o ţară, pentru a obţine un beneficiu economic”).

Scanned with OKEN Scanner

ŞICANĂ FĂRĂ MOTIV/SÂCÂITOARE/ AGASANTĂ/NEÎNTEMEIATĂ/FALSĂ

„Că nu mă simpatiza, îl înţeleg, dar mă supunea deseori, în clasă, unor **şicane fără motiv**, care mă deranjau" (corect: „..., dar mă supunea deseori, în clasă, unor **şicane**, care mă deranjau", deoarece **şicană** ⟨din fr. „chicane"⟩ este o „acţiune prin care cineva **sâcâie, agasează** pe altcineva cu cereri şi cu pretenţii neîndreptăţite; sâcâială **fără motiv**; pricină **neîntemeiată**, subtilitate **falsă**; tertip, alibi").

ŞI ETC.

„Din povestirile lui Creangă reiese că prostia, lăcomia, invidia **şi etc.** sunt vicii omeneşti pe care le întâlneşti la tot pasul" (corect: „Din povestirile lui Creangă reiese că prostia, lăcomia, invidia **şi altele/etc.** sunt vicii omeneşti pe care le întâlneşti la tot pasul", căci **etc.** [**et cetera**] ⟨din lat. „**et** caetera"⟩ înseamnă „**şi** alţii, **şi** altele, **şi** ceilalţi, **şi** aşa mai departe").

ŞI INCLUSIV

„P.S.D. **şi inclusiv** sindicatele vor face o acţiune comună" (corect: „P.S.D. **şi** sindicatele/P.S.D. **inclusiv** sindicatele...", deoarece **inclusiv** ⟨din fr. „inclusif"⟩ are, aici, valoarea unei îmbinări libere conjuncţionale cu sensul **şi cu**).

ŞINDRILĂ DE BRAD/ÎNGUSTĂ/SUBŢIRE

„Casa, de tip muntenesc, cu cerdac, era acoperită cu **şindrilă de brad**" (corect: „..., era acoperită cu **şindrilă**", căci **şindrilă** ⟨din magh. „zsindely", germ. „Schindel"⟩ este ⟨adesea cu sens colectiv⟩ o „scândurică **de brad, îngustă** şi **subţire**, care serveşte la acoperitul caselor; şiţă, şindră").

ŞIPCĂ SUBŢIRE/LUNGĂ

„Gardul, construit din **şipcă subţire**, înconjura întregul teren viran, destinat ridicării unei case" (corect: „Gardul, construit din **şipcă**, înconjura întregul teren viran,...", deoarece **şipcă** ⟨din bg., scr. „šipka"⟩ este „fiecare dintre bucăţile **subţiri** şi **lungi**, de formă paralelipipedică, folosite în lucrări de tâmplărie sau de dulgherie").

ŞLAGĂR LA MODĂ/DE MARE POPULARITATE

„Cântecul pe care l-ai ascultat este un **şlagăr la modă** în muzica pop" (corect: „...este un **şlagăr** în muzica pop", căci **şlagăr** ⟨din germ. „Schlager"⟩ este o „melodie care se bucură la un moment dat **de** o **mare popularitate**; cântec **la modă**").

Scanned with OKEN Scanner

ŞLEP PENTRU MĂRFURI

„Dunărea, la Chiciu, îţi oferă nu numai un peisaj insolit, ci şi siluetele unor **şlepuri pentru mărfuri**, care navighează spre Constanţa" (corect: „..., îţi oferă nu numai un peisaj insolit, ci şi siluetele unor **şlepuri** care navighează spre Constanţa", căci **şlep** ⟨din germ. „Schlepp[kahn]⟩ este o „navă ⟨fără propulsie proprie⟩ folosită **pentru transportul mărfurilor** pe fluvii, pe canale sau pe lacuri").

ŞLIBOVIŢĂ DE PRUNE/TARE

„În trecut, bodegile erau pline de secărică şi **şliboviţă de prune** sau rachiu de mentă" (corect: „..., bodegile erau pline de secărică şi **şliboviţă** sau rachiu de mentă", fiindcă **şliboviţă** ⟨din pol. „śliwowica", scr. „śljiwowica"⟩ este un sortiment de rachiu **tare de prune**").

(A) ŞOCA NEPLĂCUT/SUPĂRĂTOR

„Vestea, care îl **şocase neplăcut**, atât pe el, cât şi pe proprietarii lui, nu mai putea fi ascunsă" (corect: „Vestea, care îl **şocase**, atât pe el, cât şi pe proprietarii lui,...", pentru că **a şoca** ⟨din fr. „choquer"⟩ înseamnă „**a contraria** pe cineva, a produce cuiva o impresie **neplăcută** prin vorbe, gesturi, atitudini").

ŞOIM RĂPITOR [DE ZI]/AGER/PUTERNIC

„**Şoimul răpitor** este duşmanul de moarte al păsărilor şi al micilor rozătoare" (corect: „**Şoimul** este duşmanul de moarte al păsărilor şi al micilor rozătoare", pentru că **şoim** ⟨din magh. „sólyom"⟩ este un „nume dat mai multor păsări **răpitoare** de zi, de mărime variată, **agere** şi **puternice**, cu ciocul scurt şi curbat şi având câte o crestătură în formă de dinte, care se hrănesc cu pradă vie, mai ales cu păsări").

(A) ŞOPTI ÎNCET/ÎN TAINĂ/CU GLAS SCĂZUT

„La mijlocul slujbei religioase, îi **şopti încet** că trebuie să plece, din motive temeinice" (corect: „..., îi **şopti** că trebuie să plece, din motive temeinice", deoarece **a şopti** ⟨din sl. „šĭpŭtati", bg. „şeptja"⟩ are sensul de „a vorbi **încet, în taină**, a spune ceva **în şoaptă** ⟨= **cu glas scăzut**⟩").

(STRADA) ŞOSEAUA...

„S.C. COMTRANS S.A., Slobozia, **Str. Şoseaua** Amara, Nr. 17" (corect: „..., Slobozia, **Şoseaua** Amara, Nr. 17", căci **şosea** ⟨din fr. „chaussée"⟩ este o „**cale de comunicaţie interurbană**, pietruită sau asfaltată; ⟨p.restr.⟩ **stradă** largă, frumos amenajată, la intrarea într-un oraş, care continuă căile de comunicaţie interurbane";

Scanned with OKEN Scanner

şosea naţională = şosea care leagă între ele centrele importante ale ţării şi a cărei îngrijire se află în seama administraţiei centrale; **şosea comunală** = şosea care leagă mai multe comune între ele, fiind îngrijită de comunele respective).

ŞOSETĂ SCURTĂ

„În zăpăceala provocată, nu-şi mai găsea **şosetele scurte** şi sandalele, puse undeva, dar nu-şi mai amintea locul" (corect: „..., nu-şi mai găsea **şosetele** şi sandalele, puse undeva, dar nu-şi mai amintea locul", fiindcă **şosetă** ⟨din fr. „chaussette"⟩ este un „ciorap **scurt**, care acoperă piciorul până deasupra gleznei").

ŞOŞONI DE IARNĂ/PURTAŢI PESTE PANTOFI

„Alături de galoşi, **şoşonii de iarnă** făceau parte din încălţămintea de sezon" (corect: „..., **şoşonii** făceau parte din încălţămintea de sezon", pentru că **şoşon** ⟨din fr. „chausson"⟩ reprezintă ⟨la pl.⟩ „încălţăminte **de iarnă** ⟨din pâslă, cauciuc etc.⟩ **care se poartă peste pantofi**).

ŞPAGĂ ŞI MITĂ/BACŞIŞ/ŞPERŢ

„Funcţionarul de la ghişeu trebuie să se poarte decent, civilizat şi să nu mai primească **şpagă şi mită**" (corect: fie „Funcţionarul de la ghişeu trebuie să se poarte decent, civilizat şi să nu mai primească **şpagă**", fie „Funcţionarul de la ghişeu trebuie să se poarte decent, civilizat şi să nu mai primească **mită**", pentru că **şpagă** ⟨cf. rus. „spag"⟩ este sinonim cu „**bacşiş, mită, şperţ**").

ŞPILHOZEN PENTRU COPII

„La vârsta pantalonilor scurţi, purta un **şpilhozen pentru copii** şi săndăluţe" (corect: „..., purta un **şpilhozen** şi săndăluţe", deoarece **şpilhozen** ⟨din germ. „Spielhose"⟩ denumeşte nişte „pantalonaşi cu bretele **pentru copii**").

ŞPRIŢ DE VIN

„Cele mai vândute produse în această perioadă sunt sucul, **şpriţul de vin** şi berea" (corect: „...sunt sucul, **şpriţul** şi berea", pentru că **şpriţ** ⟨din germ. „Spritzer"⟩ este o „băutură obişnuită **din vin** cu sifon sau cu apă minerală; o anumită cantitate din această băutură").

ŞTIRE INFORMATIVĂ/RECENTĂ [ŞI INTERESANTĂ]

„La toate posturile de radio şi televiziune s-a difuzat **ştirea informativă** că, de la 1 iunie, pensiile de asigurări sociale vor fi indexate cu 5%..." (corect: „...s-a difuzat **ştirea** că, de la 1 iunie, pensiile de

Scanned with OKEN Scanner

asigurări sociale vor fi indexate cu 5%...", pentru că **ştire** ⟨v. „şti"⟩ înseamnă: „veste, **informaţie, noutate**", iar **informativ** ⟨din fr. „informatif"⟩, „**care are rolul de a informa**, care serveşte ca informator, **de informaţie**").

ŞTIULETE DE PORUMB

„De jur-împrejur, numai grămezi cu **ştiuleţi de porumb**, ale căror pănuşi aşteptau să fie desfăcute" (corect: „...., numai grămezi cu **ştiuleţi**, ale căror pănuşi aşteptau să fie desfăcute", deoarece **ştiulete** ⟨et.nec.⟩ este „fructul matur **al porumbului**, cu ⟨sau fără⟩ pănuşele care îl învelesc").

ŞUETĂ AMICALĂ/UŞOARĂ/SPIRITUALĂ/DISTRACTIVĂ

„Întâlnirile noastre duminicale, din parcul oraşului, erau de fapt nişte **şuete amicale** ce ne descreţeau frunţile" (corect: „...., erau de fapt nişte **şuete** ce ne descreţeau frunţile", din cauză că **şuetă** ⟨et.nec., cf. fr. „chouette"⟩ este o „conversaţie **uşoară, spirituală şi distractivă între prieteni**").

(A) ŞUŞOTI LA URECHE/ÎNCET/ÎN ŞOAPTĂ

„La şedinţa de lucru, ne aşezam în spate, unde puteam **să şuşotim la ureche** despre ultimele bârfeli" (corect: „...., unde puteam **să şuşotim** despre ultimele bârfeli", pentru că **a şuşoti** ⟨formaţie onomatopeică, cf. fr. „chuchoter"⟩ înseamnă „a vorbi **încet, în şoaptă** cuiva **la ureche**").

ŞUT PUTERNIC/ ÎN MINGE

„La un fault, în marginea careului de 16 m, s-a acordat o lovitură liberă, care va modifica scorul în urma unui **şut puternic** tras sub bara transversală" (corect: „...., care va modifica scorul în urma unui **şut** tras sub bara transversală", deoarece **şut** ⟨din fr., engl. „shoot"⟩ este o „lovitură **puternică** dată cu piciorul, cu mâna, cu capul sau cu un instrument special **în minge**, la anumite jocuri sportive").

ŞUVOI DE APĂ/ABUNDENT/REPEDE

„Ploile torenţiale au făcut să crească debitele **şuvoaielor de apă** care curgeau, nestăpânite, la vale..." (corect: „...au făcut să crească debitele **şuvoaielor**, care curgeau, nestăpânite, la vale...", fiindcă **şuvoi** ⟨din magh. „sió", după „puhoi"⟩ este un „curent **de apă** care se scurge cu repeziciune pe locuri înclinate, în urma ploilor sau a topirii zăpezilor; ⟨p.ext.⟩ curs **de apă**, cu debit rapid; ploaie **abundentă** şi **repede**").

Scanned with OKEN Scanner

T

TACÂM COMPLET/DE MASĂ

„Tabăra, la care ne oprisem peste noapte, ne-a oferit locuri de cazare, precum şi câte o masă caldă, cu **tacâmul complet** necesar, la cantina şcolară, cea mai apropiată" (corect: „...cu **tacâmul** necesar, la cantina şcolară cea mai apropiată", din cauză că **tacâm** ⟨din tc. „takim"⟩ este, întâi de toate, un „serviciu **de masă complet**, care se aşază în dreptul fiecărui mesean; ⟨p.restr.⟩ totalitatea obiectelor de metal de care se serveşte o persoană care mănâncă").

(A) TACHINA ÎN GLUMĂ/FĂRĂ RĂUTATE/ CONTRAZICÂND [ÎN LUCRURI MĂRUNTE]

„De câte ori ne întâlneam, obişnuia să mă **tachineze în glumă**, agasându-mă" (corect: „..., obişnuia să mă **tachineze**, agasându-mă", deoarece **a tachina** ⟨din fr. „taquiner"⟩ înseamnă „a necăji **în glumă** şi **fără răutate**, **a contraria** în lucruri mărunte").

TAIFAS PLĂCUT/FAMILIAR/INTIM/PE TEME MINORE/FĂRĂ ROST

„Întrunirea bilunară era un fel de five o'clock, un gen de **taifas plăcut**, pigmentat cu ştirile cele mai proaspete" (corect: „..., un gen de **taifas**, pigmentat cu ştirile cele mai proaspete", deoarece **taifas** ⟨din ngr. „taïfás"⟩ este o „conversaţie **familiară**, **intimă**, **pe teme minore**; **flecăreală**, pălăvrăgeală **plăcută**; taifet").

TAINĂ ASCUNSĂ/NEPĂTRUNSĂ/NECUNOSCUTĂ/ NEÎNŢELEASĂ/NEDESCOPERITĂ

„Geneza universului, a planetelor este încă o **taină ascunsă**, neexplicată satisfăcător de către astronomi" (corect: „...este încă o **taină**, neexplicată satisfăcător de către astronomi", pentru că **taină** ⟨din sl. „tajna"⟩ constituie „ceea ce este **necunoscut**, **neînţeles**, **nedescoperit**, **ascuns**, **nepătruns** de mintea omenească; mister, minune, miracol, poveste minunată").

Scanned with OKEN Scanner

TAINIȚĂ SUBTERANĂ/ÎN PĂMÂNT/ASCUNSĂ

„Nimeni nu bănuia, cu excepția vecinilor, că butoiul cu țuică fusese băgat într-o **tainiță subterană**" (corect: „...butoiul cu țuică fusese băgat într-o **tainiță**", căci **tainiță** ⟨„taină" + suf. „-iță"⟩ este o „groapă săpată **în pământ**; încăpere **subterană**; hrubă; ⟨p.ext.⟩ loc **ascuns**, ascunzătoare").

TALAN BĂTRÂN/SLAB/PRĂPĂDIT

„**Talan bătrân**, surd, nu mai reacționa corect la comenzi și te ducea în cu totul altă parte decât voiai" (corect: „**Talan** surd, nu mai reacționa corect la comenzi...", fiindcă **talan** ⟨din tc. „talan"⟩ este aici un „termen depreciativ pentru un cal **bătrân** și **slab**; **gloabă**").

TALAZ MARE

„Înrăutățirea bruscă a vremii a schimbat și fizionomia mării, care, devenind agitată, se repezea cu **talazurile** ei **mari** în diguri..." (corect: „..., care, devenind agitată, se repezea cu **talazurile** ei în diguri...", căci **talaz** ⟨din tc. „talaz"⟩ este un „val **mare** stârnit de furtuni pe mări sau pe oceane; ⟨p.gener.⟩ val").

TALCIOC DE VECHITURI

„La orice **talcioc de vechituri** ești tentat să casti gura la toate mărunțișurile întinse pe tarabe" (corect: „La orice **talcioc** ești tentat să casti gura...", din cauză că **talcioc** ⟨din rus. „tolciok"⟩ este o „piață **de vechituri**").

TALPĂ A PICIORULUI

„M-au bătut cu bastoane de cauciuc la **tălpile picioarelor**" (corect: „M-au bătut cu bastoane de cauciuc la **tălpi**", pentru că **talpă** ⟨cf. magh. „talp"⟩ este, prin definiție, „partea inferioară a labei **piciorului**, la om și la unele animale, de la degete până la călcâi, care vine în atingere cu pământul și pe care se sprijină corpul").

TANDEM DE DOUĂ PERSOANE

„Fiind un avion-școală, carlinga era pentru un **tandem de două persoane**" (corect: „..., carlinga era pentru un **tandem**", căci **tandem** ⟨din fr. „tandem"⟩ este nu numai o „bicicletă **pentru două persoane**...", ci și ⟨la fig.⟩ un „grup **de două persoane** ⟨nedespărțite⟩").

TAPISERIE DE MÂNĂ/CUSUT PE O CANAVA

„De-a lungul imobilului puteai vedea tot felul de tablouri scumpe, bibelouri chinezești, **tapiserii de mână**, mici sculpturi..." (corect:

Scanned with OKEN Scanner

„...puteai vedea tot felul de tablouri scumpe, bibelouri chinezeşti, **tapiserii**, mici sculpturi...", fiindcă **tapiserie** ⟨din fr. „tapisserie"⟩ este, cu precădere, un „lucru **de mână cusut pe o canava** cu lână, cu mătase, cu fir").

TARAF DE LĂUTARI/DE MUZICĂ POPULARĂ

„**Taraful de lăutari** condus de Ion Albeşteanu a interpretat cu o mare virtuozitate melodii populare româneşti" (corect: „**Taraful** condus de Ion Albeşteanu...", deoarece **taraf** ⟨din tc. „taraf"⟩ este o „mică formaţie muzicală, **de lăutari**, care cântă **muzică populară**").

TARE GROAZNIC

„Impactul **tare groaznic** cu trenul accelerat s-a produs pe fondul nerespectării semnalelor luminoase de la barieră" (corect: „Impactul **groaznic** cu trenul accelerat...", din cauză că **groaznic** ⟨din bg. „grozen"⟩ are înţelesul de „care este **extrem de** puternic, **de** violent, **de** intens", deci, având, prin conţinutul său, o valoare superlativă, juxtapunerea adverbului „tare" este inutilă).

TARIF OFICIAL

„Desigur că şi la transportul de persoane, şi la cel de mărfuri, **tariful oficial** fusese majorat din cauza creşterii preţurilor" (corect: „..., **tariful** fusese majorat din cauza creşterii preţurilor", fiindcă **tarif** ⟨din fr. „tarif"⟩ este, cu precădere, o „taxă **oficială** fixată pentru anumite prestaţii de servicii, pentru vânzarea anumitor articole, transporturi de mărfuri şi de persoane etc.").

TARLA AGRICOLĂ

„Pe **tarlalele agricole** ale asociaţiei, tractoarele nu apăruseră încă" (corect: „Pe **tarlalele** asociaţiei, ...", căci **tarla** ⟨din tc. „tarla"⟩ este o „suprafaţă de teren **agricol** mărginită de patru drumuri care se întretaie ⟨făcând parte din teritoriul unei comune⟩; solă; cultura de pe o astfel de suprafaţă").

TARTINĂ CU UNT

„La micul dejun, mâncam aproape nelipsitul ceai de plante, brânză de vaci şi gem, uneori cafea cu lapte, o **tartină cu unt** şi miere" (corect: „..., uneori cafea cu lapte, o **tartină** şi miere", deoarece **tartină** ⟨din fr. „tartine"⟩ este o „felie de pâine unsă **cu unt** pe care se pune brânză, şuncă, salam etc.; ⟨p.ext.⟩ sendviş").

(A) TATONA ŞI (A) PIPĂI/(A) SONDA

„Poliţia din Lehliu **tatonează şi pipăie** terenul pe unde calcă hoţul care a furat 35.000 de dolari şi 1.400 de mărci" (corect: fie „Poliţia din Lehliu **tatonează** terenul pe unde calcă hoţul...", fie „Poliţia

Scanned with OKEN Scanner

din Lehliu **pipăie** terenul pe unde calcă hoţul...", fiindcă **a tatona** ⟨din fr. „tâtonner"⟩ înseamnă „a face încercări prudente în mai multe direcţii pentru a cunoaşte o situaţie, a găsi o soluţie; a proceda cu nesiguranţă, cu ezitare; **a sonda**", iar **a pipăi** ⟨din sl. „pipati"⟩ înseamnă ⟨fig.⟩ „a încerca şi afla ceva, **a sonda, a tatona**").

(A) TĂBĂRÎ CU GURA/INSISTENT/BRUSC/NEPOLITICOS

„Chiar dacă erai nevinovat, **tăbăra cu gura** asupra ta fără să-ţi asculte argumentele" (corect: „..., **tăbăra** asupra ta fără să-ţi asculte argumentele", căci **a tăbărî** ⟨din „tabără"⟩ înseamnă ⟨fig.⟩ „a se adresa cuiva în mod **insistent**; a apostrofa pe cineva **brusc** şi **nepoliticos**; a sări **cu gura** la cineva").

TĂCERE ŞI MUCLES

„Despre celelalte personaje implicate... nimic. **Tăcere şi mucles!**" (corect: fie „Despre celelalte personaje implicate... nimic. **Tăcere!**", fie „Despre celelalte personaje implicate... nimic. **Mucles!**", căci **tăcere** ⟨v. „tăcea"⟩ semnifică, aici, faptul „de a tăcea", de „a trece ceva cu vederea, de a ascunde ceva, de a omite ceva în mod intenţionat", iar argotismul **mucles** ⟨din ţig. „muk les"⟩ are sensul de „**tăcere**; şşşt!").

(A) TĂIA ÎN BUCĂŢI/DESPICÂND/FRAGMENTÂND/ÎMBUCĂTĂŢIND

„Deoarece antricoatele păreau cam mari, vânzătorul a fost rugat **să** le **taie în bucăţi**, pentru a fi mai potrivite ca volum" (corect: „..., vânzătorul a fost rugat **să** le **taie**, pentru a fi mai potrivite ca volum", fiindcă **a tăia** ⟨lat. „*taliare"⟩ înseamnă „a despărţi, a separa ceva **în bucăţi** cu ajutorul unui obiect tăios sau prin diferite procedee fizice şi chimice; a diviza, a scinda, **a despica, a fragmenta, a îmbucătăţi**").

TĂMBĂLĂU ZGOMOTOS/CU MUZICĂ ŞI DANS

„Botezul s-a lăsat cu un **tămbălău zgomotos** la domiciliul naşilor" (corect: „Botezul s-a lăsat cu un **tămbălău** la domiciliul naşilor", fiindcă **tămbălău** ⟨din magh. „tomboló"⟩ este ⟨fam.⟩ un „zgomot", o „gălăgie", ⟨p.ext.⟩ petrecere **zgomotoasă, cu muzică şi dans**").

TĂRĂBOI MARE/ZGOMOTOS/PLIN DE LARMĂ

„Nu eram dumerit de unde vine acest **tărăboi mare**, într-o zonă atât de liniştită" (corect: „...de unde vine acest **tărăboi**, într-o zonă atât de liniştită", pentru că **tărăboi** ⟨cf. alb. „tërboz", gr. „thórybos"⟩ este o „**gălăgie mare, larmă**; zarvă, hărmălaie, **tămbălău**").

Scanned with OKEN Scanner

(A) TĂRĂGĂNA DE PE O ZI PE ALTA/AMÂNÂND/ÎNTÂRZIIND

„Dincolo de manierele-i politicoase, avea «iscusinţa» de **a tărăgăna** lucrurile **de pe o zi pe alta**" (corect: „...avea «iscusinţa» de **a tărăgăna** lucrurile", fiindcă **a tărăgăna** ⟨din „trăgăna"⟩ înseamnă „**a amâna de pe o zi pe alta** rezolvarea unei probleme, începerea sau terminarea unei acţiuni etc.; a face să se prelungească, **să se întârzie** o acţiune, o soluţionare").

(A) (SE) TÂMPI LA CAP/DE PROSTIE/DE IDIOŢENIE/DE NEROZIE

„Ce, bă, crezi că **sunt tâmpit la cap** să-mi dau fata după neisprăvitul ăla, un vânător de zestre?!..." (corect: „..., crezi că **sunt tâmpit** să-mi dau fata după neisprăvitul ăla, un vânător de zestre?!...", fiindcă **a (se) tâmpi** ⟨din „tâmp"⟩ înseamnă „a-şi pierde sau a face să-şi piardă inteligenţa, a deveni sau a face să devină **tâmpit** ⟨= **prost, idiot; nerod**⟩).

(A SE) TÂNGUI JELINDU-SE/PLÂNGÂNDU-SE/VĂICĂRINDU-SE

„Cerşetor, cu talente studiate, te întâmpină mereu cu aceleaşi tertipuri; în spatele unei voci plângăcioase, dar ferme, spune că e bolnav, dar nu e, şi **se tânguieşte jelindu-se** că n-are pantaloni pe el, dar are..." (corect: „...în spatele unei voci plângătoare, dar ferme, spune că e bolnav, dar nu e, şi **se tânguieşte** că n-are pantaloni pe el, dar are...", căci **a se tângui** ⟨din sl. „tongovati"⟩ înseamnă „a vorbi **plângându-se, jelindu-se, văicărindu-se**; ⟨fig.⟩ a scoate sunete jalnice, plângătoare").

(A) TÂRÎ PE JOS/DINTR-UN LOC ÎN ALTUL/DUPĂ SAU CU SINE/CU SILA

„Deoarece sacii erau grei, **îi târau pe jos** până la camion..." (corect: „..., **îi târau** până la camion...", fiindcă **a târî** ⟨din sl. „trěti"⟩ înseamnă, cu precădere, „a mişca un lucru (greu) **dintr-un loc în altul**, trăgându-l **pe jos**; a trage **după sine cu sila** un om, un animal; a lua, a purta, a duce **cu sine**").

TÂRLICI DE CASĂ/MOI/FĂRĂ TOCURI

„În copilărie, nu aveam papuci de piele sau din material sintetic, ci **târlici de casă** făcuţi de mătuşă-mea" (corect: „..., nu avem papuci de piele sau din material sintetic, ci **târlici** făcuţi de mătuşă-mea", fiindcă **târlici** ⟨din tc. „terlik"⟩ sunt „papuci **moi de casă, fără tocuri**, confecţionaţi din postav sau din lână").

TÂRN DE MĂTURAT/MARE

„Zilnic, ograda era curăţată, de gunoi, cu ajutorul **târnurilor de măturat**, făcute din mărăcini" (corect: „..., cu ajutorul **târnurilor**,

Scanned with OKEN Scanner

făcute din mărăcini", pentru că **târn** ⟨din sl. „trŭnŭ"⟩ este o „mătură **mare**, făcută din mărăcini sau din nuiele, **cu care se mătură** curţile sau străzile").

TÂRTIŢĂ DE PASĂRE

„Când se servea cu supă, prefera **târtiţa de pasăre**, nu aripa sau capul" (corect: „..., prefera **târtiţa**, nu aripa sau capul", fiindcă **târtiţă** ⟨din bg. „tărtica", scr. „trtica"⟩ este „partea posterioară a coloanei vertebrale **la păsări** ⟨de unde cresc penele cozii⟩").

TEJGHEA LUNGĂ/ÎNGUSTĂ/DE EXPUS MARFA

„Lângă nişte **tejghele lungi**, cu marfă, se găsea o policioară cu coşuleţe de plastic, pe care erai obligat să le foloseşti pentru cumpărături" (corect: „Lângă nişte **tejghele** cu marfă, se găsea o policioară cu coşuleţe de plastic,...", deoarece **tejghea** ⟨din tc. „tezgah"⟩ este, întâi de toate, o „masă" sau un „suport **lung** şi **îngust pe care** vânzătorul îşi **expune marfa** şi serveşte pe cumpărători" ⟨sau de pe care cumpărătorul se serveşte cu marfă⟩).

TELEGAR TÂNĂR/VOINIC [LA TRĂSURĂ]

„Era o plăcere să-l vezi pe acest **telegar tânăr** alergând cu şareta prin sat, în admiraţia locuitorilor" (corect: „Era o plăcere să-l vezi pe acest **telegar** alergând cu şareta prin sat,...", deoarece **telegar** ⟨„teleagă" + suf. „-ar"⟩ este un „cal **tânăr**, **voinic** ⟨folosit la trăsură⟩").

(A) TELEGHIDA DE LA DISTANŢĂ

„În războiul din Irak, ofensiva americano-britanică a debutat printr-un tir masiv de rachete **teleghidate de la distanţă**" (corect: „..., ofensiva americano-britanică a debutat printr-un tir masiv de rachete **teleghidate**", căci **a teleghida** ⟨din fr. „téléguider"⟩ înseamnă „a dirija **de la distanţă** mişcarea unui avion, a unui vas, a unui proiectil").

TEMERITATE MARE/CUTEZĂTOARE

„**Temeritatea mare** a echipei de căţărători îl impresiona şi-i smulgea accente de admiraţie" (corect: „**Temeritatea** echipei de căţărători îl impresiona...", din cauză că **temeritate** ⟨din fr. „témérité", lat. „temeritas, -atis"⟩ este „îndrăzneală **mare**, **cutezanţă**").

TENTĂ DE CULOARE

„În acest areal, vor fi **tente de culori** spre roşu" (corect: „..., vor fi **tente/nuanţe de culori** spre roşu", din cauză că **tentă** ⟨din fr.

Scanned with OKEN Scanner

„teinte") este un „amestec de tuş ⟨sau **de culoare**⟩ cu apă, terebentină etc., folosit pentru a reda **nuanţa de culoare** dorită").

TERCI DE MĂLAI/FOARTE MOALE

„Deseori, când foamea ne obliga, nu ocoleam **terciul de mălai** sau ciorba de ştevie..." (corect: „..., nu ocoleam **terciul** sau ciorba de ştevie...", căci **terci** ⟨et.nec.⟩ este o „mâncare gătită **din mălai** fiert în apă, mămăligă **foarte moale**").

TERMEN FIX

„**Termenul fix** la care trebuia să fie predate lucrările se apropia cu repeziciune..." (corect: „**Termenul** la care trebuia să fie predate lucrările...", fiindcă **termen** ⟨din lat. „termen, -inis"⟩ este, cu prioritate, o „dată **fixă** la care, potrivit unei învoieli, unei decizii sau unei dispoziţii prealabile, se execută o obligaţie ⟨bănească⟩ sau se realizează ceva; soroc").

(A) TERMINA PÂNĂ LA CAPĂT/PÂNĂ LA SFÂRŞIT/ PÂNĂ LA ÎNCHEIERE

„Din păcate, multe dintre construcţiile de locuinţe, prevăzute în planul de urbanizare, **nu erau terminate până la capăt**" (corect: „..., **nu erau terminate**", fiindcă **a termina** ⟨din fr. „terminer", lat. „terminare"⟩ înseamnă „a duce o acţiune **până la capăt**; **a isprăvi**, **a sfârşi**").

TEXT SCRIS/CONŢINUTISTIC

„**Textele scrise** maramureşene, adaptate de diaconul Coresi, stau la baza limbii literare din sec. al XVI-lea" (corect: „**Textele** maramureşene, adaptate de diaconul Coresi,...", pentru că **text** ⟨din fr. „texte", lat. „textus"⟩ constituie „ceea ce este exprimat **în scris**; **cuprinsul** unei opere literare sau ştiinţifice, al unui discurs, al unei legi etc.; fragment, parte dintre-o scriere").

(A) TICĂI TARE/PUTERNIC/RAPID/NEREGULAT

„Suferea nu numai de aritmie, inima **ticăindu-i tare** de multe ori, ci şi de o tensiune oscilantă, deloc liniştitoare" (corect: „Suferea nu numai de aritmie, inima **ticăindu-i** de multe ori,...", pentru că **a ticăi** ⟨„tic" + suf. „-ăi"⟩ înseamnă, aici, „a bate **tare**, a zvâcni, a **palpita**" ⟨**palpitaţie** = mişcare anormală, **puternică**, **rapidă** sau **neregulată** a inimii⟩).

(A) TICSI PÂNĂ LA REFUZ

„Dorind să-şi ia o pereche de pantofi, intră într-o magazin universal care era ticsit de lume **până la refuz**" (corect: „..., intră într-un

Scanned with OKEN Scanner

magazin universal care era **tiscit** de lume", pentru că **a ticsi** ⟨et.nec.⟩ înseamnă „a umple **până la refuz** un spaţiu ⟨îngrămădind, înghesuind ceva⟩; a înţesa"; ⟨înv.⟩ a (se) înghesui").

TIRBUŞON PENTRU DOPURI [DE PLUTĂ]

„Interesat să cumpăr un **tirbuşon pentru dopuri** special, cu pârghie, am colindat degeaba mai multe magazine de specialitate" (corect: „Interesat să cumpăr un **tirbuşon** special, cu pârghie,...", fiindcă **tirbuşon** ⟨din fr. „tire-bouchon"⟩ este un „dispozitiv de metal în formă de spiralăprevăzut cu un mâner, folosit **pentru a scoate dopurile** de plută de la sticle; rac").

TOANĂ CAPRICIOASĂ

„Fire blajină şi cumpătată, nu-ţi lăsa niciodată impresia că se lasă pradă vreunei **toane capricioase**" (corect: „..., nu-ţi lăsa niciodată impresia că se lasă pradă vreunei **toane**", deoarece **toană** ⟨cf. „tuna"⟩ este „capriciu" [loc.adj. **cu toane** = **capricios**]).

TOATĂ MASS-MEDIA

„Desigur că aici vom continua lucrările comisiei împreună cu **toată mass-media**" (corect: „Desigur că aici vom continua lucrările comisiei împreună cu **mass-media**", fiindcă **mass-media** ⟨cuv.engl.⟩ înseamnă **totalitatea** mijloacelor de informare a maselor").

(A) TOCA [FOARTE] MĂRUNT/ÎN BUCĂŢI

„După ce dădea ciorba în clocot, o lua de pe foc, punându-i deasupra verdeaţă **tocată mărunt**" (corect: „..., o lua de pe foc, punându-i deasupra verdeaţă **tocată**", fiindcă **a toca** ⟨lat. „*toccare"⟩ înseamnă, cu precădere, „a tăia **în bucăţi** foarte **mărunte**").

(A) TOCI PE DINAFARĂ/MECANIC/ÎNDELUNG

„În loc să studieze textul pe unităţi logice, **toceau pe dinafară** paragrafe întregi din manual" (corect: „..., **toceau** paragrafe întregi din manual", fiindcă **a toci** ⟨din sl. „točiti"⟩ înseamnă ⟨fig.⟩ „a-şi însuşi **mecanic** lecţiile, învăţându-le **pe dinafară**; ⟨cu sens atenuat⟩ a insista **îndelung** în învăţarea unei lecţii, unei materii etc.").

TOIAG LUNG/DREPT

„Când intră în curte, purta un **toiag lung**, de care se slujea la mers şi cu care se apăra de câini"(corect: „..., purta un **toiag**, de care se slujea la mers şi cu care se apăra de câini", din cauză că **toiag** ⟨din sl. „tojagŭ, tojaga"⟩ este, cu prioritate, un „băţ **lung** şi **drept** de care se sprijină cineva în mers sau de care se serveşte pentru a se apăra").

Scanned with OKEN Scanner

(A SE) TOLĂNI CULCAT/COMOD/PENTRU A LENEVI

„Avea o meteahnă: când venea cu chef, **se tolănea culcat**, cu hainele pe el şi cu pantofii în picioare" (corect: „...., **se tolănea**, cu hainele pe el şi cu pantofii în picioare", căci **a se tolăni** ⟨cf. „tologi"⟩ înseamnă „a se lungi într-o poziţie **comodă** ⟨pentru a se odihni⟩; a sta **culcat, a lenevi**").

TONETĂ STRADALĂ/MICĂ

„M-am oprit în piaţă, în dreptul unei **tonete stradale**, cu scopul de a-mi cumpăra nişte şosete" (corect: „...., în dreptul unei **tonete**, cu scopul de a-mi cumpăra nişte şosete", deoarece **tonetă** ⟨după fr. „tonnelet"⟩ este o „gheretă", un „stand **mic** pentru comerţul **stradal**").

TOP AL PREFERINŢELOR

„În **topul preferinţelor** muzicale, pe primul loc s-a situat, la mare distanţă, Shakira" (corect: „În **topul** muzical,...", din cauză că **top** ⟨din engl. „top"⟩ este un „clasament al **preferinţelor** pentru spectacole, actori, bucăţi muzicale, manifestări artistice etc., pe baza punctajului oferit de publicul spectator sau de specialişti, direct sau prin corespondenţă").

TORENT VIJELIOS/DE MUNTE

„În urma ploilor care nu mai conteneau, s-au pornit, din munţi, **torente vijelioase**, care au devastat tot ce le ieşea în cale, inundând recoltele şi gospodăriile" (corect: „...., s-au pornit, din munţi, **torente**, care au devastat tot ce le ieşea în cale, inundând recoltele şi gospodăriile", deoarece **torent** ⟨din fr. „torrent"⟩ este o „apă curgătoare **de munte** cu debit nestatornic, care apare în urma ploilor mari sau după topirea bruscă a zăpezii şi care curge **vijelios** pe povârnişurile munţilor sau ale dealurilor, având o mare forţă de eroziune; puhoi, şuvoi").

TORNADĂ VIOLENTĂ/DEVASTATOARE

„Un fenomen ieşit din comun: o **tornadă violentă** s-a abătut asupra unei comune din Bărăgan, unde a distrus, fără milă, casele şi agoniseala a peste jumătate din suflarea satului" (corect: „Un fenomen ieşit din comun: o **tornadă** s-a abătut asupra unei comune din Bărăgan,...", fiindcă **tornadă** ⟨din fr. „tornade"⟩ este o „furtună **violentă**, în formă de vârtej, care afectează regiuni întinse; vârtej de vânt **devastator** cu o arie restrânsă, adesea însoţit de ploi torenţiale";

Scanned with OKEN Scanner

TRAGEDIE VIOLENTĂ/ZGUDUITOARE/MARE/CATASTROFALĂ

„Opera, de inspiraţie mitică, dezvăluie **tragedia violentă** a protagoniştilor, victime ale voinţei oarbe a zeilor" (corect: „..., dezvăluie **tragedia** protagoniştilor, victime ale voinţei oarbe a zeilor", pentru că **tragedie** ⟨din fr. „tragédie", lat. „tragoedia"⟩, este o „specie a genului dramatic cu subiect patetic, cu personaje puternice aflate în conflict **violent**, cu deznodământ nefericit", ⟨fig.⟩ întâmplare **zguduitoare**, nenorocire **mare, catastrofă**").

TRAIECTORIE CURBĂ/PARCURSĂ

„Îmi plăcea să arunc cu suliţa şi să urmăresc **traiectoria curbă** a acesteia până la contactul cu pământul" (corect: „...şi să urmăresc **traiectoria** acesteia până la contactul cu pământul", căci **traiectorie** ⟨din fr. „trajectoire"⟩ este un „drum **parcurs** în spaţiu de un corp în mişcare: linie **curbă** descrisă de un punct material").

(A) TRANSCENDE DINCOLO DE.../PESTE.../DEASUPRA...

„Faptele înfăţişate în Iliada şi Odiseea **transcend dincolo** de lumea pământeană, în cea a zeilor olimpieni" (corect: „...**transcend** lumea pământeană, în cea a zeilor olimpieni", deoarece **a transcende** ⟨din lat. „transcendere", fr. „transcender"⟩ înseamnă „a trece **dincolo de**..., a păşi **peste**..., a se ridica **deasupra** a ceva; ⟨fil.⟩ a depăşi limita cunoaşterii experimentale, perceptibile").

(A) TRANSCRIE DIN NOU/FĂRĂ MODIFICĂRI/COPIIND

„Pentru că nu am învăţat, am fost pedepsit **să transcriu din nou**, de 50 de ori, lecţia de zi" (corect: „..., am fost pedepsit **să transcriu**, de 50 de ori, lecţia de zi", din cauză că **a transcrie** ⟨din fr. „transcrire", după „scrie"⟩ înseamnă „a scrie **din nou** ⟨pe altă foaie⟩ un text **fără modificări**, a face o copie scrisă; **a copia**").

TRANSFUZIE DE SÂNGE/[DE PLASMĂ SANGVINĂ]

„Din cauza hemoragiei, accidentatului îi era necesară o **transfuzie de sânge** urgentă" (corect: „..., accidentalului îi era necesară o **transfuzie** urgentă", fiindcă **transfuzie** ⟨din fr. „transfusion"⟩ este o „introducere în scop terapeutic a unei cantităţi **de sânge** sau de plasmă sangvină în venele unui bolnav sau ale unui accidentat").

TRANSHUMANŢĂ PERIODICĂ/A PĂSTORILOR ŞI TURMELOR [DE OI]

„Este un obicei străvechi **transhumanţa periodică** a oierilor de la şes la munte" (corect: „Este un obicei străvechi **transhumanţa** oierilor de la şes la munte", deoarece **transhumanţă** ⟨din fr. „transhumance"⟩ este o „migraţie **periodică a păstorilor şi a turmelor**

Scanned with OKEN Scanner

(de oi) primăvara de la şes la munte sau de la sud spre nord, şi toamna de la munte la şes sau de la nord spre sud, în vederea asigurării hranei pentru animale").

TRANSLATOR OFICIAL/PE LOC ŞI ORAL/ÎN ALTĂ LIMBĂ

„Pe întregul itinerar turistic, am beneficiat de prezenţa unui **translator oficial**, care ne-a ajutat să interpretăm corect inscripţiile şi obiectivele culturale vizitate" (corect: „...., am beneficiat de prezenţa unui **translator**, care ne-a ajutat să interpretăm corect inscripţiile şi obiectivele culturale vizitate", pentru că **translator** ⟨din fr. „translateur", lat. „translator, -oris"⟩ este, cu precădere, un „traducător **oficial** ataşat unui for diplomatic, administrativ sau judecătoresc; **interpret**").

TRANŞANT ŞI CATEGORIC/HOTĂRÂT/NECONDIŢIONAT

„Răspunsul meu este **tranşant şi categoric**, nu admit nicio concesie!" (corect: fie „Răspunsul meu este **tranşant**, nu admit nicio concesie!", fie „Răspunsul meu este **categoric**, nu admit nicio concesie!", deoarece **tranşant** ⟨din fr. „tranchant"⟩ înseamnă „**care nu admite contrazicere; categoric, hotărât**").

(A) TRANŞA REPEDE/OPERATIV/RAPID/FĂRĂ ÎNTÂRZIERE/DEFINITIV

„Spre satisfacţia tuturor, lucrurile au fost **tranşate repede**, fără discuţii inutile" (corect: „...., lucrurile au fost **tranşate** fără discuţii inutile", căci **a tranşa** ⟨din fr. „trancher"⟩ înseamnă „a rezolva **repede** ⟨= **operativ, rapid, fără întârziere**⟩ şi **definitiv** o dificultate, un conflict etc.).

TRANŞEE ADÂNCĂ/DE LUNGIME MARE

„La instrucţia tactică, se săpau, de regulă, **tranşee adânci** şi gropi individuale" (corect: „...., se săpau, de regulă, **tranşee** şi gropi individuale", deoarece **tranşee** ⟨din fr. „tranchée"⟩ este un „şanţ **adânc**, uneori întărit şi apărat de o reţea de sârmă ghimpată, folosit în război ca adăpost; şanţ sau săpătură **de lungime mare**, executate în anumite scopuri tehnice").

TRATAT SCRIS/INTERNAŢIONAL

„Întâlnirea oficială a celor două delegaţii s-a încheiat printr-un **tratat scris** care să contribuie la ameliorarea relaţiilor bilaterale..." (corect: „...s-a încheiat printr-un **tratat** care să contribuie la ameliorarea relaţiilor bilaterale...", din cauză că **tratat** ⟨din it. „trattato"⟩ este o „înţelegere **scrisă** încheiată între două sau mai multe state, în vederea determinării, într-un anumit domeniu, a drepturilor şi a

Scanned with OKEN Scanner

obligaţiilor părţilor contractante sau în scopul stabilirii unor norme juridice; acord **internaţional**, convenţie **internaţională**").

TRATAŢIE CU MÂNCARE ŞI/SAU BĂUTURĂ

„Cum am ajuns la gazdele noastre, am primit o **tratație cu mâncare și băutură** de toată cinstea" (corect: „..., am primit o **tratație** de toată cinstea", pentru că prin **tratație** ⟨din it. „trattazione"⟩ se înțelege „faptul de a servi oaspeților **mâncare** și **băutură** ⟨fără un protocol deosebit⟩; ⟨concr.⟩ **mâncarea** sau **băutura** servite").

(A) TRĂNCĂNI VORBE GOALE/MULT ŞI FĂRĂ ROST/VRUTE ŞI NEVRUTE

„Este un adevărat spectacol să le vezi **trăncănind vorbe goale** despre lumea din jur" (corect: „... să le vezi **trăncănind** despre lumea din jur", din cauză că **a trăncăni** ⟨„tranc" + suf. „-ăni"⟩ înseamnă „a vorbi **mult și fără rost**, a îndruga **vrute și nevrute** ⟨= **vorbe goale**, nimicuri, fleacuri, palavre, minciuni⟩; a flecări, a sporovăi").

TRÂNTĂ CORP LA CORP/CU AJUTORUL BRAȚELOR

„Îmi plăcea să-l provoc la câte o **trântă corp la corp**, spre a-mi dovedi puterea și dibăcia" (corect: „...să-l provoc la câte o **trântă**, spre a-mi dovedi puterea și dibăcia", căci **trântă** ⟨din „trânti", derivat regresiv⟩ este o „luptă **corp la corp** între doi sau mai mulți oameni neînarmați, care caută să se doboare unul pe altul ⟨numai **cu ajutorul brațelor**⟩").

(A) TREPIDA PUTERNIC

„Dintr-o dată, pereții începură **să trepideze puternic**, lustra, să se clatine, ferestrele, să zornăie, semn că avea loc un nou seism" (corect: „..., pereții începură **să trepideze**, lustra, să se clatine, ferestrele, să zornăie, semn că avea loc un nou seism", fiindcă **a trepida** ⟨din fr. „trépider"⟩ înseamnă „a vibra **puternic**, cu oscilații rapide și de mică amploare").

(A) (SE) TREZI DIN SOMN

„Când **m-am trezit din somn**, mi-am dat seama că dormisem aproape douăsprezece ore" (corect: „Când **m-am trezit**, mi-am dat seama că dormisem aproape douăsprezece ore", din cauză că **a (se) trezi** ⟨din sl. „trězviti"⟩ înseamnă, cu prioritate, a (se) deștepta, a (se) scula **din somn**").

(A) TRIPLA DE TREI ORI

„**S-au triplat de trei ori** taxele" (corect: „**S-au triplat/scumpit de trei ori** taxele", deoarece **(a) tripla** ⟨din fr. „tripler"⟩ înseamnă „a (se) face **de trei ori** mai mare; **a (se) întrei**").

Scanned with OKEN Scanner

TRIUMF DEOSEBIT/DE [MARE] PRESTIGIU/VICTORIOS/MORAL

„Deşi se voiau încununate de un **triumf deosebit**, strădaniile lor s-au dovedit modeste" (corect: „Deşi se voiau încununate de **triumf**, strădaniile lor s-au dovedit modeste", căci **triumf** ⟨din lat. „triumphus", fr. „triomphe"⟩ este, aici, o „**victorie**, biruinţă **de** mare **prestigiu**; ⟨la fig.⟩ succes **moral**, reuşită, izbândă **deosebită**").

TROIAN DE ZĂPADĂ

„În toate aceste judeţe se vor forma **troiene de zăpadă**" (corect: „...se vor forma **troiene/grămezi de zăpadă**", din cauză că **troian** ⟨probabil din sl. „trojanŭ"⟩ este o „îngrămădire mare **de zăpadă** adusă de vânt şi aşezată în formă de valuri sau de dune; nămete").

(A) TROIENI NĂMEŢI/ZĂPADA

„La noi, în Moldova, au început **să troienească nămeţii**", „Viscolul este cu 60–70 km/oră, **troienind zăpada**" (corect: „...a început **să troienească/să nămeţească**", „Viscolul este cu 60–70 km/oră, **troienind/înzăpezind...**", căci **(a) troieni** ⟨din „troian"⟩ înseamnă „a acoperi cu troiene ⟨**de zăpadă**⟩; **a înzăpezi, a nămeţi**").

TRUFIE AROGANTĂ/DISPREŢUITOARE/INFATUATĂ/SFIDĂTOARE

„De când promovase şef, suferea de un fel de **trufie arogantă**, vorbea de sus şi apăsat, nemaicunoscându-şi prietenii" (corect: „...suferea de un fel de **trufie**, vorbea de sus şi apăsat, nemaicunoscându-şi prietenii", căci **trufia** ⟨„trufă" + suf. „-ie"⟩ este o „atitudine **disprețuitoare** şi **arogantă**, plină de mândrie şi de înfumurare; **semeţie, îngâmfare**, aroganţă, trufă").

TRUISM EVIDENT/BANAL/COMUN

„Ceea ce aţi auzit este un **truism evident**, care nu mai trebuie demonstrat" (corect: „...este un **truism**, care nu mai trebuie demonstrat", din cauză că **truism** ⟨din fr. „truisme"⟩ este ⟨livr.⟩ un „adevăr **evident, banal**; loc **comun**").

TRUNCHI DE COPAC

„După incendiu, pădurea părea de nerecunoscut: ici-colo câte un **trunchi de copac** fumegând..." (corect: „...ici-colo câte un **trunchi** fumegând...", din cauză că **trunchi** ⟨lat. „trunculus"⟩ este „partea cea mai groasă **a unui copac**, cuprinsă între rădăcină şi locul de unde pornesc ramurile principale; tulpină; tulpina **unui copac** tăiat ⟨de la nivelul solului, uneori curăţată de crengi şi de coajă⟩; buştean").

Scanned with OKEN Scanner

TUMULT MARE/ASURZITOR/GĂLĂGIOS

„Cor de voci furioase, **tumultul mare** provenea din curtea uzinei, unde muncitorii îşi revendicau salariile" (corect: „Cor de voci furioase, **tumultul** provenea din curtea uzinei, ...", din cauză că **tumult** ⟨din fr. „tumulte", lat. „tumultus"⟩ este, aici, un „zgomot **mare, vacarm**", o „larmă, **zarvă**").

TUNEL SUBTERAN/SERVIND DREPT CALE DE COMUNICAŢIE

„Un sentiment ciudat mă încearcă ori de câte ori, călătorind cu trenul, am prilejul să trec printr-un **tunel subteran** la traversarea unui munte" (corect: „..., am prilejul să trec printr-un **tunel** la traversarea unui munte", căci **tunel** ⟨din fr. „tunnel"⟩ este o „galerie **subterană** care traversează un masiv muntos sau deluros sau trece pe sub nivelul solului, pe sub o apă etc., **servind drept cale de comunicaţie**").

TUPEU OBRAZNIC/IMPERTINENT

„Noi nu vrem să avem acel **tupeu obraznic** pe care îl au cei care câştigă" (corect: „Noi nu vrem să avem acel **tupeu** pe care îl au cei care câştigă", căci **tupeu** ⟨din fr. „toupet"⟩ este „îndrăzneală, cutezanţă, care întrece limita cuvenită; **obrăznicie, impertinenţă**").

TUPEU ŞI NEOBRĂZARE/IMPERTINENŢĂ/NERUŞINARE

„Are **tupeul şi neobrăzarea** de a vorbi, din auzite, despre oameni şi locuri pe care nu le-a frecventat" (corect: fie „Are **tupeul** de a vorbi, din auzite, ...", fie „Are **neobrăzarea** de a vorbi, din auzite, ...", pentru că **tupeu** ⟨din fr. „toupet"⟩ este sinonim cu „îndrăzneală, cutezanţă care întrece limita cuvenită; obrăznicie, **impertinenţă, neobrăzare, neruşinare**").

TURNURĂ NEAŞTEPTATĂ/ESENŢIALĂ

„Revoluţia din decembrie 1989 a produs o **turnură neaşteptată** în managementul unităţilor economice" (corect: „... a produs o **turnură** în managementul unităţilor economice", deoarece **turnură** ⟨din fr. „tournure"⟩ este, cu prioritate, o „schimbare, **neaşteptată**, survenită în desfăşurarea unor împrejurări, a unor evenimente etc.; cotitură, **întorsătură**").

(A) TURUI ÎNTRUNA [ŞI REPEDE]/CA O MOARĂ

„Dacă te prindea pe stradă, nu scăpai uşor, căci **turuia întruna** fără să-i pese dacă o ascultai sau nu" (corect: „..., nu scăpai uşor, căci **turuia** fără să-i pese dacă o asculţi sau nu", pentru că **a turui** ⟨formaţie onomatopeică⟩ înseamnă ⟨fam. şi depr.⟩ „a vorbi **întruna** şi

Scanned with OKEN Scanner

repede, fără a spune lucruri importante: a-i merge gura **ca o moară**").

TUTELĂ LEGALĂ

„Organizaţia umanitară în cauză dobândise dreptul de **tutelă legală** pentru o serie de minori cu deficienţe motorii sau psihice" (corect: „...dobândise dreptul de **tutelă** pentru o serie de minori cu deficienţe motorii sau psihice", fiindcă **tutelă** ⟨din fr. „tutelle", lat. „tutela"⟩ este, cu precădere, o „instituţie **legală** având drept scop ocrotirea şi administrarea intereselor unui minor sau ale unui alienat sau debil mintal; tutelaj; epitropie").

TUTORE AUTORIZAT

„Pentru a fi **tutorele autorizat** al unui copil abandonat, odraslă a unor părinţi decăzuţi din drepturile lor, trebuia să corespundă mai multor cerinţe" (corect: „Pentru a fi **tutorele** unui copil abandonat, odraslă a unor părinţi decăzuţi din drepturile lor, ...", deoarece **tutore** ⟨din it. „tutore", cf. fr. „tuteur"⟩ este o „persoană **autorizată** să execute dreptul de tutelă; epitrop").

Scanned with OKEN Scanner

Ţ

ŢARC ÎNGRĂDIT/ÎMPREJMUIT

„Vitele prinse că păşunau în locuri nepermise erau duse într-un **ţarc îngrădit** al primăriei...” (corect: „...erau duse într-un **ţarc** al primăriei...”, pentru că **ţarc** ⟨cf. alb. „cark”, gr. „tsárkos”⟩ este, aici, un „loc **îngrădit** ⟨uneori acoperit⟩, unde se adăpostesc sau se închid oile, vitele etc.; **ocol**”).

ŢĂCĂLIE MICĂ/ASCUŢITĂ

„Figura-i devenise oarecum ridicolă, din cauza pletelor şi a **ţăcăliei mici**, pe care şi-o mângâia în mod reflex” (corect: „..., din cauza pletelor şi a **ţăcăliei**, pe care şi-o mângâia în mod reflex”, deoarece **ţăcălie** ⟨et.nec.⟩ este o „barbă **mică** şi **ascuţită**; cioc, barbişon”).

ŢĂRĂNCUŢĂ TÂNĂRĂ/DIN SAT

„Eroinele baladelor lui Coşbuc sunt **ţărăncuţe tinere**, care-şi apără cu înverşunare dragostea pentru cel ales” (corect: „...sunt **ţărăncuţe**, care-şi apără cu înverşunare dragostea pentru cel ales”, pentru că **ţărăncuţă**” ⟨„ţărancă” + suf. „-uţă”⟩ este „diminutiv al lui ţărancă; ţărancă **tânără**, fată **de ţăran**”).

ŢĂRUŞ SCURT/ASCUŢIT [ÎNFIPT ÎN PĂMÂNT]

„Mânzul, care păştea lângă noi, nu zburda liber, ci era legat de un **ţăruş scurt**, pentru a nu intra în grădină” (corect: „..., nu zburda liber, ci era legat de un **ţăruş**, pentru a nu intra în grădină”, fiindcă **ţăruş** ⟨et.nec.⟩ este un „par **scurt, ascuţit** la un capăt, care se înfige în pământ şi care serveşte pentru a fixa sau a lega ceva de el sau pentru a stabili un hotar, o linie de demarcaţie etc.”).

ŢÂRÂIALĂ DE SCURTĂ DURATĂ/UŞOARĂ

„De fapt, precipitaţiile prognozate de către Institutul Meteorologic s-au redus la o **ţârâială de scurtă durată**” (corect: „...s-au redus la o **ţârâială**”, pentru că **ţârâială** ⟨„ţârâi” + suf. „-eală”⟩ este o „ploaie **uşoară** şi de **scurtă durată**”).

Scanned with OKEN Scanner

(A) ȚÂRÂI CÂTE PUȚIN/CU INTERMITENȚĂ/PICĂTURĂ CU PICĂTURĂ

„Că presiunea apei slăbise în rețea se vedea după felul cum **țârâia câte puțin** la chiuvetă" (corect: „...se vedea după felul cum **țârâia** la chiuvetă", căci **a țârâi** ⟨„țâr" + suf. „-âi"⟩ înseamnă, cu precădere, „a cădea sau a face să cadă **picătură cu picătură**, a curge sau a face să curgă **câte puțin, cu intermitență** ⟨producând un zgomot caracteristic⟩").

(A) ȚÂȘNI BRUSC/PE NEAȘTEPTATE/CU REPEZICIUNE/DÂND BUZNA

„La lumina farurilor, iepurele **țâșni brusc** în fața mașinii, apoi dispăru, în salturi, dincolo de șosea" (corect: „..., iepurele **țâșni** în fața mașinii, apoi dispăru, în salturi, dincolo de șosea", pentru că **a țâșni** ⟨din „țâșt"⟩ înseamnă ⟨despre ființe⟩ „a apărea, a sări, a ieși de undeva **pe neașteptate**; a intra **brusc** undeva, **a da buzna**; a porni **brusc**, **a se repezi**, a se năpusti").

ȚIDULĂ [MICĂ] DE HÂRTIE

„Nu putea să ridice marfa dacă nu avea o **țidulă de hârtie** de la șeful aprovizionării" (corect: „Nu putea să ridice marfa dacă nu avea o **țidulă** de la șeful aprovizionării", căci **țidulă** ⟨din ucr. „cidula", pol. „cedula"⟩ este ⟨pop. și fam.⟩ o „bucată ⟨mică⟩ **de hârtie** cuprinzând o însemnare scurtă și servind ca permis, ca dovadă, a chitanță etc.; bilet").

(A) ȚINTUI ÎN CUIE/ȚINTE

„Acolo unde șipcile fuseseră scoase, moș Vasile **țintuise în cuie** altele noi, aduse de la depozitul de cherestea" (corect: „..., moș Vasile **țintuise** altele noi, aduse de la depozitul de cherestea", fiindcă **a țintui** ⟨„țintă" + suf. „-ui"⟩ înseamnă „a prinde **în cuie** sau **în ținte**, a bate ceva **cu cuie**, **cu ținte**; a pironi").

(A) ȚIPA TARE/ASCUȚIT/RĂSTIT/CU GLAS RIDICAT

„Taică-său **țipa tare** la cei din casă, nemulțumit de felul cum se mișcă..." (corect: „Taică-său **țipa** la cei din casă, ...", fiindcă **a țipa** ⟨et.nec.⟩ înseamnă „a striga cu glas **tare** și **ascuțit** ⟨de durere, de spaimă⟩; a zbiera; a vorbi **cu glas ridicat**; **a se răsti** la cineva").

(A) ȚIUI ASCUȚIT/PRELUNG

„**Țiuitul ascuțit** din urechi se datorește și variațiilor pe care tensiunea arterială le cunoaște" (corect: „**Țiuitul** din urechi se datorește și variațiilor pe care tensiunea arterială le cunoaște", deoarece **a țiui** ⟨„țiu" + suf. „-ui"⟩ înseamnă „a produce un sunet **prelung**, **ascuțit**, cu rezonanță metalică").

Scanned with OKEN Scanner

ȚURȚUR DE GHEAȚĂ

„Unul dintre deliciile, gratuite, ale copilăriei mele, iarna, era să dau jos **țurțurii de gheață** care atârnau la ştreşinile casei părinteşti” (corect: „..., era să dau jos **țurțurii** care atârnau la streşinile casei părinteşti”, pentru că **țurțur** ⟨et.nec.⟩ denumeşte un „sloi mic **de gheață** de formă prelungită şi uşor ascuţită spre vârf, care se formează de-a lungul streşinilor sau pe ramuri, prin înghețarea imediată a apei care se scurge”).

Scanned with OKEN Scanner

U

UIMIRE PROFUNDĂ/NEAŞTEPTATĂ/SURPRINZĂTOARE/ADMIRATIVĂ

„Când o văzu atât de frumoasă, căzu într-o **uimire profundă**, continuă" (corect: „..., căzu într-o **uimire** continuă", pentru că **uimire** ⟨v. „uimi"⟩ este „faptul de a uimi; mirare, **admiraţie**, emoţie **profundă** ⟨şi **neaşteptată**⟩; **surprindere**").

ULIŢĂ ÎNGUSTĂ/MĂRGINITĂ DE CASE

„Din şoseaua naţională trebuia să intre pe o **uliţă îngustă** din spatele bisericii, aproape de magazinul mixt" (corect: „...trebuia să intre pe o **uliţă** din spatele bisericii, aproape de magazinul mixt", din cauză că **uliţă** ⟨din sl. „ulica"⟩ este un „drum **îngust** care străbate un sat ⟨rar un oraş⟩, **mărginit** de o parte şi de alta **de case**").

UNANIMITATE DEPLINĂ/TOTALĂ

„Supus aprobării Convenţiei, raportul s-a bucurat de **unanimitatea deplină** a celor prezenţi la lucrări" (corect: „..., raportul s-a bucurat de **unanimitatea** celor prezenţi la lucrări", pentru că **unanimitate** ⟨din fr. „unanimité", lat. „unanimitas, -atis"⟩ este un „acord **total, deplin** de idei, de opinii, de sufragii; **totalitate** de persoane; loc.adv. **în** ⟨sau **cu**⟩ **unanimitate** = cu aprobarea **tuturor** fără ca nimeni să aibă altă părere, altă atitudine").

UNDIŢĂ DE PESCUIT

„Prinsul peştelui nu m-a pasionat niciodată... Prima mea tentativă, eşuată de altfel, a fost să arunc **undiţa de pescuit** în gârla care curgea în apropiere de satul bunicilor" (corect: „..., a fost să arunc **undiţa** în gârla care curgea în apropiere de satul bunicilor", fiindcă **undiţă** ⟨din sl. „ondica"⟩ este o „unealtă **de pescuit** alcătuită dintr-o vargă flexibilă de care este legată o sfoară, un fir de material plastic etc., având la capăt un cârlig ascuţit şi îndoit, în care se pune momeala pentru a prinde peştele; ⟨p.restr.⟩ cârligul acestei unelte").

Scanned with OKEN Scanner

(A) UNELTI ÎN ASCUNS/O URZEALĂ/UN COMPLOT

„Ursuz şi cu privirile piezişe, părea că se fereşte mereu de cineva sau că **unelteşte în ascuns** împotriva cuiva" (corect: „..., părea că se fereşte mereu de cineva sau că **unelteşte** împotriva cuiva", deoarece **a unelti** ⟨din „unealtă"⟩ înseamnă „a pregăti **în ascuns**, a pune la cale, **a urzi** o acţiune reprobabilă împotriva cuiva sau pentru a obţine ceva; **a complota**").

UNGHER ASCUNS/RETRAS

„Speriat, copilul fugi din cameră şi se refugie într-un **ungher ascuns** al magaziei" (corect: „...fugi din cameră şi se refugie într-un **ungher** al magaziei", pentru că **ungher** ⟨lat. „*anglarius"⟩ este o „porţiune dintr-o încăpere cuprinsă între extremităţile reunite a doi pereţi alăturaţi; colţ; loc **retras, ascuns**; cotlon").

(A) (SE) UNI PRIN CĂSĂTORIE

„Convinşi că se iubesc, **s-au unit, prin căsătorie**, fără ştirea părinţilor fetei" (corect: „..., **s-au unit**, fără ştirea părinţilor fetei", din cauză că **a (se) uni** ⟨lat. „unire"⟩ înseamnă, aici, „a (se) lega **prin căsătorie, a (se) căsători**").

UNITATE INDIVIZIBILĂ/INDISOLUBILĂ/DE NEZDRUNCINAT/ SOLIDARĂ/OMOGENĂ

„Una dintre lozincile demagogice fundamentale ale fostului P.C.R. se referea la **unitatea indivizibilă** dintre partid şi popor" (corect: „..., se referea la **unitatea** dintre partid şi popor", căci **unitate** ⟨din fr. „unité", lat. „unitas, -atis"⟩ este, aici, „însumarea a tot ce constituie un întreg **indivizibil, indisolubil**, care este **de nezdruncinat**; coeziune, **omogenitate, solidaritate**, unire").

URĂ NESTĂPÂNITĂ/PUTERNICĂ/DUŞMĂNOASĂ

„Cei doi se priveau cu o **ură nestăpânită**, fără margini, gata să se încaiere" (corect: „Cei doi se priveau cu o **ură** fără margini,...", căci **ură** ⟨din „urî", derivat regresiv⟩ este, aici, un „sentiment **puternic, nestăpânit, de duşmănie** faţă de cineva sau de ceva").

URĂ ŞI DUŞMĂNIE

„...cu care mă aflu în relaţii conflictuale, de **ură şi duşmănie**, de mai mult timp" (corect: fie „...cu care mă aflu în relaţii conflictuale, de **ură**, de mai mult timp", fie „...cu care mă aflu în relaţii conflictuale, de **duşmănie**, de mai mult timp", fiindcă **ură** ⟨din „urî", derivat regresiv⟩ este un „sentiment puternic, nestăpânit, de **duşmănie** faţă de cineva sau de ceva").

Scanned with OKEN Scanner

URCIOR DE LUT/CU GÂTUL STRÂMT

„Apa o păstrau rece într-un **urcior de lut**, aşezat la umbră, în polată" (corect: „Apa o păstrau rece într-un **urcior**, aşezat, la umbră, în polată", deoarece **urcior** ⟨din lat. „urceolus"⟩ este un „vas **de lut** ⟨smălţuit⟩, **cu gâtul strâmt**, cu una sau două toarte, folosit pentru păstrarea lichidelor").

URCUŞ ÎN PANTĂ/ÎN SUS

„**Urcuşul în pantă** părea anevoios, căci poteca era alunecoasă şi umedă..." (corect: „**Urcuşul** părea anevoios,...", deoarece **urcuş** ⟨„urca" + suf. „-uş"⟩ este un „loc, drum care este **în pantă**, care urcă; loc.adv. **în urcuş** = **în sus, în pantă**").

URLET PRELUNG/PUTERNIC/FOARTE TARE/VIOLENT/ZGOMOTOS

„Lovit mişeleşte, scoase un **urlet prelung**, năpustindu-se peste adversar" (corect: „Lovit mişeleşte, scoase un **urlet**,...", din cauză că **urlet** ⟨„urla" + suf. „-et"⟩ este un „strigăt **puternic** şi **prelung** scos de oameni sau de animale; vorbă **cu tonul foarte ridicat**; strigăt; plâns **cu hohote**, **violent** şi **zgomotos**").

(A) URMA ÎN CONTINUARE/MAI DEPARTE

„**Urmează** ca, **în continuare**, să fie luate măsurile ce se cer din partea medicului veterinar" (corect: „**Urmează** să fie luate măsurile ce se cer...", fiindcă **a urma** ⟨din „urmă"⟩ înseamnă, aici, „a duce **mai departe** un lucru început; **a continua**; ⟨spec.⟩ **a continua** vorba începută, textul început, a spune sau a scrie **mai departe**").

URMĂ DE CICATRICE

„Deşi trecuse ceva timp de la accident, **urma de cicatrice** era încă destul de vizibilă" (corect: „..., **cicatricea** era încă destul de vizibilă", pentru că **cicatrice** ⟨din lat. „cicatrix, -icis", fr. „cicatrice"⟩ este o „**urmă** formată din ţesut conjunctiv, lăsată de o rană, de o tăietură etc., după vindecare").

(A) UZURPA FRAUDULOS

„**Uzurpând în mod fraudulos** calitatea de ofiţer de circulaţie, acesta a aplicat false amenzi contravenţionale, însuşindu-şi banii" (corect: „**Uzurpând** calitatea de ofiţer de circulaţie,...", pentru că **a uzurpa** ⟨din fr. „usurper", lat. „usurpare"⟩ înseamnă „a-şi însuşi în mod **fraudulos** un bun, un drept, o calitate etc.").

Scanned with OKEN Scanner

V

VACARM ASURZITOR/EXTREM DE PUTERNIC

„**Vacarmul asurzitor** din curtea liceului dovedea că elevii ieşiseră în recreaţie...” (corect: **Vacarmul** din curtea liceului dovedea că elevii ieşiseră în recreaţie...”, pentru că **vacarm** ⟨din fr. „vacarme”⟩ este un „zgomot **asurzitor, hărmălaie**”).

VAD DE TRECERE

„Ca urmare a secetei prelungite, apa, altădată adâncă şi periculoasă, devenise un **vad de trecere**, şi cu calul, şi cu piciorul” (corect: „..., devenise un **vad**, şi cu calul, şi cu piciorul”, din cauză că **vad** ⟨lat. „vadum”⟩ este un „loc situat pe cursul unui râu, unde malul e jos şi apa puţin adâncă, permiţând trecerea prin apă de pe un mal pe altul; ⟨fig.⟩ loc **de trecere**; drum, cale”).

VAIET DE DURERE/DE SUFERINŢĂ/DE JALE/TÂNGUITOR

„**Vaietele de durere** veneau din odaia din faţă, unde bătrânul îşi blestema zilele din cauza reumatismului fără leac” (corect: „**Vaietele** veneau din odaia din faţă,...”, pentru că **vaiet** ⟨din „văita”, derivat regresiv⟩ este „strigăt, geamăt **de durere, de jale, de suferinţă; plânset**, vaier”).

VARGĂ LUNGĂ/SUBŢIRE/FLEXIBILĂ

„Altădată, dascălul punea mâna pe câte o **vargă lungă** cu care făcea linişte ori îi sancţiona pe leneşi” (corect: „...punea mâna pe câte o **vargă** cu care făcea linişte ori îi sancţiona pe cei leneşi”, pentru că **vargă** ⟨lat. „virga”⟩ este o „nuia **lungă, subţire** şi **flexibilă**, tăiată de obicei dintr-o ramură dreaptă de arbore; ⟨la pl.⟩ mănunchi de beţe tăiate egal, cu care se aplicau în trecut pedepse corporale”).

(STRADA) VARIANTA...

„S.C. ADMA S.R.L. Călăraşi, **Str.Varianta** Nord, Nr. 2” (corect: „..., Călăraşi, **Varianta** Nord, Nr. 2”, fiindcă **variantă** ⟨din fr. „variante”⟩

Scanned with OKEN Scanner

V

VACARM ASURZITOR/EXTREM DE PUTERNIC

„**Vacarmul asurzitor** din curtea liceului dovedea că elevii ieşiseră în recreaţie...” (corect: **Vacarmul** din curtea liceului dovedea că elevii ieşiseră în recreaţie...”, pentru că **vacarm** ⟨din fr. „vacarme”⟩ este un „zgomot **asurzitor, hărmălaie**”).

VAD DE TRECERE

„Ca urmare a secetei prelungite, apa, altădată adâncă şi periculoasă, devenise un **vad de trecere**, şi cu calul, şi cu piciorul” (corect: „..., devenise un **vad**, şi cu calul, şi cu piciorul”, din cauză că **vad** ⟨lat. „vadum”⟩ este un „loc situat pe cursul unui râu, unde malul e jos şi apa puţin adâncă, permiţând trecerea prin apă de pe un mal pe altul; ⟨fig.⟩ loc **de trecere**; drum, cale”).

VAIET DE DURERE/DE SUFERINŢĂ/DE JALE/TÂNGUITOR

„**Vaietele de durere** veneau din odaia din faţă, unde bătrânul îşi blestema zilele din cauza reumatismului fără leac” (corect: „**Vaietele** veneau din odaia din faţă,...”, pentru că **vaiet** ⟨din „văita”, derivat regresiv⟩ este „strigăt, geamăt **de durere, de jale, de suferinţă; plânset**, vaier”).

VARGĂ LUNGĂ/SUBŢIRE/FLEXIBILĂ

„Altădată, dascălul punea mâna pe câte o **vargă lungă** cu care făcea linişte ori îi sancţiona pe leneşi” (corect: „...punea mâna pe câte o **vargă** cu care făcea linişte ori îi sancţiona pe cei leneşi”, pentru că **vargă** ⟨lat. „virga”⟩ este o „nuia **lungă, subţire** şi **flexibilă**, tăiată de obicei dintr-o ramură dreaptă de arbore; ⟨la pl.⟩ mănunchi de beţe tăiate egal, cu care se aplicau în trecut pedepse corporale”).

(STRADA) VARIANTA...

„S.C. ADMA S.R.L. Călăraşi, **Str.Varianta** Nord, Nr. 2” (corect: „..., Călăraşi, **Varianta** Nord, Nr. 2”, fiindcă **variantă** ⟨din fr. „variante”⟩

Scanned with OKEN Scanner

este un „**drum** care ocoleşte, pe o anumită porţiune, traseul principal, ajungând în acelaşi punct final").

VĂGĂUNĂ ADÂNCĂ/ÎNFUNDATĂ

„Din cauza condiţiilor atmosferice neprielnice, a fulgerelor şi tunetelor, întregul grup de excursionişti ne-am adăpostit într-o **văgăună adâncă**, ieşită salvator în cale" (corect: „..., întregul grup de excursionişti ne-am adăpostit într-o **văgăună**, ieşită salvator în cale", pentru că **văgăună** ⟨et.nec.⟩ este un „loc **înfundat** între dealuri sau între munţi; scobitură **adâncă** într-un munte").

VĂPAIE MARE/DOGORITOARE/CANICULARĂ

„Soarele era necruţător, **văpaia mare** a amiezii, care te topea pur şi simplu, putea fi «combătută» căutând fie locurile umbroase, fie apa răcoroasă a ştrandurilor" (corect: „Soarele era necruţător: **văpaia** amiezii, care te topea pur şi simplu, putea fi «combătută»...", din cauză că **văpaie** ⟨cf. alb. „vapë"⟩ înseamnă „flacără **mare**; pară, **arşiţă, dogoare**").

VÂLCEA ÎNGUSTĂ/PUŢIN ADÂNCĂ/ÎN PANTĂ UŞOARĂ

„Din autobuz, am descoperit staţiunea într-o **vâlcea îngustă**, unde izvoarele minerale erau căutate pentru efectul lor miraculos" (corect: „Din autobuz, am descoperit staţiunea într-o **vâlcea**,...", fiindcă **vâlcea** ⟨lat. „*vallicella"⟩ este o „vale **îngustă** şi **puţin adâncă**, cu fundul aproape plat şi cu versantele **în pantă uşoară**; vâlcică").

VECIN APROPIAT/ALĂTURAT

„Amândoi fraţii, care erau **vecini apropiaţi**, îşi ridicaseră vile frumoase, la şosea" (corect: „..., care erau **vecini**, îşi ridicaseră vile frumoase, la şosea", pentru că **vecin** ⟨lat. „vicinus"⟩ este, aici, o „persoană care trăieşte, locuieşte, se află **alături** sau **în apropiere** de cineva ori de ceva").

VEDETĂ CELEBRĂ/RENUMITĂ/VESTITĂ/FAIMOASĂ/ DE MARE [TALENT ŞI] POPULARITATE

„Memoria anilor tinereţii ne este plină de filmele cu **vedete celebre** ca Stan şi Bran, Buster Keaton, Charles Chaplin..." (corect: „...ne este plină de filmele cu **vedete** ca Stan şi Bran, Buster Keaton, Charles Chaplin...", fiindcă **vedetă** ⟨fr. „vedette"⟩ este, cu prioritate, un „actor" sau o „actriţă care deţine un rol principal într-un spectacol, mai ales într-un film, şi se bucură **de renume** ⟨= **renumit, celebru, vestit, faimos**⟩, **de mare popularitate**; sportiv **de mare talent şi popularitate**; ⟨p.ext.⟩ persoană care vrea să iasă în evidenţă, să epateze").

Scanned with OKEN Scanner

(A) VEGHEA NOAPTEA/UN BOLNAV

„Toți ai casei îl **vegheau noaptea**, la spital, căci avea nevoie de ajutorul nostru" (corect: „Toți ai casei îl **vegheau**, la spital, căci avea nevoie de ajutorul nostru", deoarece **a veghea** ⟨lat. „vigilare"⟩ înseamnă, aici, „a îngriji **un bolnav** ⟨stând **noaptea** la căpătâiul lui⟩").

VEHICUL DE TRANSPORT

„La ducere, au găsit o mașină de ocazie... La întoarcere, n-au mai întâlnit niciun **vehicul de transport** care să-i aducă acasă" (corect: „...La întoarcere, n-au mai întâlnit niciun **vehicul** care să-i aducă acasă", căci **vehicul** ⟨din fr. „véhicule", lat. „vehiculum"⟩ este un „mijloc **de transport** pe o cale de comunicație terestră, subterană, aeriană, cosmică, pe ⟨sau sub⟩ apă").

VEIOZĂ DE NOAPTE/CU ABAJUR/MICĂ

„În locul opaițului sau al lămpii de gaz, astăzi se folosește **veioza de noapte**" (corect: „..., astăzi se folosește **veioza**", din cauză că **veioză** ⟨din fr. „veilleuse"⟩ este o „lampă, **mică, de noapte, cu abajur**").

VELINȚĂ DE LÂNĂ/ȚĂRĂNEASCĂ/GROASĂ

„Din zestrea fetei de măritat nu lipseau **velințele de lână**, plapuma, pernele și lenjeria de pat" (corect: „...nu lipseau **velințele**, plapuma, pernele și lenjeria de pat", căci **velință** ⟨cf. ngr. „veléntza", scr. „velenac"⟩ este o „țesătură **țărănească groasă de lână** albă sau vărgată în diferite culori, de obicei, împâslită la piuă, întrebuințată ca pătură, cuvertură, covor etc.").

VENDETĂ PUTERNICĂ/RĂZBUNĂTOARE

„Conflictele politice dintre cele două formațiuni s-au radicalizat în așa măsură încât au degenerat într-o **vendetă puternică** reciprocă" (corect: „...s-au radicalizat în așa măsură încât au degenerat într-o **vendetă** reciprocă", deoarece **vendetă** ⟨din it. „vendetta"⟩ este ⟨p.gener.⟩ o „ură **puternică**, sete de **răzbunare** nestăpânită").

VENERAȚIE PROFUNDĂ/DEOSEBITĂ/ADÂNC RESPECTUOASĂ

„Privit cu **venerație profundă**, maestrul le împărtășea discipolilor câte ceva din tainele sale" (corect: „Privit cu **venerație**, maestrul le împărtășea discipolilor...", deoarece **venerație** ⟨din fr. „vénération", lat. „veneratio, -onis"⟩ înseamnă „respect **profund**, stimă **deosebită**, prețuire **adânc respectuoasă** pentru cineva sau ceva").

Scanned with OKEN Scanner

VENIT FINANCIAR/CÂŞTIGAT

„I.M. din satul Alexandru Odobescu, judeţul Călăraşi, nu are niciun **venit financiar**" (corect: „..., nu are niciun **venit**", căci **venit** ⟨v. „veni"⟩ este „sumă care revine unei persoane sau firme dintr-o activitate prestată sau din proprietatea deţinută, într-o perioadă de timp; **câştig, beneficiu** ⟨= profit **financiar**⟩").

VERANDĂ EXTERIOARĂ/ANEXATĂ LOCUINŢEI

„Având model casele de la munte, cea părintească a fost şi ea construită cu soclu şi **verandă exterioară**" (corect: „..., cea părintească a fost şi ea construită cu soclu şi **verandă**", pentru că **verandă** ⟨din fr. „véranda"⟩ este o „galerie **exterioară** ⟨balcon sau terasă acoperită⟩, închisă adesea cu pereţi având numeroase ferestre, care alcătuieşte **anexa unei locuinţe**").

VERDICT DEFINITIV/FINAL

„Nu mai există nicio cale ordinară de atac împotriva **verdictului definitiv** al organului de jurisdicţie", „În câteva zile, instanţa va da un **verdict final**" (corect: „...nicio cale ordinară de atac împotriva **verdictului** organului de jurisdicţie", „...instanţa va da un **verdict**", căci verdict ⟨din fr. „verdict"⟩ este, la figurat, o „hotărâre, opinie **definitivă** ⟨= **care s-a încheiat**, împotriva căreia nu mai există nicio cale ordinară de atac⟩").

VERGEA ÎNGUSTĂ/FLEXIBILĂ

„Utilizarea acelei **vergele înguste** i-a facilitat mult efortul de a-şi măsura performanţele" (corect: „Utilizarea acelei **vergele** i-a facilitat mult efortul...", fiindcă **vergea** ⟨lat. „*virgella"⟩ este, cu precădere, un „băţ", o „vargă, nuia; bară **⟨îngustă şi flexibilă⟩** de metal sau de lemn, cu folosiri diverse").

VERIGĂ INTERMEDIARĂ/COMPONENTĂ

„Sindicatele, ca organizaţii de masă profesionale, constituiau, înainte, o aşa-zisă **verigă intermediară** între partid şi oamenii muncii" (corect: „..., constituiau, înainte, o aşa-zisă **verigă** între partid şi oamenii muncii", din cauză că **verigă** ⟨din sl. „veriga"⟩ este „fiecare dintre inelele care alcătuiesc un lanţ; ⟨la fig.⟩ element **de legătură**; ⟨p.ext.⟩ parte **componentă**").

VERNISAJ INAUGURAL/OFICIAL

„**Vernisajul inaugural** al expoziţiei de grafică şi pictură urma să aibă loc la galeria de artă a oraşului" (corect: „**Vernisajul** expoziţiei de grafică şi pictură...", deoarece **vernisaj** ⟨din fr. „vernissage"⟩

Scanned with OKEN Scanner

este o „deschidere **oficială, inaugurare** a unei expoziții de artă ⟨în special de pictură⟩”).

VERSET RELIGIOS

„«Dacă dragoste nu e, nimic nu e» reprezintă un adevăr ce-şi află obârşia într-un **verset religios** din Epistola lui Pavel către corinteni” (corect: „...reprezintă un adevăr ce-şi află obârşia într-un **verset** din Epistola lui Pavel către corinteni”, deoarece **verset** ⟨din fr. „verset”⟩ este „fiecare dintre paragrafele, de obicei numerotate, în care sunt împărţite unele texte **religioase** şi care au, în general, un sens de sine stătător”).

VESPASIANĂ PUBLICĂ [PENTRU BĂRBAŢI]

„Colindatul pe străzi, privitul îndelung al vitrinelor, câteva sticle de pepsi sau de bere sunt suficiente pentru a avea nevoie de o **vespasiană publică**” (corect: „...sunt suficiente pentru a avea nevoie de o **vespasiană**”, căci **vespasiană** ⟨din fr. „vespasienne”⟩ este ⟨livr.⟩ un „closet **public** ⟨**pentru bărbaţi**⟩”).

VESTIGIU VECHI/DIN TRECUT/ DISPĂRUT DE MULT [CU VALOARE CULTURALĂ]

„Aceste ruine aparţin unor **vechi vestigii**, mărturii ale istoriei acestor locuri” (corect: „Aceste ruine aparţin unor **vestigii**, mărturii ale istoriei acestor locuri”, căci **vestigiu** ⟨din fr. „vestige”, lat. „vestigium”⟩ este ⟨livr.⟩ o „urmă **din trecut**, rămăşiţă a ceva **vechi, dispărut de mult** ⟨şi care prezintă o importanţă documentară, culturală etc.⟩”).

VIITURĂ BRUSCĂ

„O **viitură bruscă** a dus la ieşirea apei din albia ei şi la pătrunderea pe uliţele comunei şi în curţile oamenilor...” (corect: „O **viitură** a dus la ieşirea apei din albia ei...”, fiindcă **viitură** ⟨„veni” + suf. „-tură”⟩ este o „creştere **bruscă** a nivelului apei dintr-un râu, care poate duce la revărsarea lui”).

VIJELIE FOARTE PUTERNICĂ

„Stârnită din senin, o **vijelie foarte puternică** a făcut mari stricăciuni caselor şi anexelor, pagubele estimându-se la câteva milioane de lei” (corect: „Stârnită din senin, o **vijelie** a făcut mari stricăciuni caselor şi anexelor,...”, căci **vijelie** ⟨et.nec.⟩ este un vânt **foarte puternic**, adesea însoţit de descărcări electrice şi de precipitaţii atmosferice; furtună”).

Scanned with OKEN Scanner

VILĂ ELEGANTĂ/SPAȚIOASĂ/[VOIT] RUSTICĂ

„**Vilă elegantă**, cu etaj și mansardă, dispunea de vane pentru băi minerale" (corect: „**Vilă**, cu etaj și mansardă, ...", căci **vilă** ⟨din lat., fr., it. „villa"⟩ este, astăzi, o „locuință cu înfățișare voit **rustică**, **elegantă** și **spațioasă**, situată într-o grădină").

VIPERĂ [FOARTE] VENINOASĂ/MICĂ

„Pe unde călcai, aveai surpriza să întâlnești fie câte o șopârlă, fie câte o **viperă veninoasă**" (corect: „..., aveai surpriza să întâlnești fie câte o șopârlă, fie câte o **viperă**", din cauză că **viperă** ⟨lat. „vipera"⟩ este un „șarpe **mic**, foarte **veninos**, având pe cap o pată de culoare închisă în formă de V și pe spate o dungă lată, neagră, în zigzag; ⟨pop.⟩ năpârcă").

VIPIE MARE/FIERBINTE/ARZĂTOARE

„Sfârșitul verii se arată a fi extrem de secetos și de torid, o **vipie mare** încingând, nemilos, Bărăganul și Lunca Dunării" (corect: „..., o **vipie** încingând, nemilos Bărăganul și Lunca Dunării", deoarece prin **vipie** ⟨et.nec.⟩ se înțelege, regional, „căldură **mare**, **arșiță**, **fierbințeală**, zăduf; febră").

VIPUȘCĂ ÎNGUSTĂ/DE POSTAV

„După **vipușca îngustă**, roșie a pantalonilor de uniformă, îți dădeai seama că purtătorul lor era general" (corect: „După **vipușca** roșie a pantalonilor de uniformă, ...", căci **vipușcă** ⟨din rus. „vypuška"⟩ este o fâșie **îngustă de postav**, cusută ca garnitură de altă culoare la unele uniforme").

VIRILITATE BĂRBĂTEASCĂ/MASCULINĂ

„Era conștient că trebuie să consulte un sexolog, căci **virilitatea bărbătească** începuse să-i scadă îngrijorător" (corect: „..., căci **virilitatea** începuse să-i scadă îngrijorător", fiindcă **virilitate** ⟨din fr. „virilité", lat. „virilitas, -atis"⟩ este „ceea ce constituie sexul **masculin**, ceea ce este specific sexului **masculin**; ⟨p.ext.⟩ vigoare **bărbătească**").

VISCOL PUTERNIC/CU NINSOARE SAU LAPOVIȚĂ

„Fulgii, timizi, la început, deveniră tot mai deși, transformându-se, în câteva ore, într-un **viscol puternic** ce bătea nestingherit de-a lungul câmpiei" (corect: „..., transformându-se, în câteva ore, într-un **viscol** ce bătea nestingherit de-a lungul câmpiei", pentru că **viscol** ⟨et.nec.⟩ este un „vânt **puternic însoțit de ninsoare sau de lapoviță**").

Scanned with OKEN Scanner

VITĂ DOMESTICĂ/MARE

„Oborul era plin de **vite domestice** aduse la vânzare" (corect: „Oborul era plin de **vite** aduse la vânzare", din cauză că **vită** ⟨lat. „vita"⟩ este un „nume generic dat animalelor **domestice mari**, mai ales cornutelor; ⟨p.gener.⟩ animal; [**vite mari** = denumire generică pentru boi şi vaci; **vite mici** = denumire generică pentru oi şi capre]").

VITRALIU COLORAT/PICTAT

„Biserica, ridicată în stil gotic, avea **vitralii colorate** de o mare frumuseţe" (corect: „..., avea **vitralii** de o mare frumuseţe", fiindcă **vitraliu** ⟨din fr. „vitrail"⟩ este o „fereastră alcătuită din bucăţi de sticlă **colorate** sau **pictate**, montate într-o reţea de rame metalice").

VITRINĂ PENTRU MĂRFURI

„Plăcerea de a privi în **vitrinele pentru mărfuri** ale diverselor buticuri, din centrul oraşului, nu şi-o refuză ori de câte ori se plimbă prin faţa lor" (corect: „Plăcerea de a privi în **vitrinele** diverselor buticuri, din centrul oraşului,...", căci **vitrină** ⟨din fr. „vitrine"⟩ este, cu precădere, un „spaţiu special amenajat **pentru expunerea mărfurilor** în spatele ferestrei dinspre stradă a unui magazin; fereastră care închide spre stradă acest spaţiu; mobilă sau dispozitiv cu pereţi din sticlă, **pentru expunerea mărfurilor**, din interiorul unui magazin, a pieselor într-un muzeu etc.).

VLĂJGAN TÂNĂR/VOINIC/ZDRAVĂN

„Era de mirare cât de mult crescuse: ajunsese un **vlăjgan tânăr**, harnic şi întreprinzător, râvnit de fetele dornice de măritiş" (corect: „...: ajunsese un **vlăjgan**, harnic şi întreprinzător, râvnit de fetele dornice de măritiş", pentru că **vlăjgan** ⟨cf. scr. „vlažan"⟩ este un „tânăr **voinic, zdravăn**").

VOCAŢIE DEOSEBITĂ/ÎNNĂSCUTĂ/IMANENTĂ

„Lucrările expuse demonstrau că pictorul avea o **vocaţie deosebită** pentru peisaj, nu pentru portret" (corect: „Lucrările expuse demonstrau că pictorul avea o **vocaţie** pentru peisaj,...", fiindcă **vocaţie** ⟨din fr. „vocation", lat. „vocatio, -onis"⟩ este o „aptitudine **deosebită** pentru o anumită artă sau ştiinţă: **chemare, predispoziţie** pentru un anumit domeniu de activitate sau pentru o anumită presiune").

(A) VOCIFERA MÂNIOS/RĂSTIT/CU GLAS RIDICAT/ASPRU/STRIDENT

„Găsindu-şi animalele neadăpate, omul începu **să vocifereze mânios** prin curte..." (corect: „..., omul începu **să vocifereze** prin

Scanned with OKEN Scanner

curte...", fiindcă **a vocifera** ⟨din fr. „vociférer", lat. „vociferare"⟩ înseamnă „a vorbi **răstit, mânios, cu glasul ridicat**, ⟨fam.⟩ **a face scandal, a ţipa**").

VODEVIL CU CÂNTECE/CUPLETE/ACOMPANIAMENT ORCHESTRAL

„Un binecunoscut **vodevil cu cântece**, extrem de gustat, este «Chiriţa în provincie», de Vasile Alecsandri" (corect: „Un binecunoscut **vodevil**, extrem de gustat,...", din cauză că **vodevil** ⟨din fr. „vaudeville"⟩ este o „specie de comedie uşoară sau de farsă ⟨într-un act⟩, în textul căreia sunt intercalate **cuplete** ⟨= **cântece**⟩ care se cântă pe melodii cunoscute şi cu **acompaniament orchestral**").

(A) (SE) VOLATILIZA FĂRĂ URMĂ/COMPLET

„Pentru primirea de ajutoare sociale, s-au îmbulzit în faţa primăriei... Chemaţi pentru curăţenia oraşului, **s-au volatilizat fără urmă**" (corect: „...Chemaţi pentru curăţenia oraşului, **s-au volatilizat**", din cauză că **a (se) volatiliza** ⟨din fr. „volatiliser"⟩ înseamnă ⟨fig.⟩ „a dispărea **complet, fără urmă**").

VOLUPTATE MARE/SUFLETEASCĂ/CARE ÎNCÂNTĂ/CARE PLACE

„Avea două **voluptăţi**: una, **mare**, pentru mâncărurile rafinate, iar alta, **sufletească**, pentru lecturile romanţioase" (corect: „Avea două **voluptăţi**: una, pentru mâncărurile rafinate, iar alta, pentru lecturile romanţioase", deoarece **voluptate** ⟨din fr. „volupté", lat. „voluptas, -atis"⟩ este fie o „plăcere **mare** a simţurilor, a trupului", fie o desfătare **sufletească; încântare, satisfacţie**").

(A) VRĂFUI ÎN TEANCURI/ÎN GRĂMEZI

„La venirea organelor de inspecţie, cărţile, **vrăfuite în teancuri**, zăceau vraişte, pline de praf" (corect: „..., cărţile, **vrăfuite**, zăceau vraişte, pline de praf", pentru că **a vrăfui** ⟨„vraf" + suf. „-ui"⟩ înseamnă „a aşeza, a pune în vrafuri, în **teancuri**, în **grămezi**").

VREASC USCAT/DESPRINS DE PE COPAC

„Aprinsul focului în sobe era uşor de făcut având la îndemână petrol şi **vreascuri uscate**" (corect: „...era uşor de făcut având la îndemână petrol şi **vreascuri**", din cauză că **vreasc** ⟨din sl. „chvrastŭ"⟩ este o „creangă, ramură **uscată** şi **desprinsă de pe copac**").

(A) VREMUI URÂT [CU PLOAIE, NINSOARE, VISCOL]

„**Vremuia urât**... O ploaie rece, însoţită de fulgere şi tunete, crea un tablou deloc vesel pentru drumeţul surprins în afara localităţii..." (corect: „**Vremuia**... O ploaie rece, însoţită de fulgere şi tunete, ...", din cauză că **a vremui** ⟨„vreme" + suf., „-ui"⟩ înseamnă „a fi, a se face vreme **urâtă**, cu ploaie, ninsoare, viscol").

Scanned with OKEN Scanner

(A) VUI PRELUNGIT/PUTERNIC/ÎNĂBUŞIT/ŞUIERĂTOR/ASCUŢIT

„Înainte de culcarea tuturor, vântul **vuia prelungit** pe la streşini, încât n-am putut închide ochii mult timp" (corect: „..., vântul **vuia** pe la streşini, încât n-am putut închide ochii mult timp", din cauză că **a vui** ⟨onomatopee⟩ înseamnă, de regulă, „a produce un zgomot **prelungit**, **puternic** sau **înăbuşit**; **a vâjâi**, a mugi, a fremăta, a hui, **a ţiui**, a bubui").

Scanned with OKEN Scanner

W

WEEKEND LA SFÂRŞIT DE SĂPTĂMÂNĂ/LIBER

„Că tot mai mulţi posesori de autoturisme îşi petrec **weekendul, de la sfârşit de săptămână**, în afara localităţii de domiciliu este un adevăr...” (corect: „Că tot mai mulţi posesori de autoturisme îşi petrec **weekendul** în afara localităţii de domiciliu este un adevăr...”, deoarece **weekend** ⟨cuv.engl.⟩ este „timpul **liber de la sfârşitul săptămânii**”).

WESTERN DE AVENTURI

„Alături de filmul poliţist sau de dragoste, **westernul de aventuri** intră în categoria filmelor gustate de marele public” (corect: „..., **westernul** intră în categoria filmelor gustate de marele public”, deoarece **western** ⟨din engl. „western”⟩ este acel „gen de film **de aventuri** ⟨creat în America⟩, a cărui acţiune se petrece de obicei în timpul colonizării vestului Statelor Unite ale Americii”).

Scanned with OKEN Scanner

X

XENOFOBIE FAȚĂ DE STRĂINI/FAȚĂ DE TOT CE ESTE STRĂIN

„**Xenofobia față de străini** nu este o trăsătură specifică românilor, care sunt toleranți și ospitalieri..." (corect: „**Xenofobia** nu este o trăsătură specifică românilor,...", căci **xenofobie** ⟨din fr. „xénophobie"⟩ este „ura **față de străini** și **față de tot ce este străin**").

Scanned with OKEN Scanner

Z

ZAIAFET MARE/CU LĂUTARI/CU MASĂ ÎMBELŞUGATĂ/ZGOMOTOS

„Turneul a fost un adevărat triumf artistic, soldat, pe merit, cu un **mare zaiafet** (corect: „...soldat, pe merit, cu un **zaiafet**", pentru că **zaiafet** ⟨din tc. „ziyäfet"⟩ este un „chef **mare** (**cu lăutari**); **ospăţ, chiolhan**").

ZARVĂ MARE/ZGOMOTOASĂ/GĂLĂGIOASĂ/APRINSĂ

„Înăuntru, **zarvă mare**, nu se ştie din ce cauză..." (corect: „Înăuntru, **zarvă**, nu se ştie din ce cauză...", căci **zarvă** ⟨cf. ucr. „zarva"⟩ este o „gălăgie", un zgomot **mare, hărmălaie, tărăboi**, ⟨p.ext.⟩ mişcare, agitaţie, tulburare, frământare; ceartă, scandal, **gâlceavă**").

(A) ZĂBOVI MULT TIMP/ÎNTR-UN LOC/ÎNTÂRZIIND

„Fascinată de vitrinele multicolore, pline cu păpuşi şi jucării, **zăbovea mult timp** în faţa lor, admirându-le" (corect: „..., **zăbovea** în faţa lor, admirându-le", din cauză că **a zăbovi** ⟨din sl. „zabaviti"⟩ înseamnă, aici, „a sta prea **mult timp într-un loc, a întârzia**; a face pe cineva să întârzie, reţinându-l, oprindu-l, silindu-l să aştepte").

ZĂCĂMÂNT NATURAL/MINERAL [UTIL]

„Pretutindeni, în lume, **zăcămintele naturale** aurifere au atras companiile miniere, cercetătorii pe cont propriu, aventurierii" (corect: „..., **zăcămintele** aurifere au atras companiile miniere, cercetătorii pe cont propriu, aventurierii", deoarece **zăcământ** ⟨din „zăcea"⟩ este o „acumulare **naturală** de substanţe **minerale** utile, cu forme şi dimensiuni variate").

(A) ZĂCEA ÎN PAT/BOLNAV/TIMP ÎNDELUNGAT

„Bolnavul **zăcea în pat**, nemaicunoscând pe nimeni din jur..." (corect: „Bolnavul **zăcea** nemaicunoscând pe nimeni din jur...", fiindcă **a zăcea** ⟨lat. „jacere"⟩ înseamnă, aici, „a sta culcat în **pat** din cauza unei **boli** grele; **a boli**").

Scanned with OKEN Scanner

ZĂPUŞEALĂ ÎNĂBUŞITOARE/MARE/DOGORITOARE/CANICULARĂ

„**Zăpuşeala, înăbuşitoare**, era de nesuportat... Nu se zărea niciun nor, nu bătea niciun firicel de vânt"(corect:„**Zăpuşeala** era de nesuportat...", căci prin **zăpuşeală** ⟨„zăpuşi" + suf. „-eală"⟩ se înţelege „căldură **mare** şi **înăbuşitoare**; **arşiţă, zăduf,** zăpuc").

ZĂVOD MARE [CIOBĂNESC]

„Curtea, împrejmuită de un gard înalt, părea greu de trecut din cauza unor **zăvozi mari** şi răi care o păzeau" (corect: „..., părea greu de trecut din cauza unor **zăvozi** răi care o păzeau", căci **zăvod** ⟨et.nec.⟩ este un „câine **mare** ⟨ciobănesc⟩; dulău").

ZÂNĂ [FOARTE] FRUMOASĂ/BUNĂ/SUPRANATURALĂ/NEMURITOARE

„Copilăria ne-a fost populată de poveşti cu eroi legendari şi **zâne frumoase**, binefăcătoare, cu vietăţi ce vorbesc şi cai care zboară" (corect: „...cu eroi legendari şi **zâne** binefăcătoare, cu vietăţi ce vorbesc şi cai care zboară", fiindcă **zână** ⟨probabil lat. „Diana"⟩ este un „personaj fantastic feminin din basme, închipuit ca o femeie foarte **frumoasă** ⟨şi, de obicei, foarte **bună**⟩, cu puteri **supranaturale** şi cu darul **nemuririi**; fee").

(A SE) ZBENGUI SĂRIND/ALERGÂND/ZBURDÂND

„Altă grijă n-avea decât **să se zbenguie** prin curte **sărind** şi să se joace cu câinele" (corect: „Altă grijă n-avea decât **să se zbenguie** prin curte...", deoarece **a se zbengui** ⟨„zbeng" + suf. „-ui"⟩ înseamnă „a se juca **sărind** şi **alergând**; **a zburda**").

(A) ZBIERA TARE/STRIDENT/ASCUŢIT/RĂCNIND

„Deşi pericolul trecuse, copilul încă **zbiera tare**, înfricoşat de zgomotele produse de cutremur" (corect: „..., copilul încă **zbiera**, înfricoşat de zgomotele produse de cutremur", din cauză că **a zbiera** ⟨probabil lat. „*exbelare"⟩ înseamnă „a striga **tare** şi **strident**; **a ţipa, a răcni**; a plânge, a se tângui cu glas **tare**").

(A SE) ZBORŞI AMENINŢĂTOR/FURIOS/MÂNIOS/STRIDENT/RĂSTIT

„Dacă-l enervai, **se zborşea ameninţător** la tine, aruncând un potop de cuvinte greu de reprodus" (corect: „Dacă-l enervai, **se zborşea** la tine, ...", pentru că **a se zborşi** ⟨et.nec., cf. „borşi"⟩ înseamnă „a lua o atitudine **ameninţătoare**, a deveni **furios, a se mânia, a se înfuria; a ţipa, a se răsti** la cineva").

ZBUCIUM SUFLETESC/AGITAT/NELINIŞTIT

„I se simţea **zbuciumul sufletesc** după cum îi tresălta pieptul şi-i străluceau ochii" (corect: „I se simţea **zbuciumul** după cum îi

Scanned with OKEN Scanner

tresălta pieptul şi-i străluceau ochii", căci **zbucium** ⟨din „zbuciuma", derivat regresiv⟩ este, cu precădere, o „stare de neliniște **sufletească**; **frământare**, zbuciumare, **neastâmpăr**").

(A) ZBURA ÎN VĂZDUH/PRIN AER

„Avioanele supersonice pot **zbura în văzduh** mii de kilometri fără să facă escală" (corect: „...pot **zbura** mii de kilometri fără să facă escală", din cauză că **a zbura** ⟨lat. „*exvolare"⟩ înseamnă ⟨despre aparate de zbor⟩ „a se ridica şi a se menține în **văzduh**, a se deplasa **pe calea aerului**").

ZDREANȚĂ RUPTĂ/VECHE

„Hainele, în realitate nişte **zdrențe rupte**, atârnau pe el ca pe o sperietoare de ciori" (corect: „Hainele, în realitate nişte **zdrențe**, atârnau pe el ca pe o sperietoare de ciori", din cauză că **zdreanță** ⟨cf. sl. „sŭdranŭ"⟩ este o „bucată **ruptă**, sfâşiată dintr-o pânză sau dintr-un obiect de pânză; haină, rufă sau pânză **veche**, **ruptă**").

(A) ZDRUMICA BUCĂȚELE/SFĂRÂMÂND/ZDROBIND

„Ca să o poată mânca, mama îi **zdrumica bucățele** porția de plăcintă" (corect: „..., mama îi **zdrumica** porția de plăcintă", din cauză că **a zdrumica** ⟨contaminare între „dumica" şi „zdrobi"⟩ înseamnă ⟨pop.⟩ „a face **bucățele**, **a sfărâma**, **a zdrobi**").

ZEFIR CĂLDUȚ/LIN/PLĂCUT

„Vremea era splendidă... În promenada pe care o făceam regulat, pe malul apei, un **zefir călduț** ne dezmierda obrajii" (corect: „..., un **zefir** ne dezmierda obrajii", deoarece **zefir** ⟨din fr. „zéphyr", lat. „zephyrus"⟩ desemnează, în primul rând, un „vânt **lin**, **călduț** care suflă primăvara dinspre apus; ⟨p.gener.⟩ vânt cald, **plăcut**; adiere").

ZEFLEMEA BATJOCORITOARE/IRONICĂ/PERSIFLANTĂ

„Nu era simpatizat pentru că te ironiza în timpul examinării orale, folosind abuziv **zeflemeaua batjocoritoare**" (corect: „...te ironiza în timpul examinării orale, folosind abuziv **zeflemeaua**", deoarece **zeflemea** ⟨din tc. „zevklenmek"⟩ este o „**ironie** uşoară, **luare în râs**, glumă **batjocoritoare**").

ZEI PENAȚI/OCROTITORI

„Vechii latini credeau în forța protectoare a **zeilor penați**" (corect: „...credeau în forța protectoare a **penaților**", deoarece **penați** ⟨din lat. „penates"⟩ reprezintă un „nume dat, în mitologia romană şi etruscă, unor **divinități** considerate a fi **ocrotitoare** ale casei şi ale familiei").

Scanned with OKEN Scanner

ZEITATE PĂGÂNĂ

„În religia multor popoare precreştine au dăinuit **zeităţile păgâne** sau idolii" (corect: „...au dăinuit **zeităţile** sau idolii", căci **zeitate** ⟨din „zeu", după „divinitate"⟩ este o „divinitate **păgână**; zeu, zeiţă").

ZEL NEOBOSIT/SUSŢINUT/PLIN DE RÂVNĂ/SÂRGUINCIOS/HARNIC

„În tot ce făcea, punea un **zel neobosit**, spre respectul şi mândria prietenilor săi" (corect: „..., punea **zel**, spre respectul şi mândria prietenilor săi", fiindcă **zel** ⟨din fr. „zèle", lat. „zelus"⟩ este „**râvnă, sârguinţă, silinţă, hărnicie, neobosealã**").

ZGAIBĂ MICĂ/DE RANĂ/CE SE VINDECĂ

„Ceea ce i se păruse a fi ceva grav nu era decât o **zgaibă mică**, fără probleme de vindecare" (corect: „... nu era decât o **zgaibă**, fără probleme de vindecare", deoarece **zgaibă** ⟨lat. „scabia"⟩ este o „bubă **mică, rană**, zgârietură **care a început să prindă coajă**; coajă care se formează pe o rană prin închegarea sângelui; zgancă").

(A) (SE) ZGÂI LUNG/CU INSISTENŢĂ/CU OCHII MARI/HOLBÂNDU-SE

„De ce **se zgâiau lung** la el când le vorbea nu pricepea..." (corect: „De ce **se zgâiau** la el când le vorbea...", pentru că **a (se) zgâi** ⟨din „zgău"⟩ înseamnă „a deschide tare, a căsca, **a holba** ochii (sic!), a se uita **cu insistenţă**, a privi **lung**, a se uita **cu ochii mari**").

ZGÂRIETURĂ UŞOARĂ

„Accidentatul se alesese cu un ochi tumefiat şi cu câteva **zgârieturi uşoare** pe faţă" (corect: „...şi cu câteva **zgârieturi** pe faţă", deoarece **zgârietură** ⟨„zgâria" + suf. „-ătură"⟩ este, aici, o „rană **uşoară**, urmă lăsată pe piele de unghii, de gheare sau de un corp ascuţit").

ZGOMOT PUTERNIC/NEPLĂCUT/DISCORDANT/ ASURZITOR/PRELUNGIT

„**Zgomotul puternic**, înainte de decolare, al turboreactoarelor mă asurzise..." (corect: „**Zgomotul**, înainte de decolare, al turboreactoarelor mă asurzise...", căci **zgomot** ⟨din scr. „glomot"⟩ este un „sunet sau amestec de sunete **discordante, puternice**, care impresionează **în mod neplăcut** auzul; gălăgie, **vacarm; vuiet**; tumult").

(A SE) ZGRIBULI DE FRIG/DÂRDÂIND

„În timpul Crăciunului şi al Anului Nou, nu ne scăpa niciun colind, chiar dacă, **zgribulindu-ne de frig**, ne luptam din răsputeri cu viforniţa sau cu câinii" (corect: „..., nu ne scăpa niciun colind, chiar dacă, **zgribulindu-ne**, ne luptam din răsputeri cu viforniţa sau cu câinii", pentru că **a se zgribuli** ⟨et.nec.⟩ înseamnă „a tremura şi a se strânge, a se ghemui **de frig; a dârdâi**").

Scanned with OKEN Scanner

(A) ZGUDUI CU PUTERE/CU TĂRIE

„Nu știu ce visam sau dacă vorbeam în somn... Cert este că vecinul de pat mă **zgudui cu putere** ca să mă trezească la realitate" (corect: „...Cert este că vecinul de pat mă **zgudui** ca să mă trezească la realitate", din cauză că **a zgudui** ⟨et.nec.⟩ înseamnă „a se cutremura sau a face să se cutremure, să se clatine; a (se) scutura **cu putere**; a (se) **zdruncina**").

ZICĂTOARE SCURTĂ/POPULARĂ/METAFORICĂ

„Colegul meu avea darul povestirii, presărându-şi istorisirea cu glume şi **zicători scurte**" (corect: „..., presărându-şi istorisirea cu glume şi **zicători**", din cauză că **zicătoare** ⟨„zice" + suf. „-ătoare"⟩ este o „frază **scurtă**, uneori rimată, asemănătoare maximei, prin care **poporul** exprimă în mod **metaforic** o constatare de ordin general, filozofic, un principiu etic, o normă de conduită etc.; zicătură, zicală, proverb").

ZORI AI ZILEI/DE ÎNCEPUT/DE DINAINTE DE A RĂSĂRI SOARELE

„După o noapte de pomină, ca la nuntă, **zorii zilei** ne-au surprins mâncând ciorbă de burtă" (corect: „..., **zorii** ne-au surprins mâncând ciorbă de burtă", căci **zori** ⟨din sl. „zorĭ"⟩ reprezintă o „lumină care se arată pe cer înainte de a răsări Soarele; timp **al zilei** când răsare Soarele; **faptul zilei, auroră**").

ZOR MARE/ÎNSUFLEȚIT/FEBRIL/URGENT/SÂRGUITOR

„**Zorul mare** din curtea fabricii era pricinuit de evenimentul dării în folosință a primei oțelării electrice" (corect: „**Zorul** din curtea fabricii era pricinuit de evenimentul dării în folosință a primei oțelării electrice", din cauză că **zor** ⟨din tc. „zor"⟩ este o „activitate **însuflețită, febrilă**; grabă **mare, urgență, sârguință, febrilitate, însuflețire**").

(A) ZVÂCNI PE NEAȘTEPTATE/SĂRIND/ȚÂȘNIND

„Încolțit de hăitași, mistrețul **zvâcni pe neașteptate** din spatele unor tufișuri și alergă în fața vânătorilor" (corect: „..., mistrețul **zvâcni** din spatele unor tufișuri și alergă în fața vânătorilor", pentru că **a zvâcni** ⟨„zvâc" + suf. „-ni"⟩ înseamnă ⟨despre ființe⟩ „**a sări, a țâșni**, a se repezi **pe neașteptate**").

ZVÂCNIRE BRUSCĂ/INVOLUNTARĂ

„Cu o **zvâcnire bruscă**, se desprinse din brațele mamei și fugi în camera alăturată" (corect: „Cu o **zvâcnire**, se desprinse din brațele mamei...", pentru că **zvâcnire** ⟨v. „zvâcni"⟩ este „faptul de a zvâcni;

Scanned with OKEN Scanner

palpitare; mişcare **bruscă** şi **involuntară** a corpului sau a unei părţi a corpului").

(A) (SE) ZVÂNTA PUŢIN/PIERZÂND DIN UMEZEALĂ

„Am reuşit să plec la piaţă, după ce mi-**am zvântat puţin** pantalonii, udaţi de ploaie" (corect: „..., după ce mi-**am zvântat** pantalonii, udaţi de ploaie", pentru că **a (se) zvânta** ⟨lat. „*exventare"⟩ înseamnă „a face să piardă sau **a pierde din umezeală**; a (se) zbici, a (se) usca **puţin**").

ZVON FALS/NEÎNTEMEIAT/NEVERIFICAT

„Orientat după un **zvon fals**, că cei doi pensionari aveau bani buni la ciorap, recidivistul a pătruns, prin efracţie, noaptea, în imobilul acestora" (corect: „Orientat după un **zvon**, că cei doi pensionari aveau bani buni la ciorap,...", fiindcă **zvon** ⟨din sl. „zvonŭ"⟩ este o „ştire, veste care circulă din om în om; ⟨p.ext.⟩ informaţie **neîntemeiată** [= **falsă**], **care nu a fost verificată** ⟨şi uneori tendenţioasă⟩").

Scanned with OKEN Scanner

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Angelescu, Gabriel, Mareş, Emilia, *Dicţionar de sinonime, omonime, paronime, antonime, pleonasme*, Editura AULA, Braşov, 2003.

Anghelescu, Mircea, Ionescu, Cristina, Lăzărescu, Gheorghe, *Dicţionar de termeni literari* (coordonator: Mircea Anghelescu), Editura Garamond, Bucureşti, f.a.

Avram, Mioara, *Probleme ale exprimării corecte*, Editura Academiei R.S.R., Bucureşti, 1987.

Constantinescu-Dobridor, Gh., *Dicţionar de termeni lingvistici*, Editura Teora, Bucureşti, 1998.

Dascălu, Doina, *Dicţionar de pleonasme*, Editura VOX, Bucureşti, 1997.

x x x *Dicţionarul explicativ al limbii române*, Ediţia a II-a, Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan", Editura Univers Enciclopedic, Bucureşti, 1996; *Dicţionarul explicativ al limbii române* (DEX), Ediţie revăzută şi adăugită, Academia Română, Institutul de lingvistică „Iorgu Iordan – Al Roseti", Editura Univers Enciclopedic Gold, Bucureşti, 2012.

Dragomirescu, Gh. N., *Mică enciclopedie a figurilor de stil*, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1975.

Graur, Alexandru, *„Capcanele" limbii române*, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1976.

Guţu Romalo, Valeria, *Corectitudine şi greşeală. Limba română de azi (Versiune nouă)*, Editura Humanitas Educaţional, Bucureşti, 2000.

Iordan, Iorgu, *Stilistica limbii române* (Ediţie definitivă), Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1975.

Marcu, Florin, Maneca, Constant, *Dicţionar de neologisme*, Editura Academiei R.S.R., Bucureşti, 1978.

Toma, Ion, *Limba română contemporană (Privire generală)*, Editura Niculescu, Bucureşti, 1996.

Vianu, Tudor, *Studii de stilistică*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1968.

BIBLIOTECA JUDETEANA
„GH.ASACHI"
IASI

Scanned with OKEN Scanner

NICULESCU

„Cineva solicită, în timpul unui **ospăţ îmbelşugat, mujdei de usturoi, compot de fructe** sau **ciorbă de potroace**... Altcineva, aflat într-o **limuzină de lux** şi „înarmat" cu o **jerbă de flori**, se duce, se pare, la o **cununie religioasă** sau la un **parastas de pomenire**... Altcineva, după ce a achitat **sume de bani** importante, ca taxe, fie la **baroul de avocaţi**, fie la **notarul public**, se îndreaptă, cu **şanse de reuşită** şi plin de încredere, către **medicul cardiolog**, care urma să-i propună o terapie modernă – adevărat **panaceu universal**..." Toate aceste imaginare şi disparate informaţii sunt doar aparent „corecte", căci sintagmele evidenţiate sunt pleonastice!...

„Vorbeşte ca să te cunosc", spunea **Socrate**. Foarte mulţi oameni nu au habar, din păcate, de sensul propriu, exact al unor cuvinte, ei fiind tentaţi, din această cauză, să facă, în vorbire, asocieri lexicale „după ureche" ori aberante. De aceea, pentru a impune o carte de vizită „onorabilă", omul care se pretinde cult, civilizat nu are voie să întrebuinţeze un limbaj pleonastic (condamnat de norma literară), iar, în scopul prevenirii lui, dicţionarul de faţă reprezintă – poate pentru întâia oară –, prin numărul impresionant de exemple, un mijloc important şi eficient nu numai de semnalare, ci şi de corectare şi explicare a respectivelor greşeli de exprimare...

Prof. Ilie-Ştefan Rădulescu

www.niculescu.ro
ISBN 978-973-748-718-6
9 789737 487186
24,90 Lei

Scanned with OKEN Scanner

NICULESCU

„Cineva solicită, în timpul unui **ospăţ îmbelşugat, mujdei de usturoi, compot de fructe** sau **ciorbă de potroace**... Altcineva, aflat într-o **limuzină de lux** şi „înarmat" cu o **jerbă de flori**, se duce, se pare, la o **cununie religioasă** sau la un **parastas de pomenire**... Altcineva, după ce a achitat **sume de bani** importante, ca taxe, fie la **baroul de avocaţi**, fie la **notarul public**, se îndreaptă, cu **şanse de reuşită** şi plin de încredere, către **medicul cardiolog**, care urma să-i propună o terapie modernă – adevărat **panaceu universal**..." Toate aceste imaginare şi disparate informaţii sunt doar aparent „corecte", căci sintagmele evidenţiate sunt pleonastice!...

„Vorbeşte ca să te cunosc", spunea **Socrate**. Foarte mulţi oameni nu au habar, din păcate, de sensul propriu, exact al unor cuvinte, ei fiind tentaţi, din această cauză, să facă, în vorbire, asocieri lexicale „după ureche" ori aberante. De aceea, pentru a impune o carte de vizită „onorabilă", omul care se pretinde cult, civilizat nu are voie să întrebuinţeze un limbaj pleonastic (condamnat de norma literară), iar, în scopul prevenirii lui, dicţionarul de faţă reprezintă – poate pentru întâia oară –, prin numărul impresionant de exemple, un mijloc important şi eficient nu numai de semnalare, ci şi de corectare şi explicare a respectivelor greşeli de exprimare...

Prof. Ilie-Ştefan Rădulescu

www.niculescu.ro
ISBN 978-973-748-718-6
9 789737 487186
24,90 Lei

Scanned with OKEN Scanner